

שְׁוִיתִי ה' לְנֶגְדֵי תְבוּדָה

נְהַלְכֵנוּ נְהַלְכֵנוּ מֵאֲוִם

סֵפֶר

לְקוּטֵי עֵצוֹת

הַרְכִּים יִשְׂרָאֵל וְעֵצוֹת נִפְלְאוֹת,
עֵצַת ה' אֲשֶׁר לְעוֹלָם יַעֲמֶדוּ,
נוֹבְעִים וְיוֹצְאִים מִמְעֵיץ הַיּוֹצֵא
מִבֵּית ה' מִתּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ
הַקְּדוֹשׁ, מוֹרְנוּ הַרְבֵּי רַבֵּי נְהַלְכֵנוּ
מִבְּרֶסֶלֶב, זְצוּק"ל

הוצאת
מלא וגדוש מיני און

לעלוי נשמת הרה"ח
ישראל בער אודסר זצ"ל
תלמיד הרב ישראל קרדונר זצ"ל
תלמידו של הרב משה ברסלבר זצ"ל
תלמיד מוהרנ"ת זיע"א
תלמידו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב
נְיָ נְחָ נְחָ נְחָ מְאֹמֵן זי"ע ועכי"א

ולעלוי נשמת
עמרם יוסף ב"ר משה נחום הלוי הורביץ זצ"ל
מאיר עקביא בן יעקב ימיני זצ"ל
אהרון בן יעקב פי"ן זצ"ל
ת.נ.צ.ב.ה

התודה והברכה למכון תורת הנצח
www.nanach.com
www.nanachnachmanachmanmeuman.com
התשע"ג

ספר

לקימי עזות

חלק ראשון

יבין תמצא עזות נפלאות מתכימות פתי מישר
עקמימות שבלב לדע באיזה דרך ישכון
ולברוח טענת היצר : סגילות ורפואות לרפואות
הנפש והגוף להנשותו לחחי אמן :

ולפרט

לסדר

דיין

ית' שיה

הקדמה

ברוך אלהינו אשר עשה לנו תורה אחת וחיי עולם נשע בחוכנו נשגה ממש אשר עושה פירת תורה וזאת הנטיעה אינו מתקבלת אלא בעפרו של אברהם לא בעפר אחר בשבע הנטיעות שאינו מתקבלות בכך עפר רק בעפרו וזוה המעם צריך להקדק בשודיכין שלא יהי נפום עפר של א"א וע"כ מי ששומר את עפרו שלא לינק עשבום דעים וכרוק מטר תורה היינו דברי הצדיקים כמו שכתוב יערף כמטר לקחי אזי מגדל פירות בשוב טעם ורוח ונהנה ממנו עצה ותשובה : ואם חלילה אינו משמר את עפרו אזי מגדל ענבי ביסר ומקה שינו ואפילו תורתו ומצותו אין להם טעם ורוח : ונתחזר לענינו שברוב שובו נשע בתוכנו דיוקא שקב"ה רצה להשיב לעם קדשנו שיהנו משובו בכך עת בהתחדשות כנטיעה זו שמגדלת בכל עת ממנו בהתחדשות לכל א"י כפי השגחתו על עפרו מה שלא זכו אפילו מלאכי מעלה כ"ש ואחא מדבבות קודש כי הם אינם עפר ואין התורה עושה פירות : וע"כ בעם הקרוש נתחדש בכל דור ספרים חדשים ממנה ממש כמו שכתוב בזהר היק שהתורה הקדושה וכל התרי"ג מצוות הם תרי"ג עשין לבוא ע"י לשלמות הדעת לדעת ד"י לכל אחד כפי שמקום העצות התורה כן נתרוםם דעתו ונתלהב לבו לעבודת ה' כי אם ארפיטיתא דמשה בכל דרא והצדיקים ישכל דור המציאו לנו בהתחדשות מהתורה היק לפי דרא עצות לשלמות דב"ה : ואקוה לה שכל א"י ימצא בו עצת ה' להציל נפשו מיציה ולא לקלקל עפרו כה יתן אמן :

מִפְתַּח הָעֵנִינִים

קז	הַתְּבוּדוֹת	ג	אֲמַת וְאַמוּנָה
קל	הַתְּחִזְקוֹת	כ	אֲנַחָה
קנד	הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת	כב	אֲכִילָה
קסא	וּדְוֵי דְבָרִים	לא	הַכְּנַסַּת אוֹרְחִים
קסג	זְכָרוֹן	לא	אֲרֻץ־יִשְׂרָאֵל
קסז	חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת	לח	בְּרִית
קעו	חֲתוּן	סד	בְּנִים
קעז	חֲצוֹת	סו	בְּטַחֲוֹן
קפ	מְלָטוּל וּנְסִיעוֹת	סט	בוֹשָׁה
קפא	יְרָאָה	עג	בְּגָדִים
קצז	כַּעַס	עה	גְּאוּוָה
רא	כְּבוֹד	פג	דַּעַת
ריג	לִיצְנוֹת	קח	דְּבוּר
רטו	מָמוֹן וּפְרָנְסָה	פו	הַמְתַּקַּת דֵּין

לקוטי

מפתח הענינים

עצות

מחשבות והרהורים . רלו	מניעות רנח
מחלוקת ומריבה . . רמו	מקנה רסז

ספר לקוטי עצות חלק שני

מועדי ה'	נגינה שא
שבת רעא	סבלנות דש
ראש חודש . . . רעה	עזות שיב
שלוש רגלים . . רעט	עצה שיו
ניסן ופסח . . . רפג	עינים שיט
ספירה ושבעות רפד	פדיון שכג
ימים שבין המצרים רפו	פחד רכט
אלול רפו	צדיק שכד
ראש השנה . . רפח	צדקה שעח
יום כפור . . . רצג	ציצית שפט
סכות רצד	קללה רעג
חנפה רחצ	קדשה שצא
פורים ש	קדוש השם . . שצא

לקויטי

מפתח הענינים

עיצות

תקג	תְּפִלִּין	שצד	רְצוֹן וְכֶסֶף וְפִין
תקו	תַּעֲנִית	שצז	רְפוּאָה
תקט	תְּשׁוּבָה	ת	שְׂמֻחָה
תקכ	תְּמִימוֹת	תיג	שְׁלוֹם
תקל	מִפְתִּיחוֹת	תיו	תְּלֻמוֹד תּוֹרָה
תקלמ	תְּקוּן הַכֶּלֶל	תמו	תְּפִלָּה
		תצא	תּוֹכַחָה

הקדמה מדפוס שני

מי האיש החפץ חיים, מי הבוחר בחיים נצחיים. מי החס על נפשו באמת, מי לה'. ישים לבו אל החבור הקטן הזה, מעט הפמות ורב האיכות. הביטו וראו והתמהו תמהו, כי פעל פעל בימכם, אשר נתגלו דרכים ועצות נפלאות ונוראות חדשים גם ישנים, מוסדים על אדני פז, שתולים על פלגי מים, נובעים ממען היוצא מבית ה'. מים עמקים עצה בלב איש, אשר הדלם איש תבונות. לכו חזו מפעלות ה', שימו לבבכם לדברים האלה, כי הם דברים העומדים ברומו של עולם. דברי אלקים חיים ומלך עולם. דברים המחיון את כל הנפשות מקטן ועד גדול, מרום כל דרגין עד תכלית מדרגה התחתונה. אין דבר עצה קדושה נעלם ממך אשר לא תמצאהו בפסך הזה, וכל אשר תשאלך נפשך לא יאצל ממך הכרך הקטן הזה. הט אזניך ושמע, פקח עיניך וראה, והבן והבט האמת לאמתו. הסר ממך עקשות לב ודרכי ליצנות ושקר. וחכמות של הכל הרחק ממך. חוסה על נפשך, והטה דעתך ומחשבתך אל האמת לאמתו. כי אם ח"ו תטה מן האמת, את מי תטעה. הלא לא תטעה כי אם את עצמך. אייתי ספר הזה וחזה בו: היש בלשונו עולה ח"ו. אם הטה אשורו מני דרך הישר והאמת, אשר דרכו בו

אבותינו מעולם. בה' במחתי. אל אבוש בדברים האלה, לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי. אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, אשר עמד לימין אביון כמוני, וחזקני ואמצני ללקט שושנים נוראים כאלה, סגלות יקרות ורפואות נצחיות האלה. חיי נפשות כאלה מבארות מים חיים, ממעיני הישועה, אשר כל הנובע מהם, כלם מיסדים על דברי אבותינו ורבותינו ז"ל, בתורה שבכתב ובעל פה. בתנ"ך ותלמוד בבלי וירושלמי, ומדרשים וספרי הזהר הקדוש וספרי האר"ל. עליהם, עליהם בנויים ומיסדים הדברים האלה, המובאים בדרך הנורא הזה. ולהרחיב בשבח מעלתם יקצרו המון יריעות, אך המסתפל בהם בעין האמת, יראה בעצמו את יקר תפארת גדלתם, והאמת יעיד על עצמו. וה' אלקים אמת, יתן ליעקב אמת, וישלח אורו ואמתו וינחנו תמיד בדרך האמת. ויטה שכמנו לעברו כל ימי חיינו באמת, לאהב השלום והאמת, עד יבון בחסד כפא דוד, וישב עליו באמת במהרה בימינו אמן:

אמת ואמונה

א עקר הגאולה תלויה באמונה, פי עקר הגלות אינו אלא בשביל חסרון אמונה: (לק"א סי' ז' אות א')

ב אמונה ותפלה ונסים וארץ ישראל הם בחינה אחת, וכלם תלויים זה בזה: (שם)

ג יש בני אדם המכסים כל הנסים בדרך הטבע, וכשיכלו אלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנסים, ותתרבה אמונה בעולם, אז יבוא משיח. פי עקר הגאולה תלויה באמונה כנ"ל: (שם)

ד אי אפשר לבוא לאמונה אלא על ידי אמת. הינו פי עקר האמונה הוא במה שאין השכל מבין, פי במקום שהשכל מבין אין שייך אמונה. ואם פן כשאין השכל מבין, מהיכן יבוא להאמין במה שצריך להאמין. על פן עקר האמונה תלויה באמת, שאם ירצה האדם להסתכל על האמת לאמתו יבין מאילו, שצריכין להאמין האמונה הקדושה בהשם יתברך ובצדיקיו האמתיים ובתורתו הקדושה, אף על פי שאי אפשר

לְהִבִּין בְּשִׂכְלָנוּ הַמְּגֻשָּׁם. כִּי עַל־יְדֵי הַסִּתְּכָלוֹת עַל
הָאֱמֶת בְּעֵין הָאֱמֶת, יִבִּין מֵרְחוֹק שֶׁהָאֱמֶת הוּא
כֶּף, רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין בְּשִׂכָל וְצָרִיכִין רַק
לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה. וְהֵבֵן הַיָּטִב (וְעוֹד יִתְבָּאֵר
מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר בְּאַרְיִכוֹת): (שם אות ב')

ה אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לָאֱמֶת אֶלָּא עַל־יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת
לְצַדִּיקִים אֱמֶתִיִּים, וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם וְלֹא יִטָּה
לְיָמִין וְלִשְׂמָאל מִדְּבַרֵיהֶם, וְעַל־יְדֵי זֶה נִחְקַק בּוֹ
אֱמֶת וְזוֹכָה לְאִמוּנָה וְכו' כַּנ"ל. וְכֵן צָרִיךְ לְהִרְחִיק
אֶת עַצְמוֹ מֵעֲצַת רְשָׁעִים וּמִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עַל
הָאֱמֶת. וְכֵן זֶה זוֹכֵן עַל־יְדֵי מְצוֹת צִיּוּת שֶׁהוּא
בְּחִינַת שְׂמִירָה מִנְּאוּף, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצוֹת
רְשָׁעִים, וְזוֹכֵן לְתַקוּן הַבְּרִית שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצוֹת
שֶׁל צַדִּיקִים: (שם אות ג' ד')

ו עַל־יְדֵי שְׂמִתְפַּלֵּל בְּכַח וּמְכַנֵּים כָּל כַּחוֹ בְּאוֹתִיּוֹת
הַתְּפִלָּה, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְאִמוּנָה: (לק"א ס"ו ט' אות א')

ז יֵאלוּ בְּנֵי אָדָם הַמְּכַחֲשִׁים כָּל הַנְּפִסִּים, וְאוֹמְרִים
שֶׁהַכֹּל דֶּרֶךְ הַטֵּבֵעַ, וְאִם רוּאִים אִיזָה נִס הֵם מְכַסִּים
הֵנָּס עִם דֶּרֶךְ הַטֵּבֵעַ, שְׂאוֹמְרִים שֶׁזֶה דֶּרֶךְ הַטֵּבֵעִים,

הם פּוֹגְמִים בְּאִמוּנָה מְאֹד, וּפּוֹגְמִים בַּתְּפִלָּה וּבְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, וְהֵם מְאִרִּיכִין אֶת הַגְּלוּת: (שם אות ה')

ח לְפִי הַתְּמַעֲטוֹת הָאִמוּנָה כֵּן הִסְתַּרְתָּ פָּנֵי ה' וַחֲרוֹן
אָפוֹ ח"ו, וְאֲזֵי הַצְּדִיקִים בּוֹרְחִים מִשְׂרָרָה וְכָבוֹד,
וְאֵין לְהַעוֹלָם מְנַהֵג אֱמֶת. וְעַל־יְדֵי שְׂמִשְׁבְּרֵין הַפַּעַם
בְּרַחֲמָנוֹת, עַל־יְדֵי זֶה נִמְתַּק הַחֲרוֹן אַף, וְאֲזֵי הַצְּדִיקִי
אֱמֶת מְקַבְּלִין הַכְּבוֹד וְהַמְּנַהֲיגוֹת, וְזוֹכִין לְמְנַהֵג
אֱמֶת שְׂיָבִיא כָּל אֶחָד אֶל הַתְּכַלִּית הָאֱמֶתִי: (לק"א ס')

י"ח אות ב')

ט אֵין לְאָדָם לְקַבֵּל מְנַהֲיגוֹת וּשְׂרָרָה כִּי אִם כְּשֵׁישׁ לוֹ
אִמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת שְׂאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו. וְאֶפְלוּ מִי
שֶׁהוּא מְאֱמִין בְּאִיזָה דְבָר שֶׁהוּא מְדַרְכֵי הָאֱמוּרִי
כְּגוֹן צָבִי הַפְּסִיקוּ בְּדַרְךְ, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְאֱמִין
בַּהֲשֵׁם יִתְבַּרְךְ, אֵין לוֹ לְקַבֵּל הַמְּנַהֲיגוֹת. וְאִם
שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב בְּעַצְמוֹ שֵׁישׁ לוֹ רַחֲמָנוֹת עַל הָעוֹלָם
וְעַל כֵּן רוֹצֵה בְּהַנְהִיגוֹתוֹ, בְּאֱמֶת הוּא רוֹדֵף אַחֵר
הַכְּבוֹד וְתוֹלָה רְדִיפְתוֹ בְּרַחֲמָנוֹת. וְעַל־יְדֵי זֶה יְכוּלִין
לְבוֹא לְמִינּוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת ח"ו. אֲבָל מִן הַשְּׂמִים
מְרַחֲמִין וְאֵין מְנַיְחִים הַמְּנַהֲיגוֹת בְּיָדָם: (שם אות ג' ו')

צָרִיךְ לְשָׁמֵר מְאֹד אֶת הָאֱמוּנָה שְׁלֵא תִתְקַלְקַל ח"ו.
 כִּי עַל-יְדֵי קְלָקוּל הָאֱמוּנָה אֵין יְכוּלִין לְקַבֵּל מוֹסֵר
 מִמוֹכֵיחֵי אֱמֶת, וְנִתְקַלְקַל הַשְּׁלוֹם, וְנַעֲשֶׂה גְרוּשׁ
 וּמַחְלֶקֶת ח"ו, וּבָאִים לְכַפִּירוֹת וְלַעֲבוּדָה זָרָה
 וְלְאֱמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת. כִּי הָאֱמוּנָה הִיא עֵקֶר חוֹתֵם
 הָעֲלוּיֹן שֶׁל הַקְּדוּשָׁה שְׁצָרִיכִין לְשָׁמְרוֹ מְאֹד, שְׁעַל-
 יְדֵי זֶה נִשְׁמֵר כָּל הַקְּדוּשָׁה: (לק"א סי' כ"ב אות א' ב')

אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי
 שְׁבָאִים לְצַדִּיקֵי הַדּוֹר הָאֱמֶתִיִּים. כִּי כָּל עֵקֶר
 אֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל מִמְּשִׁיכֵין הֵם לְהַדּוֹר, כִּי הֵם
 כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה: (שם אות ג')

אֱמֶת וְאֱמוּנָה הֵם בְּחִינַת אֲנָפִין נְהוּרִין, בְּחִינַת
 שְׂמֻחָה, בְּחִינַת חַיִּים. עַל-כֵּן זוֹכֶה לְאִרְיֻכוֹת יָמִים
 עַל-יְדֵי זֶה. וְלַהֲפֹךְ - שְׁקֵר מְקַצֵּר יָמִים. כִּי שְׁקֵר
 הוּא בְּחִינַת מִיתָה, אֲנָפִין חֲשׂוּכִין, עֲבוּדָה זָרָה,
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן: (לק"א סי' כ"ג אות א')

אֱמוּנָה הִיא אַחֲרִית הַיָּמִים, כִּי עָלֶיהָ עוֹמְדִים כָּל
 הַמְּדוּת. כִּי הָאֱמוּנָה הִיא יְסוּד וְשִׁרְשׁ כָּל הַקְּדוּשָׁה.

וּכְבַר נִתְפָּאֵר לְמַעַלָּה שְׁעַל־יַדֵּי אֱמֶת בָּאִים
לְאִמוּנָה: (שם אות ג')

יז אִפְלוּ מִי שְׁזוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ אִיזָה שְׁכָל דְּקַדְשָׁה, צָרִיךְ
לְהַמְשִׁיךְ אִמוּנָה לְתוֹךְ הַשְׁכָּל, כִּי אֵין לְסַמֵּךְ עַל
הַשְׁכָּל בְּעֵצְמוֹ: (לק"א סי' כ"ד אות ו')

יח עַל־יַדֵּי תַלְמִידֵי חֲכָמִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים שְׂאוֹמְרִים
תּוֹרָה נְפוּלָה, עַל־יַדֵּי זֶה בָּאִים כְּפִירוֹת וּבִזְיוּנוֹת
וְהַתְנַגְּדוֹת עַל יְרֵאֵי הַשֵּׁם. וְהַתְקוּן לָזֶה, הַכְּנַסַּת
אוֹרְחִים תַלְמִידֵי חֲכָמִים אֱמֶתִיִּים. וְעַל־יַדֵּי זֶה זוֹכִין
לְאִמוּנָה וּלְשִׁבְרַת הַכְּפִירוֹת וְהַבִּזְיוּנוֹת, וְלַהֲתַגַּבֵּר עַל
הַמְתַּנְגְּדִים: (לק"א סי' כ"ח אות א' ב' ג')

יט עֵקֶר חֲשִׁיבוֹת הַצְּדָקָה וְשְׁלֵמוֹתָהּ הִיא בְּאִמוּנָה. וְכָל
הַבְּרָכוֹת וְהַהֲשַׁפְּעוֹת הַבָּאִים עַל־יַדֵּי הַצְּדָקָה, אֵין
לָהֶם שְׁלֵמוֹת כִּי אִם עַל־יַדֵּי אִמוּנָה, שֶׁהִיא מְקוּר
הַבְּרָכוֹת. וְעֵקֶר אִמוּנָה זוֹכִין עַל־יַדֵּי שְׁמִירַת שִׁבְת
קַדְשׁ: (לק"א סי' ל"א אות ב')

יז וְכֵן שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים הִיא הָאִמוּנָה, וּבְלִתִּי
הָאִמוּנָה כָּל הַדְּבָרִים חֲסָרִים. וְכֵן שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה
שֶׁהִיא הַדַּעַת, הִיא רַק עַל־יַדֵּי אִמוּנָה. כִּי כָּל

התורה עומדת רק על האמונה. כי עקר היא
האמונה: (שם ד"ה שלמות כל הדברים וכו' (בסוף))

ח עקר קיום האמונה היא רק על-ידי שמירת
הברית: (שם אות ג')

ט על-ידי אמונה מחדשין המח, שהוא הנשמה,
בשעת שנה. וזוכין לקבל על-ידי השנה שכל חדש
ונישמה חדשה מאור הפנים: (לק"א סי' ל"ה אות ג' ד' ה')

כ קלוקל האמונה ח"ו היא בחינת עבודה זרה. ועל-
ידי זה נמנע המטר, ואין שבע, ואין שלום, ואין
איש עוזר לחברו, וכל אחד צריך לנסע ולפלטל
ממקום למקום בשביל פרנסתו: (לק"א סי' מ')

כא עקר עשירות בא מאמת. וכשפוגמין באמת בא
עליו עניות, גם בזיונות ובושות. אבל האוחז
במדת אמת - פרנסתו ברוח: (לק"א סי' מ')

כב השקר מזיק לעינים בגשמיות וברוחניות: (שם סי' נא)

כג כשאומר שקר, מתגברים עכירת הדמים, שמשם
בא המרה שחורה והדמעות שמקלקלין עיניו. כי
אי אפשר לדבר שקר עד שיעכר את דמיו. ואמת

אי אפשר לדבר כי אם בשמזכך מקדם את
הדמים: (שם)

השקר הוא הרע, הוא הטמאה. ועל ידי זה מסיר
השגחת השם יתברך מעליו. אבל על ידי אמת,
השגחת השם יתברך עליו בשלמות: (שם)

האמת הוא אחד והשקר הוא הרבה. כי אי אפשר
לומר אמת על הדבר כי אם אחד, דהינו כמו
שהוא דיקא. כגון, על כסף - כסף לבד, ועל זהב
- זהב לבד וכו'. אבל שקר הוא הרבה, כי יכולין
לומר שקרים בלי שעור. כגון, על כסף שהוא
נחשת או בדיל או עופרת, ושאר שמות בלי
שעור. על כן סוף כל סוף יתגלה האמת בודאי
ויתבטל ההתנגדות. כי כל ההתנגדות הוא רק
מחמת רבוי השקר בלי שעור, שממש בא כל
ההתנגדות. כי באחד אין שיער התנגדות. ועל כן
האמת שהוא אחד, בודאי ישאר קיים לעולם. כי
האמת הוא אחדותו יתברך, שכל השקרים
שמהם ההתנגדות המה יאבדו, והוא יעמד
לעולם. כי אמת ה' לעולם: (שם)

כו כְּשֶׁתִּרְצֶה לְהַפְלִיל בְּאֶחָד, עַד שְׂיִהְיֶה נִכְלָל אַחַד
הַבְּרִיאָה בְּבְחִינַת קֶדֶם הַבְּרִיאָה, שְׂיִהְיֶה כְּלוֹ אֶחָד
כְּלוֹ טוֹב כְּלוֹ קֹדֶשׁ, כְּמוֹ שְׂהִיָּה קֶדֶם הַבְּרִיאָה,
תִּשְׁמַר אֶת עֲצֻמָּךְ מִשְׁקַר וּתְדַבֵּר רַק אֱמֶת, וְתִהְיֶה
אִישׁ אֱמֶת לְאֱמָתוֹ, וְעַל־יְדֵי זֶה תִּהְיֶה נִכְלָל בְּאֶחָד
כַּנ"ל, כִּי אֱמֶת הוּא אֶחָד כַּנ"ל: (שם)

כו עַל־יְדֵי אֱמוּנָה נִפְתָּחִין שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה: (לק"א סי' נ"ז
אות ח')

כח אֱמוּנָה אֵין שְׂדָךְ אֶלָּא בְּדָבָר שְׂאִינוּ יוֹדְעֵי טַעַם. וְאִם
עַל פִּי כֵן אֵיצֵל הַמַּאֲמִין הַדָּבָר גָּלוּי, כְּאֵלוֹ רוֹאֶה
בְּעֵינָיו אֶת הַדָּבָר שְׂמַאֲמִין בּוֹ מַחֲמַת גְּדֹל אֱמוּנָתוֹ
הַשְּׁלֵמָה: (לק"א סי' ס"ב אות ה')

כט עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה הִיא עַל־יְדֵי שְׂמֻקְרָבִין
הַרְחוּקִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי תַעֲנִית.
וְאִזִּי זוֹכִין שְׂעַל־יְדֵי אֲכִילָתוֹ נִתְיַחַד קֹדֶשׁא בְּרִיד
הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ אַפִּין בְּאַפִּין: (לק"א סי' ס"ב אות ג' ד' ה')

למ"ד מַחֲמַת שְׂאִין הָאֱמוּנָה בְּשְׁלֵמוֹת, עַל־יְדֵי זֶה רַבִּים
נִכְשָׁלִים בְּמַעֲוִיּוֹת וְעוֹשִׂים אֶת הַסְּפּוֹת אֲמָצְעִים

בִּינִים לְבֵין הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ. הֵינּוּ שְׂמַאֲמִינִים בְּהַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךְ, אֲבָל מֵאֲמִינִים גַּם כֵּן בְּאֲמֻצְעֵי, וְאוֹמְרִים
 שְׂצָרִיךְ לְסִבּוֹת. הֵינּוּ שְׂמַאֲמִינִים לְמִשְׁלַל בְּהַסְפָּה
 שֶׁל הַפְּרָנְסָה שֶׁהוּא הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן, וְאוֹמְרִים
 הַסְפָּה שֶׁל הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן עֵקֶר, כְּאֵלּוּ ח"ו בְּלֹא
 הַסְפָּה שֶׁל הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן אֵין יִכְלֹת בְּיַד הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לִתֵּן לָהֶם פְּרָנְסָה. וּבְהַסְפָּה שֶׁל
 הִרְפוּאָה שֶׁהִיא סְמִים, עוֹשִׂים מֵהֶם עֵקֶר, כְּאֵלּוּ
 ח"ו בְּלֵי הַסְּמִים אֵין יִכְלֹת בְּיַד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ לְרַפֵּא.
 וְאֵין הַדְּבָר כֵּן, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא סִבַּת כָּל
 הַסְּבּוֹת וְעַלֵּת כָּל הָעֲלוֹת, וְאֵין צָרִיךְ לְשׁוּם סְבָה.
 וְעַסְקֵנוּ כְּאֵלּוּ הַסְּבּוֹת, צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּהַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךְ לְבַד וְלֹא לַעֲשׂוֹת מֵהַסְּבּוֹת עֵקֶר: (שם אות ו')

לֵא הַבְּלָל הוּא, שְׂכָל מֵה שְׂאָנוּ עוֹשִׂין, הֵן תְּפִלָּה, הֵן
 לְמוֹד תּוֹרָה וְעֲשִׂית מְצוּוֹת, הַכֵּל הוּא כְּדֵי שְׂיִתְגַּלֶּה
 אֱמוּנָתוֹ וּמְלִכוּתוֹ יִתְבַּרְךְ: (לק"א סי' ע"ז)

לֵב כְּשֶׁאָדָם חָזַק בְּאֱמוּנָה מְאֹד, זוֹכֶה אַחֵר כֶּךָ לְבוֹא
 אֶל הַשִּׁכָּל, וְכָל מֵה שְׂמַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּאֱמוּנָה
 יוֹתֵר, בָּא אֶל שִׁכָּל יוֹתֵר. כִּי הַדְּבָר שֶׁהִיָּה צָרִיךְ

מתחלה להאמין מחמת שלא הבין הדבר, זוכה
 אחר כך להבינו בשכל על-ידי אמונתו החזקה.
 אך אחר כך יש לו דברים גבוהים יותר, שהם
 נסתרים ממנו ואינו יכול להבינם בשכל, ואז
 צריך להתחזק את עצמו יותר באמונה, להאמין
 במה שנסתר ממנו עתה ואינו מבין בשכל, עד
 שזוכה להבין גם אלו הדברים בשכל, וכן לעולם.
 אבל לזה צריך להיות האמונה חזקה מאד מאד
 עד שתפשט האמונה בכל האיברים, ואז יוכל
 לזכות לבוא אל השכל על-ידי האמונה כנ"ל:
 (לק"א סי' צ"א)

הנצחון אינו סובל האמת, ואף אם יבררו לעיניו
 דבר אמת ידחה אותו מחמת נצחון. על-כן מי
 שרוצה לידע האמת לאמתו, יסלק מקדם מידת
 הנצחון מעצמו, ואז יכול לראות האמת אם ירצה
 באמת: (לק"א סי' קכ"ב)

אמונה היא בחינת פח הגדל וכח הצומח והיא
 בחינת אריכת אפים. הינו, בפשיש לו אמונה
 שלימה, הוא גדל וצומח בעבודתו יתברך אפלו

אם יעבר עליו מה, כי אין יוכל לבלבלו שום בלבול ומונע, רק הוא מאריך אפו לסבל כל מה שיעבר עליו. כי כל הבלבולים והמניעות מעבודת השם מה שאינו מתקרב ליראי השם, הכל הוא מחמת עצבות ועצלות וכבודות שפא מחמת חסרון אמונה. כי אם היה לו אמונה שלימה בהאמת פראוי, בודאי היה רץ ומזדרז מאד להתקרב להם. וכן מה שאינו מתפלל פראוי, הוא גם כן מחמת עצבות וכבודות שפא מחסרון אמונה, כי בודאי אם היה לו אמונה שלימה, והיה מאמין שהשם יתברך עומד עליו ושומע כל דבור ודבור שיוצא מפיו ומאזין לקול תפלתו, בודאי היה מתפלל פראוי בהתלהבות וחשק גדול. אך עקר בלבול התפלה הוא מחמת חסרון אמונה. וכן כל ההתרחקות מצדיקים ויראים ומעבודת השם באמת, הכל מחמת חסרון אמונה, שעל ידי זה בא עליו עצבות ועצלות וכבודות כנ"ל. אבל פשיש לו אמונה שלימה אין יכול למנעו שום דבר, רק מאריך אפו לסבל הכל, וגדל וצומח בעבודת ה' אך שיהיה: (לק"א סי' קנ"ה)

זו לזכות לאמונה ואריכת אפים כנ"ל הוא על-ידי ארץ ישראל. וצריך כל אדם לבקש מהשם יתברך שיהיה לו פסופים וגעגועים לארץ ישראל, עד שיזכה לבוא לשם. וגם שיהיה געגועים לכל הצדיקים לארץ ישראל. והוא סגלה לבטל פעם ועצבות. כי אמונה ואריכת אפים שזוכין בארץ ישראל, הם הפך הפעם והעצבות: (שם)

זו עקר שלמות האמונה הוא, שיתחזק באמונה חזקה כל כך עד שתהיה ברורה וזכה מאד, עד שיהיה דומה בעיניו כאלו רואה בעיניו ממש הדבר שמאמין בו, וכמבאר לעיל (פאות ל"ב [צ"ל אות כ"ח]): (לק"א סי' רל"ד)

זו על-ידי מחלקת, על-ידי זה נופלים מחשבות של רשעים שהם מחשבות של כפירות על אנשים בשרים. והתקון לזה, שישתק וימסר המלחמה לה': (לק"א סי' רנ"א)

זו איש אמת שעושה כל המצוות בכל הדקדוקים בינו לבין קונו כמו בפני בני אדם, ואין חלוק אצלו כלל, כי אין בו שום צד שקר לעשות ח"ו איזה

תנועה בעבודתו בשביל בני אדם, הוא ממשיך לעצמו פח כל הצדקות, ועלידי זה הוא מבטל מחשבות של כפירות הנ"ל: (שם)

בשארם באיזה צרה ח"ו, אז האמת פגום. על-כן צריך לשמור אז את עצמו ביותר, שלא יהיה נלכד באיזה טעות ושקר עלידי הצרה הזאת: (לק"ת סי' ב' אות ד')

עלידי הודאה להשם יתברך בכל עת על כל מה שעובר עליו, ובפרט פשיזא מאיזה צרה ח"ו, ועלידי למוד הלכות, עלידי זה מאיר האמת בהדבור, ומשלים כל חלקי הדבור. כי עקר קיום ושלמות הדבור הוא רק עלידי אמת. וזוכה להתפלל באמת שזה עקר שלמות התפלה. וזוכה לקבל תורת אמת מרבי אמת, שיורה אותו בדרך הישר בתורתו האמתיות. וזוכה לעשות שדוכים אמתיים, שיומין השם יתברך לו ולבניו וזוגם האמת. וכל זה זוכה עלידי הלל והודאה להשם יתברך, ועלידי למוד הלכות כנ"ל. ועלידי זה זוכה להמשיך הברכה והקדשה והשמחה של

שֶׁבֶת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל. וְעַל־יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה אַחַדוֹת
הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, לִידַע וּלְהֵאֱמִין
בְּאֵמֶת, שְׁכַל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד
הַפְּשׁוּט יִתְבַּרֵךְ, שׁוֹאֵת הַבְּחִינָה יִקְרָה מְאֹד
לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְאֶפְלוּ אֶצְלוּ יִתְבַּרֵךְ הוּא
דְּבַר נִפְלָא וְיִקְרַר וְחָשׁוּב מְאֹד: (שם סי' ב')

הַעֲקָר הוּא הָאֱמוּנָה. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְחַפֵּשׂ אֶת
עֲצָמוֹ אִם אֱמוּנָתוֹ שְׁלֵמָה, וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ
בְּאֱמוּנָה תָּמִיד. כִּי עַל־יְדֵי פָּגַם אֱמוּנָה בָּאִים מִכּוֹת
מִפְּלֹאוֹת, שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם לֹא רְפוּאוֹת וְלֹא
תְּפִלָּה וְלֹא זְכוּת אָבוֹת. גַּם אֵין מוֹעִיל לְהַחֲוִלָּה
קוֹל צְעָקוֹת שֶׁל אֶח וּגְנִיחוֹת. כִּי לְפַעְמִים מוֹעִיל
לְהַחֲוִלָּה אֵלּוּ הַקּוֹלוֹת, שְׁמֵרַחֲמִין עָלָיו עַל־יְדֵי זֶה,
אָבֵל עַל־יְדֵי נִפְלִית הָאֱמוּנָה גַּם אֵלּוּ הַקּוֹלוֹת אֵין
מוֹעִילִין: (לק"ת סי' ה' אות א')

כְּשֶׁאֲדָם נוֹפֵל מֵאֱמוּנָה ח"ו, וְאֵזִי אֵין מוֹעִיל לוֹ
אֶפְלוּ קוֹל צְעָקָה בְּלֹא דְבוּר, אֵזִי צָרִיךְ לְצַעֵק
מֵעֵמֶק הַלֵּב בְּבְחִינַת מִמַּעַמְקִים קְרֵאתִיךָ יי,
מֵעֵמֶק דְּלִבָּא. וְעַל־יְדֵי זֶה נִתְגַּלּוּ עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת.

ועל־ידי זה גדלה האמונה ונתתקנה. ועל־ידי זה חוזרין ונתתקנים כל הנ"ל, שהם רפואה ותפלה וזכות אבות וכנ"ל: (שם אות ב')

על־ידי נפילת האמונה הקדושה, על־ידי זה נעשין מב ונתחזקין אמונות כוזביות. וכן להפך, כשמעלין ומתקנין האמונה הקדושה, על־ידי זה נחלשין ונופלין האמונות כוזביות, וחוזרין ושבים העכו"ם מאמונות כוזביות שלהם לאמונתנו הקדושה ונעשין גרים. ולפעמים נעשין גרים בכח, דהינו, אף על פי שאינם באים להתגיר ממש בפעל, אף על פי כן מכירין את השם יתברך במקום שהם, ויודעים ומאמינים שיש יחיד קדמון יתברך. ולפעמים נעשין גרים בפעל ממש, שבאים ומתגירין. ואלו הגרים מזיקין לישראל, ומכניסין גאות ונאוף בישראל. וצריכין עדן לזה כמה תקונים (עין בפנים): [עין תפלין אות ו', שמחה אות כ"ד] (שם אות ד' ה')

עקר האמונה שלמה זוכין על־ידי התקרבות מד לצדיק האמת שיש לו בחינת רוח הקדש, שעל־

ידי זה נתברר המדמה, שעל-ידי זה עקר שלמות האמונה, שזוכין להאמין בהשם יתברך ובחדושו העולם שהוא יסוד הכל וכל העולם תלוי בוה (עו) צדיק אות צ"ח): (לק"ת סי' ח' אות ז' ח')

מה

האמונה תולה בפה של האדם, שצריכין לדבר האמונה בפה, כמו שכתוב: "אודיע אמונתך בפיו". ועל-כן כשאדם נופל מאמונה ח"ו, עצה לזה - שידבר האמונה בפיו, שיאמר בפה מלא שהוא מאמין וכו'. כי זה בעצמו שמדבר בפיו דבורי אמונה, זה בעצמו הוא פחינת אמונה. גם על-ידי זה זוכה לבוא לאמונה שלמה, כי האמונה תולה בפה של אדם כנ"ל: (לק"ת סי' מד)

מו

וכן להפך ח"ו, צריך לזהר מאד שלא להוציא מפיו איזה דבור של כפירה ואפיקורסות ח"ו, אפלו בדרך ליצנות. דהינו שבלבו הוא מאמין, רק שהוא אומר דבור זה של כפירה בשם אחר, ומתלוצץ ממנו. גם זה הוא אסור גדול, כי זה מזיק לאמונה. כי על השם יתברך ברוך הוא אסור לומר דברי הלצות, אפלו בדרך שחוק: (שם)

מז וצריך לזהר מאד שלא להביט כלל בפספדים
המדברים מחקירות, כי הם מזיקים ופוגמין מאד
את האמונה הקדושה. וכבר מבאר זה בכמה
מקומות, אך צריך לכפל כמה פעמים אזהרה זאת
לבל יאבד עולמו פרגע ח"ו: (שם)

מח טוב יותר להאמין אפלו בשטותים ושקרים כדי
להאמין גם בהאמת, מלכפר בכל ח"ו. דהינו
לכפר בשטותים ושקרים, ועל-ידי זה נעשה הכל
ליצנות אצלו וכופר גם בהאמת: (שיחות הר"ן סי' ק"ג)

מט שלמות האמונה הוא רק בשמאמין בהשם יתברך
בלי שום חכמה כלל, ובלי שום אות ומופת, ובלי
שום חקירה כלל, רק בפשיטות ובתמימות, כמו
שהנשים והמוזן עם ישראל מאמינים: (שם סי' ל"ג)

נ יש חכמים שהם חכמים אפלו בחכמות התורה,
ואין להם אמונה. אלו החכמים נקראים בעלי ראתן.
וצריך להתרחק מהם ומשכונתם בכל מיני הרחקות
שהזהירו רז"ל, להתרחק מבעלי ראתן ממש, כי
הכל פיהם מזיק מאד לאדם פשוט. וגם יכול לפל
לתאות נאוף ח"ו, על-ידי הכל פיהם. כי אלו

הַחֲכָמִים הַנּוֹצְרִים, עַל פִּי רַב הֵם נוֹאֲפִים גְּדוֹלִים
מָאֵד: (שם ק"ו)

עַל-יְדֵי שְׂמִיחַת תּוֹרָה וּמִצְוָה עַד שְׂמֵרָקָד מִחֲמַת
שְׂמִיחָה, עַל-יְדֵי זֶה נִתְעַלָּה הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה:
(לק"ת סי' פ"א)

בְּשֵׁישׁ קַמְנוֹת וּפְגָם בְּאֱמוּנָה צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת
עֲבוֹדוֹת קָשׁוֹת, כְּגוֹן תַּעֲנִית וְכִיּוֹצֵא. אָבֵל
כְּשֶׁהָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, יְכוּלִין לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
יִתְפַּרֵּד בְּכָל דְּבַר, כִּי אֵין הַקְּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא בֹּא
בְּטְרוּנְיָא עִם בְּרִיּוֹתָיו: (לק"ת סי' פ"ו)

אֱמוּנָה חָשׁוּב כְּצַדִּיקָה: (שיחות הר"ן סי' ל"ד ספר המידות
ערך "אמונה" אות י"ח)

עַל-יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכֵה לְבָנִים. "אֱמוּנָה" בְּגִמְטְרִיא
"בָּנִים": (שיחות הר"ן שם)

אֱמוּנָה הוּא דְּבַר חֲזָק מְאֹד, וְעַל-יְדֵי אֱמוּנָה
וּתְמִימוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, זוֹכִין לָבוֹא לְבַחֲנֵית
רְצוֹן שֶׁהוּא לְמַעְלָה אֶפְלוּ מִחֲכָמָה הַקְּדוֹשָׁה. דִּהְיִינוּ
שְׂיִזְכָּה לְרְצוֹן מִפְּלֵג חֲזָק מְאֹד אֵלָיו יִתְפַּרֵּד
בְּהַשְׁתַּקְּקוֹת נִמְרָץ מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא יֵדַע כָּלֵל מֶה

לַעֲשׂוֹת מַגְדֵּל הַהִשְׁתַּקְקוֹת, וַיִּצַּעַק בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ
 וְכוּ': (שיחות הר"ן סי' ל"ב)

י"ג
 יֵשׁ שְׂפָאִים עֲלֵיהֶם מִחֲשָׁבוֹת עַל הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה
 מִחֲמַת שְׂלֵא נוֹלְדוּ בְּקִדְשָׁה כְּרָאוּי. וַיֵּשׁ שְׁהוֹסִיפוּ
 עַל זֶה מַעֲשִׂיהֶם הָרָעִים שְׁעָשׂוּ בְּעֵצְמָם, כִּי יֵשׁ
 עֲבֵרוֹת שֶׁהֵם מְכַנְּסִים כְּפִירוֹת בְּאָדָם. וְעַל כֵּל זֶה
 צָרִיכִין בּוֹשָׁה וְלֵב נִשְׁפָּר. שְׁמִי שְׂיֵשׁ לוֹ חֲקִירוֹת
 וּמִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ ח"ו, שֶׁהֵם כִּנְגַד אֱמוּנַתְנוּ
 הַקְדוּשָׁה, רָאוּי לוֹ לְהִתְבַּיֵּשׁ מְאֹד מְאֹד עַל שְׂפָא
 לְזֶה בְּעוֹזְנוֹתָיו. וְעַל־יְדֵי בּוֹשָׁה וְלֵב נִשְׁפָּר יִגְרֵשׁ
 וַיִּשְׁפָּר הַכְּפִירוֹת. גַּם כָּבֵר מְבֹאֵר עֵצָה גְדוֹלָה
 לְאֱמוּנָה, לֹמֵר וּלְדַבֵּר הָאֱמוּנָה בְּפִיו כַּנִּל (בַּאוֹת
 מ"ה): (שם)

י"ד
 מִי שְׂיֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה, חַיֵּיו חַיִּים. אֲבָל בְּלֹא אֱמוּנָה
 ח"ו, אֵין לוֹ חַיִּים כְּלָל. כִּי אֵין אָדָם שְׂלֵא יַעֲבְרוּ
 עָלָיו תְּלָאוֹת רַבּוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת וְצָרוֹת, כִּי אָדָם
 לְעִמָּל יֵלֵד. וְכִשְׂיֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה, אֲזִי אֶפְלוּ כְּשִׂפָאִים
 עָלָיו יִסּוּרִים וְצָרוֹת ח"ו, יוֹכֵל לְנַחֵם אֶת עֵצְמוֹ
 וְלִהְיֹת אֶת עֵצְמוֹ, כִּי הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ יְרַחֵם עָלָיו

וַיִּיטֵב אַחֲרֵיתוֹ, וְהִיסוּרִים הֵם לוֹ לְטוֹבָה וּלְכַפָּרָה,
 כִּי כָּל מֵה שְׁעוֹשֶׂה הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ הוּא בּוֹדֵאי
 לְטוֹבָה גְּדוֹלָה. אֲבָל מַחְקֵר שְׂאִין לוֹ אִמוּנָה, כְּשֶׁבֹא
 עָלָיו אִיזָה צָרָה, אֵין לוֹ לְמִי לְפָנוֹת וְאֵין לוֹ בְּמֵה
 לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְנַחֵם אֶת עֲצָמוֹ, עַל־כֵּן אֵין לוֹ
 שׁוּם חַיִּים כָּלָל, מֵאַחַר שֶׁהוֹלֵךְ בְּלִי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ
 וּבְלִי הַשְּׂגָחָה רַחֲמָנָא לְצִלָּן. אֲבָל עַל־יְדֵי אִמוּנָה
 חַיִּיו טוֹבִים תָּמִיד כַּנִּלְ: (שם)

[נח] עֵקֶר אִמוּנַת הַיְחוד הוּא עַל־יְדֵי הַצְּדִיקִים אֲמֵתִיִּים
 שֶׁהֵם קוֹצֵא דְאוֹת דְּל"ת דְּאַחַד, כְּדֹאִיתָא בְּזוּהַר
 הַקְּדוּשׁ שֶׁהַצְּדִיק הוּא קוֹצֵא דְאוֹת דְּל"ת וְכו':
 (לק"א סי' י' אות ה')

אַנְחָה

אֲנָחָה וּגְנוּחֵי שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הִיא יִקְרָה מְאֹד,
 כִּי הִיא שְׁלֵמוֹת הַחֲסְרוֹנוֹת. אֲבָל אֵי אִפְשָׁר
 לְהַשְׁלִים הַחֲסְרוֹן עַל־יְדֵי אֲנָחָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי
 הַתְּקַרְבוֹת לְהַצְּדִיק שֶׁהוּא הָרַב הָאֲמֵת שְׁבַדוֹר. כִּי
 מִמֶּנּוּ מְקַבְּלִין הָרוּחַ חַיִּים לְהַשְׁלִים הַחֲסְרוֹן עַל־יְדֵי
 אֲנָחָה (עֵין צְדִיק אוֹת י"א): (לק"א סי' ח' אות א' ב')

ב כְּשֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל כְּרָאוּי בְּדַבְּקוֹת אוֹ מִתְבּוֹדֵד
 כְּרָאוּי, וּבְאִמְצָע הוּא נּוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ, זֶה נִמְשָׁךְ
 מִפְּנֵים הָאִמוּנָה. וְאִזִּי צְרִיךְ שֵׁי־שֶׁבֶר לְבוֹ בְּקִרְבוֹ,
 וַיִּתְבַּיֵּשׁ בְּעִצְמוֹ עַל שֶׁנִּפְּל וְנִשְׁלַךְ מִשָּׁמַיִם לָאָרֶץ,
 וַיִּרְחַם עַל עִצְמוֹ עַד שֵׁיתֵאֱנַח. וְעַל־יְדֵי הָאֲנָחָה יִחֹדֵד
 לְמַדְרָגָתוֹ: (לק"א סי' ק"ח)

ג אֲנָחָה דְקַדְשָׁה יִקְרָה מְאֹד. כִּי עַל־יְדֵי שְׂמֵת־אֲנַחַ עַל
 שְׂרַחוֹק מִהַקְדְּשָׁה, עַל־יְדֵי זֶה נִפְסָק מִחֶבֶל הַטְּמֵאָה
 וְנִתְקַשֵּׁר לְחֶבֶל דְקַדְשָׁה. וְכֵן לְהַפְּךְ ח"ו, כְּשֵׂמֵת־אֲנַחַ
 עַל אִיזָה דְבַר תְּאוּהָ שֶׁהוּא נִכְסָף אֵלֶיהָ, הוּא לְהַפְּךְ
 ח"ו: (לק"א סי' ק"ט)

ד אֲנָחָה שְׂמֵת־אֲנַחַ הָאָדָם עַל עֲוֹנוֹתָיו אוֹ עַל מַעוֹט
 הַשְּׁגָתוֹ, הוּא יוֹתֵר טוֹבָה יוֹתֵר מִכְּפָה סְגוּפִים
 וְתַעֲנִיּוֹת. [עֵינ עוֹד מֵעֲנִין אֲנָחָה - עֲזוֹת אוֹת ב' ג',
 שְׁעַל־יְדֵי אֲנָחָה דְקַדְשָׁה שׁוֹכְרִין עֲזוֹת הַגּוּף, וְאִזִּי
 הַנְּשִׂמָה יִכּוֹלָה לְהִתְקַרֵּב לְהַגּוּף, לְהוֹדִיעַ לוֹ
 מִהֲשָׁגוֹת שֶׁהִיא מְשַׁגֶּת וְכו'. עֵינ שָׁם]: (שם)

אכילה

א על־ידי אכילה בכשרות פראוי, שאוכל במתינות
 ואינו אוכל בדרך הלעטה, על ידי זה נתתקן
 השכל ונכנע הפסילות. אבל פשאוכל כזולל
 וסובא, על־ידי זה מתגבר הפסילות על השכל.
 ועל־ידי זה נחשף אצלו אור הצדיק, ואינו יכול
 לקבל ממנו יראה ואהבה: (לק"א סי' י"ז אות ב' ג')

ב על־ידי צדקה לצדיקים אמתיים ולעניים הגונים,
 על־ידי זה נעשין גרים. ועל־ידי זה נתתקן פגם
 האכילה. ועל־ידי זה נשלם השכל וזוכה לראות
 אור הצדיק, ועל־ידי זה זוכה לקבל ממנו יראה
 ואהבה: (שם אות ד' ה')

ג מי שיש לו שלמות לשון הקדש והוא שומר
 הברית, הוא יכול לעורר התנוצצות האותיות שיש
 בכל דבר, ואזי אכילתו ושתיתו וכל תענוגיו אינו
 אלא מהתנוצצות האותיות, ומזה מאיר לבו. ועל־
 ידי זה פניו מאירות, וזוכה לזכך את הפנים כל כך,
 עד שיוכל לעורר אחרים בתשובה על־ידי

שִׂים תִּכְלוּ בַּפְּנִים שְׁלוֹ לְבַד. כִּי יֵרָאֶה כָּל אֶחָד אֶת
 עֵצְמוֹ בַּפְּנִים שְׁלוֹ כִּמּוֹ בְּמִרְאָה וַיֵּרָאֶה אִיךָ הוּא
 מְשַׁקֵּעַ בַּחֲשָׁד, עַד שֶׁבְּלֹא תוֹכַחָה וּבְלֹא מוֹסֵר יַעֲזֹר
 אֶת חֵבְרוֹ בְּתִשׁוּבָה, רַק מִמָּה שִׁיבִיט בַּפְּנִים שְׁלוֹ
 לְבַד בְּנ"ל: (לק"א סי' י"ט אות ז' ח' ט')

ד כִּשְׂאָדָם מְרַגֵּישׁ אֵיזָה רַעְבוֹן, שְׁמֵתִנְבֵּר עָלָיו תֵּאוֹת
 אֲכִילָה, יֵדַע שֶׁיֵּשׁ לוֹ שׁוֹנְאִים. בְּכֵן צָרִיךְ לְשַׁדֵּד
 וּלְשַׁבֵּר הַבְּהֻמִּיּוֹת שְׁלוֹ הַמִּתְאַוָּה לְאֹכֵל, כִּי עֶקֶר
 הַרַעְבוֹן הוּא לְבַהֻמִּיּוֹת, וְעַל־יְדֵי זֶה יִנְצַל מֵהַשְּׁנְאִים:
 (לק"א סי' ל"ט)

ה עַל־יְדֵי תֵּאוֹת אֲכִילָה בָּא מַחְלֶקֶת שְׁמֵחַרְפִּין וּמְבִיזִין
 אוֹתוֹ. וּכְשֶׁמְשַׁבְּרִין אֶת תֵּאוֹת אֲכִילָה זוֹכֵה לְשָׁלוֹם,
 וְאִזּוּ יֵשׁ גַּם לְמַעַלָּה שָׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. וְאִזּוּ נִתְגַּלָּה
 וְנִתְרַבָּה שֶׁבַע גְּדוֹל בְּעוֹלָם: (שם)

ו מִי שֶׁהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתֵּאוֹת אֲכִילָה, בְּיַדוֹעַ שֶׁהוּא
 רְחוֹק מֵאַמֶּת, וּבְיַדוֹעַ שְׂדֵינִים שׁוֹרִין עָלָיו. גַּם זֶה
 סִיּוֹן עַל דְּלוּת. גַּם יְבוֹא לְיַד בִּזְיוֹנוֹת וּבּוֹשׁוֹת: (לק"א
 סי' מ"ז)

ז מי שהוא מְשַׁבֵּר תַּאֲוֹת אֲכִילָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה עַל יְדוֹ מוֹפְתִים: (שם)

ח יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂיִשְׁנִים אֶת יְמֵיהֶם, וַיֵּשׁ שְׁנֵפְלוּ
לְבַחֲנֵת שְׁנֵה עַל־יְדֵי תַּאֲוֹת וּמַעֲשִׂים רָעִים. וַיֵּשׁ
שָׁהֶם אַנְשִׁים בְּשָׂרִים וַיְפִים, רַק שְׁנֵפִילְתֶּם עַל־יְדֵי
אֲכִילָה. כִּי לַפְעָמַיִם כְּשֹׂאוֹכֵל הָאָדָם מֵאֲכָל שְׂלֵא
נִתְפָּרַר עֲדוּן לְמֵאֲכָל אָדָם, עַל־יְדֵי זֶה נוֹפֵל מִחוּ
לְבַחֲנֵת שְׁנֵה. כִּי כְּשֹׂאוֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, אֲזִי
מֵאִיר פָּנָיו, הֵינּוּ שְׂכָלוֹ עַל־יְדֵי אֲכִילָתוֹ. אֲבָל
כְּשֹׂאִין אֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁה, אֲזִי הַמֵּאֲכָל מֵבִיא רַע
אֶל הַלֵּב, וְעַל־יְדֵי זֶה אוֹבֵד פָּנָיו וְשְׂכָלוֹ וְנוֹפֵל
לְבַחֲנֵת שְׁנֵה. וְאֶפְלוּ שְׁנֵדְמָה לְהַעוֹלָם שֶׁהוּא
עוֹבֵד הַשֵּׁם וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, אַף עַל פִּי
כֵּן הוּא בְּבַחֲנֵת שְׁנֵה, כִּי כָּל עֲבוֹדָתוֹ נִשְׂאָר
לְמַטָּה וְאִין לְהַשֵּׁם יִתְפָּרַךְ נַחַת מִמֶּנָּה. וְצָרִיךְ
לְעוֹרְרוֹ מִשִּׁינָתוֹ. וְאִי אֶפְשָׁר לְעוֹרְרוֹ, כִּי אִם
כְּשִׁמְתֵּעוֹרֵר תְּחִלָּה קֶצֶת מֵעֲצָמוֹ. וְהַתְּעוֹרְרוֹת
הַשְּׁנֵה שְׂלֵא יִבְלֶה יָמָיו בְּשְׁנֵה ח"ו, זוֹכִין עַל־יְדֵי
סְפוּרֵי מַעֲשִׂוֹת שֶׁל הַצְּדִיקֵי אֲמַת. אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה

לְבֹא לְצַדִּיק כְּזֶה שְׂיוּכַל לְעוֹרְרוֹ מִשִּׁנְתּוֹ, שְׁלֹא יֵישֵׁן אֶת יָמָיו ח"ו: (לק"א ס"ו ס' אות ו')

מֵאֲכָל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ לִהְיוֹת מֵאֲכָל אַחֵר ^ט שְׁנֵתְפֵרֵר, וְאִין בּוֹ שׁוּם תַּעֲרֻכַת מֵהַסְמָרָא אַחֲרָא. כִּי מֵאֲכָל שְׂיִישׁ בּוֹ תַּעֲרוּבוֹת, עַל־יְדֵי מֵאֲכָל כְּזֶה יוּכַל הָאָדָם לַחֲטֹא. וְהַפְּרוּר שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים הוּא עַל־יְדֵי אַמּוּנָה שְׂזוּכִין עַל־יְדֵי תַעֲנִית. וְאִז נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי אֲכִילָתוֹ יַחַד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ אַפִּין בְּאַפִּין: (לק"א ס"ו ס"ב אות א' ב' ה')

כָּל הַתַּאֲוֹת הֵם בְּחִינַת קְלָפוֹת וּמוֹתְרוֹת, כִּי בְּלֹא הַתַּאֲוֹת יְכוּל הַגּוֹף לְהִתְקַיֵּם. וּכְשֶׁמִּתְגַּבְּרִים הַתַּאֲוֹת עַל הָאָדָם, הוּא הַתְּגַבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת עַל הַקַּדְשָׁה. וְרֵאשֵׁי הַתַּאֲוֹת הֵם תַּאֲוֹת אֲכִילָה וְשִׂתִּיה, שְׁכַל הַתַּאֲוֹת נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם. וּכְשֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים, הֵם מִמְשִׁיכִין אֶת הַדְּבוּר לַגְּלוּת, וְאִזִּי הוּא בְּבַחֲיַת נַחַר גְּרוּנִי, וְאִינוּ יְכוּל לְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהַתְּקוּן לָזֶה תַעֲנִית, וְאִז יוּכַל לְדַבֵּר. וְעַל־יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְקַרֵּב הַרְחוּקִים לְהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׂזֵה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאִמּוּנָה. וְאִזִּי אֲכִילָתוֹ

יְקַרְהוּ מְאֹד כַּנְּל, כִּי נַעֲשֶׂה יַחֲדָה גְּדוֹל עַל-יַדֵּי
אֲכִילָתוֹ כַּנְּל: (שם אות ג' ד' ה')

א על-ידי תאוות אכילה נפגם הכבוד דקדושה, ואזי
מתגברין העויו פנים. כי נופל הכבוד אל העבוים
והרשעים והעויו פנים שפדור, שהם נוטלים כל
הכבוד והממשלה. ואזי הוא פחינת הסתרת פנים,
פחינת התגברות הדינים ח"ו. אבל כשמשברין
תאוות אכילה, על-ידי זה הוא נשיאות פנים,
פחינת פטול הדינים. ואזי הכבוד דקדושה
בשילמות, ואין שום שררה והתמנות להעויו
פנים: (לק"א סי' ס"ז אות ב' ג')

ב צריך לדקדק מאד לבלי לאכל יותר מצרכו, כי
כשאוכל יותר מצרכו מזיק לו מאד. כי אפלו שאר
המאכלים מצטרפין עם זאת האכילה ומזיקים לו
הרבה: (לק"א סי' רנ"ז)

ג כשאדם אוכל אכילה יתרה הוא פמו בהמה. כי
גדר האדם הוא לאכל רק כפי מה שצריך,
וכשאוכל יותר הוא מעשה בהמה ממש. ועל-ידי
זה שאוכל אכילה יתרה, על-ידי זה בא חלי

הַקִּדְחַת רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְכֵן עַל־יְדֵי שְׁמוֹדֵמֵן לְהֶאֱדָם
 בְּתוֹךְ מֵאֲכָלוּ מֵאֲכָל שְׁלֵא נִתְפָּרַר עֲדִין לְמֵאֲכָל
 אָדָם, עַל־יְדֵי זֶה בָּא גַם כֵּן חֲלֵי הַנַּ"ל, רַחֲמָנָא לְצִלָּן:
 (לק"א ס' רס"ג)

ד תַּאֲוֹת אֲכִילָה הִיא אֶחָד מִג' תַּאֲוֹת שְׁפוּגְמִין
 וּמִפְסִידֵין הִירָאָה שְׁבַלְב. וְעַל יְדֵי זֶה שְׁמַקְבְּלִין חַג
 הַסְּפֹת כְּרֵאוּי, עַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ דַּעַת לְתַקֵּן תַּאֲוֹת
 אֲכִילָה, וְאִזּוּכָה לִירָאָה וּלְתַפְּלָה וְכוּ': (עין יִרְאָה אוֹת
 י"ט כ' כ"א) (לק"ת ס' א' אוֹת ד' ה')

טו לְפַעֲמִים עַל־יְדֵי הַמֵּאֲכָלִים שְׁאוּכְלִים נִתְקַלְקַל
 הַחֲלוּם, בְּבַחֲנֵית חֲלוּם עַל־יְדֵי שֵׁד ח"ו, וְיִכּוּלִים
 לְבֹא עַל־יְדֵי־זֶה לְטַמְּאֵת קְרִי ח"ו. וְהַתְּקוּן לְזֶה הוּא
 שְׂמִיחָה, לְהַתְּחִיזֵק לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה תְּמִיד: (לק"ת ס' ה'
 אוֹת י')

טז מִי שְׂזוּכָה לְהַתְּקַרֵּב לְרַבֵּי אֲמֵת, שְׂיִזְדַּע לְהֵאִיר
 הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ בִּישְׂרָאֵל כְּרֵאוּי, וְהוּא אִישׁ חֵיל וְלֹא
 הַהֶפֶךְ (שְׁקוּרִין שְׁלִימוֹלְנִיק), עַל־יְדֵי זֶה יְכוּל לְקַבֵּל בְּעַת
 הָאֲכִילָה הָאֶרֶת הָרְצוֹן הַמְּפֹלֵג. דְּהֵינּוּ, שְׂיֵאִיר לוֹ
 הָרְצוֹן בְּעַת הָאֲכִילָה, וְיִשְׁתַּוְּקַק וְיִכְסֵּף מְאֹד אֵלָיו

יִתְפַּרֵּךְ בְּרִצּוֹן מִפְּלֶג בְּלִי שְׁעוֹר, בְּלִי שׁוּם יְדִיעָה,
שְׁלֹא יֵדַע כָּלֵל מֶה הוּא רוֹצֵה, רַק רִצּוֹן פְּשׁוּט
בְּכֹלֹת הַנֶּפֶשׁ אֵלָיו יִתְפַּרֵּךְ: (לק"ת סי' ו' אות י')

על־ידי מוֹנָא דְגוֹפָא, דְהֵינּוּ תַּאֲוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה,
נַחֲלֵשׁ מוֹנָא דְנִשְׁמַתָּא, וְנִפְגָּם הִירָאָה, שְׁהִיא
בְּחִינַת רֵיחַ טוֹב, שְׁהוּא עֶקֶר מוֹנָא דְנִשְׁמַתָּא: (לק"ת
סי' ח' אות א')

על־ידי שְׁמֻקְבְּלִין תּוֹכְחָה מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שְׁיִכּוֹל
לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּרֵאוּי (בְּמֹו שְׁפָתוֹב בְּפִנִּים), עַל־יְדֵי
זֶה מַגְבִּירִין מוֹנָא דְנִשְׁמַתָּא עַל מוֹנָא דְגוֹפָא: (שם)
עֶקֶר הָאֲכִילָה הִיא בְּשִׁבִיל בְּרוּרִים, כְּדֵי שְׁיִתְפַּרֵּךְ
הַמֵּאֲכֵל וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ אִמְרֵי שְׁפָר, שְׁהֵם
הַבְּרֻכּוֹת שְׁמִבְּרֻכִין עֲלָיו וּמִתְפַּלְּלִין וְלוֹמְדִים
וְעוֹבְדִים הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ בְּכַחוֹת הָאֲכִילָה. וְזֶה
צָרִיךְ לְכוּן כָּל אָדָם בְּשַׁעַת אֲכִילָתוֹ. וְאִזִּי הָאֲכִילָה
בְּבְחִינַת קְטוֹרֶת, וְזוֹכֶה לְשִׁמְחָה, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה עֲטָרָה
שֶׁל חֶסֶד וְרַחֲמִים לְמַלְךְ שְׁלֵמָה, שְׁעַל זֶה נֹאמֵר:
"צְאִינָה וְרֵאִינָה" וְכוּ' "בְּעֲטָרָה" וְכוּ' וְעַל־יְדֵי זֶה
זוֹכֶה לְפִרְנָסָה בְּנִקְל: (לק"ת סי' ט"ז)

כ כל אחד מישראל, אפלו צדיק גדול, צריך שיהיה לו איזה צער בכל יום. וכל מי שיש לו דעת יותר, צערו גדול ביותר. ועל-ידי אכילה בקדשה וביראת שמים, על-ידי זה ממתיקין זה הצער, שלא יתגבר ח"ו: (לק"ת סי' ע"ז)

כא על-ידי אכילה בקדשה וביראת שמים, על-ידי זה נעשה הפה בבחינת קומת האדם, וזוכה לבוא על-ידי זה לבחינת שכינה מדברת מתוך גרונו. אבל מי שאין אכילתו בקדשה, איז פיו שאוכל הוא פגדר בעל חי, והרי הוא כמו בהמה ממש ח"ו: (שם)

כב עקר היראה היא פאה ונגשת אל האדם בשעת אכילה. על-פני צריך לזהר מאד לאכל בקדשה ולהמשיך על עצמו היראה הפאה אליו אז, ועל-ידי זה זוכה לכל הנ"ל (באות כ' וכ"א): (שם)

כג צריך לזהר מאד שלא לאכל פרי קדם שנתבשלה כל צרפה על האילן, כי יוכל לאבד נפשו על-ידי זה. גם אסור לתלש פרי קדם בשולה כמו שאסור לקץ אילן קדם זמנו: (לק"ת סי' פ"ח)

כד כְּשֶׁמְבַרְךְ הַבְּרָכָה עַל הַפְּרִי בְכֹנֶנָה גְדוֹלָה וּבִירְאָת
 שָׁמַיִם כְּרֵאוּי, עַל-יְדֵי זֶה זֹכָה לְהַנְצִיל שְׁלֵא לְאֵבֶד
 נַפְשׁוֹ עַל-יְדֵי הַפְּרִי שְׁלֵא נִתְבַּשְׁלָה. וּמֵאֵד צְרִיכִין
 לְזַהֵר בְּבִרְכַּת הַנְּהֵגִין, בְּפִרְטָא בְּבִרְכַּת הַפְּרוֹת, כִּי
 יֵשׁ בָּהֶם אֲבֹדוֹת הַרְבֵּה שְׁצַרִּיכִין לְבַרְרָם
 וּלְהַעֲלוֹתָם (עֵין בְּפָנִים - "לְקוּפֵי מוֹהֲרֵי" תַּנְיִנָא סִימֵן פ"ח):
 (שם)

כה גַּם כְּשֶׁמְבַשְׁלִין הַפְּרוֹת בְּבֵיתוֹ אֵינוֹ מוֹעִיל לָזֶה,
 לְהַתִּיר לְאֹכַל פְּרֵי שְׁלֵא נִתְבַּשְׁלָה עַל הָאֵילָן. אֲבָל
 אִם הַפְּרוֹת שְׁלֵא נִגְמְרוּ מִנְּחִים אִיזָה זְמַן עַד
 שְׁנַעֲשִׂין מִבְּשָׁלִין מֵאֵלֵיהֶן בְּתַלוּשׁ, זֶה מוֹעִיל וּמִתֵּר
 לְאֹכְלָן: (שם)

כז הַיּוֹי זֶהִיר שְׁלֵא לְאֹכַל בְּהַלְעָטָה, דְּהֵינּוּ בְּמַהֲרֵי
 בְּדַרְדֵּךְ גְּרַגְרָן, כִּי זֶה הוּא בְּחִינַת הַלְעִיטְנֵי נָא וְכוּ'
 (בְּרֵאשִׁית כה). רַק לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְאֹכַל בְּמַתִּינוּת,
 בְּיָשׁוּב הַדַּעַת וּבְדַרְדֵּךְ אֶרֶץ, בְּדַרְדֵּךְ שְׁאוּכְלִין בְּדַרְדֵּךְ
 אֶרֶץ כְּשִׁיּוֹשֵׁב אָדָם חָשׁוּב אֲצֵל הַשְּׁלַחַן, כִּדּוּ יֵאָכֵל
 תְּמִיד אֲפֹלוּ כְּשִׁאוּכָל לְבַדּוֹ. עֵין לְעֵיל אוֹת ג' (צ"ל
 א'). אֲשֶׁרֵי הַזֹּכָה לָזֶה: (חֵי מוֹהֲרֵי ס' תַּקמ"ו)

הכנסת אורחים

א על־ידי הכנסת אורחים תלמידי חכמים אמתיים לתוך ביתו, על־ידי זה זוכין לאמונה ולשפר הפירות. ועל־ידי זה מעלין ומתקנין התורה הנפולה של התלמידי חכמים שאינם הגונים, שהם בחינת שדין יהודאין, שמהם בא כל ההתנגדות על יראי השם. ועל־ידי זה זוכין להתגבר על המתנגדים (לק"א סי' כ"ח)

ב הכנסת אורח תלמיד חכם הוא תקון התפלה. פי יש לכל אדם תפלות רעות, והם מבלבלין אותו כשעומד להתפלל תפלה הראוי להתפלל. והכנסת אורח תלמיד חכם הוא התקון לזה (לק"א סי' ר"ט)

ארץ ישראל

א עקר אמונה, בחינת תפלה, בחינת נסים, אינו אלא בארץ ישראל, ושם עקר עלית התפלות. ויכול לפעל בתפלתו מה שצריך, ולעשות נסים ומופתים אמתיים בעולם: (לק"א סי' ו' אות א')

ב כְּשֶׁפּוֹגְמִין בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת אַמּוֹנָה,
 בְּחִינַת תְּפִלָּה, אִזּוֹ יוֹרְדִין לַגְּלוּת. וְעַקֵּר - שְׂיֹרְדַת
 הַתְּפִלָּה בַּגְּלוּת, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַתְּפִלֵּל וּלְעֲשׂוֹת נְסִים
 בְּעוֹלָם: (שם)

ג מִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי בְּאַמֶּת, דְּהִינּוּ שְׂיִלְךָ
 מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל־יְדֵי קְדוּשַׁת
 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כִּי כָּל עֲלִיּוֹת שְׂצָרִיכִין לַעֲלוֹת אֶל
 הַקְּדוּשָׁה הוּא רַק עַל יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן כָּל
 עֲלִיּוֹת הַתְּפִלּוֹת הוּא רַק בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: (חיי מוהר"ן סי'
 ט"ו לק"א סי' כ')

ד בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה שְׂמַמְשִׁיכִין זֹכִינ׳ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְכֵן
 עַל־יְדֵי שְׂנַמְצָאִים אֵצֶל הַצַּדִּיק בְּשַׁעַת שְׂמַמְשִׁיךְ
 תּוֹרָה וְדוֹרֵשׁ בְּרַבִּים, אִזּוֹ יֵשׁ לוֹ גַּם בֵּן חֶלֶק בְּהַתּוֹרָה
 שְׂמַמְשִׁיךְ הַצַּדִּיק, וְעַל־יְדֵי זֶה זֹכֶה גַּם בֵּן לְבֹא
 לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: (שם אות ד' ו')

ה אִי אֶפְשָׁר לְבֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי אִם עַל־יְדֵי
 יִסּוּרִין. וְעַקֵּר הַיִּסּוּרִים הֵם הַמוֹנְעִים הַרְשָׁעִים
 מוֹצִיאֵי דַבַּת הָאֶרֶץ. וְעַל־יְדֵי הַמְּשַׁכַּת הַתּוֹרָה

כַּנ"ל, זֹכָה לְהִכְנִיעַ כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַיְסוּרִים. וְכַפִּי
שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה שְׁזוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּתַקוּן גָּדוֹל
בְּיוֹתֵר, כִּמוֹ כֵּן הוּא זֹכָה לְהִכְנִיעַ הַמּוֹנְעִים וּלְבֹא
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: (שם אות ו' י')

כְּשָׁבָא לְבַחֲנֵינָא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אַזִּי נִקְרָא גְבוּר תַּקִּיף.
כִּי קָדָם שָׁבָא לְבַחֲנֵינָא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אַזִּי אַל יִתְהַלֵּל
חוּגֵר כַּמְּפַתַח. אֲבָל אַחַר כֵּךְ כְּשֶׁנּוֹצֵחַ, אַזִּי נִקְרָא
אִישׁ מְלַחְמָה: (שם אות י')

עַל-יְדֵי שְׁנוֹתַנִּין צְדָקָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִכְלָלִין בְּאוֹרֵי
דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבַּל הַקְּדוֹשׁ שְׁאִין בּוֹ
חֶטָּא. וְעַל-יְדֵי זֶה מְבַטְלִין הַדִּין וְהַחֲשֵׁךְ וְכוּ' מִן
הָעוֹלָם. גַּם עַל-יְדֵי זֶה נִצּוֹלִין מִמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת
שֶׁבַתְּפִלָּה וְנִזְדַּבְּדָּ מִחוּ וּמַחְשְׁבֵתּוֹ, וְהִיא בְּחִינַת תַּקוּן
הַבְּרִית: (לק"א סי' ל"ז אות ד' וסי' מ"ד)

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא סְגֻלָּה לְבָנִים וּמִצְלַת מְרִיב
וּמַחְלָקֵת. גַּם עַל-יְדֵי קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִין לִידַע
מִהֲרַבֵּי הָאֱמֶת שְׁבַדוֹר, וְנִתְגַּלָּה הָאֱמֶת בְּעוֹלָם,
וְהַבַּל חוֹזְרִין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲפֹלוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם,
לְעַבְדוֹ שְׁכֵם אַחַד: (לק"א סי' מ"ח)

ב על-ידי תפלה בכח זוכין לבוא לארץ ישראל, וכן
 על-ידי מצות סכה. פי סכה ותפלה בכח וארץ
 ישראל הם בחינה אחת ותלויים זה בזה: (שם)

לראות במפלתם של רשעים אי אפשר אלא על-
 ידי בחינת ארץ ישראל: (לק"א סי' נ"ה אות א')

א על-ידי תפלה בתקונו (במבאר בתפלה מן אות נ"א וכו' עד
 אות נ"ו) מתנוצץ אור זכות אבות. ועל-ידי זה
 ממשיכין בחינת קדשת ארץ ישראל גם עכשו
 בגלות, שהוא תחת יד הסמרא אחרא ואין יכולת
 בקדשתה להתגלות, אף על פי כן יכולין לגלות
 ולהמשיך קדשתה אפלו בגלות המר הזה על-ידי
 התנוצצות אור זכות אבות. ועל-ידי שנתגלה
 קדשת ארץ ישראל, על-ידי זה זוכין לראות
 במפלתן של רשעים, ולא די שהאדם נצול
 מהרשע, אף גם רואה בהרשע מה שהרשע רצה
 לראות בו. וכל זה נעשה על-ידי למוד זכות
 שמלמדן על הרשע. גם על-ידי זה הצדיקים שהם
 עושי טוב זוכין לפני ה': (שם אות ב' ג' ח' ט')

יב מצות חלה היא בחינת ירשת ארץ ישראל. כי על-ידי חלה זוכין להמשך אור זכות אבות, שעל-ידי זה זוכין לגלות קדשת ארץ ישראל ולכל הנ"ל: (שם אות ה')

יג מי שפונתו לשמים באמת, שנוסע לארץ ישראל כדי לשוב על-ידי זה להשם יתברך, בודאי תועיל לו ארץ ישראל מאד. כי על-ידי זה שנכנס לארץ ישראל, על ידי זה לבד נאכל אצלה ונתהפך למהותה הקדוש. ועל-בן אפלו המהלך ד' אמות בארץ ישראל וכו'. אבל אם אין רצונו כלל בשביל עבודת ה', לבלות הרע שלו, לא יועיל לו ישיבת ארץ ישראל, כי היא מקיאה אותו בבחינת "באשר קאה" וכו': (לק"א סי' קכ"ט)

יד על-ידי קדשת ארץ ישראל זוכין לאמונה. ועל-ידי זה זוכין לאריכת אפים, דהינו לשבר הפעם והעצבות והעצלות והכבדות, רק יודרו עצמו מאד בעבודת ה', ולא יוכל לבלבלו שום מונע ומעכב, כי מאריך אפו לסבל הכל (ועין אמונה אות ל"ד): (לק"א סי' קנ"ה)

וְצִרְיָךְ לְבַקֵּשׁ מֵהֵשֶׁם יִתְּבַרְךָ שִׁיְהִיָּה לוֹ כְּסוּפִים
 וְגַעְגּוּעִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַד שִׁיִּזְכֶּה לָבוֹא לָשֶׁם,
 וְגַם שִׁיְהִיָּה גַעְגּוּעִים לְכָל הַצְּדִיקִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
 וְהוּא סִגְלָה לְבַטֵּל הַפְּעַם וְהַעֲצָבוֹת וְכַנ"ל: (שם)

מֵה שֶׁהֵשֶׁם יִתְּבַרְךָ מְשַׁלֵּם לְאָדָם מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה
 הוּא חֶסֶד גָּדוֹל, כִּדְי שְׂיִכְיִן עַל יְדֵי זֶה לְפִשְׁפֹּשׁ
 בְּמַעֲשָׂיו. וְעַקֵּר עֲנִין זֶה הוּא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: (לק"א ס"י
 קפ"ז)

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא כָּלִלְיוֹת הַקְּדוּשָׁה שְׁבָכַל הַקְּדוּשׁוֹת.
 וְשֵׁם זֹכִיךְ לְצִאֵת מִטְּבַעִיּוֹת, וְלִידַע וְלִהְאָמִין שֶׁהַכֹּל
 בְּהַשְׁגָּחָה לְבַד, שְׁזֵה כָּלִלְיוֹת הַקְּדוּשָׁה. וְעַל־יְדֵי זֶה
 יְכוּלִין לְהַדְמוֹת אֱלֹו יִתְּבַרְךָ, וְלְהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר
 וְהַחֹשֶׁךְ. וְאִזּו יְכוּלִין לְסַפֵּר סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צְדִיקֵי
 אֱמֶת, כִּי יוֹדְעִין לְהַבְחִין בֵּין מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צְדִיקֵי
 אֱמֶת לְהַהֲפֹךְ. וְאִזּו זֹכִיךְ לְטַהֵר הַמַּחֲשָׁבָה עַל־יְדֵי
 סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צְדִיקִים וְלְהַמְתִּיק הַדִּינִים, וְעַל־
 יְדֵי זֶה נִצּוּלִין מִכָּל הַצָּרוֹת: (לק"א ס"י רל"ד)

עַקֵּר הַמַּחֲ וְהַחֲכָמָה הוּא רַק בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֶפְלוֹ
 יִשְׂרָאֵל שְׁבַחוּץ לְאֶרֶץ הֵם מְקַבְּלִים וְיוֹנְקִים כָּל

מָחֵם וְחִכְמָתֶם מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְכֹל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל
 יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכִפִּי חֵלְקוֹ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 בֶּן יוֹנָק וּמִקְבֵּל חִכְמָתוֹ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֲבָל
 בְּשִׁפּוֹגְמִין בְּכְבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ ה'ו, עַל־יְדֵי זֶה
 נִזְפְּלִין מִמּוֹחִין שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְמוֹחִין שֶׁל חוּץ
 לָאֶרֶץ, וְעַל־יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה מַחְלָקָת וּמְרִיבוֹת. כִּי מוֹחִין
 שֶׁל חוּץ לָאֶרֶץ הֵם בְּחִינַת מַחְלָקָת: (לק"ת סי' ע"א)

מִחוּץ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת נַעַם, בְּחִינַת
 נְעִימוֹת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת שְׁלוֹם. וְעַל־יְדֵי צְדָקָה,
 בְּפֶרֶט צְדָקָה לָאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי
 לְקַבֵּל הַשְּׁפָעַת הַנַּעַם הַזֶּה, וְאִזּוּ יְכוּלִים לְתַקֵּן גַּם
 הַמּוֹחִין שֶׁל חוּץ לָאֶרֶץ הַנִּ"ל. אֲבָל כְּשֶׁח"ו, הַמּוֹחִין
 שֶׁל חוּץ־לָאֶרֶץ פְּגוּמִים הַרְבֵּה עַל־יְדֵי שְׁפָגְמוֹ הַרְבֵּה
 בְּכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, אִזּוּ אֵין יְכוּלִין לְהִתְתַּקֵּן, אֲדַרְבָּא,
 אֵילוּ הַמּוֹחִין שֶׁל חוּץ לָאֶרֶץ הֵם פְּגוּמִים גַּם הַמּוֹחִין
 שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלוֹם, וְאִזּוּ נַעֲשֶׂה
 מַחְלָקָת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גַּם בֵּן. וְזֶהוּ עֲנִין הַמַּחְלָקָת
 שִׁישׁ עֲכָשׁוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּבְחוּץ לָאֶרֶץ: (שם)

ב קברי צדיקים אמתיים הוא קדוש בקדשת ארץ ישראל ממש, כמו שכתוב: "צדיקים יורשו ארץ". וארץ ישראל הוא תקון גדול לפגם הברית. על-כן צריכין להשתדל לבוא על קברם, כי מקום קברם הוא קדוש כנ"ל, והוא תקון גדול לפגם הברית: (לק"ת סי' ק"ט)

אות ב' ברית הנמו ותקונו

א על-ידי שמירת הברית זוכין לתפלה: (שם סי' ב' אות ב')

ב עקרא דיצרא בישא הוא על עריון, והוא עקרא דמסאבותא. על-כן צריכין לידע, שעקר הנסיון של כל אדם בזה העולם הוא בתאוה זאת. אשרי הזוכה לנצח המלחמה: (שם אות ו')

ג מי שידע בעצמו שפגם במפי מחו, צריך לחום על עצמו שלא יכנס בלבו כלל המחלקת והמריבה שבין הצדיקים, רק יאמין בכלם. כי כל הקשיות והעקמימיות שנופלים בדעתו על הצדיקים מחמת המחלקת שביניהם, הכל הוא מחמת שפגם במפי מחו. כי אם לא היה פוגם מחו לא היה קשה לו

עליהם כלל, והמחלקת בא רק בשבילו (ועזר בפנים).
 ולקמן באות צדיק אות ח'): (לק"א סי' ה' אות ד')

ד עצות הצדיקי אמת ותלמידיהם הם בחינת תקון
 הברית. ולהפך, עצת החולקים והמונעים הדוברים
 חלקלקות, להסית ולהדיח מנקדת האמת, הם
 בחינת פגם הברית. כי העצות שמקבלין מאדם הם
 בחינת טפי השכל. על-כן מי שפגם בבריתו צריך
 לשמר עצמו מאד מאד מהעצות ההפוכות של
 החולקים על האמת, כדי שלא יאבד עולמו פרגע
 ח"ו: (לק"א סי' ז' אות ג')

ה עקר הנאוף תלוי בעינים, ומצות ציצית שמירה
 לזה. ועל-ידי זה נצולין מעצות רעות הנ"ל, וזוכין
 לקבל עצות אמתיות של הצדיקי אמת. על-כן
 צריכין לזהר מאד במצות ציצית, ולבון בשעת
 עטיפת הציצית הקדושים וברכתו, שזיכה על-ידי
 זה לשמירת הברית ולעצות טובות ואמתיות. ועל-
 ידי זה יזכה לאמונה ולארץ ישראל ולקרב הגאולה,
 ויזכה לתפלה ולעשות נסים ומופתים בעולם ויזכה
 לפרנסה. כי עקר הפרנסה תלויה בתקון הברית.

וְעַל-יְדֵי זֶה יִזְכָּה לְהִבִּין בְּכָל מְקוֹם שְׁיִלְמַד, וְיִתְגַּלּוּ
לוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת כְּשִׁלְחָן עָרוֹךְ: (שם אות א' ד' ה')

וְגַאוֹת וְנֵאוֹף תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה. וּכְשִׁשׁוּמֵר הַבְּרִית
וְנִצּוֹל מִגַּאוֹת, זֹכָה לְאוֹר הַמַּאִיר לוֹ לְתִשׁוּבָה: (לק"א
ס' י"א אות ג')

ז עֵקֶר מְרִירַת מְרִדַת הַפְּרָנְסָה וַיִּגְעַתוּ הוּא עַל-יְדֵי
פְּגָם הַבְּרִית. כִּי מִי שְׁשׁוּמֵר אֶת בְּרִיתוֹ, אֵף עַל פִּי
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מְלָאכּוֹת וּמִשָּׂא וּמִתֵּן, יֵם בְּבַחֲיִנַת
מְלָאכּת הַמְּשָׁפֵן, וְהֵם בְּבַחֲיִנַת ל"ט אֹרוֹת. אֲבָל
הַפּוֹגֵם בַּבְּרִית, עֲנִיּוֹת רוֹדֵף אַחֲרָיו, וּמִמְשִׁיךְ עַל
עַצְמוֹ עַל הַפְּרָנְסָה בִּיגְעָה וּבְמִרְרוֹת גְּדוֹל, בְּבַחֲיִנַת
ל"ט מְלָקוֹת רַחֲמָנָא לְצִלָּן: (שם אות ד')

ח שְׁמִירַת הַבְּרִית יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בַחֲיִנּוֹת. יֵשׁ מִי שְׁזוּוּגוֹ
בִּימֵי הַחַל, וְגַם זֶה נִקְרָא שְׁמִירַת הַבְּרִית, מֵאַחַר
שְׁזוּוּגוֹ בְּהִתֵּר עַל פִּי הַתּוֹרָה, וּבְלִבְדֵּי שְׁשִׁשׁוּמֵר עַצְמוֹ
מֵעֲבֵרוֹת רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְזֶה בַחֲיִנַת יְחוּדָא תַתָּאָה,
וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהַשְׁיֵג הַלְכָה שְׁפַתּוֹרָה, בַּחֲיִנַת
רְזִין. אֲבָל יֵשׁ מִי שְׁזוּוּגוֹ רַק מִשְׁפַּת לְשַׁפַּת, וְהוּא
בַּחֲיִנַת יְחוּדָא עֲלָאָה, וְעַל יְדֵי זֶה מִשְׁיַגִּין גַּם בַּחֲיִנַת

קִבְּלָה וְרִזִין דְּרִזִין. אַבְּל גַּם מִי שְׁזוּוּגוּ רַק מִשְׁבֶּת
 לְשֶׁבֶת, גַּם הוּא צָרִיךְ שְׁמִירָה גְּדוּלָה, שְׁיִהְיֶה זּוּוּגוּ
 בְּקִדְשָׁה וְיִהְיֶה נְכַלָּל בְּכַלָּל שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית. מִכָּל שְׁפֵן
 הַקְּמָנִים שְׁזוּוּגִים גַּם בִּימֵי הַחַל, שְׁפּוֹדָאֵי צְרִיכִין
 שְׁמִירָה יִתְּרָה בְּיִזְתֵּר שְׁלֵא יִפְגְּמוּ בְּבְרִיתָם ח"ו, וְעַל
 כָּל פְּנִים לֹא יַעֲבְרוּ עַל הַתּוֹרָה ח"ו. וְעַל יְדֵי שְׁמִירַת
 הַבְּרִית בְּכָל בְּחִינּוֹת אֱלֹהִים, עַל־יְדֵי זֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם
 יִתְּפָרֵךְ בְּשִׁלְמוֹת, וְזוֹכִין לְכָל בְּחִינּוֹת הַנ"ל, עַד
 שְׁזוּוּכִין לָבוֹא לְתַבּוּנּוֹת הַתּוֹרָה לְעַמְקָא: (שם אות ה' ו' ז')

לְדַבֵּר עִם חֵבְרוּ בְּמוֹסֵר וְיִרְאֵת שְׁמַיִם וְלַעֲזָרְרוּ
 לְתִשׁוּבָה, הוּא תְּקוּן קָרִי: (לק"א סי' י"ד אות י"ג)

תְּאֻוֹת נְאוּף הוּא רַע הַכּוֹלֵל, שְׁכָּל הָרַעוֹת שֶׁל כָּל
 הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת כְּלוּלִין בּוֹ. כִּי כָּל אִמָּה וְלִשׁוֹן יִשׁ
 לָהֶם אֲחִיזָה בְּרַע מִיַּחַד, דְּהִינּוּ אִיזָה מְדָה רַעָה אוֹ
 תְּאֻוֹה רַעָה שֶׁהוּא מִיַּחַד לְאֻוֹתָהּ אִמָּה, וְהֵם
 מְשַׁקְּעִים בְּאֻוֹתָהּ הַתְּאֻוֹה וְשֵׁם אֲחִיזָתָם. אַבְּל תְּאֻוֹת
 נְאוּף הוּא רַע הַכּוֹלֵל, שְׁבִאֻוֹתָהּ הַתְּאֻוֹה נִתְּקַבֵּץ
 וְנִתְּאֻסַּף כָּל רַע וְרַע שֶׁל כָּל אִמָּה וְאִמָּה, שֶׁהֵם הָרַע
 שֶׁל כָּל הַתְּאֻוֹת. וְכָל אֱלֹהֵי הָרַעוֹת נִבְעָרִים יַחַד

וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם מְדוּרָה, וְזֶהוּ תַבְעֵרַת הַמְדוּרָה שְׂבוּעַר
 בְּאָדָם לְתַאוּת נְאוּף. אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ הַבְּדִילָנוּ מִן
 הָאֲמוֹת וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת, וְצָרִיכִים אֲנִיחָנוּ
 לְהִיּוֹת פְּרוֹשִׁים מִכָּל רְעוּתֵיהֶם, דְּהֵינּוּ מִכָּל הַתַּאוּוֹת
 שְׂאִינָם שְׂיָכִים לָנוּ כָּלָל, וּבִפְרָט מִתַּאוּת נְאוּף שֶׁהוּא
 הָרַע הַכּוֹלֵל שֶׁל כָּל הָאֲמוֹת כַּנִּ"ל. כִּי זֶה עֵקֶר
 הַהֲבִדֵל וְהַהִפְרָשׁ שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵינוּ לְבֵין הָעֹכֹבִים, מֵה
 שְׂאֵנוּ פּוֹרְשִׁים עֲצִמָנוּ מִנְּאוּף. כִּי זֶה עֵקֶר קִדְשֵׁת
 יִשְׂרָאֵל. כִּי יֵשׁ כַּח בְּאָדָם לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִתַּאוּה זֹאת
 וְלִשְׁכַּרְהָ. וְזֶה עֵקֶר קִדְשֵׁתָנוּ כַּנִּ"ל: (לק"א סי' י"ט ג')

עֵקֶר הַכְּנַעַת וְשִׁבִירַת כָּל הַתַּאוּוֹת, בִּפְרָט תַּאוּת ^א
 נְאוּף, שֶׁזֶה הָעֵקֶר שְׂצָרִיכִין לְשַׁבֵּר, הָעֵקֶר הוּא עַל־
 יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ. דְּהֵינּוּ עַל־יְדֵי רַבּוּי
 דְּבוּרִים קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינוּ
 לְבֵין קוֹנוֹ. וְאֵף עַל פִּי שְׂמֵשִׁיחַ וּמְדַבֵּר בֵּינוּ לְבֵין
 קוֹנוֹ בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנוּ שְׂמִדְבָרִים בּוּ בְּמְדִינַתָנוּ, הוּא
 גַּם כֵּן בְּכָלֵל לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ. כִּי אֲדַרְבֵּא כְּשִׂמְדַבֵּר
 בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ צָרִיךְ דְּוָקֵא לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן שְׂמִדְבָרִים
 בּוּ (כַּמְבָּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (הַתְּבוּדוֹת אוֹת י"ג)). רַק הָעֵקֶר

שִׁישְׁמַר אֶת הַלְשׁוֹן לְקֹדֶשׁ אוֹתוֹ בְּדַבְּרוֹרִים קְדוּשִׁים,
שְׁוֵה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְלִשְׁמַר הַלְשׁוֹן
שְׁלֵא לְדַבֵּר דְּבָרוֹרִים רָעִים, שֶׁהֵם פּוֹגְמִים אֶת הַלְשׁוֹן
קֹדֶשׁ. וְעַל־יְדֵי קִדְשַׁת הַדְּבָר בַּנ"ל מִכְּנִיעֵין רַע
הַכּוֹלֵל בַּנ"ל: (שם)

יב תִּקּוֹן הַבְּרִית וְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ הֵם תְּלוּיִים זֶה
בְּזֶה. כְּפִי מַה שְׁמַרְבִּין לְדַבֵּר דְּבָרוֹרִים קְדוּשִׁים שֶׁהֵם
בְּחִינַת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כְּמוֹ כֵן זוֹכִין לְתִקּוֹן הַבְּרִית.
וְכִפִּי תִקּוֹן הַבְּרִית, כֵּן זוֹכִין לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
וְכֵן לְהַפְּדָ לְעֵינַי הַפְּגָם ח"ו: (שם)

יג תְּאוֹת נְאוּף שֶׁהוּא רַע הַכּוֹלֵל, הוּא בְּחִינַת נְחֹשׁ
שֶׁפְּתָה לַחֲוָה וְהִטִּיל בָּהּ זֶה־מָא, שֶׁהוּא רוּחַ סְעָרָה
רוּחַ שְׁטוֹת יְאֻשָׁת כְּסִילוֹת. וְהוּא הוֹלֵךְ וּמַפְתָּה אֶת
הַרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת
שְׁמִירַת הַבְּרִית, וּמִטִּיל בּוֹ זֶה־מָא. וְזֶה בְּחִינַת:
"לַפְתָּח חֲטָאת רוּבִין", שֶׁתְּחַטָּאת הַזֶּה שֶׁהוּא
הַנְּחֹשׁ, רוּבִין לִינֵק מִמֶּנּוּ עַל־יְדֵי פְגָם הַבְּרִית. כִּי
עַקֵּר הַיֵּצֵר הָרַע לְהַחֲטִיא אֶת הָאָדָם הוּא בַּתְּאוּה
הַזֹּאת: (שם)

יד צָרִיף לְדַבֵּר הַרְבֵּה דְבוּרִים קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, עַד שִׁקְרַר חֲמִימוֹתוֹ בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיַנַּת: "חֵם לְפִי בְּקִרְבִי וְגו' דִּבְרַתִּי בְּלִשׁוֹנִי", שִׁקְרַר חֲמִימוֹתוֹ בְּדַבּוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיֶה נִצּוּל מִמְקַרָּה לַיְלָה, שְׁלֵא יִקְרַר אוֹתוֹ הָרוּחַ סְעָרָה בְּמִקְרָה לַיְלָה ח"ו: (שם אות ה')

טו כָּל הַחֲרָפוֹת וּבּוֹשׁוֹת הַבָּאִים עַל הָאָדָם הֵם עַל־יְדֵי פְגַם הַבְּרִית. וְלִהְפֹּךְ, עַל־יְדֵי תִקּוּן הַבְּרִית זוֹכִין לְכָבוֹד: (שם אות ג')

טז עַל־יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית, יְכוּלִין לְפַשֵּׁר חֻלְמִין כְּמוֹ יוֹסֵף: (שם אות ד')

יז עֵקֶר שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא עֵקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית, שְׁכוּלֵל תִּקּוּן כָּל הַתְּאוּוֹת וְהַמְדוּת, אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל כִּי אִם מִפִּי הַצַּדִּיקִי אָמַת. וּבְשִׁבִיל זֶה צְרִיכִין לְנִסֵּעַ לְהַצַּדִּיק לְשִׁמְעַ מִפִּי דִיקָא, וְאִין דִּי בְּסַפְרֵי מוֹסֵר אוֹ לְשִׁמְעַ מִפִּי אַחַר שִׁשְׁמַע מִמֶּנּוּ. כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַדַּבּוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא עֵקֶר הַתִּקּוּן, אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל כִּי אִם מִפִּי הַקְּדוּשׁ בְּעֶצְמוֹ דִיקָא, כִּי שֵׁם מְקוֹר הִירָאָה

שְׁהוּא עֶקֶר שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ, שְׁהוּא תִקּוֹן
הַבְּרִית, שְׁכָּלֹל מִכָּל הַתִּקּוּנִים: (שם אות ט')

יח על פְּגָם הַבְּרִית חָרַב בָּא, בְּבַחֲיַנֵּת חָרַב נִקְמַת נֶקֶם
בְּרִית: (לק"א סי' כ' אות י')

יט צַעֲקָה בְּקוֹל הוּא תִקּוֹן הַבְּרִית, וְזוֹכָה לְהַתְּגַלּוֹת
הַדַּעַת. כִּי מִתְחַלֵּה, כְּשֶׁהִיָּה הַבְּרִית פָּגוּם, הִיָּה
הַדַּעַת פָּגוּם: (שם)

כ בְּשִׁבִיל זֶה אוֹמְרִים אֶת הַהֲגָדָה בְּקוֹל רֶם, כִּי
הַהֲגָדָה הִיא תִקּוֹן הַבְּרִית. וְעַל־יְדֵי זֶה הִיָּתָה
הַגְּאֻלָּה. כִּי גְלוֹת מִצְרַיִם עַל פְּגָם הַבְּרִית כְּמוֹבָא.
גַּם הֵינָן שָׁל ד' כּוֹסוֹת הוּא תִקּוֹן הַדַּעַת, שְׁהוּא
תִקּוֹן הַבְּרִית: (שם)

כא עַל־יְדֵי תִקּוֹן בְּרִית קִדְּשׁ נִצּוֹל מִפְּגָמִים דְּסִטְרָא
אַחֲרָא, שְׁהוּא תַּאֲוֹת מָמוֹן, שְׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה,
שְׁהִיא עֲצָבוֹת מְרָה שְׁחוֹרָה, חֶשֶׁד, אֲנָפִין חֲשׂוּכִין,
מִיָּתָה. וְנִתְקַשֵּׁר בְּאַלְקוֹת, וְזוֹכָה לְשִׁבְעַ שְׁמַחוֹת אֶת
פְּנֵי ה', כִּי זוֹרַח וּמְאִיר עָלָיו אוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים:
(לק"א סי' כ"ג אות ב')

כב גם על־ידי תקון הברית זוכה להסתכל על השרש
של כל ההשפעות והממון, ששם בשרשה השפע
כלו אור צח ומצחצח, שעל־ידי זה נתבטל ממילא
תאות ממון: (שם ה')

כב על־ידי תקון הברית זוכה להארת פנים, להדרת
פנים. דהינו שיזדכך חכמתו בהתורה, וידע
לבארה ולדורשה יפה בי"ג מדות שהתורה
נדרשת בהם, שזהו בחינת הדרת פנים. ועל־ידי
זה זוכה שיזדכך קול רנתו, עד שעל־ידי השמעת
קול רנתו לבד בלא דבור, הקדוש ברוך הוא
מושיעו בעת צרתו. ועל־ידי זה זוכה לשלום,
ויכול להמשיך את כל העולם לעבודתו יתברך:
(לק"א סי' כו אות א' ב' ג' ד' ה' ו')

כב לפי הלא תעשה שעוברים ח"ו, פן מעוררים
בחינת דם נדה להשכינה, וגורמין אפרשותא בין
קדשא ברוך הוא ושכינתיה. ולתקן כל העברות
בפרטיות, הם רבים מאד וכבד על האדם, ואי
אפשר לתקן אותם, פי יש דקדוקים ופרטים רבים
בכל לאו ולאוו. על־פן צריך לתקן תקון הכללי,

וְהוּא תִקּוּן הַבְּרִית, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְתַקְנִין מִמִּילָא כָּל
הַלְאווִין שְׁעֵבֵר. וְאֶפְלוּ לְמִקְוֹמוֹת הַצָּרִים וְהַדְּקִים
שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשֵׁם שׁוּם תִּקּוּן, עַל־יְדֵי תִקּוּן
הַכְּלָלִי הוּא זוֹרֵק תִּקּוּנִים גַּם לְשֵׁם: (שם ס' כ"ט אות ג' ד')

עַל־יְדֵי תִקּוּן הַכְּלָלִי שֶׁהוּא תִקּוּן הַבְּרִית, נִתְרוֹמַם
הַמַּחֲוִין. כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַדְּעַת הוּא כְּפִי תִקּוּן הַבְּרִית.
וְעֵקֶר הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שֶׁבַשְׁמַיִם הוּא
עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית: (שם אות ד')

עַל־יְדֵי תִקּוּן הַכְּלָלִי יֵשׁ לוֹ פְּרִנְסָה בְּלֵי טַרַח,
בְּבַחֲיַנַת מֶן: (שם ה')

כָּל זְמַן שֶׁלֹּא תִקּוּן תִּקּוּן הַכְּלָלִי, אֲזִי הַדְּבֹר אָסוּר,
וְאִי אֶפְשָׁר אֲזִי לְדַבֵּר וּלְגַלּוֹת תּוֹרָה. וּמִי שֶׁהוּא
מְדַבֵּר אֲזִי, הוּא עוֹבֵר עַל "לֹא תִלְוֶה רֵכִיל בְּעַמּוֹךְ",
וְהוּא "הוֹלִיךְ רֵכִיל מִגְּלָה סוּד". אֲבָל עַל־יְדֵי תִקּוּן
הַכְּלָלִי הַדְּבֹר מִתֵּר, וִיכוּלִין לִפְתַּח פֶּה בְּדַבּוּרִים
הַמְּאִירִים בַּתּוֹרָה: (שם אות ו')

עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית בָּא חֲלֵי נוֹפֵל רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ.
וְעַל־יְדֵי תִקּוּן הַבְּרִית נִתְרַפָּא מַחֻלָּאת הַנְּפִילָה:
(שם אות ז')

כט כְּשֵׁאִין תִּקְוֹן הַכֶּלְלִי צָרִיךְ לְהִרְחִיק מִשְׁתִּית הַיַּיִן, כִּי
 עַל־יְדֵי זֶה מִתְגַּבְּרִין בּוֹ הַדְּמִים שְׂמֵהֶם בָּאִים כָּל
 הָעֵבְרוֹת ח"ו. גַּם מִזִּיק לְפִרְנֶסָה וְנִעְשָׂה רָשׁ. אֲבָל
 מִי שְׂזוּכָה לְתִקְוֹן הַכֶּלְלִי, אֲזִי אֲדַרְבָּא, מֵרִים אֶת
 הַמִּחִין עַל־יְדֵי שְׁתִּיתוֹ, וּמִתְקַן תִּקְוֹן הַכֶּלְלִי בְּיֹתֵר:
 (שם אות ח')

ל עֶקֶר קִיּוּם הָאֱמוּנָה הוּא רַק עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית:
 (לק"א ס"י ל"א אות ג')

לא כָּל הַנְּהַגְתַּת הַגְּלִגְלִים וְכָל הַנְּהַגְתַּת הָעוֹלָם, וְכָל
 הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת, הַכֹּל תְּלוּי בְּשְׁמִירַת הַבְּרִית:
 (שם אות ב' ג')

לב כָּל הַיִּסּוּרִים שְׂיֵשׁ לְאָדָם בַּדְּרָכִים, כָּלֵם בְּשִׁבִיל
 פְּגַם הַבְּרִית. וְעַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית לֹא יִהְיֶה לוֹ
 צָעַר בַּדְּרָךְ: (שם ד')

לג עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית זוּכָה לְחֵרוֹת: (שם אות ה')

לד יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת בְּרִית: בְּחִינָה אַחַת הִיא שְׁמִירַת
 בְּרִית קִדְּשׁ, וְהִיא בְּחִינָה עֲלִיוֹנָה. וּבְחִינָה ב' הוּא
 שְׁמִירַת אִסּוּר וְהֵתֵר. עַל־פֶּן צָרִיךְ שְׂיִלְמַד דִּינֵי
 אִסּוּר וְהֵתֵר כְּדֵי שְׂיִזְכָּה גַּם לְבְּחִינָה ב'. וְכִשְׂזוּכָה

לְשִׁמִּירַת הַבְּרִית בְּב' בְּחִינֹת אֵלֹהִים, אֲזִי הוּא דוֹמָה
 לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת, וְזוֹכָה לְאִמּוֹנָה שְׁלֵמָה וּמְמֻשָּׁךְ
 כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת כַּנִּל. וְזוֹכָה לְאַהֲבָה
 וְהַשְׁתַּוְּקוּת וְכַסּוּפִין טוֹבִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁעַל-
 יְדֵי זֶה הוּא מְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב. וְאֲזִי
 אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָן מְבַקְשִׁין מִמֶּנּוּ שְׂדֵדְבָרִים
 בְּפִיו כִּדֵי שְׂיִצְיָרִם לְטוֹבָה. וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכָה שְׂיִהְיֶה
 כָּל אֲכִילוֹתָיו וְסִעּוּדוֹתָיו בְּבְחִינַת לֶחֶם הַפָּנִים. וְאֲזִי
 שְׁלַחְנֵנו מְכַפֵּר כַּמְזֻבָּח, וְאֲזִי כָּל הַכּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת
 וְכָל הָעֶבְרִים כְּלָם הֵם טוֹרְחִים בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָתוֹ:
 (שם אות ה' ו' ט')

עַקֵּר הַנְּסִיּוֹן וְהַצְרוּף שְׂמִנְסִין לְאָדָם אֵין מְנַסִּין אוֹתוֹ לה
 אֶלָּא בְּנִאוּף, שֶׁהוּא כְּלוּלָה מֵהַתְּאוּוֹת שֶׁל כָּל
 הַשְּׂבָעִים אֲמוֹת. וְכִשְׁהָאָדָם בָּא בְּגִלוּת הַזֶּה בְּנְסִיּוֹן
 הַזֶּה, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ, אֲזִי הוּא צְרִיךְ לְצַעֵק
 קוּלוֹת הַרְבֵּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ הַיּוֹלְדֵת מִמֶּשֶׁשׁ,
 שְׂצוֹעֵקֶת מִחַמַּת מְרִירַת כְּאֵב חֲבִלֵי יְלָדָה, כְּפֹה
 וְכְפֹה קוּלוֹת שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּע' קָלִין לְפָחוֹת. כְּפֹה
 הוּא צְרִיךְ לְצַעֵק קוּלוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה לְהֵשֵׁם

יִתְבַּרְךָ, עַד שְׁיִרְחַם עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְיִזְכֶּה
 לְהַתְגַּבֵּר וּלְשִׁבֵּר הַתְּאוּוֹה הַזֹּאת, וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְהוֹלִיד
 הַמַּחֲיִן, וְאִזּוּ נִפְתָּחִין לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה דְּמַטְמְרִין
 מִגְּלִין לִיָּהּ. וְכֹל אֶחָד כְּפִי מֵה שְׁעוּמַד בְּנַסְיוֹן זֶה,
 וּמְשִׁבֵּר תְּאוּוֹה זֹאת, בֵּן זִוְכָה לְהַתְגַּלוֹת גְּדוֹל
 בְּתוֹרָה וְעֵבוּדָה וְזִוְכָה לְע' פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה: (לק"א
 סי' ל"ו אות א' ב')

תקון של הרהורי זנות שפא לאדם, שיאמר לו
 "שמע" ו"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".
 ואז כולל נשמתו בשנים עשר שבטי יה, ומפריש
 את נשמתו מנשמת ערב רב הבאים מאשה זונה,
 שהיא שפחה בישא, שמשם באה התאוה הזאת
 שכוללת כל המדות רעות: (שם אות ג')

ובל זה פשיש לו לאדם הרהור באקראי בעלמא, לו
 אזי די לו באמירת שני פסוקים הנ"ל. אבל אם
 הוא ח"ו, רגיל בהרהור של התאוה הרעה
 הכלליות הנ"ל ואינו יכול להפריד ממנה, אזי צריך
 גם כן להוריד דמעות בשעת קבלת מלכות שמים.
 דהינו שיעורר את עצמו, עד שיבכה ויוריד

דַּמְעוֹת בְּשַׁעַה שְׂיֵאמַר "שִׁמְע" ו"כְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד": (שם אות ד')

לח בְּשִׁמְתִּיקוֹן אוֹת בְּרִית קִדְשׁ, אֲזִי הַמַּחֲוִין שְׁלוֹ
בְּשִׁלְמוֹת, וְיֻכַּל לְהַבִּין דְּבוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק. כְּפִי
הַתְּקוּן שֶׁל כָּל אֶחָד כִּךְ הוּא הַשְּׂגָתוֹ. דְּזוֹה הוּא כָּלֵל
גְּדוֹל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לְהַשְׁיֵג וּלְתַפֵּס
בְּדְבוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק אִם לֹא שִׁתְּקַן תְּחִלָּה אוֹת
בְּרִית קִדְשׁ כְּרֵאוּי. אֲבָל עַל-יְדֵי פָּגַם הַבְּרִית נִפְגַּם
דַּעְתּוֹ וּמַחוּ, עַד שְׂאִינּוּ תוֹפֵס וּמַשְׁיֵג כָּלֵל דְּבָרֵי
הַצְּדִיק, וְיֻכַּל לְהַכְשִׁיל בָּהֶם אִם יֵלֵךְ אַחֵר
עַקְמִימִיּוֹת שֶׁבְּלָבוֹ, וְאַחֲרֵי הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁל שְׂטוֹת
שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתּוֹ עָלָיו: (שם אות ה')

לז עַל-יְדֵי תַּאֲוֹת נְאוּף יֻכַּל לָבוֹא לְשַׁגְעוֹן, לְהִיּוֹת
מְשַׁגֵּעַ מִמַּשׁ. וְעַל-כֵּן כָּתְבוּ חֲכָמֵי הַרֹּפְאִים
שֶׁהַסְּרוּם הוּא רְפוּאָה לְמִשְׁגָּע: (שם אות ו')

מם מִי שֶׁמְשַׁבֵּר תַּאֲוָה זֹאת שֶׁל נְאוּף, אֲזִי בְּקַל יֻכַּל
לְשַׁבֵּר כָּל הַתַּאֲוֹת. וְעַל-כֵּן הוּא תְּקוּן הַכָּלְלִי. וְכָל
אֶחָד וְאֶחָד, לְפִי רְחוּקוֹ מֵהַתַּאֲוָה הַזֹּאת, כֵּן הוּא
קְרוֹב לְהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה. וְכֵן לְהַפְּךְ ח"ו. עַל-כֵּן,

קדם שְׂיִזְכֶּה הָאָדָם לְהַתְגַּלוּת הַתּוֹרָה, הוּא צָרִיךְ
לְבֹא בְּנִסְיוֹן בְּצִרוּף בְּתוֹךְ הַתְּאוּה הַנִּ"ל, שֶׁהוּא
עֵקֶר הַנִּסְיוֹן וְהַצִּרוּף בְּנִ"ל. וּבְשִׁיעֵמֹד בְּנִסְיוֹן וַיִּשְׁבֵּר
הַקְּלָפָה שֶׁקִּדְמָה לַפְּרִי, יִזְכֶּה לַפְּרִי, הֵינּוּ לְהַתְגַּלוּת
הַתּוֹרָה וּבְנִ"ל: (שם אות א' ב')

כְּשִׂיחֵיהִי זְוֹגָךְ בְּקִדְשָׁה וּתִשְׁבֵּר נֶפֶשׁ הַמֵּתְאוּה מב
שְׁלָךְ, הֵינּוּ נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִיּוֹת, וַיְהִי גִדְמָה לְךָ כְּאֵלוֹ
כְּפֶאֱדָד שָׂד, עַל־יְדֵי זֶה יְהִי לְךָ בְּנֵי קִימָא. כִּי
מִיתַת הַבְּנִים ח"ו, הוּא מַחֲמַת נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִיּוֹת:
(לק"א סי' ל"ט)

גַּם צָרִיךְ שְׂיִחֵיהִי זְוֹגָךְ בְּלֵיל שַׁבָּת, כְּרִי שְׂיִחֵיהִי לְךָ מב
בְּנִים חַיִּים וְקִימָיִם: (שם)

צָרִיךְ לְזַהֵר מִלְשֹׁמֶעַ דְּבוּרִים שֶׁל רָשָׁע שֶׁהוּא בַר מג
דַּעַת, כִּי דְבוּרָיו מוֹלִידִים נְאוּף בְּהַשׁוּמַע. כִּי
דְבוּרָיו הֵם דְּבוּרִים אַרְסִיִּים שֶׁל נְאוּף וְנִכְנָסִים
בְּגוּף הַשׁוּמַע: (לק"א סי' מ"ג)

הַפּוֹגֵם בְּבְרִית הוּא בְּבַחֲיַנַת מִזֵּן מְרִירִין, מִזֵּן מד
מִסְאָבִין, זֶרַע טָמֵא. וְאִזִּי אֵין יָכוֹל לְהַתְפַּלֵּל
בְּבַחֲיַנַת כָּל עֲצֻמוֹתֵי תְּאֵמְרָנָה וְכוּ'. הֵינּוּ שְׂאִינוּ

יכול לטעם מתיקות בדבורי התפלה, ואז כלבא נחית לאכל קרפנו, הינו תפלתו. והוא בְּחִינַת מָרָה, בְּחִינַת חֶרֶב פִּיפִיּוֹת, בְּחִינַת גֵּיהֶנֶם. אַבֵּל עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית, הוּא בְּבְחִינַת מִיֵּן מְתִיקוֹן, מִיֵּן דְּדַכְּוֹן, זֶרַע קֹדֶשׁ, וְאִזֵּי דְבוּרֵי מְתוּקִים וְטוֹבִים. וּכְשִׁיּוֹצְאִים מִפּוֹ וּמְשַׁמֵּעַ לְאֹזְנֵי, אִזֵּי נִכְנָסִים מְתִיקוֹת הַדְּבוּרִים לְתוֹךְ עֲצֻמוֹתָיו, וְאִזֵּי תְּפִלָּתוֹ בְּבְחִינַת כָּל עֲצֻמוֹתַי תֹּאמְרָנָה, וְאִזֵּי אֲרִיֵּה נְחִית לְאֹכֵל קֶרְפְּנוֹ: (לק"א ס' ג')

וְדַע, שְׁעוּי פָּנִים שְׂיֵשׁ בְּדוֹר הֵן הֵן הַכְּלָבִים, וְהֵן עוֹמְדִים וְחוֹלְקִים עַל תְּפִלַּת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׁעַדְיָן לֹא תִקַּן בְּרִיתוֹ בְּשִׁלְמוֹת: (שם)

מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ, יִשְׁמַר אֶת עֲצֻמוֹ מִכְּלָבִים וּמִחֶרֶב: (שם)

עַל־יְדֵי שְׁמִכְנִיעוּיֵן קִלְפַת עַמְלֶק שֶׁהוּא פָּגַם הַבְּרִית, וְזוֹכִין לְתִקּוֹן הַבְּרִית, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְשַׁפֵּעַ כְּפוּלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לֶחֶם מִשְׁנֵה בְּשֶׁבֶת, הֵינוּ מִשְׁנֵה תוֹרָה. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְחִדּוֹשׁ חֲדוּשֵׁי דְאֹרִיתָא בְּשֶׁבֶת עַל חֵד תֵּרִין, וְשֶׁבֶת מִשְׁפִּיעַ לְשָׂאֵר

העולמות, ומשלה הארותיו לכל המדרגות,
 ומרפא רפואת הנפש ורפואות הגוף, ונתעורר
 העולם לתשובה מאהבה. ואז כל הפשרים שבדור
 נתרפאים ונעשים מכבדים בעיני הבריות. ועל-ידי
 זה מקבלין כל אחד חדושי תורה שהשפיע הצדיק
 ביום השבת: (לק"א סי' נ"ח אות ד' ה' ז' ח' ט')

מח על-ידי הבל היפי, דהינו שאינו נשמר מיופי
 הנשים, על-ידי זה באים לחזן של שקר. כי יש כמה
 מיני חזן של שקר שעושין בני אדם, בעמידה
 ובאכילה ובדבורו עם אנשים וכו'. ועל כל דבר יש
 חזן אחר מיוחד. וכל אלו מיני החזן של שקר באים
 על-ידי שלא נזהר מיופי הנשים: (לק"א סי' ס' אות ג')

מט על-ידי הבל היפי באים לעניות: (שם)

נ על-ידי נאוף נפסק הנשימה, שהיא הנשמה, שהיא
 עקר חיות האדם. ועל-ידי זה נתיבשין לחות הגוף,
 ועל-ידי זה נתקלקל המוח והשכל. כי עקר השכל
 על-ידי לחות ושמונים שבגוף. ועל-כן כל המשגעים
 נעשין על-ידי נאוף פידוע. וכן שאר בני אדם,
 שאינם משגעים ממש, אבל יש להם חסרון ובלבול

הַדַּעַת הַרְבֵּה, הַכֹּל בָּא עַל יְדֵי נְאוּף, שְׁמִיבֵשׁ לַחֹת
 וְשִׁמְנִים שְׁפָנוּף, שְׁעַל־יְדֵי זֶה נִתְקַלְקַל הַשֶּׁכֶל כַּנִּל:
 (שם)

עַל־יְדֵי יִרְאָה, דִּהְיִנוּ מוֹרָא שְׁמַיִם וּמוֹרָא רַבָּךְ
 וּמוֹרָא אָב וָאִם, נִצּוּלִין מִיּוֹפֵי הַנְּשִׁיִּים וּמִחֵן שָׁל
 שְׁקָר, וְזוֹכִין לַעֲשִׂירוֹת (עַן יִרְאָה): (שם אות ג' ד')

הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה לְשֵׁם מָמוֹן, הוּא שׁוֹמֵה וְכֹסִיל, וּפּוֹגֵם
 וּמֵאֵבֵד דַּעְתּוֹ וְשֶׁכֶלוֹ. וְעַל־יְדֵי זֶה הוֹיֵן לִיָּה בָּנִים
 שְׂאִינָם מִהַגְּנִיָּים: (לק"א סי' ס"ט)

מִתֵּן בַּפֶּתֶר הוּא תִקּוֹן לְמִקְרַה־לִּילָה רַחֲמֵנָא לְצִלָּן:
 (לק"א סי' פ"ג)

עֵקֶר פְּגָם הַבְּרִית הוּא עַל־יְדֵי עֲצוּבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה.
 וְכֵן לְהַפְּךְ, עֵקֶר שְׁמִירַת הַבְּרִית הוּא עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה
 (עַן שְׂמֻחָה): (לק"א סי' קס"ט)

תְּאֵוֹת מִשְׁגָּל הוּא אַחַת מִג' תְּאֵוֹת שֶׁהֵם מִפְּסִידִין
 וּפּוֹגְמִין הִירְאָה שְׁבִילָב. וְעַל־יְדֵי שְׂמֻקְבִּלִין חַג
 הַשְּׁבוּעוֹת פְּרָאוּי, עַל־יְדֵי־זֶה מְמַשְׁכִּין דַּעַת לְתִקּוֹן
 תְּאֵוֹה זֹאת. וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לִירְאָה וְלִהַשְׁפַּעַת

הַנְּבוּאָה וּלְתַפְלָה וְכוּ': (עַן יוֹם טוֹב וְיִרְאָה) (שם סי' א' אות

ד' ה' ח')

תַּאֲוֹת מִשְׁגָּל הוּא כְּפִי הַחֲלָב שְׁיִנֵּק בְּקַטְנוֹתוֹ. עַל־
 כֵּן צְרִיכִין לְשָׁמֵר אֶת הַתִּינוּק מְאֹד שְׁיִינֵק מֵאִשָּׁה
 בְּשָׂרָה. כִּי כְּשֶׁהַתִּינוּק יוֹנֵק מֵאִשָּׁה חֲצוּפָה, אֲזִי
 מִתְגַּבֵּר בּוֹ ח"ו תַּאֲוֹת נְאוּף. וְכֵן לְהַפְקֵד, כְּשִׁינֵק
 מֵאִשָּׁה בְּשָׂרָה, אִין לוֹ חֲמִימוֹת תַּאֲוָה זֹאת, כִּי אִם
 מַעֲט הַמְּכַרֵּחַ לְמִצּוֹת הַתּוֹרָה: (שם אות ד')

עַל־יְדֵי הַגְּאוּה שֶׁל הַמְּנַהֲיָגִים וּמִפְרָסְמִים שֶׁל שְׁקֵר,
 עַל־יְדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר תַּאֲוֹת נְאוּף בְּעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי זֶה
 בָּא הַשְּׁחָתֵת זֶרַע ח"ו, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲתִים
 בְּשָׂרוֹ, שֶׁהוּא חוֹתֵם דְּסֵטְרָא אַחֲרָא. וְאִי אֶפְשָׁר
 לְהַנְצִיל מִזֶּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי כַּח הַמְּגַנִּים שְׁבַדְדוֹר,
 שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים שְׁנִקְרָאִים "מְגַנֵּי אֶרֶץ",
 שֵׁישׁ לָהֶם מִלְחָמָה גְּדוֹלָה בְּעַנְיָן זֶה, וְהֵם מַעֲלִין
 מִ"הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ" לְבְּחִינַת חוֹתֵם דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת תְּפִלִּין, שֶׁהֵם הַתְּנוּצְצוֹת הַמַּחֲיִין. כִּי עַקֵּר
 תְּקוּן הַמִּחַ הוּא כְּפִי שְׁבִירַת תַּאֲוָה זֹאת. הֵינּוּ,
 כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִין עֲלֵיהֶם הַהֲרֵהוּרִים מְאֹד מְאֹד, וְהֵיוּ

יכולים לבוא לידי מקרה ח"ו, שהוא בחינת החתים
 בשורו, הם מתגברים מאד לשבר ולגרש ההרהורים
 מהם, ולהמשיך על עצמם מחשבות קדושות. ועל-
 ידי זה מעלין מ"החתים בשורו" לבחינת תפלין,
 שהוא חותם דקדשה, שהוא התנוצצות המחין.
 ומאלו המגני ארץ צריך כל אחד לקבל כח
 להתגבר על ההרהורים ולהפך אותם למחין
 דקדשה כנ"ל. וזה צריך כל אחד לידיע, שכל מה
 שמתגברין עליו ההרהורים ביותר, כשמתגבר
 כנגדם ובזרח מהם ומשפרם, הוא עושה בזה תקון
 גדול מאד, ומעלה הקדשה מהקלפה, וממשיכין
 בחינת קדשת התפלין, שהם התנוצצות המחין,
 לידיע ולהודיע אלקותו יתברך בעולם. וכל מה
 שמתגברין עליו יותר ויותר, נעשה מזה בחינת
 תקון התפלין ביותר, כשמתגבר כנגד גדל
 התפשטותם לשפרם. ורק בשביל זה נשלח עליו
 ההרהורים ורעיונים רעים וזרים כאלה, כדי
 שיתהפך ויהיה נעשה מהם דיקא בחינת תקון
 התפלין כנ"ל: (לק"ת סי' ה' אות ו' ז')

נח על־ידי שְׁמֵשֶׁבֶרִין הִרְהוּרֵי נְאוּף זֹכִין לְתַקּוֹן הַמַּחִין כַּנ"ל. על יְדֵי זֶה זֹכִים לְחֵלום עַל־יְדֵי מְלֶאךָ, וְאִזּוּ הוּא נִקְרָא אָדָם. וְכֵן לְהַפְךָ, כְּשֵׁאִין הַמַּחִין זָכִים אִזּוּ הַחֵלום עַל־יְדֵי שֵׁד ח"ו, וְאִזּוּ הוּא נִדְמָה כְּבַהֲמָה:

(שם אות ט')

נח גם יֵשׁ לְהַמְאָכְלִים חֵלֶק בְּחֵלום. עַל־כֵּן לְפַעֲמִים נִפְגָּם הַחֵלום, בְּכַחֲנֵת חֵלום עַל יְדֵי שֵׁד ח"ו, עַל־יְדֵי הַמְאָכְלִים שְׂאוּכָלִים, וַיְכֻלִּים לָבוֹא עַל־יְדֵי זֶה לְטַמְּאֵת קְרִי ח"ו. וְהַתְקוֹן לָזֶה הוּא שְׂמֻחָה, לְהַתְחִיזֵק לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה תָּמִיד: (שם אות י')

ס גם לְפַעֲמִים עַל־יְדֵי רַבָּנִים וְדַיָּנִים שְׂאִינָם כְּשָׂרִים שְׂמֻעוֹתֵינוּ אֵת הַמְשַׁפֵּט, עַל יְדֵי זֶה פָּא טַמְּאֵת הַמְקַרָּה ח"ו. וְהַתְקוֹן לָזֶה הוּא קִשּׁוֹר הַמְרַכְּבָה, וְהוּא מֵה שְׁנַתִּיּוֹד מִקְדְּמוֹנִים לוֹמַר קִדְּם הַשְּׁנָה "בְּשֵׁם ה' וְכו' מִימֵינִי מִיכָאֵל" וְכו', שֶׁהוּא קִשּׁוֹר הַמְרַכְּבָה. וְהוּא סִגְלָה לְהַנְצִיל מִטַּמְּאָה הַנ"ל, שְׂפָא עַל־יְדֵי עוֹוֹת הַמְשַׁפֵּט שֶׁל הַדַּיָּנִים שְׂאִינָם כְּשָׂרִים כַּנ"ל: (שם אות י"א ב')

נד המַח וְהִדְעַת שֶׁל הָאָדָם הוּא מִגֵּן בְּפָנַי תֵּאֲוֹת
 נאֹרֶף. כִּי יֵשׁ ג' מַחִין בְּאָדָם, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד הוּא
 בְּחִינַת מְחֻצָּה פְּרוּסָה בְּפָנַי זֹאת הַתֵּאֲוֹה. כִּי עֶקֶר
 הַתְּגַבְרוּת הַתֵּאֲוֹה הַזֹּאת הוּא עַל־יְדֵי רוּחַ שְׁמֹת.
 עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לֵידַע וְלִזְכֹּר זֹאת, שֶׁכָּבֵל פֶּעַם
 שְׂרוּצִים לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו הִרְהוּרִים אֵלּוּ ח"ו, יִבְרַח
 מִיַּד מֵהַרוּחַ שְׁמֹת אֶל הַדְּעַת, וְיִפְרֹם מְחֻצַּת
 הַמַּחִין בְּפָנַי זֹאת הַתֵּאֲוֹה כְּמוֹ מְחֻצָּה מִמֶּשׁ, [כִּי
 הַדְּעַת הָאֲמִתִּי מִגֵּן בְּפָנַי זֹאת הַתֵּאֲוֹה כְּמוֹ מְחֻצָּה
 מִמֶּשׁ]. וְהֵבֵן זֹאת, כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְבֹאֵר זֹאת, רַק כָּל
 אֶחָד יֵבִין מֵעֲצֻמוֹ אִיךְ לְבָרַח וְלִהְסִיחַ דַּעְתּוֹ מֵהַרוּחַ
 שְׁמֹת הַנ"ל, וְלִהְמַשִּׁיךְ עֲצֻמוֹ אֶל הַדְּעַת, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת מְחֻצָּה פְּרוּסָה בְּפָנֵיהֶם בְּנִ"ל: (לק"ת סי' ח' אות
 ב')

נד עַל־יְדֵי פֶעַם וְאֶכְזָרִיּוֹת נִפְגָּם הַדְּעַת, וְעַל־יְדֵי זֶה בָּא
 תֵּאֲוֹת נאֹרֶף ח"ו. וְאִזִּי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין, וְאִזִּי
 הַסְטָרָא אַחֲרָא יוֹנְקִים מִמֶּנָּה, וְאִזִּי צָרִיכִין בְּעַל כָּח
 גְּדוֹל שְׂוִית־פִּלְל תְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין, וְעַל־יְדֵי זֶה
 מְתַקֵּן הַכָּל (עַן בְּפָנִים [לְקוּמֵי תַנְיִנָא סִימֵן ח']): (שם אות ב' ג')

כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּפִי טָהַרְתּוּ וּקְדָשְׁתּוּ, בֵּן
 יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת מְשִׁיחַ. וְצָרִיךְ לְשָׁמֵר מְאֹד שְׂלֵא
 יִתְקַלְקַל בְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׁלוֹ. וְעַקֵּר הַדְּבָר הוּא
 שְׁמִירָה מִנְּאוּף. וְצָרִיךְ לְשָׁמֵר עֲצָמוֹ מְאֹד אֲפִלוּ
 מִרִּיחַ נְאוּף, כִּי הוּא פּוֹגֵם בְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׁלוֹ: (לק"ת
 סי' ל"ב)

רוחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ נַעֲשֶׂה רוּחַ קְנָאָה, וְהוֹלֵךְ וּמְקַנֵּא
 בְּכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ שָׁם פְּגָם נְאוּף ח"ו. וְאֲפִלוּ בְּמְקוֹם
 שֶׁאֵין שָׁם נְאוּף גָּמוּר, רַק פְּגָם בְּעֵלְמָא, הוּא גַם בֵּין
 מְקַנֵּא עַל זֶה. כִּי לְגַדֵּל הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהָרָה שֶׁל
 בְּחִינַת מְשִׁיחַ, אֵינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל אֲפִלוּ פְּגָם בְּעֵלְמָא
 שֶׁל נְאוּף, וְהוּא מְקַנֵּא מְאֹד עַל זֶה רַחֲמָנָא לְצַלֵּן:
 (שם)

בְּשֶׁהֲזוּג, דְּהֵינּוּ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה, בְּשָׂרִים בְּלֵי שְׁמִינִין
 פְּסוּל, וְזוּוּגִים בְּכַשְׁרוֹת וּבְקְדוּשָׁה גְּדוּלָה, אֲזִי נַעֲשֶׂה
 עַל־יְדֵי זוּוּגִים יְחוּדָא עֲלָאָה, וְזוּוּג שְׁלָהֶם יָקָר מְאֹד
 מְאֹד: (שם)

עַל־יְדֵי תַקוּן הַבְּרִית יָכוֹל לְהוֹצִיא דְבוּרֵי הַתְּפִלָּה
 בְּחַצִּים מִן הַקְּשֵׁת, וְאִזּוּ הַתְּחִלַּת צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ,

ואז בא לקדשת שבת, ונעשה בן חורין, וזוכה לתכלית הידיעה. ואז פושט גופו המצרע שהוא ממשכא דחויא, ולובש בגדי שבת, הינו גוף קדוש מגן עדן, ואז נתרומם מזלו וזוכה לעשר, ונתחזק יצרו הטוב ונתבטל העצבות והליצנות. ועל ידי זה הוא מקים את הנפלים לאהבות ויראות רעות, הוא מקים אותם לאהבות ויראות קדושות, ומעביר החשך מעיניהם, ואז עיניהם רואות נפלאות. ונחשב כאלו ברא את העולם. ועל ידי זה מעלין כל הבקשות ותחנונות אשר מתפללין, ומעוררין הגאולה התלויה בלב, לבטל שאור וחמין של יצר לב האדם רע שגשאר לו מנעוריו. ואז יכול הלב להתלהב בלמוד התורה בשלהובין דרחימותא. ומים רבים, שהם אהבות ויראות חיצוניות, אי אפשר להם לכבות התלהבות הזאת. והשכינה, היא מכסה בכנפיה על דמהון של ישראל באהבה הזאת, שלא ישלטו עליהם זרע מרעים שהם מי המבול. וכל זה זוכין על ידי תקון הברית כנ"ל: (לק"ת סי' פ"ג)

על־ידי פָּגַם הַבְּרִית קָשָׁה לְהֵאָדָם לְמִצָּא אֶת זְוֹגוֹ,
 וְאִפְלוּ אִם יִמְצָא אֶת זְוֹגוֹ תְּהִיָּה לוֹ כְּנֶגְדּוֹ, וְלֹא
 תְּהִיָּה נֹמְטָה אַחַר רְצוֹנוֹ. וְעַל־יְדֵי כְּפֹנֹת אֱלוֹל
 מִתְּקַנִּים פָּגַם הַבְּרִית. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְמִצָּא אֶת
 זְוֹגוֹ, וְתְּהִיָּה נֹמְטָה אַחַר רְצוֹנוֹ (וְעַיִן סוּד כְּפֹנֵת אֱלוֹל בְּסִימָן
 וַא"ו (ח"א) בְּפָנִים): (לק"ת סי' פ"ז)

תְּקוּן גָּדוֹל לְמִקְרָה לַיְלָה ח"ו: לוֹמֵר עֲשֶׂרָה קְפִיטֵל
 תְּהִלִּים בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְאֵלּוּ הֵן: מְכַתֵּם לְדָוִד. ט"ז:
 לְדָוִד מִשְׁכִּיל. ל"ב: אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל. מ"א:
 כְּאֵיל תְּעַרְגֵּנּוּ. מ"ב: לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת. נ"ט:
 לְמַנְצַח עַל יְדוּתוֹן. ע"ז: תְּפִלָּה לְמִשְׁתָּה. צ': הוֹדוּ
 לַה' קְרָאוּ בְּשִׁמּוֹ. ק"ה: עַל גַּהֲרוֹת בָּבֶל. קל"ז:
 הִלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ. ק"נ: וּמִי שְׁזוֹכֶה לְאַמְרָם בְּאוֹתוֹ
 הַיּוֹם, אֵין צְרִיךְ לְפַחַד עוֹד כְּלָל מִפְּנֵים הַנּוֹרָא שֶׁל
 הַמִּקְרָה ח"ו, כִּי בּוֹדֵאֵי גַתְתָּקֵן עַל־יְדֵי זֶה: (לק"ת סי'
 צ"ב)

כְּשֶׁבָאִים עַל מַחְשְׁבֹתוֹ הִרְהוּרֵי זְנוּת, וְהוּא מִשְׁבֵּר
 תְּאוֹתוֹ וּמְסִיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם, זֶהוּ עֵקֶר תְּשׁוּבָתוֹ
 וְתְּקוּנוֹ עַל פָּגַם הַבְּרִית שְׁפָגַם מִקְדָּם, כֹּל אֶחָד

כפי ענינו. כי זהו בחינת תשובת המשקל ממש. וכוזה הוא מוציא ניצוצי הקדשה שנפלו על ידי פגם הברית, ועל ידי זה זוכה לתקון הברית, ועל ידי זה זוכה להודפך החכמה והקול כמו שכתוב לעיל אות כ"ג. וזוכה לשלום, שעל ידי זה יכולין למשך כל העולם לעבודתו יתברך (עין מחשבות והרהורים אות ב'): (לק"א סי' כ"ז אות ח')

ע קברי צדיקים אמתיים הם קדושים בקדשת ארץ ישראל ממש, וארץ ישראל הוא תקון גדול לפגם הברית. על פן צריכין להשתדל לבא על קבריהם, כי מקום קבריהם הוא קדוש כמו ארץ ישראל כנ"ל, והוא תקון גדול לפגם הברית: (לק"ת סי' ק"ט)

עא עכשו בנקל יותר לעמוד בנפיון. כי כבר היו כמה צדיקים וכשרים שעמדו בנפיונות גדולים ורבים בתאוה זאת, ועל ידי זה שברו כל כף הקלפה של תאוה זאת, עד שעכשו בקל יכולים לעמוד בנפיון, אפלו איש פשוט, אם ירצה לחום על חיינו בעולם הזה ובעולם הבא לנצח: (שיחות הר"ן סי' קי"ד)

בנים

- א תַּפְּלָה בְּכַח הוּא סִגְלָה לְבָנִים: (לק"א סי' מ"ח)
- ב סִפָּה הוּא סִגְלָה לְבָנִים: (שם)
- ג אַרְץ־יִשְׂרָאֵל הִיא סִגְלָה לְבָנִים: (שם)
- ד עַל־יְדֵי שְׁמֵשֶׁת־דָּלִין לְקָרֵב אַנְשִׁים לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ וּלְצַדִּיק־אֲמָת, עַל־יְדֵי־זֶה זֹכִין לְבָנִים: (לק"א סי' נ"ג)
- ה כְּשִׁיחִיהָ זְוֹנָגָד בְּקַדְשָׁה וּתְשַׁבֵּר נֶפֶשׁ הַמְּתַאֲוָה שְׁלָדָה, הֵינּוּ נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִיּוֹת, וַיְהִיָּה נִדְמָה לָדָּ כְּאֵלוֹ כְּפֶאֱדָ שֶׁד עַל־יְדֵי־זֶה יְהִיוּ לָדָּ בְּנֵי קַיְמָא: (שם סי' ל"ט)
- ו גַּם צָרִיד שְׁיִחִיהָ עֶקֶר זְוֹנָגָד בְּלִיל־שַׁבָּת, כִּדֵּי שְׁיִחִיו לָדָּ בְּנִים חַיִּים וְקַיְמִים: (שם)
- ז עַל־יְדֵי רַע־עֵין לֹא יִזְכָּה לְהַנִּיחַ בֵּין זֹכֵר: (לק"א סי' נ"ד
אות ד')
- ח עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע אֵין זֹכָה לְהַנִּיחַ בֵּין זֹכֵר: (שם)
- ט סִגְלָה לְזֶרַע שֶׁל קַיְמָא, שְׁיִאמְרוּ שְׁנִיחֵם הָאִישׁ וְאִשְׁתּוֹ קָדָם הַזְּוֹנָג פְּרִשְׁת "וּבְרֵאשֵׁי חַדְשֵׁיכֶם" (בַּמִּדְבָּר כח). וְכֵן כְּשֶׁהִתִּינוֹק חוֹלָה ח"ו, יֵאמְרוּ אִז גַּם

בן האיש והאשה פִּרְשֶׁת "וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם": (לק"א)
 סי' קנ"א)

עַל־יְדֵי הַלַּל וְהוֹדָאָה לַהֵשֶׁם יִתְפַּרֵּךְ, וְכֵן עַל־יְדֵי
 לַמּוֹד הַלְכוֹת, מִכָּל שָׁבוֹן כְּשֶׁזֶכֶן לְחֲדָשׁ בָּהֶם, עַל־
 יְדֵי זֶה בָּאָה הוֹלְדָה בְּנִקְלָה. וְכֵן עַל־יְדֵי תַמְכֵי
 אוֹרֵיתָא, שְׂמַחְזִיקִין בְּמִמוֹנָם אֶת הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים,
 עַל־יְדֵי זֶה הַהוֹלְדָה בְּנִקְלָה: (לק"ת סי' ב' אות א' ב' ג')

א סְגָלָה לְמִקְשָׁה לֵילֵד, לֹא־מֵר מִזְמוֹר לְתוֹדָה: (שם אות ו')

ב גַּם סְגָלָה לְמִקְשָׁה לֵילֵד - לַעֲשׂוֹת חֶסֶד הַרְבֵּה,
 דִּהְיִנוּ לְהַרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה וּגְמִילוֹת חֲסָדִים: (שם אות ג')

ג מִי שְׂאִין לוֹ בָּנִים, יִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה
 שֶׁל מִצְוָה, וְיִלְמַד תּוֹרָה וְיַעֲשֶׂה כָּל הַמִּצְוּוֹת
 בְּשִׂמְחָה. וְהַשְׂמִיחָה תִּהְיֶה גְדוֹלָה כָּל כֶּף עַד שִׁירְקָד
 מִחֲמַת שְׂמִיחָה. עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְבָנִים: (לק"ת סי' פ"א)

ד עַל־יְדֵי אִמוּנָה זוֹכֶה לְבָנִים. [אִמוּנָה בְּגִמְטְרִיא
 בָּנִים]: (שיחות הר"ן סי' ל"ד)

ה מְסַגֵּל יוֹתֵר לְבָנִים שְׂיִתְקִימוּ אֲצֵלוֹ, לְהִיּוֹת רְחוּק
 מֵהֶם. דִּהְיִנוּ לְבָלִי לְהִיּוֹת דְּבוּק בָּהֶם הַרְבֵּה
 וְלִשְׁעֵשֶׂע בָּהֶם בְּכָל פַּעַם, רַק לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל

עליהם, רק מה שצריכים לחנכם בעבודת ה'
 כשמתחילים להתגדל, אבל לא להשתעשע בהם
 הרבה: (שם נ"ט)

על-ידי שמחה נצולין ממותת בנים ח"ו: (שם ס"ה)

בטחון

בטחני הדור הם בחינת פלי ההולדה. פי כל
 ההולדות וכל ההשפעות נמשכין על-ידי בטחון.
 וזה זוכין על-ידי ששומעין ספורי מעשיות
 מצדיקים אמתיים, שיש להם כח לעורר מהשנה
 על-ידי ספורי מעשיות שלהם, שעל-ידי זה יוצא
 הדבור בכח גדול. שאותן שהיו בבחינת שנה
 שהיו באלמים ממש ולא היו יכולים לדבר כלל
 שום דבור שבקדשה, נתעוררין עכשו משינתם
 ומתחילים לדבר בכח גדול. ועל-ידי הדבור נתחזק
 הבטחון, ועל-ידי זה נפקדין עקרות וזוכין ליראה
 (עין יראה): (לק"א סי' ס' אות ו' ח')

על-ידי בטחון להשם יתברך, שמסתכל וצופה
 להשם יתברך לבר ובוטח בו, על-ידי זה עושה

כְּלִי לְהַשְׁפֵּעַ, וְזוֹכָה שֶׁתְּבוֹא לוֹ הַשְׁפָּע וְהַפְּרָנָסָה
בְּעֵת וְזִמַּן שֶׁצָּרִיךְ: (לק"א ס' עו)

יֵשׁ כַּמָּה מַעְלֹת וּמְדִרְגוֹת בְּבִטְחוֹן עַד אֵין סוּף. וְכֹל
מִי שֶׁהַשֵּׁכֶל שָׁלוֹ גָּדוֹל בְּיוֹתֵר יֵשׁ לוֹ בְּטַחוֹן יוֹתֵר.
וְכַפִּי הַבְּטַחוֹן בֵּן זוֹכָה לְהִרְפוּת בְּצַדִּיקָה, וְעַל-יְדֵי זֶה
זוֹכִין לְהַשְׁלִים וּלְתַקֵּן הַדְּבָר שֶׁהוּא גָּדֵר הָאָדָם:
(לק"א ס' רכ"ה)

יֵשׁ בְּטַחוֹן דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּחִינַת מְבִטָּח בּוֹגֵד. וְעַל-
יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת הַזְּנוּגִים דְּקַדְשָׁה, נִשְׁפָּר הַבְּטַחוֹן הַזֶּה
דְּסִטְרָא אַחְרָא כְּחֵרֶם הַנִּשְׁפָּר. וְעַל זֶה מְרִיזוּ מַה
שֶׁשׁוֹכְרִין כְּלֵי חֵרֶם בְּשַׁעַת הַתְּקַשְׁרוֹת הַשְּׂדוּכִים
(כַּמְבָּאָר בַּפְּנִים): (לק"א ס' ס' אות ח')

וּלְבָאָר הַדְּבָר קְצַת, כִּי עֵקֶר מַעְלַת הַבְּטַחוֹן הוּא
לְבִטָּח בַּה' וְלַעֲשׂוֹת טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "בְּטַח בַּה'
וַעֲשֵׂה טוֹב", דְּהֵינּוּ שְׁלֵא יִתְבַּלְבֵּל מִתּוֹרָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ
מִחֲמַת דְּאֲגַת וְטַרְדַּת הַפְּרָנָסָה, רַק יַעֲסֹק בַּתּוֹרָה
וְעִבּוּדָה וְיִבְטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁיִּפְרָנְסוּ כָּל יְמֵי חַיָּו.
וְאִם אֵינּוּ אוֹחִזוּ בְּבִטְחוֹן כְּזֶה, שֶׁיִּסְלַק אֶת עַצְמוֹ
מֵעֵסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי, וְרוֹצֵה לַעֲסֹק בְּדַרְךְ

אַרְץ בְּמִשָּׁא וּמִתֵּן אוּ מְלֹאכָה, עַל כָּל פְּנִים יִקְבַּע
 עֵתִים לַתּוֹרָה וַיִּתְפַּלֵּל בְּזִמְנוֹ וְכוּ', וְלֹא יִדְאָג וְלֹא
 יִתְבַּלְבֵּל מִחֲמַת דְּאֵגַת הַפְּרִנְסָה, רַק יִבְטַח בַּה'. גַּם
 לְעֵינַי צְדָקָה וּגְמִילוּת חֲסִדִים וְלִהְיוֹצִיא מִמּוֹן עַל
 עִסְקֵי מְצוּוֹת יִהְיֶה לוֹ בְּפִחוֹן בַּה', שֶׁהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ
 יִמְלֵא מִחֲסוּרוֹ וּבְגִלְלַת הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרַכּוּ ה'. וְאַפְלוּ
 אִם יוֹדַע בְּעֶצְמוֹ שְׂאִין מַעֲשָׂיו עוֹלִים יִפֶּה כְּרֵאוֹי,
 אֵל יִפֹּל מִהַבְּפִחוֹן מִחֲמַת זֶה, לוֹמֵר מִי אֲנֹכִי לְבִטּוֹחַ
 וְלִישְׁעוֹן בַּה' מֵאַחַר שֶׁהִרְעוּתִי אֶת מַעֲשֵׂי כָּל כֶּד. רַק
 יִבְטַח בְּחֲסִדֵי ה' אֲשֶׁר לֹא תִמְנֹנ, וּבְרַחֲמָיו שְׂאִינָם
 כְּלִים, שִׁירַחֵם עָלָיו גַּם כֵּן וַיִּזוֹן וַיִּפְרֶנֶם אוֹתוֹ, כִּי
 טוֹב ה' לְכֹל. וְאֵל יִטְרִיד עֶצְמוֹ בְּדֹאגוֹת וּמְרִידוֹת
 הַפְּרִנְסָה מִחֲמַת קִמְנוּתוֹ בְּעֵינֵי עֶצְמוֹ, רַק יִתְחַזַּק
 בְּבְפִחוֹן אִיךְ שֶׁהוּא, מֵאַחַר שֶׁכּוֹנְנָתוֹ לְשָׁמַיִם. זֶה
 וְכוּיֹצֵא בָּזֶה הוּא בְּפִחוֹן דְּקִדְשָׁה. אֲבָל לְעִשׂוֹת אִיזָה
 עוֹלָה ח"ו, מִכָּל שֶׁכֵּן אִיזָה גִּזְלָה וְרַמְאוֹת, אוּ לְעַסֵּק
 בְּזִיּוּפִים וּשְׁקָרִים וְלִסְחֹר בְּסַחְרוֹת מְחוּץ לְמִדְּיָנָה
 שְׂאִסְרָה הַמְּלָכוֹת, וְלִבְטַח בְּהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ שְׂיִצְיָלוֹ
 וַיַּעֲזוֹד לוֹ לְגַמֵּר הָעֵסֶק וְלֹא יִתּוּדַע הַדְּבָר, זֶהוּ בְּפִחוֹן
 דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּחִינַת מְבִטָּה בּוֹגֵד, בְּחִינַת:

"וּתְבַטְחוּ בְעֵשֶׂק וְנִלְוֹז" (ישעיהו ל). וּבַטְחוּן כֹּזֵה הוּא כְּחֶרֶם הַנְּשָׁבֵר שְׂאִין בּוֹ תִקְנֶה. וְאִפְלוּ מִי שְׁעוּסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן בְּגִדּוּלוֹת מִמֶּנּוּ הִרְבֵּה, וּמִרְבֵּה לְלוֹוֹת מִכֶּמֶה אֲנָשִׁים, וּבּוֹטַח שֶׁהַשֵּׁם יִתְפָּרֵד יַעֲזֹרוּ לְגַמֵּר הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן, גַּם זֶה הוּא בְּחִינַת בְּטָחוֹן דְּסִטְרָא אַחֲרָא. אֲדַרְבָּא, צְרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ בְּטָחוֹן חֻק שְׂאִפְלוּ אִם לֹא יִנְהַג מִשָּׂא וּמִתֵּן גְּדוּל, אִף עַל פִּי בֵן יִפְרָנְסוּ הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד כְּרֵאוּי. וְהַמְשָׁכִיל יִבִּין דְּבָרִים הִרְבֵּה מִתּוֹךְ דְּבָרֵינוּ, אִיךְ לְבָרַח מִבְּטָחוֹן דְּסִטְרָא אַחֲרָא שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה, וְלִהְיֵת חֻק בְּבְטָחוֹן דְּקִדְשָׁה אִף אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא וְכַ"ל: (שם)

בושה

צְרִיךְ הָאָדָם שְׂיִתְבַּיֵּשׁ מְאֹד לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד שְׂלֵא לַעֲשׂוֹת נֶגֶד רְצוֹנוֹ ח"ו, מִכָּל שְׂכֵן שְׂלֵא לַעֲשׂוֹת אִיזָה חֲטָא וְעוֹוֹן ח"ו. וְהַבּוֹשָׁה הִיא מַעֲלָה גְּדוּלָּה מְאֹד, כִּי עֵקֶר הִירָאָה הִיא הַבּוֹשָׁה. וְאִם לֹא יִמְשִׁיךְ עָלָיו בּוֹשָׁה דְּקִדְשָׁה בְּעוֹלָם הַזֶּה כַּ"ל, יִתְבַּיֵּשׁ בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׂזָה קָשָׁה מִכָּל הָעֲנָשִׁים. כִּי צֶעַר הַבּוֹשָׁה לְעֵתִיד לְבּוֹא קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, וְהוּא קָשָׁה

יותר אפלו מ? גיהנם המר. ואפלו כל צדיק יתבייש
 בפני חברו הגדול ממנו במעלה. ואמרו רז"ל על
 זה: אוי לאותה בושה אוי לאותה בלמה. מפל שפן
 וכל שפן איך יתבישו החוטאים ח"ו, שאי אפשר
 לשער בעולם הזה גדל הצער והמרירות של
 הבושה הזאת בעולם הבא רחמנא לצלן. וכשזוכה
 לבושה דקדושה לבל יחטא פנ"ל, על ידי זה זוכה
 לתפלה ולשמחה ולעזות דקדושה, ולהתקרב
 ולהפיל בצדיקי אמת ולקבל מהם אמונה בתכלית
 השלמות: (לק"א סי' כ"ב אות י"א)

צריך להרגיל את עצמו לדבר בינו לבין קונו
 באמת גדול, עד שיעורר את לבו באמת, עד
 שיתחיל לדבר בחמימות שפלב דברי אמת שפלב
 בהתעוררות בתשובה, עד שיראה פחיתותו
 וגדלת הבורא, עד שיתביש מאד מלפניו יתברך.
 כי עד עכשו השליך חטאותיו אחר כתפו ולא עין
 בהם, ועכשו פשודע אותם, אזי נכנס בו בושה
 גדולה על גדל פשעיו כנגד רב ושלט עקרא
 ושרשא דכל עלמין. ובתחלה הבושה הזאת עדין

אינה בפעל על פניו, כי חטאותיו מטמטמין שכלו וידיעתו על-ידי רוח שטות שפקרבו. על-כן קדם שזוכה לתשובה שלמה אין לו דעת כל כך להכיר בגדלת הבורא יתברך כל כך עד שיתביש כראוי לו להתביש לפי עצם פשעיו, ולפי גדלת הבורא יתברך שפשע בנגדו. אבל אחר כך כשעושה תשובה ומסיר ממנו הטפשות ונתוסף בו שכלו, אזי הוא מתביש ביותר ונתגלה הבושה על פניו. וזאת הבושה היא בחינת אור התפלין, שהם סימן על דבקות הבורא יתברך, והיא בחינת קרון אור הפנים. ועל-ידי הבושה הזאת מוחלין לו כל עוונותיו, ומדבק את עצמו בעין החיים (עין דבור אות ז'): (לק"א סי' ל"ח אות ה' ו')

מי שיש בו עזות דסטרא אחרא ואינו מתביש מהשם יתברך ומצדיקי אמת ויראים וכשרים, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני, ופוגם בקדשת התפלין שהם בחינת עין החיים, ומדבק את עצמו באילנא דמותא, ומגרשין אותו מהגן עדן ויורד לגיהנם. וכשעושה תשובה ומתביש על

עוונותיו, על-ידי זה מוחלין לו מיד, ומחזיר לעצמו
 הדעת והמחין ומגרש הרוח שטות מקרבו, וזוכה
 לבחינת אור התפלין שהם בחינת קרון אור הפנים,
 בחינת עין החיים וכו' כנ"ל: (שם)

ד עקר התשובה על-ידי הבושה. פי צריך האדם
 להתבייש בעצמו מאד מאד. פי עברה היא בודאי
 בושה רחמנא ליצלן, פי עברה אינה שיכה וראויה
 לישראל כלל. פי איש ישראל רחוק בשרשו
 מעברה לגמרי, ובודאי אין נאה לאיש ישראלי
 שיהיה לו עברה ח"ו. אבל גם פשוטין לעשות
 מצוה, ראוי שיהיה לו גם כן בושה גדולה, פי איזה
 זכות יש לו שיוכה לעשות המצוה, ואיך יעיז פניו
 לכנס בהיכל המלך לעשות מצוה. וישער פדעתו
 לפני מי הוא עושה המצוה, וגם גדל מעלת
 המצוה. פי עצם יקר מעלת המצוה בעצמה אין
 לה שעור. ובודאי ראוי שיפל עליו בושה גדולה
 כשפא לעשות איזה מצוה, כשיסתכל על עצמו
 ויראה שהוא רחוק מאד מהשם יתברך, ואין לו
 שום זכות לעשות מצוה. ואיך הוא פא לחטף

התפלין שהם כתרי דמלכא ולהניחם פתאם על הראש, בודאי ראוי שיפל עליו בושא גדולה. ואם היה להאדם בושא, היה מתבייש מלפניו יתברך אפלו לקח המאכל לתוך פיו, כי איזה זכות יש לו שיהיה לו אכל. אך עקר הבושא זוכין על ידי שרואין את עצמו עם הצדיק האמת, ועל ידי זה זוכין לתשובה. כי עקר התשובה הוא על ידי הבושא בנ"ל. ועל ידי זה זוכין לענוה אמתית שהוא בחינת ענוה של משה רבנו שהוא עקר החיים, בחינת חיים נצחיים של עולם הבא: (לק"ת סי' ע"ב)

בגדים

א צריך לשמור מאד את הבגדים שלא יבזה אותם, רק לשמדם היטב מפתמים ולכלוך. כי הבגדים בעצמן הם דגין את האדם אם אינו מכבדן פראוי. וכל מי שהוא גדול יותר, צריך לשמור את הבגדים יותר. כי כל מי שגדול יותר מדקדקין עמו יותר: (לק"א סי' כ"ט אות ג')

ב על ידי שאינו שומר את הבגדים מפתמים, על ידי זה עושה פרוד בין קדשא בריך הוא ושכינתיה. ואז

שׁוֹלֵמֶת שֶׁפָּחָה בִּישָׂא שֶׁהוּא מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְהוּא
כְּמוֹרֵד בַּמַּלְכוּת. וְעַל־יְדֵי זֶה פִּרְנָסְתוֹ בַּטָּרַח
וּבְכִבְדוֹת (שם אות ג' ה')

ג עַל־יְדֵי שְׁעוֹשֵׁין לְבוּשׁ נָאָה לְצַדִּיק, עַל־יְדֵי זֶה
מַלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂכִינָה בַלְבוּשֵׁין דְּנִהְיִין, וְנִמְתְּקִין כָּל
הַדִּינִים: (לק"א ס' מ"ב)

ד הַבְּגָדִים יֵהְיוּ שְׁלֵמִים תָּמִיד וְלֹא קְרוּעִים. כִּי
כְּשֶׁהַבְּגָדִים קְרוּעִים ח"ו, הוּא קְלָקוּל הַשְּׂמִירָה. כִּי
הַבְּגָדִים הֵם בְּסוּד הַחֲשֵׁמ"ל שֶׁהוּא שְׂמִירָה (לק"א ס'
קכ"ז)

ה הַבַּעַל דֹּבֵר וְהַסְטָרָא אַחֲרָא תוֹפְסֵת אֶת הָאָדָם
בְּבִגְדוֹ, דִּהְיִינוּ שְׂמֹטְרִיד אוֹתוֹ בַּטְרִדַת בְּגָדָיו
וּמַלְבוּשָׁיו. כִּי טְרִדַת הַצְּטָרְכוֹת הַמַּלְבוּשִׁים
וּבְגָדִים שֶׁל הָאָדָם הֵם מְבַלְבְּלִין מְאֹד אֶת
הָאָדָם, וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. אִךְ
מִי שֶׁלָּבּו חֲזַק בֵּה' אֵינוֹ מִשְׁגִּיחַ עַל זֶה, אֵף עַל פִּי
שָׂאִין לוֹ בְּגָד לְלִבָּשׁ, הוּא עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בַּעֲבוֹדַת
ה' כְּפִי מַה שְּׂיָכוֹל, עַד יִשְׁקוֹף וְיִרְאֵה ה' מִשְׂמִים:
(שיחות הר"ן ק')

גנות הגאון ומעלת העגה

א על־ידי גדל העגה של הצדיקי אמת עד שהוא
בבחינת אין, על־ידי זה הוא יכול לכפר עוונות:
(לק"א סי' ד' אות ז')

ב על־ידי עגה זוכין להתפשטות הנשמיות ונכללין
באין סוף, ויודעים שכל מארעותיו כלם הם
למובנתו, שזאת הבחינה הוא מעין עולם הבא: (שם
אות ט')

ג על־ידי גאון בא עניות: (שם אות ח')

ד על־ידי עגה זוכין לתשובה. פי עקר התשובה על־
ידי שמרגיש שפלותו וקטנותו ופגמיו המרבים,
ומבין שבודאי ראוי לו לסבל בזיונות (ושפיכות
דמים) בשביל להתקרב אל האמת, וזה עקר
התשובה: (לק"א סי' ו' אות ו')

ה אפלו מי שהתענה וסגף את עצמו, אל יתגאה
ויחשב שכבר הוא צדיק ויכול לעשות פדיונות
ולהתפלל תפלות. כי צריך להתבונן בעצמו
ולראות, שאחר כל התעניות והסגופים עדין

נִשְׁאָרוּ כָּל תַּאֲוֹתֵם קְשׁוּרִים בְּגוּפֵם, וְגַם זֶה־מַת
 תַּאֲוֹת אֲבִיהֶם מִשְׁעַת הַהוֹלָדָה, גַּם זֶה קְשׁוּר
 בְּגוּפֵם עֲדֵינִי. וּכְשֵׁי־תִכַּל עַל זֶה בּוֹדְאֵי יִפֹּל עָלָיו
 חֲרָדָה גְּדוֹלָה וְלֹא יִטְעֶה שֶׁהוּא צַדִּיק. וַיִּשְׁתַּדֵּל
 לְהֵבִיא וּלְהַשִּׁיב כָּל הַתְּפִלוֹת לְצַדִּיקוֹ אִמֶּת, כִּי רַק
 הֵם יוֹדְעִים לְהַתְּפִיל וּלְהַעֲלוֹת הַתְּפִלָּה כְּרֵאוּנִי.
 וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּאֵוָה לְתַפְלָתוֹן וּמְשַׁגֵּר תְּפִלָּה
 סְדוּרָה בְּפִיהֶם: (לק"א סי' י' אות ד')

י אלו הפעלי גאון המונעים עצמם ואחרים מלידך
 לצדיקים להתפלל עליהם, הם מעכבים תאותו של
 השם יתברך: (שם)

ז לבטל הגאות שהוא עבודה זרה, העקר הוא על-
 ידי התקרבות לצדיקים: (שם אות ה')

ח על-ידי פטול הגאון החכמה על תקונה. וזוכין
 לחיים ואריכות ימים, ונמתקין הדינים, וזוכין
 לאמונה ולשמחה גדולה ולהשגת התורה בנגלה
 ונסתר ולבחינת רוח הקדש: (שם אות ח' ט')

ט גאות הוא פחינת עבודה זרה, ועל-ידי גאות אין
 יכולין לפתח פה, ואין לו כלי הדבור לדבר דבורים

המאירים. וכשהתורה באה לתוך פיו, לא די שאין
דברי התורה מאירים לו להחזירו למוטב, אלא
שגם התורה עצמה נתגשם ונתחשך שם מפיו:
(לק"א סי' י"א אות ב')

גאות ונאוף תלויים זה בזה. וכששומר הברית ונצול
מגאות, זוכה לאור המאיר לו לתשובה עד שזוכה
לבוא לתבונות התורה לעמקה: (שם אות ג')

יש ענוה שהוא תכלית הגדלות, דהינו שהוא ענו
מחמת שהוא יודע שהגדלות מבוזה מאד, על-כן
הוא ענו פרי להתיקר ולהתפדר. נמצא שהוא ענו
בשביל גדלות וכבוד. על-כן צריכין להשפיל על
דרכיו ולהתרחק מהגדלות בתכלית עד קצה
האחרון, כמו שאמרו חז"ל: מאד מאד הוי שפל
רוח. כי הגדלות הוא בחינת שבע בתי עבודה זרה
שעלידי זה גלו ישראל מארצם, ועלידי זה עדין
לא חזרו לארצנו, מחמת שרודפים אחר הכבוד
עלידי הגדלות: (שם אות ו')

אין אדם זוכה לתורה אלא עלידי שפלות, שישבר
גאותו מד' בחינות שפלות. כי צריך האדם להקטין

אֶת עֲצֻמוֹ לִפְנֵי גְדוֹלִים מִמֶּנּוּ, וְלִפְנֵי בְּנֵי אָדָם
 בְּעָרְבוֹ, וְלִפְנֵי קְטָנִים מִמֶּנּוּ. וְלִפְעָמַיִם שֶׁהוּא בְּעֲצֻמוֹ
 קָטָן שֶׁבִּקְטָנִים, וְצָרִיךְ לְהַקְטִין אֶת עֲצֻמוֹ כַּנֶּגֶד
 מִדְּרַגַּת עֲצֻמוֹ, וַיִּדְמָה בְּעֵינָיו שֶׁהוּא לְמַטָּה
 מִמִּדְּרַגָּתוֹ: (לק"א סי' י"ד אות ה')

צָרִיךְ לְשָׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ מִכָּל הַדְּבָרִים, שְׂדֵרְךָ בְּנֵי
 אָדָם לְהַתְגַּדֵּל בָּהֶם, וְהֵם ג' דְּבָרִים: חֲכָמָה, גְּבוּרָה
 וְעִשְׂרוֹת. הֵינּוּ שְׂצָרִיךְ לְשַׁבֵּר גְּאוֹתוֹ שֵׁישׁ לוֹ מִכָּל
 אֵלוֹ הַדְּבָרִים וְלִהְיוֹת עָנּוּ וְשָׁפַל בְּכֻלָּם: (שם)

כְּפִי מָה שֶׁמְשַׁבֵּר גְּאוֹתוֹ כֵּן הוּא זוֹכֵה לְתוֹרָה. וְעַל־
 יָדֵי זֶה זוֹכֵה לְקָרֵב רְחוּקִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁעַל־יָדֵי
 זֶה נִתְגַּדֵּל וְנִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמַעֲלָה הַכְּבוֹד
 לְשִׁרְשׁוֹ וְזוֹכֵה לִירְאָה. וְעַל־יָדֵי זֶה זוֹכֵה לְשָׁלוֹם
 בַּיִת, שָׁלוֹם בְּעֲצֻמּוֹ. וְעַל־יָדֵי זֶה זוֹכֵה לְתַפְלָה וְעַל־
 יָדֵי זֶה זוֹכֵה לְשָׁלוֹם הַכִּלְלִי, שָׁלוֹם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת:
 (שם אות ב' ג' ה' י')

עַל־יָדֵי גְדֻלוֹת נּוֹפְלִים בְּתַפְּסָה: (לק"א סי' כ"ב אות י"א)

כְּשֶׁהַדּוֹר אֵינָם שׁוֹמְרִים אֶת פִּיהֶם, עַל־יָדֵי זֶה
 נִכְשָׁלִים ח"ו כְּשִׁרֵי הַדּוֹר בְּגִאוֹת. עַל־כֵּן צָרִיכִין

אלו הפשרי הדור להתבונן מאד בהגדלה וההדור
 והחשיבות שמגיע להם, לכל אחד לפי ערכו, מעט
 או הרבה, להתבונן ולהסתפל על עצמו שלא
 יפישל בגאות שהיא גלות השכינה ח"ו: (לק"א סי' נ"ח

אות י')

י" כּל מה שהאדם מקטין את עצמו ביותר, יש לו כח
 המושך יותר, דהינו להמשיך שכנית אלקותו
 לתחתונים שישבן עמו, שזהו רצונו יתברך מיום
 שברא את עולמו. וכן להמשיך אנשים אליו
 לקרבם לעבודתו יתברך, וכן להמשיך השפעות
 טובות וברכות לישראל. וכמו בן הוא זוכה להמשיך
 ולהתקרב להצדיק האמת: (לק"א סי' ע')

י"ח על ידי קדשת שבת זוכין לענוה באמת, דהינו
 לראות שפלותו ולהכיר חשיבות ישראל ולמסר
 נפשו בעדם, כמו משה רבנו עליו השלום: (לק"א סי'

ע"ט)

י"ט עקר הענוה, שיחזיק האדם את עצמו למטה
 ממדרגתו, שפל ממה שהוא. ועל כל פנים לא יצא
 ממקומו להחזיק את עצמו למעלה ממדרגתו: (שם)

ב על־ידי ענוה ושפלות, על־ידי זה אין שום אדם יכול להוציא וּלְדַחֵתוֹ מִמְקוֹמוֹ, דְּהִינוּ לְקַפֵּחַ פְּרִנְסָתוֹ ח"ו: (שם)

כא על־ידי ענוה נצול מנאות, אבל על־ידי גדלות מתגבר עליו היצר הרע בתאוה זאת (ועין לעיל): (לק"א ס' ק"ל)

כב סגלה להנצל מגדלות, לכבד את הימים טובים ולקבלם בשמחה ובהרחבת הלב פפי יכולתו: (לק"א ס' קל"ה)

כג התקרבות להצדיק מבטל הגדלות. על־פני זה סימן אם הוא מקשר להצדיק באמת - אם יש לו שפלות: (שם)

כד על־ידי ענוה שהוא אין ממש, על־ידי זה יזכה לתורה וגדלה במקום אחד. אבל בלא זה קשה שיהיו שניהם יחד, תורה וגדלה: (לק"א ס' קס"ב)

כה בשבא לאדם גדלות, סימן שיבוא לו צרה ח"ו. וכן להפך, כשהוא ענו ושפל יבוא לכבוד גדול: (לק"א ס' קס"ח)

כו מענן חרב הגאון שבא על ידי הגרים וכו', עין
כבוד [אות] כ"ח: (לק"ת סי' ה' אות ה')

כו עקר כבוד וגדלת המלכות או מנהיג ומושל, הוא
על ידי ענות. וכל מה שיש להמלך והמושל עגונה
ביותר, מתפשט מלכותו וממשלתו ביותר: (לק"ת סי'
ט"ז)

כח בענין ההכנעה טועים העולם הרבה, עין בפנים.
וצריכים לשמר את עצמו מאד מעגונה פסולה,
ולתפיל להשם יתברך על זה הרבה, שיזכה
לעגונה אמתיות כרצונו יתברך: (לק"ת סי' כ"ב)

כט עקר התחיה לעתיד שיחיו ויקומו בתחיה, יהיה
רק להשפלות של כל אחד. הינו שרק השפלות
של כל אחד ואחד יהיה נחיה ויקום בתחיה
לעתיד. כי התענוג הנפלא שהם חיים נצחיים של
עולם הבא אי אפשר לאדם לקבל, כי אם
השפלות והעגונה של כל אחד, הוא לבדו יזכה
לחיות ולקבל התענוג והחיים נצחיים של העולם
הבא: (לק"ת סי' ע"ב)

בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מִשְׂרָשׁ הַשְּׁפָלוּת וְהָעֲנוּה
 שֶׁל מַשָּׂה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר. אָבֵל
 זֹאת הָעֲנוּה וְשְׁפָלוּת נֶעְלַם אֲצֵל כָּל אֶחָד בְּבַחֲנֵית
 מִיתָה, וְעַל־כֵּן אֵינוּ מְרַגֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ זֹאת הַשְּׁפָלוּת,
 וְעַל־כֵּן הוּא רַחוּק מֵעֲנוּה וְשְׁפָלוּת הַזֶּה. אָבֵל עַל
 יְדֵי שְׁמַת־קָרֵב אֶת עֲצָמוֹ לְצַדִּיק הָאֲמִתִּי וְרוֹאֵה
 אוֹתוֹ, מִכָּל שָׁכֵן כְּשֶׁזּוֹכָה לְשִׁמְעַת מִפִּי תוֹרָה, עַל־
 יְדֵי זֶה זוֹכָה לְבוֹשָׁה וְתִשְׁוֹבָה, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכָה
 שְׂיִהְיֶה נַחֲיָה אֲצֵלוֹ הַשְּׁפָלוּת וְהָעֲנוּה הַזֹּאת, וְאוֹ
 זוֹכָה לְעֲנוּה אֲמִתִּית שֶׁהִיא בַּחֲנֵית חַיִּים נִצְחָיִים שֶׁל
 עוֹלָם הֵבֵא בַּנ"ל: (שם)

צָרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד מִהֵשֵׁם יִתְבַּרַךְ
 לְזָכוֹת לְשְׁפָלוּת וְעֲנוּה בְּאֲמִתּוֹ, כִּי אֵין אָנוּ יוֹדְעִין
 כָּלֵל מֵהוּ עֲנוּה וְשְׁפָלוּת אֲמִתִּי. כִּי בּוֹדָאי אֵין זֶה
 תְּכִלִּית לְהִיּוֹת נְבוֹזָה וְעֲצָל ("שְׁלִים מִזְלִינִיק"). כִּי הָעֲנוּה
 הִיא עֵקֶר הַחַיִּים שֶׁל כָּל אֶבֶר וְאֶבֶר, וְהוּא כָּל
 תַּעֲנוּג עוֹלָם הֵבֵא. וּבּוֹדָאי אֵין זֶה הַתְּכִלִּית שֶׁל
 עוֹלָם הֵבֵא לְהִיּוֹת נְבוֹזָה וְעֲצָל וְכו' ח"ו. עַל־כֵּן
 צָרִיכִין רַק לְבַקֵּשׁ מִהֵשֵׁם יִתְבַּרַךְ שְׂיִעֲזֹר לוֹ לְזָכוֹת

לְעֵנְיוֹת וְשָׁפְלוֹת אַמַּת, שְׁהִיא עֵקֶר הַחַיִּים וְעֵקֶר
הַתַּעֲנוּג שֶׁל עוֹלָם הַבָּא בְּנ"ל: (שם)

כְּשֶׁרוֹאֶה אָדָם בְּעַצְמוֹ שְׁהוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֵא בַּסֵּדֶר, יֵדַע ^{לב}
שִׁישׁ לוֹ גְּדֵלוֹת. יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וַיִּשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ
וַיְהִי בְּבַחֲנֵת מ"ה, וְאִזִּי יִחֹזֵר לִילָךְ לוֹ בַּסֵּדֶר:
(לק"ת סי' פב)

דעת

עֵקֶר הַדַּעַת הוּא בַּלֵּב. כִּי גַם עֲפוּ"ם יֵשׁ לָהֶם דַּעַת, ^א
אֲבָל הוּא בְּלֵא לֵב. אִךְ עֵקֶר הַדַּעַת כְּשֶׁהוּא בַּלֵּב.
וְשֵׁם בַּלֵּב מְקוֹם הַיְרָאָה. הֵינּוּ שְׁעֵקֶר הַדַּעַת שֶׁיֵּדַע
אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּלִבּוֹ וְלֹא בְּמִחוּ לְבָד, שֶׁיִּמְשִׁיךְ
וַיִּקְשֶׁר אֶת הַדַּעַת לְתוֹךְ הַלֵּב, עַד שֶׁתִּפְּלַעַל עָלָיו
אִמָּה וּפְחָד וַיְרָאָה מִגְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁיִּתְעוֹרֵר
לְעֵבְדוֹ בְּאַמַּת, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לִירְאָת הַרוּמָמוֹת שֶׁיֵּדַע
מִמֵּי יִתְיַרָא. וְזֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי הַתְּבוּדוֹת, עַל־יְדֵי
שֶׁשׁוֹפְטִין אֶת עַצְמוֹ בְּעַצְמוֹ. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְאוֹר
הַגְּנוּז: (לק"א סי' ט"ו אות א' ב' ג')

ב כל הצרות והיסורין והגלות וכל החסרונות שיש לאדם, הן פְּרִנָּסָה או בְּנִים או בְּרִיאוֹת הַגּוֹף וכו', הכל הוא רק לפי עֶרְךְ חֶסֶד הַדַּעַת, וכִשְׁנִשְׁלֵם הַדַּעַת אָזִי נִשְׁלֵם כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת. וְעַקֵּר הַחַיִּים הַנִּצְחָיִים יִהְיֶה לְעֵתִיד מַחְמַת הַדַּעַת, שְׂרִירָה הַדַּעַת שְׂיִדְעוּ הַכֹּל אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי זֶה יִכְלְלוּ בְּאַחֲדוּתוֹ, וְאִזּוֹ יִחְיוּ חַיִּים נִצְחָיִים כְּמוֹהוּ. כִּי עַל־יְדֵי הַיְדִיעָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ נִכְלָלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂזֵה עַקֵּר שְׂעִשׂוּעַ הָעוֹלָם הַבָּא. עַל־כֵּן צְרִיכִין לְשָׁמֹר אֶת הַדַּעַת וְהַמַּחְשְׁבָה מְאֹד שְׂיִהְיֶה בְּקִדְשָׁה לְשָׁמֹר מִמַּחְשְׁבוֹת רָעוֹת, וְלַחֲשֹׁב תָּמִיד מַחְשְׁבוֹת בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה, וְלַהֲשִׁתֵּדֵל לְהַגִּיעַ לְדַעַת דְּקִדְשָׁה שִׁבּוֹ תְלוּי הַכֹּל בַּנ"ל: (לק"א סי' כ"א אות י"א)

ג לְהַגִּיעַ לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת אִי אֶפְשָׁר אֲלֵא שְׂיִקְדַּשׁ אֶת פִּיּוֹ וְחֲטָמוֹ וְעֵינָיו וְאָזְנוֹ, הִינּוּ שְׂשִׁשְׁמֹר עֲצָמוֹ מִלְּהוֹצִיא שְׂקָר מִפִּיּוֹ, וְיִהְיֶה לוֹ יִרְאֵת שְׂמִים שֶׂהוּא קִדְשֵׁת הַחֲטָם, וְיִהְיֶה לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׂהִיא קִדְשֵׁת הָאָזְנִים לְהֶאֱמִין בָּהֶם וְלִשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם, וְיַעֲצֵם עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרָע. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְדַעַת

שָׁלֵם שָׁבוּ תָלוּי הַכֹּל כַּנִּל. וְעַל־יָדַי זֶה יִזְכָּה
 לְהַתְּלֵהבוֹת הַלֵּב דְּקִדְשָׁה. כִּי הַתְּלֵהבוֹת הַלֵּב נוֹלָד
 מִחֲמַת תְּנוּעַת הַשֵּׁכֶל. עַל־פִּי כִשְׂאָדָם חוֹשֵׁב בְּתוֹרָה
 וְעֹבֹדָה, עַל־יָדַי זֶה נִתְּלֵהב לְבוֹ לְהַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ. וְכֹל
 מִזֶּה שֶׁמִּגִּדִיל דַּעְתּוֹ וּמִתְנוּעַע שִׁכְלוֹ בְּיוֹתֵר בְּקִדְשָׁה,
 כִּן נִתְחַמֵּם וְנִתְלֵהב לְבוֹ יוֹתֵר. וְעַל־יָדַי הַתְּלֵהבוֹת
 הַלֵּב דְּקִדְשָׁה מִטְהַר לְבוֹ. כִּי כִנְגַד שֶׁנִּתְלֵהב וְנִבְעַר
 לְעֵבְרָה אוֹ לְתַאֲוָה רָעָה ח"ו, שֶׁמְזֵה נִטְמָא לְבוֹ, נִגְד
 זֶה צְרוּךְ שְׂיִתְלֵהב וְיִבְעַר לְבוֹ לְהַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ בְּתוֹרָה
 וּתְפִלָּה. וְעַל־יָדַי זֶה יִטְהַר לְבוֹ וְיִזְכָּה לְלֵב טָהוֹר.
 וְעַל־יָדַי זֶה יִזְכָּה לְדַבֵּר בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בְּדַבּוּרִים
 חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם, שֶׁהֵם בְּחִינַת רוּחַ הַקִּדְשׁ: (שם אות

ב' וס' קנ"ו)

גַּם עַל־יָדַי שֶׁהָאָדָם הוּא עֲנוּ, שֶׁפֶל וְסִבְלָן וְלֹא יִחָרָה
 אַפּוֹ עַל בְּזִיוּנוֹ, עַל־יָדַי זֶה מְקַדֵּשׁ הַחֹטֵם בְּשִׁלְמוֹת.
 וְעַל־יָדַי שֶׁהוּא נֶאֱמָן רוּחַ מְכֻסָּה דְבָר, שֶׁכִּשְׁמִגְלִין לוֹ
 סוֹד הוּא נִזְהָר לְשַׁמְרוֹ לְבָלִי לְגִלּוֹתוֹ לְאַחַר, עַל־יָדַי
 זֶה מְקַדֵּשׁ הָאֲזִנִּים. וְעַל־יָדַי כֹּל זֶה מִמְשִׁיךְ שִׁפְעַ

הַדַּעַת כַּנִּל: (שם אות ו')

ה על־ידי קדֹשֶׁת הַפֶּה וְהַעֲיִנִים וְכוּ' הַנִּלְ שָׁהִם
 בְּחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, עַל־יְדֵי זֶה זֹכָה לְהַמְשִׁיךְ
 שְׁכָל נִפְלָא שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁפַע אֱלֹקֵי שֶׁהוּא עֶקֶר
 שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, שְׁמִשְׁיָגִין אוֹתוֹ בְּלִי שׁוּם הַקְּדָמוֹת
 אֵלָא עַל־יְדֵי שְׁפַע אֱלֹקֵי שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ הַקְּדֹשׁ:

(שם אות א' ב' ג')

י אֵלּוּ הַמְּבוּכוֹת שְׁאֵנוּ נְבוֹכִין בָּהֶם כְּמוֹ הַיְדִיעָה
 וְהַבְּחִירָה, דַּע, שְׁאִין מַח־שָׁל אֲנוּשֵׁי יָכוֹל לְהַבִּין
 אֶת הַיְדִיעָה הַזֹּאת. כִּי הַשְּׁכָל הַזֶּה הוּא בְּחִינַת
 מְקִיף, שֶׁהַשְּׁכָל הַזֶּה הוּא גָּדוֹל עַד לְמְאֹד עַד
 שְׁאִין הַמַּח־יָכוֹל לְסַבְּלוֹ וְאִין נִכְנָס בְּמַח־כִּי אִם
 מְקִיף אוֹתוֹ מִבְּחוּץ. וְאִם הָיָה יוֹדַע זֶה הַשְּׁכָל,
 הָיָה בְּגֵדֵר מְלֹאָךְ וְלֹא בְּגֵדֵר אֲנוּשֵׁי. וְדַע, שְׁזֵה
 עֶקֶר כַּח הַבְּחִירָה מֵה שְׁאִין יוֹדַע הַשְּׁכָל שֶׁל
 הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה. וְלַעֲתִיד, שְׁיִתְגַּדֵּל הַשְּׁכָל
 הָאֲנוּשֵׁי וְיִתְגַּלֶּה לְאֲנוּשֵׁי הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, אִז
 בְּאֵמֶת יִתְבַּטֵּל הַבְּחִירָה. כִּי אִז עַל־יְדֵי גְדוּלוֹ שֶׁל
 הַשְּׁכָל יֵצֵא מִגֵּדֵר הָאֲנוּשֵׁי וְיַעֲלֶה לְגֵדֵר מְלֹאָךְ
 וְיִתְבַּטֵּל הַבְּחִירָה. וּמִזֵּה תְּבִין, שְׁאֵל יְבַהֲלוּךְ

רְעוּיֹנֶיךָ עֲנִין הַמְּבוּכָה שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה
 וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה, כִּי עֲכָשׂוּ אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אַפֵּן לְהַכִּין
 הַשֵּׁכֶל הַזֶּה שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, כִּי הֵם בְּחִינַת
 מִקְיָף שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְכַנֵּם בַּמַּח בְּעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא
 עוֹלָם הַבְּחִירָה. כִּי זֶה עֵקֶר כַּח הַבְּחִירָה, מֵה שְׂאִין
 יוֹדְעִים הַשֵּׁכֶל שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה: (שם אות ד')

הַפּוֹגֵם בְּכַבּוֹד הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, עַל־יְדֵי זֶה נִסְגָּר אֹזֶן
 הַשֵּׁכֶל וְהַדַּעַת וְאִינוּ יְכוּלִים לְהַשְׁיֵג וּלְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה. גַּם
 חָשׁוּב כְּמַת: (שם אות ו')

לְפַעֲמִים נִתְעַלְמִין הַמּוֹחִין וְהַדַּעַת, וְאִזּוּ יָפָה צְעָקָה
 לְאָדָם בֵּין בַּתְּפִלָּה בֵּין בַּתּוֹרָה, וְעַל־יְדֵי זֶה מוֹלִיד
 הַמּוֹחִין וְהַדַּעַת: (שם אות ז')

עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַשֵּׁכֶל וְהַדַּעַת. וְעַל־כֵּן בְּמִקּוֹם
 שְׁחֹשֵׁב הַשֵּׁכֶל, שֵׁם כָּל הָאָדָם. עַל כֵּן צָרִיךְ לְבָרַח
 מְאֹד מִמַּחֲשָׁבֵה רָעָה כִּדֵי שְׂלֵא יִקְנֶה מְקוֹמוֹ שֵׁם
 ח"ו. וְצָרִיךְ לְכַף וּלְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ לְמַחֲשָׁבוֹת
 טוֹבוֹת, כִּדֵי שְׁיִזְכֶּה לִידַע וּלְהַשְׁיֵג בִּיְדִיעַת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, וְנִמְצָא שֶׁהוּא שֵׁם מִמַּשׁ וְנִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ.
 וְכָל מֵה שְׁיִוָּדַע יוֹתֵר הוּא נִכְלָל בּוֹ יוֹתֵר וְזוֹכָה

לְחַיִּים נְצַחִיִּים, וְזוֹכָה לְשִׁלְמוֹת וְנִצּוֹל מִכָּל
הַחֲסָרוֹנוֹת כַּנ"ל: (שם אות י"א)

כָּל הַדִּינִים ח"ו נִמְשָׁכִין מִחֲסָרוֹן הַדַּעַת, וְעַל-יְדֵי זֶה
בָּא פְעַם וְאַכְזָרִיּוֹת. וְעַל-כֵּן הַחֹלָה שְׂדֵינִים שׁוֹרִין
עָלָיו וּמְחוֹ בְּקָמְנוֹת, עַל-כֵּן הוּא בְּעֶסֶן. אֲבָל עַל-יְדֵי
הַגְּדֻלוֹת הַדַּעַת נִמְתַּקֵּן וְנִתְבַּטְּלִין כָּל הַדִּינִים,
וְנִתְבַּטְּלָה הַפְּעַם וְהָאַכְזָרִיּוֹת, וְזוֹכִין לְרַחֲמָנוֹת גְּדוֹל,
וְלִידַע שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו הֵכֵל לְמוֹכָה כִּי כֵּלֹ
טוֹב: (שם)

כָּל הַגְּדֻלָּה וְהַטּוֹבָה שֶׁיֵּשׁ לְאַמּוֹת הָעוֹלָם עִכְשָׁו
הֵכֵל הוּא לְמוֹבְתָנוּ וְלַגְּדֻלָּתָנוּ, אֵף עַל פִּי שֶׁעִכְשָׁו
אִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין כָּל זֶה כִּי אֵין לְהַכְחִישׁ הַחוּשׁ.
אֵף עַל פִּי כֵּן, לְעֵתִיד יִתְרַבֶּה הַדַּעַת, עַד שֶׁאַפְלוּ
הָאַמּוֹת הָעוֹלָם בְּעֶצְמָן יִדְעוּ וַיְבִינּוּ שֶׁכָּל גְּדֻלָּתָם
וְמוֹבְתָתָם, הֵכֵל הִיָּה לְמוֹבְתָנוּ: (שם)

כָּל הַנְּחֻמָּה שֶׁל כָּל הַצָּרוֹת, וְעַקֵּר הַתְּקוּהָ, וְעַקֵּר
חַיֵּי הָעוֹלָם הֵבֵא וְתַעֲנוּגָיו, הוּא רַק הַשְּׂגִיטָה הַדַּעַת
דְּקָדְשָׁה, שֶׁהוּא לְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ בְּאַמֶּת וְכַנ"ל.
וְהֵכֵל יוֹדְכֶם וַיִּזְכֶּם לָזֶה לְעֵתִיד, אֶפְלוּ אַמּוֹת

העולם, כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב: "כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת ה'" וכו'. אֲבָל יִהְיֶה הַבְּדֵל וְהַפְּרֵשׁ גְּדוּל בֵּין יְדִיעַתָּם לְיְדִיעַתְנוּ, כִּי מֵה שֶׁיְהִיָּה אִזּוֹ נִחְשָׁב אֶצְלָם לְהַשְׁגָּה גְּדוּלָה וְנִפְלְאוֹת, יִהְיֶה אֶצְלָנוּ שְׁחוֹק וְדָבָר פְּשׁוּט. וְכֵן בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמוֹן יִהְיֶה הַפְּרֵשׁ גְּדוּל בֵּין כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק, מִכָּל שֶׁכֵּן בֵּין צַדִּיק לְרָשָׁע. כִּי כָּל אֶחָד יִשְׁיֵג לְפִי עֲבוּדָתוֹ וַיִּגְיַעְתּוֹ וְטָרְחוֹ, אֲשֶׁר טָרַח וַיִּגַּע וְסָבַל מְרִירוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְפַּדֶּה. וְאִפְלוּ צַדִּיקִים גְּדוּלִים כְּשִׁיבּוֹאוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא עַל הַשְּׁגוֹת שֶׁהִשְׁיֵג הַצַּדִּיק הַגְּדוּל מֵהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִהְיוּ אֶצְלָם דְּבָרִים נוֹרָאִים, וַיְכּוּ וַיִּתְלַהְבוּ מֵהֶם. וְאֶצְלָ זֶה הַצַּדִּיק הַגְּדוּל מֵהֶם יִהְיֶה זֶה דְּבָר פְּשׁוּט. כִּי גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה הִשְׁיֵג הַשְּׁגוֹת אֵלּוּ. וּמֵה שֶׁיִּשְׁיֵג הוּא בְּעוֹלָם הַבָּא יִגְדַל מְאֹד מְאֹד. וְכֵן בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ. וְהֵבֵן הַיֵּטֵב וְשִׁים לְבָד הַיֵּטֵב לְדְבָרִים אֱלֹהִים, שֶׁתִּרְאֶה לְהַכִּיֵּן לְעֶצְמָךְ חַיִּים לְנֶצַח. וְאִם חֲכַמְתָּ חֲכַמְתָּ לְךָ וְכו': (שם)

כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת בְּתוֹרָה וְעֲבוּדָה, יַעֲלֶי-יָדָיו זֶה זוֹכֵה לַיָּדָע וְלַהֲבִין בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר, עַל-

יְדֵי זֶה נִצּוּל מִכָּל אֹרֵב וּמִסְטִין, וּבִזְרָחִים מִמֶּנּוּ כָּל
 הַמְשֻׁחִיתִים וְאֵינּוּ יֵרָא מֵהֶם כָּלָל: (שם)
 חֲדָשׁ אֵלּוּל הוּא הַזְּמַן הַמְּסֻגָּל יוֹתֵר לְזִכּוֹת לַדַּעַת,
 דְּהֵינּוּ שְׂיֻזָּבָה לְהַשְׁיֵג הַמְּקִיפִין שֶׁל הַשֶּׁכֶל וְלַעֲשׂוֹת
 מִהַמְּקִיף פְּנִימִי עַד שְׂיִהְיֶה לוֹ מְקִיפִין אַחֲרָיִם. וְעַל־
 יְדֵי זֶה עוֹשֶׂה לְבוֹשֵׁין לְנִשְׁמָתוֹ וְנִצּוּל מִכָּל אֹרֵב
 וּמִסְטִין כַּנִּ"ל: (שם)

כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אִיזָה מִצְוָה, יֵשׁ כַּח בְּהַמְצוּה לִילָךְ
 וְלַעֲזֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־
 יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בְּרָכָה לְכָל הָעוֹלָמוֹת. וְעַקֵּר הַבְּרָכָה
 שְׁנִשְׁפַּע מִלְּמַעְלָה הִיא שֶׁכֶּל, וּכְשֶׁבָא לְמַטָּה נַעֲשֶׂה
 לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ. בְּכֵן, מִי שֶׁהוּא בְּעַל
 נַפֶּשׁ צָרִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ שְׂיִמְשִׁיךְ בְּרַבְת שֶׁכֶּל, וְצָרִיךְ
 לְהַמְשִׁיךְ אִמוּנָה לְתוֹךְ בְּרַבְת הַשֶּׁכֶל כִּי אֵין לְסִמּוּךְ
 עַל הַשֶּׁכֶל בְּעִצְמוֹ פִּידוּעַ. גַּם עַל־יְדֵי פְּנִימִיּוֹת
 הַבְּרָכוֹת שְׁנִמְשָׁכִין עַל יְדֵי הַמְּצוּוֹת נִתְבָּרֵךְ הַמִּישֵׁב
 וְהַמְּסִדֵּר אֶת הַמְּחִין וְכו'. וְעַל־יְדֵי כָּל זֶה זוֹכֵה
 לְהַשְׁיֵג הָאוֹר שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִנֶּר"ג (נִפְּשׁ רוּחַ נִשְׁמָה)
 וְכו', שֶׁהוּא אוֹר אֵין סוּף שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְהַשְׁיֵגוֹ

בשום שכל, כי אם על-ידי עשיית המצוות בשמחה משיגין אותו בבחינת מטי ולא מטי וכו' [עין בפנים סימן כ"ד]: (לק"א סי' כ"ד)

צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדמה ולעלות אל השכל, שלא ילך אחר תאוות המדמויות תאות הבהמיות, רק שילך אחר השכל. השכל מרחק כל התאוות לגמרי. וכל התאוות הם הפך השכל, והם רק בכח המדמה שהוא כח הבהמות, כי גם בהמה יש לה זה הכח והיא מתאוית גם כן לתאוות אלו. וכשנמשך אחר המדמה שפלב זהו בחינת שרירות הלב, שהוא הולך אחר המדמה שפלב ועושה מעשה בהמה ממש. וצריך ליצאת משרירות הלב ולשפר לבו האבן, וילך אחר השכל: (לק"א סי' כ"ה אות א')

ואפלו אם כבר שפר המדמה ובזה הקים את תכונת שכלו, עם כל זה השכל עדין בכח. וצריך להשתמש בשכלו, הינו לחקר ולחשב בו בעבודת ה'. ואז פשחוקר בשכלו ומשתמש בו, אזי הוא מוציא השכל מן הכח אל הפעל. ואחר כך

בְּשִׂמְשֵׁיג בְּשִׁכְלוֹ כָּל מַה שֵּׁיִשׁ בְּיַד אֲנוּשֵׁי לְהַשִּׁיג,
זֶהוּ הַשְּׂאֲרוֹתָיו לְאַחַר מִיתָה. וְעַקֵּר קִיּוּמוֹ שֶׁל אָדָם
לְאַחַר מִיתָתוֹ אֵינוֹ אֶלָּא זֶה הַשִּׁכֵּל דִּקְדוּשָׁה, שֶׁקֵּנָה
וְהַשִּׁיג בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה: (שם)

ח כְּשֶׁהִדְבּוּר בְּלֹא דַעַת אֲזִי אֵין בּוֹ טוֹב, וְאֲזִי אֵין
הַדְּבּוּר נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, וְאֲזִי אֵינוֹ נִקְרָא דְבּוּר כְּלָל.
כִּי דְבּוּר שֶׁאֵינוֹ נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל אֵינוֹ נִקְרָא דְבּוּר:
(לק"א סי' כ"ט אות א')

ט תִּקּוּן הַדְּבּוּר הוּא עַל-יְדֵי שְׂבַח הַצְּדִיקִים, כִּי עַל-
יְדֵי שְׂבַח הַצְּדִיקִים מְרִימִין אֶת הַדַּעַת. וְאֲזִי מְקַבְּלִין
הַדְּבּוּר מִהַדַּעַת וַיִּשׁ בּוֹ טוֹב, וְאֲזִי הַדְּבּוּר נִשְׁמָע
וְנִתְקַבֵּל וְהוּא תִקּוּן הַכְּלָלִי לְהַדְּבּוּר (שם אות' ב' י')

כ צְרִיךְ לְדַעַת שְׂמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְלִית אַתָּר
פְּנוּי מִגְּנִיחָה, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל
עֲלָמִין. וְאֶפְלוּ מִי שְׁעוּסֵק בְּמַשָּׂא וּמִתֵּן בְּגוּיִים, לֹא
יְכוּל לְהַתְּנַצֵּל וְלוֹמַר אֵי אֶפְשָׁר לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ מִחַמַּת עֲבִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת שְׁנוּפֵל תְּמִיד עָלָיו
מִחַמַּת הָעֵסֶק שְׁעוּסֵק תְּמִיד בִּינֵיהֶם, כִּי בְּכָל
דְּבָרִים גִּשְׁמִיִים וּבְכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוּיִים יְכוּל לְמַצֵּא

בָּהֶם אֱלֻקוֹת, כִּי בְּלֹא אֱלֻקוֹתָיו אֵין לָהֶם שׁוּם חַיּוּת וְקִיּוּם כְּלָל, רַק כָּל מַה שֶׁהַמְּדַרְגָּה יוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה, אֵזֵי אֱלֹהוֹתוֹ שֶׁם בְּצַמְצוּם גְּדוֹל וּמְלַבֵּשׁ בְּמַלְבוּשִׁים רַבִּים יוֹתֵר: (לק"א סי' ל"ג אות ב')

כא גַּלְל בֶּן צָרִיף שֶׁתִּדַע, שְׂאֵפְלוֹ אִם אַתָּה מְשַׁקֵּעַ בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, וְאַתָּה בְּמִדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה מְאֹד, עַד שֶׁנִּדְמָה לָךְ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָךְ עוֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִחֲמַת שְׁנֵת־רַחֲמֶיךָ מְאֹד מִמֶּנּוּ, אַף עַל פִּי בֶן תִּדַע, שְׂאֵפְלוֹ בְּמִקּוּמְךָ גַם כֵּן שֶׁם תּוֹכֵל לְמַצֵּא אֱלֹהוֹתָיו, וּמִשֶּׁם אַתָּה יְכוּל לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְשׁוּב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי לֹא רַחוּקָה הִיא מִמֶּךָ אֶלֶּא שֶׁבְּמִקּוּמְךָ שֶׁם רַבּוֹ הִלְבּוּשִׁים: (שם)

כב זֶה שְׂמֵת־גִּבּוֹר עַל יִצְרוֹ וְכוּפָה אֶת יִצְרוֹ הָרַע, הוּא דוּמָה לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת מִמַּשׁ, וְאֶפְלוֹ מְדַבְּרִים גַּשְׁמִיִּים הוּא יְכוּל לְלַקֵּט אוֹתֵיזוֹת הַתּוֹרָה. וְאֶפְלוֹ כִּשְׂהוּא מְדַבֵּר עִם הַגּוֹיִים אוֹ שְׂרוּאָה מְדוּתֵיהֶם, הוּא יוֹדֵעַ אֶת הַחַיּוּת אֱלֻקוֹת, הֵינּוּ אוֹתֵיזוֹת הַתּוֹרָה שְׂמַלְבֵּשׁ שֶׁם. וְזוֹכָה שִׁיתְגַּלּוֹ לּוֹ סְתָרֵי תּוֹרָה, הֵינּוּ

אֲוִרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, וְזוֹכָה לְטַעַם טַעַם
 אֹר הָאֵהָבָה שְׁפַדְעַת, שְׁהֵאֵהָבָה הִזְאֵת הִיא
 לְמַעְלָה מִהַזְמַן וְלְמַעְלָה מִהַמְדוּת. וְרוּאָה וּמְשִׁיג
 אֶת הָאֹר הַטּוֹב וְהַגָּנוּז, הֵינּוּ הַתּוֹרָה הַגָּנוּזָה
 וְהַצְדִּיקִים הַגָּנוּזִים: (שם אות ג' ה')

כג וְכָל מָה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ מִמְדַּרְגָּה לְמְדַרְגָּה הוּא
 מִתְקָרֵב יוֹתֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיִכּוֹל לִידַע אֶת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ בְּהִבְנָה יִתְרָה, וְיִכּוֹל לְאַהֲבֵ אֶת עֲצָמוֹ עִם
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאֵהָבָה יִתְרָה: (שם אות ב')

כד צָרִיךְ כָּל אָדָם לְקַשֵּׁר אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ. כִּי כָּל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל יוֹדֵעַ שְׂיִישׁ אֱלֻקִּים בְּכֻלָּל, וְכִפִּי הַדַּעַת
 הַזֶּה בְּוֹדָאֵי הָיָה רָאוּי שְׂיִתְבַּטְּלוּ כָּל תְּאוּוֹתָיו
 וּמְדוּתָיו הָרָעִים, אֲבָל הָרָשָׁעִים הֵם בְּרִשׁוֹת לְבָן,
 וְכָל הַתְּאוּוֹת וְהַמְדוּת הֵם בְּלָב. עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל
 אֶחָד לְרֹאוֹת לְקַשֵּׁר לְבוֹ לְדַעְתּוֹ, שְׂיִהְיֶה לְבוֹ
 בְּרִשׁוֹתָיו, שְׂיִהְיֶה כּוֹפֵה אֶת לְבוֹ וְתְאוּוֹתָיו אֶל
 הַדַּעַת הַזֶּה שְׂיִוְדַע מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכֻלָּל שְׂמֻלָּא
 כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, עַד שְׂיִשְׁבֵּר וַיְכַפֵּל כָּל הַתְּאוּוֹת
 עַל־יְדֵי הַיְדִיעָה הַזֹּאת. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְאוֹר

הַאֲהָבָה שֶׁבַדְעַת שֶׁהוּא אֹר הַגְּנוּז, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה
הַגְּנוּזָה וְהַצְדִּיקִים הַגְּנוּזִים: (שם אות ז')

כה חֲכָמָה הִיא שֶׁרֶשׁ כָּל הַדְּבָרִים, לָכֵן צָרִיד כָּל אֶחָד
לְשָׁמֹר אֶת שְׁכָלוֹ מִשְׁכָּלִיּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, כִּי עֵקֶר
הַחֲכָמָה לִקְנוֹת שְׁלֵמוֹת אֵינָם רַק חֲכָמוֹת אֱלֻקוֹת,
וְשָׂאֵר חֲכָמוֹת יֵם רַק חֲכָמוֹת בְּטֻלוֹת וְאֵינָם
חֲכָמוֹת כָּלֵל: (לק"א סי' ל"ה אות א')

כו בְּשַׁעַת הוֹלְדָה הַשֵּׁכֶל מְצַמְצֵם אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.
וְכַשְׁמַת־חִילִין לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּהַתְּפוֹנְנוֹת בַּעֲבוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזִי שְׁכָלוֹ הוֹלֵךְ וְגָדוֹל. אֲבָל כְּשֶׁאָדָם
מְכַנֵּם בְּתוֹךְ שְׁכָלוֹ מַחֲשָׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, יֵם חֲכָמוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת, אֲזִי נִתְמַעַט קִדְשֵׁת שְׁכָלוֹ כְּפִי הַמְּקוֹם שֶׁל
חֲכָמָה חִיצוֹנִיּוֹת, וְעַל זֶה הַשֵּׁכֶל הַחִיצוֹן מֵתְלַקְטִים
וּמֵתְחַבְּרִים כָּל הַמּוֹדוֹת רָעוֹת וּמְגַנְנוֹת: (שם)

כו עַל־כֵּן צָרִיד כָּל אָדָם לְשָׁמֹר מְאֹד אֶת שְׁכָלוֹ
וּמַחֲשִׁבְתּוֹ, שְׂלֵא יִכְנַס בְּתוֹךְ מַחֲשַׁבְתּוֹ שׁוֹם
מַחֲשָׁבָה חִיצוֹנָה וְלֹא שׁוֹם חֲכָמָה חִיצוֹנָה. וְזֶה
עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה וְהַתְּקוּן עַל כָּל הָעוֹנוֹת, כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר
לְגַרֵשׁ כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת מִדַּעְתּוֹ וְשְׁכָלוֹ. כִּי

השכל הוא הנשמה, וכשמקדש שכלו, הינו
נשמתו, על־ידי זה מגביה ומשיב הכל לשרשו, וזה
עקר התשובה: (שם)

כח וכשאדם שומר את עצמו משכליות היצוניות, לא
זו אף זו שצריך לחדש השכל בכל עת, ובוה
מתחדש נשמתו, כי השכל הוא הנשמה: (שם אות
ב')

כט עקר התגברות היצר הרע, שהוא בחינת נחש
הקדמוני, הוא על התלמידי חכמים והלומדים
שיש להם דעת גדול ביותר, כי אחריהם הוא
כרוך תמיד להחטאים, מחמת שיש להם נשמה
גבוה ביותר שהוא השכל. והעקר לשמור את
המחשבה מאד ממחשבות רעות, כי עליהם הוא
כל בנינו של היצר הרע רחמנא לצלן: (שם אות א')

ל חדוש השכל, הינו חדוש הנשמה, הוא על־ידי
שנה. כי כשהמחין מתוגעין, אז על־ידי השנה הם
מתחדשים. ובשעת השנה, המחין, הינו הנשמה,
פאה בתוך אמונה בבחינת "חדשים לפקרים רבה
אמונתך": (שם אות ג')

ויש כִּמָּה בְּחִינֹת שָׁנָה. כִּי יֵשׁ שָׁנָה בְּגִשְׁמֵיּוֹת כ
 שֶׁהִיא נִיחָא לְמַחִין. גַּם יֵשׁ בְּחִינַת לְמוֹד שֶׁהוּא
 בְּחִינַת שָׁנָה לְגַבֵּי דְבִקּוֹת הַבּוֹרָא, וְהוּא לְמוֹד
 פְּשָׁטֵי אוּרֵיתָא. וְאֲדָם הַדְּבִיק תָּמִיד בְּעִבּוּדַת
 הַבּוֹרָא וְנִתְיַגְעִים הַמַּחִין שְׁלוֹ מַחְמַת גְּדֵל הַדְּבִקּוֹת,
 אֲזִי יִלְמַד פְּשָׁטֵי אוּרֵיתָא. גַּם יֵשׁ שָׁנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת
 מִשָּׂא וּמִתָּן בְּאִמּוּנָה. וּכְשֶׁעוֹסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתָּן
 בְּאִמּוּנָה, אֲזִי הַמַּחִין, הֵינּוּ נִשְׁמָתוֹ, בָּאָה לְתוֹךְ
 אִמּוּנָה וְנִתְחַדְּשׁוּ שֵׁם וְנִתְחַזְּקוּ מֵעִיפּוֹתָם, וּמִמְשִׁיךְ
 יִשְׁכַּל חֲדָשׁ מְאוֹר הַפְּנִים. וְעַקֵּר הַדְּבָר הִיא
 הָאִמּוּנָה, שְׁצָרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת הָאִמּוּנָה מְאֹד, וְאִזּוֹ,
 כְּשֶׁהַמַּחִין שְׁלוֹ מִתְיַגְעִים, מְחַדְּשׁ אוֹתָם בְּתוֹךְ
 הָאִמּוּנָה עַל־יְדֵי אִיזָה בְּחִינֹת שָׁנָה, הֵן עַל־יְדֵי שָׁנָה
 בְּגִשְׁמֵיּוֹת בְּפִשְׁיטוֹת, שְׂאֵז הַמַּחִין מִתְחַדְּשִׁין כְּנִרְאָה
 בְּחוּשׁ, אֲבָל הָעֵקֶר הוּא הָאִמּוּנָה, שְׁצָרִיכִין קִדְּם
 הַשָּׁנָה לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֶל הָאִמּוּנָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
 קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטָּה שְׁקוֹרִין קִדְּם הַשָּׁנָה.
 וְצָרִיכִין לְקְרוֹתָהּ בְּכּוֹנָה, כִּדִּי לְקַשֵּׁר נִשְׁמָתוֹ
 וּלְהַכְנִיסָהּ לְתוֹךְ הָאִמּוּנָה בְּשַׁעַת שָׁנָה, וְאֲזִי

תתחדש שם, בבחינת "חדשים לבקרים רבה
 אמונתך" וכו' כנ"ל, ויזכה על-ידי השנה לקבל
 שכל חדש ונשמה חדשה מאור הפנים. וכן מי
 שיש לו בחינת דבקות, ומחו מתיגע על-ידי זה,
 אזי צריך לעסק בפשטי אוריתא, ואז צריך גם כן
 לכנס לתוך האמונה. דהינו, מאחר שפחו מתחיל
 להתבלבל ואינו יכול להיות דבוק עוד בהשם
 יתברך בבחינת דעת ומחין, אזי צריך לסלק
 הדעת והמחין לגמרי, ולקשר את עצמו אל
 האמונה בפשיטות ולעסק בפשטי אוריתא
 בתמימות ובאמונה שלמה. כי באמת גם בעת
 קיום המחין בדבקות או באיזה דרגה שהוא, גם
 אז עקר קיום הדעת והמחין הוא על-ידי אמונה,
 כי אין לסמוך על השכל לבד וכמבאר לעיל באות
 ט"ו. אבל כשמסתלק הדעת, אז צריכין לכנס אל
 האמונה לבד על-ידי איזה בחינת שנה כנ"ל. וכן
 לפעמים המשא ומתן הוא בחינת שנה לחדש
 המוח כנ"ל. ושם גם כן העקר הוא האמונה,
 כשעושה המשא ומתן באמונה אזי באה נשמתו,

שֶׁהוּא שְׂכָלוֹ, בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה וְנִתְחַדֵּשׁ שָׁם וְכוּ'
בַּנ"ל: (שם אות ד' ו')

לְשֹׁמֵר אֶת הָאֱמוּנָה הוּא עַל-יְדֵי שְׂמֻקִּים "וְדַבֵּר" [לב]
אֶמֶת בְּלִבְבוֹ" בְּשַׁעַת הַמִּשָּׁא וּמִתֵּן וְכוּ' (עַן מִמּוֹן אוֹת
כ"א): (שם אות ז')

כָּל נַפֶּשׁ מִיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם שֵׁישׁ לָהּ הַתְּגַלּוֹת בְּתוֹרָה
וּבְעִבּוּדָה, אִזֵּי מְנַסִּין וּמְצַרְפִּין אֶת הַנַּפְשׁ בְּגַלּוֹת שֶׁל
ע' אֱמוּת, הֵינּוּ בְּתֵאוּתֵיהֶם. כִּי כָּל אִמָּה וְאִמָּה מֵע'
אֱמוּת יֵשׁ לָהּ מִדָּה רָעָה בְּפָנֶי עֲצֻמָּה מֵה שְׂאִין
בְּחִבְרָתָהּ, וּמִחֲמַת הַמְּדוּת הָאֵלוֹ הֵם מְרַחֲקִים מֵע'
פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה. וְהַקְּלָפָה קֹדְמָה לְפָרִי. וּמִי שְׂרוּצָה
לְאֹכַל הַפְּרִי, צָרִיךְ לְשַׁבֵּר קֹדֶם הַקְּלָפָה. לְכֵן קֹדֶם
הַהִתְגַּלּוֹת הַדַּעַת, שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא
עֵקֶר הַדַּעַת וְהַחֲכָמָה וְהָאֱמֶת, מְכַרַח הַנַּפֶּשׁ לְבוֹא
בְּגַלּוֹת, הֵינּוּ בְּמִדּוֹתֵיהֶם וְתֵאוּתֵיהֶם שֶׁל הָאֱמוּת,
כְּדֵי לְשַׁבֵּרם וּלְבַא אַחַר כֵּךְ לְהַתְּגַלּוֹת בְּתוֹרָה
וְעִבּוּדָה. וְהָעֵקֶר הוּא לְשַׁבֵּר תַּאֲוֹת נְאוּף, שֶׁהִיא
כְּלָיוֹת שֶׁל כָּל הַתַּאֲוֹת וְהַמְּדוּת רָעוֹת, וְהוּא עֵקֶר
הַנַּסְיוֹן וְהַצְרוּף. וְכִשְׁנַפֵּשׁ הָאָדָם בָּא בְּנַסְיוֹן הַזֶּה

ובגלות הנה ובצרוף הנה של התגברות התאוות והמדות, והעקר היא תאות נאוף כנ"ל, אזי הוא צריך להרים קולו ולצעק כמה וכמה קלין, שהם כלולין בע' קלין לפחות. כמו היולדת קדם הילדה ממש שצועקת ע' קלין. ועל-ידי זה יזכה לשבר התאוה הזאת עם כל התאוות, ויזכה להתגלות גדול בתורה ועבודה. ולפי תקונו בן יתגלו לו הע' פנים של התורה: (לק"א סי' ל"ו אות א')

צריך האדם להשתדל שיגיע לשלמות הדעת, להינו שיזכה לדעת דקדושה כל מה שאפשר לאדם לידע ולהשיג, מה שאי אפשר לאדם לידע יותר. ואי אפשר לבוא לזה כי אם על-ידי שעוסק עם בני אדם לקרבם לעבודת השם יתברך, על-ידי זה נשלם דעתו כנ"ל. ועל-ידי זה זוכה לבנים, ויוכל לפקד עקרות: (לק"א סי' נ"ג)

וזה הטעם שהצדיקים מונעים את עצמם ורודפים אחר בני אדם לקרבם לעבודתו יתברך. אין זה כדי להרבות כבודם ח"ו אלא כדי להשלים דעתם, כנ"ל: (שם)

15 צָרִיךְ הָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל מְאֹד עַל דְּרָכָיו, וּלְהִסְתַּכֵּל
 וּלְהִתְבּוֹנֵן הַיָּטֵב עַל כָּל הַסְּפוֹת וְהָעֲנִינִים שֶׁהַשֵּׁם
 יִתְּבַרְךָ מְזַמֵּן לוֹ וּמְתַגַּלְגֵּל עִמּוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. כִּי כָּל
 יוֹם וַיּוֹם יֵשׁ בּוֹ מַחְשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה מְשֻׁנִּים
 מִחִבְרוֹ. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, שֶׁהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ מְצַמֵּץ
 אֱלֻקוֹתָו מֵאִין סוֹף עַד אִין תְּכֵלִית, עַד נִקְדַּת הַמְּרַפֵּז
 שֶׁל עוֹלָם הַגִּשְׁמִי שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד עָלָיו. וּמְזַמֵּן לוֹ
 לְכָל אָדָם מַחְשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה לְפִי הַיּוֹם וּלְפִי
 הָאָדָם וּלְפִי הַמָּקוֹם, וּמַלְבִּישׁ לוֹ בִּהֶם רְמִזִּים כְּדִי
 לְקַרְבוֹ לְעִבּוּדָתוֹ. בְּכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל
 זֶה, לְהַגְדִּיל דַּעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ, לְהִסְתַּכֵּל וּלְהִתְבּוֹנֵן עַל
 כָּל הַמַּחְשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ מְזַמֵּן לוֹ
 בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, לְהִבִּין מֵהֶם הַרְמִזִּים שֶׁהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ
 מְרַמֵּז לוֹ בִּהֶם לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּכָל פֶּעַם מִכָּל מְקוֹם
 שֶׁהוּא. כִּי בְּכָל הָעֲנִינִים וּבְכָל הַמִּשְׁאֵל וּמִתֵּן וּבְכָל
 הַדְּבָרִים שֶׁפְּעוּלָם שֶׁהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ מְזַמֵּן לְאָדָם בְּכָל
 יוֹם וַיּוֹם, בְּכֻלָּם יֵשׁ בִּהֶם רְמִזִּים פְּרָטִיִּים שֶׁהוּא
 יִתְּבַרְךָ מְרַמֵּז לוֹ לְאָדָם בְּכָל פֶּעַם לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו.
 וְצָרִיךְ לְהַגְדִּיל דַּעְתּוֹ וּלְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה הַיָּטֵב: (לק"א

לו אך צריך לזהר לצמצם דעתו, שלא יעמיק
 מחשבתו בזה יותר מדי, שלא יצא מגבול
 הקדושה. דהינו שלא ישוטט מחשבתו על-ידי זה
 לחקירות ובלבולים ח"ו, רק לפי שכל אנשי שלו
 פן יגדיל מחשבתו בזה. וכן לא יסתפל בזה
 למעלה ממדרגתו כי במפלא מפרך אל תדרש:
 (שם)

לח הגבוה-יקומה על-פי רב הן כסילים: (לק"א סי' נ"ה
 אות ו')

לט צריך לזהר מרבוי חכמות, שלא יהיו חכמתו
 מרבה ממעשיו. כי עקר חזוק הלב, שיתקרב אל
 האמת, להשם יתברך ולתורתו הקדושה, הוא רק
 על ידי מעשים טובים. אבל מי ששכלו יותר
 ממעשיו הטובים, אין כח בלבו להכיל את שכלו
 בקדושה פראוי. ואז על-ידי זה, השכל הוא מחטיא
 ביותר. על-פן צריך להתרחק מרבוי חכמות של
 הבל, שהם חכמות של העולם. וביותר צריך
 להתרחק מחכמות הפלוסופיא, רק לביטל את
 שכלו נגד אנשי אמת שהולכים בדרך אמת כפי

מה שֶׁקִבְּלָנוּ מִרְבוּתֵינוּ ז"ל (עַן חֲקִירוֹת אוֹת ו'): (שם)
 צָרִיכִין לְדַעַת שֶׁבְּכָל הַהִסְתָּרוֹת שֶׁפְּעוּלָם נֶעְלָם
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת הַסְתָּרוֹת: כִּי יֵשׁ
 הַסְתָּרָה, וְיֵשׁ הַסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתָּרָה. וְכִשְׁהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר בְּהַסְתָּרָה אַחַת, גַּם כֵּן קָשָׁה מְאֹד
 לְמִצְאוֹ, אֲךָ אֵף עַל פִּי כֵן אֶפְשָׁר לִיגַע וּלְחַתֵּר עַד
 שְׂיִמְצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שִׁיּוּדַע שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 נִסְתָּר מִמֶּנּוּ. אֲבָל כִּשְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר בְּהַסְתָּרָה
 שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתָּרָה, דִּהְיֵנוּ שְׁהַהִסְתָּרָה בְּעֲצֻמָּה
 נִסְתָּרַת מִמֶּנּוּ, עַד שְׂאִינוּ יוֹדַע כָּלֵל שְׁהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, אִזִּי קָשָׁה מְאֹד לְמִצְאָ אוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ. וְזֶה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי רַבּוֹי הָעוֹוֹנוֹת רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן. כִּי עֶבֶר וְשִׁנְיָה, נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהִתֵּר - זֶה בְּחִינַת
 הַסְתָּרָה אַחַת. אֲבָל מִי שֶׁעוֹבֵר יוֹתֵר ח"ו, נוֹפֵל
 לְבְּחִינַת הַסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתָּרָה. אֲבָל בְּאַמֶּת גַּם
 שֵׁם בְּתוֹךְ הַהִסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתָּרָה, נֶעְלָם הוּא
 יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּלֹא חֵיּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אִין שׁוּם קִיּוּם לְשׁוּם
 דָּבָר שֶׁפְּעוּלָם. עַל־כֵּן בְּכַח עֶסֶק הַתּוֹרָה יְכוּלִים
 לְהַפְּךָ כָּל הַהִסְתָּרוֹת לְדַעַת. לִידַע שְׁגַם שֵׁם נֶעְלָם

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִפְלוּ בְּתַקְוָה הַהִסְתַּרְהָ שְׁפָתוֹךָ
הַסְתַּרְהָ, עַד שִׁישְׁמַע קוֹל הַכְּרוֹז הַגָּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה
שְׁמִכְרוֹת וְצוּעֵקֶת תָּמִיד: עַד מָתִי פְתִים תֵּאָהֱבוּ
פְתֵי וְכוּ'. עַד שִׁישׁוּב אֶל ה' מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא:

(לק"א סי' נ"ו אות ג')

מא לְפִי הַגְּדֵלֶת הַדַּעַת בֵּין הַפְּרָנְסָה בְּנִקְלָה. וְכֹל מִי
שֶׁחָסַר דַּעַת בְּיוֹתֵר, הוּא יִגַּע וְטוֹרַח אַחַר הַפְּרָנְסָה
בְּיוֹתֵר: (שם אות ו')

מב לְפִי הַגְּדֵלֶת הַדַּעַת בֵּין גִּתְרֵבָה הַשְּׁלוֹם. כִּי מַחְלָקֶת
וְכַעֲס וְאַכְזָרִיּוֹת הוּא מַחְסְרוֹן הַדַּעַת. וְכֹל מִה
שֶׁמִּתְרַבֶּה הַדַּעַת, מִתְרַבֶּה הַרְחַמְנוּת וְהַחֲסָד
וְהַשְּׁלוֹם. וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְרִפּוּאָה: (שם)

מג עַל-יְדֵי הַפַּעַם חֲכָמְתוֹ מִסְתַּלְקֶת וְצֶלֶם אֱלֹקִים סָר
מֵעַל פָּנָיו וְאִין לוֹ פְּנֵי אָדָם (עַיֵן פַּעַם אוֹת ה'): (לק"א סי'
נ"ז אות ו')

מד עֵקֶר קִיּוּמוֹ שֶׁל הַדַּעַת עַל-יְדֵי ג' בְּחִינּוֹת: הִינּוּ,
שֶׁצָּרִיךְ לְלַמֵּד חֲכָמְתוֹ לְאַחֲרִים וּלְקַרְבָּם תַּחַת פְּנֵי
הַשְּׂכִינָה, גַּם צָרִיךְ לְהַקְדִּים יְרֵאת חֲטָאוֹ לְחֲכָמְתוֹ,
גַּם צָרִיךְ לְדַקְדַּק אִיךְ לְהוֹצִיא חֲכָמְתוֹ שִׁיְהִיו דְּבָרָיו

דְּבָרֵי פִי חָכָם חֵן וְלֹא יִהְיוּ נְבוֹיִם. וְאִזֵּי זֹכָה עַל־יָדֵי
הַדַּעַת לְהַמְשִׁיךְ שְׁלֹשָׁה הַשְּׁפָעוֹת, שֶׁהֵם אֲכִילָה
שְׂתֵיָהּ וּמְלַבּוּשִׁים: (לק"א סי' ג"ח אות ה')

כְּשֶׁהַחֲכָמָה בְּקִימוֹהָ וּבְשִׁלְמוֹתֶיהָ אִזֵּי יָכוֹל לְהַכְנִיעַ מה
כָּל הַצָּרִים הָרוֹדְפִים אַחֲרֵי חַלּוּשֵׁי כַּח שְׂבִישְׂרָאֵל,
וְלִהְיוֹת אוֹתָם לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יָדֵיהֶם
זֹכָה לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי דְאֹרֵיתָא בְּשֶׁבֶת עַל חַד
תְּרִין: (שם)

עֵקֶר שַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא הוּא לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל מז
לְשִׁמּוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ וְלַדַּעַת וְלַהֲפִיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
שְׁעַל־יָדֵי זֶה סְמוּכִין וְקְרוּבִין אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. כִּי כָּל
מֵה שְׂמִכְרִין וְיִוֹדְעִין אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיֹתֵר, סְמוּכִין
אֵלָיו בְּיֹתֵר. כִּי שְׂאֵר כָּל הַדְּבָרִים כֻּלָּם יִתְבַּטְּלוּ
לְעֵתִיד וְלֹא יִשָּׂאֵר לְעֵתִיד רַק זֹאת הַבְּחִינָה,
לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וְלַדַּעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה כָּל
שַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא: (לק"ת סי' ב' אות א')

עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַדַּעַת, וּמִי שְׂאִין לוֹ דַּעַת אֵינּוּ מז
מִן הַיְשׁוּב וְאֵינּוּ מְכַנֶּה בְּשֵׁם אָדָם כָּלָל, רַק הוּא
חַיָּה בְּדַמוֹת אָדָם. וְעֵקֶר הַדַּעַת הוּא דַּעַת

דְּקִדְשָׁהּ, דַּעַת תּוֹרַתָנוּ הַקְדוּשָׁה, לִידַע כִּי יֵשׁ
 אֱלֹקִים שְׁלִיט וּמְשַׁגֵּיחַ בְּאָרֶץ, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ
 וּמִצְוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ. וּכְשִׁזְכֹּה לַדַּעַת הַזֶּה
 בְּשִׁלְמוֹת, הוּא נִצּוֹל מִכָּל הַחַטָּאִים וְהַעֲוֹנוֹת.
 כִּי אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה אֶלָּא אִם בֵּין נִכְנָם בּוֹ
 רוּחַ שְׁמוֹת. אֲבָל כְּשֶׁמְמַשִּׁיךְ עָלָיו הַדַּעַת
 הַקְדוּשׁ הַזֶּה, לְזַכֵּר בְּהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ כְּכֹל עַתָּה,
 בּוֹדָאֵי יִנְצַל מִחַטָּאִים: (לק"א סי' ז' אות ב' ג')

מה שֶׁהָעוֹלָם רְחוּקִים מֵהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְאִינָם
 מִתְקַרְבִּים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, הוּא רַק מִחַמַּת שְׂאִין
 לָהֶם יָשׁוּב הַדַּעַת וְאִינָם מִיֹּשְׁבֵין עֲצָמָן. וְהַעֲקָר
 לְהַשְׁתַּדֵּל לִיֵּשֵׁב דַּעַתוֹ הַיָּטִב מֶה הַתְּכֵלִית מִכָּל
 הַתַּאֲוֹת וּמִכָּל עֲנִינֵי עוֹלָם הַזֶּה, הֵן תַּאֲוֹת
 הַנִּכְנָסוֹת לְגוֹף הֵן תַּאֲוֹת שְׂפָנוֹף כְּגוֹן כְּבוֹד
 וְכִיּוֹצֵא, וְאִין בּוֹדָאֵי יָשׁוּב אֶל ה': (לק"ת סי' י')

עֲקָר יָשׁוּב הַדַּעַת הוּא עַל־יָדֵי שְׂמֻחָה. כִּי עַל־יָדֵי
 הַשְׂמֻחָה הַמַּח מִיֵּשֵׁב וַיְכּוֹל לְהַנְהִיג הַמַּח כְּרְצוֹנוֹ
 לְחַשֵּׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִי. אֲבָל עַל־יָדֵי מָרָה
 שְׁחָרָה וְעֲצָבוֹת הַמַּח וְהַדַּעַת בְּגָלוֹת, וְקָשָׁה לוֹ

לַיֵּשֶׁב דַּעְתּוֹ. נִמְצָא שְׁעֵצְבוֹת הוּא מְנִיעָה הַגְּדוּלָּה
מְאֹד מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְפַּרֵּד: (שם)

ג מי שֵׁיֵשׁ לוֹ דַּעַת שְׁלֵם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁכֵּל הַזְּמַן שֶׁל
הָעוֹלָם אֵינוֹ כְּלוּם, כִּי עֵקֶר הַזְּמַן הוּא מַחְסְרוֹן
הַדַּעַת. אֲבָל כָּל מֵה שֶׁהַשְּׂכֵל נִתְגַּדֵּל יוֹתֵר, הוּא
רוֹאֶה וּמִבֵּין בְּטוֹל הַזְּמַן בְּיוֹתֵר (וְעַן בְּפָנִים שֶׁמִּסְבִּיר זֹאת
הַיִּטָּב). וְגַם בְּחֹשׁ רוֹאִין פְּרִיחוֹת הַזְּמַן מְאֹד מְאֹד כְּצֵל
עוֹבֵר מִפְּנֵי וּכְעֵנָן כְּלֵה וְכוּ'. וְאִם תַּשִּׁים לֵב לָזֶה
תִּנְצֵל מִדַּאֲגַת עוֹלָם הַזֶּה הַרְבֵּה, וְתִתְחַזֵּק הַרְבֵּה
לְחַטֵּף וּלְחַטֵּף בְּכָל פֶּעַם כָּל מֵה שֶׁתּוֹכֵל, מֵה
שִׁיִּצְלִיחֶךָ לְנִצָּחַת, שִׁשָּׁם הוּא לְמַעְלָה מִהַזְּמַן לְגַמְרֵי,
כִּי הוּא עוֹלָם הַנִּצָּחִי: (לק"ת סי' ס"א)

זא יֵשׁ כַּמָּה שְׁטוּתִים הַמְתַּדְבְּקִים וּמִתְחַבְּרִים בְּהַמּוֹחַ,
וּבְפֶרֶט בְּלְבוּלֵי הָאֱמוּנָה. וְעַל יְדֵי הַשְּׁנָה נִפְרָדִים
מִהַמּוֹחַ, וּבְיוֹתֵר מוֹעִיל הַשְּׁנָה לְאֱמוּנָה: (שיחות הר"ן
ק"י)

זב עַל־יְדֵי שְׂרוּאִין אֶת עֲצֻמוֹ עִם הַצְּדִיק הָאֱמֵת, עַל־
יְדֵי זֶה מִתְנוּצֵץ מִחוּ וְדַעְתּוֹ, וְעַל־יְדֵי זֶה מְקַבֵּל
גְּדֻלָּה וְשִׂרְרָה לְפִי הַתְּנוּצָצוֹת מִחוּ. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה

לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁינִי דְאוֹרֵיתָא כְּרָאוּי לּוֹ, וְעַל-יְדֵי זֶה
 זוֹכָה לְבוּשָׁה וּתְשׁוּבָה וְלַעֲנוּה אַמְתִּית, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת חַיִּים נְצַחִיִּים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא (עין [אָאוּה ו]עֲנוּה
 בְּאוֹת ל'): (לק"ת סי' ע"ב)

נג עקר החכמה - שְׁיִשְׁכִּיל שְׁרַחוּק מְמַנּוּ הַחֲכָמָה.
 וְהִיא חֲכָמָה וּמְלָאכָה גְדוֹלָה לַעֲשׂוֹת עֲצֻמו
 בְּבַהֲמָה, וְעֵינֵי תְּמִימוֹת: (לק"ת סי' פ"ג ושיחות הר"ן ט"ו)

נד צָרִיךְ לָזֶה זְכִיָּה גְדוֹלָה שְׁיִזְכֶּה לֵישֵׁב עֲצֻמו שְׁעָה
 אַחַת בַּיּוֹם, וְשִׁיחִיָּה לוֹ חֲרָטָה עַל מַה שְׁצָרִיכִין
 לְהַתְּחַרֵּט, כִּי לֹא כָּל אָדָם זוֹכֶה לֵישֵׁב דַּעְתּוֹ. עַל-
 כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר מְאֹד לְרְאוֹת לֵישֵׁב עֲצֻמו הַיָּטֵב
 עַל כָּל מַעֲשָׂיו וְהַנְּהַגוֹתָיו, אִם כֶּד רָאוּי לוֹ לְבָלוֹת
 יָמָיו בְּמַעֲשִׂים כְּאֵלּוֹ: (שיחות הר"ן מ"ז)

דבור

גְּדַל כַּחוֹ לְטוֹב, וְכֵן לְהַפְּךְ ח"ו

א על-ידי דברים בטלים ולשון הרע בא עניות, ועל-
 ידי צדקה לתלמיד חכם מתקנים זאת וזוכין
 לַעֲשִׂירוֹת: (לק"א סי' ד' אות ח')

ב על-ידי שְׁמֵדִבְרִים בְּהַתּוֹרָה בְּדַבְּוּרִים, מֵאִיר לוֹ
הַדְּבֹר לְכָל הַמְּקוֹמוֹת שְׁצָרֶיךָ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, עַד
שְׁזוּכָה לַתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה. וְעַל-יְדֵי זֶה זוּכָה לָבוֹא
לְתַבּוּנוֹת הַתּוֹרָה לְעִמְקָא: [עַן תִּלְמוּד תּוֹרָה אוֹת י' ו'י"א]
(לק"א סי' י"א אות א')

ג על-ידי שְׁלָמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ, דִּהְיִנוּ עַל יְדֵי קִדְּשֵׁת
הַדְּבֹר, שְׁמֵרְבָה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּתְחִנוּת
וּבִקְשׁוֹת וְשִׁיחוֹת בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְנִזְהַר מִדְּבֹוּרִים
פְּגוּמִים שֶׁהֵם לְשׁוֹן הָרַע וְשִׁקְרִים וְכוּ', עַל-יְדֵי זֶה
זוֹכִין לְתַקוּן הַבְּרִית. וְכֵן לְהַפְּדָה, עַל-יְדֵי תַקוּן הַבְּרִית
זוֹכִין לְשְׁלָמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ: (לק"א סי' י"ט אות ג')

ד דְּבוּר שְׁאִינוּ נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל אֵינוּ נִקְרָא דְּבוּר כְּלָל.
וְתַקוּן הַדְּבֹר שְׁיִהְיֶה נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל הוּא עַל-יְדֵי
הַשְׁבַּח שְׁמֵשֶׁבַחִין אֶת הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים. וְזֶה הוּא
תַקוּן הַכְּלָלִי לְהַדְּבֹר: (לק"א סי' כ"ט אות א' ב')

ה הַדְּבֹר הוּא כְּלִי הַשְּׁפַע שֶׁבָּהֶם מְקַבְּלִין הַשְּׁפַע. וּלְפִי
הַדְּבֹר כֵּן הַשְּׁפַע - אִם הַדְּבֹר הוּא בְּשְׁלָמוֹת
וּבְמִלּוּאָה, אֲזִי יְכוּלִין לְקַבֵּל בָּהֶם רַב שְׁפַע וְכוּ'.

בְּשִׁבִיל זֶה צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל בְּדַבְרוֹרִים דִּיקָא: (לק"א

סי' ל"ד אות ג')

בְּשִׁפּוּגְמִין בְּהַדְבּוֹר שֶׁהוּא רוּחַ פִּיּו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, אַזִּי עַל-יְדֵי הַפֶּגֶם נַעֲשֶׂה מְרוּחַ פִּיּו רוּחַ סְעָרָה.
וְרוּחַ סְעָרָה הִזָּה הוּא מְקַטְרֵג הַגְּדוּל, שְׁמַמְנוּ בָּאִים
כָּל הַקְּטָרוּגִים וְכָל הַנְּסִיוֹנוֹת, וְהוּא מִסְעֵר גּוֹפִיָּה
דְּבַר נֶשֶׁ. וְכָל הַמְּלֻשִׁינוֹת וְהַרְעוֹת שְׂדוּבָרִים עַל
אָדָם בָּא מְרוּחַ סְעָרָה הִזָּה. כִּי הוּא בְּחִינַת קִץ כָּל
בְּשָׂר, שְׁעוּשָׂה קִץ וְסוּף לְכָל בְּשָׂר. וְכָל זֶה בָּא עַל-
יְדֵי פֶגֶם הַדְבּוֹר: (לק"א סי' ל"ח אות ב')

תְּקוּן הַדְבּוֹר הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁלֹמֻדִים בַּעֲנִיּוֹת
וּבְדַחְקוֹת בָּעֵת שֶׁצָּר לְאָדָם. וְעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו
חוּט שֶׁל חֶסֶד, וּמִגֵּרֵשׁ כָּל בַּעֲלֵי הַדִּין וְכָל סְטָרָא
דְּמִסְאָבָא. וְעַל יְדֵי זֶה מְתַקֵּן הַדְבּוֹר וּמַעֲלֵהוּ
לְשָׂרְשׁוֹ. וְאִזּוּ הַדְבּוֹר יוֹצֵא בְּשִׂיר וְשִׁבְחָה וְהִלָּל
לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂזוּכָה לְהִתְפַּלֵּל לְהוֹדוֹת
וְהִלָּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְדַבֵּר בֵּינוּ
לְבֵין קוֹנֵי בְּשִׁלְהֶבֶת הַגְּבוּרוֹת, וַיַּעֲזֹר אֶת עַצְמוֹ
לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׂזוּכָה לְדְבּוֹר אִמְתָּ,

לְמוֹכַחַר הָאֵמֶת שֵׁשׁ בְּהַדְבּוֹר, הִנְנוּ שְׂדֵדְבָר לְפָנֵי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת גְּדוֹל לְאֵמֶתוֹ, וַיִּפְרֹשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ
וַיִּדְבֵּר בְּחַמִּימוֹת שְׁפִלְבַּ דְּבָרֵי אֵמֶת שְׁפִלְבַּ
בְּהַתְעוֹרְרוֹת בְּתִשׁוּבָה, עַד שְׂרִיאָה פְּחִיתוֹתָיו
וַגְּדֵלַת הַבּוֹרָא עַד שְׂיִבּוֹא לְבוֹשָׁה גְּדוֹלָה עַל־יָדַי
זֶה, לְהַתְבַּיֵּשׁ מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל גְּדֹל פְּשָׁעָיו וְכוּ'.
וְעַל־יָדַי זֶה יִזְכֶּה לְאוֹר הַתְּפִלִּין שֶׁהֵם בְּחִינַת דְּבִקּוּת
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהֵם בְּחִינַת קְרוֹן עוֹר הַפָּנִים. וְעַל
יָדַי זֶה מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עוֹנוֹנוֹתָיו וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּעֵץ
הַחַיִּים (עֵץ בּוֹשָׁה אוֹת ב'): (שם אוֹת ד' ה')

ח צָרִיךְ לְזַהֵר מִלְּשֹׁמֵעַ דְּבוֹרִים שֶׁל רָשָׁע שֶׁהוּא בֵּר
דַּעַת, כִּי דְבוֹרָיו הֵם אוֹרִים אֲרֻסִּים שֶׁל נְאוּף
וּמוֹלִידִים נְאוּף בְּהַשׁוֹמֵעַ: (לק"א ס' מ"ג)

ט הַדְּבוֹרִים שְׂאִינִם דְּבוֹרִים קְדוּשִׁים, גּוֹרְמִים
שְׁנַתְעוֹרֵר סְפוֹת נּוֹצְרִים, סִפְת אַמּוֹת הָעוֹלָם,
וּמִתְגַּבֵּר יְמִין שְׁקֵר, וּמִתְגַּבֵּר הַגְּלוּת, וּמִתְרַחֵקִים
מִקְדֵּשׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יָדַי זֶה נִתְעַלֵּם הַרְבֵּי
הָאֵמֶת וּמִתְגַּבֵּר רִיב וּמְחַלְקָת, וְאִזִּי הַשְּׂכִינָה אִיהִי
רִיב עַל בְּנֵהָא בְּגִלוּתָא שְׁגָלוֹ מִשְׁלַחַן אַבִּיהֶם

ומארצם יצאו. אבל על-ידי דבורים קדושים שהוא
תפלה בכה, מתגבר האמת וכו': (עין תפלה אות מ"ה)
(לק"א סי' מ"ח)

על-ידי לשון הרע מתגבר הכח המדמה. פי על-ידי
לשון הרע מסתלק ממנו הדעת ונופל מאהבת
השם יתברך, ונופל לאהבת הבהמיות שהם כל
התאוות, שכלם באים מכח המדמה שהוא כח
הבהמיות שמתגבר ביותר על-ידי לשון הרע. ועל-
ידי זה נפגם הזכרון ונופל לשכחה שהיא מיתת
הלב, שמת לבו בקרבו ואינו משים על לבו לזכר
בכל יום בעלמא דאתי, שישם עקר החיות הנצחי.
והוא בחייו חשוב כמת, מאחר שאינו משים על
לבו לזכר תכליתו הנצחי בכל יום: (שם סי' נ"ד אות ד' ה')

א על-ידי לשון הרע אין מתקיימים לו פנים זכרים:
(שם אות ד')

ב כשהדור אינם שומרים את פיהם מלשון הרע
ומשארי דבורים פגומים, על-ידי זה נכשלים ח"ו
בשרי הדור בגאות, והוא בחינת גלות השכינה:
(לק"א סי' נ"ח. י')

יג על־ידי תַּאוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה נִמְשָׁךְ הַדְּבֹר לְגָלוֹת
לְמַצַּר הַגְּרוֹן לְהַעֲרָף, וְעַל יְדֵי זֶה אֵינוֹ יְכוּל לְדַבֵּר
שׁוֹם דְּבוֹר לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ. וְהַתְּקוּן לְזֶה תַעֲנִית:

(לק"א סי' ס"ב אות ה')

יד על־ידי דְּבוּרִים רָעִים כְּגוֹן לְשׁוֹן הָרַע, רְכִילוֹת,
שְׂקָרִים, לִיצְנוּת, חֲנֻפָּה אוֹ מְבִישׁ פְּנֵי חֵבְרוֹ בְּרַבִּים
בְּדָבָרִים, וְנִבּוּל פֶּה, וְדָבָרִים בְּטָלִים וְשֹׂאֲרֵי דְּבוּרִים
רָעִים, וּבְפָרֵט כְּשֶׁמְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע עַל צְדִיקִים
וְכֹשְׁרִים, עַל־יְדֵי כָּל אֱלוֹ הַדְּבוּרִים רָעִים עוֹשִׂים
כְּנֻפִים לְהַנְחֵשׁ שְׂיוֹכַל לְעוֹפֵף וּלְהַזִּיק לְהַעוֹלָם מְאֹד
ח"ו. הֵינּוּ שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְנַפֶּרֶת וּמִתְפַּשְׁטֶת חֲכָמַת
הַפִּילוֹסוֹפִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים בְּעוֹלָם שָׁהֵם הֵם בְּחִינַת
הַנְּחֵשׁ הַקְּדֻמוֹנִי, שְׁמִתְנַפֶּרֶת וּמְעוֹפֶפֶת חֲכָמַת
הָרַעָה ח"ו עַל־יְדֵי דְּבוּרִים רָעִים הַנִּל, וּמְזִיקִים
מְאֹד מְאֹד לְהַעוֹלָם. אֲבָל עַל־יְדֵי דְּבוּרִים קְדוֹשִׁים

עוֹשִׂים כְּנֻפִים דְּקֻדְשָׁה: (לק"א סי' ס"ג)

טו צְרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל שְׂיַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ בְּכָל
הַטְּפִי דְּמִים שְׁנִמְצָאִים בּוֹ, דִּהְיֵנוּ שְׂיִדְבֵר הַרְּבִה
בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, עַד שְׂיִהְיוּ נַעֲשִׂים מִכָּל הַדְּמִים

דבורים קדושים של תורה ותפלה, ואז יזכה לשלום ויבטל כל מדת הנצחון ומחלקת. כי מדת הנצחון ומחלקת ומלחמה נמשך מדמים שעדין לא עבד בהם את השם יתברך: (לק"א סי' ע"ה)

על-ידי דבורי תורה ותפלה מעלין כל הניצוצות הנפולין, ונתתקנין ונתחדשין כל העולמות הנפולין, ונחשב כאלו פרא שמים וארץ וכל העולמות מחדש. על-כן צריכין לדבר רק דבורים קדושים ולא דבורים אחרים, כדי להעלות הניצוצות ולתקן כל העולמות. ועל-ידי זה יתקרב ביאת המשיח: (שם)

צריכין לדבר הרבה בתורה ותפלה עד שיהיה הגוף בטל לגמרי כאין וכאפס. וזה זוכין על-ידי יראה ועל-ידי זה יזכה לשלום, ועל-ידי זה נמשכין כל הברכות: (שם)

הדבור דקדשה, דהינו דבורי תורה ותפלה ויראת שמים, הוא גבוה ויקר מאד. כי הדבור דקדשה הוא בחינת השכינה, בחינת התגלות מלכותו ואמונתו יתברך. והוא בחינת רוחו של משיח,

ובחינת רוח הקדש, ובחינת תחית המתים, בחינת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה: (לק"א סי' עח)

גם הדבור הוא בחינת אם הבנים. הינו כמו שהאם הולכת תמיד עם בנה אפלו למקומות המטנפים ואינה שוכחת אותו, כן הדבור הולך עם האדם תמיד אפלו במקום הטנפת ומזכיר אותו תמיד את השם יתברך. הינו, שאפלו אם האדם מנח ח"ו בשפל המדרגה מאד, במקום שהוא ח"ו, אף על פי כן על ידי הדבור יכול להזכיר את עצמו בהשם יתברך לעולם. הינו שאפלו אם הוא במקום שהוא, אם יתחזק גם שם לדבר על כל פנים דבורים קדושים של תורה ותפלה ושיחה בינו לבין קונו, או לשוח עם רבו או חברו ביראת שמים, יכול להזכיר את עצמו בהשם יתברך לעולם אפלו שם במקומות הרחוקים מאד מהשם יתברך שהם בחינת מקומות המטנפים, אפלו אם נפל למקום שנפל רחמנא לצלן. כי הדבור אינו מניח אותו לשכח את השם יתברך. והבן הדבר היטב

מגדל כח הדבור, והוא עצה נפלאה ונוראה
למי שחפץ באמת לבל יאבד עולמו לגמרי
ח"ו: (שם)

כל הדבורים הם בחינת גבורות וצריך להמתיקם.
וההמתקה הוא על-ידי למוד התורה ודבורים
טובים שמדברים. על-כן צריך לשמר את הדבור
מאד ולבלי לדבר דבורים רעים, ובפרט לשון הרע
ח"ו. מכל שכן וכל שכן שצריך לשמר מאד מאד
מלדבר ח"ו על צדיק, שלא יתגברו הדינים ח"ו.
ועל-ידי אלו הדבורים רעים יכולים לגרום שיפול
הצדיק הדור ממדרגתו ח"ו, כשאינו בעל כח גדול
להמתיק אלו הגבורות הקשות או שיתלק על-ידי
זה. ואז, על-ידי הסתלקותו נשמתו ממתקת אלו
הגבורות הנ"ל: (לק"א סי' ר"ז)

כשאדם יושב לדבר מחברו זה בחינת יומא
דדינא, כי הוא יושב ודן את חברו. וצריך לזהר
מזה מאד, ולהסתפל על עצמו היטב אם הוא
ראוי לזה לשפט את חברו כי המשפט לאלקים
הוא, כמו שאמרו רז"ל: "אל תדין את חברך עד

שְׁתַּגִּיעַ לְמִקְוֵמוֹ". וְמִי הוּא שְׂיִכּוֹל לִידַע וּלְהַגִּיעַ
לְמִקְוֵם חֵבְרוֹ, כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ לְבַדּוֹ: (לק"ת סי'
א' אות י"ד)

בב עֵקֶר קִיּוּם וּשְׁלֵמוֹת הַדְּבֹר הוּא עַל־יְדֵי אַמֶּת. וְלֹא
זוֹכִין עַל־יְדֵי הַלֵּל וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ וְעַל־יְדֵי
לְמוֹד הַלְכוּת, שְׁעַל־יְדֵי זֶה מְאִירִין כָּל קְנֵי הָאֵמֶת
בְּכָל חֻלְקֵי הַדְּבֹר וּמְשַׁלְּיִמִין הַדְּבֹר. וְאִזּוֹ זוֹכִין
לְשֵׁלְמוֹת הַדְּבֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ
שְׁמֻקְשֵׁר לְשֵׁבֶת וְכוּ'. [עֵינֵי אַמֶּת וְאַמוּנָה אוֹת
מ"ם]: (לק"ת סי' ב' אות א' ב' ד' ה')

בב הַדְּבֹר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל מְאֹד, עַל־כֵּן צָרִיךְ לְהִרְבּוֹת
מְאֹד בְּדְבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה וּתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת.
וּבִיּוֹתֵר בְּדְבוּרִים וְשִׁיחוֹת בֵּינֵנו לְבֵין קוֹנֵנו. וְאִם יִהְיֶה
חֻזַּק בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיָּו, בְּוַדָּאֵי יִזְכֶּה לְאַחֲרִית טוֹב
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא לְנִצָּחַ. [עֵינֵי הַתְּבוּדוֹת
וְלַעֲיִל בְּאוֹת י"ט מְגַדֵּל כַּח הַדְּבֹר]: (לק"ת סי' צ"ו)

התבודדות

* מי שרוצה לטעם טעם אור הגנוז, הינו סודות
 התורה שיתגלו לעתיד, ירבה בהתבודדות בינו
 לבין קונו, וידין וישפט את עצמו בכל עת על כל
 עסקיו ומעשיו, אם כן ראוי והגון לו לעשות,
 ולהתנהג כן מנגד השם יתברך, הגומל עמו
 טובות בכל עת ורגע. ויכלכל דבריו במשפט, ועל
 הכל יבוא במשפט עם עצמו, והוא בעצמו ידן
 וישפט את עצמו על כל עסקיו ומעשיו, ובזה יסור
 מעליו כל הפחדים וינצל מיראות הנפולות, הינו
 שלא יירא ולא יפחד משום שר ואדון וחייה רעה
 ולסטים ולא משום דבר שבעולם, רק מהשם
 יתברך לבד יירא ויפחד. ובזה יעלה את היראה
 לשרשה, דהינו לדעת. ויזכה לדעת שלם, שידע
 ממי יתירא, הינו ליראה את השם הנכבד לבד
 יראת הרוממות. ועל ידי זה יזכה להשגת התורה
 שבנגלה ויזכה לשפלות באמת. ועל ידי זה יזכה
 לתפלה במסירות נפש, שיבטל כל ישותו

וְגַשְׁמִיּוֹתוֹ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וַיִּתְפַּלֵּל בְּלִי שׁוּם כְּפוֹנֹת
 תּוֹעֵלֶת עֲצָמוֹ וְלֹא יַחֲשֹׁב לְכֹלֹם אֶת עֲצָמוֹ, רַק
 יִבְטֹל כָּל עֲצָמוֹתָיו וְגַשְׁמִיּוֹתָיו וַיִּתְבַּטֵּל כְּאִלוֹ אֵינוֹ
 בַּעוֹלָם. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהַשְׁגַּת סְתָרֵי תּוֹרָה,
 שֶׁהוּא אֹרֶךְ הַגְּנוּז שֶׁיִּתְגַּלֶּה לְעֵתִיד וְכוּ'. זֶה זֹכִיךְ עַל־
 יְדֵי הַתְּבוּדוֹת כַּנ"ל: (לק"א סי' ט"ו אות א' ב' ג' ד')

הַדְּבוּרִים שְׂאָדָם מְשִׁיחַ וּמְדַבֵּר בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵו הֵם
 בְּחֵינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כִּי עַל יְדֵי שְׂיִכְנֹס לָזֶה, וּמְכַרִּיחַ
 עֲצָמוֹ וּמְכִיךְ עֲצָמוֹ לְדַבֵּר לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שׁוֹלַח
 לוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ דְּבוּרִים בְּפִיו שֶׁהֵם בְּחֵינַת רוּחַ
 הַקֹּדֶשׁ. וְצָרִיךְ לְרֹאוֹת וּלְהַשְׁתַּדֵּל לְחַדֵּשׁ תְּמִיד,
 לְבַקֵּשׁ בְּכָל עֵת בְּדַבְרֵי רְצוּיִים וְתַחֲנוּנִים חֲדָשִׁים,
 וְזֶה זֹכִיךְ עַל־יְדֵי טְהַרַת הַלֵּב שְׁזֹכִיךְ עַל־יְדֵי תְנוּעַת
 הַשֵּׁכֶל בְּקִדְשָׁהּ וְכוּ' (כְּמוֹ שְׂמַכְבָּר בְּדַעַת אוֹת ג'): (לק"א סי'
 כ"א, קנ"ו)

עַל־יְדֵי הַשִּׁיחָה שְׂמִשְׁיחִין וּמְדַבְרִין בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵו,
 וּמוֹצִיאִין בְּפִה הַכְּסוּפִין וְהַרְצוּנוֹת טוֹבִים שְׁלוֹ, מֵה
 שֶׁהוּא נִכְסָף וּמְשִׁתַּקֵּק וּמְתַגַּעְגַּע לְצֵאת מֵהָרַע שְׁלוֹ
 וְלִזְכוֹת לְטוֹב אֲמָתִי, וּמְתַפַּלֵּל וּמְתַחַנֵּן לְפָנָי הַשֵּׁם

יִתְבָּרַךְ עַל זֶה. עַל־יְדֵי זֶה הוּא מוֹצִיא הַנְּפֹשׁוֹת
טוֹבוֹת מִכַּח אֶל הַפְּעֵל. כִּי עַל־יְדֵי הַכְּסוּפִין לְבַד
נַעֲשִׂין נְפֹשׁוֹת בְּכַח, וְעַל יְדֵי הַדְּבֹר הַנִּזְכָּר נִגְמְרִין
וְיוֹצֵאִין מִכַּח אֶל הַפְּעֵל. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לַפְּעֵל
בְּקִשְׁתּוֹ וְזוֹכֶה לְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב וּמְחִיָּה
וּמְקִיָּם הַכֹּל, וּמְמַשִּׁיךְ טוֹבָה וּבְרָכָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
וּמְעוֹרֵר לְתִשׁוּבָה בְּמָה נְפֹשׁוֹת עַל־יְדֵי הַדְּבֹר הַזֶּה
שְׂמַדְבֵּר בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ. כִּי עֲנִין זֶה שֶׁל כְּסוּפִין
וּרְצוֹנוֹת טוֹבִים וְלִהְיוֹצִיא בְּפֶה מְלֵא הוּא יִקָּר מְאֹד,
וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְעַסֵּק בְּזֶה הַרְבֵּה
בְּכָל יוֹם. וְעַל יְדֵי זֶה יִכּוֹלִין לְהַחְזִיר כָּל הָעוֹלָם
לְמוֹטָב: (לק"א סי' ל"א אות ז' ח' ט')

ד כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדָּה טוֹבָה יִקְרָה מְאֹד,
שְׂרָצוֹנָה חֲזֹק תְּמִיד רַק לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵה. אִךְ
הַתְּאוּוֹת שׁוֹבְרִין לְבוֹ, וְעַל־יְדֵי זֶה לְבוֹ רְחוּק
מֵהַנִּקְדָּה. עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְדַבֵּר בֵּינוֹ לְבֵין
קוֹנוֹ, בְּדֵי שְׂיֵאִיר בְּחִינַת הַנִּקְדָּה שָׁבוּ לְלְבוֹ, וְעַל יְדֵי
זֶה יִתְבַּטֵּל עָרְלַת לְבוֹ, דִּהְיֵנוֹ אֲהַבּוֹת רְעוֹת שְׂהֵם
חֶרְפַּת יָלֵב שְׂהֵם שׁוֹבְרִין לְבוֹ שֶׁל אָדָם [עֵין צְדִיק אוֹת
מ"ב]: (לק"א סי' ל"ד אות ז' ח')

ה צריך להרגיל את עצמו לדבר בינו לבין קונו באמת גדול לאמתו עד שיתחיל לדבר בחמימות שפלב דברי אמת שפלב, עד שיתבייש לפניו ותפרך הרבה על גדל פשעיו כנגד רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין וכו' [עין בושה ב', ועין דבור אות ז']: (לק"א ס' ל"ח אות ה')

ו צריך כל אחד לראות שיהיה נכלל בשרשו. ולהכלל בשרשו צריך שיהיה לו בטול. ואי אפשר לבוא לידי בטול כי אם על ידי התבודדות. כי על ידי שמתבודד בינו לבין קונו, על ידי זה הוא יכול לבטל הכל ולהתדבק בהשם ותפרך ולהכלל בשרשו: (לק"א ס' נ"ב)

ז עקר ההתבודדות הוא בלילה שאז הכל ישנים. וגם טוב שיהיה המקום חוץ מהעיר, שילך בדרך יחידי, דהינו במקום שאין בני אדם הולכים שם אפלו ביום. ועל ידי זה שמתבודד בלילה בדרך יחידי כנ"ל, ומפנה לבו ודעתו מכל עסקי העולם הזה ומבטל הכל, עד שמבטל את עצמו לגמרי, דהינו שבתחלה מתפיל הרבה עד שמבטל מדה זאת,

ואחר כך מבטל מדה זאת, ואחר כך מבטל את עצמו לגמרי שלא ישאר בו שום גאות ושום ממשות, עד שיהיה בעיניו כאין וכאפס ממש, עד שיזכה לבחינת בטול באמת, ועל-ידי זה נכלל נפשו בשרשו. ועל-ידי זה נכלל כל העולם עמו בשרשו, דהינו שיכלל עמו הכל באחדות השם יתברך: (שם)

ח בלילה - אז הוא עקר הזמן של ההתבודדות, דהינו להתבודד בינו לבין קונו לפרש שיחתו לפני השם יתברך. לשוח עם לבבו לחפש הרוח טובה, דהינו הנקודות טובות שיש בו עדיו, לבררם מתוך הרוח רעה עד שישפך לבו כמים נכח פני ה'. ועל-ידי זה יזכה לשמחה ולהכניע המדמה שמשם כל התאוות. ועל-ידי זה יזכה לזכרון לזכר תמיד בעלמא דאתי, ולחשב בכל עת על תכליתו וסופו האחרון לעולם הבא, עד שיזכה לשוב אליו יתברך באמת: (לק"א סי' נ"ד אות ו')

ב שואדם מתפלל בדבקות או מתבודד פראוי ובאמצע הוא נופל ממדרגתו, זה נמשך מפגם

הַאֲמוּנָה. וְאִזְ צָרִיךְ שְׂיִשְׁבֵּר לְבוֹ בְּקַרְבוֹ, וְיִתְבַּיֵּשׁ
 בְּעֲצֻמוֹ עַל שְׁנַפְל מִשָּׁמַיִם לְאָרֶץ, וְיִרְחֵם עַל עֲצֻמוֹ
 עַד שְׂיִתְאַנַּח, וְעַל־יְדֵי הָאֲנָחָה יִחֹזֵר לְמַדְרַגָּתוֹ: (לק"א
 סי' ק"ח)

בְּשִׁמְדֵיבֵר לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְפָרֵשׁ שְׂיִחָתוֹ
 בְּמַעֲנוֹת וּבִקְשׁוֹת, וְרוֹצֵה לְנַצַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא כְּבִיכּוֹל, שְׂיַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ, יֵשׁ לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא תַעֲנוּג וְשִׂמְחָה מְזִיחַ שְׂמִנְצָחִין אוֹתוֹ. עַל־כֵּן הוּא
 יִתְבַּרֵךְ בְּעֲצֻמוֹ שׁוֹלַח לוֹ דְּבוּרִים בְּפִיו, שְׂיִוְכַל לְנַצַּח
 אוֹתוֹ, כִּי בְּלֹא זֶה בּוֹדְאֵי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבָשֵׁר וְדָם
 לְנַצַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ
 בְּעֲצֻמוֹ מִסִּיעַ לוֹ בְּזֶה כַּנִּ"ל: (לק"א סי' קכ"ד)

כְּשֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד וּמְפָרֵשׁ שְׂיִחָתוֹ וְצִעְרוֹ לְפָנַי
 הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וּמִתְוֹדֶה וּמִתְחַרֵּט עַל גְּדֹל הַפְּגָמִים
 שְׂפָגָם, אִזִּי גַם הַשְׂכִּינָה כְּנִגְדּוֹ מְפָרֶשֶׁת לְפָנָיו
 שְׂיִחָתָהּ וְצִעְרָהּ. כִּי כָּל פָּגָם וּפְגָם שְׂפָגָם בְּנִשְׁמָתוֹ
 פָּגָם אֲצִלָּה כְּבִיכּוֹל, וְהִיא מְנַחֶמֶת אוֹתוֹ שְׂתִבְקֶשׁ
 תְּחִבּוּלוֹת לְתַקֵּן כָּל הַפְּגָמִים: (לק"א סי' רנ"ט)

יב טוב מאד להתפלל ולפרש שיחתו לפני השם
 יתברך בשדה בין עשבים ואילנות. כי פשארם
 מתפלל ומפרש שיחתו בשדה, אזי כל העשבים
 וכל שיח השדה כלם באים בתוך תפלתו ומסיעין
 לו ונותנין לו כח בתפלתו ושיחתו: (לק"ת סי' י"א)

יג כבר מבאר, שהתבודדות הוא מעלה גדולה
 ודרך נכון וישר מאד להתקרב על ידי זה להשם
 יתברך. וצריך כל אחד לקבץ לו על זה איזה
 שעות ביום, שיפרש שיחתו לפני השם יתברך
 בלשון שמדברים בו, כגון במדינות אלו בלשון
 אשכנז שאנו מדברים בו. כי בלשון שמדברים בו
 בקל יותר לפרש כל שיחתו היטב, ואת כל אשר
 עם לבבו ישיח לפני השם יתברך בטענות
 ואמתלאות ודברי רצוי ותחנונים, שזיפה
 להתקרב אליו יתברך, כל אחד בפני מה
 שיודע נגעי לבבו ואיך הוא מרחק מהשם
 יתברך. ועצם מעלת הנהגה זאת אין לבאר
 ולשער, כי זאת הנהגה עולה על הכל והוא
 בוללת כל עבודת ה'. פי על-ידי זה יכולין לבוא

לְכֹל טוֹב בְּזֶה וּבְכָא, כִּי הַכֹּל יְכוֹלִין לַפְעֵל עַל-יַדֵּי תַפְלָה וְתַחֲנוּנִים. וְכֹל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים לֹא בָאוּ לְמַדְרַגְתָּם כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַנְּהֻגָה זֹאת. וּמִשְׁכִּיל עַל דְּבַר יָבוֹן מַעְצְמוֹ גָּדַל מַעֲלַת זֹאת הַנְּהֻגָה. אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לְקַבֵּעַ עַצְמוֹ עַל זֶה שָׁעָה מִיַּחְדָּת בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם וַיִּשְׁאַר הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה: (לק"ת סי' כ"ה)

גַּם טוֹב לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תַּפְלוֹת: (ועַן בְּפָנִים וְהָבִן) יד
(שם)

אֵף עַל פִּי שְׁהַבְּכִיָּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְפָּרַד בְּתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת טוֹבָה מְאֹד, אֵף עַל פִּי כֵן בְּשֹׂאדָם אוֹמֵר תְּהִלִּים אוֹ שָׂאֵר תַּחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת אוֹ שְׁמִשִּׁיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְחוֹשֵׁב וּמְצַפֶּה וּמְסַתְּפֵל בְּדַעְתּוֹ בְּכֹל פְּעַם שְׂיִכְפֶּה וַיּוֹרִיד דְּמַעוֹת, גַּם זֶה הוּא מַחֲשֶׁבָה זָרָה וּמַבְלִפְלֵת הַפּוֹנֵה. כִּי הָעֶקֶר שְׂיִכּוֹן דַּעְתּוֹ לוֹמֵר הַדְּבוּרִים בְּכֹל לִבּוֹ בְּאַמְת, שְׂיִטָּה אֲזוּנוֹ וּלְבּוֹ לְשִׁמְעַ מֶה שְׂמוֹצִיא מִפִּיו. וְאִם יִתְעוֹרֵר לְבַכְיָה מֶה טוֹב, וְאִם לֹאוּ, אֵל יִבְלַבֵּל פּוֹנְתּוֹ בְּשִׁבִיל זֶה: (לק"ת סי' צ"ה)

כֹּל הַצְּדִיקִים וְהִירָאִים הָאֲמִתִּיִּים לֹא בָאוּ לְמַדְרַגְתָּם כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוֹ יב

לְבִין קוֹנוֹ (כַּמְבָּאָר לְעִיל). וּבְפֶרֶט בְּדוֹרוֹת הָאֵלוֹ בְּסוֹף
 הַגְּלוּת, שֶׁהֵיָצַר הָרַע וְהַסְמָרָא אַחֲרָא מִתְגַּבְּרִין
 מְאֹד מְאֹד, וְהַדּוֹרוֹת חֲלוּשִׁים מְאֹד בְּגוֹף וּנְפֶשׁ, אִי
 אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל עֵתָה מִהַתְגַּבְּרוֹת הֵיָצַר הָרַע וּמִרְבוּי
 הַמְּנִיעוֹת וּלְהַתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם עַל־יְדֵי
 שִׁיחָה בֵּינוֹ לְבִין קוֹנוֹ, שְׂיִרְגִיל עֲצָמוֹ לְקַבֵּעַ שְׁעָה
 מִיחָדָת בְּכָל יוֹם לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּלִשׁוֹן שְׂמֹדְפָרִים בּוֹ דִּיקָא. וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עִם
 לְבָבוֹ יְשִׁיחַ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵן לְבַקֵּשׁ מְחִילָה
 וּסְלִיחָה עַל הָעֲבֵרָה, הֵן לְהַתְחַנֵּן עַל הָעֵתִיד
 שְׂיִצְלִיחוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִמָּה שְׂצָרִיךְ לְהַנְצִיל וְיִזְכֶּה
 לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְאֶפְלוֹ אִם אֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר
 וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ, אַף עַל פִּי בֶן, אֶפְלוֹ אִם לֹא יְדַבֵּר
 רַק דְּבוּר אֶחָד, גַּם זֶה טוֹב מְאֹד. וְאֶפְלוֹ אִם לֹא
 יֹאמֵר רַק "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם", גַּם זֶה טוֹב מְאֹד.
 וְאֶפְלוֹ הַהֲכָנָה בְּעֲצָמָה מִה שְׂמִכִּין עֲצָמוֹ וְרוֹצֵה
 לְדַבֵּר, אַף עַל פִּי שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר, אַף עַל פִּי כֵן
 הַהֲכָנָה וְהִרְצוֹן בְּעֲצָמוֹ יָקָר בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 מְאֹד. וְאִם יִהְיֶה חֲזָק בְּזֶה לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם

לְדַבֵּר לְפָנַי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ אֶת אֲשֶׁר עִם לִבְבוֹ, בְּוֹדָאֵי
 בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן יַעֲזֹרְהוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, שְׂיֻכַּל לְפָרֵשׁ
 שְׂיֻחָתוֹ הַיָּטֵב, וְיֻכַּל לְזָכוֹת לְדַבֵּר דְּבוּרִים חֲדָשִׁים
 וְיֻקְרִים שְׂיִשְׁפִּיעוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, וְיִזְכֶּה לָבוֹא לְכָל
 טוֹב אֲמַת וְנִצְחֵי עַל-יְדֵי הַנְּהַגָּה זֹאת, הַפּוֹלְלֵת כָּל
 הָעֲצוֹת לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ. כִּי עַל כָּל הָעֲצוֹת
 צָרִיכִין תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים הַרְבֵּה, אֲשֶׁרִי אָדָם
 שְׂיִתְחַזֵּק בָּזֶה. כִּי מִקְטָן וְעַד גָּדוֹל אֵי אֶפְשָׁר
 לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה
 בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ: (לק"ת סי' כ"ה, צ"ו, ק)

י"ג גַּם כְּשִׂיאֵמַר תְּהִלִּים אוֹ חֲצוֹת אוֹ שְׂאֵרֵי תַחֲנוּת
 וּבִקְשׁוֹת, צָרִיךְ שְׂיִמְצָא אֶת עֲצֻמוֹ בָּהֶם. וְעַיִן בְּפָנִים
 שִׂיחוֹת נְפִלְאוֹת בְּעֵנִינִים אֵלּוּ: (לק"ת סי' ק"א)

י"ד אַף עַל פִּי שְׂנֵדְמָה לְאָדָם שְׂמִדְבַר כֵּלָא לֵב, אַף
 עַל פִּי כֵן גַּם זֶה טוֹב מְאֹד. וְכִשְׂיִדְבַר כֶּךָ הַרְבֵּה
 דְּבוּרִים עַל-יְדֵי זֶה עַל פִּי רַב יִזְכֶּה, שְׂיִתְעוֹרֵר לְבוֹ
 לְדַבֵּר בְּהַתְּעוֹרְרוֹת כְּרָאוּי, כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח
 גָּדוֹל לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם. [וְאַפְלוֹ אִם עוֹבְרִים יָמִים
 וְשָׁנִים הַרְבֵּה, וְנֵדְמָה לוֹ שְׂלֵא פֶעַל עֲדִין כְּלוּם

בְּדַבְּרוֹרָיו וְשִׁיחָתוֹ, אַף עַל פִּי כֵן אֵל יִפֹּל מִזֶּה
 כְּלוּם, כִּי בְּוֹדָאֵי הַדְּבֹרִים עוֹשִׂים רָשָׁם. עַל דֶּרֶךְ
 מְשָׁל כְּמוֹ מַיִם הַיּוֹרְדִים עַל אֶבֶן, אַף עַל פִּי
 שְׁנֵדְמָה שְׂאִין לְהַמַּיִם כַּח כְּנֶגֶד הָאֶבֶן הַקָּשָׁה וְאִין
 נִכָּר רָשָׁם הַמַּיִם בְּאֶבֶן, אַף עַל פִּי כֵן כְּשֶׁהַמַּיִם
 יוֹרְדִים עַל הָאֶבֶן כְּמָה וְכְמָה זְמַנִּים רְצוּפִים, הֵם
 עוֹשִׂים נֶקֶב בְּאֶבֶן כְּנֶרְאָה בְּחוּשׁ. כְּמוֹ כֵן אֶפְלוּ
 אִם לְבוֹ יֵלֵב הָאֶבֶן, וְאִין נִכָּר בּוֹ רָשָׁם דְּבִּירוֹ
 וְהַתְּפִלוֹתָיו, אַף עַל פִּי כֵן בְּרִבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים
 יִנְקֵב לְבוֹ הָאֶבֶן עַל-יְדֵי שִׁיחָתוֹ, כְּמוֹ אֶבְנִים
 שְׁחִקוּ מַיִם כְּנֶ"ל. וְטוֹב שְׂיֵאמֹר הָאָדָם בְּשַׁעַת
 הַתְּבוּדוֹת הַיּוֹם אֲנִי מֵתְחִיל לְהִתְדַבֵּק בְּךָ.
 וַיַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה, כִּי כָּל הַהִמְשָׁכוֹת
 הוֹלְכִין אַחַר הַהִתְחַלּוֹת. וְכְמוֹ שְׂאוּמְרִים,
 שֶׁהַהִתְחַלָּה הוּא כְּמוֹ חֲצִי דְּבַר שֶׁל כָּל
 הַמַּעֲשֶׂה. נִמְצָא מִמֶּה נִפְשָׁד, יַעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם
 הַתְּחִלָּה וַיֵּאמֹר כְּנֶ"ל. כִּי מִמֶּה נִפְשָׁד, אִם מִקְדָּם
 הָיָה טוֹב, עֲכָשׁוּ יִהְיֶה טוֹב יוֹתֵר, וְאִם ח"ו מִקְדָּם
 לֹא הָיָה טוֹב, בְּוֹדָאֵי צָרִיד וּמְכַרְח לַעֲשׂוֹת
 הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה כְּנֶ"ל]: (שיחות הר"ן רל"ד)

א צְרִיכִין לְשׁוּחַ וּלְדַבֵּר בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ וּלְעוֹרֵר לְבוֹ
בַּאֲמַת כָּל כֶּהֱ, עַד שְׂכַמְעַט תִּצְאָ נַפְשׁוֹ ח"ו, וְזֶה
עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַהִתְבּוּדוֹת: (לק"ת סי' צ"ט)

ב כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ עוֹזֵר בְּהִתְבּוּדוֹת, יוֹכֵל לְפָרֵשׁ
רְעִיחוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל
רַעְהוֹ. וְצָרִיכִין לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ בְּזֶה, שְׂיִדְבֵּר עִם הַשֵּׁם
יִתְבַּרַךְ כְּמוֹ שְׂמַדְבֵּר עִם רַבּוֹ אוֹ חֵבְרוֹ, כִּי הַשֵּׁם
יִתְבַּרַךְ נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
(שם)

בא טוֹב מְאֹד מִי שְׂיִכּוֹל לְשַׁפֵּךְ שִׂיחוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ
בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, כִּבְּנֵי הַמִּתְחַטֵּא לְפָנֵי אָבִיו (שְׁקוֹרִין
פְּדַעֲסִיין). וְזֶה טוֹב כְּשִׂיכּוֹל לְעוֹרֵר לְבוֹ בְּשִׂיחָתוֹ עַד
שְׂיִבְכֶּה וְיוֹרֵד דְּמָעוֹת, כִּבְּנֵי הַבּוֹכָה לְפָנֵי אָבִיו:
(שיחות הר"ן ז')

בב יְכוֹלִין לְצַעֵק בְּקוֹל דְּמָמָה דְּקָה בְּצַעֲקָה גְּדוּלָה
מְאֹד וְשׁוֹם אָדָם לֹא יִשְׁמַע כָּלָל, כִּי אֵינוֹ מוֹצִיא
שׁוֹם קוֹל לְחוּץ רַק הוּא מְצִיר הַיִּטֵּב הַצַּעֲקָה
בְּמַחְשָׁבָה וְכו'. עֵינִ בְּפָנִים הָעֵנִין: (שם סי' ט"ז)

כג
 לֵב נִשְׁפָּר יָקָר מְאֹד. וְדַע שֶׁלֵב נִשְׁפָּר וְעֲצָבוֹת אֵינָם
 עֲנִין אֶחָד כָּלֵל. כִּי עֲצָבוֹת הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּכַעַס
 וּבְרָגֶז, אֲבָל לֵב נִשְׁפָּר הוּא כִּבֵּן הַמִּתְחַטֵּא לְפָנָיו
 אָבִיו, כְּתִינוּק שְׂבוּכָה וְקוֹבֵל לְפָנָיו אָבִיו עַל
 שְׁנַתְּרַחֵק מִמֶּנּוּ, וְזֶה יָקָר וְחָבִיב לְפָנָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.
 וְהָיָה טוֹב שְׂיִהְיֶה לוֹ לֵב נִשְׁפָּר כָּל הַיּוֹם. אִךְ
 מִחֲמַת שֶׁרַב בְּנֵי אָדָם יְכוּלִין בְּקָל לָבוֹא מֵלֵב נִשְׁפָּר
 לְעֲצָבוֹת, שֶׁהוּא מְזִיק מְאֹד רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כְּמִבְאֵר
 כְּמָה פְּעָמִים, וְעֵין שְׂמַחָה אוֹת ג' כ"ב, עַל־כֵּן
 צְרִיכִים לִיחַד רַק אֵיזָה שְׁעוֹת בַּיּוֹם לְפָרֵשׁ שְׂיִחַתּוֹ
 בְּלֵב נִשְׁפָּר, וְשָׂאֵר כָּל הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשְׂמַחָה: (וְעֵין
 בְּשְׂמַחָה רַבּוּי הָאֲזָהָרוֹת וְהָעֲצוֹת לְהִיּוֹת בְּשְׂמַחָה
 תָּמִיד) (שם סי' מ"א, מ"ב)

התחזקות

א
 מִי שְׂרוּצָה לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּקִי
 בַּהֲלָכָה מְאֹד, שְׂלֵא יִפִּיל וְלֹא יִרְחִיק אוֹתוֹ שׁוֹם
 דְּבַר בְּעוֹלָם בֵּין בְּעֻלְיָה בֵּין בִּירִידָה. וּבְכָל מָה
 שְׂיַעֲבֹר עָלָיו יִחֲזַק אֶת עֲצָמוֹ (שְׁקוֹרִין דְּעַר הָאֲלָטִין וְיָד),

ויקנים "אם אָפּסַק שְׁמַיִם שָׁם אַתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱךְ", שָׁגַם בְּשְׂאוֹל תַּחֲתֵיּוֹת יְכוּלִין לְקָרֵב אֶת עֲצֻמוֹ לְהֵשֵׁם יִתְפַּרֵּךְ, כִּי גַם שָׁם הוּא יִתְפַּרֵּךְ נִמְצָא, בְּבַחֲנֵית "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱךְ". עֵינַי תִּשׁוּבָה אוֹת

יו"ד: (לק"א סי' ו' אות ד')

ב עקר גִּדְלָתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא, הוּא שָׁגַם הֶרְחוּקִים מִמֶּנּוּ יִתְפַּרֵּךְ מְאֹד מְאֹד, גַּם הֵם יִתְקַרְבוּ לְעִבּוּדָתוֹ, וּבְזֶה נִתְיַקֵּר וְנִתְעַלָּה שְׁמוֹ יִתְפַּרֵּךְ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. עַל-כֵּן אֵין לְאָדָם לֵיאֵשׁ עֲצֻמוֹ מְלַהֲתֵקְרֵב לְעִבּוּדַת ה', מִחֲמַת שְׁנִתְרַחַק מְאֹד מֵהֵשֵׁם יִתְפַּרֵּךְ עַל יְדֵי חֲמָאִיו הַמְרַבִּים, אַף שֶׁהִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע ח"ו, כִּי אֲדַרְבָּא, מִמֶּנּוּ דִּיקָא יִתְעַלָּה וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְפַּרֵּךְ בְּיוֹתֵר כַּנ"ל. אָבֵל עֵקֶר הַתְּקַרְבוֹת הֶרְחוּקִים לְהֵשֵׁם יִתְפַּרֵּךְ הוּא עַל-יְדֵי צְדִיקֵי הַדּוֹר: (לק"א סי' י' אות ב' ד')

ג הַחֲבָרִים הַמְקַרְבִּים לְצְדִיקֵי אֱמֶת וְאוֹחֲזִים אֶת עֲצֻמָּם בָּהֶם, רְאוּי שִׁיחֲזִקוּ זֶה אֶת זֶה וְיַעֲזִרְרוּ זֶה אֶת זֶה. וְעֵקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת הוּא בְּגִדְלָת כַּח הַצְּדִיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא גְדוֹל כָּל כָּךְ עַד שֶׁיְכוּל לְהַעֲלוֹת גַּם נַפְשׁוֹ

הפגומה ביותר ולא יצאה עדין מחל אל הקדוש
 אפלו פחוט השערה, גם אותו יכול הצדיק
 להעלות ולחדשו לטובה בנדל פחו. וזה עקר
 התחזקות של כל אחד. כי אפלו הגרוע שבגרועים,
 יהיה מי שיהיה, אפלו אם עכשו עובר עליו מה
 שעובר, כל זמן שאוחז את עצמו בהצדיק האמת
 יש לו תקוה טובה ונפלאה לנצח. [גם צריכין שכל
 אחד יחזק את חברו ויעוררו זה את זה ויחזקו זה
 את זה בעבודתו יתברך, ויזכיר כל אחד את חברו
 כל העצות טובות שיודעים ומבינים כל אחד, כפי
 מה שקבלו מרבים]: (לק"א סי' י"ג אות ו')

צריך לדעת, שהשם יתברך מתפאר אפלו עם
 הקל שבקלים שבישראל, אפלו פושעי ישראל כל
 זמן שישם ישראל נקרא עליו יש בו התפארות
 פרטי, שהשם יתברך מתפאר עמו. על-כן אסור
 לאדם ליאש עצמו מהשם יתברך אפלו אם קלקל
 ופגם הרבה מאד ח"ו, כי עדין לא פסק חביבות
 השם יתברך מפניו בנ"ל, ועל-כן עדין יכול לשוב
 להשם יתברך. והעקר על-ידי אנשי אמת, שהם

יכולים למצא גם הטוב וההתפארות שיש אפלו
בהגרוע שבגרועים, ולהשיב הכל להשם יתברך:
(לק"א סי' י"ז אות א')

ה כשצריך האדם לעלות מדרגא לדרגא צריך
שהיה ירידה קדם העליה, פי הירידה היא
תכלית העליה. וזה יכול כל אדם להבין, כמה
הוא צריך להתחזק בעבודת ה' ולא יפל לעולם
בדעתו מכל הנפילות והירידות שבעולם. פי אם
יתאמץ ויתחזק לבלי להסתפל על זה בשום אופן
שבעולם אפלו אם יעבר עליו מה, יזכה לבסוף
שיתהפכו כל הירידות לעליות גדולות, פי
הירידה היא תכלית העליה. ויש בזה הרבה
לדבר, פי כל אחד שנפל למקום שנפל, נדמה לו
שעליו אינם נאמרים דברים האלה, פי נדמה לו
שדברים אלו אינם אמורים רק לגדולים במעלה
העולים בכל פעם מדרגא לדרגא. אבל באמת
ידע ותאמין, פי כל דברים אלו נאמרים גם על
הקטן בקטנים והגרוע שבגרועים, פי השם יתברך
טוב לכל תמיד: (לק"א סי' כ"ב אות י"א)

1 כל אדם שבעולם, אפלו מי שהוא במדרגה
 התחתונה מאד, אפלו אם הוא בתוך הארץ ממש,
 עם כל זה כשרוצה לפגוע בעבודת ה' בודאי צריך
 שילך ויעלה מדרגא לדרגא. ובכל פעם ופעם
 כשיוצא מדרגא לדרגא לפי בחינתו, אזי מתגברים
 עליו מחדש הקלפות שהם התאוות והדמיונות
 והמחשבות והבלבולים והמניעות, ומתפשטים
 כנגדו בכל פעם מאד ואינם מניחין אותו לפגוע
 לשערי קדשה. ובוה טועים החסידים הפשרים
 הרבה, כשרואים שפתאום מתגברים עליו תאוות
 ובלבולים ומניעות, ונדמה לו שנפל ממדרגתו
 מחמת שבזמן הקדם לא היו אלו התאוות
 והבלבולים מתגברים עליו כל כך והיו נחים קצת,
 על-כן הוא סובר שנפל ח"ו. אבל באמת אין זו
 נפילה כלל, רק שזה מחמת שצריך לעלות מדרגא
 לדרגא לפי בחינתו, ומחמת זה מתגברים עליו
 מחדש בהתגברות גדול יותר כל התאוות
 והבלבולים והמניעות והעקמיניות שבלב וכו'.
 וצריך בכל פעם ופעם להתחזק את עצמו הרבה,

וְלִבִּי לִפְלֵ מִזֶּה בְּדַעְתּוֹ כִּלְלֵ עַד שְׂתַגְבֵּר עֲלֵיהֶם
וַיִּשְׁבֵּר אוֹתָם מִחֲדָשׁ: (לק"א סי' כ"ה אות ב' ה')

וְהַעֲצָה לְזֶה לִתֵּן צְדָקָה לְעֲנִיִּים הַגּוֹנִים. פִּי עֵקֶר
גְּדֹלַת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ נִתְגַּלָּה עַל־יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָנִים
לְעֲנֵי הַגּוֹן, שְׁעַל־יְדֵי זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְגַּדֵּל
וּמִתְפָּאֵר. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם
הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים וְכוּ' שְׂמִתְגַּבְּרִים בְּכָל דְּרָגָא
וְדְרָגָא כַּנ"ל: (שם אות ד')

עוֹד עֲצָה לְזֶה שְׂשִׁימַח אֶת עַצְמוֹ וַיִּגִּיל וַיִּשְׂשֵׁשׁ
בְּנִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה, בְּמָה שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל
וּלְהִתְקַרֵּב לְאֲנָשֵׁי אֱמֶת הַמוֹלִיכִין וּמְדַרְיִין אוֹתוֹ
בְּדַרְךְ הָאֱמֶת, אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה יֵשׁ לוֹ
תִּקְוָה טוֹבָה לְנִצָּחַ. וְעַל־יְדֵי הַשְּׂמִיחָה הַזֹּאת הוּא
מְשִׁבֵּר הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַמְּנִיעוֹת וְכוּ' שְׂבְכָל דְּרָגָא:
(שם אות ה')

כְּשִׂמְתַּחֲזֵק וּמִתְגַּבֵּר וּמְשִׁבֵּר הַמְּנִיעוֹת וְכוּ' בְּכָל
פַּעַם, וְעוֹלָה לְמַדְרַגַּה הַשְּׁנִיָּה הַגְּבוּהָ יוֹתֵר לְפִי
בְּחִינָתוֹ, בְּזֶה עוֹשֶׂה טוֹבָה גַּם לְחֻבְרוֹ שְׂהִיָּה עוֹמֵד
בְּאוֹתָהּ הַמְּדְרַגָּה שֶׁהוּא נִכְנָס בָּהּ עִתָּהּ, פִּי חֻבְרוֹ

יוצא מַמְנָה ועוֹלָה לְמַדְרָגָה יוֹתֵר עֲלוֹנָה, כִּי אִי
 אֶפְשָׁר לִב' בְּנֵי אָדָם שְׁיַעֲמְדוּ בְּמַדְרָגָה אַחַת. וְזֶה
 בְּחִינַת הַרְמָה (שְׁקוּרִין הֵיכִיז) מֵה שְׁאַחַד מֵרִים וּמִגְבִּיָּה
 אֶת חֵבְרוֹ, הֵינּוּ כַּנִּ"ל: (שם)

צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְלִית אַתָּר
 פְּנוּי מִנִּיה וְאִיהוּ מִמֵּלָא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין.
 וְאֶפְלוּ מִי שְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁא וּמִתֵּן בְּגוּיִים, לֹא יִכּוֹל
 לְהִתְנַצֵּל וְלוֹמַר אִי אֶפְשָׁר לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 מִחֲמַת עֲבִיּוֹת וּגְשָׁמִיּוֹת שְׁנוּפֵל תָּמִיד עָלָיו מִחֲמַת
 הָעֵסֶק שְׁעוֹסֵק תָּמִיד עִמָּהֶם. כִּי בְּכָל הַדְּבָרִים
 גְּשָׁמִיִּים וּבְכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוּיִים יִכּוֹל לְמַצֵּא בָּהֶם
 אֵלְקוּת, כִּי בְּלֹא אֱלֹהוֹתוֹ אֵין לָהֶם שׁוּם חַיּוּת וְקִיּוּם
 כָּלֵל, רַק כָּל מֵה שְׁהַמְדִּירָה יוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה, אֲזִי
 אֵלְקוּתוֹ שֵׁם בְּצַמְצוּם גְּדוֹל וּמְלִבְשׁ בְּמִלְבוּשִׁים
 רַבִּים יוֹתֵר: (לק"א סי' ל"ג אות ב')

גַּלְל כִּי צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶפְלוּ אִם אַתָּה מְשַׁקַּע
 בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְאַתָּה בְּמַדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה מְאֹד,
 עַד שְׁנִדְמָה לְךָ שְׂאִי אֶפְשָׁר עוֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ מִחֲמַת שְׁנִתְרַחֲקָתָ מְאֹד מִפְּנֵי, אִף עַל פִּי

בן תדע שְׁאֵפְלוּ בְּמִקוּמְךָ גַם כֵּן שֶׁם תּוּכַל לְמַצֵּא
 אֱלֹקוֹתוֹ, וּמִשָּׁם אַתָּה יְכוּל לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ
 יִתְבַרֵּךְ וְלָשׁוּב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי לֹא
 רְחוּקָה הִיא מִמֶּךָ אֲלֵא שֶׁבְּמִקוּמְךָ שֶׁם רַבּוֹ
 הֵלְבוּשִׁים: (שם)

יב יֵשׁ שְׁעָבְרוּ עֲבָרוֹת כָּל כֶּךָ עַד שֶׁנִּפְלוּ תוֹךְ הַסְּתָרָה
 שְׁבִתוֹךְ הַסְּתָרָה וּמַחֲמַת זֶה נִדְמָה לָהֶם, שְׂאִין לָהֶם
 עוֹד תִּקְוָה ח"ו. כִּי עָבַר וְשָׁנָה נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהִתֵּר, זֶה
 בְּחִינַת הַסְּתָרָה אַחַת. אֲבָל כְּשֶׁעוֹבֵר יוֹתֵר ח"ו, אֲזִי
 הַשֵּׁם יִתְבַרֵּךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ בְּבְחִינַת הַסְּתָרָה שְׁבִתוֹךְ
 הַסְּתָרָה, וְאֲזִי קָשָׁה מְאֹד לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַרֵּךְ. אֲבָל
 בְּכַח עֵסֶק הַתּוֹרָה יְכוּלִים לְעוֹרֵר גַּם אוֹתוֹ וּלְהוֹדִיעוֹ
 מֵהַשֵּׁם יִתְבַרֵּךְ, שְׂיֵשׁ לוֹ תִקְוָה גַם כֵּן, עַד שְׂיֵשׁוּב
 אֶל הָאֱמֶת וְיִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבַרֵּךְ. כִּי בְּאֵמֶת בְּכַח
 הַצְּדִיקִי אֱמֶת הַכֹּל יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבַרֵּךְ
 תָּמִיד בְּכָל עֵת, אִיךְ שֶׁהֵם, מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם: (לק"א
 סי' נ"ו אות ג')

יג בְּמִקוּמוֹת הַנְּמוּכִים וְרְחוּקִים מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבַרֵּךְ,
 שֶׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ חַיּוֹת גְּבוּהָ מְאֹד, בְּחִינַת סְתִירַי

תורה. על־פֶּן מִי שֶׁנִּפְּל מְאֹד ח"ו, צָרִיךְ שַׁיְדַע זֹאת, שְׂשֵׁם בְּמִקּוּמוֹ דִּיקָא יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּיוֹתֵר, כִּי שֵׁם דִּיקָא נַעֲלָם חֵיוֹת גְּבוּהָ מְאֹד. וּכְשֵׁיזֻכָּה לְשׁוֹב אֶל ה', יִתְגַּלֶּה עַל יְדוֹ דִּיקָא תוֹרָה גְבוּהָ מְאֹד, דְּהֵינּוּ סִתְרֵי תוֹרָה: (שם אות ג' ד')

יד
אם מתעורר האדם לתשובה, אזי כְּשֶׁרוֹצֶה לְכַנֵּס בְּדַרְכֵי ה' וְלִנְסַע לְהַצְדִּיק מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל פְּעַם יֵצֵר הָרַע חֲדָשׁ יוֹתֵר חֲזָק מִבְּתַחֲלָה. וְכָל מֵה שֶׁנִּכְנָס יוֹתֵר בְּעִבּוּדַת ה', מִתְגַּבֵּר עָלָיו יֵצֵר הָרַע יוֹתֵר גְּדוֹל. עַל־פֶּן צָרִיךְ בְּכָל פְּעַם הַתְּגַבְּרוֹת יוֹתֵר גְּדוֹל, וְהַתְּחִיבוֹת חֲדָשׁ נֶגֶד הַיֵּצֵר הָרַע הַחֲדָשׁ, שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל פְּעַם. וּמִזֶּה בָּא מֵה שְׁלֹפְעִמַיִם כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר הָאָדָם לְנַסֵּעַ לְאַנְשֵׁי אִמַּת יֵשׁ לוֹ תִּשׁוּקָה גְּדוֹלָה, וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁמִּתְחִיל לְנַסֵּעַ נַחֲלֵשׁ חֲשָׁקוֹ. וְלִפְעֻמַּיִם כְּשֶׁבָּא לְהַצְדִּיק בְּעַצְמוֹ, נוֹפֵל מִתְשׁוּקָתוֹ לְגַמְרֵי. כֹּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנ"ל. כִּי יִתְכַּף כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר לְנַסֵּעַ לְהַצְדִּיק הָאִמַּת אֲזֵי הַמִּית יֵצֵרוֹ הָרַע שֶׁהָיָה לוֹ בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁרָצָה לְנַסֵּעַ נִתְהוּהוּ לוֹ יֵצֵר הָרַע חֲדָשׁ חֲזָק מִתַּחֲלָה, כִּי

כָּל הַגְּדוֹל מַחְבְּרוּ יִצְרוּ גְּדוֹל מִפְּנֵי. עַל־פֶּן מִי שְׂרוּצָה לְקַרֵּב אֶת עֲצָמוֹ לְהֵשֵׁם יִתְפָּרֵךְ בְּאַמֶּת, צָרִיךְ הַתְּחִזְקוֹת חֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם נֶגֶד הַיִּצָּר הָרַע הַחֲדָשׁ, שְׂמַת־חֲדָשׁ עָלָיו בְּכָל פַּעַם: (לק"א סי' ע"ב)

כִּי יֵשׁ בְּמָה בְּחִינּוֹת בְּהִיצָר הָרַע, וְהַרְבֵּה הָעוֹלָם טו
הַיִּצָּר הָרַע שְׁלָהֶם הוּא נְמוּךְ וּמְגֻשָּׁם מְאֹד, רוּחַ שְׂטוֹת מִמֶּשׁ. וּמִי שֵׁיֵשׁ לוֹ דַּעַת צַח כָּל שֶׁהוּא וּמְשַׁעֵר בְּלָבוֹ קִצַּת אֶת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְפָּרֵךְ, בּוֹדְאֵי הַיִּצָּר הָרַע הַזֶּה הוּא אֲצֵלוֹ שְׂטוֹת גְּדוֹל וְשֹׁנְעוֹן, וְאֲפֵלוֹ נְסִיוֹן שֶׁל תְּאוֹת נְאוּף הוּא אֲצֵלוֹ שְׂטוֹת וְאִין צָרִיךְ שׁוֹם הַתְּנַבְּרוֹת לְנִצָּח אוֹתוֹ, רַק שֵׁיֵשׁ לוֹ יִצָּר הָרַע אַחַר גְּבוּהַ מְזוּהַ הַרְבֵּה. אֲבָל זֶה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁל רַב הָעוֹלָם הוּא שְׂטוֹת גְּדוֹל בְּאַמֶּת לְמִי שֶׁהוּא רַק בַּעַל שְׁכָל אִמֶּת [לְבַד]: (שם)

וְיֵשׁ שֶׁהַיִּצָּר הָרַע שְׁלָהֶם הוּא בְּחִינַת קְלָפָה דְקָה, טז
וְזֶה הַיִּצָּר הָרַע אִין מְגִרִין אֵלָא בְּאִישׁ חֵיל גְּדוֹל בְּמַעֲלָה קִצַּת. אֲבָל עֲדוֹן אִין זֶה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁל הַצְּדִיקִים אִמְתִּיִּים, כִּי הַיִּצָּר הָרַע שְׁלָהֶם הוּא מְלֵאךְ הַקְּדוּשׁ מִמֶּשׁ: (שם)

י"ז גם בענין התקרבות עצמו להשם יתברך יש יצר הרע גדול. הינו שלפעמים רבוי ההתלהבות חוץ מהמדה הוא מהיצר הרע, וזה בחינת "פן יהרסו לעלות אל ה". וצריכין לבקש רחמים להנצל גם מזה: (שם)

יח מי שיש עליו דינים ח"ו ויש לו איזה צרה רחמנא לצלן, צריך לראות להתגבר ולהתחזק אז ביותר להנצל מיצר הרע, כי אז מתגבר עליו היצר הרע ביותר. כי עקר שרש היצר הרע הוא גבורות ודינים רחמנא לצלן: (שם)

יט גם עצבות מזיק מאד ונותן פח להיצר הרע. על-כן צריך להתגבר מאד לשמח את נפשו בכל דרכי העצות המבארים במקומם, כי עקר ההתחזקות הוא על-ידי שמחה וחדוה כמו שכתוב: "כי חדות ה' היא מעוזכם": (שם)

כ ההתרחקות היא תחלת ההתקרבות. הינו, כשאדם רוצה להתקרב להשם יתברך, אזי על פי רב באים עליו דינים ויסורים ומניעות רבות ועצומות, ונדמה לו כאלו מרחקין אותו. אבל כל

זֶה לְטוֹבָה בְּשָׂבִיל הַתְּקָרְבוֹת. וְצָרִיךְ לְהַתְּחַזֵּק
וּלְהַתְּגַבֵּר וּלְהַתְּאַמֵּץ וּלְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן הַזֶּה, שְׁלֹא
יִתְרַחֵק ח"ו עַל-יְדֵי הַיְּסוּרִים וְהַמְּנִיעוֹת
וְהַתְּרַחֲקוֹת, וְאֵל יִטְעֵה בְּעֲצָמוֹ לֹאמֹר, שְׁמַרְחִיקֵן
אוֹתוֹ ח"ו. רַק יֵדַע וַיֵּאֱמֵן שְׁכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו
הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ, כִּדְי שְׂיִתְּגַבֵּר לְהַתְּקַרֵּב יוֹתֵר. כִּי
הַתְּרַחֲקוֹת הוּא רַק בְּשָׂבִיל הַתְּקָרְבוֹת: (לק"א סי' ע"ד)

כא עֲצָה לְהַתְּחַזֵּק הוּא הַדְּבוּר. דְּהֵינּוּ שְׂאֵפְלוֹ אִם
נִפְּל ח"ו לְמָקוֹם שְׁנַפְּל, אִף עַל פִּי כֵן יִתְּחַזֵּק גַּם
שֵׁם לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמֶּת, דְּהֵינּוּ דְּבוּרֵי תוֹרָה וְתַפְּלָה
וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם, וְלִשׁוֹחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵו וְלִשׁוֹחַ עִם
חֵבְרָיו וּמִכָּל שְׂכָן עִם רַבּוֹ. כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח
גְּדוֹל לְהַזְכִּיר אֶת הָאָדָם בְּהַשֵּׁם יִתְּפָרֵךְ וּלְחַזֵּקוֹ
תְּמִיד, אֲפֹלוּ בְּמָקוֹמוֹת הַרְחוּקִים מֵהַקְּדוּשָׁה מְאֹד
(עֵינ דְּבוּר אוֹת י"ט): (לק"א סי' ע"ח)

כב צָרִיךְ לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה וּלְעֵבֵד אֶת ה'
בְּשִׂמְחָה. וְאִם לְפַעְמִים נוֹפֵל מִמְּדַרְגָּתוֹ צָרִיךְ לְחַזֵּק
אֶת עֲצָמוֹ בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים שְׁהֵיָה מְזוּרִיחַ לוֹ אִיזֵה

הַאֲרָה קָצַת, וַיֵּאחֲזוּ עֲצָמוּ עִתָּהּ בְּהִתְעוֹרְרוֹת
וְהִזְרִיחָה שְׁתֵּיהֶּ לֹא מֵאִזּוּ וּמִקֶּדֶם: (לק"א סי' רכ"ב)

כג מי שְׁהוּא מְעֹרֵב בֵּין הָעֵבוֹת, דְּהֵינּוּ שְׂיֵשׁ לֹא
עֲסָקִים וּמִשָּׂא וּמִתֵּן עִמָּהֶם, צָרִיךְ לְשָׁמֵר עֲצָמוֹ
מְאֹד מְאֹד שְׁלֹא יִזְיֵק לוֹ לְקִדְשַׁת יְהוּדוֹתוֹ, כִּי בְּקָל
יֻכַּל לְהִתְפַּסֵּם בְּרִשְׁתָּם ח"ו. וְצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד
וּלְהִזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פֶּעַם בְּקִדְשַׁת יְהוּדוֹתוֹ,
וּלְבַקֵּשׁ מֵהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה שְׁלֹא יִלְמַד
מִמַּעֲשֵׂיהֶם וְדַרְכֵיהֶם: (לק"א סי' רמ"ד)

כד עֵקֶר הַגְּבוּרָה בִּלְבָב. כִּי מִי שְׁלֵבּוֹ חֹזֵק אֵינוֹ מִתְיָרָא
מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר וְהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת
גְּבוּרוֹת נוֹרְאוֹת וְלִכְבֹּשׁ מְלַחְמוֹת חֲזָקוֹת עַל-יְדֵי
חֹזֵק וְאַמִּץ לְבָבוֹ, שְׂאֵינוֹ מִתְפַּחַד וְרִץ לְתוֹךְ קִשְׁרֵי
הַמְּלַחְמָה הַחֲזָקָה. וְכֵמוֹ כֵּן הוּא מִפְּשׁ בַּעֲבוּדַת ה'
וְהֵבֵן הַיָּטִב: (לק"א סי' רמ"ט)

כה כִּשְׁנוּפֵל אָדָם מִמְדַּרְגָּתוֹ, יֵדַע שֶׁמֶן הַשָּׁמַיִם הִיא,
כִּי הַתְּרַחֲקוֹת הִיא תְּכָלִית הַהִתְקַרְבוֹת, עַל-כֵּן נָפַל
כְּדֵי שְׂיִתְעוֹרֵר יוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ.
וְעֲצָתוֹ שְׂיִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְכַנֵּס בַּעֲבוּדַת ה' פְּאֵלוֹ

לא התחיל עדין כלל מעולם. וזה כלל גדול
 בעבודת ה' שצריכין ממש בכל יום להתחיל
 מחדש: (לק"א סי' רס"א)

כשמתחיל האדם להסתפל על עצמו, ורואה
 שרחוק מטוב והוא מלא עוונות, אזי יכול לפל על-
 ידי זה ח"ו ולא יוכל להתפלל כלל. על-כן הוא
 מחיב לחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה טוב. כי
 איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר
 טוב. ואף ששמתחיל להסתפל באותו המעט טוב
 שעשה, הוא רואה שהטוב בעצמו הוא מלא
 פצעים ואין בו מתם, כי הטוב מערב בפניות
 ובפסלת הרבה, אף על פי כן איך אפשר שלא
 יהיה באותו המעט טוב איזה נקדה טובה. וכן
 צריך לחפש ולבקש עד שימצא בעצמו עוד איזה
 דבר טוב, ואף שגם זה הטוב מערב גם כן בפסלת
 הרבה, עם כל זה על כל פנים יש בו איזה נקדה
 טובה. וכן יחפש ויבקש עוד עד שימצא בעצמו
 עוד איזה נקדות טובות. ועל-ידי זה שמוצא
 בעצמו איזה זכות וטוב, על-ידי זה יוצא באמת

מִכֶּפֶף חוֹבָה לְכֶפֶף זְכוּת, וְיֻכַּל לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל־
יְדֵי זֶה. וְעַל־יְדֵי זֶה יֻכַּל לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמוֹ וְלַחְזֹק
אֶת עֲצָמוֹ וְלִשְׁמַח אֶת עֲצָמוֹ אִיךְ שֶׁהוּא, וְאִזּוּ יֻכַּל
לְהַתְפַּלֵּל וְלִזְמַר וְלְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם: (לק"א סי' רפ"ב)

וְצָרִיךְ הָאָדָם לְזַהֵר מְאֹד לִילֵךְ עִם דְּרָךְ זֶה, כִּי הוּא כז
כָּלֵל וְיִסוּד גָּדוֹל לְמִי שֶׁרוֹצֶה לְהִתְקַרֵּב לַהֲשֵׁם
יִתְפַּרֵּךְ לְבַל יֵאָבֵד עוֹלָמוֹ לְגַמְרֵי ח"ו. כִּי הָעֵקֶר הוּא
לְהִרְחִיק מֵעֲצָמוֹ עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחֵרָה בְּכָל מַה
דְּאִפְשָׁר. כִּי רַב בְּנֵי אָדָם שֶׁרְחוּקִים מֵהֲשֵׁם יִתְפַּרֵּךְ,
עָקֵר רְחוּקִים הוּא מִחַמַּת מְרָה שְׁחֵרָה וְעֲצָבוֹת,
מִחַמַּת שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתָּם עַל־יְדֵי שְׂרוּאִים בְּעֲצָמָם
עֵצִים קְלָקוּלִים שָׂרֵב מַעֲשִׂיהֶם מְקַלְקְלִים, כְּפִי מַה
שִׂידַעַת כָּל אֶחָד בְּנִפְשׁוֹ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמִכְאוּבוֹ.
וּמִחַמַּת זֶה הֵם נוֹפְלִים בְּדַעְתָּם, וּרְפָם מִיֵּאֲשִׁין
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, וְאֵינָם מִתְפַּלְלִים בְּכוּנָה
כָּלֵל, וְאֵינָם עוֹשִׂים בְּעִבּוּדַת ה' אִפְלוּ מַה שֶׁהוּוּ
יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת עֲדִין. עַל־כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁפִּיל
מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, כִּי הִרְבֵּה נַפְשׁוֹת שֶׁקָּעוּ עַל־יְדֵי
זֶה, כִּי הֵיאוּשׁ ח"ו קָשָׁה מִן הַכֹּל. עַל־כֵּן צָרִיכִין

להתחזק מאד לילך עם הדרך הזה הנ"ל, להפש
 בעצמו נקודות טובות בכל פעם, כדי להחיות את
 עצמו ולחזק את עצמו תמיד, ועל ידי זה יוכל
 להתפלל בחשק בחיות ובשמחה תמיד ולשוב אל
 ה' באמת כנ"ל: (שם)

כח יש נשמות שנפלו וצריכים להחיותם ולהשיבם
 בכל מיני מטעמים המשיבין את הנפש. ועל ידי
 התנוצצות המוחין בחינת תפלין, שזוכין על ידי
 שמשברין התנברות הרהורי גאוף (כמו שמוכא בבבית
 אות נ"ז), על ידי זה נעשין דבורים פשרים להחיות
 ולהשיב את אלו הנשמות הנפולות: (לק"ת סי' ה' אות
 ז' ח')

כח אסור לאדם ליאש את עצמו ח"ו, ואפלו אם נפל
 למקום שנפל ח"ו, ומנח בשאול תחתיות ממש
 רחמנא לצלן, אף אל פי בן אל יתיאש עצמו
 מהשם יתברך בשום אפן בעולם, פי גם משם
 יכולין להתקרב אליו יתברך, פי מלא כל הארץ
 כבודו. והצדיק האמת אינו נקרא בשם צדיק פי
 אם פשיש לו זה הכח, שיוכל להחיות ולהרים את

אלו שִׁנְפְּלוּ מְאֹד מְאֹד, לְחַזְקֵם וּלְאַמְצֵם לְעוֹרְרֵם
 וּלְהַקְיֵצֵם וּלְגַלּוֹת לָהֶם, כִּי עֵדִין עֵדִין ה' אִתֶּם
 וְעִמָּם וְאַצְלֵם וְקָרֹב לָהֶם כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ. וְכֵן לְהַפְּךְ, צָרִיךְ הַצְּדִיק לְהִרְאוֹת לְאֵלוֹ
 שֶׁהֵם בְּמִדְרַגָּה גְבוּהָ, שְׁעֵדִין אֵינֶם יוֹדְעִים כִּלְל
 בִּידְעֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּחֵינַת "מָה חֵמִית מָה פִּשְׁפֶּשֶׁת"
 וְכו': (לק"ת סי' ז' אות ז' וסי' ס"ח)

כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל מִמִּדְרַגָּתוֹ, וְלִפְעָמִים נִפְּלָתוֹ וִירִידָתוֹ
 גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי יֵשׁ שְׁנוּפֵל
 לְמִקְוֹמוֹת מְגֻנִים מְאֹד שְׁנִקְרָאִים בְּחֵינַת מְקוֹמוֹת
 הַמְּטַנְנִים, וְנוֹפֵל לְסַפְּקוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים וּמְגֻנִים
 וְזָרִים מְאֹד מְאֹד וּבְלִבּוּלִים רַבִּים, וְלִבּוֹ סִחְרַחַר
 שֶׁהִקְלִפָּה מְעַקְמָת וּמִסַּכְּבַת לִבּוֹ בְּעִקְוִיָּם
 וְסִיבּוּבִים וּבְלִבּוּלִים עֲצוּמִים (סע פֶּאָר דְּרִיִּישׁ דָּאם
 הָאָרֶץ), אַף עַל פִּי שְׁבִמְקוֹמוֹת אֵלוֹ אֵי אִפְשָׁר
 לְמַצֵּא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אַף עַל פִּי כֵן גַּם שֵׁם יֵשׁ
 תִּקְוָה גְּדוּלָה, עַל־יְדֵי שְׁיַחֲפֵשׁ וַיִּבְקֶשׁ מִשֵּׁם אֵת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וַיְהִי שׁוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ אֵיךְ מְקוֹם
 כְּבוֹדוֹ, וְכָל מָה שֶׁהוּא רוֹאֶה אֵת עֲצָמוֹ רְחוּק בְּיוֹתֵר

מכבודו יתברך, יצטער וישאל ויבקש יותר איה מקום כבודו. ועל ידי זה בעצמו שהוא מבקש ומחפש ומתגעגע אחר כבודו יתברך, ומצער וצועק ושואל ומבקש איה מקום כבודו, על ידי זה בעצמו הוא עולה בתכלית העליה, כי זוכה לעלות לבחינת אי"ה שהיא הקדשה הגבוהה מאד מאד. וזה עקר התשובה שיחפש תמיד ויבקש אי"ה מקום כבודו כנ"ל, שעל ידי זה הירידה נתהפך לעליה גדולה. וזה בחינת ירידה תכלית העליה המובא בכל ספרי קדש. ועין בפנים והבן שם היטב, כי עמק הוא: (לק"ת סי' י"ב)

צריך להיות עקשן גדול בעבודת ה'. והבן הדבר לא היטב, כי על כל אדם שרוצה לכנס בעבודת ה', אפלו הקטן שפקטנים, בהכרח שיעבר עליו עליות וירידות בלי מספר, וכמה מיני נפילות והשלכות, כי לפעמים יש שפילין אחד בכונה מעבודת ה'. ועל כל זה צריכין התחזקות גדול בלי שעור, וכמבאר מזה קצת למעלה. וכמה פעמים הוא צריך להתחזק ולהתאחז עצמו רק בדרך עקשנות,

וְצָרִיכִין עֲקֻשְׁנוֹת גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּזוֹה. וְזָכַר דְּבַר
זֶה הַיָּטֵב, כִּי תִצְטָרֵךְ לְזוֹה מְאֹד: (לק"ת סי' מ"ח)

לג וְדַע, שְׁכָל יֵאלוּ הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת וְהַפְּלִבּוּלִים וְכוּ'
צָרִיכִים בְּהַכְרַח לְעֵבֵר בָּהֶם קֹדֶם שֶׁנִּכְנָסִין לְשַׁעְרֵי
הַקְּדוּשָׁה. וְכָל הַצְּדִיקִים וְהִירָאִים הָאֲמֵתִיִּים עָבְרוּ
בְּכָל זֶה: (שם)

לד וְאִם אַתָּה רְחוּק מְאֹד מְאֹד מִמְּנוּ יִתְפַּרֵּךְ, וְנִדְמָה
לְךָ שְׂאֵתָה פּוֹגֵם מִמּוֹשׁ בְּכָל שְׁעָה נִגְדוֹ יִתְפַּרֵּךְ, נִגְדַּ
זֶה יִתְדַע, שְׂאִישׁ בְּזוֹה שֶׁהוּא מְגַשֵּׁם כָּל כָּד, כָּל
תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁהוּא מֵרַחֵק עֲצָמוֹ מְעַט מְעַט מִן
גְּשָׁמִיּוֹתוֹ, אִפְלוֹ תְּנוּעָה בְּעֵלְמָא שֶׁהוּא מִמְּשִׁיךְ אֶת
עֲצָמוֹ מִגְּשָׁמִיּוֹתוֹ יֵאלִיו יִתְפַּרֵּךְ, הִיא גְּדוּלָּה וַיִּקְרָה
מְאֹד מְאֹד אֲצֵלוֹ יִתְפַּרֵּךְ, וְהוּא רֵץ בְּזוֹה אֲלֵפֵי
אַלְפִים פְּרָסָאוֹת בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים: (שם)

לז וְהַעֲקֵר לַחֲזוֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחָה בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת.
כִּי עֲצָבוֹת מְזִיק מְאֹד, עַל־כֵּן צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל
כַּחוֹ לְהַרְחִיק וּלְגַרֵּשׁ אֶת הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׂחָרָה,
הֵן עַל־יְדֵי שִׂיחַפֵּשׁ וַיִּמְצָא בְּעֲצָמוֹ עֲדִין נִקְדוּת
טוֹבוֹת וְכַנ"ל, הֵן עַל־יְדֵי שְׂלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי. וְעַל פִּי

רַב אִי אֶפְשָׁר לְשַׁמַּח אֶת עַצְמוֹ כִּי אִם עַל־יְדֵי עַנְיָנִי
שְׁמוֹת וְצַחוּק וְכוּ' (כְּמוֹ שְׁנַחֲפָאֵר כָּל זֶה בְּאוֹת שְׁמַחָה עֵין שָׁם):
(שם)

וְדַע, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל גֶּשֶׁר צָר
מְאֹד, וְהַכֵּלֵל וְהַעֲקֹר וְשָׁלֵא יִתְפַּחַד כִּלְלִי: (שם)

לְפִי גְדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעֵצִים רוּמְמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ,
בְּתַנוּעָה קָלָה בְּעֵלְמָא וּבְהַסְתַּכְּלוֹת בְּעֵלְמָא שְׂאִינְהָ
כְּרֵאוּי לְפִי כְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, הִיָּה רְאוּי לָבוֹא עַל
הָאָדָם מֵה שְׂרֵאוּי ח"ו. אֵךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא
רַחֲמִים, וְכֹל הָעוֹלָם מְלֵא רַחֲמָנוֹת וְהוּא יִתְבָּרַךְ
רוֹצֵה מְאֹד בְּהָעוֹלָם. עַל־כֵּן אֶהוּבֵי אַחֵי, אֶתָּה
הַמְעִיֵן, נַפְשִׁי וּלְבָבִי, חֲזֹק וְאַמִּץ מְאֹד וּבְטַח בְּה' כִּי
לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ. כִּי כֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ הַכֹּל
לְטוֹבְתְךָ. וְתִסְמַךְ עַל רַחֲמָיו הַמְרַבִּים כְּלֵי שְׁעוֹר, כִּי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גְּדוֹל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקֶר. וַיֵּשׁ עַנְיָן
שְׁמַת־הַפֶּךָ הַכֹּל לְטוֹבָה, וּזְדוּנוֹת נִתְהַפְּכוּ לְזַכּוּיֹת,
רַק חֲזֹק וְאַמִּץ: (לק"ת סי' מ"ט)

וְהוּא מַעֲלָה גְדוֹלָה כְּשֵׁיִשׁ עֲדִין יֵצֵר הָרַע לְאָדָם, כִּי
אִז יְכוּל לַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עִם הַיֵּצֵר הָרַע דִּיקָא.

דְּהִינּוּ לְהִתְגַּבֵּר מִתּוֹךְ חֲמִימוֹת הַיֵּצֶר הָרָע,
 לְהַמְשִׁיךְ מִמֶּנּוּ לְתוֹךְ אֵיזֶה עֲבוּדָה מְעֹבֶדֶת ה'.
 וְאִם אֵין יֵצֵר הָרָע לְאָדָם, אֵין עֲבוּדָתוֹ נְחֻשֶׁבֶת
 כְּלָל. וּבְשִׁבִיל זֶה מְנִיחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַיֵּצֶר הָרָע
 שְׂיִתְפַּשֵּׁט כָּל כּוֹד עַל הָאָדָם, וּבְיֹתֵר עַל מִי שְׂחַפֵּץ
 בְּאַמֻּת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. אַף עַל פִּי שְׂעַל־יְדֵי
 הַתְּפִשְׁטוּתוֹ וְהִתְגַּבְּרוּתוֹ כָּל כּוֹד הוּא מְבִיא אֶת
 הָאָדָם לְמָה שְׂמְבִיא לְכַמָּה עֲוֹנוֹת וּפְגָמִים גְּדוֹלִים,
 אַף עַל פִּי כֵן הַכֹּל כְּדָאֵי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁבִיל
 הַתְּנוּעָה טוֹבָה, מֵה שְׂבִתְקָה הַתְּגַבְּרוּתוֹ שֶׁל הַיֵּצֶר
 הָרָע מִתְגַּבֵּר עָלָיו הָאָדָם בְּאֵיזֶה תְּנוּעָה וּבִוְרַח
 מִמֶּנּוּ, שְׂזֶה יִקָּר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיֹתֵר מֵאֵלּוּ עֶבֶד
 אוֹתוֹ אֶלֶף שָׁנִים בְּלֵי יֵצֵר הָרָע. כִּי כָּל הָעוֹלָמוֹת
 לֹא נִבְרְאוּ כִּי אִם בְּשִׁבִיל הָאָדָם, שְׂכָּל מַעֲלָתוֹ
 וְחֲשִׁיבָתוֹ הוּא מִחֲמַת שְׂיֵשׁ לוֹ יֵצֵר הָרָע כְּזֶה, וְהוּא
 מִתְחַזֵּק כְּנִגְדּוֹ. עַל־כֵּן כָּל מֵה שְׂהוּא מִתְפַּשֵּׁט
 בְּיֹתֵר וְיֹתֵר, כְּמוֹ כֵן יִקָּר בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר כָּל
 תְּנוּעָה בְּעֵלְמָא שְׂהוּא מִתְחַזֵּק נִגְדּוֹ. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּעֵצְמוֹ עוֹזֵרוֹ לְזֶה, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב "ה' לֹא יַעֲזֹבֵנוּ
 בְּיָדוֹ": (שם)

לח היצור הרע נוקש באדם בכל פעם ומעוררו למה ששמעוררו. ואף אם אין האדם שומע לו ופונה ערף ממנו, אף על פי כן הוא נוקש בו עוד פעם שני ושלישי ורביעי ויותר. אבל אם האדם הוא חזק בדעתו ועקשן נגד היצור הרע ואינו פונה אליו כלל, אזי היצור הרע מסתלק והולך לו. וכן בתפלה בענין המחשבות הבאים לבלבל הוא ממש כנ"ל, שהמחשבה באה כמה פעמים פעם אחר פעם לבלבל. וצריך להיות חזק לבלי להסתכל עליה כלל בשום אופן ואזי תסתלק. ועין במקום אחר מזה: (לק"ת סי' נ"א)

לז כשאדם נכנס לקדושה גבוהה, כגון בשמתקרב לצדיק האמת וכיוצא, לפעמים אז דיקא יקרה לו מקרה בלתי טהור ח"ו. ואל יפל בדעתו מחמת זה, פי אדרבא, לפעמים זה סימן שנתקרב אל הקדושה, ולפעמים הוא טובה גדולה אליו: (לק"ת סי' קי"ז)

מ כבר מבאר שאין שום יאוש בעולם כלל, ובה בעצמו שהוא רואה את עצמו רחוק מאד מהשם

יִתְבַּרַךְ בְּתַכְלִית הַרְחוֹק, בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ רָאוּי לוֹ
 לְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמוֹ, מֵאַחַר שֶׁעַל כָּל פְּנִים הוּא יוֹדֵעַ
 שֶׁהוּא רְחוֹק, כִּי הִיָּה אֲפִשֶׁר שִׁיְהִיָּה רְחוֹק כָּל כַּף
 עַד שֶׁלֹּא יֵדַע כָּלֵל שֶׁהוּא רְחוֹק. וּמֵאַחַר שֶׁעַל כָּל
 פְּנִים הוּא יוֹדֵעַ גָּדֹל רְחוֹקוֹ, אָף עַל פִּי שֶׁהֶאֱמַת
 הוּא בֵּן, אָף עַל פִּי כֵּן זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא חָשׁוּב אֲצֵל
 הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מֵהַ שֶׁעַל כָּל פְּנִים הוּא יוֹדֵעַ רְחוֹקוֹ.
 וְעַל-יָדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ רָאוּי לוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמוֹ
 וּלְחַזֵּק אֶת עֶצְמוֹ בְּכֹל מֵה שְׁיֻכַּל: (לק"ת סי' סח)

מא
 אֶפְלוּ הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים שְׁקוֹרִין (פְּרֶאֶסְטֶאֶקִים),
 וְאֶפְלוּ הָרָשָׁעִים, וְאֶפְלוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם לְהַבְדִּיל,
 כֵּלָם מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִהַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ מִי
 שֶׁהוּא אִישׁ פְּשׁוּט, כְּגוֹן שְׂאִינוּ יָכוֹל לְלַמֵּד אוֹ
 שֶׁהוּא בְּמָקוֹם שְׂאִינוּ יָכוֹל לְלַמֵּד, אָף עַל פִּי כֵּן גַּם
 אִזּוּ מְקַבֵּל חַיּוֹת מִהַתּוֹרָה. עַל-כֵּן גַּם אִזּוּ צָרִיךְ
 לְהַחֲזִיק עֶצְמוֹ בִּירֵאת שָׁמַיִם בְּכֹל מֵה שְׁיֻכַּל,
 אֶפְלוּ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא בּוֹדֵל מִן הַתּוֹרָה, וְאֶפְלוּ מִי
 שְׂאִינוּ יָכוֹל לְלַמֵּד כָּלֵל. כִּי כֵּלָם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִן
 הַתּוֹרָה הַנְּעֻלָּמַת עַל-יָדֵי הַצְּדִיק הַגָּדוֹל שְׂמַתְנֶהָ
 בְּפִשְׁיטוֹת לְפַעְעָמִים, וְעֵינַי בְּפְנִים: (לק"ת סי' ע"ח)

מב וּאֶפְלוּ מִי שֶׁנִּפְלַח ח"ו מְאֹד מְאֹד, וּמִנְחַב בְּשִׂאֹל תַּחֲתִיּוֹת ח"ו, אַף עַל פִּי כֵן יֵשׁ לוֹ תִקְוָה גְדוֹלָה עַל-יְדֵי הַצְדִּיק הַגְּדוֹל הָאֲמִתִּי, כִּי עַל יְדוֹ יִכּוֹלִין הַכֹּל לְקַבֵּל חַיּוֹת מִהַקְדָּשָׁה בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהֵם. עַל-כֵּן בְּאִמַּת אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל (ק"ו יְאוּשׁ אֵין גָּאָר נֵיט פֶּאָר הַאֲנִדִּין), וְאִיךְ שֶׁהוּא אֶפְלוּ אִם נִפְלַח לְמְקוֹם שֶׁנִּפְלַח רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אַף עַל פִּי כֵן מֵאַחַר שֶׁמְחִיזֵק אֶת עֲצֻמוֹ בְּמָה שֶׁהוּא עֲדִין, יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לְשׁוֹב וּלְחִזּוֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךְ. וְהַעֲקָר הוּא מִבְּטָן שִׂאֹל שׁוֹעֵתוֹ, כִּי גַם צִעָקָה מִשִּׂאֹל תַּחֲתִיּוֹת אֵינָה נֶאֱבָרֶת לְעוֹלָם. וְיִצְעַק וְיִצְעַק וְיִצְעַק וְלֹא יִתְיַאֵשׁ עֲצֻמוֹ מִן הַצִּעָקָה לְעוֹלָם, רַק יִצְעַק וְיִתְחַנֵּן לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבַּרְךְ תָּמִיד יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, עַד יִשְׁקוּף וְיִרְאֶה ה' מִשָּׁמַיִם: (שם)

מב אֶפְלוּ בְּשִׂאֹל תַּחֲתִיּוֹת יִכּוֹלִים לְהִיּוֹת סְמוּכִים אֵלָיו יִתְבַּרְךְ: (שם)

מד אִם אַתָּה מֵאֲמִין שֶׁיִּכּוֹלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שֶׁיִּכּוֹלִין לְתַקּוֹן, וְהִבֵּן. וְעֵינַי עוֹד בְּשִׂאֲרֵי מְקוֹמוֹת מַעֲגָנִין

הַתְּחִזְקוֹת וְעֵינַי בְּהַשְׁגוֹת אוֹת מ"ו וְהִבֵּן הַיֵּטֵב וְחִזַּק
וְאַמֵּץ: (לק"ת סי' קי"ב)

הַשְׁגוֹת וְהַתְּנוּצָצוֹת אֵלְקוֹת

זֶה שָׁאֵנוּ רוֹאִים, שְׁלִפְעָמִים נִתְּלֵהב הָאָדָם בְּתוֹךְ
הַתְּפִלָּה וְאוֹמֵר כִּמְהָ תִּבּוֹת בְּהַתְּלֵהבוֹת גָּדוֹל, זֶה
בְּחֻמַּת ה' עָלָיו, שֶׁנִּפְתַּח לוֹ אוֹר אֵין סוּף וְהָאִיר
לוֹ. וּכְשֶׁרוֹאֶה אָדָם הַתְּנוּצָצוֹת הַזֹּאת, אֵף עַל גַּב
דְּאִיהוּ לֹא חֲזִי מִזְלִיָּה חֲזִי, תִּכְרַף נִתְּלֵהב נִשְׁמָתוֹ
לְדַבְּקוֹת גָּדוֹל לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּאוֹר אֵין סוּף.
וּכְשֶׁעוֹר הַתְּגַלּוֹת אֵין סוּף, לְפִי מִנְיֵן הַתִּבּוֹת
שֶׁנִּפְתַּחוּ וְהַתְּנוּצָצוֹ, כָּל אֵלוֹ הַתִּבּוֹת אוֹמֵר בְּדַבְּקוֹת
גָּדוֹל וּבְמִסִּירַת נַפְשׁוֹ וּבְכַטּוֹל כַּחוֹתָיו. וּבְשַׁעָּה
שֶׁנִּתְּבַטַּל לְגַבֵּי אֵין סוּף, אֲזִי הוּא בְּבַחֲיִנַת וְלֹא יָדַע
אִישׁ, שָׁאֵפְלוֹ הוּא בְּעַצְמוֹ אֵינוֹ יוֹדַע מִעַצְמוֹ, אֲבָל
זֹאת הַבַּחֲיָנָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב כְּדֵי שְׂיִתְקִים
יִשׁוּתוֹ שֶׁלֹּא יִסְתַּלֵּק קָדָם זְמַנּוֹ ח"ו. כִּי הַקְּדוֹשׁ
כְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּעִבּוּדָתָנוּ. בְּשָׁבִיל זֶה צָרִיךְ שֶׁלֹּא
יִשָּׂאֵר כּוֹן, אֲלֵא עַד עַתָּה שְׂיִבּוֹא הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא

בְּעֶצְמוֹ וַיִּפֹּל נִשְׁמָתוֹ, אִזּוּ יִתְבַּטֵּל בְּאֵין סוּף בְּתַכְלִית
כְּפִי מֵהַ שְׂיִזְכָּה: (לק"א סי' ד' אות ט')

ב על־יְדֵי הַדְּבָקוֹת שֶׁל אָדָם בְּאֵין סוּף, בְּרִצּוֹא וְשׁוֹב
כְּדֵי שְׁלֵא יִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי כַּנ"ל, אִזּוּ אַחַר כֵּךְ כְּשֶׁהוּא
בְּבַחֲיִנַת וְשׁוֹב, שֶׁשָּׁב לְדַעְתּוֹ לַיִּשׁוּתוֹ, אִזּוּ נִשְׁאָר בּוֹ
רְשִׁימוֹ מֵאוֹר הַנֶּפֶלָא שֶׁל הַדְּבָקוֹת הַזֹּאת. וְאִזּוּ
הַרְשִׁימוֹ מֵרָאה לְדַעַת אַחֲדוֹת הָאֵין סוּף וְטוֹבוֹ,
שֶׁיִּדַע שֶׁכָּלוּ טוֹב וְכָלוּ אַחַד, שְׁזֹאת הַבְּחִינָה הִיא
מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא. וְכָל זֶה זֹכֵין עַל־יְדֵי וְדוּי דְבָרִים
לְפָנֵי הַתְּלַמִּיד חֶכֶם הָאֱמֵתִי: (שם)

ב הַצְּדִיק הָאֱמֵת הוּא כָּל יָמָיו בְּתִשׁוּבָה. כִּי אֶפְלוּ
כְּשִׁיזְדַע בְּעֶצְמוֹ שֶׁעָשָׂה תִּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד־וֹן הוּא
עוֹשֶׂה תִּשׁוּבָה עַל הַשְּׁגָתוֹ הָרֵאשׁוֹנָה, שֶׁהִיא
נַחֲשֶׁבֶת אֶצְלוֹ עַתָּה גְּשָׁמִיּוֹת כְּפִי הַהֲשָׁגָה שְׁמִישִׁיג
עַכְשָׁו רּוֹמְמוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ. וְכֵן הוּא נוֹהֵג כָּל
יְמֵי חַיָּו, שֶׁהוֹלֵךְ בְּכָל פַּעַם מֵהַשְּׁגָה לְהַשְּׁגָה וְעוֹשֶׂה
תִּשׁוּבָה עַל הַשְּׁגָה הָרֵאשׁוֹנָה. וְזֶה בְּחִינַת עוֹלָם
הַבָּא שֶׁיְהִיָּה כָּלוּ שֶׁבֶת כָּלוּ תִּשׁוּבָה. כִּי עַקֵּר עוֹלָם
הַבָּא הוּא הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹתוֹ, וּבְכָל עֵת שִׁישִׁיגוֹ הַשְּׁגָה

יִתְּרָה יַעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה עַל הַשְּׁגָה הָרְאשׁוֹנָה. וּמִי שֵׁישׁ
 לוֹ מַח בְּקִדְקִדּוֹ, יִכּוֹל לְהַבִּין עַל-יְדֵי זֶה גְדֻלַּת
 הַבּוֹרָא יִתְפַּרֵּךְ וּגְדֻלַּת הַצְּדִיקִים, אֲשֶׁרֵי לָהֶם
 וּלְהַנְלוּיִם אֵלֵיהֶם: (לק"א סי' ו' אות ג')

ד דַּע, שֵׁישׁ אֹר שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִנִּפְשׁוֹן רוּחִין
 וְנִשְׁמָתִין וְהוּא אֹר אֵין סוּף. וְאֵף עַל פִּי שְׂאִין
 הַשֶּׁכֶל מִשִּׁיג אוֹתוֹ, אֵף עַל פִּי כֵן רְדִיפָה דְמַחֲשָׁבָה
 לְמַרְדָּף אֲבַתְרִיָּה. וְעַל יְדֵי עֲשִׂית הַמְצׁוֹת בְּשִׂמְחָה
 זֹכִין לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמְעַפֵּב,
 בְּבַחֲיַת מָטִי וְלֹא מָטִי. וְנַעֲשִׂין תְּשׁוּעָה הַיִּכְלִין דְּלֹא
 אֲנוּן גְּהוּרִין וְלֹא רוּחִין וְלֹא נִשְׁמָתִין וְלִית מָאן
 דְּקִימָא בְּהוּ וְלֹא מַתְדַּבְּקִין וְלֹא מַתִּידְעִין. אֲשֶׁרֵי מִי
 שִׁזְזָה שְׂיִרְדָּף מַחֲשַׁבְתּוֹ לְהַשִּׁיג הַשְּׁגוֹת אֱלֹהִים, אֵף
 עַל פִּי שְׂאִין יִכְלַת בְּיַד הַשֶּׁכֶל לְהַשִּׁיג אוֹתָם, כִּי לֹא
 מַתְדַּבְּקִין וְלֹא יְדִיעִין (וְעֵין בְּפָנִים בְּסִימָן כ"ד): (לק"א סי' כ"ד)

ה הַשְּׁגוֹת אֱלֹקוֹת אֵי אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיג כִּי אִם עַל-יְדֵי
 צְמֻצוּמִים רַבִּים יַעֲלֶה לְעֵלּוּל מִשְׁכָּל עֲלִיזוֹן לְשִׁכָּל
 תַּחְתּוֹן. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְבַקֵּשׁ מְאֹד מְלַמֵּד וְרַבִּי
 הַגּוֹן בְּזֶה, שְׂיִהְיֶה גְדוֹל בְּמַעַלָּה כָּל כֶּף עַד שְׂיִכְבֵּל

להכניס בדעתו השגות אלקות, שזה עקר התכלית והתקנה האמתית. וכל מה שהוא קטן ביותר, הוא צריך רבי גדול ביותר (ענין צדיק אות ל"ח) שידע איך להתנהג עמו לסבב לו כמה הקדמות נפלאות בישכל גדול, שהם בחינת צמצומים הנ"ל, שעל ידם יבוא להשגת אלקות: (לק"א סי' ל' אות א' ב')

על ידי התורה והמצוות ממשיכין השגות אלקותו יתברך. כי כל אות שבתורה וכל מצוה ומצוה הוא בחינת צמצום להשיג על ידו השגות אלקותו יתברך: (שם אות ג')

לזכות לזה השיכל שהוא הקדמה להשגת אלקות, אי אפשר כי אם על ידי שיהיה שונא בצע, שישנא את הממון בתכלית השנאה. אבל על ידי אהבת ממון הוא נופל מזה השיכל, אדרבא, הוא נופל לשטות וכסילות ולעצבות ומרה שחרה, והקלפות והסמטרא אחרא מסבבין אותו בפסובין שלהם שהם ההפך משיכל הנ"ל: (שם אות ד')

על ידי השמחה בשלש רגלים זוכין להשגות אלקות: (שם ה')

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא חֶלֶק אֱלֻקוֹת מִמַּעַל. וְעַקֵּר
הָאֱלֻקוֹת בִּלְב. וְהָאֱלֻקוֹת שְׁבֹלֵב אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי
הוּא בְּחִינַת אֵין סוּף. כִּי אֹר לְהִבְיוֹתוֹ הוּא עַד אֵין
סוּף, הֵינּוּ אֵין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית לְתַשׁוּקָתוֹ. וּלְפִי
גְדֹל הַהִתְלַהֲבוֹת הַלֵּב שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁהוּא
עַד אֵין סוּף, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֲבוּדָה,
וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְגַלּוֹת שׁוּם מְדָה טוֹבָה, כִּי מְגֹדֵל
הַהִתְלַהֲבוֹתוֹ עַד אֵין סוּף אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוּם
דָּבָר. עַל־כֵּן בְּהִכָּרַח צָרִיד הָאָדָם לְצַמְצֵם אֹר
הַהִתְלַהֲבוֹת לְבוֹ, כְּדִי שְׂיֻכַּל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
בְּהִדְרָגָה וּבְמִדָּה. כִּי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ רוּצָה בְּעֲבוּדָתָנוּ,
שְׂנַעֲבֹד אוֹתוֹ בְּעֲבָדוֹת וּבְמִדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה
נִתְגַּלָּה מַלְכוּתוֹ יִתְפָּרֵךְ: (לק"א סי' מ"ט אות א')

כָּל מֶה שֶׁמִּתְקָרֵב יוֹתֵר לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ צָרִיד לִידַע
שֶׁהוּא רְחוֹק מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְפָּרֵךְ. כִּי אִם יִחַשֵׁב
וַיִּדְמֶה בְּדַעְתּוֹ שֶׁכִּבֵּר נִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ וַיִּוֹדַע
בִּידִיעַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, זֶה סִימָן שֶׁאֵינּוּ יוֹדַע כָּלֵל. כִּי
אִם הָיָה יוֹדַע קֶצֶת מֵהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, הָיָה יוֹדַע שֶׁהוּא
רְחוֹק מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְפָּרֵךְ וַאֲיֵנּוּ יוֹדַע כָּלֵל. וְזֶה דָּבָר

שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִפְהַּ לְדַבֵּר וּלְהַסְבִּיר זֹאת, כִּי גִדְלַת
הַבּוֹרָא יִתְפָּרֵד אִין שְׁעוֹר: (לק"א ס"ה ס"ג)

צָרִיד לְהַרְגִּיל לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל פַּעַם בְּבַחֲיַנַּת
בְּטוֹל, לְהַסְתַּכֵּל רַק עַל הַתְּכָלִית הַטּוֹב הָאֲמִתִּי
וְהַנִּצְחִי. וְזֶה עַל־יְדֵי שְׂיִסְתָּם עֵינָיו מִחִיּוֹ דְהָאִי
עֲלָמָא. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַסְתַּכֵּל וּלְהַכְלִיל בְּהַתְּכָלִית
כִּי אִם עַל־יְדֵי סְתִימוֹ דְעֵינָין, שְׂיִסְתָּם עֵינָיו לְגַמְרֵי
מִחִיּוֹ דְהָאִי עֲלָמָא, אַף גַּם לְדַחְקָם בְּהָאֲצַבְעָא, וְאִז
לֹא יִהְיֶה לוֹ יִסּוּרִים וְצָעַר מִשּׁוּם דְּבַר שְׂפַעוּלָם. אִךְ
אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת קְבוּעַ תָּמִיד בְּבַחֲיַנַּת הַבְּטוֹל, כִּי
אִם בֶּן יֵצֵא מִגִּדְרֵי אֲנוּשֵׁי. וְעַל־כֵּן בְּהַכְרַח שְׂיִהְיֶה
הַבְּטוֹל בְּבַחֲיַנַּת רְצוּא וְשׁוֹב, וְאִז הִרְשִׁימוּ שֶׁל
הַבְּטוֹל מֵאִיר אֶל הַדַּעַת אֹר מְתִיקַת נְעִימַת
הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹת, מַה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְאַחַד לְסַפֵּר
לְחִבְרוֹ כִּלְלִי. וְעַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ שְׂמַחָה גְדוֹלָה וְעַל־
יְדֵי זֶה נִמְשָׁכִין חֲדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיתָא. וְעַל־יְדֵי זֶה יְכוּל
לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל הַיִּסּוּרִין
וְהַרְפָּתָקָאוֹת שְׂעוֹכְרִים עֲלָיו ח"ו, וְיִזְכֶּה לְטַעַם
וּלְהַרְגִּישׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה מַעֲיִן עוֹלָם הַבָּא: (לק"א ס"ה ס"ה)

יב כְּשִׁזְכָּה לְאִזְוָה הַתְּנוּצָצוֹת שִׁתְּנוּצִין לוֹ אֱלֻקוֹתוֹ
 יתְּבַרְךָ, צְרִיד לְהַזְהִיר שֶׁיְהִיָּה לוֹ צְמֻצוֹם, לְצֻמְצָם
 הַמַּחַ וְהַדַּעַת שְׁלֵא יֵצֵא חוּץ לַגְּבוּל שְׁלוֹ. כִּי אִפְלוּ
 בְּקִדְשָׁה אֶסוּר שֶׁיְהִיָּה הַמַּח מְשׁוּמְט בְּמָה שְׂאִין לוֹ
 רְשׁוֹת לְפִי מִדְּרַגָּתוֹ. כִּי כָּל בְּרִיָּה יֵשׁ לוֹ דֵי וּגְבוּל
 בְּאֱלֻקוֹתוֹ יתְּבַרְךָ, דִּהְיֵנוּ בְּהַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹתוֹ,
 שְׁאֶסוּר לוֹ לְיֵצֵאת חוּץ מִהַגְּבוּל שְׁלֵא יָבוֹא לְיַדִּי
 הַרִיסָה ח"ו: (לק"א סי' ה' אות ז')

יג דְּוֹד הַמַּלְךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם אָמַר: "כִּי אֲנִי יַדְעֵתִי כִּי
 גְדוֹל ה'" וגו'. "אֲנִי יַדְעֵתִי" דִּיקָא, כִּי גְדֻלַּת
 הַבּוֹרָא יתְּבַרְךָ כְּפִי מָה שְׁזֻכָּה מִי שְׁזֻכָּה
 שִׁתְּנוּצִין בְּלָבוֹ, אִי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר לַחֲבֵרוֹ כְּלָל,
 וְעַל־כֵּן אָמַר: "כִּי אֲנִי יַדְעֵתִי", "אֲנִי יַדְעֵתִי" דִּיקָא
 (אִךְ יוֹיִים): (שיחות הר"ן סי' א')

יד וְאִפְלוּ לְעֻצְמוֹ אִי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר מִיּוֹם לְיוֹם, לְפִי
 מָה שְׁפִזְרִיחַ לוֹ וּמִתְנוּצִין לוֹ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, אִינוּ
 יְכוּל לְסַפֵּר לְעֻצְמוֹ לְיוֹם שְׁנֵי, הַזְרִיחָה
 וְהַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יתְּבַרְךָ, שֶׁהִיָּה
 לוֹ בְּזֶה אֶתְמוּל: (שם)

10 הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרוּךְ הוּא גָדוֹל מְאֹד וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר, וְאֵין יוֹדְעִין כָּלֵל, כִּי נַעֲשִׂים בְּעוֹלָם דְּבָרִים נוֹרָאִים, מַעֲשִׂים רַבִּים לְאֵין תַּכְלִית, וְשִׁנּוּיִים וְחִדּוּשִׁים רַבִּים וְנִפְלְאִים, וְאֵין יוֹדְעִין כָּלֵל. וְאִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר בְּזוֹה, רַק כָּל חַד כְּפֹהֵם מֵה דְמִשְׁעַר בְּלִבֵּיהֶ, יְכוּל לְהַבִּין מֵרְחוֹק שְׂאֵין יוֹדְעִין כָּלֵל, וְאִף עַל פִּי בֶן עֵדִין הוּא רְחוֹק מְאֹד מִתַּכְלִית הַיְדִיעָה שְׂלֹא יִדַע. כִּי עֵדִין לֹא הִתְחִיל לַיְדַע כָּלֵל. וְעֵין בְּפָנִים שִׂיחוֹת נִפְלְאוֹת בְּזוֹה, וְאִיךְ לְהִתְחַזֵּק עַל־יְדֵי זֶה לְבַל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ לְעוֹלָם, אֶפְלוּ אִם נָפַל לְמָקוֹם שְׁנִפְּלָ ח"ו, אֵל יִתְיַאֵשׁ עֲצֻמוֹ מִן הַצְּעָקָה לְעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ גָּדוֹל מְאֹד וְיְכוּל לְהִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה וְכוּ', עֵין שָׁם: (שם סי' ג')

וְדוּי דְבָרִים

א על־יְדֵי וְדוּי דְבָרִים לְפָנֵי הַתְּלִמִּיד חָכֵם הָאֵמֶת, עַל־יְדֵי זֶה מַעֲלָה בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה לְשִׁרְשָׁה, וְעַל־יְדֵי זֶה מְבַטֵּל מִמְשַׁלַּת הָעֵפוֹ"ם, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכָה לַיְדַע שְׂכָל מְאֻרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ וְיִכְרֵךְ עַל הַכֹּל

"הטוב והמטיב", שזאת הפחינה היא מעין עולם

הבא: (לק"א סי' ד' אות ג')

ב עוונותיו של אדם חקוקים על עצמותיו, ועל־ידי
ודוי דברים לפני התלמיד חכם יוצא מעצמותיו
הצרופים רעים של העוונות שהיו חקוקים עליהם,
ומוחלין ומכפרים לו כל עוונותיו (עין תשובה אות א):

(שם ה')

ג קדם שהתודה וספר כל לבו לפני התלמיד חכם,
אף על פי שהיה אצל התלמיד חכם ונתן לו ממון,
עדין אינו יודע באיזה דרך הוא מהלך, כי יש דרך
ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות. אבל על־ידי
ודוי דברים לפני התלמיד חכם, על ידי זה התלמיד
חכם מדרוך אותו בדרך הישר לפי שרש נשמתו
ונתתקן הכל: (שם אות ח')

ד בכל פעם שבא אצל התלמיד חכם יספר לפניו כל
לבו, ועל־ידי זה אתה נכלל באין סוף: (שם אות ט')

ה צריך לפרט את החטא, כי צריכין להתודות
בדבורים דוקא בכל פעם על כל מה שעשה. ויש
לזה מניעות רבות, לפעמים נשכח מאתו החטא,

וַיֵּשׁ שְׂיִכְבֵּד עָלָיו מְאֹד וְקָשָׁה לוֹ לְהוֹצִיא הַדְּבָר
 לְהַתְּוֹדוֹת וְעוֹד מְנִיעוֹת רַבּוֹת. וְהַתְּקוֹן לָזֶה לְשִׁמּוּחַ
 הַרְּבִה בְּשִׁמּוּחַהּ שֶׁל מִצְוָה, כַּגֹּן חֲתָנָה שֶׁל מִצְוָה אוֹ
 שְׂאֵר מִצְוָה בְּשִׁמּוּחָהּ, שְׂיִתְגַּבֵּר לְשִׁמּוּחַ בְּשִׁמּוּחָהּ
 גְּדוֹלָה, עַד שְׂיִרְקֹד הַרְּבִה מִחֲמַת שִׁמּוּחָהּ. עַל־יְדֵי זֶה
 יִזְכֶּה לְהַתְּוֹדוֹת בְּדַבּוּרִים. וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְקַן פְּנִים
 חֲטָאִיו: (לק"א סי' קע"ח)

זכרון

- א הַתְּפִלָּה מְסַגֵּל לְזִכְרוֹן: (לק"א סי' ז' אות ה')
- ב עַל־יְדֵי תַעֲנִית וְצַדִּיקָה וּבִפְרָט צַדִּיקָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל,
 עַל־יְדֵי זֶה נִתְבַּטַּל הַשְּׂכָחָה וְזוֹכֵה לְזִכְרוֹן: (לק"א סי' ל"ז
 אות ג' ד')
- ג עַל־יְדֵי מְחָאֵת כַּפַּיִם בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה נִמְתְּקֵן הַדִּינִים
 וְנִצְוֹלִין מִשְׂכָּחָה וְזוֹכִין לְזִכְרוֹן: (לק"א סי' מו')
- ד צָרִיךְ לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַזְּכָרוֹן שֶׁלֹּא יִפֹּל לְשִׂכְחָה,
 דְּהֵינּוּ שְׂיִזְכֹּר תָּמִיד בְּעֵלְמָא דְאַתִּי וְלֹא יִשְׁכַּח. וְכִּי
 רְאוּי לְהִיּוֹת מְנַהֵג אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁתְּכַף בְּפִקֵּר
 בְּהַקִּיצוֹ מִשְׁנָתוֹ, מִיַּד כְּשִׂיפְתָּח אֶת עֵינָיו קִדְּם

שִׁיתְחִיל שׁוּם דְּבַר, יִזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ תַּכְּף בְּעֵלְמָא
 דְּאִתִּי. וְזֶה בְּחִינַת זְכוּרֹן בְּכָל־לֵיאוֹת. וְאַחַר כֵּן צָרִיךְ
 לְהַמְשִׁיךְ הַזְכוּרֹן בְּפִרְטוּיּוֹת, דְּהֵינּוּ שִׁינְדִיל דְּעֵתוֹ
 בְּכָל הַמַּחֲשָׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה שְׁהֵשֵׁם יתְּבַרְךָ מְזֻמִּין
 לוֹ בְּכָל יוֹם, לְהִבִּין מֵהֶם הָרְמֻזִים שְׁהֵשֵׁם יתְּבַרְךָ
 מְרֻמוֹ לוֹ עַל יָדָם לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. כִּי הֵשֵׁם יתְּבַרְךָ
 מְצַמְצֵם אֶת עֲצֻמוֹ מֵאִין סוּף עַד אִין תְּכַלִּית, וּמְרֻמוֹ
 לוֹ רְמֻזִים בְּכָל יוֹם עַל־יְדֵי כָּל הַדְּבָרִים שֶׁמְזֻמִּין לוֹ
 בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהַגְדִּיל דְּעֵתוֹ בְּזוֹה,
 לְזַכֵּר בְּהֵשֵׁם יתְּבַרְךָ עַל־יְדֵי כָּל הַמַּחֲשָׁבָה דְבוּר
 וּמַעֲשֵׂה שְׁהֵשֵׁם יתְּבַרְךָ מְזֻמִּין לוֹ בְּכָל יוֹם, וּלְהִבִּין
 מֵהֶם הָרְמֻזִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. אִךְ הַהַגְדָּלַת הַדְּעַת
 צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּמִדָּה. עֵינֵי דְעַת אוֹת ל"ו וּל"ז: (לק"א

סי' נ"ד אות א' ב')

ה וְאַפְלוּ מִי שִׁיזְדַע וּמִבִּין רְמֻזִים מִכָּל הַדְּבָרִים, אַפְלוּ
 מַדְבְּרֵי חַל, אַף־עַל־פִּי־כֵן אָסוּר לוֹ לְעַסֵּק רַק בְּזוֹה
 מַחֲמַת ב' טַעְמִים (עֵינֵי בְּפָנִים), רַק צָרִיךְ שְׁיִהְיֶה לוֹ
 הַסְתַּפְּקוֹת לְהַסְתַּפֵּק רַק בְּהַכְרַחֲיוֹת. וְאַפְלוּ מִזוֹה
 הַהַסְתַּפְּקוֹת גּוֹפֵא צָרִיךְ לְתַנֵּן צְדָקָה (וְעֵינֵי מִמּוֹן אוֹת כ"ו

[כ"ז].) ומי שמתנהג כן, נעשה על-ידי כל זה תקונים נפלאים ויחודים גדולים למעלה. והמוזעם שאין להם זה השכל להבין הרמזים כנ"ל, נעשה אצלם כל זה מפילא על-ידי שנה וציצית ותפלין ותורה ותפלה ומשא ומתן: (שם אות ב' ג')

כדי לשמר הזכרון הנ"ל, צריך לשמר את עצמו שלא יפל לבחינת רע עין שהוא מיתת הלב, שעל-ידי זה בא שכתה: (שם אות ד')

ויש כמה בחינות ברע עין. יש שעינו צרה בהתנשאות של חברו, וכן יש כמה בחינות בזה. וצריך לשמר את עצמו מזה מאד, שלא יהיה לו שום עין רעה על חברו כלל. וכן צריכין להתפלל הרבה להשם יתברך, שינצל מרע עין של חברו. ומי שאינו מרגיש בעצמו כח לעמד כנגד הרע עין להכניעו, הוא צריך לברח ממנו: (שם)

גם צריכין לשמר את עצמו מלשון הרע, כי על-ידי לשון הרע נפגם הזכרון (עין דבור אות י'). גם צריכין להכריח את עצמו לשמחה, ועל-ידי כל זה נשמר הזכרון הנ"ל (עין שמחה אות י"ג י"ד): (שם אות ה' ו')

אַף עַל פִּי שְׁצַרִּיכִין לְשָׁמֵר הַזְּכָרוֹן לְעֵנִין תּוֹרָה
 וְעִבּוּדַת ה', אֲבָל יֵשׁ גַּם מַעֲלוֹת בְּהַשְׁכָּחָה. פִּי
 צַרִּיכִין לְהַרְגִּיל עֲצֻמוֹ לְהַשְׁפִּיחַ מִדַּעְתּוֹ כָּל הַדְּבָרִים
 הַמְּבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם מִעִבּוּדָתוֹ יִתְפַּדֶּה, וּבִפְרָט
 בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, שְׁכַל הַבְּלִבּוּלִים בָּאִים אָז. וְעַל פִּי
 רַב מִבְּלַבֵּל אוֹתוֹ מֵה שְׁעֵבֶר, שְׁלֵא טוֹב עֲשֵׂה בְּעֵנִין
 זֶה וּבְעֵנִין זֶה וְכוּ'. עַל־כֵּן צַרִּיכִין לְהַרְגִּיל עֲצֻמוֹ
 שְׁתִּכְף וּמִיד שְׁחוּלֵף וְעוֹבֵר הַדְּבָר, יַעֲבִיר וַיִּסְלַק
 אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, וַיִּסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרִי, וְלֹא
 יִתְחִיל לַחֲשֹׁב עוֹד בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ בְּעֵנִין זֶה כָּלֵל,
 וּבִפְרָט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה. וְכֵן כָּל דְּאָגוֹת הָעוֹנוֹת
 שְׁעֵבֶר וְכָל הַפְּגָמִים שְׁפָגַם, הַכֹּל צָרִיךְ לְהַעֲבִירם
 וְלְהַשְׁפִּיחַם מִדַּעְתּוֹ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה וְהַעֲבֹדָה.
 וְאַפְלוּ בְּכָל הַיּוֹם כֵּלּוּ אֵין טוֹב שְׁיִחֲשֹׁב בְּהֵם כָּל
 הַיּוֹם, רַק בְּשַׁעַת מִיחֻדַּת שְׁרוּצָה בְּכּוֹנֵה לְשִׁבֵּר לְבוֹ
 וּלְפָרֵשׁ שְׁיִחֲתוֹ וְכוּ', שְׂאֵז דִּיקָא יִזְכּוֹר עֲצֻמוֹ כָּל מֵה
 שְׁעֵבֶר. אֲבָל בְּשֹׂאֵר הַיּוֹם צָרִיךְ לְהַשְׁפִּיחַם מִדַּעְתּוֹ,
 כִּדִּי שְׁיֻכַּל לַעֲסֹק בְּעִבּוּדַת ה' בְּשִׁמְחָה, וּבִפְרָט
 בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה כַּנִּלְ: (שיחות הר"ן סי' כ"ו)

חִקְרוֹת וְחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת

* עקר השכל הוא השכל האמת של הצדיקי אמת, שעל-ידי זה השכל זוכין להשגת אלקות ולהכנים השגות אלקות לכל הנלויים אליהם. וכל החכמות חיצוניות הם כסילות נגד זה השכל. ולפעמים, בעוונותינו הרבים, כשנופל זה השכל אליהם (הינו להעכו"ם והסטרא אחרא), הם מתגברים בחכמתם וממשלתם, ואזי מתגבר ח"ו ממשלת העכו"ם. ומי יוכל לסבל את קול הצעקה והזעקה גדולה, כשנופל זה השכל אליהם, שהכסיל רוצה להתחכם, שמתגברים להמשיך לתוך החכמות שלהם, שהם כסילות באמת, את בחינת החכמה האמתיות שהוא השכל הנ"ל של השגות אלקות. ואומרים שרק הם חכמים, ואין חכמה גדולה מחכמתם המטעית, אשר כל יניקתה מנפילת השכל הנ"ל. והקדוש ברוך הוא בעצמו כביכול שואג על זה. וצריך כל אחד לראות לחתך ולהבדיל ולהעלות החכמה והשכל הנ"ל מהם

וְלִהְיוּ חֲזִירוֹ לְשֵׁרֵשׁוֹ. וְזֶה זֹכֵין עַל־יְדֵי צְדָקָה וְחֶסֶד
שְׁעוֹשִׂין. וְלִזֶּה הַחֶסֶד זֹכֵין עַל־יְדֵי שְׂמֻקְבְּלִין תּוֹכְחָה
מִמּוֹכִיחֵי אַמֶּת: (לק"א סי' ל' אות ב' ו' ז')

ב חכמה הוא שרש כל הדברים. לכן צריך כל אחד
לשמור את שכלו משכליות חיצוניות, כי עקר
החכמה לקנות שלמות אינם רק חכמות אלקות,
ושאר החכמות הם חכמות בטלות ואינם חכמות
בלל: (לק"א סי' ל"ה אות א')

ג בשעת הולדה השכל מצמצם אצל כל אחד ואחד.
וכשמתחילין להשתמש בו בהתבוננות עבודת
השם יתברך, אזי שכלו הולך וגדול. אבל כשאדם
מכנים בתוך שכלו מחשבות חיצוניות, הם חכמות
חיצוניות, אזי נתמעט קדשת שכלו כפי המקום של
חכמה חיצוניות. ועל זה השכל החיצוניות
מתלקטים ומתחברים כל התאוות וכל המדות
רעות ומגנות: (שם)

ד על־פֶּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְשָׁמֵר מְאֹד אֶת שְׁכָלוֹ
וּמְחַשְׁבָּתוֹ, שְׁלֵא יִכְנִים בְּתוֹךְ מְחַשְׁבָּתוֹ שׁוֹם
מְחַשְׁבֵּה חִיצוֹנָה וְלֹא שׁוֹם חֲכָמָה חִיצוֹנָה, כִּי כָּל

הַרְעוֹת וְכָל הַחֲטָאִים וְהַפְגְּמִים בָּאִים מִפְּנֵי
הַמַּחֲשָׁבָה ח"ו, עַל־יְדֵי שְׂמִיחִין לְכַנֵּס בְּהַמַּחֲשָׁבָה
ח"ו, חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת. וְעַקֵּר
הַתְּשׁוּבָה וְהַתְּקוּן עַל כָּל הָעוֹנוֹת, הוּא כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר
לְגַרֵשׁ כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת מִדַּעְתּוֹ וְשָׁכְלוֹ. כִּי
הַחֲכָמָה וְהַשְּׁכָל הוּא הַנְּשָׁמָה שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ הַכֹּל.
וּכְשֶׁמִּקְדָּשׁ שָׁכְלוֹ, הֵינּוּ נִשְׁמָתוֹ, עַל־יְדֵי זֶה מִגְבִּיָּה
וּמְשִׁיב הַכֹּל לְשָׂרְשׁוֹ, וְזֶה עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה: (שם אות א')

(ב')

הַ כְּשִׂישְׂרָאֵל נִכְנָסִין ח"ו בְּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁל
הָאֲמוֹת, אֲזִי נוֹפֵל הַצַּדִּיק מִהַשְּׁגָתוֹ וְנִתְחַפֵּה
וְנִתְכַפֵּה הַשְּׁגָתוֹ: (לק"א סי' מ"ט אות ז')

וּ רְבוּי הַחֲכָמוֹת, בְּפָרֵט חֲכָמוֹת הַפִּילוֹסוֹפִיא, מְזִיקִים
מְאֹד מְאֹד. כִּי עַקֵּר חֲזוּק הַלֵּב שְׂיֻכָּל לְקַנּוֹת חֲכָמָה
וְשָׁכָל אֲמָתִי הוּא רַק עַל־יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים. אֲבָל מִי
שֶׁשָּׁכְלוֹ יוֹתֵר מִמַּעֲשָׂיו הַטּוֹבִים, אֵין כַּח בְּלָבוֹ לְהַכִּיל
אֶת שָׁכְלוֹ, וְאֲזִי הַשְּׁכָל מַחֲטִיאֵו בְּיוֹתֵר. וְהֵן הֵן
הַפִּילוֹסוֹפִים שְׂאִין לָהֶם לֵב טָהוֹר, וְאֵין לָבֶם יָכוֹל
לְקַבֵּל הַשְּׁכָל בְּקִדְשָׁה בְּאֲמַת לְאֲמָתוֹ כְּרָאוּי, כִּי לָבֶם

חֲלַשׁ וְחָסֵר. וּבִפְרָט הַנּוֹאֲפִים הַעוֹסְקִים בְּחֻמְתֵּי
הַפִּילוֹסוֹפִיָּא שְׂמָאֵד מְאֹד מְזִיק לָהֶם. כִּי עַל־יְדֵי
הַנּוֹאֵף לֵבָם חָסֵר מְאֹד, וְאֵין בְּלֵבָם יְכֻלָּת לְהַכִּיל
אֶת הַשֶּׁכֶל בְּתוֹכוֹ, לְהִתְרַחֵק מִחֻמְתָּאִים וּלְהִתְדַבֵּק
בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל יְדוֹ, שְׂזֵה עֵקֶר הַשֶּׁכֶל הָאֲמֵת. רַק
אֲדַרְבָּא, עַל־יְדֵי שְׂכָלָם הֵם מִחֻמְתָּאִים בְּיֹתֵר,
וּמְזִיקִים לָהֶם וּלְכָל הָעוֹלָם יוֹתֵר מִנְּחָשִׁים וְעִקְרָבִים
וּמִכָּל מִינֵי חַיּוֹת רָעוֹת וּמְזִיקִים שְׂבַע־עוֹלָם, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן. כִּי מִחֻמְתָּאִים וּמְגַדְפִּין כְּלָפֵי מַעְלָה בְּחֻמְתָּתָם
וּכְנֻגַּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּפָרְט נִגְדַּד חֻמְתֵּי הַגְּמָרָא
וְהַצְּדִיקִים שְׂאֲחֵרִיָּהֶם ז"ל, פִּידוּעַ וּמְפָרְסָם. בַּעַל
הַרְחָמִים יִשְׁמַר שְׂאֲרֵית יִשְׂרָאֵל מֵהֶם וּמֵהַמוֹנֵם:

(לק"א ס"ג נ"ה אות ו')

מה שֶׁהַגְּבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְשֶׁכֶל הָאֲנוּשֵׁי שְׂיֻכַּל
לְהַבִּין, הוּא מְצוּה גְּדוּלָּה לְחִידָד הַשֶּׁכֶל לְהַבִּין הַדְּבָר
עַל בְּרִיו. אֲבָל יֵשׁ קְשִׁיּוֹת שְׂאִינוּ בְּאִפְשָׁרֵי לְשֶׁכֶל
הָאֲנוּשֵׁי לְהַבִּין תְּרוּיָן עַל קְשִׁיָּא כְּזוֹ, רַק לְעֵתִיד
לְבוֹא יִתְגַּלֶּה הַתְּרוּיָן. אֲסוּר לְאָדָם לְעֵינֵי בְּהֵם. וְכָל
מִי שְׂסוּמָךְ עַל שְׂכָלוֹ וּמַעֲיֵן וְחוֹקֵר בְּהֵם, עַל זֶה

נאמר: "כל באיה לא ישובו". כי על קושיא כזו אסור לסמוך על שכלו רק להעמיד על אמונה. ואפלו אלו הקשיות שיש עליהם תשובה, לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב על אפיקורסות שבלבו. והתקון לזה - למוד הפוסקים (עין תלמוד תורה אות מ"ח). וכל זמן שאינו זוכה לתקן ולפתח שכלו להבין התרוץ, צריך לסמוך רק על אמונה גם בקשיות אלו, כי העקר הוא האמונה: (לק"א סי' ס"ב אות ב')

ח על-ידי דבורים רעים מתנפרת ומתפשטת חכמות הפילוסופיא בעולם, שהוא בחינת זהמת הנחש, ומזיקת מאד להעולם רחמנא לצלן: (לק"א סי' ס"ג)

ט אסור גדול לעיין בספרי המחקרים. כי יש כמה קשיות שנמשכין מבחינת חלל הפנוי שאי אפשר למצא עליהם תרוץ בשום אופן, רק לעתיד לבוא יתגלה התרוץ, אבל בזה העולם אי אפשר לישבם בשום שכל. ומי שמעיין באלו החכמות הנמשכין משם, יהיה נשקע ונאבד שם לעולם, כי עליה נאמר: "כל באיה לא ישובו". כי אי אפשר למצא

בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְהַשִּׁיב עַל הַקְּשִׁוּוֹת
 וְהַמְּבֹכּוֹת שֶׁבָּהֶם בְּשׁוֹם שְׁכָל. רַק יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי
 אֲמוּנָה עֹבְרִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת וְעַל כָּל הַמְּבֹכּוֹת
 שֶׁבָּעוֹלָם. כִּי הֵם מֵאֲמִינִים בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבִתְּוֹרָתוֹ
 הַקְּדוֹשָׁה בְּלִי שׁוֹם חֲקִירָה וְחֲכָמָה, רַק בְּאֲמוּנָה
 שְׁלֵמָה. וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל "עֹבְרִים", עַל
 שֶׁעַל־יְדֵי אֲמוּנָתָם הֵם עֹבְרִים וְעוֹלִים עַל כָּל מִינֵי
 חֲכָמוֹת וְחֲקִירוֹת. כִּי אֵינָם צְרִיכִים לַחֲקוֹר אַחַר
 הָאֱמֶת כָּלֵל, כִּי הֵם יוֹדְעִים הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ עַל־יְדֵי
 אֲמוּנָתָם הַשְּׁלֵמָה, שֶׁמֵּאֲמִינִים בְּהָאֱמֶת כְּפִי מַה
 שֶׁקִּבְּלוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ וּרְבוֹתֵינוּ ז"ל. וְעַל־יְדֵי זֶה הֵם
 עֹבְרִים וְעוֹלִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת כְּלָם: (לק"א ס"ו ס"ד

אות ב')

וְדַע, שֶׁיֵּשׁ צְדִיקִים גְּדוֹלִים שֶׁהֵם צְרִיכִין דּוֹקָא לְעֵינַיִן
 בְּאֵלֹו הַחֲכָמוֹת, כִּי עַל יְדֵי עֵינָם בָּהֶם הֵם מַעֲלִין
 וּמוֹצִיאִין מֵהֶם כְּמָה נִשְׁמֹת שֶׁנִּפְּלוּ וְנִשְׁקָעוּ בָּהֶם.
 וְעַל־כֵּן אֵל תָּבִיא לָךְ רֵאֵיהַ מִמָּה שֶׁמְּצִינֵנוּ כְּמָה
 גְּדוֹלֵי הַקְּדָמוֹנִים שֶׁעֲסָקוּ בְּאֵלֹו הַחֲכָמוֹת, כִּי הָיוּ
 מְבַרְחִים לָזֶה כַּנֵּ"ל. וְלַגְּדֹל קִדְשָׁתָם הָעֲצוּמָה הָעֵלִו

נִשְׁמֹת שֶׁנִּפְּלוּ בָּהֶם, כַּנִּל. אֲבָל אֲנָשִׁים שְׂאִינִם
גְּדוּלִים בְּצַדִּיקוֹת כָּל כָּף, מִכָּל שָׂפָן אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים,
בְּפָרֵט בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ, חֲלִילָה לְהִסְתַּכֵּל וּלְכַנֵּם בָּהֶם,
כִּי יִהְיֶה נִשְׁקָע וְנֶאֱבָד שֵׁם לְעוֹלָם רַחֲמָנָא לְצַלָּן: (שם)

(אות ג')

על־ידי הַנְּגוּן שֶׁל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הָאֲמִתִּי, הוּא
מַעֲלָה הַנִּשְׁמֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְאִפְּיִקוֹרְסוֹת הַנִּל שְׂאִין
עֲלֶיהָ תִּשׁוּבָה: (שם אות ה')

חֲכָמֵי הַטַּבֵּעַ שְׂרוּצִים לְהִרְאוֹת עַל פִּי חֲכָמָתָם
הַמְטִיעִית שֶׁהֵפֵל עַל פִּי הַטַּבֵּעַ ח"ו, הֵם חֵיוֹת רְעוֹת
שְׂדוּרְסִים וְטוֹרְפִים רַבִּים מִבְּנֵי עִמְנוּ. כִּי כַּמָּה
נִפְשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל שָׁקְעוּ בְּזֵה רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְאֵלּוּ
הַנִּפְשׁוֹת הֵם בְּצַפְרִים הָאֲחוּזוֹת בַּפֶּח. עַל־כֵּן כָּל מִי
שָׁחַם עַל נִפְשׁוֹ, צָרִיךְ לְבָרַח וּלְמַלֵּט נִפְשׁוֹ מֵהֶם,
שְׂלֵא תִהְיֶה נִפְשׁוֹ נִטְרַפֶּת וְנִדְרַסֶּת ח"ו עַל־יְדֵי חֵיוֹת
רְעוֹת הַנִּל. עַל־כֵּן חֲלִילָה לְהִסְתַּכֵּל כָּלֵל בְּאֵלּוּ
הַסְּפָרִים הַמְדַּבְּרִים מִחֻקֵּי הַיְּשׁוּבָה, אֲפִלּוּ הַסְּפָרִים
שֶׁחִבְרוּ גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי אֵין רְעָה גְּדוּלָה מִזֵּו:

(לק"ת סי' ד' אות ו')

יב על־ידי צדקה מבטלין כח הנחש, שהוא שרש חכמת הטבע, ועל־ידי זה ממילא נצולין מחיות רעות הנ"ל שהם חכמי הטבע. ולפעמים אפלו כשמכניעין אותם עדין הם חוזרים ומטילים איזה ספק ברצון, אם מתנהג על־ידי רצונו יתברך לבד, ואז צריכין לחזור ולהרבות בצדקה. כי צדקה מכנעת ומשפלת חכמת הטבע תמיד, ומגלית שהכל מתנהג ברצונו יתברך לבד: (שם

אות ט' י"א)

יד עקר העבודה היא רק על־ידי תמימות ופשיטות גמור בלי שום חכמות כלל, וזהו עקר התכלית האמתית. וחלילה למי שמכנה בשם ישראל שיכנס ח"ו בספרי המחקרים ח"ו, כי לא באלה חלק יעקב. כי יש בכל החכמות אבן נגף בחינת עמלק, שעל ידו נופלין ונכשלין ויוכל לאבד עולמו כרגע ח"ו, וזהו הרעה הגדולה שבכל הרעות. ואפלו ספרי ישראל שמדברים מחקירות, אין להביט בהם כלל, כי מזיקים הרבה לאמונה הנ"ל שהוא יסוד הכל. ותהלה

לֹאֵל יֵשׁ עֲכָשׁוּ סְפָרִים קְדוּשִׁים הִרְבֵּה מְאֹד,
הַמְּלֵאִים מוֹסֵר וּיְרֵאת ה' בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת,
שְׂאִינָם מִיִּסְדִּים עַל דַּעַת חֲכָמֵי יוֹן יִמַח שְׁמָם,
רַק יְסוּדוֹתֵם בְּהִרְרֵי קֹדֶשׁ עַל דְּבָרֵי רַז"ל בַּנִּמְרָא
וּמְדַרְשִׁים, וּבְכַפְרֵת הַמִּיִּסְדִּים עַל דְּבָרֵי רַשְׁב"י
וְחִבְרֵי, הַפֶּךְ בָּהֶם וְהַפֶּךְ בָּהֶם. בָּהֶם דִּיקָא וְלֹא
בְּסְפָרִים שְׁמַעְרַב בָּהֶם דַּעַת הַגּוֹיִים, הַכּוֹפְרִים
בְּעַקְר. מֵהֶם הַמְּלֵט נַפְשָׁךְ, מֵהֶם וּמֵהַמוֹנָם,
וְתִהְיֶה לְךָ נַפְשָׁךְ לְשַׁלֵּל לְחַיֵּי עוֹלָם לְעוֹלָמֵי עַד
וּלְנִצְחָ נְצַחִים: (לק"ת סי' י"ט)

בְּעִנְיַן הַקְּשִׁיּוֹת שְׁקָשָׂה עַל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ. מִי שֵׁישׁ
לֹא דַעַת אֲמַתִּי כָּל שֶׁהוּא, רָאוּי לוֹ לְהִבִּין
שְׂאֵדְרַבָּא, כִּד רָאוּי לְהִיּוֹת דִּיקָא שְׂיִהְיֶה קְשִׁיּוֹת
עַל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ, וְכִד נָאָה וַיִּפֶּה לוֹ יִתְבַּרְךְ לְפִי
גְּדַלְתּוֹ וְרוֹמְמוֹתּוֹ. כִּי בּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר שְׁנַבִּין
וְנִשְׁיֵג בְּשִׁכְלֵנוּ הַנְּהַגְתּוֹ יִתְבַּרְךְ, וְעַל־כֵּן בְּהַכְרַח
שְׂיִהְיֶה עָלָיו יִתְבַּרְךְ קְשִׁיּוֹת לְפִי דַעְתָּנוּ הָאֲנוּשָׁה
הַפְּחוּתָהּ, וְעֵינֵי בְּפָנִים וְהִבֵּן הָאֲמַת: (לק"ת סי' נ"ב)

חתון

- א על־ידי תּפֿלהּ בְּכַח זוכֵה לְזוּגוֹ: (לק"א סי' ט אות ב')
- ב על־ידי רקודין שֶׁל חֲתָנָה מִמְתִּיקִין הַדֵּינִים: (לק"א סי' ל"ב)
- ג מֵה שֶׁהַפֿלָה שׁוֹלַחַת טְלִית לְהַחֲתֵן, יֵשׁ עַל זֶה טַעַם גְּדוֹל עַל פִּי תוֹרַת אֱמֶת. וְכֵן מֵה שֶׁצּוֹעֵקִין "שִׁפְת" וְאוֹמְרִים מִלִּי דְבַדִּיחוּתָא (שְׁקוּרִין "עֵלָה"), הַכֵּל שִׁיךְ לְהַחֲתָנָה עַל פִּי הָאֱמֶת. עֵינִ בְּסִימָן מ"ט (לקוטי מוֹהַר"ן) בְּסוֹפּוֹ. וְעֵינִ עוֹד בְּמָקוֹם אַחֵר (שיחות הר"ן סי' פ"ו) מֵעַנֵּן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁעוֹשִׂין עַל הַחֲתָנָה, מֵה שֶׁמְכַסִּין הַפֿלָה, וּמֵה שֶׁזּוֹרְקִין עַל הַחֲתָן אֶפְיִן, וּמֵה שֶׁהַחֲתָן דוֹרֵשׁ וּפּוֹסְקִין לוֹ הַדְּרָשָׁה וְנוֹתְנִין לוֹ מַתָּנוֹת לְדְרָשָׁה, וְכֵן מֵה שֶׁהַבְּדָחִים מְהַפְּכִין עֲצָמָן וְכוּ', הַכֵּל מֵאֵת ה'. וּמְבַאֲרִים שֶׁם עַל זֶה טַעַמִּים נִפְלְאִים וְאִין פֶּאן מָקוֹם לְבַאֲרֵם: (לק"א סי' מ"ט אות ז')
- ד על־ידי הַלֵּל וְהוֹדָאָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל־ידי לְמוֹד הַלְכוּת, זּוֹכִין לְמַצֵּא זּוּג הָאֱמֶתִי שֶׁל כָּל הַצְּרִיכִים לְמַצֵּא זּוּגָם: (לק"א סי' ב' אות ד')

ה על־ידי פֿגֿם הַבְּרִית קָשָׁה לְמִצְאָ זְוֹגוֹ, וְכֹנֶנֶת אֱלֹוֹל
תִּקְוֹן לָזֶה. וְעֵינֵי אֱלֹוֹל: (לק"ת סי' פ"ו)

ו מי שְׁאִינֵו יִכּוֹל לְמִצְאָ אֶת זְוֹגוֹ, הַתִּקְוֹן לָזֶה שְׁיִשְׁתַּדֵּל
לְשִׁמּוּעַ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה מִבְּעַל דַּעַת: (לק"ת סי' פ"ט)

ז בָּזֶה שְׁמֻשְׁבְּרִין כְּלֵי חָרָם בְּשַׁעַת הַשְּׂדוּדָה, בָּזֶה מְרַמְזִין
לְהָאָדָם וּמְזַכְרִין אוֹתוֹ שֵׁישׁ גִּיהֶנֶם, לְמַעַן יִזְכֵּר בָּזֶה
וְלֹא יִהְיֶה כְּרוּךְ אַחַר תַּאֲוֹתוֹ וַיִּקְדָּשׁ עַצְמוֹ בְּזְוֹגוֹ
כְּרֹאוּי. גַּם מְרַמְזִין לוֹ, שְׁבֹאֵם הִיא אִשָּׁה רָעָה אַל
יִבְגַּד בָּהּ וְלֹא יִגְרַשְׁנָה, כִּי עַל יְדֵהָ אֵינֵו רֹאֶה פְּנֵי
גִיהֶנֶם. כִּי צָרִיךְ לָזֶהר מְאֹד שְׁלֹא לְגַרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ.
וְעֵינֵי עוֹד מְשַׁבְּרִת כְּלֵי חָרָם בְּסִימָן סִמּוּךְ אוֹת ח'
וּבְסִימָן רס"ה: (בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן) (וְעֵינֵי בְּפִחוֹן אוֹת ד') (שם סי' צ')

חצות

א על־ידי קִימַת חֲצוֹת לַיְלָה לְסִדְרֵי תִקְוֹן־חֲצוֹת וְלַעֲסֵק
בְּהַתוֹרָה וּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, עַל־יְדֵי זֶה זֹכִינ׳ לְבָרֵר
הַטּוֹב מִן הָרָע, וְלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַזְּכוּרֹן הָאֱמֵתִי,
לְזַכֵּר תָּמִיד תְּכִלִּיתוֹ וְסוּפוֹ הַנִּצְחִי וְלֹאֲדַבְּקָא
מִחֲשַׁבְתִּיהָ תָּמִיד בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, וְלְהַסְתַּכֵּל עַל

כָּל מַה שֶּׁהַשָּׁמַיִם יִתְפָּרֵד מִסִּבְבַּ וּמִגְלָגֵל עִמּוֹ בְּכָל יוֹם, שֶׁהַכֹּל פֶּאֶשֶׁר לְכָל הוּא פְּדֵי לְרִמּוֹז לֹא רִמּוֹזִים בְּכָל עֵת לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, שְׂזֵה עֵקֶר הַתְּכֵלִית הַטּוֹב הָאֲמִתִּי. וְעֵקֶר קִיּוֹם הָאָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם, מִסִּפְּר יְמֵי חַיֵּי הַבְּלוּ, וְכָל מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה עִמּוֹ בְּכָל יוֹם, הַכֹּל הוּא בְּשִׁבִיל זֶה לְבַד: (לק"א סי' ג"ד בסוף)

ב קִימַת חֲצוֹת הוּא הַמְתַקֶּת הַדִּינִים וְהוּא מְסַגֵּל כְּמוֹ פְּדִיוֹן: (לק"א סי' קמ"ט)

ג זְמַן חֲצוֹת הוּא תְּמִיד אַחַר וְא"ו שְׁעוֹת מִתְחִלַּת הַלַּיְלָה בֵּין פְּקוּיָן בֵּין בַּחֲרָף. וְאִז מִתְחִיל זְמַן חֲצוֹת וְנִמְשָׁךְ עַד גְּמַר אֲשֶׁמּוֹרָה שְׁנִיָּה, דְּהֵינּוּ ב' שְׁעוֹת. וּבְבִקְר טוֹב לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁמַיִם וְעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַדַּעַת: (שם)

ד בְּעֵתִים הַלְלוּ שְׁכָבֵר אֲרֵךְ עָלֵינוּ הַגְּלוּת וְהַשָּׁמַיִם יִתְפָּרֵד מִצִּפָּה בְּכָל עֵת לְשׁוֹב אֵלֵינוּ וְלַחֲזוֹר וְלִבְנוֹת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, רְאוּי לָנוּ שְׁלֵא לְעַכְבַּ ח"ו בְּנֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ רַק לְהַשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָנוּ. עַל-פֶּן מְאֹד צְרִיכִין לְזַהֵר לָקוּם בַּחֲצוֹת בְּכָל לַיְלָה וְלִהְיוֹת מִתְאַבֵּל מְאֹד עַל חֲרַפְּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי אוֹלֵי בְּגִלְגוּל

הִרְאִשׁוֹן הָיָה הוּא הַגּוֹרֵם שְׂיַחֲרַב הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ.
וְאִפְלוּ אִם לָאוּ, אוֹלֵי הוּא מְעַכֵּב עֲתָה בַּחֲטָאֵיו בְּנִין
בֵּית הַמְקֻדָּשׁ וְנַחֲשֵׁב גַּם כֵּן כְּאִלוּ גֵרִים לְהַחֲרִיבוֹ.
וְעַל זֶה יִבְכֶּה וַיִּתְאַבֵּל מְאֹד בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, וְעַל־
יְדֵי זֶה יִהְיֶה נַחֲשֵׁב כְּאִלוּ הוּא מוֹשְׁתַּדֵּל בְּבְנֵי בֵּית
הַמְקֻדָּשׁ. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֱמֶת,
דִּהְיִנוּ לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים וִירָאִים וּכְשֵׁרִים אֲמִתִּיִּים,
שָׁהִם עֵקֶר הַפֶּאֶר וְהַחֲנֹן וְהַיִּפִּי הָאֱמֶת שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם. וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיוּ נִפְתָּחִין עֵינָיו וַיִּסְתַּבֵּל עַל
עֲצָמוֹ בְּכָל הַמְדוּת, וְלָשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה עַל כָּל הַמְדוּת
רְעוֹת וַיִּזְכֶּה לְדַעַת וּלְהַכִּיר אֶת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבַּרְךָ:

(לק"ת סי' ס"ז)

ה על־יְדֵי שְׁקָמִים בַּחֲצוֹת [לַיְלָה] וּמִתְאַבְּלִין עַל חֲרַבֵּן
בֵּית הַמְקֻדָּשׁ, עַל־יְדֵי זֶה נִצּוֹלִין מִשְׁרָפוֹת: (שם)

[1] עֵקֶר עֲבוֹדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, הוּא בַּחֲרָף לְזַהֵר
לְקוֹם בַּחֲצוֹת לַיְלָה. וּבְקוֹיֵן, בָּעֵת שֶׁהַלַּיְלָה קֹצְרָה
מְאֹד פָּחוֹת מוֹ שָׁעוֹת, שָׂאזְ אֵין עוֹמְדִין בַּחֲצוֹת
כִּי לְאוֹת ג', אִזְ יִזְהַר לְעֹמֵד בַּבִּקּוּר הַשְּׂכָם בַּעֲלוֹת

הַשְּׂחָר: (שיחות הר"ן סי' ש"א)

טלטול ונסיעות לדרכים

א על־ידי קלקול התוכחה והמוסר, על־ידי זה בא גרוש וטלטולים: (לק"א סי' כ"ב אות א')

ב קדם שתצא לדרך תתן צדקה, ועל־ידי זה לא יהיה עכוב וצער בדורך: (לק"א סי' ל"א בסוף)

ג כל הנסיעות והטלטולים של אדם הם בשביל קלקול האמונה שהוא בחינת עבודה זרה. ולפעמים מתקן על־ידי הטלטול פגם האמונה, ואזי מתקן החרון אף מן העולם ונמשך רחמנות בעולם: (לק"א סי' מ' ולק"ת סי' ס"ב)

ד על־ידי בטול תורה בא גלות: (לק"א סי' מ')

ה על־ידי שפסמיכין רבי שאינו הגון, על־ידי זה מגרשין ישראל ממקום הישוב שנתישבו שם מכפר, אל מקומות שלא היו שם ישראל מעולם, שזהו בחינת גרוש מארץ ישראל. כי במקום שישבו שם ישראל מכפר הוא בחינת ארץ ישראל: (לק"א סי' ס"א אות ב')

אָפּלוּ מִי שֶׁהוּא נֶעַ וְנָד וּבָא לַפְעָמַיִם לְמִקּוֹמוֹת
 שְׂרָחוּקִים מְאֹד מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּגוֹן בְּבֵית
 רִשְׁעִים, וְאֶפְלוּ בְּבֵית עֲפוּ"ם וְכוּיָצֵא, אַף עַל פִּי בֶן
 יִשׁ כַּח לְיִשְׂרָאֵל לְהַעֲלוֹת וּלְהַרִים כָּל אֵלוֹ הַמִּקּוֹמוֹת
 לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. עַל-כֵּן עָלְיוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ
 לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מַה שְׂוִיכָל
 בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא: (לק"ת סי' ע"ו)

בְּשֵׁישׁ לְהֶאֱדָם לֵב, אִין שׁוֹם מָקוֹם שְׂוִימְנֵעָהוּ
 מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאִין לוֹ שׁוֹם הַתְּנַצְלוֹת לוֹמַר,
 שְׂבַמְקוֹם פְּלוֹנִי אִי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲסֵק בְּעֲבוֹדַת ה'. כִּי
 בְּשֵׁישׁ לוֹ לֵב, כָּל הַמִּקּוֹמוֹת שָׁל כָּל הָעוֹלָם הֵם
 שְׁלוֹ: (לק"ת סי' נ"ו)

בְּדָרֵךְ צְרִיכִין לְזַהַר בְּטַבִּילַת מְקוּהָ, כִּי מְקוּהָ מְסַגֵּל
 לְהַנְצִיל מִרוֹצְחִים: (חיי מוהר"ן סי' תע"ו)

יראה ועבודה

צְרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצֻמוֹ מִיִּרְאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, שְׁלֵא יִפֹּל
 עָלָיו יִרְאָה מְשׁוֹם דְּבַר שְׂבַעוֹלָם, רַק בְּשַׁבָּא עָלָיו
 אִיזָה יִרְאָה וּפְחָד, יִזְכֹּר מִיַּד יִרְאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ

וּפְחָדוֹ הַגָּדוֹל, וַיִּמְשִׁיךְ עַל עֵצְמוֹ יִרְאֵת ה' כָּל הַיּוֹם
 תָּמִיד. וְעַל־יְדֵי זֶה יִכּוֹל לְהִתְפַּלֵּל עִם כַּחוֹת,
 לְהוֹצִיא הַקּוֹל בְּכַח גָּדוֹל בְּתַפְּלָתוֹ וַיְהִי תַפְּלָתוֹ
 בְּבַחֲיַנַּת רַעְמִים, וַיִּזְכֶּה לְשִׁמְעַת הַיֵּטֵב מִה שְׁמוֹצִיא
 בְּפִיו. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְשִׁמְחָה, לַעֲשׂוֹת כָּל
 הַמְּצִוּוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה מִהַמְּצִוָּה בְּעֵצְמָה. וְעַל־יְדֵי
 זֶה יִזְכֶּה לַיִּדַע לְבַטֵּל כָּל הַגְּזֵרוֹת אֲפֹלוֹ לְאַחַר גְּזֵר
 דִּין ח"ו: (לק"א ס' ה' אות ב' ד')

ב גם צָרִיךְ לְשִׁתֵּף הָאֱהָבָה עִם הִירְאָה כְּדֵי לְזַכּוֹת
 לְכָל הַנֶּ"ל. כִּי עֵקֶר הַהִתְנַבְּרוֹת עַל־יְדֵי הָאֱהָבָה. אִךְ
 אִף עַל פִּי בֶן צָרִיכִין לְהַקְדִּים אֶת הִירְאָה: (שם אות
 ה')

ג עַל־יְדֵי הִירְאָה זֹכֶה לְשָׁלוֹם וְלְתַפְּלָה וְכו' (עין שְׁלוֹם
 אות ב'): (לק"א ס' י"ד אות ח')

ד מִי שְׂרוֹצֵה לְמַעַם מַעַם אֹר הַגְּנוּז, הֵינּוּ סוּדוֹת
 הַתּוֹרָה שִׁיתְּגַלּוּ לְעֵתִיד, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מִדַּת
 הִירְאָה לְשִׁרְשָׁה. וְזֶה זֹכִינ׳ עַל־יְדֵי מִשְׁפָּט, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁמִפְּרִשׁ
 כָּל לְבוֹ לְפָנָי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ וְשׁוֹפֵט וְדִן אֶת עֵצְמוֹ עַל

כָּל עֶסְקִיו, וּבִזָּה יָסִיר מֵעָלָיו כָּל הַפְּחָדִים וַיַּעֲלֶה
 הַיְרָאָה מִנְּפִילָתָהּ. כִּי כִשְׂאִין הָאָדָם דָּן וְשׁוֹפֵט אֶת
 עַצְמוֹ, אֲזִי דָנִין וְשׁוֹפֵטִין אוֹתוֹ לְמַעַלָּה. וְאֲזִי הַדִּין
 נִתְלַבֵּשׁ בְּכָל הַדְּבָרִים, וְכָל הַדְּבָרִים שׁוֹפְעוֹלָם
 נַעֲשִׂים שְׁלוּחִים לְמָקוֹם, לַעֲשׂוֹת בְּזֵה הָאִישׁ מִשְׁפָּט
 כָּתוּב, הֵינּוּ שִׁיכּוֹל לְקַבֵּל עֲנִשׁוֹ וְדִינוֹ עַל־יְדֵי כָּל
 הַדְּבָרִים שׁוֹפְעוֹלָם. כִּמוֹ שָׂרוּאִין בַּחוּשׁ, שְׁכַשְׁמַגִּיעַ
 לְהָאָדָם אִיזָה דִין וַיְסוּרִין ח"ו, עַל פִּי רַב הֵם בָּאִים
 עַל־יְדֵי סִבָּה קְלָה עַל־יְדֵי דְבָר קָטָן, שְׁלֵא הִיָּה עוֹלָה
 עַל הַדַּעַת שְׁעַל־יְדֵי דְבָר קָטָן בְּזֵה יִתְגַלְגַּל לוֹ
 חוֹלָאֵת וַיְסוּרִים כְּאֵלֶּה ח"ו. אֲךָ כָּל זֶה מַחֲמַת
 שְׁהַדִּין שְׁעָלָיו מִלְּמַעַלָּה נִתְלַבֵּשׁ בְּזֵה הַדְּבָר, כִּדִּי
 לַעֲשׂוֹת בּוֹ הַמְּשַׁפֵּט הַמְּגִיעַ לוֹ. וְכָל זֶה כִּשְׂאִין
 הָאָדָם דָּן וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּעַצְמוֹ. אֲכָל כִּשְׁשׁוֹפֵט
 אֶת עַצְמוֹ בְּעַצְמוֹ כִּנ"ל, אֲזִי נִתְפַטֵּל הַדִּין שְׁלַמְעַלָּה,
 וְאִינוּ צָרִיךְ לְהַתִּירָא וּלְפַחֵד מִשׁוּם דְּבָר, כִּי אִין דִּינוֹ
 מְלַבֵּשׁ בָּהֶם. כִּי כְּבָר בְּפִיל מַעֲצָמוֹ הַדִּינִים עַל־יְדֵי
 שְׁדָן אֶת עַצְמוֹ בְּעַצְמוֹ, וְאִין הַיְרָאָה מִתְלַבֵּשֶׁת
 בְּשׁוּם דְּבָר לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם כִּי הוּא בְּעַצְמוֹ

נְתַעֲוֹרֵר. וּבִזְהָ מַעֲלָה אֶת הַיְרָאָה לְשִׁרְשָׁהּ, שְׂיִהְיֶה
 לוֹ רַק יְרֵאת ה' וְלֹא יְרָאָה אַחֲרֶת. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה
 לְאוֹר הַגְּנוּז פַּנּ"ל: (לק"א סי' ט"ו אות א' ב')

ה יְרֵאָה וְאַהֲבָה אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל כִּי אִם עַל־יְדֵי צַדִּיק
 הַדּוֹר (ועַן צַדִּיק אוֹת כ"ה כ"ו כ"ז): (לק"א סי' י"ז אות א')

י עַל־יְדֵי יְרֵאָה זֹכִין לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ, וְעַל־יְדֵי
 זֶה זֹכִין לְתַקוֹן הַבְּרִית. וּבְשִׁבִיל זֶה צְרִיכִין לְנִסְעַ
 לְהַצַּדִּיק לְשִׁמְעַ מִפִּי דִּיקָא דְכַרִּי אַמֶּת, וְאֵינוֹ יוֹצֵא
 מֵה שְׁלוֹמֵד בְּסַפְרֵי מוֹסֵר. כִּי מֵהַצַּדִּיק מְקַבֵּל הַדְּבוּר
 בְּשִׁלְמוֹת, דִּהְיֵנוּ בְּיְרֵאָה, שְׂזָה עֵקֶר תַּקוֹן הַבְּרִית
 שָׁבוּ תְלוּי הַכֹּל. וְעַל־כֵּן אֶפְלוֹ אִם יִשְׁמַע דְּבוּרִים
 יֵאלֹ מִפִּי אַחֵר שֶׁשִּׁמְעַ אוֹתָם מִפִּי הַצַּדִּיק, לֹא יוֹעִיל
 לוֹ כָּל כָּךְ, כִּי כָּבֵד יֵרֵד מִמְדַּרְגָּתוֹ וְשִׁלְמוֹתוֹ. כִּי עֵקֶר
 שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ מְקַבֵּל מִפִּי הַצַּדִּיק דִּיקָא,
 שֶׁשֵּׁם אוֹצֵר שֶׁל יְרֵאת שָׁמַיִם, שְׂזָה עֵקֶר הַשְׁלֵמוֹת
 שֶׁל דְּבוּר לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה עֵקֶר תַּקוֹן
 הַכֹּל: (לק"א סי' י"ט אות ג' ט')

י עֵקֶר הַיְרֵאָה הִיא הַבּוֹשָׁה שְׂיִירָא וְיִתְבַּיֵּשׁ מֵהַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךְ לְבַל יַחֲטֵא ח"ו. כִּי הַבּוֹשָׁה הִיא מַעֲלָה

גְּדוּלָה מְאֹד, וְעַל־יְדֵי הַיְרָאָה וְהַבּוֹשָׁה זּוֹכִין לְתַפְלָה בְּכוֹנֶה, שְׁעַל־יְדֵי זֶה זּוֹכִין לְהַשִּׁיג הַנְּסֻתוֹת שְׂפַת־זֶרֶה, וְעַל־יְדֵי זֶה זּוֹכִין לְשִׂמְחָה. וְעַל־יְדֵי שְׂמִיחָה עֵקֶר הָעֲזוּת וְהַתְּחֻזָּקוֹת, שְׁעַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא זּוֹכִין לְהַתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֲמָת, שְׁעַל־יְדֵי זֶה זּוֹכִין לְאַמוּנָה שְׁהִיא עֵקֶר כָּל־לִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה: (לק"א ס' כ"ב

אות ח' ט' י"א)

ח צָרִיךְ הָאָדָם לְרַאוֹת לְהֶאָרִיךְ יָמָיו, הֵינּוּ שְׂיִרְאָה שְׁפָל יוֹם וְכָל שְׁעָה שְׁבֵא אַחַר כָּף, שְׂתִהִיָּה אֲרֻכָּה וּגְדוּלָה וְרַחֲבָה יוֹתֵר בְּתוֹסְפוֹת קְדוּשָׁה. וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם, יִרְאֶה לְהֶאָרִיךְ וּלְהִרְחִיב בְּתוֹסְפוֹת קְדוּשָׁה וּמְהֵרָה. וְזֶה עֵקֶר אֲרִיכוֹת יָמִים. כִּי כָּל יוֹם וַיּוֹם מִמְּקוֹם שְׂמִתְחִיל אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּתַחֲלָה הוּא קָצֵר, הֵינּוּ שְׂבַתְחִלַת הַיּוֹם קָשָׁה עָלָיו מְאֹד הָעֲבוּדָה שְׂצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לָזֶה הַתְּגַבְרוֹת גְּדוּל מְאֹד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם לְבַל יִפֹּל מִזֶּה, שְׂרוּאָה כְּבִדּוֹת הָעֲבוּדָה בְּכָל יוֹם. רַק יִתְחַזַּק בְּכָל יוֹם לְהַתְחִיל מִן הַמִּצַּר וְהַדַּחַק וְהַכְּבִדּוֹת הַגְּדוּל כְּפִי מַה שְׂיֻכַּל לְהַתְגַּבֵּר, וְאַחַר

כָּךְ יִהְיֶה מִתְרַחֵב וְהוֹלֵךְ בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְפַּרֵּךְ. וְכָל
שָׁעָה וְשָׁעָה שָׁבָא אַחֲרֵי כֵךְ, יִרְאֶה לְהַגְדִּילָהּ
וְלְהַרְחִיבָהּ בְּתוֹסֳפוֹת קִדְשָׁהּ. וְכֵן כָּל יוֹם וְיוֹם מִימֵי
חַיָּיו שָׁבָא אַחֲרֵי כֵךְ, יִהְיֶה מִתְרַחֵב וְהוֹלֵךְ בְּתוֹסֳפוֹת
קִדְשָׁהּ יִתְרֶה מִיּוֹם שְׁלֻפְנָיו, וְכֵן לְעוֹלָם. וְזֶה עֵקֶר
אֲרִיכוֹת יָמִים. וְכָל זֶה זוֹכֵן עַל־יְדֵי הִירְאָה: (לק"א סי'
ס' אות ב' ג')

עַל־יְדֵי יִרְאָה, שְׁעַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵן לְאֲרִיכוֹת יָמִים ב
הַג"ל, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵן לְעִשִׂירוֹת גְּדוֹל מְאֹד שֶׁל
הַקִּדְשָׁה, שְׁעַל־יְדֵי זֶה הָעִשִׂירוֹת זוֹכֵן לָבוֹא
לְהִתְבּוֹנְנוֹת גְּדוֹל מְאֹד. כִּי יֵשׁ שְׂבִילֵי הַתּוֹרָה
שֵׁישׁ בָּהֶם הִתְבּוֹנְנוֹת גְּדוֹל מְאֹד, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא
לְהִתְבּוֹנְנוֹת הַזֹּאת כִּי אִם עַל־יְדֵי עִשִׂירוֹת גְּדוֹל
מְאֹד. וְזֶה הַטַּעַם מֵה שְׂכַמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים
וְנוֹרְאִים מְאֹד הָיוּ עֹשִׂירִים מִפְּלָגִים מְאֹד, כְּגוֹן רַבְּנוּ
הַקְּדוֹשׁ וְרַב אִשֵּׁי וְזוֹלָתָם. אֲבָל עִשִׂירוֹת הַזֹּאת אֵין
זוֹכֵן כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת אֲרִיכוֹת יָמִים הַג"ל,
שְׂמֵאָרִיךְ כָּל יָמָיו בְּתוֹסֳפוֹת קִדְשָׁהּ, שְׁזוֹכֵן עַל־יְדֵי
הִירְאָה כַּג"ל: (שם אות א' ג')

י שְׁלֹמוֹת הַיְרָאָה הוּא בְּג' בְּחִינּוֹת, דְּהֵינּוּ מוֹרָא שְׁמַיִם
וּמוֹרָא רַבָּךְ וּמוֹרָא אָב וְאִם: (שם אות ד')

יא עַל־יְדֵי שְׁלֹמוֹת הַיְרָאָה נִצּוֹלִין מִיַּפי הַנְּשִׁים, וְעַל־יְדֵי
זֶה נִצּוֹלִין מִחַן שֶׁל שָׁקֵר וּמַעֲנִיּוֹת, וְזוֹכִין לַעֲשִׂירוֹת:
(שם אות ג')

יב עֵקֶר שְׁלֹמוֹת הַיְרָאָה זוֹכִין עַל־יְדֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת,
שְׁיִכּוֹל לְעוֹרֵר בְּנֵי הָעוֹלָם מִשְׁנֶתֶם עַל־יְדֵי סְפוּרֵי
מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל בְּחִינַת שָׁנִים קְדַמוֹנִיּוֹת, שְׁעַל־יְדֵי זֶה
הוּא פּוֹקֵד עֵקֶרוֹת וְעַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ יְרָאָה גְּדוֹלָה.
וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְכָל [הַנ"ל]: (שם אות ה' ו')

יג עֵקֶר כָּל הַדְּבָרִים הֵן הַתְּחִלָּה. כִּי כָּל הַתְּחִלּוֹת
קִשּׁוֹת, מִחֲמַת הַנ"ל שְׁיֹצֵא מֵהַפֶּךְ אֶל הַפֶּךְ. אֲבָל
אַחַר הַהַתְּחִלָּה הוּא נִכְנָס מְעַט בְּהַרְגֵּל וְאִין קִשָּׁה
עָלָיו כָּל כָּךְ. וְעַל־כֵּן הָעֵבֹדָה וְהַיְרָאָה שֶׁל אָדָם
בְּכָל יוֹם הוּא כְּפִי הַהַתְּחִלָּה. כִּי בְּכָל יוֹם צָרִיךְ
לְחֹזֵר לְאַחֲרָיו לְקַבֵּל כַּח מַה־הַתְּחִלָּה שָׂאוֹ הָיָה
קִשָּׁה עָלָיו בְּיֹתֵר כַּנ"ל. עַל־כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּחִיל בְּכָל
פַּעַם מִחֲדָשׁ. וְכֵן כְּשֶׁבֵּא אֵצֶל הַצְּדִיק, צָרִיךְ שְׁיִבּוֹא
בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ כְּאִלוֹ לֹא הָיָה עֲדוֹן אֵצֶל הַצְּדִיק

כָּלֵל, וְעַכְשָׁו הוּא בָּא מִחֲדָשׁ, לֹא כְּמִי שְׁכָבֵר הָיָה
 אֲצֵל הַצְּדִיק. כִּי צָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכֹל פַּעַם מִחֲדָשׁ.
 כִּי מִן וְאוֹלָי לֹא הָיָה הִתְחַלְתּוֹ פְּרָאוּי, וְאִם מִן גַּם
 כָּל עֲבוּדָתוֹ אֵינָהּ בְּשִׁלְמוֹת פְּרָאוּי, כִּי הֵכֵל כְּפִי
 הִתְחַלָּה כִּנ"ל. עַל־כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְעוֹרֵר לְבוֹ
 לְהִתְחִיל בְּכֹל פַּעַם מִחֲדָשׁ, בְּכַח הַתְּלַהּבוֹת גָּדוֹל
 וּבְהַתְּנַבְּרוֹת חֲדָשׁ לְעֲבוּדָתוֹ יִתְפַּרֵּךְ כְּאֵלוֹ לֹא
 הִתְחִיל עֲדִין מֵעוֹלָם, כִּדִּי שְׁתַּהֲיֶה עֲבוּדָתוֹ פְּרָאוּי
 כְּפִי כַח הִתְחַלָּה כִּנ"ל. וְכֵן בְּכֹל פַּעַם צָרִיךְ
 לְחַשֵּׁשׁ חֲשָׁשׁ זֹאת, מִן לֹא הִתְחִיל עֲדִין פְּרָאוּי.
 וַיִּתְנַבֵּר לְהִתְחִיל מֵעַתָּה מִחֲדָשׁ וּלְכוּא אֶל הַצְּדִיק
 מִחֲדָשׁ, וְכֵן בְּכֹל פַּעַם וְכִנ"ל: (לק"א ס"ו ס"ב בסוף)

ד עַל־יְדֵי יִרְאָה וְאַהֲבָה מוֹלִידִין וּמְגַדְלִין הַנֶּפֶשׁ
 חֲדָשָׁה הַבָּאָה לְהָאָדָם. עֵינַי כְּבוֹד (אות י"ט): (לק"א ס"ו
 ס"ז אות ז')

טו כְּשֵׁאִין הָאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל הַתְּכַלִּית, לָמָּה לוֹ חַיִּים:
 (לק"א ס"ו רס"ח)

טז כָּלֵל גָּדוֹל בְּעֲבוּדַת ה', שְׁלֵא יִשִּׁים לְנֶגֶד עֵינָיו כִּי
 אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁעוֹמֵד בּוֹ. הֵן בְּעַסְק פְּרִנְסָה

והצטרכותו, צריך שלא יחשב מיום לחברו כמובא
 בפסרים, וכן בעבודת ה', לא ישים לנגד עיניו פי
 אם אותו היום ואותו השעה לבד. פי פשוטין
 לכנס בעבודת ה', נדמה להאדם כאלו הוא משא
 כבד ואי אפשר לו לשא משא כבד כזאת. אבל
 בפשיחשב שאין לו רק אותו היום, לא יהיה לו
 משא כלל. גם שלא ידחה עצמו מיום ליום לאמר,
 מחר אתחיל, מחר אתפלל בכונה ובכח פראוי,
 וכיוצא בזה. פי אין לו להאדם בעולמו פי אם אותו
 היום ואותה השעה שעומד בו. פי יום המחרת
 הוא עולם אחר לגמרי. "היום אם בקולו תשמעו",
 "היום" דיקא: (לק"א ס' ער"ב)

י' כל מצוה ומצוה שהאדם עושה בזה העולם, על-
 ידי זה נעשין גרות לחפש בהם בנגזיא דמלכא אחר
 הסתלקותו. אשרי הזוכה לזה, פי זה תכלית כל
 תענוגי עולם הבא: (לק"א ס' ער"ה)

י"ח עקר השלמות הוא היראה. ויש שני מיני יראות,
 יש מי שהוא ירא מה' מגדלתו ורוממותו בגן
 דאיהו רב ושלטי, ועל-ידי יראה זאת אשתלים

שָׁמָא קדִישָׁא דְקדִישָׁא בְרִיךְ הוּא. וַיֵּשׁ יִרְאָה לְמַטָּה
 מִמְּנָה, הִינּוּ שָׂבָא לִירְאָה עַל־יְדֵי יִרְאוֹת
 הַתַּחְתּוֹנוֹת, עַל־יְדֵי שְׂרָא מִחַיָּה אוּ מִשָּׂר אוּ
 מֵאִיזָה פַּחַד אַחַר, עַל־יְדֵי זֶה הוּא נִזְכָּר וּבָא לִירְאָת
 ה'. וְעַל־יְדֵי יִרְאָה זֹאת נִמְשָׁךְ הַשְּׁפָעוֹת בְּעוֹלָם.
 וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּלֵי לְקַבֵּל הַשְּׁפָע. וְזֶה עַל־יְדֵי
 הַהֲשָׁתוֹקְקוֹת וְהַרְצוֹן לְנִסְע לְצַדִּיקֵי אִמֶת, שְׁעַל־יְדֵי
 זֶה נַעֲשֶׂה רִשָּׁם הַכְּלִי. וְאַחַר כֵּן בְּשָׂבָא אֱלוֹי,
 נַעֲשֶׂה הַכְּלִי. וְכֹל מִי שְׁיֵשׁ לוֹ יִגִּיעוֹת וּמְנִיעוֹת יוֹתֵר
 בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹתוֹ וְהוּא מְשַׁבֵּר, עַל־יְדֵי זֶה יֵשׁ
 לוֹ כְּלֵי גְדוֹל בְּיוֹתֵר. וְעֵינֵי מְנִיעוֹת: (לק"א ס"ו קכ"ה)

אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי נִבְרָא שְׂיִהְיֶה לוֹ מְמִשְׁלָה עַל
 הַמְּלָאכִים, וְזֶה הַתְּכֵלִית וְהַסּוֹף שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְצָרִיךְ
 כָּל אֶחָד לְרְאוֹת שְׂיִבּוֹא לְזֶה הַתְּכֵלִית. אֲבָל
 הַמְּלָאכִים מִתְּקַנְאִים מְאֹד בְּאָדָם כִּזֶּה שְׁיֵשׁ לוֹ
 מְמִשְׁלָה עֲלֵיהֶם. עַל־כֵּן צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצֻמוֹ מְאֹד,
 וְלְרְאוֹת שְׂיִהְיֶה לוֹ כַּחַ לְעַמּוֹד בְּמְמִשְׁלָה זֹו, שְׁלֹא
 יִפְּלוּ אוֹתוֹ ח"ו עַל־יְדֵי קְנָאָתָם בּוֹ: (לק"ת ס"ו א' אוֹת

ב על־ידי תַּאוֹת מָמוֹן וְתַאוֹת מִשְׁגָּל וְתַאוֹת אֲכִילָה
 נִפְסָד וְנִפְגָּם הִירָאָה שְׂבֵלֵב. וְהַתְּקוּן לָזֶה הוּא לְכַבֵּד
 אֶת הַשָּׁלֵשׁ רִגְלִים וְלִקְבֹּלֵם פְּרֵאוּי (וְעַיִן יוֹם־טוֹב), וְעַל־
 יְדֵי זֶה מִתְּקַנֵּין הִירָאָה. וְעַל־יְדֵי הִירָאָה זוֹכִין
 לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁפָעוֹת הַנְּבוּאָה. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין
 לְתַפְלָה בְּשָׁלְמוֹת וְלִרְפוּאָה. וְעַל־יְדֵי זֶה יְכוּלִין
 לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְשָׂרְשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי זֶה
 נִצְלוּן מִקְנֵאת הַמַּלְאָכִים הַנְּ"ל, וְתַתְּקִים מִמִּשְׁלַתּוֹ
 עֲלֵיהֶם: (שם אות ב' ד' ה' ו' ח' ט')

כא כְּשֶׁאֲדָם נוֹפֵל ח"ו בְּג' תַּאוֹת הַנְּ"ל, שְׁעַל־יְדֵי זֶה
 נִפְסָדַת הִירָאָה כַּנְּ"ל, אִזִּי הַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב
 וְשׂוֹאֵג עַל זֶה כַּאֲרִי: (שם אות ד')

כב כָּל הַמְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכָל עֲבוֹדַת ה' הֵם
 בְּחִינַת הוֹלָדָה. כִּי עֵקֶר תּוֹלְדוֹתֵיהֶן שֶׁל צְדִיקִים הֵם
 מַעֲשִׂים טוֹבִים. וְכִמוֹ הַיּוֹלְדָת קָדֵם הַלֵּידָה צְרִיכָה
 לְסִבֵּל כַּמָּה חֻבְלִים וְצִרִים, וְלַצֶּעֶק כַּמָּה קָלִין שֶׁל
 אָח וְאָבוֹי וְכו', כְּמוֹ כֵּן מִמֶּשׁ בְּעֲבוֹדַת ה', כְּשֶׁרוּצָה
 לַעֲשׂוֹת אִיזָה עֲבוֹדָה אוֹ תְּשׁוּבָה, בְּהַכְרַח שִׁיחֵיהָ
 לוֹ כַּמָּה יְגִיעוֹת. וְצָרִיךְ לַצֶּעֶק כַּמָּה קָלִין שֶׁל אָח

ואבוי, וכמה גניחות וכמה כפילות וכמה הפיזות
 וכו'. ובפרט בהתחלה שאז קשה מאד, כי כל
 התחלות קשות. ואז צריכין ביותר כמה קלין
 וכמה גניחות וכו' קדם שמתחילין איזה התחלה.
 וגם אחר כך, לאחר ההתחלה, אינו בא בנקל
 עבודת ה'. וצריכין כמה יגיעות וכמה תנועות
 כנ"ל קדם שזוכין לעשות איזה עבדא שיהיה לה
 הדור, רק ההתחלה קשה מאד כנ"ל. על-כן אל
 יבהלוד רעיוניך על כל מה שעובר עליך, כי
 בהכרח לסבל הכל כנ"ל. ולפום צערא אנרא:
 (לק"ת ס' ד' אות ב')

בג הצדקה מרחבת הפתחים של הקדושה. על-כן
 קדם כל מצוה ועבודה טוב לתן צדקה פדי
 להרחיב פתח הקדושה שצריך לעשות בעבודתו,
 ולא יהיה קשה וכבד עליו כל כך לכנס בהם. עין
 צדקה: (שם)

בג על-ידי צדקה זוכין ליראה, ועל-ידי יראה זוכין
 לחסד. ואז יכולין לעסק בעבודת ה' בלי מניעה
 מהפרנסה. עין צדקה אות ל"ו: (שם אות ט')

ב
על־ידי הזקנים מאריכי ימים שְׂבִדּוֹר שָׂאִין בָּהֶם
שְׁלֵמוֹת, על־ידי זֶה מִתְגַּבֵּר חֲכַמַת הַטֹּבֵעַ ח"ו. כִּי
צָרִיךְ הָאָדָם כָּל מָה שְׁנִתּוֹסֵף וְכֵא לֹא יוֹם מִימֵי
חַיָּיו, לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם קִדְשָׁה וְדַעַת. כִּי כָּל יוֹם
וְיוֹם שָׂבֵא אַחַר כָּךְ, צָרִיךְ שְׂיֵאִיר בְּיוֹתֵר בְּעִבּוֹדַת
ה', וְרַק זֶה נִקְרָא זְקֵן וְקִדְשָׁה בְּאַמְתָּ. אֲבָל כְּשׁוֹפְגִים
אֶת יָמָיו ח"ו, וְאֵינּוּ מוֹסִיף קִדְשָׁה בְּכָל יוֹם, אֵף עַל
כִּי שְׂמֻזְקִין, אֵינּוּ נִקְרָא זְקֵן כְּלָל, רַק אֲדַרְבָּא, הוּא
נִקְרָא קָצֵר יָמִים. וְעַל יְדוֹ יוֹנֵק וּמִתְגַּבֵּר ח"ו, חֲכַמַת
הַטֹּבֵעַ בְּעוֹלָם. וְהִתְקוֹן לָזֶה צְדָקָה: (שם אות ח' ט')

ב
עֵקֶר הַתְּעַנּוּגִים וְהַשְּׁעִשׂוּעִים שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא
רַק כְּשֶׁאֵינְחֵנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה הַשֹּׁפֵל מְגַדְּלִין וּמְקַדְּשִׁין
שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וְעוֹשִׁין רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
יֵשׁ לוֹ שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפָנִים וְעוֹלָמוֹת עֲלוֹנִים
הַרְבֵּה שְׁעוֹבְדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵף עַל כֵּן עֵקֶר
הַתְּעַנּוּג וְהַשְּׁעִשׂוּעַ שֶׁלֹּא כְּבִיכּוֹל, כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה
הַעֲבֹדָה שֶׁל עוֹלָם הַשֹּׁפֵל הַזֶּה: (לק"ת סי' ז' אות ד')

כז צָרִיף כָּל אָדָם לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת שָׁמַיִם. אֲבָל
צָרִיף שְׂיִהְיֶה לוֹ בְּעִצְמוֹ יִרְאֵת שָׁמַיִם, כְּדִי שְׂיִהְיֶה
דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין, וְגַם כְּדִי שְׂיִתְקַיְמוּ דְּבָרָיו אֲצֵל
חֵבְרוֹ, שְׁלֵא יַעֲבֹר הַדְּבָר מִלֵּב חֵבְרוֹ תַּכְפֵּה. כִּי עַל־
יְדֵי יִרְאָה דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין וְגַם יֵשׁ קִיּוּם לְדְּבָרָיו אֲצֵל
חֵבְרוֹ: (שם אות ד' ה')

כח כָּל יְמֵי הָאָדָם וְכָל הַזְּמַן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם אֵינוֹ
כְּלוּם, כִּי הַכֹּל פּוֹרַח כְּהֶרֶף עֵין בְּנִרְאָה בְּחוּשׁ. וְאִין
נִשְׁאָר מִכָּל הַזְּמַן כְּלוּם כִּי אִם מָה שְׂחוֹטְפִין אִיזָה
טוֹב בְּעִבּוּדַת ה' בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׂזִיה יִהְיֶה נִשְׁאָר
קַיָּים לְנִצְחָה בְּעוֹלָם הַבָּא. אֲבָל חוּץ מִזֶּה הַכֹּל הַבָּל
וְרִיק, כִּי כָּל הַזְּמַן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הִזָּה כְּלוֹ, מָה
שְׂהִיָּה וּמָה שְׂיִהְיֶה, הוּא כְּלוֹ אִין וְאָפֶס מִמַּשׁ נֶגֶד
יוֹם אֶחָד, וְאֶפְלוֹ נֶגֶד רִגַע אַחַת, שֶׁל עוֹלָם הַבָּא:
(שם אות ו')

כט כְּשִׁמְעֵינִים וּמְדַבְּרִים מֵאִיזָה חֲדוּשׁ שְׂחֲדִישׁוֹ צְדִיקִי
אַמֶּת, עַל־יְדֵי זֶה נּוֹפֵל יִרְאָה: (שם אות ז' ג')

ל עֶקֶר הַתְּכָלִית הוּא רַק לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
וְלִילֵךְ בְּדַרְכָּיו לְשִׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּדִי לִזְכּוֹת לְהַפְּיֹר

אותו יתברך, שזהו רצונו יתברך. כי מי שעובד בשביל עולם הבא זה נקרא מלוי בטון, שרוצה למלאות בטנו בעולם הבא, אף על פי שבאמת בודאי טוב יותר ויותר לעבד ה' אפילו בשביל עולם הבא, מלרדף אחר עולם הזה ח"ו. גם זה שעובד את ה', אפילו בשביל עולם הבא, בודאי הוא חכם יותר מזה שמתנגע כל ימיו בשביל עולם הזה, כי זה בוחר לעצמו עולם החיים לעד. אף על פי כן עקר התכלית בשלמות, הוא רק לעבד אותו יתברך כדי לזכות להפיר אותו יתברך, שזהו רצונו יתברך: (לק"ת סי' ל"ז)

כשאין האדם מקדיש עצמו ורודף אחר תאוות ומותרות, לאסף ממון, ומבלה כל ימיו להשאיר ירשה לבניו, זה הממון שמשאיר לבניו הוא כמו מי שמלכלך עצמו בטנוף, ולוקח טנוף ומכסה על הטנוף (כמבאר בפנים עין שם). ואפילו מי שרוצה להשאיר זכותו לבניו, גם זה אינו תכלית השלמות. והצדיקים השלמים אין בוחרים בכל זה כלל, רק למלאות רצונו יתברך: (שם)

לא

לב הבחירה ביד האדם לעשות פרצונו. ואפלו כל הדברים, הכל ביד האיש הישראלי להתנהג הכל פרצונו בבחירתו. כי ביד ישראל יש בחירה בידם על כל דבר שבעולם. כי אצל אחרים יש דברים שהם מוכרחים בהם, אבל אצל איש הישראלי, כל דבר שהוא עושה, כגון לנסע לאיזה מקום וכיוצא, יש בו עבודה, על כן יש לו בחירה על הכל: (לק"ת סי' ג"ד)

לב רוח העולם הזה אין לשער, דהינו מה שהאדם יכול להרויח בזה העולם. ואין צריך על זה הוצאות משלו (שקורין אויש לאג), רק ממה שהכין לפניו הבורא יתברך יכול להרחיב ידו ולהרויח הרבה מאד, "עין לא ראתה" וכו': (לק"ת סי' ג"ה)

לד טוב מאד להשליך עצמו על השם יתברך ולסמוך עליו. וכשפא היום צריכין למסר כל התנועות שלו ושל בניו ושל התלויים בו על השם יתברך, שיהיה הכל פרצונו יתברך: (שיחות הר"ן ב')

לה עקר השלמות היא היראה, ועקר היא יראת הענש. ואפלו צדיקים צריכים יראת הענש. כי

לקוטי בעם עיצות קצו

עקר העבודה בתחלה הוא רק מחמת יראת העניש: (שם סי' ה')

לו אי אפשר לזכות לעבודת ה' כי אם פשיתחיל בכל פעם מחדש. ולפעמים צריכין כמה התחלות אפלו ביום אחד: (שם סי' מ"ח)

[לז] כל מה שאתה רואה בעולם, הכל הוא בשביל הבחירה. כי כל העולם ומלואו לא נברא רק בשביל הבחירה: (שם סי' ש')

[לח] יש בני אדם עובדי ה', שאין השם יתברך מראה להם מה שפעלו כל ימי חייהם, רק אחר מותם בעולם הבא אז יראו מה שפעלו: (שם סי' רמ"ד)

[לט] עקר עבודת איש הישראלי, הוא בחרף לזהר לקום בחצות. ובקיץ, בעת שהלילה קצרה מאד, אז יזהר לעמוד בבקר השכם בעלות השחר. עין חצות: (שם סי' ש"א)

בעס

* צריך לשפר את הפעם ברחמנות. הינו בפשט לכלל פעם, לא יפעל בפעםו שום אכזריות, רק

אֲדַרְבָּא, יִתְגַבֵּר אִז בְּרַחֲמֵנוּת גְּדוּל עַל זֶה שְׁרוּצָה
 לְכַעַם, וַיִּמְתִּיק הַפְּעַם בְּרַחֲמֵנוּת. וְעַל־יְדֵי־זֶה זֹכִין
 לְקַבֵּל מֵהַצְּדִיק וְלִתְפֹס בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ אֶת הַתְּכֵלִית,
 שֶׁהוּא שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבֵּא. וּבְכָל דְּבַר שֶׁפְּעוּלָם
 יָכוֹל לְהַסְתַּכֵּל עַל הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן וְלִהְיוֹנוּ,
 כְּפִי שֶׁרָשׁוּ שִׁישׁ לוֹ בְּתוֹךְ נְשִׁמַת הַצְּדִיק: (לק"א
 ס"י י"ח אות ב')

ב על־יְדֵי בְּטוֹל הַפְּעַם בְּרַחֲמֵנוּת כַּנ"ל, עַל־יְדֵי זֶה
 מְקַבְּלִים הַצְּדִיקֵי אֵמֶת הַכְּבוֹד וְהַגְּדֻלָּה, וְאִזי זֹכִין
 לְמַנְהִיג אֵמֶת, שִׁירָחַם עַל הָעוֹלָם לְנַהֲגָם כְּרְאוּי,
 לְהַבִּיא כָּל אֶחָד אֶל הַתְּכֵלִית הַטּוֹב הָאֲחֵרוֹן: (שם)
 ג פְּעַם וְאַכְזָרִיוֹת הוּא מַחְסְרוֹן הַדַּעַת. וְכָל מֵה
 שֶׁמִּתְרַבֵּה הַדַּעַת נִתְבַּטֵּל הַפְּעַם וּמִתְרַבֵּה הַרַחֲמֵנוּת
 וְהַחֲסָד וְהַשְּׁלוֹם. עַל־כֵּן עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה, שֶׁעַל־
 יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ דַּעַת, עַל יְדֵי זֶה מִתְבַּטֵּל הַפְּעַם
 וְנִמְשָׁךְ רַחֲמֵנוּת וְשְׁלוֹם: (לק"א ס"י ג"ו אות ו')

ד וְכֵן טְבִילַת מְקוּה מְבַטֵּל הַפְּעַם, כִּי עַל־יְדֵי טְבִילַת
 מְקוּה נִמְשָׁךְ דַּעַת: (שם אות ז')

ה על־ידי הַכַּעַם נִתְעוֹרַר הַמְּקַטְרֵג הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא עֹשֶׂה
 הוּא אָדָם. וּמִן הַמְּקַטְרֵג הָעֲלִיּוֹן נִתְעוֹרְרִים
 וְנִשְׁתַּלְּשְׁלִים מְקַטְרָגִים וְצָרִים לְמַטָּה עַל אָדָם
 הַכּוֹעֵם וְשׁוֹלְטִים עָלָיו. כִּי עַל־יְדֵי הַכַּעַם חָכְמָתוֹ
 מִסְתַּלְקֶת וְצֶלֶם אֱלֹקִים סָר מֵעַל פָּנָיו וְאִין לוֹ פָּנֵי
 אָדָם, וְעַל יְדֵי זֶה שׁוֹלְטִים בּוֹ הַשִּׁנְאִים, כִּי נִדְמָה
 לָהֶם כְּבַהֲמָה וְאִינֶם יִרְאִים מִלְּפָנָיו: (לק"א ס"ג נ"ז אות ו')

ו תְּקוּן לְכַעַם הוּא תַעֲנִית, וְזֶה עֵקֶר מַעֲלַת הַתַּעֲנִית.
 עַל־כֵּן בְּיוֹם הַתַּעֲנִית מִתְגַּרְהַ הַבֶּעַל דִּבֶּר בְּאָדָם
 וּמְזַמֵּן לוֹ כַּעַם כְּדֵי לְקַלְקֵל אֶת הַתַּעֲנִית. עַל־כֵּן
 צָרִיךְ שְׁמִירָה יִתְרָה לָזֶה לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד
 מֵאִשׁ שֶׁל הַכַּעַם בְּיוֹם הַתַּעֲנִית, כִּי עֵקֶר מַעֲלַת
 הַתַּעֲנִית הוּא מָה שֶׁמְכַנִּיעַ אֶת הַכַּעַם: (שם)

ז עַל־יְדֵי אֲכִילַת שֶׁבֶת נִכְנָע וְנִתְבַּטַּל הַכַּעַם: (שם)

ח כַּעַם מְזִיק לַעֲשִׂירוֹת. וּכְשֶׁהֵיִצֵּר הָרַע מִסִּית לְאָדָם
 שְׂיִכְעֵם, יֵדַע שְׁבֹזֶאת הַשְּׂעָה יִשְׁפִּיעוּ לוֹ מִלְּמַעְלָה
 אִיזָה סֶדֶךְ מִמוֹן, וְהֵיִצֵּר הָרַע רוֹצֵה לְקַלְקֵל זֹאת
 הַהִשְׁפָּעָה עַל יְדֵי הַכַּעַם שֶׁמְזַמֵּן לוֹ שֶׁהוּא מְזִיק אֶת
 הַהִשְׁפָּעָה שֶׁל הָעֲשִׂירוֹת: (לק"א ס"ג נ"ט אות ה')

על־ידי קלקול השפּע של העשירות שפּא על־ידי
הבעם, על־ידי זה נפּנם שמו ונפּשו. אכל כּששומר
את עצמו מבעם, וכשפּא לאיזה בעם הוא מתגבר
על יצרו ומאריך אפו וכובש בעסו, על־ידי זה זוכה
לעשירות. ועל־ידי זה מגדיל שמו ונפּשו וזוכה
לשם טוב, וכל הנפשות תאבים להכלל בנפּשו.
וזוכה לקרב נפשות הרבה להשם יתברך, שזה
עקר כבוד השם יתברך: (שם)

בעם מזיק לפרנסה כנ"ל, ועל־ידי זה הוא רחוק
מאמת ועל־ידי זה אינו יכול להתפלל. גם אינו יכול
לגמר ולהוציא מפה אל הפעל מה שצריך: (לק"א סי'
ס"ו אות ב')

כשמתגבר ומשבר הבעם, על־ידי זה נעשה
ונמשך בחינת רוחו של משיח, ונחשב כאלו על
ידו נתהוה ונברא כל העולם ומלואו. וזוכה
לפרנסה ולאמת ולהתפלל לה' לבדו בלי פניות
בשביל בני אדם ח"ו, ונצול מפל העברות וזוכה
להוציא מפה אל הפעל כל המצוות וכל הדברים
שפקדשה שצריך לעשות: (שם אות ג')

יב על־ידי קדֹשֶׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֹכִין לְשִׁבֵר בְּשִׁלְמוֹת
הַפְּעֵם וְהַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת. עַל־כֵּן צָרִיכִין לְבַקֵּשׁ
מְאֹד מֵהַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ, שְׂיִזְכֶּה לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
מֵהֵרָה. כִּי עַל־יְדֵי קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֹכִין לְבַחֲנִית
אַרְיֶכֶת אַפִּים, דְּהֵינּוּ שְׂיֵאֲרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל מֵה
שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלֹא יִכְעֵם וְלֹא יִקְפִיד עַל שׁוֹם דְּבַר
וְלֹא עַל שׁוֹם אָדָם, אֲפֹלוֹ אִם עָשָׂה כְּנִגְדּוֹ מֵה
שְׁעָשָׂה: (לק"א סי' קנ"ה)

כבוד וגדולה ומנהיגות

א צָרִיךְ כָּל אָדָם לְמַעַט בְּכָבוֹד עֲצָמוֹ וּלְהִרְפּוֹת בְּכָבוֹד
הַמָּקוֹם. וְלֹא יִהְיֶה רוֹדֵף אַחַר הַכָּבוֹד, רַק יִבְרַח מִן
הַכָּבוֹד, וְאִזִּי הוּא זֹכֶה לְכָבוֹד אֱלֹקִי. וְאִזִּי אֵין בְּנֵי
אָדָם חוֹקְרִים עַל כְּבוֹדוֹ אִם הוּא רָאוּי אִם לֹא.
אֲבָל מִי שְׂרוֹדֵף אַחַר הַכָּבוֹד אֵינוֹ זֹכֶה לְכָבוֹד
אֱלֹקִי. וְעַל־כֵּן אֲפֹלוֹ כְּשֵׁי שׁוֹ לֹ כָבוֹד, הַכָּל חוֹקְרִים
אַחֲרָיו וְשׂוֹאֲלִים, מִי הוּא זֶה וְאִזְהוֹ שְׂחוֹלְקִים לֹ
כָבוֹד הַזֶּה. וְחוֹלְקִים עָלָיו, שְׂאוֹמְרִים שְׂאֵינוֹ רָאוּי
לְכָבוֹד הַזֶּה: (לק"א סי' ו' אות א')

ב עקר התשובה - כְּשִׁישְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ יָדָם וַיִּשְׁתַּקּוּ וַיִּסְבַּל
בְּזִיּוֹנוֹת וַשְּׁפִיכוּת־דָּמִים הַבָּאִים עָלָיו, וּבְזֶה הוּא
מִמַּעַט הַדָּם שֶׁבְּחֻלָּל הַשָּׁמַאֲלִי וְזוֹכֵחַ יֵצְרוּ הָרַע,
וְעַל־יָדֵי זֶה זוֹכֵחַ לְכָבוֹד אֱלֹקֵי הַגֹּ'ל: (שם אות ב')

ג עַל־יָדֵי שֶׁהוּא נִזְהָר וְשׁוֹמֵר כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ
שִׂיחָהּ בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא נִבְזֵה בְּעֵינָיו נִמְאָם, וּכְבוֹדוֹ
לֹאֵין נִגָּד כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, עַל־יָדֵי זֶה זוֹכֵחַ
לְדַבּוּרִים הַמְּאִירִים בַּתּוֹרָה שֶׁהֵם מְאִירִים לְתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה, וְעַל־יָדֵי זֶה יָכוֹל לְתַבּוֹנוֹת הַתּוֹרָה לְעִמְקָה:
(לק"א ס' י"א אות ב')

ד עקר כבוד השם יתפאר, הוא כְּשֶׁהֲרַחוּקִים בְּיֹתֵר
מְקַרְבִּין אֶת עֵצְמוֹן לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, כִּי אִזּוֹ אִסְתַּלַּק
וְאִתְיַקֵּר שָׁמָּה דִקְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָא וְתַתָּא,
וְנִתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְפָּרֵךְ מְאֹד. עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם
לְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְקַרֵּב הֲרַחוּקִים לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ. גַּם
אֵין לְאָדָם לֹמֵר, אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם
יִתְפָּרֵךְ וְאֲנִי רַחוּק כָּל כֶּף עַל־יָדֵי רַבּוּי מַעֲשֵׂי
הָרַעִים, כִּי אֲדַרְבָּא, כָּל מֵה שֶׁהוּא רַחוּק בְּיֹתֵר,

יִתְגַּדֵּל עַל יְדוֹ כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְפָּרַדּ בְּיוֹתֵר כְּשֵׁי־שִׁתְּדֵל
לְשׁוֹב וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְפָּרַדּ, כִּי זֶה עֵקֶר כְּבוֹדוֹ
יִתְפָּרַדּ כַּנִּל: (לק"א סי' י"ד אות ב')

ה לְפִי הַכְּבוֹד שְׂמֻכְכֵּד אֶת יְרֵאֵי ה', בֵּן עוֹלָה הַכְּבוֹד
לְשֵׁרְשׁוֹ. וְעֵקֶר הַדְּבָר שְׂיִכְכֵּד יְרֵאֵי ה' בְּלֵב שָׁלֵם,
וְעַל־יְדֵי זֶה מַשְׁלִים פְּנֵמֵי הִירָאָה וְזוֹכֵה לְשָׁלוֹם: (שם
אות ו' ז' ח')

ו אֵין לְאָדָם לְקַבֵּל שְׂרָרָה וּמְנַהִיגוֹת כִּי אִם כְּשֵׁי־שׁ לֹ
אֲמוּנָה שְׁלֵמָה שְׂאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו. וְאֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא
מֵאֲמִין בְּאִזְהוֹ דְּבָר שֶׁהוּא מְדַרְכֵי הָאֲמוּרֵי וְכוּ', אִף
עַל פִּי שֶׁהוּא מֵאֲמִין בְּהַשֵּׁם יִתְפָּרַדּ, אֵין לוֹ לְקַבֵּל
הַמְּנַהִיגוֹת. וְאִף שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב בְּעֵצְמוֹ שֵׁי־שׁ לֹ
רַחֲמָנוֹת עַל הָעוֹלָם וְעַל־בֵּן רוֹצֵה בְּהִנְהַגְתּוֹ, בְּאֲמַת
הוּא רוֹדֵף אַחֲרֵי הַכְּבוֹד וְתוֹלָה רְדִיפְתּוֹ בְּרַחֲמָנוֹת,
וְעַל־יְדֵי זֶה יְכוֹלִין לָבוֹא לְמִינּוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת ח"ו.
אֲבָל מִן הַשָּׁמַיִם מְרַחֲמִין וְאֵין מְנַיְחִין הַמְּנַהִיגוֹת
בְּיָדָם: (לק"א סי' י"ח אות ג' ו')

ז עַל־יְדֵי אֲהֵבַת הַחֲכָמִים תִּכּוֹן הַמְּלָכוֹת וְהַמְּנַהִיגוֹת.
וְכִשְׁפָּא לְמַלְךְ אוֹ מְנַהִיג אִזְהוֹ שֶׁנָּאָה עַל הַחֲכָמִים,

יְדוּעַ לַהֲיוֹי לַיהוָה שְׁמֵן הַשָּׁמַיִם יוֹרִידוּהוּ מִגְדֹּלְתוֹ, כִּי
אֵין קוִיִּם לְעוֹלָם בְּלֹא הַחֲכָמָה: (שם אות ד')

ח צְרִיכִין לְזַהַר בְּזִקְן שְׁשֻׁכַּח תִּלְמוּדוֹ מִחֲמַת אוֹנָסוֹ
לְכַבְדּוֹ. וְעַל־יְדֵי הַכְּבוֹד שְׁנוֹתֵנִין לוֹ, מִבְּטָלִין מִמֶּנּוּ
הַשְּׁכָחָה וְנִתְגַּלָּה הַנֶּפֶשׁ, הֵינּוּ זְכוּרֵן הַתּוֹרָה,
וְנִתְבַּטְּלִין הַדֵּינִים וְהַחֲשָׁכוֹת וְכו', וְנִמְשָׁךְ אוֹר
וְחֶסֶדִים וְחַיִּים וְחֲכָמוֹת הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם: (לק"א סי' ל"ז
אות ה')

ט גַּם צְרִיכִין לְזַהַר מְאֹד בְּבִנְי עִם הָאָרֶץ לְכַבְדָּם. כִּי
יֵשׁ בְּנֵי עַמֵּי הָאָרֶץ שְׂיִישׁ לָהֶם נַפְשׁוֹת יְקָרוֹת מְאֹד
מְאֹד. וְזֶה אָנוּ רוֹאִין עַל־יְדֵי תּוֹרָתָם, כְּשֶׁאָנוּ רוֹאִים
שָׁהֵם בְּנֵי תּוֹרָה, בִּידוּעַ שְׂיִישׁ לָהֶם נַפְשׁ יְקָרָה. עַל־
כֵּן צְרִיכִין לְזַהַר לְכַבְדָּם, כִּי עַל יְדֵי הַכְּבוֹד יִתְגַּלָּה
בְּיוֹתֵר הַתּוֹרָה שְׂפָהֶם מֵהַתְּעַלְמוֹתָהּ, וַיְהִיָּה גְדֻחָה
תְּאוֹזוֹת הַגּוֹף וְהַחֲמַר וְהַחֲשָׁךְ וְהַסְּכָלוֹת וְכו',
וְתִתְעַלָּה הַנֶּפֶשׁ וְהַצּוּרָה וְהָאוֹר וְהַחֲכָמָה וְהַחַיִּים
וְהַחֶסֶד וְהַזְּכוּת וְיִתְבַּטְּלוּ כָּל הַדֵּינִים: (שם אות ז')

י יֵשׁ מְנַהֲיָגִים שְׁנִקְרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי, שְׁלִמּוּדִים
מִמּוֹתְרוֹת וּפְסָלִת. וּבּוֹדָאֵי אֵינָם יְכוּלִין לְהַנְהִיג

אִפְלוּ אֶת עֲצֻמֹן, מִכָּל שָׁבֵן אַחֲרֵיהֶם. וְאָף עַל פִּי בֵן
 נֹמְטִים גְּדֹלָה לְעֲצֻמֹן, וְרוֹדְפִים אַחֲרֵי הַתְּנַשְׂאוֹת
 לְהַנְהִיג הָעוֹלָם. צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרֹאוֹת שְׂלֵא
 לְהַסְמִיךְ אוֹתָם, שְׂלֵא לִתֵּן לָהֶם שׁוֹם תִּקְרָף וְעוֹ. כִּי
 הֵם עֲצֻמֵּי אֵינָם חֲיָבִים כָּל כָּךְ, כִּי יֵשׁ לָהֶם יִצֵּר הָרַע
 גְּדוֹל לְהַנְהִיג הָעוֹלָם. אֲךָ אֵלּוּ הַנּוֹתְנִים לָהֶם תִּקְרָף
 וְעוֹ, וְנִסְמָכִים עַל יָדָם שִׁיְהִיו נִקְרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי, הֵם
 עֲתִידִים לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן: (לק"א סי' ס"א אות ב')

על־ידי שְׂמִסְמִיכֵי רַבִּי שְׂאִינוֹ הַגּוֹן, עַל־יְדֵי זֶה ^א
 נַחֲלֵשׁ כְּתַב יִשְׂרָאֵל וְאֵין לוֹ שׁוֹם תִּקְרָף, וְנוֹתְנִים כַּח
 בְּכַתֵּב יָדָם. וּמַחֲמַת זֶה הֵם גּוֹזְרִים שְׂלֵא יִהְיֶה תִּקְרָף
 לְכַתְּבִים שְׂלָנוּ כִּי אִם לְכַתְּבִים שְׂלָהֶם, וַיִּשְׂרָאֵל יִהְיֶה
 מִכְּרַחֵן לְלַמֵּד כְּתַב שְׂלָהֶם. וְעַל־יְדֵי זֶה גּוֹזְרִין לְגַרֵּשׁ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְּקוֹם הַיְשׁוּב הַשְּׁנַת־יִשְׁבּוּ שֵׁם יִשְׂרָאֵל
 מִכְּבָר, אֵל מְקוֹמוֹת שְׂלֵא הָיוּ שֵׁם יִשְׂרָאֵל מֵעוֹלָם,
 שְׁזֵהוּ בְּחִינַת גְּרוּשׁ מֵאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל. וְעַל־יְדֵי זֶה אֵין
 יְכוּלִין לְהוֹלִיד נְשָׁמוֹת גְּדוֹלוֹת. וְעַל־יְדֵי זֶה נִלְקַח
 סוֹד הָעֵבוֹר מֵאַתְּנוֹ וְנִמְסָר לָהֶם ח"ו: (שם אות ב' ג')

יב אבל פֶּשַׁחְכֶּם הָרְאוּי לְסִמְיֹכָה נִסְמָךְ בְּשֵׁם רַבִּי,
עַל־יָדַי זֶה מְבִיא הָאָרֶה וְכַח בְּכַתֵּב יְדֹנָה, וְאֹזֵי גַם
כָּל מִשְׁפָּטַי הַנְּהַגוֹת שְׁלָהֶם כָּלֵם עַל־יָדַי כְּתַב יְדֹנָה.
וְעַל־יָדַי זֶה נִתְקַדֵּשׁ הָאוֹיֵר בְּבַחֲנֵינֵת אוֹיֵרָא דְאָרְצָא
יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יָדַי זֶה נִתְתַּקֵּן כָּל הַנַּ"ל: (שם)

יג כְּשָׂבָא אִיזְהוּ כְּבוֹד חֲדָשׁ לְאָדָם צָרִיךְ לְהַתִּירָא
מְאֹד, כִּי לְפַעְמִים בָּא לוֹ הַכְּבוֹד בְּשִׁבִיל הַסְתַּלְקוֹת
נֶפֶשׁ ח"ו. עַל־כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר לְקַבֵּל הַכְּבוֹד בְּקִדְשָׁה
גְּדוּלָה בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְבַד, וְלִבְלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ
עִם הַכְּבוֹד לְצַר? כּוֹ וְלִהְנָאת עֲצֵמוֹ כָּלֵל, כִּדִּי שְׂלֵא
יִזִּיק לוֹ הַכְּבוֹד ח"ו, שְׂלֵא יִקַּח אֶת נַפְשׁוֹ. כִּי הַנֶּפֶשׁ
יִקְרָה מְאֹד וְצָרִיכִין לְזַהֵר בָּהּ לְשִׁמְרָה מְאֹד. וְצָרִיכִין
לְהַתְּפִיל הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ שְׂלֵא יִזִּיק לוֹ
הַכְּבוֹד, שְׂלֵא תִסְתַּלַּק נַפְשׁוֹ עַל־יָדַי זֶה ח"ו. כִּי
הַכְּבוֹד הוּא שְׂרֵשׁ כָּל הַנֶּפְשׁוֹת. וְכִשְׁהַנֶּפֶשׁ
מִסְתַּלַּקָת, הִיא מִסְתַּלַּקָת לְתוֹךְ הַכְּבוֹד שֶׁהוּא
שְׂרֵשָׁה: (לק"א סי' ס"ז אות א')

יד אַךְ עַל פִּי הָרַב בָּא הַכְּבוֹד לְמוֹבָה, כִּי כְּשָׂבָא נֶפֶשׁ
חֲדָשָׁה לְהָאָדָם הִיא מְלַבֶּשֶׁת בְּהַכְּבוֹד. עַל־כֵּן

כְּשֹׁזוּכָה לְקַבֵּל הַכְּבוֹד כְּרֵאוּי, יְכוּל לְקַבֵּל נַפְשׁ
חֲדָשָׁה עַל־יְדֵי הַכְּבוֹד שֶׁהֵגִיעַ לוֹ: (שם)

עַל־יְדֵי תַאֲוֹת אֲכִילָה נִפְגָּם הַכְּבוֹד, וְאִזִּי הוּא
בְּחִינַת הַסְתַּתֵּר פָּנִים וְהַדִּינִים מִתְגַּבְּרִים ח"ו. וְאִזִּי
נוֹפֵל הַכְּבוֹד לְהַעֲזִי פָּנִים, שֶׁהַעֲזִי פָּנִים שֶׁבְּדוֹר
נוֹטְלִין כָּל הַכְּבוֹד, וְכָל הַמְּנַהֲיגוֹת וְהַמְּלוּכָה
וְהַמְּמַשְׁלָה וְהַכְּבוֹד הוּא אֵצֶל הָעַכּוּ"ם וְהַרְשָׁעִים
וְהַעֲזִי פָּנִים. וְעַל־כֵּן כְּשֵׁי־שֶׂרָאֵל צָרִיכִין לַפְּעֵל אִיזָה
תְּקִיפּוֹת לְצַדֵּק קִיּוֹם דָּתָנוּ הַקְּדוֹשָׁה, צָרִיכִין לְקַבֵּל
הַכֹּחַ מֵהֶם. אֲבָל כְּשֶׁמְשַׁבְּרִין תַּאֲוֹת אֲכִילָה, אִזִּי
מַעֲלִין הַכְּבוֹד דְּקַדְשָׁה וְאִזִּי אֵין שׁוֹם שְׂרָרָה
וְהַתְּמֻנּוֹת וְכְבוֹד לְהַעֲזִי פָּנִים, וְאִזִּי הוּא בְּחִינַת
נִשְׂיָאוֹת פָּנִים שֶׁהוּא כְּפוּל הַדִּינִים: (שם אוֹת ג' ד')

עַל־יְדֵי צְדָקָה מְתַקְּנִין פְּגָם הַכְּבוֹד, וּמַעֲלִין הַכְּבוֹד
וְהַמְּלָכוֹת מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְחוּזֵר הַכְּבוֹד לְהַמְּבִינִי
מִדָּע, שֶׁהֵם מְנַהֲיִי אֲמַת (שם אוֹת ה' ו')

עַל־כֵּן נוֹתְנִין צְדָקָה אֵצֶל "וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל", כִּדִּי
לְהַעֲלוֹת הַכְּבוֹד וְהַמְּמַשְׁלָה מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא אֶל
הַקְּדוֹשָׁה: (שם אוֹת ז')

יח כְּשֶׁחֹזֵר הַכְּבוֹד לְהַמְכִּינִי מִדָּעַ, דְּהִינּוּ לְמִנְהִיגִים
אֲמֵתִיִּים, אֲזִי בְּתַחֲלַת מְמִשְׁלָתָם נַעֲשֶׂה מַחֲלָקֶת:
(שם אות ו')

יט כְּשֶׁפָּא כְּבוֹד חָדָשׁ לְהֶאָדָם, צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּיוֹתֵר
שְׂיֵהִיָּה לֹא יֵרָאֶה וְאֶהְבֶּה, וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהוֹלִיד
וּלְגַדֵּל הַנַּפֶּשׁ הַחֲדָשָׁה הַבָּאָה עַל־יְדֵי הַכְּבוֹד כַּנֶּ"ל:
(שם אות ז')

כ עַל־יְדֵי שְׁנוֹתַיִן כְּבוֹד לְזַקֵּן שְׂשֻׁכַח תִּלְמוּדוֹ, עַל־יְדֵי
זֶה מְמַשִּׁיכִין מִיָּם קָרִים לְהַחֲיוֹת נַפְשׁ הָעֵיפָה, דְּהִינּוּ
שְׂמֵתִקְנִים הַפָּגָם שֶׁל הַמַּתְפַּלְּלִין בְּלֹא לֵב שְׂעַל־יְדֵי
זֶה נַפְשׁוֹ עֵיפָה: (שם אות ח')

כא קָשָׁה מְאֹד לְהִיּוֹת מְפָרָסִם, פִּי מִי שֶׁהוּא מְפָרָסִם
צָרִיךְ לְסַבֵּל יִסּוּרִים בְּשִׁבּוּל רַבִּים. רַק שְׂיֵישׁ
שְׂמִכְרָחִים מִן הַשָּׁמַיִם לְהִיּוֹת מְפָרָסִם: (לק"א סי'
ע"א)

כב כְּשֶׁפָּרְנָסִי הַדּוֹר וּמִנְהִיגֵי הַדּוֹר נִתְנָאִים, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְקִים עֲלֵיהֶם בְּנֵי אָדָם שְׂיַחֲלֶקוּ וַיְדַבְּרוּ
עֲלֵיהֶם, בְּדִי שְׂלֹא יִזְוָחוּ דַּעְתָּם עֲלֵיהֶם: (שם סי' צ"ה)

בג צריך להתירא ולפחד מן הכבוד, כי כבוד הוא סכנה גדולה סכנות נפשות. על־כן כְּשֶׁמִּגִּיעַ אִיזָה כבוד לָאָדָם, צריך לזהר מאד לקבלו פֶּרְאוּי לְשִׁמוּ וּתְפָרֵד לְבַד. פִּי אִם ח"ו יפגם בְּהַכָּבוֹד כְּחוּט הַשְּׁעָרָה וְלֹא יִקְבְּלוּ פֶּרְאוּי, יוכל להסתלק ח"ו על־יְדֵי זֶה: (לק"א סי' קל"א)

כד מי שרוצה כבוד הוא שוטה. ועין בפנים בסימן קצ"ד: (לק"א סי' קצ"ד)

כה כל מי שחסר דעת ביותר, הוא מקפיד על כבודו ביותר, כמו הנשים שמקפידין מאד על כבודן יחמת שדעתן קלה וקטנה: (לק"א סי' רב)

כו מי שנוהג רפנות בכשרות ובתמימות פראוי, הוא זוכה שיעלה לגדלה בסוף ימיו. וכל מה שנחשב לגדלה באותו הדור, הוא עולה לגדלה זאת: (לק"א סי' רל"ו)

כז צריך לזהר מאד מהתמנות, בפרט מי שיש בו יראת שמים, שהוא דיקא יש לו השתוקקות יותר להתמנות. אבל צריך לזהר מזה מאד, פי על־ידי

התמנות הוא מפסיד השפעת הנבואה, שהיה יכול לזכות על-ידי היראה: (לק"ת סי' א' אות ז')

כח יש מנהיגים שמתנהגים ברפנות וממשלה ומושלים על עם דל בחנם, כי לא נתן להם גדלה מן השמים כלל, רק הם מתגאים מעצמם על הדור בחנם. והם מקבלין הרב הגאון על-ידי הגרים שמתגירין, שהם מכניסין גאון בישראל (כמו שנתפאר בפנים), עד שיש להם כח אפלו להעניש את מי שאינו רוצה להכניע את עצמו תחת ממשלתם. ובאמת אין זה נקרא מעניש אלא מזיק, כי הן מזיקי עלמא. ועל-ידי הגאון הזאת של אלו המנהיגי הדור, על-ידי זה מתגבר תאות נאוף בעולם. ולהנצל מזה הוא על-ידי המגני ארץ וכו' (עין ברית אות נ"ז): (לק"ת סי' ה' אות ה' ו' ז')

כח עקר המנהיגות האמת דקדושה תלוי ברחמנות. ואי אפשר להיות מנהיג אמת כי אם מי שיש לו רחמנות אמת על ישראל. אבל צריך המנהיג לידע איך להתנהג עם הרחמנות, כי על רשעים או על רוצחים וגולגנים אסור לרחם. וכן צריכין

לִידַע אִיךָ לְרַחֵם עַל כָּל אֶחָד, לְהַשְׁפִּיעַ לוֹ
 וּלְהַדְרִיכוֹ בְּמָה שֶׁהוּא מוֹבְתוֹ הַנְּצָחִית בְּאַמֶּת.
 עַל־כֵּן בְּאַמֶּת עֵקֶר הַרְחֻמְנוּת שֶׁל הַמְּנַהֵיג הָאֵמֶת
 הוּא לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹת, כִּי זֶהוּ
 הַרְחֻמְנוּת הַגָּדוֹל מִכָּל מִינֵי רַחֲמָנוּת. וְעַיִן תּוֹכַחָה:
 (לק"ת סי' ז אות א' ג')

סַפְּנָה גְדוּלָה לְהִיּוֹת מְפָרְסֵם וּלְהַנְהִיג הָעוֹלָם. לֹא
 מִבְּעַיִן כְּשֶׁאִינּוּ רְאוּי כָּלֵל וְלוֹבֵשׁ טְלִית שְׂאִינּוּ שְׁלוֹ,
 אֲלֵא אִפְלוֹ עוֹבְדֵי ה' גְּדוּלֵי הַדּוֹר יֵשׁ עֲלֵיהֶם סַפְּנוֹת
 נוֹרְאוֹת בְּהַנְהַגַּת הָעוֹלָם. כִּי בְּהַנְהַגַּת הָעוֹלָם וְלוֹמַר
 תּוֹרָה בְּרַבִּים יְכוּלִים לַעֲבֹר מִמֶּשׁ גָּנֵב וְנֶאֱפֵף וְרִצַּח
 בְּכָל עֵת בְּכָל רִגַע רַחֲמָנָא לְצַלֵּן: (לק"ת סי' י"ח)

כָּל הַבְּרִיָּאָה לֹא הִיְתָה כִּי אִם בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ
 יִתְפָּרֵךְ. עַל־כֵּן הַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל הָאָדָם, כִּי כָּל
 הַגְּדֻלַּת כְּבוֹדוֹ יִתְפָּרֵךְ תְּלוּי בְּהָאָדָם דִּיקָא. עַל־כֵּן
 בְּשִׁבָּא אִיזָה כְּבוֹד לְהָאָדָם, צְרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד
 שְׂלֵא יִקַּח לְעַצְמוֹ מִזֵּן הַכְּבוֹד כְּלוּם, רַק שִׁירָאָה
 לְהַחְזִיר וּלְהַעֲלוֹת כָּל הַכְּבוֹד לְהֵשֵׁם יִתְפָּרֵךְ. וּבִזְוָה
 הוּא מִתְקַן וּמְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָם, כִּי כָּל הָעוֹלָם

וּמְלוֹאוֹ נִבְרָא בְשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ וַתִּבְרַךְ בְּנִ"ל: (לק"ת

סי' ע"א)

כב כְּשִׁפּוּגִים בְּכְבוֹדוֹ וַתִּבְרַךְ, עַל־יְדֵי זֶה נֹפֵל מִמַּחֲזִין
שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא עֵקֶר הַמֶּחַ וְהַחֲכָמָה,
וְנוֹפֵל לְמַחֲזִין פְּגוּמִים שֶׁל חוּץ לָאֶרֶץ, וְעַל־יְדֵי זֶה
נַעֲשֶׂה מַחֲלָקָת. וְעֵינֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַצְדָקָה: (שם)

כג מַחֲמַת קִנְיָה בַּחֲבֵרוֹ וּבֶן גִּילּוֹ שְׁעוֹלָה לְגִדְלָה, וְיֻכַל
לִפְלֵ מֵאִמּוֹנֵתוֹ וְלִפְלֵ לְכַפִּירוֹת ח"ו. עַל־כֵּן צְרִיכִין
לְזַהֵר מְזִידָה מְאֹד מְאֹד: (לק"ת סי' פ')

כד בְּזִמְנֵי הַיּוֹם אֵין בְּנִמְצָא שִׁירְצָה אַחַד הַתְּנַשְׂאוֹת
לְשֵׁם שְׁמַיִם כְּמוֹ בְּדוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים, עַל־כֵּן עֲכָשׁוּ
אֲסוּר לְרַדֵּף אַחַר הַתְּנַשְׂאוֹת, אֲלֵא יִבְרַח מִן
הַכְּבוֹד וְהַתְּנַשְׂאוֹת בְּאַמְת: (שם)

כה אִם הָיָה לְאָדָם יָשׁוּב הַדַּעַת, הָיָה רוֹאֶה שְׁכָל עֲנִינֵי
הָעוֹלָם הַזֶּה הַכֹּל שְׁטוּת וְהַבֶּל, וּבִכְפָּרַט הַתְּאוּוֹה שֶׁל
כְּבוֹד וּמְנַהֲיגוֹת לְהִיּוֹת מְפָרְסִם וְלִנְסַע עַל הַמְדִינָה
הַכֹּל הַבֶּל וְרַעוּת רוּחַ, וְהוּא שְׁטוּת גְּדוֹל בְּאַמְת.
כִּי בְּאַמְת אֵין זֶה שׁוֹם תַּעֲנוּג וְנַחַת רוּחַ אֲפֵלוֹ

בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי הוּא מְלֵא יִסּוּרִים וּבִזְיוֹנוֹת רַחֲמָנָא
לְצַלָּן: (שיחות הר"ן סי' מ"ז)

ליצנות

א המלעיג על דברי חכמים גדון בצואה רותחת. ועל-
ידי זה עולים עשנים סרוחים אל מחו, ומעקמין
ומערבבין ומבלבלין דעתו, ואינו יכול להוציא
מלמודו הנהגות ישרות, ולבו מטנף כמו בית
הכפא. ועל-ידי זה עצתו חלוקה לעולם, ואינו יכול
לתת עצה לנפשו בשום דבר. ועל-ידי זה גוזרין
לגרש ישראל ממקומם, ונלקח סוד העבור מאתנו.
ועל-ידי זה נמשך מחלקת: (לק"א סי' ס"א אות א' ב' ג' ד'
ה')

ב יש עכשו ספרים הרבה וגם עתידין להיות עוד
ספרים הרבה, ואסור להלעיג על שום אחד מהם,
כי כלם צריכים להעולם. ועין תלמוד תורה: (שם
אות ה')

ג הליצנות היא שחוק הכסיל ונתבטל על-ידי תקון
הברית. עין ברית: (לק"ת סי' פ"ג)

ד בְּנֵי אָדָם הֵם מוֹנְעִים גְּדוֹלִים מְאֹד. וְהַעֲקָר הוּא
 הַלְיָצְנוֹת שְׁלָהֶם, שְׁמוֹנֶע מְאֹד מִן הָאֵמֶת, כִּידוּעַ
 הַיֵּטֵב לְמִי שֶׁבָּקִי בְּחֻכְמוֹת וְלִיָּצְנוֹת שְׁלָהֶם. לֹא
 מִבְּעֵי־א חֻכְמוֹת וְלִיָּצְנוֹת שֶׁל קְלֵי עוֹלָם הַהוֹלְכִים
 בְּדַרְכֵי הַמְּחַקְדִּים, שְׁמַתְלוֹצְצִים הַרְבֵּה מִדַּת
 יִשְׂרָאֵל כַּמְּפָרְסָם, שְׁזָה מוֹזִיק וְעוֹקֵר אֶת הָאָדָם
 לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֵלֶּא אִפְלוּ הַחֻכְמוֹת
 וְהַלְיָצְנוֹת שֶׁל הַנְּרֵאִין כְּכֹשְׂרִים וַחֲסִידִים, וְעוֹשִׂים
 לִיָּצְנוֹת מִכְּמָה דְּבָרִים שֶׁבְּקֻדְשָׁהּ, גַּם הֵם מוֹזִיקִין
 הַרְבֵּה, וּמְרַחֵק הַרְבֵּה מְאֹד מֵעֲבוֹדַת ה' בְּאֵמֶת.
 וּבְכַמָּה אוֹפְנִים גָּרוּעַ יוֹתֵר הַלְיָצְנוֹת שְׁלָהֶם
 מֵהַלְיָצְנוֹת שֶׁל הַקְּלֵי עוֹלָם. כִּי מֵהַקְּלִים הַנִּ"ל
 בּוֹרְחִים רַב הָעוֹלָם, כִּי הַכֹּל יוֹדְעִין שְׁחֻכְמַת
 הַפִּילוֹסוֹפִיא עוֹקֶרֶת אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי עוֹלְמוֹת
 וּמוֹרְדַת אוֹתוֹ לְשֵׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת רַחֲמָנָא לְצִלָּן. אֲבָל
 זֹאת הַלְיָצְנוֹת וְהַחֻכְמוֹת שֶׁל הַנְּרֵאִין כְּכֹשְׂרִים
 הַנִּ"ל, אֵין הָאָדָם בּוֹרַח מֵהֶם כֹּל כֶּד, מֵאַחַר
 שְׂיוֹצְאִים מִפִּי הַכֹּשְׂרִים קְצַת, וְהֵם מְלַבִּישִׁים הַכֹּל
 בְּדַרְכֵי אֵמֶת, וְהַכֹּל מַעֲשֶׂה בַעַל דְּבָר. וְהוֹלֵךְ בָּתֵּם

יִלְךָ בְּטוֹחַ. וַיְבָרַח מֵהֶם וּמֵהַמּוֹנֵם, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל
כָּל מִינֵי חֲכָמוֹת וְלִיצְנוֹת שְׂלָהֶם. וַיִּלְךְ בְּתַמִּימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת בְּדַרְכֵי אַבּוֹתֵינוּ אֲשֶׁר מֵעוֹלָם: (שיחות הר"ן
סי' פ"א)

מָמוֹן וּפְרִנְסָה

א על־יְדֵי דְבָרִים בְּטָלִים וְלִשׁוֹן הָרַע בָּא עֲנִיּוֹת. גַּם
עַל־יְדֵי גְאוּה בָּא עֲנִיּוֹת. וְעַל־יְדֵי צְדָקָה מֵתַקֵּן אוֹתָם
וּמְמַשִּׁיךְ שְׂפַע וְנִתְעַשֵּׂר: (לק"א סי' ד' אות ח')

ב על־יְדֵי פָגַם הַבְּרִית אֵין לוֹ פְּרִנְסָה: (לק"א סי' ז' אות ה')

ג על־יְדֵי תַפְלָה בְּכַח זוֹכָה לְפְרִנְסָה: (לק"א סי' ט' אות ב')

ד מְרִירַת וַיִּגְיעַת הַפְּרִנְסָה הוּא כְּפִי פָגַם הַבְּרִית. עֵין
בְּרִית: (לק"א סי' י"א אות ד')

ה על־יְדֵי שְׂמֻשְׁבְּרִין תֵּאוֹת מָמוֹן מְמַשִּׁיכִין הַשְּׂגָחָה
שְׁלֵמָה. וַשְּׁבִירְתָּהּ הוּא עַל־יְדֵי צְדָקָה, כִּי עַל־יְדֵי
צְדָקָה מְקַרְרִין חֲמִימוֹת תֵּאוֹת מָמוֹן, וּמְשַׁבְּרִין
תֵּאוֹת הַנְּגִידוֹת וְהַעֲשִׂירוֹת, וְזוֹכָה לַעֲשׂוֹת מִשָּׂא
וּמִתֵּן בְּאִמּוּנָה וְלִהְיוֹת שָׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ נַחַת
רוּחַ בְּמָה שְׂחַנְנוּ ה' וְאֵינוֹ אֶץ לְהַעֲשִׂיר, שְׂזָהוּ עַקֵּר

תַּאֲוֹת מָמוֹן, שֶׁהוּא יִגַע תָּמִיד בִּיגִיעוֹת וְטִרְחוֹת
 וְטִרְדוֹת גְּדוֹלוֹת, וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַקְּלָלָה שֶׁל
 "בִּזְעַת אַפֶּיךָ תֹאכַל לֶחֶם" רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְעַל־יְדֵי
 צַדִּיקָה נְצוּלִין מוֹה, וְנַחֲשֵׁב כְּמִקְטִיר קְטָרֶת: (לק"א סי'
 י"ג אות א')

תַּאֲוֹת מָמוֹן הוּא עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּש. וְכֹל זְמַן שְׂיִישׁ
 עֲבוּדָה זָרָה זֹאת שֶׁל מָמוֹן בְּעוֹלָם, חֲרוֹן אַף בְּעוֹלָם.
 וְכַפִּי הַבְּטוּל שֶׁל תַּאֲוָה זֹאת כֵּן נִתְבַּטַּל הַחֲרוֹן אַף
 וְנִמְשָׁךְ חֶסֶד בְּעוֹלָם, וְנִמְשָׁךְ בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת מְשִׁיחַ,
 וְנִמְשָׁךְ הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
 וְזוֹכִין לְהִמְשִׁיךְ חַדוּשֵׁי תוֹרָה נִפְלְאִים שְׂיִתְגַּלוּ
 לְעֵתִיד. גַּם נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי זֶה תְּקוּנָא דְּמִרְכַּבְתָּא
 עֲלָאָה וּמִרְכַּבְתָּא תַּתְּאָה: (שם אות א' ב' ה')

אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מָמוֹן, וְאֵינָם
 מֵאֲמִינִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְכוּל לְפָרְנָם אֶת
 הָאָדָם בְּסִפָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת
 גְּדוֹלוֹת, וְהֵם אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעֲצָבוֹן וְהֵם מְלֵאִים
 עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה, אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם נִקְשָׁרִים בְּפָנִים
 דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהֵם אֲנַפִּין חֲשׂוֹכִין, מְרָה שְׁחָרָה,

עבודה זרה בחינת מיתה. אבל אלו בני אדם שמשאם ומתנם באמונה, ומתגברים בדעתם להיות שמחים בחלקם, ויודעים ומאמינים באמת ובאמונה שלמה שעקר הפרנסה והעשירות הוא רק מהשם יתברך לבר, רק שרצונו יתברך שיעשה האדם איזה סבה קלה בעלמא, אבל עקר הממון והפרנסה הוא רק ממנו יתברך לבר, הם דבקים באור הפנים דקדושה שהם אנפין נהורין, בחינת חיים, בחינת שמחה: (לק"א סי' כ"ג אות א')

המשקע בעבודה זרה שהוא תאות ממון, אינו עובד עבודה זרה אחת, רק הוא עובד כל העבודות זרות של כל השבעים אמות. כי כל העבודות זרות תחובים בממון, ועליהם צווחת השכינה ק"ם קלין "קלני מראשי קלני מזרועי" (במספר "ממון" עם הד' אותיות): (שם)

על-ידי תקון הברית קדוש ועל-ידי התקרבותו לצדיקי אמת שהם שומרי הברית בתכלית השלמות, על-ידי זה נצול מתאות ממון שהוא עבודה זרה חשך וכו' כנ"ל, ונתקשר באלקות,

וְזוֹכָה שְׂיֵאִיר וַיִּזְרַח עָלָיו אֹר פְּנֵי ה', לַחֲזוֹת בְּנַעַם
ה' וְכו': (שם אות ב' ג')

גַּם יֵשׁ עוֹד תִּקּוּן לְתַאֲוֹת מָמוֹן. הֵינּוּ שְׂיִסְתַּכַּל
לְשָׂרֵשׁ שְׂמִשָּׁם בָּא כָּל הַמָּמוֹן וְכָל הַהִשְׁפָּעוֹת, וְעַל־
יְדֵי הַסְתַּכְּלוֹתוֹ שֶׁם יִתְבַּטַּל תַּאֲוָתוֹ. כִּי שֶׁם בְּשָׂרְשָׁה
הַשְּׁפַע כֵּלּוֹ הוּא אֹר צַח וּמְצַחֲצַח וְתַעֲנוּג רֹחַנִי,
וְאִין מִתַּאֲוָה אֶלֶּא לְמַטָּה. וּמִי הוּא הַפְּתִי יָסוּר הִנֵּה
לְהַשְׁלִיךְ תַּעֲנוּג רֹחַנִי וְלִקַּח תַּעֲנוּג עֵב. אֲכַל לְזֹאת
הַהִסְתַּכְּלוֹת אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא עַד שְׂיִתְקַן בְּרִיתוֹ, כְּמוֹ
שֶׁפָּתוּב "וּמִבְּשָׂרֵי אֲחִיזָה אֵלֹהִי", שֶׁבְּתַחֲלָה צָרִיךְ
לְתַקֵּן בְּשָׂר קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ יוּכַל לְהַסְתַּכַּל בְּאֵלְקוֹת.
וּבְשִׁבִיל זֶה עָקַר הַתִּקּוּן שֶׁל תַּאֲוֹת מָמוֹן הוּא עַל־
יְדֵי בְרִית. וּכְשֶׁמִּתְקַן בְּרִיתוֹ אִי אֶפְשָׁר לִפְּל לְתַאֲוֹת
מָמוֹן: (שם אות ה')

כ"א כָּל הַנְּפִילוֹת שְׂאָדָם נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ ח"ו הֵם עַל־
יְדֵי תַאֲוֹת מָמוֹן, כִּי זֶה עָקַר הַנְּפִילָה שֶׁנוֹפֵל לְשִׁמְד
וְעַבּוּדָה זָרָה. עַל־כֵּן בְּשִׁחּוּלְקִין עַל צִדִּיק הָאֱמֶת,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְגַרֵּשׁ אוֹיְבָיו שֶׁל הַצִּדִּיק,
הוּא מִפִּיל אֶת הָאוֹיֵב לְתַאֲוֹת מָמוֹן, כִּי אִין נְפִילָה

גְּדוּלָה מְזוּ. וְהַכֵּל כְּשֵׁישׁ מִחֶלְקֶת, כָּל מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית יוֹתֵר מִחֲבָרוֹ, וְכֹל הַמְּקַרְבִּים לְצַדִּיק זֶה שֶׁהוּא שׁוֹמֵר אֶת הַבְּרִית בְּיוֹתֵר, יְכוּלִים לְהַפִּיל אֶת חֲבֵרֵיהֶם מִמְדַּרְגָּתָם. וְהַנְּפִילָה הִיא שְׁנוּפְלִים לְתַאוֹת מָמוֹן. עַל־כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לִזְהַר בְּיוֹתֵר בְּשֵׁישׁ מִחֲלוּקֶת עָלָיו, שְׁלֵא יִפֹּל לְתַאוֹת מָמוֹן ח"ו:
(שם אות ג')

יב עַל־יְדֵי מַצּוֹת מְזוּזָה נִתְּפַּל תַּאוֹת וְחֻמְדַּת הַמָּמוֹן, וְעַל־יְדֵי זֶה פִּרְנָסָתוֹ מְעוֹפֶפֶת לוֹ וּבָאָה לוֹ בְּנִקְלָ:
(שם אות ד')

יג כָּל הַמַּצּוֹת שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אוֹתָם בְּלֵא מָמוֹן, הֵינּוּ שְׂאִינֵי רוּצָה לְהַפְסִיד מָמוֹן בְּשִׁבִיל הַמַּצּוֹה, עַדִּין אֵין הַמַּצּוֹה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי עַדִּין אֵינָה בְּבַחֲיַת אַמוּנָה שֶׁהוּא עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת. אֲבָל כְּשֶׁתַּחֲשֵׁב כָּל כָּךְ הַמַּצּוֹה אֶצְלוֹ עַד שְׂאִין מְרַגֵּישׁ בְּהַפְסֵד מָמוֹן, וּמוֹצִיא וּמְפַזֵּר מָמוֹן בְּשִׁבִיל הַמַּצּוֹה, זֹאת הַבַּחֲיָה נִקְרָא אַמוּנָה. כִּי עֶקֶר אַמוּנָה הוּא בְּמָמוֹן, כְּשֶׁמִּשְׁפָּר תַּאוֹת מָמוֹן שִׁשָּׁם פָּנִים דְּקַדְשָׁה כַּנ"ל: (שם אות ה')

יד המְשַׁקְעִים בְּתַאוֹת מָמוֹן הֵם בְּעֲלֵי חוֹבוֹת תָּמִיד.
 כְּמוֹ שְׁאֵנוּ רוֹאִים בְּחוֹשׁ, שְׁזֶה הַמְּשֹׂאוֹי תְלוּי
 בְּצוּאָר בְּנֵי אָדָם, שְׂאִין מִסְתַּפְּקִין בְּמִמוֹנָם וְלוֹוִין
 מָמוֹן מֵאַחֲרִים, וְנִדְמָה לָהֶם שֶׁהֵם מְשַׁתְּפְּרִין שְׂכָר
 הַרְבֵּה, וְאַחַר כֵּן מֵתִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת. וְאִם אֵינָם
 מֵתִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת מִמֶּשׁ, שְׂאִינָם חֵיבִים מָמוֹן
 לְאַחֲרִים, עֲדִין הֵם בְּעֲלֵי חוֹבוֹת לְתַאוֹתָם. כֹּאֲשֶׁר
 אָנוּ רוֹאִים בְּחוֹשׁ, שְׁאֶפְלוּ מִי שְׂיִישׁ לוֹ מָמוֹן כְּדִי
 לְהַתְּפַרְנֵס, וְאֶפְלוּ הַעֲשִׂירִים וְהַקְּצִינִים הַמְּפֹלְגִים,
 הֵם רוֹדְפִים כָּל יְמֵיהֶם לְהַרְוִיחַ מָמוֹן בִּיגִיעוֹת
 גְּדוֹלוֹת, וּמְסַפְּנִים אֶת עֵצְמוֹן בְּסַפְּנַת דְּרָכִים
 וְטִלְטוּלִים הַרְבֵּה, וּמְטַרְיָחִים אֶת עֵצְמוֹן בְּמַרְחוֹת
 גְּדוֹלוֹת בְּשִׁבִיל הַמָּמוֹן, כְּאֵלוּ הָיָה מְטִל עַל צוּאָרָם
 אִיזָה חוֹב גְּדוֹל לְשֵׁלֵם. וְהַחוֹב הוּא רַק שְׁחֵיבִים
 לְעֵצְמוֹן, דִּהְיָנוּ לְתַאוֹתָם, שְׁכְרוּכִים אַחַר הַתַּאֲוָה
 שֶׁל מָמוֹן כָּל כֵּן כְּאֵלוּ הֵם חֵיבִים חוֹב גְּדוֹל. נִמְצָא
 שֶׁהֵם בְּעֲלֵי חוֹבוֹת כָּל יְמֵיהֶם, וְכֵן מֵתִים בְּעֲלֵי
 חוֹבוֹת, הֵינּוּ לְתַאוֹתָם, כִּי כָּל יְמֵיהֶם אֵינָם
 מְסַפְּקִים לְשֵׁלֵם חוֹב זֶה שְׁחֵיבִים לְתַאוֹתָם, כִּי

הוא בלא שעור וגבול, כי אין אדם מת וחצי תאותו בידו. נמצא, שכל המשקעים בתאות ממון הם מתים בעלי חובות. כי העבודה זרה נקראת "חובה", שמכרעת את הכל לכף חוב. וכל המתדבקים בה, שהם המשקעים בתאות ממון שהוא עבודה זרה ממש, הם בעלי חובות תמיד עד שמתים בעלי חובות פנ"ל, וכל ימי חייהם הם סובלים מרירות ועצבות ודאגות מחמדת הממון. וכל מה שיש לו ממון יותר יש לו דאגות ועצבות ביותר, כי נתקשר יותר להעבודה זרה שהיא עצבות ומרה שחרה, חשך, מיתה. והממון אוכלת ימי חייו, כי הוא מכלה חייו על ידי מרדות ודאגות של הממון (שם בסוף)

ידע, שכל הממון והעשירות של העשירים שאינם פראוי, ואינם נותנים צדקה פראוי להם לפי עשרם, ומשקעים בחמדת וטרדת הממון תמיד, כל הממון והעשירות שלהם הוא בחינת שחוק הכסיל. שהממון משחק עמו, כמו שמשחקין עם התינוק במטבעות, ואחר כך

הזרנת אותו הממון בעצמו. וכמוכא בתקונים:
 "שחוק הכסיל, מאן כסיל, דא אל אחר וכו',
 ואיהו אספרה לרביא דאנון חיביא. חיכת בהון
 בעותרא בהאי עלמא ולבתר קמילת להון.
 ואמאי אתקריאו רביא, בגין דלא אית בהון דעת
 לאשתובא מניה". ועקר התקון להנצל מזה הוא
 כפי תקון הברית, וכפי מה שזוכה להתקרב
 לצדיק האמת, שהוא בתכלית שמירת הברית.
 ועליו נאמר: "טוב לפני האלקים ימלט ממנה"
 וכו'. כי הוא זוכה לחכמה ודעת ויודע איך
 להנצל מזה. כי אפלו אנשים גדולים צריכים
 חכמה ודעת גדול מאד בענין זה של מרדת
 הממון והפרנסה, שלא יבלה ויכלה ח"ו ימי חייו
 על-ידי זה. כמו רב ההמון שסובלין מרירות גדול
 מאד כל ימיהם על-ידי זה, ואובדים שני עולמות
 על-ידי זה. כי דע, שהעולם הזה מלא מרירות
 בלי שעור בחינת מרירותא דעלמא, שאי אפשר
 לסבלו ולהתקיים מגדל המרירות, כמו שכתוב
 בזהר הקדוש: "אלמלא מלחא לא הוי עלמא

יכול למסבל מרירותא". ועקר מרירותא דעלמא הוא תאות ומרדות ודאגות הממון והפרנסה, שבא על-ידי פגם הברית. ואלמלא פח הצדיקים הגדולים שהם שומרי הברית באמת שהם נקראים "ברית מלח עולם", לא היה העולם יכול להתקיים כלל מעצם המרירות. על-כן כל אחד בפני מה שזוכה להתקרב לצדיקי אמת, בן ממתיק מעצמו המרירות הנ"ל שהם תאות ממון. אבל מי שרחוק מצדיק ובעצמו הוא רחוק מתקון הברית כאשר יודע בנפשו, מכל שכן וכל שכן בשח"ו הוא חולק ומתנגד גם בן על הצדיק הנ"ל ואנשיו, עליו מתגבר ביותר ויותר מרירותא דעלמא שהוא תאות ודאגות הממון, עד שמכילה ימי חייו רחמנא לצלן. ושים לבך היטב לדברים האלה, כי פמה וכמה נפשות שקעו בזה, אולי תוכל לברח לצדיקי אמת להציל עצמך משטף מים רבים האלה של תאות ממון, שבא על-ידי תאות נאוף, שלא יגיע אליך, והיתה לך נפשך לשלל ותזכה לחיים אמתיים בעולם הזה ובעולם

מז מי שהוא משקע בתאות ממון ואינו עושה משא ומתן באמונה, על־ידי זה גורם בחינת דם נדה להשכינה, ואין לו פרנסה, והוא בחינת פגם הברית: (לק"א סי' כ"ט אות ה')

יז צדקה הוא תקון הפללי של המשא ומתן. וצריך לבון בכל הלואה והלוואה ובכל דבור ודבור שהוא הולך ומדבר בשעת המשא ומתן, שפונתו כדי שירוויח כדי שיתן צדקה וזה עקר תקונו של המשא ומתן: (שם אות ט')

יח על־ידי שיהיה שונא בצע, שישנא את הממון בתכלית השנאה, על־ידי זה יזכה לבוא להחכמה והשכל שעל ידו זוכין להשגת אלקות. וכן להפך, על־ידי אהבת ממון הוא נופל מזה השכל, ונופל לשטות וכסילות ועצבות ומרה שחרה, והקלפות והסמרא אחרא מסבבין אותו בסבובים שלהם שהם ההפוך משכל הנ"ל: (לק"א סי' ל' אות ד')

יט על־ידי משא ומתן באמונה על־ידי זה מחדשין נשמתו, דהינו מחו ושכלו, בתוך האמונה, וזוכה לקבל בכל פעם שכל חדש ונשמה חדשה מאור

הפנים. ואפלו מי שאינו בר אורן ואינו מקבל בעצמו מחין חדשים על ידי המשא ומתן באמונה, מאחר שאינו עוסק בתורה, שהיא עקר המח והשכל, אף על פי כן גם הוא עושה תקון גדול על ידי שהוא עושה משא ומתן באמונה. כי על ידי זה שהוא נושא ונותן באמונה, על ידי זה עושה טובה לחברו שהוא משרשו, שמחין של חברו מתחדשין בתוך המשא ומתן שלו שהוא באמונה, ויהיה לו מחין חדשים ללמד, ולדבקות הבורא יתברך: (לק"א סי' ל"ה אות ו' ט')

ב כל דיני ממונות שייך למשא ומתן. על-כן הרוצה לעסק במשא ומתן באמונה צריך שיהיה בקי בדיני ממונות, שלא יפשל בהם: (שם אות ו')

כא כשרוצה לעסק במשא ומתן באמונה, צריך לשמר את האמונה מאד, שלא יתגברו החיצונים עד שיפגם באמונתו ח"ו. על-כן צריך להתגבר לעסק בהמשא ומתן באמונה כמו רב ספרא, ויקים "ודובר אמת בלבבו", שאפלו מה שנגמר בלבו לא ישנה, ובזה ישמר את האמונה. ואז יוכל לחידש

נְשַׁמְתוּ וְשָׂכְלוּ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה שְׂפַמְשָׂא וּמִתְּנָן
כַּנְ"ל: (שם אות ו')

כב כְּשֶׁאָדָם עוֹסֵק בְּמִשְׂא וּמִתְּנָן בְּאֱמוּנָה, זֶהוּ בְּחִינַת
הַקְּרִבַת קָרְבָן הַתְּמִיד וְהַקְּרִבַת הַקְּטֹרֶת. וְאִזִּי כָּל
הַקְּלָפוֹת נוֹפְלִים, וְעוֹלִים מֵהֶם כָּל נִיצוּצוֹת
הַקְּדוּשָׁה שְׂבֵתוֹכֶם, וּמַחוּ נִתְעַלָּה וְנִתְחַדַּשׁ כַּנְ"ל,
וְנִחְשָׁב כְּאִלּוּ נִבְנְהָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו: (שם אות ח')

כג עֵקֶר חֶסְרוֹן הַפְּרָנְסָה שְׁנֵת־מַעַט בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ, אִין
זֶה אֵלָא עַל-יְדֵי הַשּׁוֹחֲטִים שְׂאִינִם מְהַגְנִים. כִּי יֵשׁ
שׁוֹחֲטֵי הַגּוֹן מֵאֲכִיל וּמִפְרִינִם לְיִשְׂרָאֵל, וְהוּא מַעְלָה
אֶת הַנֶּפֶשׁ הַחַי הַמְּגַלְגֵּל עַל-יְדֵי הַבְּרָכָה שֶׁהוּא
מְבָרֵךְ עַל הַשְּׁחִיטָה. אֲבָל כְּשֶׁהַשּׁוֹחֵט אִינוֹ הַגּוֹן,
וְאִפְלוּ בְּשַׁעַת הַבְּרָכָה חוֹשֵׁב מִחֲשֶׁבֶת פְּגוּל וְאִינוֹ
שָׂם בְּשַׁעַת הַבְּרָכָה, אִזִּי כְּשֶׁעוֹמֵד עִם הַחֲלִיף
לְשַׁחֵט אֶת הַחַי, הוּא עוֹמֵד כְּרוֹצֵחַ נִפְשׁוֹת, וְיֵשׁ
צֵעֵר לְהַנְפִּישׁ הַחַי, וְצוֹעֵקֵת בְּקוֹל מָר, כִּי אִינוֹ
מַעְלָה אֶת הַנֶּפֶשׁ הַמְּגַלְגֵּל. וְאִדְרָבָא, הוּא מוֹרִיד
אֶת הַנֶּפֶשׁ מִמַּעְלָתָהּ וְאִין לָהּ מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ. אִזִּי
לוֹ לְהַשּׁוֹחֵט הַזֶּה, אִזִּי לְהַנְפִּישׁ, שְׁהָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ

וּמָסַר אוֹתָהּ בְּכַף אוֹיְבֶיהָ. וְעַל־יְדֵי זֶה נִתְמַעֵטָה
הַפְּרָנְסָה, וּמַעַט הַפְּרָנְסָה צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּמַרְחָא
וַיִּגְעָה גְדוֹלָה. וְעַל־יְדֵי שׁוֹחֲטִים אֵלּוּ נִכְנַע הַנֶּפֶשׁ
לְגַבֵּי הַגּוֹף וְהַחֲמוֹר, וּמִתְגַּבְּרִים תְּאוּזוֹת הַגּוֹף וְכוּ'.
אָבֵל עַל־יְדֵי שׁוֹחֲטִים הַגּוֹנִים מַעְלִין אֶת הַנֶּפֶשׁ,
וְנִכְנַע וְנִתְפַּטֵּל הַגּוֹף וְהַחֲמוֹר, בְּחֵינֵת בְּהִמָּה וְסִכְלוֹת
וְחֶשֶׁד, בְּחֵינֵת מִיתָה וְשִׁכְחָה וְדִין, בְּחֵינֵת חֲכָמוֹת
חֵיצוֹנִיּוֹת. וְנִתְעַלָּה הַנֶּפֶשׁ וְהַצּוֹרֵחַ בְּחֵינֵת אָדָם
וְחֲכָמָה וְאוֹר וְחַיִּים וְזִכְרוֹן וְחֶסֶד, בְּחֵינֵת חֲכָמַת
הַתּוֹרָה. וְעַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ פְּרָנְסָה בְּשַׁפַּע גְּדוֹל
בַּנ"ל: (לק"א סי' ל"ז אות ו')

כד בְּשֵׁיִשְׂרָאֵל שׁוֹמְרִין אֶת עֲצֻמָּן מִטְּרָפוֹת, עַל־יְדֵי זֶה
יֵישׁ לָהֶם פְּרָנְסָה: (שם)

כה עַל־יְדֵי תְּאוּזוֹת אֲכִילָה בָּא דַּלּוֹת וּבְזִיוּנוֹת וּבּוֹשָׁוֹת:
(לק"א סי' מ"ז)

כו עַל־יְדֵי שְׁפוֹגְמוֹן בְּתַפְּלִין, בָּא דַּלּוֹת וּבּוֹשָׁה. וְכֵן עַל־
יְדֵי שְׁפוֹגִים בְּאַמַּת בָּא עֲנִיּוֹת וּבּוֹשָׁה. כִּי עֵקֶר
עֲשִׂירוֹת הוּא מְאַמַּת: (שם)

כז צריך שיהיה לאדם הסתפקות, להסתפק רק במה שצריך לו בהכרח מזה העולם, ולא לנהוג את ביתו בגדולות דוקא, כנהוג עכשו בעוונותינו הרבים בהרבה אנשים. כי אלו שאין להם מדת ההסתפקות, עליהם נאמר "ובטן רשעים תחסר", כי לעולם חסר להם הרבה. על־כן צריך שיהיה לו הסתפקות להסתפק במה שחננו ה'. ואפלו מזה ההסתפקות גופיה צריך להפריש ממנו לצדקה, ועל־ידי זה נעשה יחוד גדול למעלה ונמשכין כל ההשפעות טובות: (לק"א סי' ג"ד אות ב')

כח מי שעושה משא ומתן באמונה, על־ידי זה מעלה ומתקן ניצוצות הקדשה שנפלו, ומשלים ומאיר הארה בנר"נ (נפש רוח נשמה) שלו ועל־ידי זה מיוחד קדשא בריך הוא ושכינתיה: (שם אות ג')

כט כל עסקי המשא ומתן, שמתגלגלים ובאים הפחורות והחפצים מאדם זה לאדם זה, הכל כפי הניצוצות שבהם. ולפעמים צריך שיצא החפץ מרשותו לרשות אחר ואחר כך יחזר לרשותו, הכל כפי הניצוצות שבאותו הדבר וכפי החלקי

נר"נ (נפש רוח נשמה) שיש להאדם בכל עת וזמן. על-
 פן אין לדחק את השעה בשום דבר, לדחק עצמו
 ביותר למכר דוקא או לקנות דוקא באותה השעה
 שחפץ. כי לכל עת, כפי ברור הניצוצות וכפי
 חלקי נר"נ שבאדם כנ"ל: (שם)

5 על-ידי תאות ממון מתגבר ח"ו מלכות הרשעה
 שהוא מלכות המן עמלק, שהוא רודף תמיד
 מלכות דקדשה שחיותה על-ידי הדעת שהיא
 התורה. ומלכות הרשעה היא ההפך מזה, כי
 מתאווה תמיד לאסף ממון וכולעת ניצוצות הרבה
 של הקדשה הנעלמים בהממון, שהוא בשרשו גונן
 על-אין. וכל אחד כפי שבירתו תאות ממון, וממשיך
 עצמו אל התורה והדעת דקדשה, פן מוציא
 הניצוצות הקדושים ממלכות הרשעה. והכל בכח
 הצדיקים האמתיים שעוסקים בתורה באמת, שיש
 להם כח להכניע מלכות הרשעה הנ"ל, ולהוציא
 כל הניצוצות משם ולעשות מהם תורה: (לק"א סי' נ"ו

כפי תאות ממון כן נתמעט הדעת והחיים
 והאריכות ימים, ואינו שומע קול הכרוז של
 התורה, שמכרזת תמיד לשוב להשם יתברך,
 ומחמת תאות ממון אינו שומע קול הכרוז
 הגדול הזה. ועל־ידי זה הוא מכרח להתנגע
 אחר פרנסתו במרח גדול, ופרנסתו בדחק
 ובכבדות מאד. אבל בשמתגבר להגדיל דעתו
 לחשב רק בתורה, וממעט ומשפר תאות ממון,
 על־ידי זה פרנסתו בנקל, וזוכה לשמע הרמזים
 והפרושים של התורה שהם המחשבות טובות
 העולים בלבו בכל פעם לשוב להשם יתברך,
 עד שיזכה להתקרב אליו יתברך באמת: (שם אות
 ג' ה' ו')

עצבות רוח שבא על־ידי יגיעות ורדיפת הממון
 ביותר הוא זהמת הנחש. ועל־ידי זה נעשים כל
 האברים כבדים, ועל־ידי זה נחלש רוח הדופק
 שבאדם שבו תלוי חיותו. וכל מה שנחלש ביותר
 רוח הדופק, כמו כן נעשים האיברים כבדים
 ביותר, וכן נחלש הרוח הדופק עוד יותר ויותר,

ובן חוזרת חלילה עד שתוכל נפשו לצאת. וכל זה על-ידי מרדות תאות ממון, שמשם עקר הדאגות והעצבות רוח. ועל-ידי אגחה דקדושה שמתאגח לשוב להשם יתברך, הוא חוזר ומבריא את רוח הדופק, וחוזר ונתחזק חיותו וזוכה לדעת גדול ולקבל דבורים מן השמים: (שם אות ט')

ב' בעם מזיק הפרנסה והעשירות מאד מאד. ותדע, שפשהיצר מסית אותך לכעם, תדע שבזאת השעה משפיעין לך מלמעלה איזהו סך ממון, והיצר רוצה לקלקל זאת ההשפעה על-ידי הפעם שהזמין לך, שהוא מזיק את ההשפעה של העשירות. ואפלו אם כבר יש לו ממון, יכול לאבד אותו על-ידי הפעם: (לק"א סי' ס"ח)

ב' אסור גזלה חמור מאד, כי בשגזול את חברו ממון בזה הוא גזול ממנו בנים, הינו שהגזולן נוטל מהנגזל בנים. ואם זה הנגזל עדין לא היה לו בנים, יוכל לגזל ממנו שלא יהיה לו. ואפלו אם כבר יש להנגזל בנים, יוכל להזיק לו הגזולן שימותו בניו ח"ו על-ידי הגזלה שגזל ממנו: (לק"א סי' ס"ט)

לה על־ידי שגזול את חברו בא להרהורים: (שם)

לו גם לפעמים יאבד הגזלן בת זוג שלו על־ידי הגזלה. ולפעמים יוכל הגזלן לגזל מהגזול את הבת זוג שלו: (שם)

לו גם אפשר שיהיה להאדם ממון גזלה אף על פי שלא גזל כלום בידיים. פי גם על־ידי חמדה ותאוה והשתוקקות שיש לו לממון חברו, גם על־ידי זה לבד יוכל לגזלו. וזהו האסור החמור של "לא תחמוד". פי החמדה בעצמה הוא אסור חמור מאד, פי יש פח בהחמדה לגזל מחברו ממנו ונפש בניו ובנותיו כמו הגזלן ממש: (שם)

לה על־ידי צדקה מתקן ממון חברו שיש לו, שגזלו על־ידי חמדה. אבל גזלה ממש אין לה תקון, עד שישׁיב את הגזלה או יעשה בה צרכי רבים אם אי אפשר להחזיר לו [כמו שאמרו רז"ל]: (שם)

לט אם רואה אדם שמוזנותיו מצמצמין, יעשה מהם צדקה. פי על־ידי צדקה מתקן ממנו שיהיה לו ממון ופרנסה ברוח: (שם)

מ הַנוֹשֵׂא אֶשֶׁה לְשֵׁם מָמוֹן הוּא שׁוֹטֵה וְכָסִיל וּפּוֹגֵם
וּמֵאִבֵּד דַּעְתּוֹ, וְעַל־יְדֵי זֶה הוֹיֵן לִיה בְּנִים שְׂאִינִם
מֵהַגִּנִּים, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַז"ל: (שם)

מא עַל־יְדֵי תַּאֲוֹת מָמוֹן נַעֲשִׂים שׁוֹנְאִים, וְכִפִּי
הַתְּגַבְרוֹת תַּאֲוֹת מָמוֹן בֵּין הַתְּגַבְרוֹת הַשְּׂנְאִים.
וְכִשְׂמַתְגַּבְּרַת תַּאֲוֹת מָמוֹן בִּיּוֹתֵר נַעֲשִׂים עַל־יְדֵי זֶה
שׁוֹנְאֵי חָנָם: (שם)

מב עַל־יְדֵי תַּאֲוֹת מָמוֹן נִתְעַבֵּר וְנִתְבַּלְבֵּל מִחוּ וְנַעֲשֶׂה
כְּסִיל. וְכֹל מֵה שְׂמַת־אִוָּה יוֹתֵר לְהַמָּמוֹן, נִתְעַבֵּר
הַמַּח בִּיּוֹתֵר: (שם)

מג עַל־יְדֵי עֲנָה וְשִׁפְלוּת, עַל־יְדֵי זֶה אֵין שׁוֹם אָדָם
יְכוּל לְהוֹצִיאֹ וּלְדַחֲתוֹ מִמְּקוֹמוֹ, דִּהְיֵנוּ לְקַפַּח
פְּרִנְסַתוֹ ח"ו: (לק"א סי' ע"ט)

מד עַל־יְדֵי מִשָּׂא וּמַתָּן בְּאִמוּנָה הוּא מְקַיֵּם מִצְוֹת
"וְאֶהְבֵּת" וְכוּ', וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה בְּלֹא
יְגִיעָה וּמְרָח: (לק"א סי' צ"ג וּס' ר"י)

מה כָּל הַמִּשָּׂא וּמַתָּן הוּא כְּלוֹ תוֹרָה, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁעוֹשִׂין
מִשָּׂא וּמַתָּן צָרִיד שְׂיִקְשֵׁר מִחֻשְׁבְּתוֹ רַק בְּהַתוֹרָה
וְהַדִּינִים הַמְּלַבְּשִׁין שָׁם. [מו] וּמִי שֶׁנּוֹפֵל אֶל הַמִּשָּׂא

ומתן בעצמו, ואינו מקשר מחשבתו אל התורה
 בשעה שעושה המושא ומתן, אזי ענשו שאחר
 כך הוא צריך לבוא לפני דינים לדון לפניהם בדין
 תורה. והכל לפי הפגם. יש אחד שאין ענשו רק
 שצריך לדון, אבל זוכה בדין. אבל יש אחד שעקר
 יותר המושא ומתן מן התורה, אזי גם אינו זוכה
 בדין: (לק"א סי' ר"פ)

בשעה שעושין מושא ומתן הוא שעת מלחמה. כי מז
 צריך אז ללחם עם הסמרא אחרא, לברר
 ולהעלות משם ניצוצות הקדושים. כי עקר המושא
 ומתן הוא לברר ניצוצות. ועל ידי שעושין מושא
 ומתן באמונה בפשוטו, שיהיה הדבור דבור אמת,
 שיהיה ההן הן והלאו לאו, גם על ידי שמקשר
 מחשבתו אל התורה, כי בשעושין מושא ומתן,
 צריך שיהיה רק חיזוניות מחשבתו בהמושא ומתן,
 אבל פנימיות מחשבתו צריך לקשר אל התורה
 כנ"ל, על ידי זה זוכה לברר ולהעלות כמה
 ניצוצות וכמה קדשות נפולות על ידי המושא
 ומתן, ונעשה עליית העולמות ותקונים גדולים על-

יְדֵי הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן כְּמוֹ עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה: (שם)

מח תַּאֲוֹת מָמוֹן הִיא אַחַת מִג' תַּאֲוֹת רָעוֹת שֶׁהֵן מִפְּסִידֵין וּפּוֹגְמוֹן הַיְרָאָה שְׁפֵלֵב. וְעַל־יְדֵי שְׂמֻקְבֵּלֵין חֹג הַפֶּסַח פָּרְאוּי, עַל־יְדֵי זֶה מִתְקַנִּים תַּאֲוֹת מָמוֹן, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְיְרָאָה וְלִהְשַׁפְּעַת הַנְּבוּאָה וְלַתְּפִלָּה וְכוּ'. עֵינַי יְרָאָה [אוֹת כ'] וְיִו"ט: (לק"א סי' א' אות ד' ה' ו' ח')

מט מִי שְׂרוּצָה לִתֵּן פְּרִנְסָה לְהַתְּלוּיִים בּוֹ, הוּא צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה אִישׁ חֵיל וְלֹא יִהְיֶה הַהֶפֶךְ שְׂקוּרִין (שְׁלִימוֹלְנִיק). כִּי צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ קֶצֶת מִמְשָׁלָה, וְעַל־יְדֵי זֶה יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ פְּרִנְסָה: (לק"ת סי' ז' אות י')

נ יֵשׁ עֲבָרָה, שְׂעַל־יְדֵי עֲבָרָה זֹאת נַעֲשִׂין בְּעֲלֵי חוֹבוֹת בְּעוֹלָם. וְצָרִיכִין לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה בְּכִלְלִיּוֹת וְלִהְתַּחַנֵּן לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ לְהַצִּילוֹ מֵעֲבָרָה זֹאת. וְהַזְמַן לָזֶה הוּא כִּשְׁהוּא בְּמַחֲזִין דְּגַדְלוֹת: (שיחות הר"ן סי' ק"ב)

נא עַל־יְדֵי שְׂמֻחַת תּוֹרָה וּמְצוּהָ עַד שְׂמַרְקָד מַחְמַת שְׂמֻחָה, עַל־יְדֵי זֶה הָאָדָם נִתְעַלָּה בְּמָמוֹן: (לק"ת סי' פ"א)

נב העולם הזה אינו כלום, רק למשך אל התכלית הנצחי. ואין להסתכל אם יהיה לו מעות אם לאו, כי בין שיהיה לו מעות ובין שלא יהיה לו מעות יבֵּלֶה יָמָיו בְּשׂוֹת. כי העולם הזה מטעה אותנו לגמרי, שפראה להאדם באלו מרויח בכל פעם ולבסוף אינו כלום, כאשר נראה בחוש. ואם אפלו משיג מעות, לוקחין אותו מן המעות. והכלל, ששניהם ביחד אין להם קיום, ודהינו האדם עם המעות. רק או שלוקחין המעות מן האדם או שלוקחין האדם מן המעות. ומעולם לא נמצא אחד שישאר עם המעות. ואם גם לעבודת השם יתברך קשה לזכות, אף על פי כן, אפלו בשאין זוכה לעבודת הבורא יתברך פראוי, צריכין גם פן לידע שהעולם הזה אינו כלום כנ"ל, וישים כל רצונו וחסצו ותשוקתו ומגמתו רק אל התכלית הנצחי ויכסף תמיד להיות פראונו יתברך. כי הרצון בעצמו יקר מאד, כי עקר הוא הרצון. ובתוך כך מה שיוכל לחטף איזה טוב, תורה או תפלה או מעשים טובים, יחטף מה שיוכל, כי לא

ישאר לו מכל עמלו כלום, כי אם הרצון הטוב
ומה שחטף איזה טוב בכל יום מימי חייו: (שיחות
הר"ן סי' נ"א)

וְצָרִיךְ לְזָכֵר הַיָּטֵב מֵהַשְּׂהוּהִירוֹ אוֹתֵנּוּ הַצְּדִיקֵי
אֲמֵת וְקִרְאוּ בְּקוֹל גְּדוֹל, שְׁלֹא יִנִּיחַ הָאָדָם אֶת
עַצְמוֹ לְהָעוֹלָם לְהֵ?טְעוֹת, שְׁלֹא יִטְעֶה אוֹתוֹ
הָעוֹלָם. כִּי לֹא נִמְצָא אַחַד שֶׁיְהִיֶּה לוֹ קֶץ וְסוֹף טוֹב
מִהָעוֹלָם הַזֶּה, רַק מֵהַ שְׁחָטַף טוֹב אֲמֵתִי לְעַצְמוֹ
לְעוֹלָם הַנִּצְחִי: (שם)

מחשבות והרהורים

הַעֲקֹר לְשֹׁמֵר מִחוּ שְׁלֹא יַחְמֵץ, שְׁלֹא יִהְרֶהר [8]
בְּהִרְהוּרִים רָעִים וּבִתְאוּוֹת שֶׁהֵם סְטָרָא דְּמוֹתָא.
וְצָרִיךְ לְגַעֵר בְּאֵלוֹ הַמַּחְשְׁבוֹת שֶׁהֵם סְטָרִין אַחֲרֵינֵן
וּלְגַרְשָׁם מִדַּעְתּוֹ וּמַחְשְׁבֹתוֹ שְׁלֹא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו, כִּי
הֵם מְטַמְּטְמִין מִחוּ וְעַל-יָדֵי זֶה אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל
וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְשַׁמַּח. עַל-כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר בָּהֶם
בְּמִשְׁהוֹ, כִּי הֵם עֲקָר הַחֲמִץ וְהַשְּׂאוֹר שֶׁבַעֲפָה
שֶׁצָּרִיכִים לְבַעֵרם כְּבָל יִרְאֶה וּכְבָל יִמְצָא וּלְטַהֵר
וּלְפַנּוֹת אֶת הַמִּחָ מֵהֶם: (לק"א סי' ה' אות ד')

[ב] כְּשֶׁבָּאִים עַל מַחְשְׁבֹתוֹ הַרְהוּרֵי זְנוּת, וְהוּא מְשַׁבֵּר
 תְּאוּתוֹ וּמְסִיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם, זֶהוּ עֵקֶר תְּשׁוּבָתוֹ
 וְתִקּוּנוֹ עַל פְּגַם הַבְּרִית שֶׁפָּגַם מִקֵּדָם, כֹּל אֶחָד
 כִּפִּי עֲנִינוּ, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבַת הַמִּשְׁקָל מִמַּשׁ.
 עַל־כֵּן אֵל יִפְּל בְּדַעְתּוֹ כְּשֶׁרוּאָה, שְׁמַת־גְּבָרִים עָלָיו
 הַרְהוּרִים רָעִים וּמְגַנְזִים מְאֹד, כִּי אֲדַרְבָּא, זֶהוּ
 דִּיקָא תִּקּוּנוֹ וְתְשׁוּבָתוֹ, כִּי דִיקָא עַל־יְדֵי זֶה שְׁבָאִים
 עָלָיו עֵתָה אֵלּוֹ הַהַרְהוּרִים וְהוּא מִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם,
 עַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא הוּא עֵקֶר תִּקּוּנוֹ וְתְשׁוּבָתוֹ כִּנ"ל.
 וּבִזְהָ הוּא מוֹצִיא נִיצוּצֵי הַקִּדְשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ עַל־יְדֵי
 פְּגַם הַבְּרִית, וְאִזִּי זוֹכָה לְתִקּוּן הַבְּרִית. וְעַל־יְדֵי זֶה
 זוֹכָה לְהַזְדַּבֵּךְ הַחֲכָמָה וְהַקּוֹל וְכו' (כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר
 בַּפְּנִים), וְזוֹכָה לְשֵׁלוֹם שְׁעַל־יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְמַשְׁךְ כָּל
 הָעוֹלָם לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ: (לק"א ס' כ"ז אות ח')

[ג] כְּשֶׁאָדָם מִכְּנִים בְּתוֹךְ שְׂכָלוֹ מַחְשְׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת,
 אִזִּי נִתְמַעַט קִדְשָׁת שְׂכָלוֹ כִּפִּי הַמְּקוֹם שֶׁל
 הַמַּחְשְׁבָה פְּגוּמָה שֶׁהַכְּנִים בְּתוֹךְ מַחְשְׁבָתוֹ. וְעַל
 זֹאת הַמַּחְשְׁבָה פְּגוּמָה מִתְלַקְטִים וּמִתְחַבְּרִים כָּל
 הַמִּדּוֹת וְכָל הַתְּאוּת רָעוֹת וּמְגַנְזוֹת. נִמְצָא, שְׂכָל

הפגמים וְכֹל הָעוֹנוֹת וְהַחַטָּאִים ח"ו, כָּלֵם אֵינֶם
 בָּאִים כִּי אִם עַל־יְדֵי פָגַם הַמַּחֲשָׁבָה. עַל־כֵּן צָרִיךְ
 כָּל אָדָם לְשַׁמֵּר מְאֹד אֶת שְׂכֵלוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ, שֶׁלֹּא
 יִכְנַס בְּמַחֲשָׁבָה שׁוֹם מַחֲשָׁבָה חֵיצוֹנָה וְלֹא שׁוֹם
 חֲכָמָה חֵיצוֹנָה. וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה וְתִקּוּן עַל כָּל
 הָעוֹנוֹת, בְּשִׁמְתֵּנִי לְגֵרֶשׁ כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת
 חֵיצוֹנִיּוֹת מִדַּעְתּוֹ וְשִׂכְלוֹ. כִּי הַשִּׁכֵּל הוּא הַנְּשֻׁמָה,
 וּכְשֶׁמְקַדֵּשׁ שְׂכֵלוֹ, הֵינּוּ נִשְׁמָתוֹ, עַל־יְדֵי זֶה מַגְבִּיֵּה
 וּמְשִׁיב הַכֹּל לְשִׁרְשׁוֹ וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה: (לק"א סי'
 ל"ה אות א' ב')

כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת, שֶׁהֵם טְפָשׁוֹת [ד]
 הַלֵּב, הוּא מְטַמְּמִים אֶת הַלֵּב בְּבַחֲיַת עָרְלַת לֵב,
 וּבְזֶה הוּא מְטַמְּמִים בַּחֲיַת הַחֲלָל שֶׁל הַבְּרִיאָה
 וְנַחֲשָׁב כְּאִלוֹ הַחֲרִיב אֶת הָעוֹלָם. אֲבָל כְּשֶׁחוֹשֵׁב
 מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת זֶהוּ בַּחֲיַת תִּקּוּן הַבְּרִיאָה, וְעַל־
 יְדֵי זֶה שֶׁמְטַהֵר הַלֵּב וּמְגַרֵּשׁ מִמֶּנּוּ הַמַּחֲשָׁבוֹת
 רָעוֹת וְחוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת, יִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת נְסִים
 וּמוֹפְתִים בְּעוֹלָם: (לק"א סי' מ"ט אות א' ז')

[ה] כָּל תְּקוּן הָאָדָם וְקִלְקוּלוֹ ח"ו, הַכֵּל תְּלוּי
 בַּמַּחֲשָׁבָה שְׁפֵלֵב. כִּי עֵקֶר הַיִּצְרִין הֵם
 הַמַּחֲשָׁבוֹת וְהַחֲכָמוֹת שְׁפֵלֵב, כִּי מַחֲשָׁבוֹת
 טוֹבוֹת הֵם יֵצֵר טוֹב וּמַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת הֵם יֵצֵר
 הָרָע: (שם אות א')

[ו] כְּשֶׁנִּזְוָהר מִמַּחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְחוֹשֵׁב מִמַּחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת
 בְּלִבּוֹ, אֵיךְ לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה נַעֲשֶׂה
 לָבוֹ בְּבַחֲיַת צוּר לְכָבִי וּבְבַחֲיַת וְלָפִי חֵלֶל בְּקֶרְפִי,
 וְזוֹכָה לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת וּמַדּוֹת טוֹבוֹת וְלִקְבֹּל עָלָיו
 עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וְזוֹכָה לְתַפְּלָה וְלִתְשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה. וְנַעֲשֶׂה עַל־יָדֵי זֶה יְחֻדָּא עֲלָאָה וְיִחֻדָּא
 תַּתָּאָה וְזוֹכָה לְהַתְנַגְלוֹת אֹרִיָּתָא דְעַתִּיקָא
 סְתִימָאָה. וְנִתְבַּטַּל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה וְנִתְעַלָּה
 וְנִתְגַּדַּל מַלְכוּת דְקֻדְשָׁה, וְעַל־יָדֵי זֶה נִמְשָׁךְ
 לְיִשְׂרָאֵל חֵיוֹת גָּדוֹל וְשַׁפַּע וְעֵשִׂירוֹת גָּדוֹל וּבִרְכָה
 עַד בְּלֵי דֵי: (שם אות א' ב' ד' ו' ז')

[ז] כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת שֵׁישׁ לָאָדָם כְּלָם בְּאִים בְּתוֹךְ
 הַדְּבוּר. כִּי בְשָׁעָה שֶׁהוּא חוֹשֵׁב הַמַּחֲשָׁבָה רְחוּשֵׁי
 מִרְחָשֵׁן שֶׁפְּתוּתָיו. וְאִף עַל פִּי שְׂאִין הָאָדָם מִרְגִּישׁ

זאת, אף על פי בן הוא בְּדָקוֹת גְּדוֹל בְּדֹאִיתָא
 בְּזִהְרָ. פִּי כָּל מַחְשָׁבָה שְׁבַע עוֹלָם שְׁיִישׁ לְאָדָם כָּלָם
 מִכְרָחִים לְבּוֹא בְּתוֹךְ הַדְּבוּר בְּשַׁעַת הַמַּחְשָׁבָה, רַק
 שֶׁהוּא בְּדָקוֹת מְאֹד: (לק"א ס' ס"ו אות ד')

[ח] יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁיִישׁ לָהֶם הִרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה אוֹ
 הִרְהוּרֵי גֵאוּף וּמְתַנְגְּבֵרִים עֲלֵיהֶם בְּיוֹתֵר בְּשַׁעַת
 הַתְּפִלָּה. וַיֵּשׁ שְׁבַשְׁעָה שְׁעוּמָדִים לְהַתְּפִלֵּל,
 מְזַדְּמָנִים לְפָנֵיהֶם דְּמִיּוֹנוֹת כְּאִלוֹ עוֹמֵד לְפָנֵיהֶם
 דְּמוֹת עֲבוּדָה זָרָה אוֹ שְׂאָר דְּמִיּוֹנוֹת רָעִים,
 וּמְבַלְבְּלִים אוֹתָם מְאֹד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וַיֵּשׁ לָהֶם
 יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מֵהֶם, וְרוֹצִים לְהַתְּנַגֵּר מְאֹד
 לְהַעֲבִיר אוֹתָם הַמַּחְשָׁבוֹת מִדַּעְתָּם, וְזוֹרְקִים
 רֵאשִׁים הֵנָּה וְהֵנָּה. אֲבָל דַּע, שְׁכָּל מַה שְׁיִישׁ לָהֶם
 יִסּוּרִים יוֹתֵר וְכָל מַה שֶׁהֵם מְתַנְגְּבֵרִים בְּיוֹתֵר
 לְהַעֲבִירָם מִדַּעְתָּם, יוֹתֵר וְיוֹתֵר הֵם מְתַנְגְּבֵרִים
 יָאֵלוּ הַבְּלַבּוּלִים רָעִים וְהַדְּמִיּוֹנוֹת, פִּי כְּדֵ טַבְעָם,
 שְׁכָּל מַה שְׁחוֹשְׁבִים עֲלֵיהֶם יוֹתֵר לְדַחוֹתָם הֵם
 פְּרוּכִים אַחֲרָיו יוֹתֵר. עַל־כֵּן עֵקֶר הָעֲצָה לְכָלִי
 לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם כָּלָל, וְשִׁלָּא יִכְפֹּת לָהּ כָּלָל מַה

שְׁעוֹמְדִים לְפָנָיו אֵלּוּ הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַהֲרָהוּרִים וְלֹא
 יִשְׁמַע אוֹתָם כָּלֵל, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּמַה
 שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּתוֹרָה אוֹ תַּפְלָה אוֹ מִשְׁא וּמִתֵּן
 וְלֹא יִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם כָּלֵל וְלֹא יִבִּיט לְאַחֲרָיו אִם
 נִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּמַה שֶׁהוּא
 עוֹסֵק וּבִזְהָ יִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ מִמִּילָא. אֲךָ זֶה הוּא
 רַק עֲצָה לְפִי שְׁעָה, וְהַעֲקָר שְׁצָרִיד לְקַדֵּשׁ
 וּלְטַהֵר גּוֹפֵן, וַיֵּלֶךְ אֶצֶל צְדִיקֵי אֱמֶת וַיִּזְרֹ לוֹ
 דְּרָכֵי הָאֱמֶת, אִזּוֹ יִסְתַּלְקוּ מֵעָלָיו בְּתַכְלִית: (שם ס')

(ע"ב)

[ט] גַּם עֲצָבוֹת מְזִיק מְאֹד לְזֶה וְנוֹתֵן כַּח לְאֵלוֹ
 הַבְּלָבוּלִים שֶׁיִּתְגַּבְּרוּ ח"ו. עַל כֵּן צָרִיד לְבָלִי
 לְהִתְעַצֵּב מִזֶּה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּלָבוּלִים אֵלּוּ, וְאֵל יִתִּירָא
 וַיִּפְחַד מֵהֶם כָּלֵל, רַק יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם וְאֵל
 יִסְתַּפֵּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל כַּנ"ל. וַיִּשְׁמַח אֶת עַצְמוֹ בְּכָל
 דְּרָכֵי הָעֲצוֹת הַמְּבֹאָרִים בְּמְקוֹמָם וְעַל־יְדֵי זֶה
 מִמִּילָא יִסְתַּלְקוּ. רַק לֹא יַעֲמִיד הַדְּבָר לְנִסְיוֹן
 לְהִסְתַּפֵּל בְּכָל פַּעַם לְאַחֲרָיו אִם כָּבֵר נִסְתַּלְקוּ,
 רַק יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם לְגַמְרֵי כַּנ"ל, וְהִבֵּן: (שם)

[1] מחשבות מהורות הם בחינת חיות מהורות, ומחשבות רעות הם בחינת חיות טמאות. והמלחמה שיש לאדם במחו בין המחשבות הוא מלחמה ממש בין החיות מהורות לטמאות. ומניחים בכונה מלמעלה שינצחו זה עם זה, כי יש להקדוש ברוך הוא תענוג גדול כשהם מנצחים זה עם זה, והאדם מתגבר על החיות טמאות ומנצח אותם: (לק"א סי' רל"ג)

[1א] הכלל, שאי אפשר בשום אופן שיהיו שני מחשבות ביחד בפעם אחד. על־כן בקל יכולין לגרש המחשבות רעות רק בשב ואל תעשה, דהינו שלא לחשב אותה המחשבה, רק לחשב איזה מחשבה אחרת בתורה ועבודה או אפלו משא ומתן וכיוצא בזה, שימשיך מחשבתו לאיזה מחשבה אחרת, ועל־ידי זה יפטר ממילא הרהורים והמחשבה רעה שבאה עליו. כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן. וכבר מבאר שאין צריכין לנענע ראשו הנה והנה כדי לגרש המחשבות רעות, כי אין זה מועיל

כָּלֵל, רַק יַחֲשֹׁב מִחֲשָׁבָה אַחֶרֶת כַּנִּל וְאֵל יִסְתַּכַּל
לְאַחֲרָיו כָּלֵל וּכְנִ"ל: (שם)

[יב] הַמִּחְשָׁבָה גְבוּהָ מְאֹד. וּמִי שֶׁרוֹצֶה לְחַשֵּׁב
מִחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת וְלַעֲלוֹת לְעוֹלָם הַמִּחְשָׁבָה,
אֲזִי הוּא צָרִיךְ לְשַׁתֵּק לְגַמְרִי, כִּי אִפְלוּ אִם יִדְבֵּר
אֲזִי דְבוּר הַגּוֹן הוּא מִפְסִיד הַמִּחְשָׁבָה. אֲךָ אִפְלוּ
אִם יִשְׁתַּק לְגַמְרִי, עֵדִין יֵשׁ בְּלִבּוֹלִים הַרְבֵּה
שֶׁמִּבְלִבְלִין הַמִּחְשָׁבָה. וְעַל זֶה צָרִיכִין מְהֵרָה
הַמִּחְשָׁבָה. וְזֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת
מִצְדִּיקִים אֲמֵתִיִּים (עַן צְדִיק): (לק"א סי' רל"ד)

[יג] הִרְהוּרֵי נְאוּף הֵם אֲבִי אֲבוֹת הַטְּמָאָה, בְּחִינַת
טְמָאת מֵת, וְצִדְקָה מִצְלַת מֵהֶם. וְאֵף עַל פִּי כֵן
אֲסוּר לְסַמְךָ עַל זֶה וּלְהַרְבּוֹת שְׂיַחָה עִם הַנְּשִׂים
ח"ו, רַק מָה שֶׁמִּכְרַח לְדַבֵּר עִמָּהֶם אֵינוֹ מְזִיק לוֹ
עַל־יְדֵי זְכוּת וְכַח הַצְדָקָה: (לק"א סי' רמ"ב)

[יד] יֵשׁ הִרְהוּרִים שֶׁנִּמְשָׁכִין מִקְלָפָה כְּזֹאת שֶׁקָּשָׁה
מְאֹד לְהַנְצִל מֵהֶם, וְאֵף אִם יַעֲצִים עֵינָיו, אֵף עַל
פִּי כֵן בְּכָל צַד שֶׁיִּפְנֶה תוֹדֵמָן לוֹ. וְצִדְקָה מִצְלַת
מֵהֶם: (שם)

[מז] צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מֵהַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבַחֲנֵת חוֹתָם
 וּדְקַדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּפִלִּין הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחֲוִין.
 הֵינּוּ כְּשִׁמְתֵּיגָבִירִים עָלָיו הִרְהוּרִים בְּיוֹתֵר, לֹא יִפְּל
 מִזֶּה כָּלָל וְלֹא יִתְעַצֵּב, רַק אִזּוֹ דִּיקָא יִתְגַּבֵּר וְיִתְחַזַּק
 לְבָרַח מֵהֶם וּלְהַמְשִׁיךְ מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְאִזּוֹ
 נַעֲשֶׂה מִזֶּה דִּיקָא תְּקוּן גָּדוֹל וְנִפְּלָא בְּחִינַת תְּפִלִּין
 כַּנ"ל. וְעֵינֵי בְּרִית כ"ז: (לק"ת סי' ה' אות ז')

[מז] הַמַּחֲשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם לְהַטּוֹתָהּ כְּרָצוֹנוֹ לְמָקוֹם
 שֶׁהוּא רוֹצֶה, וְכַמְבָּאָר לְעִיל שְׂאֵי אִפְשָׁר שִׁיְהִי
 שְׁנֵי מַחֲשָׁבוֹת בְּיַחַד כָּלָל. וְאִפְּלוּ אִם לִפְעָמִים
 הוֹלֶכֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ וּפּוֹרַחַת וּמְשׁוֹמְטַת בְּדַבָּרִים
 אֲחֵרִים וְזָרִים, הוּא בְּיַד הָאָדָם לְחַזֵּר וּלְהַטּוֹתָהּ
 בְּעַל כְּרַחָה אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר לְחֹשֵׁב מַה שְׂרָאוּי.
 וְהוּא מִמֶּשׁ כְּמוֹ סוּם שְׁפוּנָה מִן הַדֶּרֶךְ וְסָר לְדֶרֶךְ
 אַחֲרָת, שֶׁתּוֹפְסִין אוֹתוֹ בְּרַסְנוֹ וּמַחֲזִירִין אוֹתוֹ בְּעַל
 כְּרַחוֹ אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר. כְּמוֹ כֵּן בַּמַּחֲשָׁבָה מִמֶּשׁ,
 שֶׁתִּכַּף כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁהִיא תּוֹעָה מִן הַדֶּרֶךְ צָרִיךְ
 לְתַּפְּסָהּ בְּעַל כְּרַחָה לְהַשִּׁיבָה אֶל הַדֶּרֶךְ הַרְּאוּי:
 (לק"ת סי' ג')

[ז] גִּדְל יִקְרַת הַמַּחְשָׁבָה אִין לְשַׁעַר. כִּי הַמַּחְשָׁבָה יִקְרָה מְאֹד, הִינּוּ מַחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה, וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה דְבָרִים שְׁלָמִים מִמֶּשׁ שֵׁישׁ לָהֶם כִּיּוֹם כָּל הַיָּמִים שְׂיִתְקַיְמוּ הָעוֹלָמוֹת וְלַעוֹלָמֵי עַד. וְחֻכְמָה יִקְרָה יוֹתֵר וְעֵינַן בְּפָנִים. וּמִזֶּה תוֹכַל לְהַבִּין מִמִּילָא הַהַפְּךְ ח"ו, גִּדְל הַפָּגָם שֶׁל מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן: (לק"ת סי' נ"ג)

[ח] כְּשֶׁתְּהִיָּה בְּבַחֲיַנַּת מ"ה וְתִמְשִׁיךְ לָךְ אֱלֻקוֹת, שְׂתִתְקַשֵּׁר תָּמִיד בְּמַחְשַׁבְתְּךָ אֱלֻקוֹתוֹ יִתְפָּרֵךְ, עַל יְדֵי זֶה יִתְפַּטֵּל כָּל הַמַּלְחָמוֹת וְכָל הָרְצוֹנוֹת נִגְדַּר רְצוֹנְךָ. וְזֶה פְּרוּשׁ מַחְשָׁבָה - חֲשַׁב "מֵה", שְׂתִמְשִׁיךְ "מֵה" (הִינּוּ שֵׁם הַיּוֹד בְּגִימַטְרִיא מ"ה) בְּתוֹךְ מַחְשַׁבְתְּךָ, שְׂתִתְקַשֵּׁר אֱלֻקוֹתוֹ בְּמַחְשַׁבְתְּךָ תָּמִיד: (לק"ת סי' פ"ב)

[ט] צְרִיכִין לְשָׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד מֵהֲרָהוּר. כִּי הֲרָהוּר מְזִיק וּפּוֹגֵם מְאֹד מְאֹד, מֵה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְצִיֵּר בְּרַעַת הָאָדָם כֹּלָּל עֵצִים פָּגָם הֲרָהוּר, הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ יִצְיָלָנוּ: (לק"ת סי' קי"ד)

[כ] צָרִיךְ לְשׁוֹר אֶת הַמַּחְשָׁבָה מְאֹד, כִּי מִמַּחְשָׁבָה יִכּוֹל לְהִיּוֹת נַעֲשָׂה דְבַר חַיּוֹת מִמּוֹשׁ: (שיחות הר"ן סי' מ"ו)

[כא] הַמַּחְשָׁבָה הִיא גְבוּהַ מְאֹד מְאֹד לְמַעַלָּה מִכָּל הַדְּבָרִים הַגְּבוּהִים וְחֲשׂוּבִים אֶצֶל הָאָדָם, כְּגוֹן רְאִיָּה וְשִׁמְיָעָה וְכוּ', וְהַמַּחְשָׁבָה גְבוּהַ מִכָּלֵם וִיכּוֹלָה לְהַשִּׁיג וּלְהַגִּיעַ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, עַל כֵּן צָרִיכִין לְשַׁמְרָהּ מְאֹד: (שם)

[כב] יֵשׁ דְּבַר שְׁפוּרָח בַּמַּחְשָׁבָה (הֵינּוּ דְבַר הַשְּׁגָה אוֹ חֲדוּשׁ תּוֹרָה) כְּמוֹ זְרִיחָה, וְאַחַר כֵּךְ פּוֹרַח מֵהַמַּחְשָׁבָה. וְצָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לְזֶה בְּרִיָּה וְאִישׁ חֵיל, שְׂיִוָּכַל לְרַדֵּף וּלְרוֹץ אַחֲרֶיהָ וּלְהַשִּׁיגָהּ: (שם סי' נ"ח)

מחלוקת ומריבה

[כג] צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד שְׁלֹא יִבְלָבֵל אוֹתוֹ הַמַּחְלָקָת שְׂבִין הַצְּדִיקִים, רַק יֶאֱמִין בְּכָלֵם. כִּי כָּל הַבְּלָבוּלִים שְׂבָאִים בְּרַעְתּוֹ עַל הַצְּדִיקִים מִחַמַּת הַמַּחְלֻקוֹת שְׂבִינֵיהֶם וְשָׂאֵר קִשְׁיוֹת שְׂקָשָׁה לוֹ עֲלֵיהֶם, הַכֹּל בָּא עָלָיו מִחַמַּת שְׂפָגָם בְּטַפֵּי מַחוֹ, שְׂמַחַמַּת זֶה

רוצים לגרשו מן החיים האמתיים והנצחיים, שהם הצדיקי אמת והנלוים אליהם. וצריך לחוס על עצמו ולקח לעצמו תוכחה ומוסר מזה בעצמו, שנופלים בלבם קשיות על צדיקי אמת, ועל ידי זה דיקא ישוב אל האמת. ועין באות צדיק סימן ח': (לק"א סי' ה' אות ד')

[ב] צריך להשתדל תמיד אחר כל זכות ודבר טוב שאפשר למצא בישראל, ולדון את כל אדם לבד זכות, אפלו החולקים עליו והמביזין אותו, ואזי יהיה נצול תמיד ממחלקת. ועל ידי זה עושה פתח יקר להשם יתברך בכמה מיני אבנים טובות: (לק"א סי' ו' בסוף)

[ג] כשיש עליו מחלקת ומריבה והוא שותק ואינו משגיח על המחלקת והביזנות שמביזין אותו, ושומע חרפתו ואינו משיב, זה עקר תשובתו ותקונו על כל העוונות. והוא חכם באמת וזוכה לכבוד אלקי ולחלק טוב לעולם הבא, וזוכה להכלל בבחינת אדם היושב על הכסא, שמשם יוצא המשפט על כל באי עולם: (שם אות ו')

[ד] אָסוּר לְהִתְגַּרֵּת בְּרָשָׁעִים וְחֻלְקִים כִּי אִם מִי
 שֶׁהוּא צָדִיק גָּמוּר, דְּהֵינּוּ שָׁכָר גֵּרֵשׁ וּבָטַל לְגַמְרֵי
 כָּל הָרַע שֶׁל כָּל הָד' יְסוּדוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הַמִּדּוֹת,
 עַד שֶׁפְּטוּחַ שְׁלֵא יֵאָרַע לוֹ שׁוּם מְכַשׁוּל עֲבֵרָה.
 וְצָדִיק כּוֹה וְהַנְּלוּיִם בּוֹ הֵם דִּיקָא יְכוּלִים לְהִתְגַּרֵּת
 בְּרָשָׁעִים. אֲבָל כָּל מִי שֶׁלֹּא בָטַל הָרַע לְגַמְרֵי וְהָרַע
 עֲדִין בְּכַח, אִף שְׂאִין לוֹ שׁוּם עֲבֵרָה, אִין זֶה צָדִיק
 גָּמוּר, וְאָסוּר לוֹ לְהִתְגַּרֵּת בְּרָשָׁעִים, כִּי יוּכַל לְהִזִּיק
 לוֹ ח"ו אֲרִיכַת הָרוּחַ שְׁלָהֶם שְׁמֻקְבְּלִין מֵהַסְטָרָא
 אַחֲרָא, שֶׁהוּא גָדוֹל בְּשַׁעֲתוֹ רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן. אֲבָל
 הַצָּדִיק הַגָּמוּר הַנִּ"ל יְכוּל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ לְתוֹךְ
 הַצָּנוּר, שֶׁדָּרָךְ שֵׁם מְקַבְּלִין הָרָשָׁעִים הָרוּחַ חַיִּים
 שְׁלָהֶם, וּלְשַׁבְּרוֹ וּלְהַכְנִיעוֹ וּלְהַשְׁפִּיל הָרָשָׁעִים עַדֵי
 אָרְץ: (לק"א סי' ח' אות ה')

[ה] עַל יְדֵי שְׁנֵהָרִין בְּמִצּוֹת צִיצִית יְכוּלִין לְעַמּוֹד כְּנֶגֶד
 הַחֻלְקִים וּלְהַשְׁפִּילֵם: (שם אות ח')

[ו] הָרָשָׁעִים וְהַחֻלְקִים עַל הַצָּדִיקִים, הֵם בְּחַיֵּיהֶם
 קְרוּיִים מֵתִים, כִּי אִין לָהֶם רוּחַ חַיִּים דְּקַדְשָׁה,
 שְׁנֵמְשָׁךְ רַק עַל יְדֵי צָדִיקֵי אֲמַת: (שם)

[ז] מה ששעל פי רב הלומדים חולקים על הצדיקים, זהו מחמת שלומדים תורה שבעל פה, דהינו גמרא ופוסקים וכו' בגאות גדול, ואזי נעשה להם מתורה שבעל פה, פה לדבר על הצדיקים עתק בגאווה ובוז. אבל הצדיקי אמת מעלין ומתקנים כל דבוריהם הרעים וחוזרים ועושים מהם הלכות, ומעלין שעשועים גדולים להשם יתברך על ידי זה דיקא: (לק"א ס' י"ב אות א' ד')

[ח] כשפובלים יסורים מחולקים ורשעים המונעים מהקדשה, ואין להם כח לדחות אותם ולהכניעם אלא בדיניהם, היא מצוה גדולה לילך למשפטיהם ולהשתדל בכל הכחות להשפילם במשפטיהם דיקא, וגם להוציא הוצאות ממון על זה. ועל ידי זה מעלה משפט דקדשה מהקלפות והסטרא אחרא. ולפעמים השם יתברך מסבב כל המחלקת בשביל זה, שהחולקים יעמדו על הכשרים אנשי אמת ואין כח ביד הכשרים לעמוד בנגודם כי אם על ידי משפטיהם, כדי שעל ידי זה יעלה המשפט דקדשה מהקלפות כנ"ל: (לק"א ס')

[ט] מוכיחי הדור שהולכים ומוכיחים הדור כְּדִי
 לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב, הֵם מִמְתִּיקֵי הַדֵּינִים וּמְרַבִּים
 שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, וְהֵם עוֹשִׂים שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל
 לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים. אַבְל כְּשֶׁח"ו הָרַע שֶׁל הַדּוֹר
 גּוֹבֵר עַד שֶׁמְקַלְקֵל אֶת הַתּוֹכָחָה וְהַמּוֹסֵר, עַל יְדֵי
 זֶה נִתְקַלְקֵל שְׁלוֹם הָעוֹלָם, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה גְרוֹשׁ
 וּמְחַלְקֵת בְּעוֹלָם: (לק"א סי' כ"ב אות א')

[י] כְּשֶׁחֹלְקִים עַל צְדִיקֵי אָמֶת וְאַנְשֵׁיהֶם, וְהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְגַרֵּשׁ אוֹיְבֵיהֶם מִפְּנֵיהֶם, הוּא
 מְפִיל אֶת אוֹיְבֵיהֶם לְתַאֲוֹת מָמוֹן שֶׁהוּא שְׂמֵד,
 עֲבוּדָה זָרָה, אֲנַפְיֵן חֲשׂוּכִין, עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה,
 מִיתָה. כִּי אֵין נְפִילָה גְדוֹלָה מִזֹּו. כִּי תַאֲוֹת הַמָּמוֹן
 מְמַרְרֵת יְמֵי חַיֵּיהֶם וּמְכַלָּה אוֹתָם. וְהַפְּלֵל, כְּשֵׁישׁ
 מְחַלְקֵת כָּל מִי שֶׁהוּא שׂוֹמֵר הַבְּרִית יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ,
 הוּא יְכוּל לְהַפִּיל אֶת חֲבֵרוֹ מִמְדַּרְגָּתוֹ, וְהַנְּפִילָה
 הוּא שְׁנוּפֵל לְתַאֲוֹת מָמוֹן כְּנ"ל. עַל כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם
 לְזַהֵר בְּיוֹתֵר כְּשֵׁישׁ עָלָיו מְחַלְקֵת שְׁלֵא יִפֹּל לְתַאֲוֹת
 מָמוֹן: (לק"א סי' כ"ג אות ג' ה' בסוף)

[יא] הַמִּתְנַגְּדִים וְהַמְבַזִּים וְהַמְחַרְפִּים יֵרְאוּ ה', זֶה
 מִחֻמַּת שְׂמֻקְבָּלִים תּוֹרָה מִתְלַמְּדֵי חֻכְמִים שְׂאִינָם
 כְּשָׂרִים שֶׁהֵם נִקְרְאוּ שְׂדֵינ יְהוּדָאִין, שֶׁהֵם
 מְקַבְּלִים תּוֹרָה נְפוּלָה שְׂאִין לָהּ כַּח לְהַדְרִיךְ
 אֶת הָאָדָם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב בְּאַמֶּת. וְאִין מְשִׁיגִים שׁוּם
 תּוֹעֵלַת עַל יְדֵי תְלַמְּדֵי חֻכְמִים כְּאֵלוֹ, אֲדַרְבָּא,
 נּוֹפְלִים עַל יְדֵיהֶם לְכַפִּירוֹת וְהַתְנַגְּדוֹת: (לק"א סי'
 כ"ח אות א')

[יב] עַל יְדֵי הַכְּנַסַּת אוֹרְחִים תְּלַמְּדֵי חֻכְמִים אֲמַתִּיִּים
 זוֹכִין לְאַמוּנָה, וְעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר עַל הַמִּתְנַגְּדִים
 הַנִּלְ: (שם אות ב' ג')

[יג] בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם דְּנִים אֶת כָּל אָדָם לְכַף חוֹב
 וְחוֹקְרִים תָּמִיד עַל חוֹבוֹת בְּנֵי אָדָם, הֵם מִתְקַרְף
 הַסְטָרָא אַחֲרָא, מִבְּחִינַת קֶץ כָּל בְּשָׂר, שֶׁהוּא
 חוֹקֵר תָּמִיד לַעֲשׂוֹת קֶץ וּכְלִיּוֹן ח"ו, וְלַעֲזוֹרֵר דִּין
 וְלַהֲלָשִׁין וְלַקְטָרְג. וְעַקֵּר כַּחֵם נְמֻשְׁכִּים מִפְּנֵם
 הַדְּבּוּר. וְעַקֵּר הַכְּנַעַתָּם וּבִטּוּלָם הוּא עַל יְדֵי תַקּוּן
 הַדְּבּוּר. וְעַיִן דְּבּוּר אוֹת ו' ז': (לק"א סי' ל"ח אות ב')

[יד] על יְדֵי מְחֵאת כַּפַּיִם בַּתְּפִלָּה נִתְבַּטַּל הַמַּחְלָקָת,
וְנִתְבַּטַּל הָרֵג וְאֶבְדָּן מִן הָעוֹלָם, וְזוֹכֵין לְשָׁלוֹם:
(לק"א סי' מ"ד)

[טז] מִי שְׁיֵשׁ לוֹ דַּעַת מִתְרַחֵק מִן הַמַּחְלָקָת בְּיֹתֵר. כִּי
עֵקֶר הַמַּחְלָקָת וְהַפְּעַם הוּא מַחְסְרוֹן הַדַּעַת, וְכָל
מֵה שֶׁהַדַּעַת מִתְרַבֶּה בְּיֹתֵר, מִתְבַּטַּל הַמַּחְלָקָת
בְּיֹתֵר. עַל כֵּן עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה שֶׁהִיא הַדַּעַת,
מִתְבַּטַּל הַמַּחְלָקָת וְנִתְרַבֶּה הַשָּׁלוֹם: (לק"א סי' נ"ו אות
ג' ו')

[טז] וְכֵן עַל-יְדֵי טְבִילַת מְקוּה נִמְשָׁךְ דַּעַת וּמִבְטָל
הַמַּחְלָקָת: (שם אות ו')

[יז] עַל יְדֵי הַפְּעַם נִתְעוֹרְרִים מְקַטְרָגִים וְשׂוֹנְאִים עַל
הָאָדָם וְשׂוֹלְטִים עָלָיו. וְהַתְּקוּן לָזֶה הוּא תַעֲנִית אוֹ
עֲנַג שֵׁבֶת: (לק"א סי' נ"ו אות ו')

[יח] עֵקֶר הַמַּחְלָקָת בָּא עַל יְדֵי פֶגֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים. עַל
כֵּן כְּשֵׁשׁ עָלָיו מַחְלָקָת, שְׁחוֹלְקִין וּמְקַשִּׁין וְשׂוֹאֲלִין
עָלָיו קִשְׁיוֹת, צָרִיךְ לְהִתְבּוֹנֵן בְּהַמַּחְלָקָת וּלְשׂוּב
עַל-יְדֵי זֶה עַל פֶּגֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל-יְדֵי זֶה
יִתְקַן אֲמוּנַת חֲכָמִים. עֵין צְדִיק: (לק"א סי' ס"א אות ה')

[יא] יֵשׁ בַּמָּה סְפָרִים עֲכָשׁוּ, וְגַם עֲתִידִין עוֹד לְהוֹיֹת סְפָרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְהַעוֹלָם וְאֶסוּר לְחַלֵּק וּלְהַלְעִיג עַל שׁוּם סֵפֶר שֶׁהוּלָךְ עַל פִּי תוֹרַתֵינוּ הַקְדוֹשָׁה. וְכֹל מִי שֶׁמְלַעִיג עֲלֵיהֶם, גְּדוֹן בְּצוֹאָה רוֹתַחַת. מְלַבֵּד אִם הוּלָךְ עַל פִּי חֲקִירוֹת שֶׁל חֲכָמוֹת שְׁלָהֶם שְׁאֶסוּר לְהַסְתַּכֵּל בָּהֶם כְּלָל, כְּמִבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר. עֵינַי תִּלְמוּד תוֹרָה: (שם)

[יב] יֵשׁ צְדִיקֵי אִמֶת שֶׁאֲמוּנָתָם שְׁלֵמָה בְּיָדָיו, וְאָף עַל פִּי בֵן יֵשׁ עֲלֵיהֶם מַחְלָקָת. וְהוּא בְּבַחֲיִנַת "וְהוּא חֲטָא רַבִּים נִשְׂא", שֶׁסּוֹבֵל צַעַר הַמַּחְלָקָת בְּשִׁבִיל פְּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁל הָעוֹלָם. וְעַל־יְדֵי הַמַּחְלָקָת שֵׁישׁ עָלָיו הוּא מְתַקֵּן פְּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים אֲצֵל הַהֶמוֹן עַם: (שם)

[יג] וַיֵּשׁ שֵׁישׁ עֲלֵיהֶם מַחְלָקָת מִחֲמַת שְׂאִין לָהֶם אֲמוּנָה בְּעֶצְמוֹן, וְאִינָם מֵאֲמִינִים בְּהַחְדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁלָהֶם שֶׁמְחַדְּשִׁין, שֵׁישׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוּלִים מֵהֶם, וְעַל־יְדֵי זֶה מִתְרַשְׁלִין בְּהַחְדוּשֵׁין שְׁלָהֶם. וְעַל־כֵּן בָּא עֲלֵיהֶם מַחְלָקָת, כְּדִי שֵׁיִשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה עַל זֶה. כִּי זֶה שְׂאִין מֵאֲמִין בְּהַחְדוּשֵׁין

שֶׁל עֲצֻמוֹ הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת פְּנִים אֲמוּנַת חֲכָמִים.
וְעַל־יְדֵי הַמַּחְלָקָת שָׁב בַּתְּשׁוּבָה עַל זֶה וְחֹזֵר
וּמְזַרְזֵם בְּחִדּוּשָׁיו וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם סֵפֶר, וְנִתְרַבֵּן סִפְרִים
קְדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְעַל־יְדֵי זֶה נִתְפַּטֵּל
הַמַּחְלָקָת וְנִמְתַּקֵּן כָּל הַדֵּינִים: (שם)

[כב] מֵה שְׂיֵישׁ מַחְלָקָת בֵּין הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים זֶה
נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֶלֶל הַפְּנוּי, עֵינַי בְּפָנָיִם. וְאִי אֶפְשָׁר
לְהִבִּין זֹאת בְּשִׁכּוֹל. וְעַל־כֵּן אֶסוּר לְהִרְהֵר עַל זֶה
הַמַּחְלָקָת, רַק לְהֶאֱמִין כִּי אֵלֹה וְאֵלֹה דְבָרֵי אֱלֹקִים
חַיִּים, רַק שְׂאִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהִבִּין זֹאת, וְאֲנוּ צְרִיכִין
לְהִתְחַזֵּק רַק בְּאֲמוּנָה לְבָד: (לק"א סי' ס"ד אות ד')

[כג] עַל־יְדֵי הַפְּרוּד שְׂיֵישׁ בֵּין הַשְּׂנֵאִים, עַל־יְדֵי זֶה יֵישׁ
לָהֶם קִיּוּם בְּיוֹתֵר. אֲבָל כְּשֶׁהַשְּׂנֵאִים מִתְּחַבְּרִים
יַחַד אֲזֵי יוֹנְקִים מִהֶרָה הַמּוֹתְרוֹת שְׂכַמָּה, שְׂמֻשָּׁם
חַיּוֹתָם, וְנוֹפְלִים מִהֶרָה: (לק"א סי' ס"ז אות ו')

[כד] מִדַּת הַנִּצְחוֹן וּמַחְלָקָת וּמְלַחְמָה נִמְשָׁךְ מֵהַדְּמוּיִם
שְׂעֵדִין לֹא עֶבֶד בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי צָרִיךְ
כָּל אָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל שְׂיַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל
הַטְּפִי דָמוּיִם שְׂנַמְצָאִים בּוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂיִדְבַר הַרְּבִה

בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, עַד שִׁיְהִיו נַעֲשִׂים מְכַל הַדְּמַיִם
 דְּבוּרִים שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְשָׁלוֹם
 וַיִּבְטַל כָּל מִדַּת הַנִּצְחוֹן וּמַחְלֶקֶת: (לק"א ס' ע"ה)

[כה] עַל־יְדֵי שְׁשׂוּמַע חֲרַפְתּוּ וְאִינוּ מוֹשִׁיב וְעוֹשֶׂה זֹאת
 מֵאֲהָבָה, לֹא בְּשִׁבִיל לְהַכְעִים אֶת חֵבְרוּ יוֹתֵר עַל־
 יְדֵי הַשְּׂתִיקָה, עַל־יְדֵי זֶה דוֹחָה כָּל הַקְּלָפוֹת
 הַטְּמְאוֹת שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בַּקִּדְשָׁה: (לק"א ס' פ"ב)

[כו] צְרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, אֲפֹלוּ אֶת אֵלוּ
 הַחֹלְקִים עָלָיו צְרִיךְ לַחְקֹר לְמִצְא זְכוּת בָּהֶם בְּמָה
 שְׁחֹלְקִים עָלָיו, וְעַל־יְדֵי זֶה יוּכַל לְבַטֵּל הַמַּחְלֶקֶת
 לְגַמְרֵי אוֹ שִׁיְהִי מִפְּלֵה לְהַחֹלְקִים: (לק"א ס' קל"ו)

[כז] מִי שְׁאוּחַז תְּאוֹתָו מִמַּחְלֶקֶת זֹכֵה שִׁיאֲמְרוּ דְּבַר
 הַלְכָה מִשְּׁמוֹ, וְאִזּוּ הוּא דָר בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת וּכְאֵלוּ
 לֹא מַת: (לק"א ס' קמ"ה)

[כח] עַל־יְדֵי מַחְלֶקֶת קָשָׁה לְהַתְפַּלֵּל וּלְדַבֵּר דְּבוּרִים
 דְּקִדְשָׁה. עַל־כֵּן קִדְּם הַתְּפִלָּה צְרִיכִין לְקַבֵּל עָלָיו
 מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֲהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ", פְּדִי
 לְהַמְשִׁיךְ אֲהָבָה וְשָׁלוֹם. כִּי עַקֵּר הַדְּבוּר מִשְּׁלוֹם:
 (לק"א ס' רל"ט)

[כט] על־ידי מחלקת נופלים מחשבות של כפי?רות
 על אנשים כשרים וכו'. עין אמת ואמונה אות ל"ז
 ל"ח: (לק"א סי' רנ"א)

[ל] כשיש מחלקת על האדם יכולין להפילו ממדרגתו
 ח"ו. וצריך להתחזק מאד ולהתפלל ולהתחנן
 הרבה לפני השם יתברך שלא יטה מן הדרך ח"ו
 על ידי המחלקת: (לק"א סי' רנ"ח)

[לא] כשיש מחלקת על האדם, אין לאדם לעמוד עצמו
 בנגד השנאים, לומר, כמו שעושה לי בן אעשה
 לו בנגדו, פי זה גורם שהשנא יבוא למבקשו
 לראות בו ח"ו מה שהוא רוצה לראות בו. רק
 אדרבא, ראוי לדון אותם לכף זכות ולעשות להם
 כל הטובות, ועל־ידי זה מפר מחשבת השונא,
 ואזי אדרבא תשוב מחשבתו הרעה על ראשו:
 (לק"א סי' רע"ז)

[לב] וכל זה כשהחולקים הם רשעים. אבל
 כשהחולקים עליו צדיקים, בודאי פונתם הוא
 רק לטובה שמרימין ומגשאים אותו על־ידי זה,
 וממתיקים דינים מעליו על ידי זה שחולקין עליו.

וְזֶה צָרִיךְ הָאָדָם לְדַעַת, בְּשֵׁישׁ עָלָיו מַחְלֶקֶת שֶׁל
צַדִּיקִים, שֶׁהוּא רַק לְטוֹבָה. וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם
יִתְפָּרֵךְ שֶׁלֹּא יִטְעָה עֲצָמוֹ בְּזֶה לֵאמֹר שֶׁהוּא
מַחְלֹקֶת גְּמוּרָה ח"ו, כִּדִּי שֶׁלֹּא יִתְגַּבֵּר מַחְלֶקֶת
גְּמוּרָה דְּסִטְרָא אַחֲרָא ח"ו עַל-יְדֵי זֶה: (שם)

[לג] עַל-יְדֵי מַחְלֶקֶת בָּא עֲנִיּוֹת וְאִין זֹכִין לְרַפּוּאָה,
אָבֵל עַל-יְדֵי שְׁלוֹם בָּא רַפּוּאָה וּפְרִנָּסָה: (שם)

[לד] בְּשֵׁישׁ מְלַחְמוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמִים בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי
זֶה בָּא עֲצִירַת גְּשָׁמִים ח"ו, וְנַעֲשֶׂה יְקָרוֹת ח"ו:
(לק"ת סי' ס')

[לה] עַל-יְדֵי שְׁפוּגְמִין בְּכַבּוּדוֹ יִתְפָּרֵךְ עַל-יְדֵי-זֶה בָּא
מַחְלֶקֶת. עֵין אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל י"ח וְכַבּוּד ל"ב (לק"ת סי'
ע"א)

[לו] כָּל הָעוֹלָם מְלֵא מַחְלֶקֶת, הֵן בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם,
וְכֵן בְּכָל עִיר וָעִיר, וְכֵן בְּכָל בַּיִת וּבֵית בֵּין הַשְּׂכָנִים,
וּבֵין כָּל אֶחָד עִם אֲשֶׁתּוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ וּמִשְׁרָתוֹ וּבְנָיו
וְכוֹיָצָא בְּזֶה. וְאִין מִי שֵׁישִׁים אֶל לְבוֹ הַתְּכָלִית,
שֶׁבְּכָל יוֹם הָאָדָם מֵת, כִּי הַיּוֹם שֶׁעָבַר לֹא יִהְיֶה
עוֹד וּבְכָל יוֹם הוּא מֵתְקָרֵב לְמִיתָה, וְאִיךְ יֵשׁ לוֹ

פְּנָאֵי לְבָלוֹת זְמַן עַל מַחְלָקָת. עַל־כֵּן מִי שֶׁהוּא בֵּר
 דַּעַת קִצָּת, צָרִיךְ לָשִׁים לֵב לָזֶה, וַיִּמְשִׁךְ עַל עֲצֻמוֹ
 אַרְיכוֹת אַפָּיִם, וְלֹא יֵאָבֵד יָמָיו עַל־יְדֵי מַחְלָקָת,
 קַמְנָה אוֹ גְדוּלָה, רַק יַעֲצֵר רוּחוֹ וְכַעֲסוֹ וַיְהִי לוֹ
 שְׁלוֹם עִם הַכֹּל (שיחות הר"ן סי' ע"ז)

מְנִיעוֹת

[א] כָּל הַמְּנִיעוֹת שֵׁשׁ לָאָדָם, כֻּלָּם הֵם רַק בְּשִׁבִיל
 הַחֲשֵׁק, בְּדֵי שִׁיְהִיָּה לוֹ חֲשֵׁק יוֹתֵר לְהַדְבֵּר
 שֶׁבְקִדְשָׁה שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת. כִּי כֵן דָּרֵךְ הָאָדָם,
 שֶׁכָּל מֵה שֶׁמוֹנְעִים אוֹתוֹ יוֹתֵר מֵאִיזָה דָבָר הוּא
 חוֹשֵׁק בְּיוֹתֵר לַעֲשׂוֹתוֹ. וְעַל־כֵּן כָּשָׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי
 צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת דָבָר הַצָּרִיךְ לוֹ לַיְהוּדוּתוֹ, וּבִפְרָט
 כָּשֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת דָבָר שֶׁכָּל יְהוּדוּתוֹ תִּלְוֵי בָזָה,
 דִּהְיֵנוּ לְנִסְעַ לְצַדִּיק הָאֱמֶת, אִזִּי גּוֹתְנִין לוֹ מִלְּמַעְלָה
 חֲשֵׁק, וְהַחֲשֵׁק שֶׁנוֹתְנִין לוֹ הוּא עַל יְדֵי הַמְּנִיעָה
 שֶׁמוֹמִינִים לוֹ, כִּי עַל־יְדֵי הַמְּנִיעָה מִתְגַּבֵּר הַחֲשֵׁק
 כַּנֶּ"ל. עַל־כֵּן יֵדַע הָאָדָם, שֶׁאִין שׁוֹם מְנִיעָה בְּעוֹלָם
 שְׁלֵא יוֹכֵל לְשַׁבְּרָה אִם יִרְצֶה, כִּי הַמְּנִיעָה הוּא רַק

בְּשִׁבִיל הַחֶשֶׁק. וּכְשִׁיִּהְיֶה לוֹ חֶשֶׁק וְרִצּוֹן חֶזֶק
 וְכַסּוּפִין גְּדוֹלִים פָּרְאוּי לְזֶה הָעֶסֶק דִּקְדָּשָׁה שְׁצַרְדִּי
 לַעֲשׂוֹת, בּוֹדְאֵי יִזְכֶּה לְגַמְרוֹ וְלִהְיוֹצִיאוֹ מִכַּח אֶל
 הַפֶּעַל. כִּי הַמְּנִיעוֹת הֵם רַק בְּשִׁבִיל הַתְּנַבְּרוֹת
 הַחֶשֶׁק כִּדֵּי שְׁעַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה לְגַמְרוֹ כַּנִּ"ל:

(לק"א סי' ס"ו אות ד')

[ב] וְדַע, שְׁכָל מַה שֶׁהִנְחָשָׁק גְּדוֹל בְּיוֹתֵר מִזְּמִינִים לוֹ
 מְנִיעוֹת גְּדוֹלוֹת בְּיוֹתֵר, כִּדֵּי שְׁיִתְגַּבֵּר הַחֶשֶׁק
 בְּיוֹתֵר. כִּי הַחֶשֶׁק הוּא כְּפִי הַמְּנִיעָה. וְעַל־כֵּן רָאוּי
 לְאָדָם לְהִבִּין, כְּשֵׁישׁ לוֹ מְנִיעוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד מְאֹד
 לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק, וְעוֹמְדִים וּמִשְׁתַּטְּחִים לְפָנָיו
 מְאֹד מְכַל הַצְדָּדִים לְמַנְעוֹ, מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ יֵדַע וַיִּבִּין
 עֵצָם מֵעֲלוֹת הַנְּחָשָׁק, שְׁמַחֲמַת זֶה הַמְּנִיעוֹת
 גְּדוֹלוֹת כָּל כָּד. כִּי עַל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדָּשָׁה יֵשׁ
 מְנִיעוֹת רַבּוֹת, וּבִפְרָט בְּשִׁרְוֹצָה לְנִסְעַ לְצַדִּיקִים
 אֲמִתִּיִּים שְׁבוּזָה תְּלוּי הַכֹּל, אֲזִי בּוֹדְאֵי מִתְּנַבְּרִים
 הַמְּנִיעוֹת בְּיוֹתֵר, אֲכַל יֵשׁ בְּחִינַת נִקְדַּת הָאֲמֵת בֵּין
 הַצְדִּיקִים, שֶׁכְּשִׁרְוֹצִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, שְׁבוּזָה תְּלוּי
 הַכֹּל, אֲזִי מִתְּפַשְּׁטִים וּמִשְׁתַּטְּחִים הַמְּנִיעוֹת מְאֹד

מְאֹד מְכַל הַצְדָּדִים, וּמִזֶּה בְּעֵצְמוֹ יִכּוֹל לְהִבִּין
 מֵעֵלַת הַנְּחֻשָׁק כַּנִּ"ל. וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְהִתְנַבֵּר שִׁיְהִיָּה
 לוֹ רְצוֹן וְחֻשָׁק חֶזֶק מְאֹד כְּפִי מַעְלֹת הַנְּחֻשָׁק הַזֶּה,
 וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְשִׁבְר הַמְּנִיעוֹת וּלְהַגִּיעַ אֵלָיו. כִּי
 זֶה כָּלֵל שְׂאִין שׁוּם מְנִיעָה בְּעוֹלָם שְׁלֹא יוּכַל הָאָדָם
 לְשִׁבְרָהּ, רַק צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה הַחֻשָׁק וְהַרְצוֹן חֶזֶק מְאֹד
 כְּפִי מַעְלַת הַנְּחֻשָׁק וְכַנִּ"ל: (שם)

[2] גַּם אֵין רְאוּי לְהָאָדָם לְפַטֵּר אֶת עֵצְמוֹ, וְלִמְצֵא
 לְעֵצְמוֹ תְרוּיָן, לוֹמֵר, מֵאַחַר שֶׁהוּא חִפֵּץ וְחוֹשֵׁק
 לַעֲשׂוֹת הָעֵסֶק דְּקִדְשָׁה רַק שְׂיִישׁ לוֹ מְנִיעָה וְאַנָּם,
 עַל־כֵּן יִהְיֶה נִחְשָׁב לוֹ כְּאִלּוֹ עֲשָׂאָהּ, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ
 רז"ל, חֲשִׁב לַעֲשׂוֹת וְכוּ'. כִּי כָּל זֶה נֶאֱמַר רַק לְמִי
 שְׂרוּצָה לְצֵאת בְּזֶה, אֲזִי יוֹצֵא בְּזֶה, כִּי מֵה לוֹ
 לַעֲשׂוֹת, כִּי הֵלֵא יֵשׁ לוֹ אָנָּם. אֲבָל מִי שְׂאִינוֹ רוּצָה
 לְצֵאת, רַק שֶׁהוּא רוּצָה הַמְּצוּה אוֹ הַדְּבָר
 שְׂבִקְדֻשָּׁה בְּעֵצְמוֹ, אִם בֵּין מֵה מוֹעִיל לוֹ מֵה
 שְׂמֻקְלִין לוֹ שְׂנַחֲשָׁב כְּאִלּוֹ עֲשָׂאָהּ, כִּי אֵינוֹ מְקַרֵּר
 דַּעְתּוֹ כָּלֵל עִם ה"כְּאִלּוֹ", כִּי הוּא חִפֵּץ וְתָאֵב
 וּמִתְנַעֵנֵעַ מְאֹד לַעֲשׂוֹת הַמְּצוּה בְּעֵצְמָהּ וְלֹא לְצֵאת

עם ה"כאלו". כי באמת ראוי לאיש הישראלי שיגמר חפצו ורצונו בכל דבר שבקדשה ולהוציאו מבח אֵל הפעל בשלמות. ומי שיש לו חשק בזה, בודאי יזכה לגמר ולהוציאו מבח אֵל הפעל וישר ויבטל כל המניעות והאונסים, כי כלם לא באו רק בשביל החשק בנ"ל. וכשיהיה לו חשק חזק בפי מעלות הנחשק בנ"ל, בודאי יזכה לגמר כל מה שירצה לעשות בעולם, איזה דבר שבקדשה שיהיה: (שם)

[ד] מי שהוא הולך בגשמיות כל ימיו ואחר כך נתלהב ורוצה לילך בדרכי השם יתברך, אזי מדת הדין מקטרג עליו ואין מניח אותו לילך בדרכי השם יתברך, ומזמין לו מניעה. והכסיל בשרואה המניעות, חוזר לאחוריו. אבל מי שהוא בר דעת, הוא מקרב את עצמו אז דיקא להשם יתברך, כי הוא מסתפל ומוציא בהמניעה בעצמה הפורא יתברך. כי באמת השם יתברך בעצמו נסתר בהמניעה הזאת: (לק"א סי' קט"ו)

[ה] על־ידי הַיְגִיעוֹת וְהַמְרָחוֹת וְשִׁבִירַת מְנִיעוֹת שׁוֹשׁ
 לְהֶאָדָם בְּתַחֲלַת הַהֲתַקְרְבוֹת, כְּגוֹן שׁוֹשׁ לוֹ מְנִיעוֹת
 מֵאָבִיו וְחוֹתָנוּ וְאִשְׁתּוֹ וְכִיּוֹצֵא בָהֶם שְׂאֵרֵי מְנִיעוֹת,
 וְהוּא צָרִיךְ לְהִתְיַעַע לְמַרְחֵ וּלְהִתְחַזֵּק מְאֹד
 לְשִׁפְרָם, עַל־יְדֵי זֶה הוּא עוֹשֶׂה כְּלֵי לְקַבֵּל
 בְּתוֹכָהּ קִדְשָׁה וְטָהֳרָה אַחֵר כֶּךָ. וְכֹל מִי שׁוֹשׁ לוֹ
 יְגִיעוֹת וּמְרָחוֹת יוֹתֵר בְּתַחֲלַת הַתַּקְרְבוֹתוֹ, יֵשׁ לוֹ
 כְּלֵי גְדוֹל בְּיוֹתֵר לְקַבֵּל בְּתוֹכָהּ קִדְשָׁה וְטָהֳרָה.
 וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכֶה לִירְאָה וּלְהַמְשִׁיךְ כָּל הַהֲשַׁפְּעוֹת
 טוֹבוֹת, וְזוֹכֶה לְהַשְׁלִים שְׂמָא קְדִישָׁא, כִּי עֵקֶר
 הַשְׁלָמוֹת עַל־יְדֵי הִירְאָה: (לק"א ס' קפ"ה)

[ו] כָּל הַרוֹצֵה לְכַנֵּם בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם בְּאַמְתָּ, אִי אֶפְשָׁר
 לוֹ לְכַנֵּם כִּי אִם עַל־יְדֵי שִׁיחֻשׁב שְׂאִין בְּעוֹלָם כִּי
 אִם הוּא לְבַדּוֹ יְחִידִי בְּעוֹלָם. וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם
 אָדָם הַמוֹנְעוֹ, כְּגוֹן אָבִיו וְאִמּוֹ אוֹ חוֹתָנוּ וְאִשְׁתּוֹ
 וּבְנָיו וְכִיּוֹצֵא בָהֶם, אוֹ הַמְנִיעוֹת שׁוֹשׁ מִשְׂאָר בְּנֵי
 הָעוֹלָם הַמְּלַעֲיָגִים וּמְסִיתִים וּמוֹנְעִים מִן דְּרָךְ
 הָאֱמֶת. וְצָרִיךְ שְׁלֹא יַחֻשׁ וְלֹא יִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כְּלָל,

רק יהיה בבחינת "אחד היה אברהם", כאלו הוא יחידי בעולם: (השמטה בתחילת לק"ת)

[ז] כל המניעות שיש לאדם מעבודת השם, אף על פי שנדמה להאדם שהמניעה שלו גדולה מאד ואי אפשר לשברה, אבל באמת אינו כן, כי אין אדם שיהיה לו מניעה שלא יוכל לשברה אם ירצה באמת. כי אין השם יתברך שולח על שום אדם מניעות, רק כפי כחו ויכלתו שיוכל לעמוד בהם, אם ירצה להתגבר עליהם פראוי. ואם יסתכל היטב, יוכל להבין שגם בהמניעה בעצמה מלבש שם השם יתברך (כמו שכתוב לעיל באות ד'). ועל-כן באמת אין שום מניעה כלל, כי כל המניעות הם רק באחיזת עינים: (לק"ת סי' מ"ו)

[ח] המניעה הגדולה שבכל המניעות הוא מניעת המח, דהינו כשלבנו חלוק ואינו משים לבו ומחו היטב להבין עד היכן הדבר מגיע. כגון כשרוצה לנסע לצדיקי אמת ויש לו מניעות רבות, אם מחו ולבו חזקים בהאמת שכל חיותו והשארתו לנצח תלוי בזה לו ולדורותיו וכו', בודאי לא ימנעוהו

שום מונע, ואין כל המניעות נחשבים לכלום כנגד זה. רק עקר המניעה הוא מניעת המוח, מה שאין מחו חזק כל כך. וכן אפלו בשזוכה לבוא להצדיק האמת, ועבר על כל המניעות שהיה לו מלבוא אליו, כשקשה לו איזה קשיא עליו ולבו חלק ממנו, זאת המניעה היא גדולה מהכל. וכן בתפלה שבתחלה יש לו כמה מניעות על התפלה, ואחר כך כשעובר עליהם ובא להתפלל, כשלבו עקם ונופלים לו קשיות על השם יתברך ח"ו, זאת המניעה היא גדולה מכלם. והתקון לזה כשקשה לו קשיא על השם יתברך או צדיקי אמת, לצעק אל השם בקול חזק ממעמקי הלב: (שם)

העקר הוא לב חזק ואמין, ואז אין לו שום מניעה. [ט] בפרט המניעות בגשמיות, כגון מחמת ממון או שמונע אותו אשתו ובניו וחורתו או אביו ואמו, מכל שפן שאר אנשים כשמונעים אותו על-ידי דבריהם וליצנות שלהם מלהתקרב אל האמת, הכל בטל ומבטל למי שמתחזק ומאמין את לבבו בהשם יתברך: (שם)

[י] גם כְּשֵׁישׁ לְהָאָדָם לֵב אֵין שׁוּם מְקוּם שְׁיִמְנְעֵהוּ
 מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאֵין לוֹ שׁוּם הַתְּנַצְלוֹת לוֹמַר
 שְׂבַמְקוּם פְּלוֹנֵי אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲסֹק בְּעֲבוּדַת ה'. כִּי
 כְּשֵׁישׁ לוֹ לֵב, כָּל הַמְקוּמוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הֵם
 שְׂלוֹ: (לק"ת סי' נ"ו)

[יא] בְּנֵי אָדָם יֵשׁ לָהֶם כַּח לְמַנְעַ וּלְהַסִּית אֶת הָאָדָם
 לְרַחֲקוֹ מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ וּמִצַּדִּיקוֹ
 אָמַת יוֹתֵר מִן הַיֵּצֵר הָרַע. עַל־כֵּן מִי שְׂרוּצָה
 בְּאָמַת לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאָמַת, צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ
 הַתְּחִזְקוֹת גְּדוֹל כְּגוֹן הַלֵּיצָנִים וְהַמְסִיתִים
 וְהַמוֹנְעִים וְאֵל יִתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים כָּלָל.
 וְעֵינַי עֲזוּת: (שיחות הר"ן סי' פ')

מְקוּה

« מְבִילַת מְקוּה מוֹשִׁיעַ מִכָּל הַצָּרוֹת ח"ו, וּמְטַהֵר
 מִכָּל הַטְּמָאוֹת וּמִכָּל הַחַטָּאִים. כִּי מְקוּה מִמְּשִׁיךְ
 דַּעַת וְחֶסֶד עֲלוֹן מְאֹד: (לק"א סי' נ"ו אות ז')

ב על־ידי טבִּילַת מְקוֹה הַפְּרָנְסָה בְּנֶקֶל, וְנִתְבַּטַּל
הַמַּחְלָקֶת וְהַפְּעָם, וְזוֹכָה לְשָׁלוֹם וְלִרְחֻמָּנוּת וְלִדְעַת
גְּדוֹל. וְזוֹכָה לְרַפּוּאָה וְלַחַיִּים וְאַרְיכוּת יָמִים וְלַעוֹרֵר
בְּנֵי אָדָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ: (שם)

ג מְקוֹה אֵינָה מִזְקָת כָּלֵל, וְהִדְאֲקָטוֹר שְׂיֵאמֵר שְׂמִמְקוֹה
מִזְקָת, אֵינּוּ דְאֲקָטוֹר כָּלֵל. כִּי כְּשֵׁאִין הַמַּיִם קָרִים
בְּיוֹתֵר, אֵזִי אֲדַרְבָּא טַבִּילַת הַמְּקוֹה טוֹבָה מְאֹד
לְכַרְיָאוֹת הַגּוֹף, כִּי נִפְתַּחִין נִקְבֵי הַזְּעָה עַל־יְדֵי זֶה,
כִּידוּעַ לְהִדְאֲקָטוֹרִים הַכְּקִיאִים [וְעֵין מַלְטוּל וְנִסְיעוֹת
לְדַרְכֵים אוֹת ח' מַעֲגִין מְקוֹה]: (לק"ת ס" קכ"ג)

בסיימנו חלק ראשון תצרינו כאישון: והבהק אורי באישון
ובתורתך האירה עיני והדר תעטרינו בחלק שני

סליק חלק ראשון

לעלוי נשמת

כל נפטרי עם ישראל ובכללם

דן בן משולם ז"ל

אליהו בן פריץ ז"ל

משה בן יחיא ז"ל

אורה בת יחיא ז"ל

ימימה בת יחיא ז"ל

רחל בת פנחס ז"ל

בכור בן שמעון ז"ל

עליזה בת דויד ז"ל

משולם בן יפת ז"ל

פרחה בת יוסף ז"ל

גבריאל בן יוסף ז"ל

יוסף בן גבריאל ז"ל

יפה שיינדל הדסה בת יהושוע ז"ל

שמואל בן ישראל דויד הכהן ז"ל

תהא נשמתם צרוקה בצרור החיים

ולהבדיל

רפואה שלמה לכל חולי עם ישראל ובכללם

פנחס בן רחל "אל נא רפא נא לו"

זהבה בת יונה "אל נא רפא נא לה"

מל אור בת פרידה "אל נא רפא נא לה"

לאה בת ורדה טובה "אל נא רפא נא לה"

ליאור אליקים בן לירון "אל נא רפא נא לו"

סמדר שמחה בת רות רבידה "אל נא רפא נא לה"

נְשׂוּיֵתֵי ה' לְעֵדֵי תְבוּיָה

נְנַח נְחֻמָּה נְחֻמָּן מְאוּמָן

סֵפֶר

לְקוּמֵי עֵצוֹת

חֵלֶק שֵׁנִי

מוֹעֲדֵי ה'

הוצאת
הלא נגדיש מיני אנו

ספר

דקומי עצות

חלק שני מועדי ה'

ובו-שבת וריח : נוסן ופסח : ספירה שבועות :
חודש אלול : ר"ה י"ב : שבת : חנוכה פורים :

שער של חלק השני כפי שהודפוס בדפוס הראשון

מועדי ה' - שבת

א רחיצת חמין בערב שבת הוא פחינת תקון הברית, וכן קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום הוא גם כן פחינת תקון הברית: (לק"א סי' י"ט אות ה')

ב על-ידי שמירת שבת זוכין לאמונה. וכל הצדקה שעושים, אין לה שלמות אור כי אם על-ידי שבת שהוא פחינת אמונה. וכל הברכות וההשפעות הנמשכין על-ידי הצדקה, אין להם שלמות כי אם בשבת, שהיא פחינת אמונה, שהיא מקור הברכות, והיא פחינת שלמות כל הדברים שבעולם, שכלם הם חסרים ואין להם שלמות כי אם בשבת קדש שהיא פחינת אמונה. וכן הדעת והתורה, כל שלמותם הוא רק על-ידי שבת ואמונה: (לק"א סי' ל"א אות ב')

ג עקר קדשת שבת שהוא פחינת אמונה, ממשיכין על-ידי שמירת הברית. על-כן נוסעים לצדיקים על שבת, כי עקר קדשת הצדיקים אמתיים הוא שמירת הברית בשלמות בכל הפחינות, על-כן

נוסעים אליהם על שבת, בדי לקבל קדשת שבת ואמונה שהוא שלמות הכל כנ"ל: (שם אות ג')

ד צריך כל אדם להמשיך קדשת שבת לקדש ימי החל. ולפי הקדשה שמקדש ימי החל פן נדחה זהמת הנחש, קץ כל בשור, רוח סערה, ועל ידי זה עולה הדבור: (לק"א סי' ל"ח אות ז')

ה על ידי נדר, דהינו שידר איזהו נדר ויקים מיד, על ידי זה זוכה לענג שבת שהוא בחינת אכילה בקדשה. וכשזוכה לבחינת ענג שבת אז אין צריך לצום, כי פועל באכילתו מה שפועל על ידי הצום, הינו להכניע הפעם ולהחזיר לעצמו חכמתו, שהוא צלם אלקים המאיר בפניו, ועל ידי זה אויביו נופלים לפניו: (לק"א סי' נ"ז אות ב' ד' ה' ו')

ו אכילת שבת יקרה וקדושה מאד. כי אכילת שבת נעשה קדשה ואלהות נמור בלא תערבת סינים כלל, ואין חלק להסטרא אחרא מאכילת שבת כלל וכלל, כי אכילת שבת קדש הוא. ועל ידי אכילת שבת נכנע ונתפטל הפעם כנ"ל, וכל

שׁוֹלְמָנָא רוּגְזִין כְּלָהוּ עֲרָקִין וְאֵתְעֵבְרוּ, וְאִזּוּ כְּלָא
אֵהָבָה וְשָׁלוֹם: (שם אות ה' ו')

א גם צריכין להרבות בצדקה ואז יזכה גם לשלום רב,
הינו שיזכה לשלום שיש לו פה על ידי ענג אכילת
שבת עם הצדקה. הינו, כי לפעמים יש שלום שאין
לו פה, דהינו שיש שלום בין בני אדם, אבל אין
יכולין לדבר זה עם זה, אבל על ידי אכילת שבת
עם הצדקה זוכין לשלום שיש לו פה, דהינו
שהשלום בשלמות שמדברים זה עם זה, כי הפה
נשלם באור גדול בשעת אכילת שבת: (שם אות ז' ח')

ב בשבת נמשך על ידי הצדיק בחינת לחם משנה,
הינו משנה תורה, ועל ידי זה זוכין לחדש חדושין
דאורייתא בשבת על חד תרין, ושבת משפיע לכל
העולמות ומשלח הארותיו לכל המדרגות, ומרפא
רפואות הנפש ורפואות הגוף: (לק"א סי' נ"ח אות ד' ה')

ט על ידי הארת שבת נתעורר העולם לתשובה
מאהבה, ואז כל הפשרים שפדור נתרפאים
מהיסורים שסבלו מקדם, ונעשים מכבדים בעיני
הבריות ונתתפים ונתכבדים בעיני כל. וכל אחד לפי

בְּשָׂרוֹתָו בֵּין מְקַבֵּל יָפִי וְהִדָּר וְנִתְגַּדֵּל בֵּין בְּעֵינֵי
הַבְּרִיּוֹת. וּלְפִי הַגְּדֻלָּה וְהַכְּבוֹד שֵׁישׁ לוֹ לְפִי בְּשָׂרוֹתָו
בַּנֶּ"ל, בֵּין יָכוֹל לְקַבֵּל הַתְּחַדְּשׁוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהַשְּׂפִיעַ
צְדִיק הַדּוֹר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת: (שם אות ז' ח' ט')

עַל־יְדֵי שְׂמֻקְרָב נִפְשׁוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל־יְדֵי
הַתְּבוֹדָדוֹת שְׂמֵתְבוֹדֵד וּמְשִׁיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵו וְשׁוֹפֵט
וְדָן אֶת עֲצָמוֹ עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה, עַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה
לְשִׁמְרַת שַׁבָּת שֶׁהוּא בְּטוֹל הָרַע וְהַקְּלָפוֹת: (לק"א ס')

נ"ט אות א' ב' ג')

שַׁבָּת הִיא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, בְּחִינַת אִמְתָּ, וְעַל־
יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ מִפְּלֵה לְרַשְׁעִים וְנִתְגַּלֶּה גְּדֻלוֹת
הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים הָאִמְתִּיִּים, וְעַל־יְדֵי זֶה חוֹזְרִים
וְשׁוֹבִים הַכֹּל אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לְקִרְאָ כָּלֶם בְּשֵׁם ה'.
וְעַל־יְדֵי זֶה נִשְׁלָם הַדְּבוּר דְּקַדְשָׁה וְעַל־יְדֵי זֶה
הַתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת: (לק"א ס' ס"ו אות ג')

עַל־יְדֵי קְדֻשַׁת שַׁבָּת זוֹכִין לְעֲנוּהַ בְּאִמְתָּ, דְּהֵינּוּ
לְרֵאוֹת שְׂפָלוֹתָו וְלַהֲפִיר חֲשִׁיבוֹת יִשְׂרָאֵל וְלִמְסֹר
נַפְשׁוֹ בַּעֲדָם, כְּמוֹ מִשָּׁה רַבְּנוֹ עָלָיו הַשְּׁלוֹם: (לק"א ס')

יג בַּשַּׁבָּת נִמְשָׁךְ עַל כָּל אֶחָד דַּעַת, וְעַל־יָדַי זֶה מִתְגַּבֵּר
בו מִדַּת הַרְחָמֹת לְרַחֵם עַל הַפְּרִיזוֹת, כִּי הַרְחָמִים
תִּלְוִי בַּדַּעַת. וְעַל־יָדַי שְׁיֵשׁ לוֹ רַחֲמֹת מְרַחֲמִין עָלָיו
מִן הַשָּׁמַיִם: (לק"א סי' קי"ט)

יד אֲכִילַת שַׁבָּת אֵינָה בְּשִׁבִיל שְׂבִיעָה כִּלְל רַק בְּגִין
דִּיתְבָּרְכוֹן כָּל שְׂתָא יוֹמִין: (לק"א סי' רע"ו)

טו עֵקֶר כְּבוֹד שַׁבָּת הִיא הָאֲכִילָה שֶׁל שַׁבָּת. כִּי אֲכִילַת
שַׁבָּת יִקְרָה מְאֹד, כִּי הוּא כֵּלּוֹ אֱלֹהוֹת כֵּלּוֹ קִדְשׁ.
וְעַל־כֵּן מִצְוָה גְּדוֹלָה לְהַרְבּוֹת בְּאֲכִילַת שַׁבָּת וְהוּא
תְּקוּן לְחֵלּוֹל שַׁבָּת: (לק"א סי' רע"ז)

טז כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁעוֹשִׂין בִּימֵי הַחַל אֵין לָהֶם כַּח לִילָךְ
לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּי אִם בַּשַּׁבָּת, אִז עוֹלִין וְהוֹלְכִין
לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹשֵׁתֵעֵשֶׂע בָּהֶם
אִף אִם נַעֲשִׂים עַל־יָדַי קָטָן שְׂבַקְמָנִים וּבְלֵי כּוֹנָה
וְשִׁלְמוֹת הָרְאוּי לְהַמִּצְוָה. וְהֵם עוֹשִׂין דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה
וְרַחֲבָה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְכֵל זֶה נַעֲשֶׂה עַל־
יָדֵי אֲכִילַת שַׁבָּת, שֶׁהִיא עֵקֶר כְּבוֹד שַׁבָּת כִּנְ"ל:

י"ז שַׁבַּת הוּא בְּחִינַת בֵּן, בְּחִינַת נֶחַ, נִיחָא דְעֲלָאין וְתַתָּאין שְׁהוּא מְנַחֵם וּמְשַׂמַּח הַכֹּל מִן הָעֲצָבוֹת, וְאִז נִתְרוֹמְמִין וְנִתְעַלִּין כָּל הַמְצֻוֹת שֶׁל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל מִן הָעֲצָבוֹת וְנִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם שְׂמֻחָה. וְעַל-יְדֵי הַלֵּל וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְעַל-יְדֵי לְמוֹד הַלְכוֹת, זֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַקִּדְשָׁה וְהַשְׂמֻחָה שֶׁל שַׁבַּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, שְׁנוּכָה גַם בְּיַמֵּי הַחֹל לְשֻׂמְחָה שֶׁל שַׁבַּת, לְשֻׂמַּח בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלַעֲשׂוֹת כָּל הַמְצֻוֹת בְּשֻׂמְחָה גַם בְּיַמֵּי הַחֹל. וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשֻׁתְנוֹת, שְׂיִוְדְעִין שְׁכָל הַפְּעֻלוֹת מְשֻׁתְנוֹת נִמְשָׁכִין מֵאַחַד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרֵךְ, שְׂזֹאת הַבְּחִינָה יִקְרָה מְאֹד לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת אֲפֹלוּ אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ: (לק"ת סי' ב' אות ה' ו')

י"ח עַל-יְדֵי הַשְׂמֻחָה שֶׁל שַׁבַּת זֹכָה לְחֵרוֹת, וְאִז הִדְעַת בְּשֻׁלְמוֹת וְאִינוּ מְבַלְבֵּל. וְעַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לִירְאָה עִם דַּעַת בְּלִי כְּסִילוֹת. וּמַעַלָּה כָּל הִירְאוֹת הַנְּפוּלוֹת, שְׁלֵא יִהְיֶה מִתִּירָא מִשׁוּם דְּבַר, לֹא מֵאִיזָה שֶׁר וְאֶדוֹן וְכִיּוֹצֵא, רַק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְבַדּוֹ: (לק"ת סי' י"ז)

וצריך לזהר מאד מאד להיות אך שמח וטוב לב
 בשבת, כי מעלות וקדשת שבת גדולה ויקרה מאד
 במבאר בכל הספרים, ובפרט בראשית חכמה
 בשער הקדשה בתחלתו. וראוי ללמד שם ולשים
 לבו היטב על כל הדברים הנאמרים שם בעצם
 מעלת קדשת שבת, כדי שיתלהב לבו לקבל שבת
 בשמחה גדולה ועצומה, כי עקר מצות כבוד שבת
 קדש היא השמחה, להיות שמח מאד בשבת קדש
 ולבלי להראות ח"ו שום עצבות ודאגה כלל
 בשבת, ולהרבות בתענוגי שבת בכל מיני תענוג,
 הן אכילה ושתיה, הן מלבושים כפי מה שיוכל, כי
 אכילת שבת הוא פלו קדש פלו רוחניות פלו
 אלהות, ועולה למקום אחר לגמרי מן אכילת חל.
 אשרי המשתדל לשמח בשבת, כי עקר כבוד שבת
 הוא השמחה כנ"ל: (שם)

קדשת שבת היא תכלית הידיעה, הינו תכלית
 הידיעה שלא ידע. עין ברית [אות ס"ו]: (לק"ת סי'

כא שֶׁבֶת הוּא שְׁמַא דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְהוּא בְּחִינַת אור הָעֵינַיִם הַמְאִירִין לְבֵית הַמְּקֻדָּשׁ וְלִכְל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. עַל־כֵּן עַל־יְדֵי שְׁמִירַת שֶׁבֶת זוֹכֵה שְׂיִפְתָּחוּ עֵינָיו, וְיִסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמוֹ אִיךְ הוּא אוֹחֵז בְּכָל הַמְּדוּת, וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַם בְּכָל הַמְּדוּת, וְלִהְסַתֵּיבַל בְּגִדְלַת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ, וְלִהְסַתֵּיבַל בְּכָל הָעוֹלָם. וְזוֹכֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל נְקֻדַּת הָאֱמֶת, שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים וְיִרְאִים וְהַכְּשָׁרִים הָאֱמֶתִיִּים. וְנִפְתַּח מִחוּ וְדַעְתּוֹ, וְנִחְשָׁב כְּאִלּוֹ עוֹסֵק בְּבִנּוֹן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ וְתִקְוֵנוֹ. גַּם עַל־יְדֵי שֶׁבֶת נִצְלוּן דִּירוֹת יִשְׂרָאֵל מִשְׁרָפוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן: (לק"ת סי' ס"ז)

מועדי ה' - ראש חודש

כא שָׁרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה הוּא רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. עַל כֵּן בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ מִשְׁתַּלְּשֶׁלֶת הַתְּשׁוּבָה בְּכָל הַנְּבִרָאִים וּמִגִּיעַ לָהֶם הַרְהוּר תְּשׁוּבָה. וְאֶפְלוּ רְשָׁעִים שֶׁבְּגִיהָנָם מְכַרְחִים לְאִיזָה חֲרָטָה בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ, שְׂשִׁבִין וּמִתְחַרְטִין וּמוֹדִים וּמִתְבַּיְשִׁים: (לק"א סי' י' אות ט')

מועדי ה' - שלש רגלים

א על-ידי השמחה בשלש רגלים זוכין לאור הפנים.
ועל-ידי זה מחיין את השכל וקדושה שעל ידו
באים להשגות אלקות: (לק"א סי' ל' אות א' ה')

ב עקר השמחה הוא מן המצוות. ועקר השמחה הוא
בלב. כי כל חד כפום מה דמשער בלביה גדרת
הבורא ויחודו ואחדותו יתברך שמו, ראוי לו
לשמח מאד בכל מצוה ומצוה שעושה, שזוכה
לעשות רצון השם יתברך, הבורא, היחיד, הקדמון
הנצחי, יתברך שמו לנצח. ועקר השמחה של כל
המצוות שעושין בכל השנה, הם מתקבצין יחד
בשלש רגלים, וזהו השמחה של יום טוב. כי אז
מתקבץ ומתעורר השמחה הקדושה הזאת של כל
הנקודות טובות של כל המצוות שעושין בכל
השנה. וצריך כל אחד להתגבר מאד להמשיך על
עצמו השמחה הקדושה הזאת של המצוות, שהוא
שמחת יום טוב, בכל השנה בלה. מפל שפן וכל
שפן ביום טוב קדש בעצמו, שאז חיבים לשמח

מֵאֵד, כְּמוֹ שֶׁכֶּתוּב "וְשִׁמְחֵת בְּחֻגֶיךָ", כִּי אִזּוֹ מִתְקַבֵּץ
 יַחַד הַשְּׂמִיחָה שֶׁל כָּל הַמְצֻוֹת, אֲשֶׁר אִין שְׁעוֹר
 וְעֶרְךָ לַשְּׂמִיחָה הַזֹּאת, כִּי אֲשֶׁר יִבֵּן כָּל אֶחָד בְּלִבּוֹ
 כַּנִּלְ"ל: (שם אות ה')

ג סְגֻלָּה לְהַנְצִיל מַגְדְּלוֹת, לְכַבֵּד אֶת הַיָּמִים טוֹבִים
 וְלִקְבֹּלָם בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה, וְלַעֲנֹגָם בְּמֵאֵכָל וּמִשְׂתֵּה
 וּכְסוֹת כְּרָאוּי כַּפֵּי יְכַלְתּוּ: (לק"א סי' קל"ה)

ד כְּשֶׁמְקַבֵּל יוֹם טוֹב כְּרָאוּי הוּא בְּחִינַת הַקְּבִלַת פְּנֵי
 רַבּוֹ בְּרַגְלָל, אֵף אִם הוּא רְחוֹק מֵרַבּוֹ כִּמְהַ פְּרִסְאוֹת.
 וְכֵן לְהַפְדֵּי, אִם הוּא מְקֻשֵׁר לְהַצְדִּיק יוֹכֵל לְהַרְגִּישׁ
 קִדְשֵׁת יוֹם טוֹב. וְעַל־יְדֵי זֶה הוּא מַעֲלֶה מַלְכוּת
 דְּקִדְשָׁה מִבֵּין הַקְּלָפוֹת, וְנוֹפֵל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה,
 וְנִתְבַּטַּל כַּח מַלְכוּת הָעֵבֹרִים: (שם)

ה בְּיוֹם טוֹב צָרִיךְ לָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה מֵתוֹךְ שְׂמִיחָה. כִּי
 בְּכָל הַיָּמִים טוֹבִים הָעוֹלָם נִדוֹן, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל:
 בְּאַרְבַּעַה פְּרָקִים וְכוּ'. עַל־כֵּן צָרִיכִין אִזּוֹ לָשׁוּב
 בְּתִשְׁבּוּבָה, וְעַל־יְדֵי זֶה יוֹצֵא מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה מִבֵּין
 הַקְּלָפוֹת כַּנִּלְ"ל וּמְקַרֵּב אֶת הַגְּאֻלָּה: (שם)

מי שהולך ונחלק ונופל והעולם שוחקין ממנו, והוא מתבייש עלידי זה, כל זה בא לו עלידי שפגם בשמחת יום טוב: (לק"א סי' רל"ה)

עלידי כבוד שלש רגלים במאכל ומשתה ובגדים נאים לפי יכלתו, ובקדשת וטהרת המחשבה ובשמחה ובטוב לבב, וכיוצא בזה שאר עניני קדשת ושמחת יום טוב, עלידי זה זוכין לדעת את ה' ולהמשיך הדעת אל הלב. ועלידי זה מתקנין שלשה מדות רעות שהם עקר הכל, והם תאות מוזן ותאות משגל ותאות אכילה. פי בכל רגל נתתקן מדה אחת משלש מדות הנ"ל. הינו, בפסח נתתקן תאות מוזן, בשבועות נתתקן תאות משגל, בסוכות נתתקן תאות אכילה. על פן צריך לזהר מאד לכבד מאד [את השלש רגלים, פדי לזכות לצאת מג' תאוות רעות הנ"ל, שכל עקר היהדות תלוי בתקון ג' תאוות אלו. ועלידי זה זוכין להשפעות הנבואה ולתפלה בשלמות ולרפואה ולהתנוצצות משיח וכו', עד שזוכה שתתקיים ממשלתו על

הַמְּלֹאכִים, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי,
וְזֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית וְסוֹף שָׁל יִשְׂרָאֵל]: (לק"ת סי' א')

[ח] יום טוב קדוש קורא ומכריז ומגלה את הרצון,
שֶׁהַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְּבַרַךְ וְאִין שׁוּם חַיּוּב הַטַּבֵּעַ
כָּלָל. כִּי בְּכָל יוֹם-טוֹב וְיוֹם-טוֹב עֲשֵׂה הַשֵּׁם
יִתְּבַרַךְ עִמָּנוּ אוֹתוֹת נוֹרָאוֹת שֶׁהֵם הֶפְדָּ הַטַּבֵּעַ.
בְּפֶסַח - יְצִיאַת מִצְרַיִם, שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם
בְּאוֹתוֹת נוֹרָאוֹת. בְּשָׁבוּעוֹת - מִתֵּן תּוֹרָה, שֶׁנָּתַן
אֶת הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹת נוֹרָאוֹת. בְּסֻכּוֹת - הֶקֶף
עֲנֵנֵי כְּבוֹד. שְׁעַל-יְדֵי כָּל אֵלוֹ הָאוֹתוֹת
וְהַמוֹפְתִים נוֹרָאִים שֶׁעֲשֵׂה עִמָּנוּ בְּכָל הַשָּׁלֹשׁ
רְגָלִים, נִתְּגַלֶּה שֶׁהַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְּבַרַךְ לְבַד, וְאִין
שׁוּם חַיּוּב הַטַּבֵּעַ כָּלָל. אֲדָ צְרִיכִין לְהַטּוֹת אָזְנוֹ
וּלְבּוֹ הַיָּטֵב לְשִׁמְעַ קוֹל הַקְּרִיאָה הַקְּדוּשָׁה
הַזֹּאת, וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְשִׁמְחַת יוֹם טוֹב. כִּי
כָּל אֶחָד כְּפִי מֵה שְׂזוּכָה לְשִׁמְעַ בְּלִבּוֹ קוֹל
הַקְּרִיאָה הַנִּלְשָׁל שֶׁל יוֹם טוֹב שֶׁהַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ
יִתְּבַרַךְ לְבַד, כְּמוֹ כֵּן זוֹכָה לְשִׁמְחַת יוֹם טוֹב.
וְכָל זֶה זוֹכִין עַל יְדֵי צְדָקָה (עַן צְדָקָה). עַל-כֵּן

צְרִיכִין לְהִרְבוֹת בְּצַדְקָה קִדְּם כָּל רִגְלִי, כִּדְּי
 לְזָכוֹת עַל־יְדֵי זֶה לְשִׁמְחַת יוֹם טוֹב בְּשָׁלְמוֹת:
 (לק"ת סי' ד' אות ו' ט')

מועדי ה' - ניסן ופסח

[א] יְמֵי נִסָּן הֵם יְמֵי תְּשׁוּבָה כְּמוֹ תְּשׁוּרֵי: (לק"א סי' מ"ט
 אות ו')

[ב] נִסָּן הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית. וְעַל־יְדֵי שְׂמֻחָה
 מִמְּשִׁיכִין קִדְּשַׁת וְשִׁמְחַת נִסָּן כְּכֹל הַשָּׁנָה כְּלָה,
 וְזוֹכִין לְתִקּוּן הַבְּרִית וְלִהְיוֹת מְמַקְרָה לַיְלָה ח"ו:
 (לק"ת סי' ה' אות י')

[ג] הַהֲגָדָה שֶׁל פֶּסַח הוּא תְּקוּן הַבְּרִית, עַל־פִּי אוֹמְרִים
 הַהֲגָדָה בְּקוֹל רֶם, כִּי הַקּוֹל מְעוֹרֵר הַדַּעַת, וְעַל־יְדֵי
 זֶה זוֹכֵה לְהַתְּגַלּוֹת הַדַּעַת וְזֶה עֶקֶר הַגְּאֻלָּה. כִּי
 גְלוֹת מְצַרִּים הָיָה עַל פְּגָם הַבְּרִית שֶׁהוּא פְּגָם
 הַדַּעַת. גַּם הַיּוֹן שֶׁל אֲרֵבַע כּוֹסוֹת הוּא תְּקוּן הַדַּעַת,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית: (לק"א סי' כ' אות י')

[ד] בְּפֶסַח צוֹעֲקִין בְּתַפְלָה: (לק"א סי' ר"א)

מועדי ה' – ספירה ושבועות

[א] על־ידי שִׁמְחַת פּוּרִים בְּהַמְחֵאת כַּף וְרַקוּדִין, עַל־ידי זֶה זוֹכִין לְקַיֵּם מִצְוֹת סְפִירַת הָעֶמֶר בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל־ידי זֶה זוֹכִין לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר:
(לק"א סי' י' אות ה')

[ב] כָּל מֵה שֶׁהָעוֹלָם מְדַבְּרִים בְּכָל יְמֵי הַסְּפִירָה, הֵם מְדַבְּרִים רַק מֵהַסְּפִירָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם. וְמִי שֶׁהוּא מִבֵּין יוֹכֵל לְשִׁמֵּעַ וְלִידַע זֹאת, אִם יֵשֶׁה אֲזוּנוֹ הַיָּטִב לְסִפּוּרֵי דִבְרֵיהֶם יִשְׁמַע שֶׁהֵם מְדַבְּרִים רַק מֵהַסְּפִירָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם: (לק"א סי' קפ"ב)

[ג] מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה הֵם כְּנֶגֶד מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהֵם כְּנֶגֶד מ"ט אוֹתוֹת שֶׁבְּשִׁמּוֹת הַשְּׁבָטִים, שְׁעַל־ידי אֵלּוּ הָאוֹתוֹת וְהַשְּׁעָרִים אָנוּ צָרִיכִין לָשׁוּב בְּתְּשׁוּבָה אֵלָיו יִתְפַּרֵּךְ. וְשִׁבּוּעוֹת הוּא בְּחִינַת שַׁעַר הַחַמְשִׁים שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, מֵה שֶׁהוּא יִתְפַּרֵּךְ צָרִיךְ לָשׁוּב בְּתְּשׁוּבָה כְּבִיכּוֹל, דְּהֵינּוּ שְׁיִשׁוּב אֵלֵינוּ בְּרַחֲמִים. וְכָל אֵלּוּ הַשְּׁעָרִים זוֹכִין לְהִגַּע אֵלֵיהֶן וּלְפַתַּחַן עַל־ידי

אמירת תהלים (עין תשובה ל"ב). על־כֵּן צְרִיכִין לִזְהַר
 בְּיֹתֵר בְּמ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה לֹאמֹר תְּהִלִּים בְּכֹנֶנָה,
 בְּדֵי לִזְכוֹת עַל־יְדֵי תְהִלִּים לְכֹל שְׁעָרֵי תְשׁוּבָה הַנִּלְ
 שָׁהִם כְּנֶגֶד יְמֵי הַסְּפִירָה, שְׂפָהֶם אָנוּ צְרִיכִים
 לְהַטְהֵר מִזִּהְמָתָנוּ וּלְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, בְּדֵי שֶׁהוּא
 יִתְבַּרְךָ יָשׁוּב אֵלֵינוּ בְּשָׁבוּעוֹת כַּנִּלְ: (לק"ת סי' ע"ג)

[ד] מְבִילַת הַמְּקוֹה בְּשָׁבוּעוֹת הוּא חֶסֶד עֲלוּיֹן וְרַחֲמִים
 גְּדוֹלִים וְדַעַת נִפְלָא מְאֹד. כִּי שָׁבוּעוֹת הוּא שֶׁכֵּל
 דֵּק וְעֲלוּיֹן וְגִבּוֹה מְאֹד, שֶׁהוּא חֶסֶדִים וְרַחֲמִים
 גְּדוֹלִים מְאֹד. כִּי הַרְחֲמִים הֵם כְּפִי הַדַּעַת, כְּמוֹ
 שְׂפָתוֹב בְּמָקוֹם אַחֵר. אֲשֶׁרֵי הַזִּזְכָּה לְקַבֵּל קִדְשֵׁת
 שָׁבוּעוֹת, בְּפֶרֶט הַמְּקוֹה שֶׁל שָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא מְקוֹה
 שֶׁל שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים, שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַקִּדְשָׁה
 וְהַטְהָרָה עַל יִשְׂרָאֵל אָז: (לק"א סי' ג"ו אות ז')

[ה] בְּשָׁבוּעוֹת מְקַבְּלִין הַתּוֹרָה, וְאִזּוּ יְכוּלִין לְקַבֵּל חַיּוֹת
 חֲדָשׁ וּלְהַמְשִׁיךְ רְפוּאָה לְהַרְאָה: (לק"א סי' רס"ז)

ימים שבין המצרים

[א] כ"א יום שבין המצרים ומה שאוכלין ביצה בפסעודה המפסקת בט' באב, ועל ידי זה זוכין לשבת נחמו, כל זה (עין בלקוטי תנינא בסימן פ"ה):

[ב] "קנו"ת" יתהפכו לעתיד ל"תקו"ן". בסימן רמ"ז בלקוטי חלק א':

מועדי ה' – אלול

[א] פונות אלול הם תקון לפגם הברית. ועל ידי זה ימצא את זווגו ולא תהיה לו מנגדת, רק תהיה נוטה אחר רצונו. ועקר פונות אלול עין בסימן ו' בלקוטי א': (לק"ת סי' פ"ז)

[ב] חדש אלול הוא הזמן המסגל לזכות לדעת, דהינו שזינפה ידע ולהבין מה שלא היה יודע מתחלה. ועל ידי זה עושין לבושין חדשים לנשמתו, ונצול מכל הצרות (עין דעת): (לק"א סי' כ"א בסוף)

[ג] אלול מסגל למול את ערלת לבבו, עד שישים אל לבו וירגיש היטב כאב הטאיו באמת, עד שירגישו

גַּם כָּל הַלִּבְבוֹת שֶׁל כָּל הַטְּפוֹת שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ
לְכָל מָקוֹם שֶׁנִּמְשְׁכוּ וְכוּ', וַיְהִי נַעֲשֶׂה רַעַשׁ גָּדוֹל
בַּיְנֵיהֶם וַיִּשׁוּבוּ בַתְּשׁוּבָה כָּלָם (עֵינֵי תְּשׁוּבָה): (שם סי'
קמ"א)

[ד] עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא בְּחֻדֵּשׁ אֱלוּל, כִּי הֵם יְמֵי רִצּוֹן
שֶׁעָלָה מִזֶּשֶׁה לְקַבֵּל לִוְחוֹת אַחֲרוֹנוֹת וּפְתַח דְּרָךְ
כְּבוֹשָׁה לַיְלֵךְ בָּהּ. וְעֵקֶר דְּרָךְ הַתְּשׁוּבָה שֶׁעֲשֶׂה
מִזֶּשֶׁה, הוּא לִידַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל מָקוֹם,
וְלִמְצֹא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל מָקוֹם, בְּכָל הִירִידוֹת
שֶׁבַעֲוֹלָם וּבְכָל הָעֲלִיּוֹת שֶׁבַעֲוֹלָם. כִּי לַפְּעָמִים עַל־
יְדֵי שֶׁהָאָדָם עוֹלָה לְמַעְלָה כְּגוֹן שֶׁנִּתְעַשֵּׂר, אִזִּי הוּא
שׁוֹכֵחַ בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ. גַּם אֶפְלוּ בַעֲבוּדַת ה' מְצִיגוּ,
שִׁישׁ שֶׁעָלָה לְמַעְלָה גָּדוֹלָה וְכִפֵּר בְּעֵקֶר רַחֲמָנָא
לְצִלָּן. עַל־כֵּן צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיקְרֵבְהוּ
בְּהַתְקַרְבוֹת שְׁלֵא יִזְיַק לוֹ. וְכֵן בְּכָל הִירִידוֹת
שֶׁבַעֲוֹלָם ח"ו, אֶפְלוּ בְּדִיּוּטָא הַתַּחֲתוֹנָה, אֶפְלוּ
בַעֲשָׂרָה כְּתָרִין דְּמַסְאֲבוּתָא, גַּם שֵׁם צְרִיכִין לְקַשֵּׁר
אֶת עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי מְלַכּוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.
וְעַיִן כָּל זֶה בְּהַתְחַזְּקוֹת וּבְמִקְוֵמוֹת אַחֲרֵיהֶם: (לק"ת סי'
פ"ב)

מועדי ה' - ראש השנה

[א] מי ששומע תקיעת שופר בראש השנה מאיש ירא וחרד, בודאי לא ידאג כל השנה מרעמים:

(לק"א סי' ה' אות ג')

[ב] תקיעות ראש השנה הם בחינת התחדשות המחין, שהוא השכל והנשמה של כל אחד, שיזכה כל אחד לפי בחינתו להמשיך שכל חדש ונשמה חדשה מאור הפנים: (לק"א סי' ל"ה אות י')

[ג] על-ידי תקיעות שופר נמתקין הדינים: (לק"א סי' מ"ב)

[ד] תקיעת שופר בראש השנה הוא בחינת התעוררות השנה, שמעוררין בני העולם מהשנה שלא יכלו ימיהם בשנה ח"ו. ועל-ידי שמעוררין אותם מהשנה נמשך הדבור בכח גדול, ועל-ידי זה נמשך בפחון ופקידות עקרות, ועל-ידי זה נמשך יראה גדולה. ועל-ידי היראה נצולין מנאוף ומהבל היפי ומחז של שקר, וזוכין לאריכות ימים דקדשה, להאריך ולהרחיב כל יום

מִיָּמֵי חַיָּיו שָׁבָא אַחַר כֶּךָ בְּתוֹסְפוֹת קִדְשָׁה וְטַהֲרָה,
 וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לַעֲשׂוֹת גְּדוֹל דְּקִדְשָׁה, שְׁעַל יְדוֹ
 זוֹכִין לְהִתְבּוֹנְנוֹת גְּדוֹל מְאֹד. וְכֹל זֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי
 תְּקִיעוֹת שׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵצֶל הַצְּדִיקֵי אֲמֶת,
 שִׁיּוֹדְעִין לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַתְּקוּנִים הָאֵלֶּה: (לק"א ס' ס')

(אות א' מ')

[ה] עַל־יְדֵי שְׁנוּסְעִין עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְצְדִיקִים אֲמִתִּיִּים,
 עַל־יְדֵי זֶה נִמְתְּקִין כָּל הַדִּינִים שְׁבַעֲעוֹלָם, וְאִיךְ שֵׁישׁ
 אִיזָה דִין, הַכֹּל נִמְתְּקִין עַל־יְדֵי זֶה. וְזֶה צְרִיכִין
 בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, עַל־כֵּן נוֹסְעִין עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה דִּיקָא.
 גַּם עַל־יְדֵי שְׁבָאִים כַּמָּה נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַצְּדִיק
 הָאֲמֵת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְנִכְלָלִין יַחַד בְּאַהֲבָה רַבָּה,
 עַל־יְדֵי זֶה בָּא שְׂמֻחָה גְּדוֹלָה וְחֻדוֹת רַבָּה: (לק"א ס')

(ס"א אות ז' ה')

[ו] מֵה שְׁהַעוֹלָם נוֹסְעִין עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְצְדִיקִים, כִּי
 עֵקֶר הַמְתְּקַת הַדִּינִים אֵינוֹ אֶלָּא עַל־יְדֵי קִדְשַׁת
 וְטַהֲרַת הַמַּחְשְׁבוֹת, וְאִי אֶפְשָׁר לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ
 הַמַּחְשְׁבָה אֶלָּא עַל־יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת לְצְדִיקִים. וְרֹאשׁ
 הַשָּׁנָה הֵיא מְקוֹר הַדִּינִים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה. וְצָרִיךְ

לְמַהֲרָא אֶת הַמַּחְשְׁבוֹת כְּדֵי לְהַמְתִּיקֶם. וּבִשְׂבִיל זֶה
נוֹסְעִין לְצַדִּיקִים כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקַדְשֵׁת הַמַּחְשְׁבָה:
(לק"א ס"י ר"א)

[ז] ראש השנה היא חסד גדול מאת השם יתברך (ע"ז)
בפנים בסימן א לקוטי תניינא): (לק"ת ס"י א' אות י"ד)

[ח] מי שזוכה להתקשר ולהאזו עצמו בשרשי נשמות
ישראל, הוא יכול לעשות ראש השנה (ע"ז בפנים)
בלקוטי תניינא סימן א'): (שם)

[ט] ראש השנה הוא בחינת תקון האמונה. כי על-
ידי גדל הקבוצים שכל הקהלות קדושות
מתקבצין יחד בראש השנה, בפרט פשמתקבצין
אל צדיקי אמת, על ידי זה נתלקטין ונתקבצין כל
לקוטי האמונה הקדושה ונתתקנת האמונה
בשלמות. גם המחין מתנוצצים ונתתקנים
בראש השנה. וכן בכל עשרת ימי תשובה
נמשך על-ידי התשובה שעושין אז התנוצצות
המחין, שהם בחינת תפלין, חותם דקדושה,
בחינת תקון הברית. ע"ז תפלין. וביום הכפורים,
אז גמר תקון החותם דקדושה שהוא תקון

התנוצצות המחיון. ובסכות ממשוכין שמחה שהוא תקון המאכלים, שלא יקלקלו את החלום, שלא לבוא לידי טמאת קרי ח"ו על ידי המאכלים. ובשמיני עצרת נמשך בחינת תקון המשפט, ועל-ידי זה נצולין מפגם המקרה ח"ו, שבא על-ידי דינים שאינם פשרים (עין ברית). וכל זה נתתקן גם כן על-ידי התלמידים שבאים לרבי אמתי, והעקר] לבוא על ראש השנה שאז עקר תקון הכל כנ"ל. גם בפרטיות בראש השנה בעצמו, על-ידי תקיעה תרועה שברים נתתקן כל הנ"ל. כי על-ידי התקיעה זוכין לתקון האמונה, ועל-ידי התרועה זוכין להמשיך קדשת התפלין שהם התנוצצות המחיון, ועל-ידי השברים נמשך תקון החלום ותקון המשפט להנצל ממקרה לילה בכל הבחינות כנ"ל: (לק"ת סי' ה' אות י"א י"ג י"ד ט"ו)

בראש השנה צריכין להכריח את עצמו להתפלל בכח גדול ביותר, ולקשר תפלתו להצדיק האמת שהוא בעל כח גדול שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין, כמו שצריכין להתפלל בראש השנה.

וְעַל־יְדֵי זֶה זֹכָה לְהוֹצִיא מֵהַסְּמָרָא אַחֲרָא כָּל
 הַחַיּוֹת שְׁבִלְעָה מִקִּדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, כָּל הַתְּפִלּוֹת
 וְהַרְחֻמָּנוֹת וְהַדַּעַת שְׁבִלְעָה, הַכֹּל מִמְּכָרַח הַסְּמָרָא
 אַחֲרָא לְהַקְיֵא וּלְהוֹצִיא מִקִּרְבָּהּ עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל
 הַבַּעַל בַּח הַנַּ"ל. וְעַל־יְדֵי זֶה זֹכִין שְׁיִתְרַבֶּה כְּבוֹדוֹ
 יִתְפָּרֵךְ עַל־יְדֵי גֵרִים שְׁמִתְגִּירִין. וְעַל־יְדֵי זֶה זֹכִין
 לְנִבּוּאָה וּלְאַמּוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְנִתְפַּטְּלִין אִמּוּנוֹת
 כּוֹזְבִיּוֹת, וְזֹכִין לְחַדוֹשׁ הָעוֹלָם שְׁלַעְתִּיד, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת בְּטוּל הַטֶּבַע, שְׁיִתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּבְחִינַת אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי הַשְּׁגָחָה וְנִפְלְאוֹת לְבַד. וְעַל־יְדֵי זֶה
 זֹכִין לְקַבֵּל הַשִּׁיר וְהַנְּגוּן שְׁיִתְעַר לְעֵתִיד, שֶׁהוּא
 עֵקֶר תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא: (לק"א סי' ח' אות י"א)

[יא] בַּיָּמִים הַנּוֹרָאִים צְרִיכִים לְבָכוֹת הַרְבֵּה, וְהַעֲקֵר
 הוּא לְהִיּוֹת בְּבְחִינַת נֶעַר בּוֹכָה, שְׁיִסַּלֵּק כָּל
 חֻכְמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ וַיְבַכֶּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ עַל נִגְעֵי
 לְבָבוֹ וּמִכְאוּבָיו שְׁיִדַּע בְּנַפְשׁוֹ, כְּמוֹ תִינוּק הַבּוֹכָה
 לְפָנֵי אָבִיו, וְעַל־יְדֵי זֶה זֹכִין לְאַתְרוּג נְאֻה. וְכֹל מֶה
 שְׁנִמְשָׁךְ יוֹתֵר לְבְחִינַת נֶעַר בּוֹכָה, זֹכָה לְאַתְרוּג
 נְאֻה בְּיוֹתֵר: (שיחות הר"ן סי' פ"ז)

[יב] בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה צְרִיכִין לְהִיזֵת חָכְם, שְׂיִשְׁמֹר
מִחֲשָׁבֹתָיו שְׂיִחְשָׁב רַק מִחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת, שְׂיִיטִיב
הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ עִמָּנוּ וְיִתֵּן לָנוּ שָׁנָה טוֹבָה וְכוּ'.
וְצְרִיכִין לְהִיזֵת שְׂמִיחַ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. גַּם צְרִיכִין
לְבָבוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה: (שם סי' כ"א)

[יג] בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן צְרִיכִין לְמַעַט בְּדַבּוּר
מְאֹד, וְאָדָם גָּדוֹל צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בְּזֶה בְּיֹתֵר: (שם)
[יד] עָרֵב רֹאשׁ הַשָּׁנָה רָאוּי לִהְיוֹן עַל פְּדִיוֹן: (שם סי' רי"ד)

מועדי ה' - יום כפור

« יוֹם כְּפוּר הוּא כְּלָלִיּוֹת כָּל הַיָּמִים, וְהוּא מְחִיָּה כָּל
הַיָּמִים, וְהוּא מְכַנֵּיעַ הַלֵּב לְדַבֵּק כָּל הַרְצוֹנוֹת לְהַשֵּׁם
יִתְפָּרֵךְ לְבַד. וְעַל יְדֵי זֶה נִתְפַּטֵּל כָּל מִינֵי מַחְלָקַת
בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת וְנַעֲשֶׂה שְׁלוֹם, וְעַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ
שִׁשּׁוֹן וְשִׂמְחָה: (לק"א סי' קע"ט)

ב יוֹם כְּפוּר הוּא גַּמְר תְּקוּן הַחוּתָם דְּקַדְשָׁה, שֶׁהוּא
בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית (עַן לְעֵיל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אוֹת ט'): (לק"ח
סי' ה' אוֹת י"ד)

ג כפי ה"סלח נא" שפועליו ביום הכפורים כן זוכין לקדשת חנכה, שהוא בחינת חנפת הבית המקדש (ועין חנכה אות ד'): (לק"ת סי' ז' אות י"א)

ד מה שקורין מחרת יום כפור שם ה', כי אז אחר יום כפורים הוא עקר הגדלת שמו יתברך, על ידי שביום הכפורים נתרצה השם יתברך לישראל, וסולח להם עוונותיהם, ועל ידי זה מפילא הם נצולים מכל הענשים ומכל הגזרות, שעל ידי זה עקר הגדלת שמו יתברך (עין בפנים): (לק"ת סי' ס"ו)

מועדי ה' - סבות

א על ידי מצות ספה זוכין לשפע אלקי שהוא בחינת רוח הקדש, הינו שזוכין להשיג שכל גדול שהוא בחינת מקיפין של המוח, שהוא בחינת השכל שבא לאדם בלא שום הקדמה אלא על ידי שפע אלקי, שכל עבודת האדם בעולם הזה הוא בשביל זה, כדי שיזכה להשיג המקיפין שהם עקר שעשוע עולם הבא: (לק"א סי' כ"א אות א' ג' י"א)

ב על־ידי מצות סֶפֶה זוכין לטהרת הלב, ועל־ידי זה זוכין לפרש שיחתו היטב לפני השם יתברך פראוי, לדבר בכל פעם דבורים חדשים שהם בחינת רוח הקדש (לק"א סי' קנ"ו וסי' כ"א אות י"א)

ג סֶפֶה היא סגלה לבנים ומצלת מריב ומחלוקות, ונדרחה השקר ומתגבר האמת, ונתגלה הרבי האמת שבדור. ועל־ידי זה הכל יחזרו להשם יתברך, אפלו אמות העולם, לעבדו שכם אחד: (לק"א סי' מ"ח)

ד תפלה בכח וארץ ישראל ומצות סֶפֶה הם בחינה אחת ותלויים זה בזה: (שם)

[ה] כשפוגמין במצות סֶפֶה, על־ידי זה נופלים משפע של אדם לשפע של בהמה, ועל־ידי זה בא מיתת בהמות וחיות בלא זמנם רחמנא לצלן: (לק"א סי' רס"ו)

[ו] על־ידי שמקיימין מצות סֶפֶה פראוי, על־ידי זה יכול לעסק בבנין ולא מזיק לו. כי העוסקין בבנין מזיק להם הבנין, ועל־ידי מצות סֶפֶה נצולין מזה: (שם)

[ז] על־ידי שְׁנַכְנַסִּין בַּסֶּכֶה נַעֲשִׂים בְּעֲצָמָם בְּבַחֲנֵת הַתּוֹרָה, כִּי מִבְּחִינַת סֶכֶה יוֹצֵאת כָּל הַתּוֹרָה: (שם)

[ח] על־ידי מַצּוֹת נְטִילַת לֹאֵב וּמִיָּנוּי, זוֹכֶה לְגִלוֹת הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ לִידַע שְׁמַלְא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְלְגִלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל מָקוֹם, אֶפְלוּ בְּכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִים. וְלִהְיִירוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִהְתַּקָּרֵב אֵלָיו אֶפְלוּ בְּכָל הַמְּדִרְגּוֹת הַתְּחִתּוֹנוֹת. וְלִקְשֹׁר הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ לְתוֹךְ הַלֵּב, שְׂיִהְיֶה לְבוֹ בְּרִשׁוֹתוֹ, וְלֵאמֹר אֵת עֲצָמוֹ עִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּאַהֲבָה, וְלִבּוֹ לְאוֹר הָאַהֲבָה שֶׁבַדַּעַת שֶׁהוּא אוֹר הַגְּנוּז, וְיִתְגַּלּוּ הַצְּדִיקִים וְהַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה. וְעַל־יְדֵי זֶה יִתְרַבֶּה שְׁלוֹם רַב בְּעוֹלָם: (לק"א סי' ל"ג אות ז')

[ט] על־ידי הַבְּכִיָּה שְׁבוּכִין בְּיָמִים נוֹרָאִים, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְאַתְרוּג נָאֶה. וּמִי שְׁבוּכָה בְּיוֹתֵר רְאוּי שְׂיִהְיֶה לוֹ אֶתְרוּג נָאֶה בְּיוֹתֵר (עַן לְעִיל רֹאשׁ הַשָּׁנָה): (שיחות הר"ן סי' פ"ז)

[י] הַדּוֹר הָאֶתְרוּג נִמְשָׁךְ מִהַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. עַל כֵּן עַל־יְדֵי אֶתְרוּג נָאֶה וּמִהַדָּר זוֹכִין לְהִתְקָרֵב אֵלָיו וְלִהְפָּלֵל

בו, ועל־ידי זה נפתחין עיניו וכו' (עין צדיק). ובן
להפך, על־ידי התקרבות לצדיקי אמת, זוכין
לאתרוג מהדר ולקנים מצות אתרוג היקרה
וחשובה מאד בשלמות (לק"ת סי' ס"ז)

[יא] צריך לבקש מאד מאד אחר אתרוג מהדר,
ולבנות הרבה בראש השנה ויום כפור שיזכה
לאתרוג נאה כנ"ל. כי אין אנו יודעים כלל מעלת
ויקרת מצות אתרוג, ואי אפשר לנו לשער במח
כלל גדל יקרת קדשת מצוה זאת. ועל ידי זה יזכה
לקרב בגן בית מקדשנו ותפארתנו במהרה בימינו
אמן כן יהי רצון (שיחות הר"ן סי' פ"ז)

[יב] הושענא רבה ושמחת תורה, עין בסומן ע"ד
בהתורה רומה על השמים וכו':

[יג] שמיני עצרת היא בחינת תקון המשפט, שהיא
עקר תקון הברית (עין לעיל בראש השנה א? וז"ת ט'): (לק"ת
סי' ה' אות י"ד)

מועדי ה' - חנכה

א על־ידי מצות נר חנכה מאיר כבוד השם יתברך ונתעלה ונתגדל כבודו בעולם, ומעוררין הרחוקים לשוב להשם יתברך, וזוכין ליראה ולשלום בית ולתפלה, ונתבטל המחלקת ולשון הרע, ונמשך שלום הכללי בכל העולמות: (לק"א סי' י"ד אות י"ב)

[ב] על־ידי מצות הדלקת נר חנכה ממשיכין על עצמו הדעת הקדוש שהיא בחינת שמן הטוב, שהיא בחינת זכרון, דהינו לזכר תמיד בעלמא דאתי בכלל ובפרט. עין זכרון אות ד': (לק"א סי' נ"ד אות ו' בסוף)

[ג] ימי חנכה הם ימי הודאה והלל, שזה עקר שעשוע עולם הבא. ועל־ידי זה זוכין שיאיר האמת, דהינו להתפלל באמת וללמוד תורה באמת מפי רב אמת, ולעשות שדוכים אמתיים, שכל זה הם ג' קווי האמת, והם מאירין לכל חלקי הדבור ומשלימין הדבור. ועל־ידי זה זוכין להמשיך הקדשה והשמחה של שבת לששת

ימי החל, שעל־ידי זה נתגלה אחדות הפשוט
 יתברך. וכל אלו התקונים נמשכין על־ידי הדלקת
 נר חנכה ועל־ידי הלל והודאה של חנכה. אשרי
 הזוכה לחנכה כזה, להמשיך בו כל תקונים
 הנוראים האלו: (לק"ת סי' ב')

[ד] כפי מה שזוכה כל אחד לפעל ביום כפור בקשת
 "סלח נא" וכו', כמו כן הוא זוכה לקדשת חנכה.
 כי קדשת חנכה נמשך על־ידי הסליחה של יום
 הכפורים, כי חנכה הוא בחינת חגת הבית
 המקדש, שעל־ידי מצות חנכה אנו ממשיכין על
 עצמנו קדשת הבית המקדש, שזה זוכין על־ידי
 הסליחה על העוונות שפועלין ביום הכפורים,
 כמבאר בפנים. ועקר קדשת הבית המקדש
 ש ממשיכין בחנכה, הוא לזכות לדעת הקדוש,
 לידע ולהודיע כי ה' הוא האלקים, ולזכות ליצאת
 על־ידי זה מעוונות, שזהו עקר הרחמנות על
 ישראל (ועין תוכחה וצדיק). ולהמשיך הארת הדעת
 הקדוש לבנים ותלמידים לדורות לנצח, ולזכות
 על־ידי זה להשגת המקיפין הקדושים, שהם עקר

שַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבַּא, שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין עַל־יְדֵי הַדְּלָקָת
הַשֶּׁמֶן הַקְדוּשׁ שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה. וְלִזְכוּת עַל־יְדֵי זֶה
לְפָרְנֶסָה קְדוּשָׁה הַנִּמְשָׁכֶת מֵרִצּוֹן הָעֲלִיּוֹן, שֶׁיִּכְוֹלִין
לְזַכּוֹת עַל יְדֵה בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה לְהֵאָרֵת הַרְצוֹן
הַמְּפֹלֵג, שֶׁיִּכְסֹף וַיִּשְׁתַּוְּקֵק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרִצּוֹן
מִפְּלֵג בְּלִי שְׁעוֹר. וַיֵּמְאִלּוּ יָבִין הָאָדָם, שֶׁחֲנֻכָּה כְּזֶה
אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְרַב
וּמְנַהִיג שֶׁהוּא רַחֲמָן אֲמִתִּי (עַן צְדִיק אוֹת צ"ו). אֲשֶׁר־י
הַזּוֹכֵה לְמִצְאָ אוֹתוֹ: (לק"ת סי' ז' אוֹת י"א)

מועדי ה' - פורים

עַל־יְדֵי שְׂמֻחַת פּוּרִים בְּהַמְחָאת כַּף וְרִקּוּדִין, עַל־
יְדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין בְּחֵינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה
וְנִסְתָּר, שֶׁהוּא בְּחֵינַת הָאֲרָה הַנִּפְלְאָה שֶׁל מֶרְדֵּכַי
וְאַסְתֵּר, וְזוֹכִין לְקַיֵּם מִצְוֹת סְפִירַת הָעֹמֶר בְּרֵאוּי,
וּמְכַנְיַעִין קַלְפוֹת הָמֶן עִמְלֵק יַמַּח שְׂמֵם. וְנִתְּבַטְּל
הַגְּאוּה וְהָעֲבוּדָה זָרָה וְהַכְּפִירוֹת, וְנִמְשָׁד אֲמוּנָה
גְּדוּלָה וְחֻכְמָה דְּקַדְשָׁה וְחַיִּים וְאַרְיִכוֹת יָמִים,
וּמְמַתִּיקִין כָּל הַדִּינִים וְנִתְּבַטְּלִין כָּל הַגְּזוּרוֹת
מִיִּשְׂרָאֵל: (לק"א סי' י' אוֹת ח' ט')

[ב] פורים הוא הכנה לפסח. על־ידי מצוות של פורים
זוכין להיות נשמרין מחמין בפסח: (לק"ת סי' ע"ד)

נגינה

[א] על־ידי נגינה דקדשה מקימין ומעלין המלכות
דקדשה וזוכין להתנשאות. וכן להפך, החזנים
והמנגנים דסטרא אחרא פוגמין מלכות
דקדשה ומאריכין את הגלות, ועל ידם
נכשלים ונוקשים בני אדם בצפרים האחוזות
בפח. על־כן צריך לזהר מאד שלא לשמע
נגינה ממנגן דסטרא אחרא, שאין פונתו פנגונו
לשם שמים פלל, רק בשביל ממון וכבוד
והתפארות, כי שמיעת קול נגינה שלו מזיק
לעבודת הבורא יתברך. וכן להפך, שמיעת
קול נגינה ממנגן פשר והגון טוב לעבודת
הבורא יתברך: (לק"א סי' ג')

ב התקון שלא יזיק לו קול נגינה דסטרא אחרא, הוא
על־ידי שילמד גמרא בלילה (שם)

ג על־ידי נגינה דקדושה יכולין לזכות לבחינת נבואה,
 כי עקר הדבקות להשם יתברך הוא על־ידי נגינה
 וכאשר יתבאר עוד לקמן: (שם)

[ד] בשמתקן הקול נגינה וזוכה לבחינת מלכות
 וממשלה, ואזי יוכל למשל בכל מה שירצה, ויוכל
 להמית לזה ולהחיות לזה. אבל צריך לזהר לדון
 את כל אדם לכף זכות שלא יחריב את העולם,
 כי השם יתברך חפץ חסד הוא ורוצה בקיום
 העולם: (שם)

[ה] על־ידי תקון הברית זוכה שיזדבב קול רנתו, ואזי
 על־ידי שמיעת קול רנתו ונגונו לבד, השם יתברך
 רואה מי שמצר לנו, איזה עב"ם מהשבעים לשון
 מצר לנו, ומושיע מהצרה. על־כן פשיש ח"ו איזה
 גזרה וצרה לישראל מאיזה עב"ם, אזי טוב לנגן
 הנגון של אותה העב"ם שמצר להם ח"ו, כי על־
 ידי רנה ונגון לשם שמים יכולין לעורר רחמיו
 יתברך, שיראה בצרותינו שיש לנו מאותה
 העב"ם וישיענו מהם: (לק"א ס' כ"ז אות ג' ד' ה' ו')

[1] מקולו של אדם יכולין לידע את בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שְׁלוֹ. כִּי יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּחִינַת מַלְכוּת, וְהוּא נִכְר בְּקוּלוֹ: (לק"א סי' ל' בסוף)

[2] עַל־יְדֵי נְגִינָה נִמְתָּקִין הַדִּינִים, וּמִי שְׁמַנְגֵן אוֹתֵיזוֹת הַתַּפְּלָה וְקוֹל הַנְּגִינָה יֵם בְּזוֹפוֹת וּבְכַהֲרוֹת גָּדוֹל, אֲזִי מַלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּלְבוּשֵׁין דְּנְהִירִין וּבֹזָה נִמְתָּקִין הַדִּינִים: (לק"א סי' מ"ב)

[3] שְׂמִיעַת קוֹל נְנוֹן עַל כְּלֵי זָמֵר מְמַנְגֵן כְּשֶׁר לְשֵׁם שְׂמִימִים הוּא דְּבָר גָּדוֹל, כִּי עַל יְדֵי זֶה מְכַנְעִין וּמְבַרְרִין הַמְדָּמָה וְדוּחִין הָעֲצָבוֹת רוּחַ וְזוֹכִין לְשִׂמְחָה. וְעַל־יְדֵי זֶה נִשְׁמָר הַזְּכוּן, דְּהֵינּוּ לְזָכֵר בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי וּלְהַבִּין הַרְמִזִּים שְׁהֵשֵׁם יִתְבַּרַךְ מְרִמֵּז לוֹ בְּכָל יוֹם לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו, גַּם עַל־יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהַשְׁיֵג בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ: (לק"א סי' נ"ד אות ו')

[4] עַל־יְדֵי הַנְּגוֹן שֶׁל הַצְּדִיק הַגָּדוֹל הָאֱמֵתִי, הוּא מַעֲלָה אֶת הַנְּשִׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְאֶפִּיקוֹרְסוֹת שְׂאִין עָלֶיהָ תְּשׁוּבָה: (לק"א סי' ס"ד אות ה')

[1] הַנְּגֻנִים שֶׁל יְלָלָה וְעֵצְבוֹת שְׁמוֹמְרִים הִרְשָׁעִים עַל
 פִּי רַב הֵם מְזִיקִים לְהַעוֹלָם מְאֹד, כִּי דֶרֶךְ הָעוֹלָם
 לְמִשְׁךְ אַחֲרֵיהֶם עַל־יְדֵי זֶה. וּכְשֶׁהֲצַדִּיקִים מְזִמְרִים
 אוֹתָם בְּשִׁפְתָּי, הֵם מַעֲלִין וּמַתְּקִינִים אוֹתָם: (לק"א סי'
 רכ"ו)

[1א] נְגוֹן וּכְלֵי שִׁיר יֵשׁ לָהֶם כַּח גְּדוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת
 הָאָדָם לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, עַל־כֵּן טוֹב לָאָדָם לְהִרְגִיל
 אֶת עֲצָמוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם עַל־יְדֵי
 אִיזָה נְגוֹן, לְשַׁמַּח אֶת נַפְשׁוֹ וּלְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ
 לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל־יְדֵי זֶה, בְּפֶרֶט בְּשִׁפְתָּי וַיּוֹם טוֹב
 וַחֲתָנָה שֶׁל מִצְוָה: (לק"א סי' רע"ג)

סבלנות

* כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאָרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבוֹתָו, זֹאת
 הַבְּחִינָה הוּא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא. וְזֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי
 וּדְוֵי דְבָרִים לְפָנָי הַתְּלָמִיד חָכָם. וְאִזּוּ יוֹכֵחַ לִידַע
 שֶׁכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו כָּל יְמֵי חַיָּיו, הַכֹּל לְטוֹבוֹתָו,
 כִּי הַכֹּל מִחַמַּת אֱהָבָה שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב
 אוֹתוֹ. וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת שֶׁל הָאָדָם, שְׁלֵא

יִבְעַט וְלֹא יִתְבַלְבֵּל מֵהִרְפַּתְקָאוֹת שְׁעוֹבְרִין עָלָיו, רַק
יֵאֱמִין שֶׁהֶכֵּל לְמוֹצְתוֹ הַנְּצַחִית: (לק"א סי' ד' אות א' ג' ד')

ב כִּמוֹ שֶׁכָּל הַרְפוּאוֹת הֵם בְּסִמִּים מְרִים, בֵּן רְפוּאוֹת
הַנֶּפֶשׁ צָרִיכִין לְקַבֵּל עַל־יְדֵי מְרִירוֹת, דְּהֵינּוּ הַמְּנִיעוֹת
שְׁצָרִיכִין לְשַׁבֵּר, וְהַיְסוּרִים שְׁצָרִיכִים לְסַבֵּל קִדְּם
שְׁזוֹכִין לְרְפוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּאַמֶּת. וְכִמוֹ שֶׁבַחֲלֵי הַגּוּף
לְפַעֲמִים הַחֲלָשָׁה גּוֹבֵרֶת כָּל כָּךְ, עַד שֶׁאֵין יִכְלֹת
בְּיַד הַחֹלֶה לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְפוּאוֹת, וְאֵז הַרוֹפְאִים
מוֹשְׁכִין יְדֵיהֶם מִן הַחֹלֶה וּמֵיֵאֲשִׁים אוֹתוֹ, בֵּן
כְּשֶׁהַעוֹנוֹת שֶׁהֵם חֲלֵי הַנֶּפֶשׁ גּוֹבְרִים מְאֹד, אֵז אֵין
יָכוֹל לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְפוּאוֹת וְאֵז הָיָה כְּמַעַט אָפֶס
תִּקְוָה ח"ו. אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים,
וְכִשְׁרוּאָה בְּאָדָם שְׁחָפֵץ לָשׁוּב אֵלָיו אֲבָל אֵין בּוֹ כַח
לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְפוּאוֹת, שְׁצָרִיךְ לְפִי רַב עוֹנוֹתָיו
הָעֲצוּמִים, אֵזִי הוּא יִתְבַּרַךְ מְרַחֵם עָלָיו וּמְשַׁלֵּיךְ כָּל
חַטָּאוֹתָיו אַחֵר כְּתִפּוֹ, כִּדֵּי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְסַבֵּל
מְרִירוֹת הַרְפָּה בְּשִׁבִיל רְפוּאוֹתוֹ רַק כְּפִי יִכְלֹתוֹ. וּמִזֶּה
יָבִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעֲצָמוֹ, מִי שְׁרוּצָה לְחוּם עַל
חַיּוֹ וְחָפֵץ לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, וְאֵזִי עַל פִּי רַב

בְּשִׁמְתֵּחִיל לִכְנֹס מְעַט בְּדַרְכֵי הַכְּשָׁרִים וּלְהִתְקַרֵּב
 לַהֵשֶׁם יִתְבַּרַךְ, אֲזִי בָּאִים עָלָיו מְנִיעוֹת וְיִסּוּרִים
 הַרְבֵּה מִכַּמָּה צְדָדִים כֹּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינֹו. וְנִדְמָה לוֹ
 לַפְעָמִים, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים
 וּמְנִיעוֹת כְּאֵלֶּה. וַיֵּשׁ שֶׁנִּפְלוּ מִחֲמַת זֶה וְחָזְרוּ
 וְנִתְרַחֲקוּ רַחֲמָנָא לְצַלָּן. אֲבָל הַחֲפִץ בְּאַמֶּת צְרִיךְ
 שְׂיַדַע וַיֵּאֱמִין שֶׁכֹּל הַמְרִירוֹת וְהַיִּסּוּרִין וְהַמְנִיעוֹת
 הַבָּאִים עָלָיו, הֵכֵל בְּחֶסֶד גָּדוֹל. כִּי לְפִי עוֹוֹנוֹתָיו
 הַרְבִּים הָיָה צְרִיךְ לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר
 בְּשִׁבִיל רְפוּאָתוֹ, שְׂלֹא הָיָה בְּכַחוֹ בְּשׁוּם אִפְּן לְסַבֵּל
 וְהָיָה נֶאֱבָד תְּקוּנָתוֹ ח"ו כִּנ"ל. אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ
 מְרַחֵם עָלָיו וְאֵינֹו שׁוֹלַח לוֹ מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים כִּי אִם
 כְּפִי יִכְלָתוֹ. וְזֹאת הַמְרִירוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְכוּ' שְׂיֵשׁ לוֹ,
 בְּוֹדָאֵי הוּא צְרִיךְ לְסַבֵּל וּבְוֹדָאֵי יֵשׁ בְּכַחוֹ לְסַבֵּלוֹ. כִּי
 הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ אֵינֹו שׁוֹלַח עַל שׁוּם אָדָם מְרִירוֹת
 וּמְנִיעוֹת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְסַבֵּלם וּלְשַׁבְּרָם, אִף עַל פִּי
 שְׁלִפֵי מַעֲשָׂיו הָיָה מְנִיעַ לוֹ כֶּךָ כִּנ"ל: (לק"א סי' כ"ז אות

צריך שיהיה שלום לכל אדם במדותיו, הינו שלא יהיה מחלק במדותיו ובמארותיו, שלא יהיה לו חלוק בין בטיבו בין בעקו, תמיד ימצא בו את השם יתברך. ולא יתבהל ולא יתבלבל משום דבר שבעולם, רק כל מה שעובר עליו בכל יום, הן טובות, הן יסורים וצרות ודאגות והרפתקאות ח"ו, ידע ויאמין שהכל לטובתו הנצחית, ודיקא על-ידי זה יוכל להתקרב להשם יתברך אם ירצה באמת. וכן צריך לאהב את חברו ושהיה לו שלום עם הכל ולסבל מחברו, אף אם יש לו איזה יסורים ממנו, ולהשתדל לדונו לכף זכות ולמצא בו טוב, ולהפך הדבר לטובה, לומר בדעתו, שלא פון חברו לרעה כל כך כמו שהוא סובר וכו', וכיוצא בזה הרבה שישתדל לחפש ולבקש אהבה ושלום עם חברו ועם כל ישראל. וזה זוכין על-ידי התורה ועל-ידי הצדיקים שהם נקראים שלום, ועל-ידי זה יזכה לאהב את השלום בכל מקום הן בטיבו וכו', ויאהב כל אחד את חברו ויהיה שלום בין כל ישראל:

(לק"א סי' ל"ג אות א' ד')

ד עקר הצער שיש להאדם מהיסורין והצרות
 וההרפתקאות שעוברים עליו ח"ו, הוא רק
 מחמת שלוקחין ממנו הדעת, עד שאין
 מסתפל על התכלית שהוא פלו טוב. כי אם
 יסתפל על התכלית בודאי אינם רעות כלל רק
 טובות גדולות. כי בונת השם יתברך הוא
 בודאי רק לטובה, אם להזכירו שישוב
 בתשובה, אם למרק עוונותיו על-ידי יסורין
 האלו. וראוי לו לשמח מאד בהיסורין,
 כשיסתפל על התכלית שהוא פלו טוב כנ"ל.
 ומזה בא מה שנמטע באדם לסתם עיניו
 בחזקה מאד כשיש לו יסורים וכאבים גדולים
 מאד רחמנא לצלן. כי על-ידי שפותם עיניו,
 על ידי זה בורח בשרשו אל התכלית הטוב
 הנצחי, שאי אפשר להכליל בו כי אם בסתימו
 דעיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי (עין בפנים בסמן
 ס"ה): (לק"א סי' ס"ה אות ג')

ה על-ידי קבלת היסורין בשמחה פראוי, על-ידי זה
 זוכין לחדושי תורה. וזה סימן שפעל על-ידי

הַיִּסּוּרִין וְקִבְּלָם כְּרֵאוּי, כְּשִׁזְזָה אַחַר כֶּף לְחַדוֹשֵׁין
דְּאֻרִיתָא: (שם אות ד')

תִּסְבַּל וְתִקְבַּל בְּאַהֲבָה כָּל הָרַעוֹת וְהַיִּסּוּרִין הַפְּאִים
עָלֶיךָ ח"ו, כִּי רֵאוּי שְׁתַּדַּע, שְׁלִפֵי מַעֲשֵׂיךָ עֲדִין הוּא
מִתְנַהֵג עִמָּךְ בְּרַחֲמִים רַבִּים, כִּי הָיָה מִגִּיעַ לָךְ יוֹתֵר
וְיוֹתֵר ח"ו לְפִי מַעֲשֵׂיךָ: (לק"א סי' קס"ה)

צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ מִדַּת אַרְיֵכַת אַפִּים בְּכָל הַבְּחִינּוֹת,
הֵן שְׁלֵא יִהְיֶה בְּעֶסֶן וְקִפְדָן עַל שׁוּם דְּבַר, הֵן
שְׂיֵאֲרִיךְ אַפּוֹ לְסַבַּל כָּל מָה שְׂיַעֲבֹר עָלָיו. וְלֹא יִבְלָבֵל
מַעַט עֲבוֹדָתוֹ עַל-יַדֵּי הַהֲרַפְתָּקָאוֹת וְהַבְּלָבּוּלִים וְכוּ'
הַעוֹכְרִים עָלָיו, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ קֶצֶר רוּחַ מִשׁוּם דְּבַר.
רַק יֵאֲרִיךְ אַפּוֹ לְסַבַּל הַכֹּל וְלַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ
בְּעֲבוֹדַת ה' בְּזִרְיוֹת וּבְשִׂמְחָה. וְכֹל זֶה זֹכֵין עַל-יַדֵּי
אַמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁזוֹכֵין עַל-יַדֵּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (ועין אמונה
אות ל"ד): (לק"א סי' קנ"ה)

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁבְּכָל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין שְׁבַעוֹלָם יֵשׁ
בָּהֶם אִיזָה הֲרַחֲבָה, מְלַבֵּד מָה שְׁמֻצְפִּים שְׁבַחֲסִדּוֹ
יִוָּשִׁיעַ וַיִּבְטַל הַצָּרָה לְגַמְרֵי, אִךְ גַּם בְּהַצָּרָה בְּעֲצֻמָּה
בּוֹדֵאי יֵשׁ בָּהּ אִיזָה הֲרַחֲבָה. וְתִסְתַּכַּל עַל זֶה הַיִּטֵּב,

וְעַל-יְדֵי זֶה תֻּכַּל לְסַבֵּל וּלְקַבֵּל כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר
 עָלֶיךָ כָּל יְמֶיךָ בְּאַהֲבָה וְלֹא תִתְבַּהֵל מִשּׁוֹם דְּבָר.
 וְעַל-יְדֵי זֶה תֻּכַּל לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ תָּמִיד בְּכָל
 מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְעַל-יְדֵי זֶה יוֹשִׁיעַ לְךָ הַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךָ תָּמִיד: (לק"א ס' קצ"ה)

עַל-יְדֵי שְׂבוּכִין בְּדַמְעוֹת לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּשַׁעַת
 הַצַּעַר וְהִיסוּרֵין ח"ו, עַל-יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכֵין דַּעַת
 וְהַשְּׁגָחָה, וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְבַּטַּל הַצַּעַר וְהִיסוּרֵין. כִּי
 עֵקֶר הַצַּעַר וְהִיסוּרֵין הוּא רַק מִחֲסָרוֹן הַדַּעַת,
 שְׂאִינוֹ מֵיֵשֵׁב דַּעַתוֹ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְּׁגָחָה מֵאֵתוֹ יִתְבַּרְךָ
 לְמוֹצְתוֹ. וְכַמְבֹאֵר לְעֵיל מִזֶּה: (לק"א ס' ר"ג)

כְּשֶׁחֹלְקִין עַל הָאָדָם וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ, הַכֹּל הוּא כְּדֵי
 שְׂיִתְקַרֵּב עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּיוֹתֵר. כִּי
 כָּל מַה שְּׂרוֹדְפִין אוֹתוֹ וְעוֹשִׂין לוֹ יְסוּרֵין, הוּא צָרִיךְ
 לְבָרַח בְּכָל פַּעַם לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵין עֲצָה וְתַקְנָה
 חוּץ מִזֶּה. נִמְצָא שְׁעַל-יְדֵי הַרְדִּיפּוֹת וְהִיסוּרֵין
 נִתְקַרֵּב יוֹתֵר לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ: (לק"ת ס' י"ג)

צָרִיךְ שְׂתַדַּע שְׁכָל אָדָם שְׁבַעוֹלָם עוֹבְרִים עָלָיו
 יְסוּרִים וְצָרוֹת הַרְבֵּה וְהִרְפַּתְקָאוֹת שׁוֹנוֹת בְּלֵי

שְׁעוֹר, הֵן בְּעֵינַי הַפְּרָנְסָה, הֵן בְּעֵינַי בְּרִיאוֹת הַגּוּף,
הֵן בְּעֵינַי אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו וּבְנֵי בֵּיתוֹ. וְאִין נִמְצָא אָדָם
בְּעוֹלָם שְׁלֹא יַעֲבֹרוּ עָלָיו יְסוּרִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת
הַרְבֵּה, כִּי אָדָם לְעֵמֶל יֵלֵד, וּכְתִיב: "גַּם כָּל יָמָיו
כַּעֵם וּמְכַאוּבִים". וְאִין שׁוּם תַּקְנָה לְהַנְצִיל מִזֶּה, כִּי
אִם לְבָרַח לְהֵשֵׁם יִתְפָּרֵד וּלְהִתּוֹרֵה. עַל־כֵּן הִהְכִּירָח
שְׁיִהְיֶה לְכָל אָדָם סְבָלְנוֹת גָּדוֹל, שְׁיִסְבֵּל כָּל מָה
שְׁיַעֲבֹר עָלָיו, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל: "סָמָא דִּי־סוּרֵי
קְבִילָא". וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַחֲכָם: הַסֵּבֵל - תַּחֲבוּלָה
לְמִי שֶׁאִין לוֹ תַּחֲבוּלָה. וְכָל הַחֲכָמִים מְאִירִיכִים בְּזֶה,
וּכְלָם אוֹמְרִים שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא יְסוּרִים וּדְאָגוֹת
וְהַרְפַּתְקָאוֹת בְּלֵי שְׁעוֹר. כִּי הָאָדָם לֹא נִבְרָא בְּשִׁבִיל
לְהִתְעַנֵּג בְּעוֹלָם הַזֶּה כָּלֵל, רַק שְׁיַעֲמֹל בְּעוֹלָם הַזֶּה
כְּדֵי שְׁיִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא. עַל־כֵּן צְרִיכִין לְסָבֵל הַכֹּל
וּלְהֵאֱמִין שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָתוֹ, כִּי כָּל מָה דְעָבִיד רַחֲמֵנָא
לְטַב עָבִיד. וּלְבָרַח בְּכָל פַּעַם לְהֵשֵׁם יִתְפָּרֵד
וּלְתוֹרָתוֹ, וּלְהִתְפַּיֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו. כִּי אִין מְקוּם
לְנוֹם מִפְּגְעֵי הָעוֹלָם כִּי אִם אֵלָיו יִתְפָּרֵד לְבָד, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר: "וּמָנוֹם בְּיוֹם צָר לִי". וְאַפְלוּ הַגְּרוּעַ

שְׁבַגְרוּעִים יְכוּל לְבָרַח לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, כִּי
הַיֵּשׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם (וּכְמִבְּאֵר בְּדְבָרֵינוּ בְּאֵרִיכוֹת בְּמְקוֹם
אֲחֵר). וְתִכְפֵּן כְּשִׁבּוֹרַח לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזִי כָּל מֵה
שְׁעוֹבֵר עָלָיו נִתְהַפֵּךְ לְמוֹבָה גְּדוּלָה לְנִצָּחַת. וַיֵּשׁ בּוֹה
הֶרְבֵּה לְדַבֵּר וַאִין כָּאֵן מְקוֹמוֹ לְהֶאָרִיךְ: (שיחות הר"ן

סי' ש"ח)

עזות

עזות היא מדה רעה מאד, כי עז פנים לגיהנם. *
והענשים של כל הדברים החלופי אברהם אבינו
על שעבוד מלכות, אבל ענש העזות נשאר רק
בגיהנם. אך צריך שתדע, כמו שהעזות הוא מדה
רעה מאד, כמו כן צריך האדם דוקא שיהיה לו
עזות דקדשה, כי אי אפשר לבוא לצדיקי אמת
ולהתקרב אל הקדשה כי אם על ידי עזות דוקא,
כמו שאמרו רז"ל: "הוי עז כנמר" וכו'. כי כל
המונעים והחולקים והמתנגדים עקר כחם הוא רק
על ידי העזות, שהוא מלכותא בלא תגא. על-כן
מי שרוצה לבחור בחיים ולהתקרב אל האמת, אי
אפשר בשום אופן כי אם כשיהיה לו עזות גדול

מֵאֵד לְעַמֵּד נֶגְדַ עֲזוֹתָם הֲרַע וַיְהִי מִצְחוֹ חֶזֶק
 לְעַמַּת מִצְחָם. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְכַנֵּס אֶל הַקִּדְשָׁה כִּי
 אִם עַל־יְדֵי עֲזוֹת: (לק"א ס' כ"ב אות ו"א)

ב וְכֵן צָרִיךְ הָאָדָם שְׂיִהְיֶה לוֹ עֲזוֹת דִּקְדֻשָּׁה נֶגְדַ עֲצֻמוֹ,
 דִּהְיֶנּוּ נֶגְדַ עֲזוֹת הַגּוֹף, שֶׁהוּא עוֹ וְחֶזֶק כָּל כָּף
 בְּהַתְּאוּוֹת וְאִין לוֹ שׁוֹם בּוֹשָׁה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעַל־
 יְדֵי עֲזוֹת הַגּוֹף, עַל־יְדֵי זֶה אִין הַנְּשֻׁמָּה יְכוּלָה לְסַמְךָ
 עֲצֻמָּה וּלְהַתְּקַרֵּב לְהַגּוֹף, לְהוֹדִיעַ לוֹ מֵהַשְּׁגוֹת
 שֶׁהִיא מְשַׁגֶּת. כִּי בּוֹדְאֵי הַנְּשֻׁמָּה שֶׁל כָּל אָדָם הִיא
 רוֹאָה וּמְשַׁגֶּת תָּמִיד דְּבָרִים עֲלוֹנִים מְאֹד, אֲבָל
 הַגּוֹף אִינוֹ יוֹדֵעַ מֵהֶם כָּלל מַחֲמַת שֶׁהִיא רְחוּקָה
 מִמֶּנּוּ מַחֲמַת עֲזוֹתוֹ, שֶׁהוּא עוֹ וְחֶזֶק בְּהַתְּאוּוֹת.
 וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְרַחֵם מְאֹד עַל בֶּשֶׁר הַגּוֹף, שִׁירָאָה
 לְשִׁבֵּר עֲזוֹתוֹ הֲרַע שֶׁל הַתְּאוּוֹת, כִּדֵי שֶׁעַל־יְדֵי זֶה
 תּוּכַל הַנְּשֻׁמָּה לְהַתְּקַרֵּב עֲצֻמָּה לְהַגּוֹף, וּלְהִרְאוֹת לוֹ
 מִכָּל הָאָרֶז וּמִכָּל הַשְּׁגָה שֶׁהַנְּשֻׁמָּה מְשַׁגֶּת, שֶׁהַגּוֹף
 גַּם כֵּן יֵדַע מִמֶּנָּה. עַל־כֵּן צָרִיךְ עֲזוֹת דִּקְדֻשָּׁה לְעַמֵּד
 נֶגְדַ עֲזוֹת הַגּוֹף. וְעֲזוֹת דִּקְדֻשָּׁה הוּא קוֹלוֹת דִּקְדֻשָּׁה,
 כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת הֵן קוֹל צְעָקָה הֵן קוֹל אֲנָחָה הֵן קוֹל

שׁוֹפֵר הֵן קוֹל זְמֵרָה הֵן קוֹל צְדִיקי אַמֶּת וְשֹׁאֵר כָּל
הַקּוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה, כֻּלָּם הֵם בְּחִינַת עֲזוּת דְּקִדְשָׁה,
וְאִפְלוּ קוֹל קִשְׁקוּשׁ הַמַּטְבְּעוֹת שֶׁל צְדָקָה, זֶה הַקּוֹל
הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת עֲזוּת דְּקִדְשָׁה, וְעַל-יְדֵיהֶם
מְשַׁבְּרִין עֲזוּת הַגּוֹף: (שם אות ד' ה')

אִךְ לְפַעֲמִים הָאָדָם בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָה כָּל כָּךְ, עַד
שֶׁהַגּוֹף רְחוּק כָּל כָּךְ מֵהַנְּשִׁמָּה, שֹׁאֵפְלוּ בְּשִׂמְתֵּי אֲנָח
וְצוּעֵק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אִין הַגּוֹף שׁוֹמֵעַ הַקּוֹל כָּלֵל,
כִּי מַגְדִּיל רְחוּקוֹ אִינוּ שׁוֹמֵעַ כִּי אִם קוֹל הַהֶבְרָה. כִּי
בְּשִׂמְתֵּי עוֹרֵר קוֹל דְּקִדְשָׁה, מִתְעוֹרֵר מִמְּנוֹ קוֹל
דְּסִטְרָא אַחֲרָא וְהוּא קוֹל הַבְּרָה (וְעִין בְּפָנִים בְּסִימָן כב).
וְכֵן כְּשִׁישׁוּמֵעַ קוֹל הַצְּדִיק אִינוּ שׁוֹמֵעַ גַּם כֵּן עֶצֶם
הַקּוֹל, כִּי אִם קוֹל הַהֶבְרָה, וְעַל-כֵּן אִין נִשְׁפָּר עֲזוּת
גּוֹפוֹ עַד-יָן. וְלִזֶּה צְרִיכִין שְׂמוּשׁ, דְּהֵינּוּ שִׁישְׂמֵשׁ הַגּוֹף
לְהַנְּשִׁמָּה בְּעִשִׂית מְצוּוֹת מְעִשִׂוֹת, וְכֵן יִשְׂמֵשׁ אֶת
הַחֶכֶם. וְעַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְשִׁמּוֹעַ קוֹל הַחֶכֶם, וְקוֹל
אֲנַחְתּוֹ וְצַעֲקוֹתוֹ שֶׁל עֲצָמוֹ, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְשִׁפָּר עֲזוּת
גּוֹפוֹ עַל-יְדֵי זֶה כַּ"ל: (שם אות ז' ח')

ד לבוא לעזות דקדשה הוא על ידי שמחה. כי עקר
עזותו והתחזקותו של האדם להתקרב לעבודת ה'
הוא על ידי שמחה וחדוה, בחינת "כי חדות ה'
הוא מעוזכם" (שם אות ט')

ה אי אפשר לזכות לתורת אמת כי אם על ידי עזות
דקדשה, להיות עז כנמר כנגד המונעים והחולקים
ולא יתבייש מפני המלעיגים. וכל אחד כפי העזות
שלו בן זוכה לתורה ולתפלה. כי מי שיש לו עזות
דקדשה, זוכה לקבל ולהמשיך חדושי תורה
אמתיים דקדשה, ולהפך, מי שיש לו עזות דסמרא
אחרא, אינו זוכה לחדושי תורה אמתיים רק מקבל
תורה מהסמרא אחרא. וכפי התורה שמקבל, כפי
העזות כנ"ל, בן זוכה לתפלה. כי גם עקר התפלה
הוא על ידי עזות דקדשה, שצריכין להעז פניו
כנגדו יתברך לבקש ממנו על כל מה שצריך,
ואפלו לעשות פלאות עמו. כי אם ירצה להתבייש
ממנו יתברך לפי מעשיו ולפי גדלת הבורא יתברך,
בודאי לא יוכל לפתח פה להתפלל כלל, על-בן
עקר התפלה על ידי עזות דקדשה. וכפי העזות

דְקַדְשָׁה שְׂיִישׁ לוֹ נֶגֶד הַמוֹנְעִים, שְׁעַל יְדֵי זֶה זֹכָה
 לְתוֹרַת אֵמֶת כַּנֶּ"ל, כְּמוֹ כֵן זֹכָה לְתַפְלָה בְּכוֹנָה
 כַּנֶּ"ל: (לק"א סי' ל' אות ח')

מִי שֶׁהוּא עֲזוּת פְּנִים, אִין לוֹ חֵלֶק בְּהַתּוֹרָה. וְכֵן
 לְהַפְדֵּי, מִי שֶׁאִין בוֹ עֲזוּת דְקַדְשָׁה אִין לוֹ גַם בֶּן חֵלֶק
 בְּהַתּוֹרָה, כִּי צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה בוֹ עֲזוּת דְקַדְשָׁה וְכַנֶּ"ל:
 (לק"א סי' קמ"ז)

צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לְהֵאָדָם עֲזוּת דְקַדְשָׁה, שְׂיִהְיֶה עוֹ
 כְּנִמְר כְּנֶגֶד הַמוֹנְעִים וְהַמְלַעְיָגִים וְלֹא יִתְבַּטֵּל וְלֹא
 יִתְבַּיֵּשׁ בְּפָנֵיהֶם כָּלֵל, אַף עַל פִּי שְׁנֵדָמָה לוֹ שֶׁהֵם
 צְדִיקִים וְטוֹבִים מִמֶּנּוּ. וְאִפְלוּ אִם הָאֵמֶת הוּא כָּדָי,
 שֶׁהֵם טוֹבִים מִמֶּנּוּ, אַף עַל פִּי כֵן מֵאַחַר שְׁפִוְנָתוֹ
 לְשָׁמַיִם, וְהֵם רוֹצִים לְכַלְבֵּלוֹ וְלִמְנָעוֹ מִדְרֹךְ הַחַיִּים,
 צָרִיךְ לְהַתְגַּבֵּר בְּעֲזוּת גְּדוֹל כְּנֶגְדָם. כִּי אִי אֶפְשָׁר
 לְכַנֵּס אֶל הַקַּדְשָׁה כִּי אִם עַל־יְדֵי עֲזוּת, כְּמִכְאֹר
 לְעִיל. וְאִפְלוּ נֶגֶד הָרַב בְּעֲצָמוֹ צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה
 לְהֵאָדָם עֲזוּת, שְׂשִׁיעוּ פָּנָיו לְדַבֵּר עִמּוֹ כֹּל מֵה
 שֶׁצָּרִיךְ וְלֹא יִתְבַּיֵּשׁ, וְעַל זֶה נֵאֶמֶר "וְלֹא הִבִּישָׁן
 לְמַד". וְזֶה שֶׁאֶחָד מִקְרָב יוֹתֵר הוּא מִחֲמַת שְׂיִישׁ

לו עזות יותר, ומחמת זה הרב מדבר עמו יותר:
(לק"א סי' רע"א)

עצה

צריך להתרחק מאד מעצות של ההמון עם שרפם *
ככלם הם עצות רעות ומקלקלות מאד. מפל שפן
וכל שפן עצת רשעים וחולקים ומתנגדים אל
האמת, שצריכין להתרחק מהם ביותר ויותר, כי
מהם באים כל הקלקולים והפגמים, כי עצתם הוא
בחינת עצת הנחש הקדמוני. וכשמקבל עצתם ח"ו,
הם מטילין בו זהמא, והם בחינת פגם הברית.
ומרחיקין מהאמת והאמונה הקדושה ומתפלה
ומלבוא לארץ ישראל. עלפן צריך להתרחק מאד
מאד מלילך אחר עצתם ח"ו, רק לדבק את עצמו
בצדיקי אמת ואנשיהם ההולכים בדרכיהם, שכל
עצתם הם בחינת פלה זרע אמת, בחינת תקון
הברית. ועל ידי עצתם זוכה לכל טוב, לאמת
ואמונה ותפלה וארץ ישראל ולעשות נסים
בעולם: (לק"א סי' ז אות ג')

ב על־ידי שְׁנוּהָרִין בְּמִצּוֹת צִיצִית זוֹכִין לְהַנְצִיל מֵעֲצַת
הַנְּחָשׁ, שֶׁהֵם עֲצוֹת רָעוֹת הַנִּזְ"ל, וְזוֹכִין לְעֲצַת
צְדִיקִים: (שם אות ד')

ג על־ידי פָּנִם אֲמוֹנֵת חֲכָמִים אֵין לוֹ עֲצָה שְׁלָמָה
לְעוֹלָם, וְתָמִיד הוּא מְסַפֵּק וְעֲצָתוֹ חִלּוּקָה, וְאֵינוֹ
יודֵעַ לָתֵת עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ בְּשׁוּם דְּבָר (עַן צְדִיק אוֹת ג'ד):
(לק"א ס' ס"א אות א')

ד על־ידי שְׁמֻקְבֵּל עֲצָה מִצְדִּיקֵי אֲמֵת נַעֲשֶׂה הַמְתָּקָת
הַדִּינִים, גַּם עַל־יְדֵי זֶה יָבוֹא לוֹ יְשׁוּעָה. גַּם אִם אֵינוֹ
מְקַבֵּל עֲצָה מִצְדִּיקִים, אֲזִי אֶפְשָׁר שֶׁתְּבוֹא לוֹ רָעָה
ח"ו עַל־יְדֵי עֲצָמוֹ, בְּבַחֲיַנֵּת "אֵילַת אָדָם תִּסְלַף
דְּרָכּוֹ" וְכו'. אֲבָל אִם הוּא מְקַבֵּל עֲצָה מִצְדִּיקִים,
אֵף אִם אַחֵר כֶּד לֹא עָלְתָה לוֹ יָפָה, הוּא יוֹדֵעַ
שֶׁהוּא רַק מְלַמְעָלָה: (לק"א ס' קמ"ג)

ה תִּקּוּן הָעֲצָה הוּא עַל־יְדֵי צַעֲקַת הַלֵּב, שֶׁצָּרִיכִין
לְצַעֵק אֶל ה' מֵעֲמָקַי דְּלִבָּא, וְעַל־יְדֵי זֶה
חוֹתְרִין וּמְגַלִּין עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת, וְעַל־יְדֵי זֶה גִּדְלָה
וְנִתְתַּקְּנֵת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְזוֹכִין לְרַפּוּאָה,

לקוטי

עינים

עצות

שיט

וְנִתְתַקְּנִים תְּקוּנִים גְּדוֹלִים הַרְבֵּה (עין אמונה אות
מ"א מ"ב): (לק"ת סי' ה' אות ג')

עינים

א על־יְדֵי רֵאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי זֶה מְבַטְּלִין עֲצוֹת
וְעֲצָלוֹת וְתַאֲוֹת רָעוֹת וְתוֹלְדוֹתֶיהֶן: (לק"א סי' ד' אות
ח)

ב עֵקֶר הַנְּאוּף תָּלוּי בְּעֵינַיִם. וְעַל־יְדֵי שְׁנוּהָרִין בְּמַצּוֹת
צִיצִית שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵינַיִם, עַל־יְדֵי זֶה מְמַשְׁכֵּינן
תְּקוּן וְשִׁמּוּרָה לָזֶה: (לק"א סי' ז' אות ד')

ג הַשֶּׁקֶר מְזִיק לְעֵינַיִם בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת: (לק"א סי' נ"א)
ד צָרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ, שְׁלֹא יִפֹּל לְבַחֲנִית רַע
עֵינָ, שֶׁהִיא מִיתַת הַלֵּב. וַיֵּשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת בְּרַע
עֵינָ. יֵשׁ שְׁעֵינוֹ צָרָה בְּהַתְנַשְּׂאוֹת וּבַגְּדֻלָּתוֹ שֶׁל
חֵבְרוֹ, וְכֵן בִּיּוֹצֵא בְּזֶה, וַיֵּשׁ שְׁעֵינוֹ רָעָה וְצָרָה
בְּחֵבְרוֹ בְּבַחֲנִיּוֹת אַחֲרוֹת. וְצָרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת
עֲצָמוֹ מְזֶה מְאֹד. וְכֵן צָרִיכִין לְהַתְפַּלֵּל הַרְבֵּה
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁיִנְצֵל מֵרַע עֵינָ שֶׁל חֵבְרוֹ, שְׁלֹא
יִזִּיק לוֹ ח"ו עֵינָו הַרְעָה שֶׁל חֵבְרוֹ. וּמִי שְׁאִינוֹ

מרגיש בעצמו כח שיוכל להנצל מרע עין,
צריך לברח ממנו (ועין בפנים בסימן נ"ד): (לק"א סי'
נ"ד אות ד')

ה על-ידי רע עין פא שכחה ונפגם הזכרון, ואינו זוכר
את תכליתו שהוא העולם הבא, שצריכין לזכר
זאת בכל יום ולאדבקא מחשבתה בעלמא דאתי
תמיד בכלליות ובפרטיות. ועין זכרון אות ד. ועל-
ידי רע עין מת לבו בקרבו ואינו משים לב לזכר
בכל זה: (שם)

ו על-ידי רע עין לא יזכה להניח בן זכר: (שם אות ו')
ז גם צריך לשמר את העין מבח המדמה. ואפלו מי
שהוא טוב עין צריך לשמר מזה, כמו שאנו רואים
בחוש, שאפלו מי שיש לו ראייה יפה יוכל למעות
על-ידי שרואה מרחוק ונדמה לו להפך מן האמת.
וכמו כן הוא בעיני השכל בכמה פחינות, כגון
לפעמים שנדמה לו שחברו נטה מן האמת או
שעושה כנגדו שלא כהגון וכו', ומחמת זה יש בלבו
עליו ויכול להתעורר מחלקת על-ידי זה, ונדמה לו
שחולק על חברו לשם שמים. ובאמת הכל פא

מפֿעוֹת שֶׁל כַּח הַמְדָּמָה, שֶׁהִכַּח הַמְדָּמָה הַטָּעָה
 אוֹתוֹ, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ עַל חֲבֵרוֹ דְּבָרֵי שְׁקָרִים
 וּבְדוּוּיִים. וְכֵן יֵשׁ בְּזֶה כַּמָּה בְּחִינּוֹת מֵה שְׁעֵינֵי הַשִּׁבְל
 נוֹטִים מִן הָאֱמֶת עַל־יְדֵי טָעוֹת שֶׁל כַּח הַמְדָּמָה, כִּי
 כַּח הַמְדָּמָה יְכוּל לְהַטְעוֹת אֶפְלוֹ אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים,
 אֲפִילוֹ מִי שֶׁהוּא טוֹב עֵין. עַל־כֵּן צָרִיכִין לִזְוֶה שְׁמִירָה
 יִתְרָה, לְשֹׁמֵר אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מִטְּעוֹת שֶׁל הַמְדָּמָה.
 זֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי שְׁשׁוּמְרִין אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מִלְּשׁוֹן
 הָרַע, מִלְּאִמְרוֹ וּמִלְּקַבְּלוֹ. כִּי עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע
 מִתְגַּבֵּר הַמְדָּמָה וְנִפְגָּם הַזְּכָרוֹן לְזִכְרֵי תְּמִיד בְּעֶלְמָא
 דְּאֵתִי, שֶׁהוּא תְּלוּי בְּתַקוּן הָעֵינַיִם כַּ"ל: (שם אוֹת ה')

ח
 עַל־יְדֵי לְמוֹד זְכוּת שֶׁהָאָדָם מְלַמֵּד עַל הָרָשָׁע, עַל־
 יְדֵי זֶה הָאָדָם נִצּוֹל מִרַע עֵין שֶׁל הָרָשָׁע. גַּם מֵה
 שֶׁהָרָשָׁעִים זוֹכִין בְּדִין, וּמְרוֹם וּמִסְלָק מִשְׁפָּטָיו
 יִתְבַּרֵּךְ מֵהֶם, הַכֹּל הוּא לְטוֹבַת הַצְּדִיק, כִּי גַם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַמֵּד זְכוּת עַל הָרָשָׁע בְּשִׁבְל
 לְהַצִּיל אֶת הַצְּדִיק מִרַע עֵין שֶׁל הָרָשָׁע: (לק"א ס' נ"ה

ב על־ידי ראית פני הצדיק האמת, על־ידי זה זוכין להסתכל בעצמו על כל המדות הנמשכין מד' יסודות איך הוא אוהז בהם, ולשוב בתשובה על כל הפגמים שבהם: (לק"ת סי' ס"ו)

לראות את עצמו עם הצדיק האמת הוא גם כן דבר גדול מאד, בודאי כשזוכין לשמע מפיו תורה הוא מעלה יתרה. אבל גם כשאין שומעין תורה, הראיה לבד הוא גם כן טוב מאד. כי על־ידי שרואין את עצמו עם הצדיק, על־ידי זה מאיר ומתנוצץ מחו ודעתו, ועל־ידי זה זוכה לקבל גדלה, ועל־ידי זה זוכה כל אחד לחדש חדושין דאורייתא, כראוי לו לפי מחו, ועל־ידי זה זוכה לבושה ותשובה ולענוה אמתית, שהוא בחינת חיים נצחיים של עולם הבא: (לק"ת סי' ע"ב)

א על־ידי ההסתכלות לבד שרואין פני הצדיק האמת, על־ידי זה יכולין לחזר למוטב ומועיל לקדשה מאד: (לק"ת סי' ע"ה)

פדיון

א עקר רפואת החולה הוא רק על־ידי פדיון. ולא
נתנה התורה רשות לרופא לרפאות פי אם אחר
הפדיון דיקא (עין רפואה אות ח'): (לק"ת סי' ג')

ב הממלא גרונם של תלמידי חכמים יין, נחשב כמו
פדיון: (לק"א סי' מ"א)

ג קימת חצות לילה מסגל כמו פדיון: (לק"א סי' קמ"ט)
ד ראוי להרגיל את עצמו לתן בכל פעם על פדיון,
כדי להמתיק הדינים מעליו בכל פעם. ואפלו
כשאינן לו שום חולה ושום צער בתוך ביתו, טוב
לעשות פדיונות בכל פעם, כדי שלא יבוא לידי
צער וחולאת ח"ו. וכן נוהגים כמה פשרים
במדינות קיר"ה (הקיסר ירום הודו) דווין שנותנים על
פדיונות תמיד. ועני מענין פדיון בסימן מ"א ובסימן
ק"פ, ובסימן רט"ו מענין כ"ד מינים פדיונות: (ח"י
מוהר"ן סימן תקל"ט)

צדיק

א צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְכוֹן בְּתַפְלָתוֹ שִׁיקְשֶׁר עֲצֻמוֹ
 לְצַדִּיקִים שְׂפִדוֹר, כִּי רַק הֵם יוֹדְעִים לְהַעֲלוֹת כָּל
 תַּפְלָה וְתַפְלָה לְמָקוֹם הַצָּרִיךְ [לָהּ] וְכוּ'. וְעַיִן
 בְּתַפְלָה אוֹת ד': (לק"א ס' ב' אות ו')

ב מִי שְׂרוּצָה לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַקֹּדֶשׁ, צָרִיךְ לְשַׁבֵּר כָּל
 הַמְּדוּת רְעוֹת שְׁנַמְשָׁכִין מֵהַד' יְסוּדוֹת כַּמּוּבָא.
 וַיִּסְפַּר לְפָנָיו הַתְּלֻמִּיד חָכָם כָּל לְבוֹ, הֵינּוּ וְדוּי
 דְּבָרִים, וְהַתְּלֻמִּיד חָכָם יִפְרֹשׁ וַיְבַרֵר לוֹ דֶּרֶךְ לְפָנָיו
 שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ: (לק"א ס' ד' אות ה')

ג וַיֵּשׁ שְׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת בְּהַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים, שְׁעַל־יְדֵי
 שְׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת אֵלוֹ נִתְתַּקֵּן הַכֹּל, וְאֵלוֹ הֵם: הַבְּחִינָה
 הָרֵאשׁוֹנָה - כְּשֶׁרוּאָה אֶת הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי זֶה מְכַפֵּל
 הַמְּדוּת רְעוֹת הַנְּמַשְׁכִּין מִשְׁנֵי הַיְסוּדוֹת דּוּמָם,
 צוּמָחַ, הֵינּוּ עֲצָלוֹת וְעֲצָבוֹת וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן וְתַאֲאוֹת
 רְעוֹת: (שם)

ד הַבְּחִינָה הַשְּׁנֵיָה - הַצְּדָקָה שְׁנוֹתְנִין לְתַלְמִיד חָכָם,
 שְׁעַל־יְדֵי זֶה נִצּוֹל מִמְּדוּת רְעוֹת שֶׁל שְׁנֵי יְסוּדוֹת

חי, מדבר, שהן דברים בטלים ולשון הרע וגאווה
ותולדותיהן: (שם)

ה הפחינה השלישית - פשמתודה ודוי דברים לפני
התלמיד חכם, שעל ידי זה התלמיד חכם מדרוך
אותו בדרך ישר כפי ערש נשמתו. וזה העקר, כי
אז נצול מהכל: (שם)

ו בכל פעם שבא אצל תלמיד חכם, יספר לפניו כל
לבו, ועל ידי זה אהה נכלל באין סוף. ועל ידי זה
יזכה לידע, שכל מארעותיו הם לטובתו ויכרך על
הכל "הטוב והמטיב". וזאת הפחינה היא מעין
עולם הבא: (שם אות ט')

ז על ידי ודוי דברים לפני תלמיד חכם מוחלין לו כל
עוונותיו: (שם אות ה')

ח מי שרוצה לחוס על חייו, צריך להתגבר שלא
ישמע וישגיח כלל על מריבות שבין הצדיקים
השלמים רק להאמין בכלם. ואדרבא, פששומע
המריבות שבין הצדיקים, יקח לעצמו מוסר
ויסתכל על עצמו היכן הוא בעולם, כי בזה
מוכיחין אותו על שפגם במפי מחו, כי אלו לא

נפגם מחו לא הָיָה שׁוֹמֵעַ הַמְּרִיבוֹת שְׁבִין הַצְּדִיקִים
 וְלֹא הָיָה נִכְנָס בְּלִבּוֹ שׁוֹם קִשְׁיָא עֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְעַקֵּר
 הַמְּרִיבָה הוּא רַק בְּשִׁבְלוֹ, הֵינּוּ בְּשִׁבְלֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ
 הַנִּ"ל, כִּדִּי שְׁיָבִין וַיִּזְכֹּר עַל־יְדֵי הַמְּרִיבָה שְׁבִין
 הַצְּדִיקִים הֵיכָן הוּא בְּעוֹלָם, שְׂרוּצִים לְגַרְשׁוֹ מִן
 הַחַיִּים הָאֲמִתִּיִּים, שְׁהֵם הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים, עַל־יְדֵי
 הַמְּרִיבָה הַזֹּאת, מִחֲמַת שְׁפָגַם בְּטַפֵּי מַחוֹ, שְׁעָלְיוֹ
 נֶאֱמָר: "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוֹן וְלֹא יִשְׁוֶנוּ אַרְחוֹת
 חַיִּים". וּמִי שֶׁהוּא כְּסִיל וְאִינוּ מִבֵּין אֶת זֹאת בְּאֲמַת,
 גַּתְרַחֵק עַל־יְדֵי זֶה וְאוֹבֵד אֶת עוֹלָמוֹ. אֲבָל מִי
 שְׂרוּצָה לְחוּס עַל עֶצְמוֹ בְּאֲמַת, אֲדַרְבָּא, עַל־יְדֵי זֶה
 דִּיקָא גַתְעוֹרֵר לְהַזְכִּיר אֶת עֶצְמוֹ הֵיכָן הוּא בְּעוֹלָם
 בְּנִ"ל, וּמִבֵּין שְׁזַהּוּ הַנְּסִיּוֹן שְׁלוֹ, וְצָרִיד לְעַמֵּד בְּזֶה
 הַנְּסִיּוֹן שְׁלֵא יִשְׁמַע וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל הַמְּרִיבָה הַזֹּאת,
 וְגַתְקָרֵב [דִּיקָא] עַל־יְדֵי זֶה לְצְדִיקִים אֲמִתִּיִּים שְׁעַל־
 יְדֵי זֶה עַקֵּר תְּקוּנוֹ לְנִצָּחַת. כִּי עַקֵּר הַמְּרִיבָה שְׁבִין
 הַצְּדִיקִים הוּא בְּשִׁבְלֵי זֶה דִּיקָא, בְּשִׁבְלֵי נְסִיּוֹן זֶה
 שְׁיִתְרַחֵק הַמְּתְרַחֵק, כִּי רְאוּי לְרַחֵקוֹ מִחֲמַת שְׁפָגַם
 בְּטַפֵּי מַחוֹ. וְאִם יִרְצָה לְעַמֵּד בְּנְסִיּוֹן זֶה, לְהִבִּין מְזַה

בְּעֵצְמוֹ גִּדְל פְּנָמוֹ וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל זֶה, יִתְקַרֵּב עַל יְדֵי
 זֶה דִּיקָא. כִּי מַחֲמַת שְׁפָנָם כָּל כְּדָ, אִי אֶפְשָׁר
 לְהִתְקַרֵּב כִּי אִם עַל-יְדֵי נִסְיוֹן זֶה דִּיקָא, וְהִבֵּן. כִּי
 בְּאֵמַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ חֲפִיץ חֶסֶד הוּא, וְרוֹצֵה לְקַרֵּב
 הַמְּרַחֲקִים אֶף עַל פִּי שְׂאִינָם רְאוּיִם לְקַרְבָּם, אֲבָל
 אִין יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב כִּי אִם עַל-יְדֵי נִסְיוֹן זֶה כַּנִּל:
 (לק"א ס' ה' אות ד')

עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים וַיִּלְךְ בְּדַרְךְ עֲצַתָם, עַל-
 יְדֵי זֶה נַחֲקַק בּוֹ אֵמַת, וְעַל יְדֵי זֶה זֹכָה לְאִמוּנָה
 וּתְפִלָּה וְאַרְצֵן יִשְׂרָאֵל וְנַסִּים, וְעַל-יְדֵי זֶה תָּבוֹא
 הַגְּאֻלָּה: (לק"א ס' ז' אות ג')

קָדָם שְׁמַקְרֵב לְהַצְדִּיק אֲזִי הוּא בְּבַחֲיַת הַשְּׁמִן לֵב
 וְכו', הִינּוּ שְׁלֵבֹ אָטוּם וְאַזְנֵי סְתוּמִים וְעֵינָיו עֲוִרִים
 מְלֻרְאוֹת הָאֵמַת וְלִהְתְּעוֹרֵר לְתִשׁוּבָה. אֲבָל
 כְּשֶׁמְדַבֵּק עֲצָמוֹ לְצַדִּיקִים וּמְקַבֵּל מֵהֶם עֲצוֹת, אֲזִי
 נִפְתָּח לְבָבוֹ וְעֵינָיו וְאַזְנָיו, וְרוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ וּמְבִין
 הָאֵמַת וְזֹכָה לְתִשׁוּבָה: (שם אות ה')

כֹּל הַחֲסָרוֹנוֹת שְׂיִישׁ לְאָדָם הֵן בְּפִרְנָסָה הֵן
 בְּבְרִיאוֹת הַגּוּף וְכו', כֹּלָם אִי אֶפְשָׁר לְהַשְׁלִימָם

וּלְמַלְאֲתָם כִּי אִם עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק וְהָרַב הָאֲמֵת
 שְׁנֵלוּהוּ אֱלֹיו. כִּי שְׁלֵמוֹת הַחֶסְרוֹנוֹת הוּא עַל־יְדֵי
 אֲנָחָה וּגְנוּחֵי שְׁמֵת־אֲנָחַ עַל הַחֶסְרוֹן. כִּי הָאֲנָחָה שֶׁל
 אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי יִקְרָה מְאֹד, כִּי עַל יְדֵה מִמְּשִׁיכֵין
 הָרוּחַ חַיִּים לְהַשְׁלִים הַחֶסְרוֹן שְׁמֵת־אֲנָחַ עָלָיו, אֲבָל
 זֶה הָרוּחַ חַיִּים לְהַשְׁלִים הַחֶסְרוֹן מְקַבְּלִין רַק
 מִהַצַּדִּיק שְׁדָבוּק בְּהַתּוֹרָה, שְׁשֵׁם הָרוּחַ חַיִּים: (לק"א)

סי' ח' אות ב')

יב הַמִּתְנַגְּדִים וְהַרְשָׁעִים הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיקִים
 אֲמֵתִיִּם, הֵם מְקַבְּלִין הָרוּחַ חַיִּים שְׁלָהֶם מִהָרַב
 דְּקִלְפָּה. כִּי יֵשׁ רַב בְּקִלְפָּה וְסִמְרָא אַחֲרָא כְּנֻגַד
 הָרַב דְּקִדְשָׁה, כִּי אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים.
 וְעַל־כֵּן הֵם גְּדוֹלִים בְּשַׁעֲתָן, כִּי הָרוּחַ חַיִּים הַנִּמְשָׁךְ
 מִהָרַב דְּקִלְפָּה הֵיא בְּחִינַת רוּחַ סְעָרָה שֶׁהוּא גְּדוֹל
 בְּשַׁעֲתָן, אֲבָל הוּא רַק לְפִי שְׁעָה, וּלְבַסּוּף כֹּלָה
 וְנֶאֱכָד וּמִסְעָר גּוֹפֵה וְנִשְׁמַתָּה שֶׁל הַנְּאֻחֻזִין בּוֹ. וְעַל־
 כֵּן הֵם בְּחִיָּהֶם קְרוִיִּים מִתִּים, כִּי אֵין לָהֶם רוּחַ
 חַיִּים הָאֲמֵת דְּקִדְשָׁה, שְׁנִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי צַדִּיקוֹ אֲמֵת
 דִּיקָא בַּנְּ"ל: (שם אות ג')

יג הצדיק שומע כל האנחות של הדבקים בו, כי ממנו תוצאות חיים לכל אֶחָד: (שם אות ח')

יד הצדיקים אמתיים מכפרין עוונות, כמו שכתוב: "וְאִישׁ חָכֵם יִכְפֹּרֶנָּה": (שם אות ד')

טו כל אדם צריך להעלות תפלתו דרך שער השניף לשבטו, וצריך זכות גדול שיזכה לזה. על־כֵּן צריך כל אדם לקשר את תפלתו לצדיק הדור, כי הוא יודע לכוון השערים ולהעלות כל תפלה ותפלה לשער השניף לה: (לק"א סי' ט' אות ב')

טז צדיקי אמת הם מעלין את התפלה בעליות גדולות, עד שמגלין אלקותו ומלכותו יתברך לכל באי עולם, ואפלו להרחוקים מאד מאד, שהם הרשעים והעכו"ם, שזה עקר גדלתו של הקדוש ברוך הוא. כי עקר גדלתו של הקדוש ברוך הוא, שגם הרחוקים מאד, ואפלו העכו"ם, ידעו שיש אלקים שליט ומושל. על־כֵּן מי שיש לו חולה או איזה צער בתוך ביתו, ילך לצדיקים שיבקשו עליו רחמים, ובזה עושה נחת רוח גדול להשם יתברך, כי הקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתן של צדיקים,

כִּי עָקַר הַתְּפִלָּה אֵינָם יוֹדְעִים כִּי אִם הַצְּדִיקִים:

(לק"א סי' י' אות ב' ג' ד')

י על־יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת לְצְדִיקִים מִבְּטָלִין הַנְּאֻוָּה שֶׁהוּא
עבוֹדָה זָרָה, וְזוֹכִין לְאִמוּנָה שְׁלֵמָה וְלִבְחִינַת רוּחַ
הַקֹּדֶשׁ, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, עַד
שָׂבָאִים לְהַמְחֵאת כַּף וְרַקוּדִין דְּקַדְשָׁה, שְׁעַל־יְדֵי זֶה
מִמְתִּיקִין דִּינִים וְזוֹכִין לְחֻכְמָה וְחַיִּים וְאַרְיכוֹת יָמִים,
וְלַהֲשִׁיגַת כָּל הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר: (שם אות ה')

יח זֶה שֶׁהַלְמָדוֹן הַדוֹבֵר רְעוֹת עַל הַצְּדִיק הוּא מְכוּן גְּדוֹל
מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִפִּיל
צְדִיק גְּדוֹל לְתוֹךְ פִּיו שֶׁל זֶה הַלְמָדוֹן, בְּדֵי שְׁעַל־יְדֵי
זֶה יוֹצֵיא הַצְּדִיק הַשְּׂכִינָה, הֵינּוּ הַתּוֹרָה שֶׁפָּעַל פֶּה,
מֵהַגְּלוֹת שֶׁבָּפָה הַלְמָדוֹן. כִּי הַצְּדִיק עוֹשֶׂה מֵאֵלוֹ
הַדְּבוּרִים הַלְכוֹת, וּמֵיחַד בּוֹה יְחוּדִים גְּדוֹלִים
וְנִפְלְאִים, עֵינֵי שָׁם בְּפָנִים L (לק"א סי' י"ב אות ד')

יט צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ מְאֹד וְלַחְזוֹר אַחַר צְדִיק כְּזֶה שְׂיוּכַל
לְקַבֵּץ הַנְּפָשׁוֹת וְלַהֲעֵלוֹתָם, שְׂיַעֲלָה גַם נִפְשׁוֹ
עִמָּהֶם וְלַחְדוֹשׁם בְּבְחִינַת עֲבוּר, וְלַהוֹרִיד עַל־יְדֵי זֶה
תּוֹרָה. וְצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיוּכָה

למצא צדיק כזה, כי הוא דיקא יכול לתקנו ולהעלותו מכל הפגמים של כל התאוות. כי בשאדם רוצה דבר תאוה, זה הרצון הוא פגם ומרה לנפש, ואזי הוא בבחינת מרת נפש בחינת "ונפשה מרה לה", וזהו [בחינת] פזור הנפש, ואזי אין הנפש מאירה והיא בבחינת נפש רעבה. ועל ידי שבא לצדיק האמת הנ"ל נתתקן הכל, כי יכול לתקן ולהעלות אפלו אלו הרצונות הפגומים עם הרצונות הטובים שיש לו, ואז יתקיים בו: "ונפש רעבה מלא טוב", בחינת והשביע בצחצחות נפשך. ויחדש כנשר נעוריו, דהינו שיתחדשו ויתקנו ימי נעוריו שעברו בחשך, ואז יקרא אדם. גם גופו יתעלה ויתחדש על ידי שבא להצדיק:

(לק"א סי' י"ג אות ה' ו')

כל אלו בני אדם הבאים לחכם הדור, כל אחד ואחד יש לו איזה רצון טוב. והצדיק מעלה כל אלו הרצונות, ובזה הוא מחדש נפשותיהם של אלו האנשים הבאים אליו, ועל-ידי זה הוא מביא התגלות התורה שאומר אז בפניהם. נמצא שיש

לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד חֵלֶק בְּהַתּוֹרָה כְּפִי רְצוֹנוֹ, וְכֵן
 נִתְחַדֵּשׁ נַפְשׁוֹ לְטוֹבָה. עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד
 לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְעוֹרֵר, שְׂיָבוֹא עִם רְצוֹנוֹת טוֹבִים
 וְכַסּוּפִין טוֹבִים וְחֻזְקִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, כְּדִי
 שְׂיִתְחַדֵּשׁ נַפְשׁוֹ לְטוֹבָה בְּיוֹתֵר. גַּם שְׂמַעְנוּ,
 שְׂהֶעֱקָר בְּשַׁעַה שְׂהַחֲכֵם מִכֵּין עֲצֻמוֹ לִזְמַר תּוֹרָה,
 שְׂאֵזוּ צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו וּלְבַקֵּשׁ לוֹ
 רְצוֹנוֹת טוֹבִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וּלְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה, כְּדִי
 שְׂעַל־יָדָיו זֶה יוּכַל הַצָּדִיק לְאַחוֹז בְּיָדוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ
 מִמְּקוֹם שֶׁהוּא שָׁם וּלְחַדְשׁוֹ לְטוֹבָה וְכַ"ל: (שם)

כא גם מִזֶּה תִּבִּין הַחֲלוּק הַגָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ בֵּין כְּשֶׁהָאָדָם
 בְּעֲצֻמוֹ אֵצֶל הַצָּדִיק בְּשַׁעַת אֲמִירַת הַתּוֹרָה, וּבֵין
 כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ מִפִּי אֲחֵר. כִּי כְּשֶׁהוּא בְּעֲצֻמוֹ שָׁם, יֵשׁ לוֹ
 חֵלֶק בְּהַתּוֹרָה וְנִתְחַדֵּשׁ נַפְשׁוֹ אֲזוּ, מְלַבֵּד עוֹד
 הַרְבֵּה חֲלוּקִים, כְּמִבְּאֵר בְּמִקְוֵה אֲחֵר: (שם)

כב עַל־יָדָיו שְׂפָאִים לְהַצָּדִיק, עַל־יָדָיו זֶה מִמְּשִׁיכֵין
 הַשְּׂגָחָה שְׂלִמָּה: (שם אוֹת ד')

כג כָּל מֶה שֶׁנִּתְרַבֵּין יוֹתֵר הַנְּפָשׁוֹת הַבְּאִין אֶל הַצָּדִיק
 הָאֵמֶת לְקַבֵּל תּוֹרָה, נִתְמַעַט וְנִתְבַּטֵּל יוֹתֵר הַהֶבֶל

הָרַע אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, שֶׁהֵם הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁל
הָאֲפִיקוֹרְסִים מִחַמַּת שְׂרׁוּאִים צַדִּיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע
וְטוֹב לוֹ. וְעַל־יְדֵי רַבּוּי הַנִּפְשׁוֹת הַמִּתְקַבְּצִין אֶצְל
צַדִּיקוֹ אָמַת נִתְבַּטַּל הַהֶבֶל שֶׁל קְשִׁיּוֹת כְּאֵלוֹ: (שם)

אות ו')

אלו האנשים הנוסעים ובאים לצדיקי אמת, ראוי כד
שיתוסף בהם אהבה זה לזה, ויעזרוו אלו לאלו
ויזכירו זה את זה בעבודת השם. וזה סימן שהיה
בונתם רצויה בעת שהיו אצל הצדיק והתחילו
להתחדש למזכה: (שם)

יש נפשות שהם פגומות מאד מאד, ואפלו כה
כשבאים אצל הצדיקים האמתיים, אף על פי כן
עדין הם משקעים בכל התאוות, ועדין לא יצאו
מהל אל הקדש אפלו כחוט השערה. ונפשות
כאלו בודאי אי אפשר להעלותם ולחדשם
בבחינת עבור. אבל יש צדיקים שגדולים
במעלה נפלאה ונוראה כל כך, עד שאפלו
נפשות פגומות כאלו הוא יכול להעלותם בבחינת
עבור ולחדשם למזכה. על־כן מי שיודע בנפשו

שפגם מאד ורוצה לחום על חיו לחזר להשם
 יתברך, צריך לבקש ולהתחנן מאד מאד לפני
 השם יתברך, שיזכהו ברחמיו להתקרב לצדיק
 כזה, שיהיה גבור כל כך שיוכל להעלות ולחדש
 גם נפשו לטובה. אשרי הזוכה למצא צדיק כזה:

(שם)

יִרְאֶה וְאֶהְבֶּה אִי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל כִּי אִם עַל־יְדֵי צַדִּיקֵי
 הַדּוֹר. וּכְשֶׁנֶּחֱשָׁךְ אֶצֶל אֶחָד הַיְרֵאָה וְהֶאֱהָבָה זֶהוּ
 מַחֲמַת שְׁנַת־חֹשֶׁךְ אֶצֶל אֹרֵחַ הַצַּדִּיק. וְאִף שְׂבָאֲמַת
 הַצַּדִּיק מֵאִיר בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, מִכֹּל שָׁכֵן בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, אִף עַל פִּי כֵן אֶצֶל אֵינֹו מֵאִיר כָּלֵל מְגֹדֵל
 הַחֹשֶׁךְ שֶׁלֹּו. וְאִף שֶׁהוּא אֶצֶל הַצַּדִּיק וְיֹושֵׁב אֶצֶלֹו,
 אֵינֹו יְכוּל לְמַעַם וְלִהְבִּין וְלִרְאוֹת אֹרֹו הַגָּדוֹל, שֶׁעַל
 יְדֹו יְבוֹא לְתַכְלִית הַטּוֹב הַנִּצְחִי: (לק"א סי' י"ז אות א' ב')

וְכֹל זֶה הוּא מַחֲמַת הַמַּעֲשִׂים רָעִים שֶׁלֹּו, שֶׁעַל־יְדֵי
 זֶה נֶחֱשָׁךְ שְׁכֵלֹו בְּכַסִּילוֹת, דִּהְיֵנוּ דַּעוֹת נִפְסָדוֹת,
 וְהוּא נִדְמָה בְּעֵינָיו שֶׁהוּא חָכֵם, וְנוֹפְלִים לוֹ קִשְׁיוֹת
 עַל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת. אֲבָל כָּל אֵלֹו הַדַּעוֹת נִפְסָדוֹת
 וְהַקִּשְׁיוֹת וְהַחֲכָמוֹת כֵּאלֹו, הֵם כָּלֵם שְׂמֹוֹת

וכסילות גמור, שפחמת עכירת הפעשים נתחשף
 [שכלו בכסילות כנ"ל, ועל ידי זה נתחשף] אצלו
 אור הצדיק, ומחמת זה אין לו יראה ואהבה כנ"ל:
 (שם)

בז על-ידי צדקה שנותן לצדיקים אמתיים ולעניים
 הגונים, על-ידי זה משלים ומתקן השכל וזוכה
 לראות אור הצדיק, ועל-ידי זה זוכה ליראה
 ואהבה: (שם אות ה')

כא לכל דבר יש תכלית, ולזה התכלית יש עוד
 תכלית אחר גבוה מעל גבוה. ועקר הוא התכלית
 האחרון שהוא שעשוע עולם הבא, שהוא עקר
 התכלית האחרון של כל הבריאה ושל כל
 הדברים שבעולם. אבל אין מי שיוכל להשיג
 ולתפס במחשבתו התכלית הזו כי אם הצדיקים,
 וכל אחד מישראל לפי שרשו שיש לו בתוך
 נשמת הצדיק, בן מקבל ממנו זה התכלית, כפי
 מה שמשפר הפעם ברחמנות. ועל-ידי זה יזכה
 להגיע להתכלית בכל דבר שבעולם, שזו העקר:
 (לק"א סי' י"ח אות א' ב')

לפְעָמַיִם הַצְדִּיקִים בּוֹרְחִים מִשְׁרָרָה וּמִנְהִיגוֹת וְאִינָם
 רוֹצִים לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, וְהֵם תּוֹלִים זֹאת
 בְּקַטְנוֹתָם, וְאוֹמְרִים שְׂאִינָם רְאוּיִים לְהִנְהִיג אֶת
 הָעוֹלָם. וּבְאֵמֶת הוּא מַחֲמַת שְׂנֵשֶׁת־לְשָׁל בָּהֶם חֶרוֹן
 אָפוֹ וְהִסְתַּרְת פָּנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, שְׂבָא עַל־יְדֵי
 הַתְּמַעֲטוֹת אֲמוּנָה. וְעַל־יְדֵי שְׂמִשְׁבְּרִין הַכַּעַס
 בְּרַחֲמָנוֹת, עַל־יְדֵי זֶה נִמְתַּק הַחֶרוֹן אַף, וְאִזִּי
 הַצְדִּיקִים מְקַבְּלִים הַמִּנְהִיגוֹת, וְזוֹכֶה הָעוֹלָם לְמִנְהִיג
 אֵמֶת שְׂיִנְהִיגִים בְּרַחֲמִים: (שם)

מֵה שְׂקִשָּׁה לְהָעוֹלָם עַל מֵה שְׂצָרִיד לְנִסְע לְהַצְדִּיק
 לְשִׁמְעַ מִפּוֹי תוֹרָה, הֲלֹא אֶפְשָׁר לְעֵין בְּסִפְרִים
 דְּבַרִי מוֹסֵר. אֲבָל יֵשׁ חֲלוֹק גָּדוֹל, כִּי מִי שִׁשׁוּמַע
 מִפּוֹי הַצְדִּיק בְּעֶצְמוֹ מְקַבֵּל דְּבוּר לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ
 בְּשִׁלְמוֹת, דְּהֵינּוּ בִּירְאָה, וְעַל־יְדֵי זֶה זֹכִין לְהַכְנִיעַ
 וּלְבַטֵּל רַע הַפּוֹלֵל שֶׁהוּא תַּאֲוֹת נְאוּף, עַד שְׂזוֹכִין
 לְתַקוֹן הַבְּרִית שֶׁהוּא תַקוֹן הַכֹּל. אֲבָל מִי שִׁשׁוּמַע
 מִפּוֹי אַחֵר, מִכָּל שְׂפֵן כְּשִׁרְוָאָה בְּסִפְרָה, רְחוֹק מִזֶּה
 הַשְּׁלֵמוֹת. וְעֵין בְּפָנִים בְּסִימָן י"ט וּבְאֵוֹת בְּרִית
 סִימָן י"ז: (לק"א ס"י י"ט אוֹת א' ט')

לב יש חלוק גָדוֹל בֵּין הַלּוֹמֵד מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר וּבֵין
 הַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי הַצְּדִיק בְּעֶצְמוֹ. כִּי הַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי
 הַצְּדִיק בְּעֶצְמוֹ בּוֹדֵאי נִתְקַשֵּׁר נִשְׁמָתוֹ עִם
 הַצְּדִיק בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ שֶׁהַתְּפִלָּל קָדָם שֶׁהַמְּשִׁיךְ
 הַתּוֹרָה (כַּמְבָּאָר בַּפָּנִים בְּסִימָן כ'), וַיֵּשׁ לְזֶה הָאָדָם
 חֵלֶק בְּבִאּוֹר הַזֶּה. כִּי עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה נִתְּוֹסֵף
 קְדוּשָׁה לְמַעְלָה, וְכָל תְּפִלָּה הַיּוֹצֵאת מֵהֶרֶבֶה
 נִשְׁמֹת הִיא מוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה לְמַעְלָה בְּיֹתֵר
 וּמְעוֹרֶרֶת בְּיֹתֵר לֵב הָעֲלִיּוֹן, וּמְמַשִּׁיךְ בְּאוּרֵי
 הַתּוֹרָה בְּיֹתֵר, הַכֹּל לְפִי רַב אֲנָשִׁים, כֵּן יוֹתֵר
 קְדוּשָׁתוֹ. גַּם כָּל הָאֲנָשִׁים הָעוֹמְדִים בְּשַׁעַת
 הַדְּרוֹשׁ נִכְנָע רִשְׁעָתָם עַל־יְדֵי הַטּוֹב שֶׁבְּחֶכֶם
 הַדְּרוֹשׁ, וּבְזֶה מוֹצִיא אוֹתָם מִתַּחַת רְשׁוֹת
 דְּסַטְרָא אַחֲרָא, וּמְכַנְּסִים אוֹתָם תַּחַת רְשׁוֹת
 הַקְּדוּשָׁה: (לק"א ס' כ' אות ד')

לב עַל־יְדֵי שְׁעוֹמְדִים אֶצֶל הַצְּדִיק בְּשַׁעַת שְׁדוּרֵשׁ
 בְּרַבִּים, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לָבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וְלַהֲכַנִּיעַ הָרִשְׁעִים וְכָל הַמוֹנְעִים: (שם)

לד הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, וכשפוגמין כחוט השערה אין כח בידם להמשיך התורה: (שם אות ה')

לה אי אפשר לבוא לאמונה שלמה, שהוא עקר הכל והוא פלילות הקדשה, כי אם על ידי התקרבות לצדיקי אמת, כי כל עקר אמונת ישראל ממשוכין הם להדור. אבל אי אפשר להתקרב לצדיקי אמת כי אם על ידי עזות. כי יש פמה וכמה מונעים ומתנגדים ואינם מניחים להתקרב לנקדת האמת, וכל עקר פחם הוא רק על ידי עזות דסטרא אחרא. על פן בהכרח שיהיה להאדם עזות דקדשה לעמוד נגד עזותם הרע, ויהיה מצחו חזק לעמת מצחם. כי אי אפשר לכנס אל הקדשה כי אם על ידי עזות גדול, ולבוא לעזות הזה הוא על ידי שמחה, שהיא עקר העזות וההתחזקות לבל יתבייש ויתבטל כלל מפני המלעיגים, רק יהיה עז פנמר נגדם: (לק"א סי' כ"ב אות ד')

לה על ידי התקרבות והתקשרות להצדיק האמת נצול מתאות ממון שהיא עבודה זרה, חשך, מיתה

וכו'. ואזי נצול ממרירותא דעלמא, שהוא דאגת
 וטרדת המזון והפרנסה שמכלה ימי חיי רב בני
 אדם, וזוכה לשמחה, להיות שמה בחלקו, ומאיר
 על עצמו אור פני מלך חיים (ועין מזון אות י"ג וי"ד). וכן
 להפך, כשחולק ח"ו על הצדיק, אזי נופל לתאות
 מזון ביותר, והוא מלא מרירות ביותר תמיד, עד
 שהמזון והפרנסה מכלה ימי חייו. כי אי אפשר
 להנצל ממרירות של זה העולם, שהוא מרירות
 דאגת המזון והפרנסה, כי אם על ידי פח הצדיק
 האמת, שהוא שומר הברית בתכלית השלמות:
 (לק"א ס' כ"ג)

צריך כל אחד לחזר ולבקש מאד ולהתפלל
 להשם יתברך הרבה שיזכה להתקרב לצדיק
 אמת שיהיה גדול במעלה כל כך, שיוכל להכניס
 בו השגות אלקות, שזה עקר התכלית. כי השגות
 אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי כמה
 צמצומים, שהם בחינת הקדמות וסבובים נפלאים
 שהצדיק האמת מסבב עם כל אחד כפי ערכו
 עד שיכוא להשגות אלקות. על כן אי אפשר

לְבוֹא לָזֶה כִּי אִם עַל־יְדֵי רַבִּי אֲמַתִּי הַמַּפְלֵג
בְּמַעֲלָה מְאֹד: (לק"א ס"ו ל' אות א' ב')

וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ אַחַר הַרְבֵּי הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר, כִּי צָרִיכִין
לָזֶה רַבִּי גְּדוֹל מְאֹד, שְׂיוּכָל לְהֵאִיר גַּם בְּךָ הַשְּׁגָת
אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְכָל מָה שֶׁהוּא קָטָן בְּיוֹתֵר, צָרִיךְ
רַבִּי גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, שְׂיִהְיֶה אֲמֵן נִפְלֵא כְּזֶה, שְׂיוּכָל
לְהַלְבִּישׁ שֶׁכָּל עֲלִיוֹן כְּזֶה, דְּהֵינּוּ הַשְּׁגָתוֹ יִתְבַּרְךָ
שְׂמוֹ, לְקָטָן וּמְרַחֵק כְּמוֹתוֹ. כִּי כָּל מָה שֶׁהַחֹלָה
נִחְלָשׁ בְּיוֹתֵר, הוּא צָרִיךְ רוֹפֵא גְּדוֹל בְּיוֹתֵר. עַל־כֵּן
אֵל תְּטַעֵה לּוֹמֵר, דֵּי לִי אִם אֶהְיֶה מְקָרֵב אֶצֶל אִישׁ
כְּשֶׁר פְּשׁוּט הַמַּחְזֵק בִּירְאָת ה' וְנִכְבַּד קִצָּת, וְלָמָּה
לִי לְבַקֵּשׁ גְּדוּלוֹת וְלַחְזוֹר אַחַר הַצְּדִיק הַגְּדוֹל דִּיקָא,
הַלּוֹאִי שְׂאֶהְיֶה מִתְחַלָּה כְּמוֹ אִישׁ כְּשֶׁר הִזָּה (כְּמוֹ
שְׂפוּעִין בְּזֶה כְּמָה אֲנָשִׁים), אֵל תְּטַעֵה לּוֹמֵר כֵּן, כִּי
אֲדַרְבָּא, כָּל אֶחָד כְּפִי מָה שְׂיִודַע בְּנַפְשׁוֹ גְּדָל
פְּחִיתוֹתוֹ וְגָדָל רְחוּקוֹ שְׁנַתְּרַחֵק מְאֹד מֵהַשָּׁם
יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ כֵּן הוּא צָרִיךְ דִּיקָא לְהִתְקָרֵב לְהַרְבֵּי
הָאֲמֵת הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל מָה שֶׁהוּא
קָטָן בְּיוֹתֵר הוּא צָרִיךְ רַבִּי אֲמַתִּי גְּדוֹל בְּיוֹתֵר כַּנִּ"ל:

צָרִיךְ לְקַבֵּל תּוֹכְחָה שֶׁל צְדִיקוֹ אִמְתָּ, וְאֵף עַל פִּי
 לַח
 שֶׁהַתּוֹכְחָה שְׁלָהֶם הוּא לְפַעֲמִים בְּדֶרֶךְ בְּזִיווֹן, אֵף
 עַל פִּי כֵן צְרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תּוֹכְחָתָם. כִּי הַצְדִּיקִים
 הֵם סוֹבְלִים צַעַר גָּדוֹל מֵאֲתָנוּ, כִּי כָּל הָעַסְקִים
 וְשִׂיחַת חֲלִין שְׁלָנוּ הוּא בּוֹדְאֵי רָעָה אֶצְלָם. אֵךְ
 אֶפְלוּ טוֹבֵתָנוּ, שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה שְׁלָנוּ, שֶׁהִיא בְּעָרְפָנוּ
 טוֹב, הִיא גַם בֵּין רָעָה אֶצְלָם, כִּי תְּפִלַּתָנוּ מִבְּלַבְלַת
 אוֹתָם מְאֹד, [מִחֲמַת שֶׁהִיא מְעָרְפֶכֶת בְּמַחֲשָׁבוֹת
 זְרוֹת וּבְלִבּוֹלִים הַרְבֵּה], וּמִחֲמַת זֶה הֵם מוֹכִיחִים
 אוֹתָנוּ לְפַעֲמִים בְּדֶרֶךְ בְּזִיווֹן. אֲבָל אָנוּ צְרִיכִים לְקַבֵּל
 תּוֹכְחָתָם. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְחֶסֶד, וְעַל־יְדֵי זֶה
 מְכַנְיְעִין וּמְשַׁפְּיִין חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וּמְמַשְׁלֵת
 הָעִבּוֹ"ם, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהַעֲלוֹת הַחֲכָמָה
 וְהַשֶּׁכֶל שֶׁעַל יְדֵהָ בָּאִין לְהַשְׁגֵּת אֱלֻקוֹת: (שם אוֹת ז')

הַמִּתְקַרְבִּים לְצְדִיקוֹ אִמְתָּ יֵשׁ בָּהֶם ד' בְּחִינּוֹת
 מ
 שֶׁחָשְׁבוּ רַז"ל לְעִנּוּן ד' שֶׁנִּכְנְסוּ לְפָרְדֵּם. כִּי יֵשׁ מִי
 שֶׁמְקַבֵּל דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל מֵהָרֶב וְנַעֲשֶׂה אִישׁ כְּשֵׁר עַד
 סוּפוֹ, וְזֶה בְּחִינַת נִכְנָס בְּשָׁלוֹם וְיֵצֵא בְּשָׁלוֹם. וְיֵשׁ
 בְּחִינַת הִצִּיץ וְנִפְגַּע, הִצִּיץ וּמָת, דִּהְיָנוּ שְׁנַת־לֵהָב

יוֹתֵר מִדָּאֵי יוֹתֵר מִהַמְּדָה וְעַל־יְדֵי זֶה יוּכַל לָמוּת אוֹ
 לְצֵאת מִדַּעְתּוֹ. אַךְ גַּם עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר: "צַדִּיקִים יִלְכוּ
 בָּם". אָבֵל יֵשׁ מִי שְׁפוּרֵשׁ לְגַמְרֵי וּמִתְרַחֵק מִן
 הַצַּדִּיק וְנַעֲשֶׂה מִתְנַגֵּד וְלֵץ, וְזֶה בְּחִינַת אַחַר שְׁקֻצֵץ
 בְּנִמְיָעוֹת. כִּי הַצַּדִּיק וְהָרַב שְׁבִדּוֹר צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ
 שְׂנֵי הַפְּחוֹת שְׂיֵשׁ לְהַתּוֹרָה: סֵם חַיִּים וְסֵם מָוֶת,
 בְּאִפְנֵי שְׂיִהְיֶה אֶפְשָׁר לְהַמְתַּקֵּרֵב אֵלָיו לְקַבֵּל כְּרִצּוֹנוֹ
 - "צַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ". אִם הוּא
 חָפֵץ בְּאַמֻּת יִזְכֶּה לְקַבֵּל מִהָרַב דְּרֹךְ יִשְׁרָה וְעֵצוֹת
 טוֹבוֹת לָשׁוּב לַהֲשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְאִם לֹא, וְהוּא בָּא
 בְּעַקְמִימִיּוֹת וְטִינָא יֵשׁ בְּלִבּוֹ, יוּכַל גַּם כֵּן לְמַצֵּא
 בְּהָרַב מַה שֶּׁהוּא רוֹצֵה, דְּהֵינּוּ שְׂיִמְצֵא בּוֹ דְּבַר
 שְׂיִכְפֹּר בְּכָל וְיִתְרַחֵק לְגַמְרֵי, וְזֶהוּ בְּחִינַת וּפּוֹשְׁעִים
 יִכְשְׁלוּ בָּם רַחֲמָנָא לְצֻלָּן: (לק"א ס' ל"א אות ט')

עַל־יְדֵי הַצַּדִּיקִים וְעַל־יְדֵי הַתּוֹרָה יִזְכֶּה לְאַהֲבַ
 אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל מְקוֹם, הֵן בְּטִיבוֹ הֵן בְּעֵקֶו,
 וְיִהְיֶה לוֹ שְׁלוֹם בְּמִדּוֹתָיו, הֵינּוּ [שְׁלֵא יִהְיֶה מְחַלֵּק
 בְּמִדּוֹתָיו וּבְמֵאֲרַעוֹתָיו], שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ חֲלוּק, בֵּין
 בְּטִיבוֹ בֵּין בְּעֵקֶו תָּמִיד יִמְצֵא בּוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ. וְכֵן

יְהִי לֹא אֲהַבָּה וְשָׁלוֹם עִם חֲבֵרָיו וְעִם כָּל יִשְׂרָאֵל:
(לק"א סי' ל"ג אות א')

מב
הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הוּא הַנִּקְדָּה הַכְּלָלִית שֶׁל כָּל
יִשְׂרָאֵל. עַל-כֵּן הָעֵקֶר הוּא הַתְּקַשְׁרוֹת הַצַּדִּיקִים
וְלִדְבַר עַמּוּס בִּירְאֵת שְׁמַיִם, וְהֵם יֵאִירוּ וַיַּעֲזְרוּ אֶת
לְבוֹ עַל-יְדֵי נִקְדָּתָם הַקְּדוּשָׁה הַכְּלָלִית. וְאַחַר כֵּן
צָרִיךְ לְדַבֵּר גַּם עִם חֲבֵרָיו בִּירְאֵת שְׁמַיִם, כִּדְרֵי
שְׂקִיבָל מִהַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁל חֲבֵרוֹ. כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל נִקְדָּה טוֹבָה, דִּהְיֵנוּ דְבַר יָקָר מֵהַשְּׂאִין
בְּחֲבֵרוֹ, שְׂזֵאת הַנִּקְדָּה טוֹבָה הִיא בְּחִינַת צַדִּיק
וַיְכּוֹל לְהַשְׁפִּיעַ וּלְהֵאִיר וּלְעֹזֵר לֵב חֲבֵרוֹ, וְחֲבֵרוֹ
צָרִיךְ לְקַבֵּל הַתְּעוֹרְרוֹת מִמֶּנּוּ. וְכֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד
לְקַבֵּל זֶה מִזֶּה וְזֶה מִזֶּה, בְּבְחִינַת וּמִקְבְּלִין דִּין מִדִּין.
וְכֵן צָרִיךְ שְׂיִדְבַר כָּל אֶחָד בְּעַצְמוֹ בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ,
כִּדְרֵי שְׂתֵאִיר הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁלּוֹ בְּעַצְמוֹ מִפְּוֹ לְלִבּוֹ,
וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה מְכַטֵּל עֶרְלַת לְבוֹ, דִּהְיֵנוּ אֲהַבּוֹת
רְעוֹת, שֶׁהֵם כָּל הַתְּאוֹוֹת רְעוֹת, שֶׁהֵם חֲרַפַּת לֵב,
שֶׁהֵם שׁוֹכְרִים לְבוֹ שֶׁל אָדָם: (לק"א סי' ל"ד אות ד')

מג הפלל, שהממשלה ביד הצדיק לפעל פעלות
 כרצונו, כמו שאמרו רז"ל: "מי מושל בי - צדיק".
 ועקר הממשלה להאיר ולהתעורר לב ישראל
 לעבודת השם יתברך. על-כן העקר שיתקשר
 לצדיקי אמת ולדבר עמהם בעבודת השם יתברך,
 ומהם יקבל כח והארה והתעוררות להשם
 יתברך, שישוב אל ה' באמת: (שם אות ב')

מד מאור פני הצדיקים מקבלין מחין ושכל חדש,
 שהוא נשמה חדשה. כי הנשמה הוא השכל, הינו
 כשהצדיק מסביר לו פנים, אזי מקבל שכל חדש
 ונשמה חדשה מאור פניו הקדושים: (לק"א סי' ל"ה
 אות ה')

מז כשהצדיק האמת מגלה איזה דבר תורה, אזי
 מוריד נשמתו הרתין לכל אחד מהשומעין
 התורה לפי בחינתו ותפיסתו: (לק"א סי' לו אות ה')

מו טוב מאד לאדם להרגיל את עצמו לתן בכל פעם
 על פדיון לצדיקים ויראים כדי להמתיק ולבטל
 ממונו כל הדינים. הינו אפלו פשאין לו צרה ח"ו,
 אף על פי כן יתן בכל עת על פדיון, כדי להמתיק

לקוטי

צדיק

עצות

שמה

מַעֲלֵיו הַדִּינִים שֶׁלֹּא יָבֹוא לְיַדֵּי צָרָה ח"ו: (ח"י מוהר"ן
סימן תקל"ט)

מז כֶּשֶׁמְמַלֵּא גְרוֹנָם שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים יוֹן הוּא בְּחִינַת
פְּדִיּוֹן וּמִמַּתִּיק הַדִּינִים: (לק"א סי' מ"א)

מח עַל־יַדֵּי אֱמוּנַת חֲכָמִים, שְׂמַאֲמִין שֶׁכָּל דְּבָרֵיהֶם
וּמַעֲשֵׂיהֶם אֵינּוּ פְּשׁוּט וַיֵּשׁ בָּהֶם רְזִין, עַל־יַדֵּי זֶה
נִמְתַּקֵּין הַדִּינִים: (לק"א סי' מ"ב)

מט גַּם מִי שֶׁעוֹשֶׂה לְבוֹשׁ נָאָה לְצַדִּיק עַל־יַדֵּי זֶה
נִמְתַּקֵּין הַדִּינִים: (שם)

נ הַכֶּלֶל וְהַעֲקָר שֶׁיְהִיָּה לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים, וּלְהַזְהֵר
בְּכַבּוּדָם וְלִירֵא מֵהֶם מְאֹד. וְאִף אִם נִדְּמָה לוֹ שֶׁהֵם
עוֹשִׂים ח"ו כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה, הוּא צָרִיךְ לְהֶאֱמִין
שֶׁפְּוֹדָאֵי הֵם עוֹשִׂים נְכוֹנָה עַל פִּי הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה
נִמְסָרָה לְחַכְמֵי הַדּוֹר לְדַרְשָׁהּ כְּפִי מַה שִׁיּוֹדְעִים,
עַל־כֵּן צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ שִׁכְלוֹ וְדַעְתּוֹ רַק לְסַמְךָ
עֲלֵיהֶם: (לק"א סי' נ"ז אות א')

נא כָּל הַרְפּוּאוֹת תְּלוּיִים בַּתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה נִמְסָרָה
לְחֲכָמִים, וְאַנְחֵנוּ מְצִוִּים לְשָׁמַע מֵהֶם וּלְבַלִּי לְסוּר
מִדְּבָרֵיהֶם יָמִין וּשְׂמָאל. וּמִי שֶׁמְזַלְזֵל בְּדְבָרֵיהֶם וְאִין

מֵאֲמִין דְּבִרְיָהֶם, מַחֲמַת שְׁנַדְמָה לוֹ שְׁמֵדֵאֲוִרְיָא
 אִינוּ בְּנֵי, עַל־יְדֵי זֶה נַחֲלָה בְּמַכָּה שְׂאִין לָהּ רַפּוּאָה
 וַיִּמַּת בָּהּ: (שם)

בב כְּשֶׁנּוֹפְלִים מֵאֲמוּנַת חֲכָמִים הַתְּקוּן לְזֶה נָדָר, שְׂיִדָּר
 אִיזְהוּ נָדָר וַיִּקָּים מִיָּד. עַל־יְדֵי זֶה יָשׁוּב לְאֲמוּנַת
 חֲכָמִים וַיִּזְכֶּה לְרַפּוּאָה, וְעַל־יְדֵי זֶה מִתְנוּצָצִים בּוֹ
 אֲוֵרוֹת הָאֲבוֹת, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכָה לְעִנּוּג שְׂפָתַי, הֵינּוּ
 בְּחִינַת אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה. וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְבִטּוּל
 הַפֶּעַם וְלַהֲכַנִּיעַ וְלַהֲפִיל הָאוֹיְבִים וְהַשְּׂנְאִים, וְעַל־
 יְדֵי זֶה יִפֹּל שְׂעֵר דְּסַמְרָא אַחֲרָא, וַיָּבֵא מְשִׁיחַ וַיִּבְנֶה
 שְׂעֵרֵי הַקִּדְשָׁה: (שם אות ב')

בב הַצְּדִיק הָאֲמֵת הוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה וְהוּא כָּלוּל
 בְּשִׁלְשָׁה אֲבוֹת, וְהוּא מִמְשִׁיךְ הַשְּׁלֵשָׁה הַשְּׁפָעוֹת
 שֶׁהֵם בְּחִינַת בָּאָר וְעִנּוּן וּמֶזֶל, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲכִילָה
 וַיִּשְׁתַּיָּה וּמְלַבּוּשִׁים, וְהוּא לוֹחֵם תָּמִיד מְלַחֲמוֹת ה',
 כִּי הוּא לוֹחֵם כְּנֶגֶד קְלַפַּת עֲמֶלֶק שֶׁהוּא פָּגֶם
 הַבְּרִית שְׁנִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ, וְהַצְּדִיק מְכַנִּיעַ אוֹתוֹ וְאֵת
 כָּל הַצָּרִים הָרוֹדְפִים אַחֲרָיו חֲלוּשֵׁי כַח שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל,
 וּמְחַזֵּק אוֹתָם וּמְכַנְּסִים אוֹתָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,

וממשיך אותם לבחינת תקון הברית. ועל־ידי זה זוכין לשפע כפולה, הינו בחינת לחם משנה בשבת, הינו משנה תורה שזוכה לחדש בשבת חדושין דאורייתא על חד תרין, ועל־ידי זה זוכה לרפואת הנפש ורפואת הגוף, ועל־ידי זה נתעורר העולם לתשובה מאהבה. וכל הפשרים שבודר נתרפאים ונעשים מכבדים בעיני הבריות, ועל־ידי זה מקבלין כל אחד חדושי תורה שהיא תורה הצפונה שהשפיע הצדיק ביום השבת: (לק"א סי' ג"ח)

על־ידי אמונת חכמים נודבך המוח וזוכה לישכל יד ברור, ועל־ידי זה יזכה להוציא ולקבל מכל מה שלומד בהתורה משפטי אמת, דהינו הנהגות ישראל לעבוד אותו יתברך, שידע איך להתנהג בכל דבר הוא והתלויים בו. אבל בשפוגם ח"ו באמונת חכמים, הוא נדון ביגיעת פשר, דהינו במותרות, בצואה רותחת, שעולים לו עשנים סרוחים אל המוח ומערבבין ומבלבלין מוחו ודעתו, ואזי אינו יכול להוציא מלמודו משפטי אמת והנהגות אמתיות, אדרבא, הוא מוציא דברים

הפוכים מן האמת. ועל־ידי זה אין לו עצה שלמה לעולם, והוא תמיד מספק ועצתו חלוקה לכאן ולכאן, כי על־ידי פגם אמונת חכמים נעשה לבו מטנף כמו בית הפסא על־ידי שגדון במותרות כנ"ל, ועל־כן כל עצותיו [הם עצות] נבערות, ואינו יודע לגמר עצה שלמה בלבו, אידך להתנהג בשום דבר: (לק"א סי' ס"א אות א')

נה עקר המחלקת שבא על האדם הוא מחמת פגם אמונת חכמים על שלא האמין בהצדיקים, שהם החכמים, ודבריהם וספריהם הקדושים לא היו חשובים בעיניו כלום, והיה בעיניו אך למותר, מכל שכן וכל שכן אם ח"ו, היה מלעיג עליהם. ועל ידי כל זה בא מחלקת, לפי הפגם ח"ו. על־כן צריך כל אחד לשום אל לבו, להתבונן מהמחלקת כמה הוא צריך לשוב על פגם אמונת חכמים, שמשם בא המחלקת. ועל־ידי זה ישוב בתשובה ויתקן פגם אמונת חכמים, ויחזרו כל הספרים הקדושים ויהיו נחשבים בעיניו, וידע ויאמין, כי כלם צריכין להעולם. ועל־ידי זה יהיה נטהר

מִהַטְנַפֶּת הַנַּ"ל, וַיִּזְכֶּה לְעֵצָה שְׁלֵמָה. וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיוּ נִמְתָּקִין כָּל הַצְּמֻצּוּמִים שֶׁהֵם הַדִּינִים. וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ אִיזָה דִין וְצְמֻצּוּם, הַכֹּל נִמְתָּק עַל־יְדֵי זֶה, עַל־יְדֵי תִקּוּן הָאִמוּנָה הַנַּ"ל, שְׁמֵאֲמִין בְּהַצְדִּיקִים אֲמֵתִיִּים וּבִסְפָרֵיהֶם הַקְדוּשִׁים: (שם אות ה')

בְּכָל פַּעַם שֶׁבָּא לְהַצְדִּיק, צָרִיךְ שִׁירָאָה שְׂיִבּוֹא בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, לֹא כִּמוֹ שֶׁכִּבְר הָיָה אֵצֶל הַצְדִּיק וְעַכְשָׁו הוּא בָּא פַּעַם שֵׁנִית, רַק כִּמוֹ שֶׁבָּא עַכְשָׁו מִחֻדָּשׁ פַּעַם רִאשׁוֹן, כִּי צָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ כִּי עָקֵר הוּא הִתְחַלָּה (עַיֵן יִרְאֶה אוֹת י"ג): (לק"א סי' ס"ב בסוף)

דַּע, שֶׁהַצְדִּיקִים הַמְּנַהֲיגִים הָאֲמֵתִיִּים יֵשׁ בָּהֶם כֹּמָה שְׁנוּיִים בְּעֵינֵי הַנְּהַגַת בְּנֵי הָעוֹלָם הַמְתַּקְרְבִים אֲלֵיהֶם. כִּי לַפְּעָמִים הַצְדִּיק מְתַקְרֵב עֲצֻמוֹ אֶל הָעוֹלָם מְאֹד, וְלַפְּעָמִים הוּא מְכַסֶּה עֲצֻמוֹ וּמַעֲלִים עֲצֻמוֹ מֵהֶם מְאֹד וּמְתַרְחֵק מֵהֶם מְאֹד. וְלֹא דִי שְׁמֵתַרְחֵק מֵהֶם וּמְתַרְוֵם מֵהֶם וְאִינֶם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, אַף גַּם נוֹפְלִים עָלָיו קִשְׁיוֹת

וּתְמִיּוּת, עַד שְׁנַעְקֶם וְנִתְפַּלְּל מִחֶם מִהֲנִגּוּתוֹ עִמָּהֶם. וְכֹל זֶה לְמִזְבַּח הַמִּתְקַרְבִּים אֱלֹוֹ. עַל־כֵּן אֵל יִבְהַלֹּךְ רַעֲיוֹנֶיךָ עַל זֶה כִּי הִפֵּל לְמִזְבַּחְךָ: (לק"א סי' ס"ג)

יֵשׁ שָׂדֵה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁשֵׁם גְּדֻלִים כָּל הַנְּשַׁמּוֹת, וְאֵלֹו הַנְּשַׁמּוֹת צְרִיכִין בְּעַל הַשָּׂדֵה שְׁיַעֲמֶק בְּתַקּוּנָם. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד שְׁרוּצָה לְרַחֵם עַל נַשְׁמָתוֹ, לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן הַרְבֵּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ כָּל יָמָיו, שְׁיִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק הַזֶּה שֶׁהוּא בָּחֶ? יֵנֵת בְּעַל הַשָּׂדֵה, שֶׁהוּא מִסְתַּפֵּל עַל כָּל אֶחָד לְהַבִּיאֹו אֶל הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִי שֶׁהוּא כֵּלֹו טוֹב כֵּלֹו אֶחָד, שְׁעַל־יָדֵי זֶה הַתְּפִלָּה בְּתְכֵלִית הַשְּׁלֵמוֹת (עַן תְּפִלָּה [ג"ח]). כִּי אִי אֶפְשֶׁר לָבוֹא אֶל הַתְּכֵלִית הַטּוֹב הַנִּצְחִי כִּי אִם עַל־יָדֵי הַצְדִּיק הַזֶּה, שֶׁהוּא בָּחִינֵת בְּעַל הַשָּׂדֵה הָעֲלִיּוֹנָה: (לק"א סי' ס"ה)

דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת אֶצֶל הַסְּתַלְקוֹת הַצְדִּיק, אֶפְלוּ מִי שְׁאִינֹו תְלֻמִּידוֹ. כִּי נִתְגַּלָּה אִזּוּ הָאָרֶה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהוּא טוֹבָה גְּדוֹלָה לְכָל מִי שְׁנִמְצָא שָׁם, וְזוֹכִין עַל־יָדֵי זֶה לְאֲרִיכוֹת יָמִים. אַךְ

הַתְּלַמִּידִים הָעוֹמְדִים אָז, מִגִּיעַ לָהֶם הָאַרְהַ גְּדוֹלָה
 מְאֹד בְּיוֹתֵר, וַיְכוּלִין לְזִכּוֹת אָז לְקַבֵּל פִּי שְׁנַיִם
 בְּרוּחוֹ שֶׁל רַבּוֹ, וּבִלְבָד כְּשֶׁהֵם מְקַשְׂרִים בּוֹ הַיֵּטֵב
 הַיֵּטֵב כַּעֲנָפִים בְּאֵילָן, עַד שֶׁהֵם מְרַגְּיִשִׁים כָּל
 הָעֲלִיּוֹת וְהַיְרִידוֹת שֵׁישׁ לְרַבֵּם, אֶפְלוּ בְּשַׁעַה שְׂאִינָם
 אֶצְלוֹ. וְאִזִּי יְכוּל לְהִיּוֹת שֶׁהַתְּלַמִּיד יִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה
 וַיַּעֲשֶׂה עֲבֹדוֹת וְצַדִּיקוֹת יוֹתֵר מֵרַבּוֹ, וּבִאֲמַת הַכֹּל
 בְּרוּחַ שֶׁל רַבּוֹ: (לק"א ס' ס"ו אות א')

צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּכֹל פְּעַם,
 וְעַל-יְדֵי שְׂרָגִיל בְּיוֹתֵר לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ עַל-יְדֵי זֶה
 יוּכַל לְזִכּוֹת לְבַחֲנֵית פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחַ שֶׁל רַבּוֹ: (שם)

עֵקֶר גְּדֻלַּת הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם
 יִתְגַּלֶּה רַק לְעֵתִיד בְּיוֹם הַדִּין הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא, כִּי אָז
 יֵרְאוּ הַכֹּל אֶת גְּדֻלַּתָם וְתַפְאֲרָתָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים
 וְהַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקָם, מָה רַב
 טוֹב הַצִּפּוֹן לָהֶם. וְכֵן לְהַפְּךְ, יֵרְאוּ הַכֹּל אֶת מַפְלַת
 הָרָשָׁעִים. כִּי אָז יִהְיֶה יוֹמָא דְדִינָא רַבָּא, שְׂיִהְיֶה
 הָאָדָם נִדּוֹן עַל כָּל מַעֲשָׂה, עַל כָּל פְּרַט וּפְרַט, וְלֹא
 יוֹתֵרוּ לוֹ עַל שׁוּם דְּבַר קָטָן, כִּי אִין שְׂכַחָה לְפָנָיו

יתברך, והכל יהיה נזכר לו אז. ואז יראו החלוק
 שבין צדיק לרשע, ובין מי שזכה להתקרב
 ולהתחבר לצדיקי אמת, ובין מי שחלק עליהם.
 ואז יתהפכו הכל להשם יתברך אפלו אמות
 העולם, ויקראו כלם בשם ה'. ועל ידי שמתפללין
 באמת להשם לבדו בלי שום פניה בשביל בני
 אדם, על ידי זה זוכה להמשיך בחינה זאת של
 עולם הבא בעולם הזה, דהינו שיהיה מפלה
 לרשעים גם בעולם הזה עד שיכרחו כלם לשוב
 אל ה'. ועל ידי זה נשלם הדבור דקדשה, ועל ידי
 זה זוכין להוציא מכח אל הפעל, דהינו לגמור
 בפעל כל הדברים שבקדשה שחושק לעשות:

(שם אות ג')

על ידי הצדיק ממשיכין על עצמו בחינת מים כב
 קרים להחיות נפשו העיפה, ועל ידי זה זוכה
 להתפלל בכל לבו בבחינת כל עצמותי תאמרנה
 וכו', שזה עקר שלמות התפלה. וזהו החלוק שבין
 השומע מפי הצדיק ללומד מתוך הספר. כי
 בששומע מפי הצדיק, אזי משפיע לו בחינת מים

קרים להחיותו כראוי לו לפי מדרגתו לפי מה
שנפשו עיפה, אבל כשלומד מתוך הספר, אינו
יודע איך להחיות נפשו העיפה כראוי לו לפי
מדרגתו בכל עת: (לק"א סי' ס"ז אות ח')

הצדיק האמת יש לו כח המושך להמשיך כל
העולם אליו, לקרבם להשם יתברך ולתורתו. ומה
שרחוקים ממנו ואין הכל נמשכים אליו, זה הוא
עלידי כח המכריח שהוא כנגד כח המושך של
הצדיק. כי יש בני אדם שעלידי דבוריהם
ומעשייהם [הם] מפסיקין ומכריחין להתרחק
מהצדיק האמת. ועקר התגברות כח המכריח
הוא עלידי גאות וגסות הרוח וכבוד, שמתירא
שיהיה נפחת כבודו ויתבזה כשיתקרב אל האמת.
על־כן כל מי שרוצה לידע האמת לאמתו, ישפיל
דעתו באמת, ויזכר פחיתותו ושפלותו באמת,
[וכל מה שעבר עליו מעודו. וכשירגיש שפלותו
באמת], אז בודאי יתגלה לו האמת, ויתגבר כח
המושך על כח המכריח, ויהיה נמשך בזריזות
גדול להצדיק האמת: (לק"א סי' ע')

סד כל מה שְׁהָאָדָם מְקַטֵּין אֶת עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ
כַּח הַמּוֹשֵׁף בְּיוֹתֵר, דְּהֵינּוּ לְמוֹשֵׁף שְׂכִינַת אֱלֹקוֹתוֹ
לְמַטָּה, שְׂיִשְׁכֵּן עִמָּנוּ הוּא יִתְבַּרֵּךְ, וְכֵן לְהַמּוֹשֵׁף
אֲנָשִׁים אֵלָיו לְקָרְבָם לְעַבְדָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכֵן לְהַמּוֹשֵׁף
הַשְּׂפָעוֹת וּבְרָכוֹת לְיִשְׂרָאֵל. וְכֵמוֹ בֵּן הוּא קָרוֹב
וְסֻמוּךְ בְּיוֹתֵר לְהַכַּח הַמּוֹשֵׁף שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת:
(שם)

סה בְּשָׁנוֹתַי צָדָקָה לְהַצְּדִיק שֶׁהוּא עָנוּ גְּדוֹל, הוּא
מִתְבַּרֵּךְ מִיָּד: (שם)

סו קִשָּׁה מְאֹד לְהִיּוֹת מְפָרְסָם (עַיֵן כְּבוֹד סִימָן כ"א [וְסִימָן ל']):
(ל"א ס' ע"א)

סז יֵשׁ צְדִיקִים שְׂמֻקְבְּלִין מֵעֲצָמוֹן עֲלֵיהֶם הַיְסוּרִין
בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְשַׁפַּע רוּחַנִיּוֹת
גְּבוּהַ מְאֹד: (שם)

סח צְרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיקִים אֲמֵתִיִּים, כִּי
אִפְלוּ מִי שְׁלֹמֵד וְעוֹבֵד עֲבוֹדָתוֹ תְּמִיד, אֵין יוֹדֵעַ
אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּעֲבוֹדָתוֹ בְּלֹא הַצְּדִיק: (ל"א ס' ע"ו)

מה שְׁהַצְדִּיק מְדַבֵּר עִם הָעוֹלָם לְפַעֲמִים שִׁיחַת חֲלִין, הוּא טוֹבָה גְּדוֹלָה לָהֶם. כִּי דִיְקָא עַל-יְדֵי זֶה [הוּא] מְקַשֵּׁר אוֹתָם אֶל הַדַּעַת, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה. כִּי יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂרָחוּקִים מֵהַתּוֹרָה מְאֹד, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְקַרְבָּם עַל-יְדֵי דְבָרֵי תּוֹרָה כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁיחַת חֲלִין דִּיְקָא, שֶׁהַצְדִּיק מְלַבֵּשׁ בָּהֶם אֶת הַתּוֹרָה. גַּם לְפַעֲמִים הוּא טוֹבָה לְהַצְדִּיק, שְׂצָרִיךְ לְפַקֵּחַ דַּעְתּוֹ וּלְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ [עַל-יְדֵי] שִׁיחָה זֹאת, וּמִמִּילָא מַגִּיעַ טוֹבָה גְּדוֹלָה לְזֶה הָאִישׁ, שְׁמַדְבֵּר עִם הַצְדִּיק שִׁיחַת חֲלִין וּמַחֲיָה אוֹתוֹ: (לק"א סי' פ"א)

ע על-יְדֵי הַמַּחְלֶקֶת שֵׁישׁ עַל גְּדוּלֵי הַצְדִּיקִים, עַל-יְדֵי זֶה יָהִי יְכוֹלִין לְהַמְשִׁיךְ הַשֶּׁפַע בְּלֵי קַמְרוּגָא: (לק"א סי' פ"ח)

עא מה שְׂצָרִיכִין לְגַסֵּעַ לְהַצְדִּיק וְלֹא דֵי בְּסַפְרֵי מוֹסֵר, מְפָרֵשׁ בַּתּוֹרָה [(שְׁמוֹת י"ז) "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זְכָרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ". כִּי אִף שְׂאֵמַר לוֹ לְכָתֹב בְּסֵפֶר, אִף עַל פִּי כֵן לֹא הִסְתַּפֵּק בְּזֶה, וְצִוָּה לוֹ "וְשִׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ", שְׂיַדְבֵּר עִמּוֹ

פה אל פה. כי העקר מה ששומעין מפה הצדיק. ועין מדרש דברים פרשה ג' על פסוק, "שמע ישראל היום אתה עובר" וכו', עין בפנים סימן ק"כ. גם למוד בפספר הוא בחינת נעשה, ושמיעה מפי הצדיק הוא בחינת נשמע. וישראל אבדו את פתר הנעשה על ידי חטא העגל, ולא נשאר להם כי אם הנשמע, כמובא במדרש [הנ"ל]. על-כן אין בפספר פח כל כך לעורר אותו כמו ששומע מפי הצדיק בעצמו, שזה בחינת נשמע שנשאר לישראל: (לק"א סי' ק"כ)

עב העקר והיסוד שהכל תלוי בו, הוא לקשר עצמו להצדיק שפדור ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות מדבריו ח"ו ימין ושמאל. וצריך להשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו באלו אין לו שום שכל בלעדי אשר מקבל מהצדיק והרב האמת. וכל זמן שנשאר אצלו שום שכל עצמו אינו בשלמות ואינו מקשר להצדיק: (לק"א סי' קכ"ג)

עג האמונה לבדה שמאמין בהצדיק ומקרב עצמו אליו, אפלו אם לא יקבל ממנו כלל, זה בעצמו טוב מאד. כי על־ידי האמונה וההתקרבות לבד נאכל הרע שלו ונתהפך למהות הצדיק, ובלבד שיהיה פונתו לשמים. אבל מי שנוסע ומקרב עצמו לצדיקים בשביל פונה אחרת, לא יועיל לו ההתקרבות כלל: (לק"א סי' קכ"ט)

עד התקרבות להצדיק מבטל הגדלות (וכן מבאר לעיל אות י"ז). על־כן זה סימן אם הוא מקשר להצדיק באמת, אם יש לו שפלות: (לק"א סי' קל"ה)

עה אם הוא מקשר להצדיק יוכל להרגיש קדשת יום טוב. ועל־ידי זה מעלה מלכות דקדשה מבין הקלפות, ונופל מלכות הרשעה: (שם)

עו עקר ההתקשרות הוא אהבה, שיאהב את הצדיק אהבה שלמה שיהיה נפשו קשורה בנפשו, עד שעל־ידי אהבת הצדיק יתבטל אהבת נשים בבחינת "נפלאת אהבתך לי" וכו': (שם)

עו הַשְּׁבֵתִים שְׁשׁוֹכְתִים אֶצֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא כְּמוֹ
תַּעֲנִית: (לק"א סי' קס"ז)

עח צְרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד לְגַרֵשׁ מִקְרֵבוֹ הַרוּחַ שְׁטוּת, מֵהַ
שְׁלָבוֹ מְלֵא מְרוּחַ שְׁטוּת הַדְּבּוּק בּוֹ. וְעַל־יְדֵי
שְׁנַת־קֶשֶׁר לְהַצְּדִיק הָאֵמֶת, הֵינּוּ שְׂיָאֵהֵב אֶת
הַצְּדִיק אֶהֱבֵת נַפְשׁ, עַל־יְדֵי זֶה מְגַרֵשׁ בְּמַהֲרֹת
גְּדוֹל אֶת הַרוּחַ שְׁטוּת מִקְרֵבוֹ. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה
לְיָלֵב גְּשֶׁפֶר: (לק"א סי' קע"ו)

עט מִי שְׁמַאֲמִין הַיֵּטֵב בְּדַבְּרֵי הַצְּדִיקִים, הוּא רוֹאֵה
מֵהֶם מוֹפְתִים גְּדוֹלִים בְּכָל עֵת. כִּי הַצְּדִיקִים
אֲמִתִּיִּים מְלֵאִים מוֹפְתִים, וּמִי שְׁמַאֲמִין בָּהֶם
וּמְשִׁים יָלֵב לְדַבְּרֵיהֶם, הוּא רוֹאֵה וּמוֹצֵא אַחֵר כְּךָ
שֶׁכָּל מֵה שֶׁנַּעֲשָׂה אַחֵר כְּךָ, הַכֹּל הָיָה מִרְפוּז
בְּדַבְּרֵיהֶם: (לק"א סי' קפ"ו)

פ קָדָם שְׂיֹצֵא הָאָדָם לְאוֹר הָעוֹלָם מְלַמְּדִין וּמְרַאֲיִן
לוֹ כֹּל מֵה שֶׁצְּרִיךְ לַעֲבֹד וּלְהַשְׁיֵג בְּזֶה הָעוֹלָם. וְכִיוֹן
שְׂיֹצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם, מִיָּד גִּשְׁפָּח וְנֶאֱבָד מִמֶּנּוּ הַכֹּל.
וּבְשֶׁבִיל זֶה הוּא צְרִיךְ לְנַסֵּעַ לְהַצְּדִיק לְבַקֵּשׁ אַחֵר

אֲבַדְתּוּ. כִּי כָּל הָאֲבֵדוֹת הִלְלוּ שָׁל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם,
כֻּלָּם יֵם אֵצֶל הַצְּדִיק: (לק"א סי' קפ"ח)

כָּל הַדְּבוּרִים שְׁמֹדְבָרִים עַל הַצְּדִיק הָאֵמֶת וְעַל
אֲנָשָׁיו יֵם טוֹבוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד בְּגִשְׁמֵי וּבְרוּחֵי:
(לק"א סי' קפ"א)

מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ דְּבוּר מִפִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וּבִפְרָט
כְּשֶׁרוֹאֶה אוֹתוֹ, אֵיזִי הוּא מְקַבֵּל בְּחִינַת הַפְּנִים
שֶׁל הַצְּדִיק, וּבְחִינַת שְׂכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ. אִךְ צָרִיךְ
לְשָׁמֵר מִשְׂכָּחָה, כִּי שְׂכָחָה מִשְׂפַּחַת כָּל זֶה
מִמֶּנּוּ. וּכְשֶׁזּוֹכֶה לְזַכְרוֹן, לְזַכֵּר דְּבָרֵי הַצְּדִיק כְּמוֹ
שְׁאֵמְרָם, אוֹ עַל-יְדֵי מַה שְׁחֹזֵר ק"א פְּעָמִים,
שְׁעַל-יְדֵי זֶה זוֹכְרוֹ, אִזּוֹ כְּשֶׁאֹמֵר זֶה הַדָּבָר בְּשֵׁם
הַצְּדִיק, נִצְטִיר לְפָנָיו דְּמוּת דְּיוֹקְנֵי שֶׁל הַצְּדִיק,
וְהָרִי הוּא כְּאֵלוֹ אָמְרוּ הַצְּדִיק בְּעֶצְמוֹ, אִךְ
שְׂיֵהִיָּה הַזְּכָרוֹן בְּאֵמֶת בְּכַח הַזְּכָרוֹן: (לק"א סי'
קצ"ב)

כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ הַחֲדוּשׁ מִפִּי הָרַב בְּעֶצְמוֹ בְּעֵת שְׁחִדוּשׁ
אוֹתוֹ הָרַב, עַל-יְדֵי זֶה יִזְכְּרֵהוּ הַיָּטֵב. אֲבָל כְּשֶׁאֵינּוּ
שׁוֹמֵעַ מִפִּי הָרַב בְּעֶצְמוֹ, אוֹ אֲפֵלוֹ מִפְּנֵי לְאַחַר כָּדָה,

שְׁלֹא בָעֵת שְׁחִדֵּשׁ אוֹתוֹ הַחֲדוּשׁ, אֲזִי יִכּוֹל לְשַׁכַּח
בְּנֶקֶל: (שם)

פד מה שְׁהַרְשָׁעִים עוֹשִׂים יְסוּרִים לְצַדִּיקִים וְרוֹדְפִים
אֶת הַצַּדִּיקִים, זֶה סִבָּה מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּדְרֵי
שְׂיִתְבּוֹנֵן הַצַּדִּיק וַיִּפְשָׁשׁ בְּמַעֲשָׂיו. וְהֵם כְּמוֹ
שׁוֹמְרִים לְשֹׁמֵר אֶת הַצַּדִּיק מִלְּפֹל בְּגַשְׁמִיּוֹת: (לק"א
סי' ר"ח)

פה גַּם הוּא טוֹבָה לָהֶם לְצַדִּיקִים מְעַט הַמַּחְלֶקֶת שֵׁשׁ
עֲלֵיהֶם, כִּי הַמַּחְלֶקֶת הוּא כְּמוֹ מַכְסֵה לָהֶם, שְׁלֹא
יִתְגַּלּוּ וַיִּתְפָּרְסְמוּ יוֹתֵר מִכִּדְרֵי הַצַּדִּיק. אֲךָ הַחוֹלְקִים
רוֹצִים לְכַסּוֹת לְגַמְרֵי לְהַעֲבִירָם מִן הָעוֹלָם ח"ו.
אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא יַעֲזֹבָם בְּיָדָם: (שם)

פו אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְמַחֲזִין זָכִים וּמַחְשָׁבָה טְהוֹרָה אֶלֶּא
עַל־יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים, וְעַל־יְדֵי זֶה עָקַר
הַמַּתְקַת הַדִּינִים. וּבְשִׁבִיל זֶה צְרִיכִים לְנַסֵּעַ
לְצַדִּיקִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה (עַן רֹאשׁ־הַשָּׁנָה סִימָן וַא"ו):
(לק"א סי' רי"א)

פז פֶּחַ הַדְּבֹר בָּא עַל־יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים: (לק"א
סי' רי"ב)

פח אָפְלוּ הַרְחוּקִים מִן הַצְּדִיק הֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת
וְהָאָרֶה מִמֶּנּוּ: (לק"א סי' רכ"ד)

פמ סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מַצְדִּיקִים, דְּהִינוּ שְׂמִסְפְּרִין מֵהַ
שְׁנַעֲשֵׂה עִמָּהֶם, וְאֵת כָּל הַגְּדוּלוֹת אֲשֶׁר עָשׂוּ, הוּא
דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד וְעַל-יְדֵי זֶה נִטְהַר מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְעַל-
יְדֵי זֶה מִמְתִּיק הַדֵּינִים וְנִצּוֹל מִכָּל הַצָּרוֹת. אָבֵל אֵי
אֲפָשָׁר לְסַפֵּר מַעֲשֵׂיֹת מַצְדִּיקִים כִּי אִם מִי שִׁוִּידַע
לְהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, דְּהִינוּ בֵּין מַעֲשֵׂיֹת
שֶׁל צְדִיקִים לְמַעֲשֵׂיֹת שֶׁל רָשָׁעִים וְשִׁקְרָנִים (ע"ז
בְּפָנִים בְּסִימָן רל"ד). וְזֶה זוֹכֵן עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: (לק"א
סי' רל"ד)

צ כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת הֵם בָּאִים רַק מֵהַצְּדִיק הָאֱמֵת. וְעַל-
כֵּן מִי שֶׁהוּא רְחוּק מֵהַצְּדִיק, אֵינוּ בָּא לוֹ בְּקִשְׁי גְּדוֹל
הַשְׁפָּע שָׁלוֹ, עַד שִׁישׁ שְׂאֵפְלוּ כְּשִׂמְמִשְׁךְ אִיזָה
עֲשִׂירוֹת הוּא מֵת עַל יְדֵי זֶה, וְלִפְעָמִים גַּם
הָעֲשִׂירוֹת נֶאֱכָד וְאִינוּ נִשְׁאָר אֲפָלוּ לְבַנְיָו. וְכֵן זֶה
מִחֲמַת הַתְּרַחֲקוֹת מֵהַצְּדִיק: (לק"א סי' ר"מ)

כז עַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מַצְדִּיקִים נִתְעוֹרֵר וְנִתְלַהֵב
הַלֵּב בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּחֶשֶׁק נִמְרָץ

מֵאֵד. וְכַמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד סִפְרוּ,
שֶׁעֵקֶר הַתְּעוֹדוֹת שְׁלָהֶם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הָיָה עַל־
יְדֵי סִפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מִצְדִיקִים, וְזֶה הַבְּעִיר לָבֶם
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיִּגְעוּ בַּעֲבוּדָתוֹ וְזָכוּ לָמָּה
שֶׁזָּכּוּ, אֲשֶׁרֵי לָהֶם: (לק"א סי' רמ"ח)

צב הַצְּדִיק בַּעֲצֻמוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשְׁיִגוֹ כִּי אֵין בּוֹ שׁוֹם
תְּפִיסָה, רַק עַל־יְדֵי אַנְשָׁיו יִכּוֹלִין לְהַבִּין עֵצִם
נוֹרָאוֹת גְּדֻלָּתוֹ. כִּי עַל־יְדֵי שְׂרׁוּאֵין שְׂאֲנָשָׁיו הֵם
אַנְשֵׁי מַעֲשָׂה, הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ ה' בְּאַמֶּת, עַל־יְדֵי זֶה
יִכּוֹלִין לְהַבִּין עֵצִם גְּדֻלַּת הַצְּדִיק: (לק"א סי' ק"מ)

צג כָּל הָעֲצוֹת צְרִיכִין לְקַבֵּל מִצְדִיקוֹ אֶמֶת, וְעַל־יְדֵי זֶה
נִמְתְּקִין הַדִּינִים וַיָּבֹא לוֹ יְשׁוּעָה (וְעַן עֲצָה): (לק"א סי'
קמ"ג)

צד הַצְּדִיק הַכּוֹבֵשׁ אֶת יְצֵרוֹ, וְאַפְלוּ בְּמָה שֶׁהִתֵּר לוֹ
הוּא אוֹחִז אֶת תְּאֻדוֹתוֹ בְּיָדוֹ, הוּא תְּמִיד חַי אֶפְלוּ
לְאַחַר מִיתָה. וַאֲיֵין חֲלוּק אֶצְלוֹ בֵּין חַיִּים לְמִיתָה:
(לק"א סי' קמ"ד)

צה עַל־יְדֵי רַבֵּי אֶמֶתֵי עִם תְּלַמִּידִים נִתְתַּקֵּן הַכֹּל,
דְּהֵינּוּ תְּקוּן הָאִמוּנָה וְתְּקוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא תְּקוּן

המחין ותקון השנה שתהיה בקדשה ובטהרה,
ועלידי זה נצולין מטמאת מקרה ח"ו, בכל
הבחינות (עין ברית אות נ"ו). גם כל החמשה חושים
של המוח נתתקנים עלידי שבאים לצדיק שהוא
רבי אמת. כי עלידי הראיה בעצמה שרואין את
הרב נתתקן חוש הראות, כי הראיה בעצמה
שרואין את הרב הוא דבר גדול. ועלידי ששומעין
המוסר של הרב, עלידי זה מתקנין חוש
השמיעה. ועלידי הפרחות והיגיעות שיש לכל
אחד כדי לנסע ולבוא אל הרב, כי אי אפשר לבוא
אל הרב ולקבל ולניק מחכמתו הקדושה בייאם
עלידי טרחות ויגיעות, ועלידי אלו הפרחות
[והיגיעות] מתקנין חוש הריח. ועלידי שזוכה
לטעם ולהרגיש טעם אמרי נעם של הרב, עלידי
זה נתתקן חוש הטעם. ועלידי ההוצאות שיש
לכל אחד שמוציא את ממונו ויגיע כפו כדי לבוא
להרב, עלידי זה נתתקן חוש המשוש. ועקר זמן
הקבוץ להרב האמת הוא בראש השנה, ואז הוא
עקר תקון של הה' חושים הנ"ל, ואז נתתקנים כל

הַתְּקוּנִים הַנִּזְכָּרִים בְּתַקּוּנֵי נַפְלָאִים: (לק"ת סי' ה' אות

ט"ו)

הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא רַחֲמָן מְאֹד עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא
 מֵרַחֵם בְּרַחֲמָנוּת הָאֵמֶת עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא
 לְהַכְנִים בָּהֶם הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה, לְהוֹדִיעֵם כִּי ה'
 הוּא הָאֱלֹקִים וּלְהוֹצִיאֵם מֵעוֹנוֹת, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר
 הַרַחֲמָנוּת עַל יִשְׂרָאֵל הַגָּדוֹל מְכֹל מִיַּי רַחֲמָנוּת. כִּי
 יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה אֵין יְכוּלִין לֵשֵׂא עֲלֵיהֶם הַמְשָׁאוּי
 שֶׁל עוֹזֵן אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד (עַיֵן תּוֹכַחָה אוֹת י"ו). כִּי הוּא
 יוֹדֵעַ מַעֲלַת קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל וְדַקּוּתָם וְרוּחַנִיּוּתָם,
 אִיךְ הֵם רַחוּקִים לְגַמְרֵי מַעוֹז, וְאֵין עוֹזֵן שֶׁיֵּךְ לְאִישׁ
 יִשְׂרָאֵלִי כָּלֵל. עַל-כֵּן הוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּכָל פַּעַם
 עֲבוּרָם לְהוֹצִיאֵם מֵעוֹנוֹתֵיהֶם, וּלְבַקֵּשׁ מֵהֵשֵׁם
 יִתְפָּרֵד שְׂיִסְלַח לָהֶם לְכָל חַטָּאוֹתֵיהֶם. גַּם הוּא
 יוֹדֵעַ אִיךְ לְהַתְנַיֵּג עִם הַרַחֲמָנוּת, שֶׁלֹּא לְרַחֵם עַל
 אֶחָד בְּרַחֲמָנוּת שְׂמֹזִיק לוֹ ח"ו, וְשֶׁלֹּא לְרַחֵם עַל מִי
 שְׂאִסּוֹר לְרַחֵם עָלָיו. גַּם הוּא מוֹשְׁתַּדֵּל לְהַשְׁאִיר
 דַּעַתוֹ לְדוֹרוֹת לְנֶצַח, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַצְּדִיק
 אַחֵר הַסֵּתֶלְקוֹתוֹ. כִּי אֶפְלוּ אִם זָכָה הַצְּדִיק

לְהַסְתֵּלֵק וּלְעֹלֹת לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה בְּתַכְלִית
 הַמַּעַלָּה, אַף עַל פִּי כֵּן אֵין זֶה שְׁלֵמוֹתוֹ לְהִיּוֹת
 לְמַעַלָּה לְבַד, רַק עֵקֶר שְׁלֵמוֹתוֹ שְׂיֵאִיר אַחַר
 הַסְתֵּלְקוֹתוֹ לְמַטָּה לְמַטָּה גַּם כֵּן, שְׂיֵשְׂאִיר בֵּין
 וְתַלְמִיד שְׂיִקְבְּלוּ דַעְתּוֹ הַקְדוּשָׁה, וַיֵּאִירוּ דַעְתּוֹ
 בְּעוֹלָם מְדוּר לְדוּר לְנֹצֵחַ. גַּם הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְדַבֵּר
 עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד וּלְעֲשׂוֹת סִיג לְדַבְּרוֹ, לְשֵׁתֵק
 בְּמָקוֹם שְׂצָרִיךְ לְשֵׁתֵק, כִּדִּי שְׁלֵא יִכְנָסוּ הַשּׁוֹמְעִים
 בְּקִשְׁיוֹת וְתִרְוּצִים שְׂאִסּוּרִים לְכַנֵּס בָּהֶם (עַן בְּפָנִים
 בְּסִימָן ז' [לְקוּטֵי תַנְיִנָא]). כִּי הוּא יוֹדֵעַ לְהֵאִיר בְּדַרְי מַעַלָּה
 וּבְדַרְי מַטָּה, לְהֵרְאוֹת לְהַגְבוּהִים בְּמַעַלָּה שְׂאִינֵם
 יוֹדְעִים כָּלֵל בִּידְעֵתוֹ יִתְבַּרֵךְ, בְּחִינַת "מָה חֲמִית
 מָה פֶּשֶׁפֶשֶׁת" וְכוּ', וּלְהַפְּךְ, לְדַרְי מַטָּה שְׁהֵם
 הַמְּנַחִים בְּדִיוֹטָא הַתְּחַתּוֹנָה מְאֹד בְּתוֹךְ הָאָרֶץ
 מִמָּשׁ בְּתַכְלִית הִירִידָה, לְהֵרְאוֹת לָהֶם שְׂעֵדִין ה'
 עִמָּם וְאַצְלָם וְקָרוֹב לָהֶם, לְחַזְקָם וּלְאַמְצָם שְׁלֵא
 יִתְיָאֲשׁוּ ח"ו בְּשׁוֹם אַפֵּן בְּעוֹלָם. וְהוּא כּוֹלֵל כָּל
 הָעוֹלָמוֹת יַחַד עֲלִיּוֹן בְּתַחְתּוֹן וְתַחְתּוֹן בְּעֲלִיּוֹן וּמְקַיֵּם
 כָּלֵם בְּגֹדֵל כּחוֹ, וְעַל־יְדֵי זֶה מְמַשִּׁיךְ פְּרָנְסָה מִמְּקוֹר

הַרְצוֹן, וְעַל־יְדֵי זֶה כָּל מִי שֶׁהוּא אִישׁ חֵיל, מְקַבֵּל
 מִמֶּנּוּ פְּרִנְסָה הַזֹּאת וְזוֹכֶה בְּשַׁעַת אֲכִילָתוֹ לְהֵאֲרַת
 הַרְצוֹן, שִׁירְצָה וְיִכְסֶּף וְיִשְׁתַּוְּקַק לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ
 בְּרַצוֹן חֶזֶק וּמַפְלָג בְּלִי שְׁעוֹר, עַד שֶׁלֹּא יֵדַע כִּלְל
 מַה הוּא רוֹצֶה וְכוּ'. וְכֵן זֶה זוֹכֵן עַל־יְדֵי הַצְּדִיק
 הָאֵמֶת וְתַלְמִידָיו שִׁינְקוּ מִדַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה. עַל־כֵּן
 צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ, וּלְהִתְנַפֵּל וּלְהִתְחַנֵּן
 לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, שִׁיזְכֶּה לִידַע
 הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, שִׁימְצֵא מְנַהֵיג רַחֲמָן אֵמֶתִי כְּזֶה,
 שִׁיזְכֵּל לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִעֲוֹנוֹת וּלְזַכּוֹת אוֹתוֹ לְכָל
 הַנֶּ"ל. כִּי זֶה עֵקֶר הַרַחֲמָנוּת מְכֹל מִינֵי רַחֲמָנוּת
 כִּנ"ל: (לק"א סי' ו')

עַל־יְדֵי הַרְמְזִים שֶׁהֵרַב הָאֵמֶת מְרַמֵּז לְתַלְמִידָיו צו
 בְּיָדָיו, כִּי בְּשֶׁהֵרַב לֹמֵד עִם תַּלְמִידָיו יֵשׁ דְּבָרִים
 שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לָהֶם כִּי אִם עַל־יְדֵי רְמְזִים,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת יָדַיִם, שֶׁמְרַמֵּז לָהֶם וְנוֹטֶה לָהֶם בְּיָדָיו,
 עַל־יְדֵי אֵלּוֹ הַרְמְזִים נִמְשָׁךְ פְּרִנְסָה הַנֶּ"ל: (שם אות י')

כָּל מְנַהֵיג אֵמֶת שֶׁבְּכָל הַדוֹר יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת רוּחַ צח
 נְבוּאָה, וְגַם עִבְשׁוֹ שֶׁבְּטֵל הַנְּבוּאָה וְאִין לוֹ רוּחַ

נבואה ממש, אף על פי כן בהכרח שיהיה לו רוח
 אחרת דקדושה, מה שאין לשאר ההמון שהוא
 בחינת רוח הקדש רוח נבואה. ועל ידי בחינת רוח
 נבואה של הצדיק המנהיג האמת, על ידי זה עקר
 ברור המדמה, שעל ידי זה עקר שלמות האמונה.
 כי עקר שלמות האמונה כפי ברור המדמה. על כן
 צריך כל אחד לחפש מאד אחרי מנהיג אמת
 להתקרב אליו כדי לזכות לאמונה שלמה, והינו
 להאמין בחדוש העולם שהשם יתברך ברא את
 עולמו יש מאין המוחלט. כי חדוש העולם אי
 אפשר להבין בשום שכל כי אם באמונה שזוכין
 על ידי צדיק האמת כנ"ל. ואל תדמה בנפשך
 שבקל אתה יכול לזכות לזה, להתקרב למנהיג
 אמת, כי באמת צריכין לחפש ולבקש מאד
 אחריו, ולבקש מאד מהשם יתברך שיזכה למצא
 מנהיג אמת, שיזכה לאמונה שלמה על ידו. כי יש
 מנהיגים של שקר, וכשמתקרבים אליהם אזי
 אדרבא, באים לאמונות כוזביות. על כן צריכים
 לחפש מאד אחר מנהיג אמת כזה כנ"ל, כדי
 שיזכה לאמונה שלמה על ידו, שהוא עקר הכל.

וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכָּה לְחַדוֹשׁ הָעוֹלָם שְׁלֵעֲתִיד, עַד
 שְׂיִזְכָּה לְהַנְגּוֹן וְהַשִּׁיר שְׂיִתְעַר לְעֲתִיד, כְּשִׂיחֲדֵשׁ
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת עוֹלָמוֹ, שֶׁהוּא הַנְּגוֹן שְׂיִתְנַגֵּן עַל
 ע"ב נִימִין, שְׁמֹשֶׁם גְּדָלִים כָּל הַרְיָחוֹת טוֹבוֹת וְכָל
 הַיְרָאוֹת, שְׁזֵה הַנְּגוֹן הוּא עֶקֶר קְבוּל הַשְּׂכָר שֶׁל
 הַצְּדִיקִים לְעֲתִיד לָבוֹא. אֲשֶׁרֵי הַזִּזְכָּה לָזֶה: (לק"ת סי' ח'
 ח' אות ז' ח' י')

עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיק הָאֵמֶת נִפְסַק זִהְמַת צט
 הַנְּחָשׁ, וְלַהֲפֹךְ, עַל־יְדֵי מְנַהֵיג שֶׁל שְׂקָר מִתְגַּבֵּר
 הַזִּהְמָא ח"ו: (שם אות ח')

הַצְּדִיקִים מְנַהֵיגֵי הַדּוֹר הָאֵמֶתִיִּים, הֵם מְגַרְשִׁין מִלֵּב ק
 יִשְׂרָאֵל הַמְּרָה שְׁחָרָה וְהַעֲצָבוֹת, וְעַל־יְדֵי זֶה הֵם
 יְכוּלִין לְבַעַר וְלַהֲתַלְהֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. גַּם לְפַעְמִים
 בּוֹעֵר הָאָדָם בְּיוֹתֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חוּץ מִן הַמְּדָה,
 וְגַם זֶה אֵינוֹ טוֹב, כִּי זֶה מְבַחֵינֵת רוּחַ סְעָרָה וְנִקְרָא
 הַרִיסָה. וְהַצְּדִיקִים מְשַׁנְּיָחִים גַּם עַל זֶה לְהַכְנִיעַ
 הַרוּחַ סְעָרָה, שְׂלֵא יִבְעֵרוּ יוֹתֵר מִהַמְּדָה, רַק לֵב כָּל
 אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִתְלַהֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ פְּרָאוֹי בַּמּוֹג
 הַשְּׂוֹה: (לק"ת סי' ט')

מַחֲמַת שְׁנִמְצָאִים צְדִיקִים אֲמֵתִיִּים הַגְּדוֹלִים
 בְּמַעֲלָה מְאֹד וּדְרָכָם לְדַבֵּר גְּדוֹלוֹת וְנִפְלְאוֹת, כִּי
 הֵם בְּאֵמֶת יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת גְּדוֹלוֹת וְלַעֲבֹד ה' בְּכָל
 דְּבַר שְׁבַע עוֹלָם אִפְלוּ בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּכְיוֹצֵא, וַיֵּשׁ
 צְדִיקִים שְׂיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹן עַל־יְדֵי אֲכִילָתָם.
 וּמַחֲמַת שְׂיֵשׁ צְדִיקִים כְּאֵלוּ, מַחֲמַת זֶה נִמְצָאִים
 שְׂקֶרְנִים שְׂמַת־פְּאָרִים גַּם כֵּן בְּגְדוֹלוֹת וְנִפְלְאוֹת
 כְּאֵלוּ. וַיֵּשׁ שָׁהֵם מְנַהֲיְגֵי הַדּוֹר וּמְמַעֲיֵן אֶת הָעוֹלָם
 כְּאֵלוּ אֵין שׁוֹם דְּבַר נִמְנָע מֵהֶם וְהַכֵּל בְּיָדָם. וְכֹל זֶה
 מַחֲמַת שְׂיֵשׁ צְדִיקִים אֲמֵתִיִּים שְׂיֵשׁ לָהֶם בְּאֵמֶת זֶה
 הַכֹּחַ, עַל־כֵּן הֵם מְתַדְּמִין אֲלֵיהֶם כְּקוֹף בְּפָנָי אָדָם,
 וְהֵם נִקְרָאִים נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר. אֲבָל הֵם עוֹשִׂים טוֹבוֹת
 לְהַצְדִּיקֵי אֲמֵת. כִּי יֵשׁ שְׁנוֹתָנִים צְדָקָה וְהֵם רָשָׁעִים
 נוֹאֲפִים, וְהַצְדָּקָה שְׁלָהֶם הִיא מְזֻקָּת לְהַצְדִּיק
 הָאֲמֵת, וְעַל־כֵּן הִיא טוֹבָה שְׁנִמְצָאִים הַשְּׂקֶרְנִים
 הַנִּ"ל, שְׁעַל־יְדֵי זֶה הָרָשָׁעִים פּוֹנִים אֲלֵיהֶם. כִּי
 הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מִכְּשִׁיל אֶת הָרָשָׁעִים שְׂיִתְּנוּ הַצְדָּקָה
 שְׁלָהֶם לְהַשְּׂקֶרְנִים הַנִּ"ל, וְעַל־יְדֵי זֶה נִצּוֹל הַצְדִּיק
 מִהַצְדָּקָה שְׁלָהֶם: (לק"ת סי' ט"ו)

קב הצדיק האמת מקבל דבור פיו הקדוש מבעלי
צדקה: (שם)

קג אל יבהלוך רעיוניך כשקשה לך איזה קשיות על
הצדיקים האמתיים. כי הצדיקים מתדמים
ליוצרים, וכמו שקשה קשיות על השם יתברך,
כמו כן בהכרח שיהיה קשה קשיות על הצדיק
(וענין חקירות אות ט"ו): (לק"ת סי' נ"ב)

קד כל מה שהצדיק גדול במעלה יותר, הוא יכול
להשגיח ולהסתכל יותר על העולם. ולא כמו
שטועין קצת בני אדם, שאומרים שמהמת גדלת
הצדיק הוא רחוק מהעולם: (לק"ת סי' נ"ח)

קה הצדיק האמת הוא עושה תשובה בעד ישראל,
לכן כל המקרבים אליו ביותר תשובתם בנקל
יותר, כי הצדיק עושה תשובה בעדם: (לק"ת סי'
ט"ו)

קו הצדיק האמת הוא הפאר והיפי והחן של כל
העולם כלו, והוא הבעל הבית של כל העולם
כלו, והוא בחינת הבעל הבית של הבית המקדש,

כי הוא מאיר להבית המקדש ולכל העולם בלו.
 [כי הוא האור והפאר והיפי והחן של כל העולם].
 וכשזה הצדיק נתפרסם ונתגדל שמו בעולם, על-
 ידי זה נתגדל שמו יתברך, וכל מה שנמתגדל
 ומתפאר שמו יותר, מתגדל ומתפאר שם השם
 יתברך ביותר. וכל מי שנכלל בזה השם האמת,
 שהוא הפאר והחן האמת של כל העולם בנ"ל,
 דהינו שמתקרב אליו ונכלל בו, על-ידי זה נפתחין
 עיניו ומתחיל להסתפל על עצמו על כל המדות,
 איך הוא אויחו בהם, ולשוב בתשובה על כל
 המדות רעות שפגם בהם. וזוכה להסתפל בגדלת
 הבורא יתברך, ולהסתפל בכל העולם, כי נפתחין
 העינים והמחין על-ידי הצדיק האמת שמאיר בכל
 העולם: (לק"ת סי' ס"ז)

אבל להפך ח"ו, כשנתעלים שם הצדיק האמת
 ונסתלק מן העולם, ונתגדל ונתפרסם מפרסם של
 שקר שאין בו שם ה' כלל, על-ידי זה כפיכול
 נתמעט ונתעלים שם ה', ואזי נתגדלין בעולם בעלי
 שמות וקדריים שקורין "טאטירין", ובאים לעולם

ח"ו דְּבָרִים שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם כִּי אִם שְׁמוֹת
 הַטְּמֵאָה ח"ו. וְעַל יְדֵי זֶה בָּאִין שְׁרָפוֹת בְּעוֹלָם
 וְנִסְתַּלַּק מְאוֹר הָעֵינַיִם, וְנִחְשָׁב כְּאִלּוּ נִחְרַב וְנִשְׂרַף
 הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, וְאֵזִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַיְּקָרִים נִחְשָׁבִים
 כְּאִלּוּ הֵם מִתְּגַלְּגָלִים בַּחוּצוֹת, שְׁעָלֵיהֶם קוֹנֵן
 יִרְמִיָּהוּ הַנְּבִיא "בְּנֵי צִיּוֹן הַיְּקָרִים" וְגו' "תִּשְׁתַּפְּכְנָה
 אֲבָנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת". וְהַתְּקוּן לְכָל זֶה הוּא
 לְהִזְדַּהֵר מְאֹד לְקוּם בַּחוּצוֹת לַיְלָה (נ"א: בְּכָל לַיְלָה)
 לְהִיּוֹת מִתְּאֵבֵל עַל חֲרַבְנֵי בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, וְהֶעֱקַר
 לְבָבוֹת וּלְהַתְּאֵבֵל עַל הַטְּמָאִים שְׁגוֹרְמִים לְעַכְבֵּי בְּנֵי
 בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, שְׁנִחְשָׁב גַּם כֵּן כְּאִלּוּ הִחְרִיבוּ. וְגַם
 אוֹלֵי בְּגִלְגוֹל הָרֹאשׁוֹן הִיָּה הוּא הַגּוֹרֵם שְׁיִחְרַב
 הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ. וְעַל כָּל זֶה יִבְכֶּה וַיִּתְּאֵבֵל מְאֹד
 בְּכָל לַיְלָה בַּחוּצוֹת. וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיֶה נִחְשָׁב כְּאִלּוּ
 הוּא מְשֻׁתְּדֵל בְּבִנְיַן בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַל־יְדֵי זֶה
 יִתְתַּקֵּן כָּל הַנַּ"ל: (שם)

קח
 הַמְּנַהֵיג הָאֲמֵת שֶׁל הַדּוֹר צָרִיף שְׁיִהְיֶה צְדִיק גָּדוֹל
 בְּאֲמֵת, דְּהֵינּוּ שְׁיִהְיֶה קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ גָּדוֹל מִתְּאֵוֹת
 הַמְּשֻׁגָּל בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה, וְאֵזִי דִּיקָא הוּא רְאוּי

להיות מנהיג ישראל. ואזי על-ידי הסתכלותו לבד
 שמתפל בכל אחד מישראל, על-ידי זה מאיר
 ומתנוצץ מחו ויכלו של כל אחד ואחד, ועל-ידי
 זה מחלק להם גדלה לכל אחד פראוי לו לפי
 התנוצצות מחו. ועל-ידי זה זוכה כל אחד לחידוש
 חדושין דאורייתא פראוי לו. וגם נמשך על כל
 אחד קדשה ופרישות מתאוה הנ"ל, על-ידי
 המנהיג שהוא קדוש גדול כנ"ל, ועל-ידי זה זוכין
 לבושה ותשובה (עין בושה אות ד), ועל-ידי זה זוכין
 לענוה אמתית שהוא בחינת חיים נצחיים של
 עולם הבא. אבל פשאין לישראל ח"ו מנהיג כזה,
 אזי כל העולם מבלבל, וכל הרוצה לטל את השם
 נוטל כמו שמתנהג עכשו בעוונותינו הרבים: (לק"ח
 סי' ע"ב)

זה סימן שהיה אצל צדיק אמתית, כשנמשך עליו קט
 בושה ושפלות על-ידי שישמע מפיו איזה דבר
 תורה. פי על-ידי התורה שמשך הצדיק האמתית,
 על-ידי זה נמשך בושה, שהוא עקר התשובה,
 שעל-ידי זה זוכין לענוה אמתית כנ"ל: (שם)

[קי] הַסִּתְּפָלוֹת פְּנֵי הַצְּדִיקִים לְבַד הוּא גַם כֵּן דְּבַר
גָּדוֹל מְאֹד, בּוֹדְאֵי כְּשׂוֹכֵין לְדַבֵּר עִמוֹ, מִכָּל שִׁפְן
כְּשׂוֹכֵין לְשִׁמְעַ מִפִּי תוֹרָה הוּא טוֹב יוֹתֵר. אֲבָל
גַּם הִרְאִיָּה וְהַסִּתְּפָלוֹת לְבַד הוּא גַם כֵּן טוֹב
מְאֹד (עֵין עֵינַיִם י י"א): (לק"ת סי' ע"ה)

[קיב] צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ מְאֹד מִהֲשֵׁם יִתְפָּרֵד לְזִכּוֹת
לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיק אֲמִתִּי, כִּי אֲשֶׁרִי מִי שְׂוֹכֵה
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּעוֹדוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, אֲשֶׁרִי לוֹ
אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ, כִּי אַחֲרַי כֶּן, דְּהֵינּוּ לְאַחַר מוֹתוֹ,
קָשָׁה מְאֹד לְהִתְקַרֵּב. וְהַבְּעַל דְּבַר שֵׁם לְבוֹ עַל זֶה
לְבַלְבֵּל אֶת הָעוֹלָם, כִּי יֵשׁ עֲכָשׁוֹ גְּעֻגּוּעִים
וְכִסּוּפִין בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְהֲשֵׁם יִתְפָּרֵד, אֲשֶׁר
לֹא הִיְתָה כּוֹזֵאת בִּימֵי קֶדֶם, אֲךָ אֵין יוֹדְעִים לְהִיכֵן
לְהִתְקַרֵּב. עַל־כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ מְאֹד מִהֲשֵׁם
יִתְפָּרֵד, לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיק הָאֲמִתִּי: (לק"ת סי'
ע"ח)

קיב הָאָדָם לֹא בָּא לְזֶה הָעוֹלָם כִּי אִם לְהַשְׁיֵג
הַתְּכָלִית. כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַנְּשִׁמָּה לְהַשְׁיֵג הַתְּכָלִית,
דְּהֵינּוּ לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְפָּרֵד פְּרָאוּי, כִּי אִם עַל־יְדֵי

שְׁתִּיהִי בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא. אַבְל הָעֶקֶר הוּא מְנַהִיג
 הַדּוֹר הָאֲמִתִּי. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהֵאָדָם לְהִשְׁיֵג
 הַתְּכֵלִית בְּזֶה הָעוֹלָם כִּי אִם עַל־יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמִתִּי
 הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה שֶׁהוּא בְּבַחֲיַיִת מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא
 דִּיקָא יָכוֹל לְהֵאִיר בְּנוֹ יְדִיעַת וְהַשְׁגַּת הַתְּכֵלִית עַל־
 יְדֵי כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא. וְאֶפְלוּ אִם אָנוּ
 בְּדִיוּטָא הַתְּחַתּוֹנָה בְּשִׁפְלַת הַמְּדֻרְגָּה, כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ
 יוֹדְעִין בְּעֶצְמֵנוּ עֵתָה בְּדוֹרוֹת הָאֵלּוּ, שֶׁכְּלָנוּ אִין
 פְּנִינֵנו יָפוֹת כְּלָל, אַף עַל פִּי כֵּן בְּגִדְל כַּחוֹ שֶׁל
 הַמְּנַהִיג הָאֲמִתִּי בַּנֶּ"ל, הוּא יָכוֹל לְהֵאִיר גַּם בְּנוֹ
 הַשְׁגַּת הַתְּכֵלִית הַנֶּ"ל בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד. עַל־כֵּן
 צָרִיךְ כָּל אָדָם לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּנַעֲנַע וּלְהַתְּחַנֵּן הַרְבֵּה
 לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְכַבּוֹת בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ בְּכָל
 יוֹם עַל זֶה, שִׁירְחֵם עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְיִתֵּן לָנוּ
 מְנַהִיג אֲמִתִּי, רוֹעֵה נַאֲמָן בְּזֶה, שִׁיְהִי בְּבַחֲיַיִת
 מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שִׁיִּכְנִים בְּנוֹ דַעַת אֲמִתִּי,
 לְהַכִּיר הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי כָּל הַדְּבָרִים
 שֶׁבְּעוֹלָם, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהִשְׁיֵג הַתְּכֵלִית בְּשְׁלָמוֹת
 מֵהַ שְׂאָנוּ צָרִיכִין לְהִשְׁיֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר רַק
 בְּשִׁבְלִי זֶה בָּאנוּ לְעוֹלָם הַשִּׁפְלָה הַזֶּה: (לק"ת סי' ל"ט)

ק"ג
 שְׂאוֹר וְחֻמֵּץ שְׂפֵלֵב הָאָדָם, הוּא הַמְּסִית אֶת
 הָאָדָם שְׂיִהְרֶהוּ אַחַר תְּלֻמֵּידי חֲכָמִים שְׂבִדוֹר
 וְלוֹמַר זֶה נָאָה וְזֶה לֹא נָאָה, וְעַל־יְדֵי תַקוּן הַבְּרִית
 מִבְּטָלִין הַשְּׂאוֹר וְהַחֻמֵּץ שְׂפֵלֵב (כְּמוֹ שְׂנַחְבָּאֵר בְּבְרִית
 אוֹת ס"ו): (לק"ת ס' פ"ג)

ק"ד
 עַל־יְדֵי הַתְּקִשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, עַל־יְדֵי זֶה
 זוֹכִין לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלִכְפָּרַת עוֹוֹן וְלַהֲמַתִּיק
 וְלִבְטָל כָּל הַדֵּינִים, וְנַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי זֶה יְחִוּד קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ: (לק"ת ס' צ"א)

ק"ה
 כָּל הַדְּבָרִים שְׂפֵעוּלָם וְכָל הַחֲכָמוֹת שְׂפֵעוּלָם,
 הַכֹּל בְּאֶשֶׁר לְכָל, צָרִיכִין לְקַשֵּׁר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ.
 וְמִי שְׂאִינוֹ מְקַשְׂרֵם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הוּא בְּחִינַת
 נִרְגָּן מִפְּרִיד אֱלֹהִים, שְׂמִפְּרִיד אֱלֹהִים שֶׁל עוֹלָם,
 וְגוֹרֵם ח"ו פְּגִימַת הַלְּבָנָה, גְּלוּת הַשְּׂכִינָה. כִּי כָּל
 אָדָם בְּאֶשֶׁר הוּא שֵׁם, הוּא צָרִיךְ לְקַשֵּׁר שְׂכָלוֹ
 מִמְּקוֹם שֶׁהוּא לְהַתּוֹרָה וְלְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ. וְכָל זֶה
 נִתְתַּקֵּן עַל־יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים. כִּי
 הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הֵם מַעֲלִין וּמְקַשְׂרִין הַכֹּל
 לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי שְׂיַחְתָּן, שְׂמִשְׂיַחְתָּן שְׂיַחְתָּת

לקוטי

צדיק

עצות

שעו

חלין בעסקי העולם. כי גם שיחתן של צדיקי אמת יקרה מאד, כי עלידי שיחתן דיקא הם מקשרין הכל להשם יתברך, אפלו הרחוקים מאד, ואזי כל דינן מתעברין וכל חובין אתכפין וכל נהורא וכל שלמו אשתבח: (שם)

קמז לעתיד לבוא פתיב "לאהו בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה". אבל מי שהוא מקרב לצדיק אמתו, אזי יחזיק ויאחו עצמו בהצדיק ויהיה נשאר קים ולא יהיה ננער עם הרשעים: (שיחות הר"ן סי' כ"ב)

קיד גדל הרחמנות שעל הנשמות בעולם הפא אין לשער. כי יש נשמות שמנחים ערמים ממש וצועקים בקול מר מאד, ואין מי שירחם עליהם, כי שם אין מועיל שום רחמנות. אבל מי שזוכה להתקרב לצדיק אמתו, הוא יכול לרוץ אליו ולקבל משם מלבוש לנשמתו. ועין בפנים עוד מזה: (שם סי' כ"ג)

קיה מעלת הזוכה לתן מעות לצדיקי אמת אין לשער. ועין בפנים: (שם סי' כ"ד)

קט מי שְׁמַדְבֵּר עַל הַצְּדִיק, הוּא מִמֶּשׁ כְּאִלוֹ מְדַבֵּר עַל
הַשָּׁם יִתְבַּרַּךְ וְנִקְרָא אֶפִיקוֹרִם, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל:
(שם סי' ל"ח)

קכ מי שְׁאִינוֹ שׁוֹמֵעַ וְצִית לְדַבְּרֵי חֲכָמִים אֲמַתִּיִּים,
הוּא יִכּוֹל לְהִשְׁתַּנֵּעַ עַל־יְדֵי זֶה: (שם סי' ס"ז)

קכא מי שְׁאִינוֹ מְקַשֵּׁר וּמְקַרֵּב לְצְדִיק אֲמַתִּי, אֲזִי כָּל
עֲבוֹדָתוֹ הוּא רַק כְּמוֹ מִי שְׁמַעְעִקֶם עֲצָמוֹ וּמַתְּדַמָּה
לְחֵבְרוֹ כְּקוֹף בְּפָנָיו אָדָם, כִּי אֵין מִמֶּשׁ בַּעֲבוּדָה כִּי
אִם עַל־יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמַתִּי: (שם סי' קו"א)

צְדָקָה

א צְרִיף לְהַפְרִישׁ צְדָקָה קֶדֶם הַתְּפִלָּה, וְעַל־יְדֵי זֶה
נִצּוֹלִין מִמַּחֲשָׁבוֹת זְרוֹת שְׁבַתְּפִלָּה וְיִכָּל לְהַתְּפַלֵּל
כְּרְאוּי, שְׁלֹא יֵטֶה מִן הַצַּד לֹא לְיָמִין וְלֹא לְשְׂמָאל,
רַק יְכַלְכֵּל כָּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: (לק"א סי' ב' אות ד')

ב עַל־יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתֵן לְהַתְּלַמֵּד חֶכֶם, עַל־יְדֵי זֶה
נִצּוֹל מִדְּבָרִים בְּטָלִים וּלְשׁוֹן הָרַע וּגְאוּה
וְתוֹלְדוֹתֶיהֶן. גַּם עַל־יְדֵי צְדָקָה נִצּוֹלִין מִעֲנִיּוֹת
וְזוֹכִין לְעִשְׂרוֹת: (לק"א סי' ד' אות ח')

ג על-ידי צדקה משברין תאות ממוז וממשיכין השגחה שלמה ומבטלין החרון אף מן העולם, וממשיכין חסד בעולם ונמשך התגלות משיח ובגין בית המקדש, שהוא התגלות הדעת. ועל-ידי זה יכולין להעלות נפשות ישראל ולחדשם, ועל-ידי זה נעשה יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, ועל-ידי זה זוכה להביא התגלות התורה של לעתיד לבוא, ונעשה תקונא דמרפבתא עלאה ותתאה, גם נחשב כמקטיר קטרת: (לק"א סי' י"ג אות א' ב' ה')

ד על-ידי צדקה לצדיקים אמתיים ועניים הגונים, על-ידי זה נעשין גרים, ועל ידי זה משלמין השכל וזוכין לראות אור הצדיק, ועל-ידי זה זוכין ליראה ואהבה: (לק"א סי' י"ז אות ה')

ה הצדקה שנותן לצדיקים אמתיים ועניים הגונים נחשב כאלו נתן לכמה וכמה נפשות מישראל: (שם)

ו על-ידי צדקה הנ"ל, הוא מזכיר את הטוב הכפוש בין העכו"ם, הינו ניצוצי נשמות ישראל שנפלו בגלות, ומחמת אריכת הזמן של הגלות שכוה

מַעֲלַתֶּם. אֲבָל עַל־יְדֵי הַצְדָּקָה תִּגְלֶה הֵם זֹכְרִים אֶת
עֲצָמוֹן, אִיךָ נִפְלוּ מִשָּׁמַיִם - אֶרֶץ. וּמִתְחִילִים לָרַחֵם
עַל עֲצָמוֹן וְלִהְתַּנַּעֲנֵעַ, כִּי הֲלֹא הֵם לְמַעַלְהָ מִכָּל
הָעוֹלָמוֹת, כִּי יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְלֶךְ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּבְרִיאת
הָעוֹלָם, וְעַתָּה הֵם כְּבוֹשִׁים בְּגָלוּת כְּזֶה וְיֻכְּלוּ ח"ו
לֵילֶךְ לְכַלְיוֹן וְהַפְסֵד ח"ו. וּמַחֲמַת זֶה שְׂזוּכְרִים כָּל
זֶה, הֵם שָׁבִים וְחוֹזְרִים אֶל הַקְדְּשָׁה. וּמִזֶּה מִפִּילֵא
וְיֻכַל כָּל אָדָם לְהִבִּין בְּעֲצָמוֹן, כִּפְּמָה וְכִפְּמָה הוּא
בְּעֲצָמוֹ צָרִיךְ לָרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, כְּשִׁזְכֹּר גְּדוֹל מַעֲלָתוֹ
בְּשָׂרְשׁוֹ, וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: [הֲלֹא] אֲנִי מִזְרַע יִשְׂרָאֵל
שֶׁהֵם לְמַעַלְהָ מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ' כַּנֶּ"ל, וְאִיךָ אֲנִי
מִפְּטַל עַתָּה, וְח"ו ח"ו מִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה לְהֵלֵךְ בַּיָּמִים
הַבָּאִים, כִּי [הֲלֹא] הַבֶּעַל דִּבְרַר רוֹצֵה לְכַלּוֹת אוֹתִי
ח"ו. וְעַל־יְדֵי זֶה יִרְחֵם עַל עֲצָמוֹ וַיִּשְׁתַּדֵּל לְשׁוּב
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: (שם אות ו')

עַל־יְדֵי צְדָקָה שְׂנוֹתְנִין לְעֵנִי הַגּוֹן, עַל־יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן
כָּל מָמוֹנוֹ. וְאֲזִי נִתְנַגְּלָה עַל־יְדֵי מָמוֹנוֹ גּוֹנֵין עֲלָיו,
שֶׁהֵם עֹקֵר הַתְּנַגְּלוֹת גְּדֻלַּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי

זֶה מְכַנְיַעֵין וּמַשְׁבְּרִין הַקְּלָפוֹת וְהַדְּמוּיוֹנוֹת וְהַבְּלָבוּלִים
 וְהַתְּאוּזוֹת וְהַמְּנִיעוֹת, שְׁמַתְגַּבְּרִין עַל הָאָדָם בְּכָל
 פַּעַם שֶׁצָּרִיךְ לַעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וּמַתְפַּשְׁטִין עָלָיו
 מְאֹד וְאֵין מְנִיחִים אוֹתוֹ לְכַנֵּם אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְעַל־יְדֵי
 צְדָקָה לְעֵנִי הֶגוֹן מִשְׁבְּרִין אוֹתָם וְעוֹלִין מִמְּדְרָגָה
 לְמִדְרָגָה: (לק"א סי' כ"ה אות ד')

ח צְדָקָה הוּא תְּקוּן הַכְּלָלִי שֶׁל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן. וְצָרִיךְ
 שְׂיִכּוֹן בְּכָל הַלֹּחַד וְהַלֹּחַד וּבְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁהוּא
 הוֹלֵךְ וּמְדַבֵּר בְּשַׁעַת הַמַּשָּׂא וּמַתָּן, שֶׁכּוֹנְנֵתוּ בְּהַלּוֹכוֹ
 וּבְדְבוּרוֹ וּבִיגִיעָתוֹ בְּהַמַּשָּׂא וּמַתָּן, כְּדֵי שְׂיִתֵּן צְדָקָה
 מִהַרְוֵחַ שְׂיִרוּיַח בְּמַשָּׂא וּמַתָּן זֶה, וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ שֶׁל
 הַמַּשָּׂא וּמַתָּן: (לק"א סי' כ"ט אות ט')

ט עַל־יְדֵי צְדָקָה נִתְרוֹמַם הַמַּחֲיוֹן וַיֵּשׁ לוֹ פְּרִנְסָה בְּלִי
 טַרַח: (שם)

י עַל־יְדֵי צְדָקָה יְכוֹלִין לְדַבֵּר דְּבוּרִים הַמְּאִירִים
 בַּתּוֹרָה: (שם אות י')

יא עַל־יְדֵי צְדָקָה וַחֲסֵד מְכַנְיַעֵין חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת
 וְנִצְוֹלִין מֵעַל מַלְכוּת, וְזוֹכִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת: (לק"א
 סי' ל' אות ו')

יב על־ידי שְׂמֻקְבֵּלִין תּוֹכַחַה וּמוֹסֵר מִמּוֹכִיחֵי אָמֶת,
אֵף עַל פִּי שְׂתוֹכַחְתֶּם בְּדֶרֶךְ בְּוִיזוֹן, עַל־יְדֵי זֶה זֹכִין
לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד: (שם אות ו')

יג הַצְּדָקָה מְנַהֶגֶת כָּל גְּלַגְלֵי הָרָקִיעַ, וְעַל יְדֵיהָ
[נִשְׁפָּעִין] כָּל הַפְּרָכּוֹת. אֲבָל אֵין שְׁלֵמוֹת לְהַפְּרָכּוֹת
כִּי אִם בְּשִׁבְתָּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה. כִּי עֵקֶר
חֲשִׁיבוֹת הַצְּדָקָה הִיא הָאֱמוּנָה. עַל־כֵּן עֵקֶר
הַתְּנוּצָצוֹת אֹרֵי הַצְּדָקָה וְשְׁלֵמוֹתֶיהָ אֵינּוּ אֶלָּא
בְּשִׁבְתָּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה: (לק"א ס"ו ל"א אות ב')

יד יִתֵּן צְדָקָה קֹדֶם שִׁיּצֵא לְדֶרֶךְ, וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיֶה
נִצּוֹל שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ עֶפּוֹב וְצַעַר בְּדֶרֶךְ: (שם אות ט')

טו עֵקֶר הַתַּעֲנִיַת הִיא הַצְּדָקָה, וְעַל־יְדֵי תַעֲנִיַת וְצְדָקָה
זוֹכֶה לְהַכְּבִיעַ הַגּוֹף לְגִבֵי הַנֶּפֶשׁ, הַחֲמֹר לְגִבֵי
הַצּוּרָה, הַסְּכָלוֹת לְגִבֵי הַשִּׁכּוֹל, וְיוֹצֵא מִחֲשָׁד לְאוֹר,
מִמּוֹת לְחַיִּים, מִבְּהֵמָה לְאָדָם. וְנִתְפַּטְּלִין חֲכָמוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת וְכָל הַחֲכָמוֹת שֶׁל הַבַּל וְשֶׁקֶר לְגִבֵי
חֲכָמוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא חֲכָמָה הָאֱמֵתִית. וְנִתְפַּטְּלִין
הַשְּׂכָחָה, וְזוֹכֶה לְזַכְּרוֹן, וּמִכְּפָל הַדִּין וְהַחֲשָׁד,
וּמִמְשִׁיךְ חֲסָדִים בְּעוֹלָם: (לק"א ס"ו ל"ז אות ג')

צדקה שנותנין לארץ ישראל היא גדולה מצדקות
 חוץ לארץ. ועלידי צדקה דארץ ישראל תכלל
 עצמך באורא דארץ ישראל, שהוא בחינת הכל
 הקדוש שאין בו חטא, שעלידי זה עקר בפול הדין
 והחשך והשכחה והסכלות וכו' מן העולם: (שם אות
 ד')

צריך שיהיה להאדם הסתפקות, להסתפק רק במה
 שצריך לו בהכרחיות מזה העולם. ואפלו מזה
 ההסתפקות גופיה צריך להפריש ממנו לצדקה.
 ועלידי זה נעשה יחוד גדול למעלה ונמשכין כל
 ההשפעות טובות: (לק"א סי' נ"ד אות ב')

עלידי צדקה לארץ ישראל נצולין ממחשבות זרות
 שבתפלה, ונודבך מחו ומחשבתו והוא בחינת
 תקון הברית: (לק"א סי' מ"ד)

עלידי צדקה זוכין לשלום רב: (לק"א סי' נ"ז אות ז')

עלידי צדקה ממשיכין כל החסדים, ומעלין את
 הכבוד והמלכות דקדושה מן הקלפות והסטרא
 אחרא, ומתקנים פגם תאות אכילה. ואזי נתפטר

הַכְּבוֹד וְהַמְּשָׁלָה שֶׁל הָעַיִן פְּנִים שֶׁבְּדוֹר, וְחֹזֵר
הַכְּבוֹד לְמִנְהִיגֵי אֲמַת: (לק"א סי' סז אות ב' ג' ה' ו')

כא עַל־כֵּן צְרִיכִין לִתֵּן צְדָקָה אֶצֶל "וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל"
כְּמוֹבֵא, כִּדְרֵי לְהַעֲלוֹת הַכְּבוֹד וְהַמְּשָׁלָה מֵהַסְטֵרָא
אַחֲרָא וּלְהַחְזִירָם אֶל הַקְּדוּשָׁה: (שם אות ז')

כב עַל־יְדֵי צְדָקָה מְתַקֵּן מְמוֹנֵנוּ, וְאִזּוּ יִתְקַיֵּם מְמוֹנֵנוּ בְּיָדוֹ
וַיְהִיָּה לוֹ פְּרִנְסָה בְּרוּחַ. עַיִן מְמוֹן אוֹת ל"ח: (לק"א
סי' ס"ט)

כג כְּשֶׁנֹּתֵן צְדָקָה לְהַצְדִּיק שֶׁהוּא עָנוּ וְגָדוֹל הוּא
מִתְפָּרֵךְ מִיָּד: (לק"א סי' ע')

כד מִתֵּן בִּסְתֵר הוּא תְּקוּן לְמַקְרָה לִיְלָה רַחֲמָנָא לְצַלֵּן:
(לק"א סי' פ"ג)

כה צְדָקָה מַצִּיל מֵעֵבְרוֹת: (לק"א סי' קט"ז)

כו עַל־יְדֵי צְדָקָה נִמְשָׁךְ דַּעַת: (לק"א סי' קי"ט)

כז סִגְלָה לְחַלֵּי נוֹפֵל רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לְפִיֹּר צְדָקָה
לְאַבְיוֹנִים. ["פִּיֹּר נָתַן לְאַבְיוֹנִים" רַאשֵׁי־תִבּוֹת
נִפְל]: (לק"א סי' ר"א)

כח הצדקה שנותנין לתלמיד חכם גדולה ויקרה מאד,
ואין עברה יכולה לכבותה: (לק"א סי' ר"ד)

כט על-ידי נתינת מעשר נצולין משנאים: (לק"א סי' רכ"א)
ל על-ידי מעשר זוכין להסתפקות: (שם)

לא צדקה מצלת מהרהורי נאוף (עין הרהורים אות י"ג):
(לק"א סי' רמ"ב)

לב צדקה היא תקון לפגם הברית. אבל צריך לזהר
שלא לתן לעני שאינו הגון, כי על-ידי זה נפגם
יותר, רק לבקש מהשם יתברך שיזכה לעניים
מהגנים להשפיע להם צדקה, והיא תקון גדול
מאד לפגם הברית: (לק"א סי' רס"ד)

לז תמכי אוריתא שנותנין מעות להתלמידי חכמים
זכותם גדול מאד. כי על ידי ממונם שפחזיקין
התלמידי חכמים, על-ידי זה יכולין התלמידי
חכמים לעסק בתורה ולהוליד הלכות וחדושי
תורה. נמצא שיש להם חלק בהתורה שנולדה
ונתגלה על ידם. וכל הממון שהם נותנים
להתלמידי חכמים ונחסר לפי שעה אצלם,

נִתְמַלֵּא לָהֶם אַחַר כֶּךָ עַל-יְדֵי הַהֲלָכוֹת שְׁנַתְחַדְשִׁין
עַל יָדָם כַּנִּל. שְׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁפָּע חֶסֶד וְחֹזֶר
וְנִתְמַלֵּא הַחֶסֶד. וְהֵם זֹכִין לְשַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבַּא
וְלִהְיֹת ג' קְנֵי הָאֱמֶת לְד' חֻלְקֵי הַדְּבֹר וְכו' (כְּמוֹ

שְׁנַתְבָּאָר בְּאֵמֶת וְאִמּוּנָה אוֹת מ'): (לְק"ת ס"ב ב' אוֹת ג' ד')

לד גִּדְר הָאָדָם הוּא הַדְּבֹר, וְזֶה הַדְּבֹר נִמְשָׁךְ
מִצְדָּקָה. כִּי צְדָקָה וְחֶסֶד הֵיא עֵקֶר גִּדְר הָאָדָם, כִּי
גִּדְר הָאָדָם מְדַבֵּר הוּא לְגַמֵּל חֶסֶד עִם הַפְּרִיּוֹת.
וְמִי שְׂאִינוֹ עוֹשֶׂה צְדָקָה וְחֶסֶד פּוֹגֵם בְּהַדְּבֹר מְאֹד,
וְאִינוֹ בְּכֻלָּל אָדָם כְּלָל: (לְק"א ס"ו רכ"ה)

לה עֵקֶר עֲבוֹדַת הַצְּדָקָה הוּא לְשַׁבֵּר הָאֲכֹזְרִיּוֹת שְׁלוֹ
לְהַפְּכוֹ לְרַחֲמָנוּת, לְהַתְנַדֵּב לְצְדָקָה. כִּי מִי שֶׁהוּא
רַחֲמָן בְּמַבְעָו וְנוֹתֵן צְדָקָה מִחַמַּת רַחֲמָנוּת
שְׂבִמְבָעוֹ, אֵין זֶה עֲבוֹדָה. עַל-כֵּן כָּל הַנְּדִיבֵי לֵב
שְׂרוֹצִים לְקַיֵּם מִצְוֹת צְדָקָה כְּרָאוּי, צְרִיכִים לִילֵךְ
וְלַעֲבֹר בַּתְּחִלָּה דְרֹךְ בְּחִינַה זֹאת, דִּהְיִינוּ שׁוֹפְתֵי חֲלָה
צְרִיכִים לְשַׁבֵּר אֲכֹזְרִיּוֹת שְׁלָהֶם בְּמַבְעָם לְהַפְּכוֹ
לְרַחֲמָנוּת, לִתֵּן צְדָקָה, כִּי זֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הַצְּדָקָה
כַּנִּל: (לְק"ת ס"ו ד' אוֹת א')

10 הַצְדָּקָה מְרַחֶבֶת כָּל הַפְּתָחִים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁכְּשֶׁאָדָם נִכְנֵס בְּאִיזָה דֶרֶךְ וְעֹבֵדָה מְעֹבֵדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִזִּי הוּא צָרִיךְ לִפְתַּח שָׁם פֶּתַח לְכַנֵּס בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ, וּבְשִׁבִיל זֶה כָּל הַתְּחִלּוֹת קְשׁוֹת. וְעַל-יְדֵי הַצְדָּקָה מְרַחֵב הַפְּתָח, כִּי הַצְדָּקָה מְרַחֶבֶת וּפּוֹתַחַת בְּיוֹתֵר כָּל הַפְּתָחִים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה: (שם אות ב')

11 הַתְּחִלַּת הַצְדָּקָה הִיא קִשָּׁה וְכִבְדָּה מְאֹד, אֲבָל הַתּוֹעֵלַת שֶׁל הַצְדָּקָה גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד. כִּי צָרִיכִי הַגּוֹף הֵם רַבִּים מְאֹד, וְאִפְלוּ הַהִכְרָחִיּוֹת הֵם רַבִּים מְאֹד, אֲכִילָה וְשִׁתִּיָּה וּמַלְבוּשִׁים וְדִירוֹת, וְהֵם מוֹנְעִים אֶת הָאָדָם מְאֹד מְעֹבֵדֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-יְדֵי צְדָקָה מְתַבַּטְּלִים כָּל אֵלוֹ הַמְּנִיעוֹת. כִּי עַל-יְדֵי צְדָקָה זוֹכֵה שֵׁשֶׁשְׁפִיעַ חֶסֶדּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֵסֶק וּמְלָאכָה בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה, רַק תִּהְיֶה מְלָאכְתּוֹ נַעֲשִׂית עַל יְדֵי אֲחֵרִים וְהוּא יַעֲסֵק בְּעֹבֵדוֹתָו יִתְבָּרֵךְ: (שם אות ג')

12 עַל-יְדֵי צְדָקָה מְתַקְנִים הַפָּנִים שֶׁל הַזְּקֵנִים מֵאֲרִיכֵי יָמִים שֶׁבְּדוֹר שְׂאִינָם כָּרְאוּי (עַן יִרְאֶה אוֹת כ"ה), וְעַל-

יְדֵי זֶה זֹכִין לְבַטֵּל שְׂרֵשׁ חֲכַמַת הַטַּבֵּעַ, וְזֹכִין לְשִׁמְעַת קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם טוֹב קָדֵשׁ שְׁקוּרָא וּמִגְלָה אֶת הַרְצוֹן, שֶׁהַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שְׂרָאִינוֹ שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עִמָּנוּ אוֹתוֹת נוֹרָאוֹת בְּכָל הַיָּמִים טוֹבִים וּבַטֵּל הַטַּבֵּעַ. וְעַל־יְדֵי זֶה זֹכִין לְשִׁמְחַת יוֹם טוֹב וְעַל־יְדֵי זֶה זֹכִין לִירְאָה, וְעַל יְדֵי יְרָאָה נִשְׁפָּע חֶסֶד, עַד שֶׁאֵין צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת שׁוֹם עֶסֶק בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה כַּנ"ל: (שם אות ט')

צדקה היא רפואה לכל המכות: (שם אות י"ב) לט

הצדיק האמת מקבל דבור פיו הקדוש מבעלי צדקה: (לק"ת סי' ט"ו) מ

כשמקנאין קנאת ה' צבאות נחשב כמו צדקה: (לק"ת סי' ס"ה) מא

על־יְדֵי צְדָקָה לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל זֹכִין לְקַבֵּל הַשְּׁפָעַת הַנְּעִם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחִין קְדוֹשִׁים שֶׁל אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלוֹם, וְזוֹכֵה לְהַרְגִּישׁ הַנְּעִימוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהַתּוֹרָה. וְעַל־יְדֵי זֶה זֹכֵה לְבָנִים הַגּוֹנִים וּלְגִדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁזֶה עֵקֶר תַּקּוּן וְקוִיּוֹם הָעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְתַקֵּן גַּם הַמַּחִין פְּגוּמִים מב

שֶׁל חוּץ לָאָרֶץ וּלְבַטֵּל הַמַּחְלָקָת (ועַן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוֹת
י"ט): (לק"ת סי' ע"א)

מג צָרִיךְ שְׂיִלְמַד לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם הֵי"ג מְדוּת שֶׁל רַחֲמִים
וְחֶסֶדִים, דִּהְיֵנוּ שְׂיִהְיֶה לוֹ רַחֲמָנוֹת וְיִרְבֶּה לַעֲשׂוֹת
חֶסֶד וְיִקְיֵם כָּל הֵי"ג מְדוּת שֶׁל רַחֲמִים, וְעַל־יְדֵי זֶה
מְעוֹרָר לְמַעַלָּה הֵי"ג מְדוּת הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל רַחֲמִים,
וְעַל־יְדֵי זֶה מְכַנְּיעַ וּמְבַטֵּל הַמַּחְבָּלִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל־
יְדֵי עוֹנוֹתָיו. כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל עוֹנוֹתָיו
עַל־יְדֵי זֶה וּמַעֲבִירָם רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן: (שיחות הר"ן סי'
פ"ט)

ציצית

« צִיצִית שְׂמִירָה לְנֵאוֹת, וְעַל־יְדֵי זֶה נִצּוּלִין מַעֲצָת
הַנְּחָשׁ, שֶׁהֵם דְּבָרֵי עֲצוֹת רָעוֹת שֶׁל הָרַחֲוּקִים
מַעֲבוֹדֵת ה', שֶׁהֵם מוֹנְעִים הַרְבֵּה מִלֶּהֱתַקְרֵב אֶל
הָאֱמֶת. וְזוֹכִין לְקַבֵּל עֲצַת הַצַּדִּיקִים וְהַגְּלוּיִם אֲלֵיהֶם,
שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְאֱמֶת
וְלְאַמוּנָה וְתַפְלָה וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְנִסִּים, וְעַל יְדֵי זֶה
תְּבוֹא הַגְּאֻלָּה מֵהָרָה, וְיִזְכֶּה לְפָרְנָסָה, וְלִהְבִּין הַיֵּטֵב

בְּכֹל מְקוֹם שֶׁיִּלְמַד. עַל־כֵּן צְרִיכִין לִזְהַר מְאֹד
בְּמִצְוֹת צִיצִית, וּלְכוּן בְּשַׁעַת עֲמִיפַת הַצִּיצִית
הַקְּדוּשִׁים וּבִרְכָתוֹ, שְׂיִזְכֶּה לְכֹל זֶה עַל־יְדֵי הַמִּצְוָה
הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת: (לק"א סי' ז' אות ד')

ב צִיצִית יֵם בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים דְּקַדְשָׁה וְעַל יָדָם
מְשַׁלְּמִין כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת עַל יְדֵי אֲנָחָה, וּמְכַנְּעִין
הָרוּחַ חַיִּים דְּקַלְפָּה, רוּחַ סְעָרָה, רוּחַ הַטְּמָאָה,
וּמְפַרְיָשִׁין וּמְגַרְשִׁין הָרַע מִן הַטּוֹב מְכַל הַמִּדּוֹת,
וְעַל־יְדֵי־זֶה מְכַנְּעִין הַחֻלְקִים [וְ]הַרְשָׁעִים וּמְשַׁפְּלִין
אוֹתָם עַד־י אָרְץ: (לק"א סי' ח' אות ח')

ג צִיצִית הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה, וְעַל־
יְדֵי זֶה נִכְנַע וְנִתְבַּטַּל מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא. אֲבָל
יִשְׂרָאֵל הַדִּבְקִים בְּמַלְכוּת דְּקַדְשָׁה מְקַבְּלִים חַיּוּתָם
מִשָּׁם, וּמְמַשִּׁיכִים שְׁפַע וְעֲשִׂירוֹת גְּדוֹל וּבִרְכָה עַד
בְּלִי דָי: (לק"א סי' מ"ט אות ז')

ד עַל־יְדֵי שְׁנוּהָרִין בְּמִצְוֹת צִיצִית זוֹכִין לְתַפְלָה
וְלְתִשׁוּבָה בְּכָל לְבוֹ, וּמְמַתִּיקִין הַדֵּינִים, וְזוֹכִין
שְׂיִתְגַּלּוּ לוֹ סְתָרֵי תוֹרָה: (שם)

ה על-ידי מצות ציצית ממשיכין תקון צמצום המחין, שלא יצא מחו חוץ לגבול כשפגדיל דעתו להבין הרמזים שהשם יתברך מרמז לו בכל יום על-ידי כל הדברים שבעולם שיתקרב אליו (ועין דעת ל"ו ול"ז וזכרון ד'). ועל-כן ציצית קדם לתפלין, כי צריכין לתקן מקדם צמצום המחין, שלא יצא המח חוץ לגבול, ואחר כך יכולין להגדיל דעתו להבין הרמזים של השם יתברך, שהיא פחינת תפלין: (לק"א סי' ג"ד אות ג')

קדשה וכו' נכלל קדוש השם

א עקר הקדשה הוא קדשת הברית, וזה זוכין על-ידי קדשת הלשון והדבור, שמקדשין אותו בדבורים קדושים ושומרים עצמן מכל מיני פגם הדבור, עד שזוכין שיהיה דבורו ולשונו בבחינת שלמות לשון הקדש, ועל-ידי זה זוכין לקדשת הברית: (לק"א סי' י"ט אות ג')

ב צריך לקדש את פיו והטמו ועיניו ואזניו, דהינו שישמור את עצמו מלהוציא שקר מפיו וכן משאר

דבורים פגומים, ויהיה לו יראת שמים שעל-ידי זה
מקדש החטם, ויהיה לו אמונת חכמים שעל-ידי
זה מקדש את האזנים ושומע לדבריהם. ויעצום
עיניו מראות ברע. ועל-ידי זה זוכה לדעת שלם
ויגיע לשכל, שהוא בחינת שפע אלקי שהוא
בחינת רוח הקדש. גם על-ידי שהוא ענו שפל
וסבלן, ולא יחרה אפו על בזיונו, על-ידי זה מקדש
החטם בשלמות. גם על-ידי מה שאדם הוא נאמן
רוח מכסה דבר, שנוהר מלגלות סוד שאין צריכין
לגלות, על ידי זה מקדש את האזנים: (לק"א סי' כ"א
אות ב' ג' ו')

על-ידי מסירת נפש על קדוש השם זוכין לשלום,
ועל-ידי זה זוכין לדבר דבורים קדושים של תורה
ותפלה, ולקשר המחשבה היטב אל הדבור. ועל-בין
עצה טובה להתפלל בכונה, לקבל עליו במחשבתו
למסור נפשו על קדוש השם. גם בלא זה עקר
שלמות התפלה היא להתפלל במסירת נפש (עו
תפלה כ"ו). [ד] פי אפלו הקל שבִּישְׂרָאֵל, אפלו
פושעי ישראל, כשרוצים להעבירם על דת ח"ו,

הם מוסרים נפשם על קדוש השם, באשר נראה
 בחוש כבד כמה פעמים. על־כן צריך האדם להזכיר
 את עצמו בזה בכל יום, שהוא מרצה למסור נפשו
 על קדוש השם, כי זה עקר קדושת איש הישראלי,
 ועל־ידי זה יזכה לשלום ולהתפלל בכונה כנ"ל:
 (לק"א סי' פ')

ה צריך לומר קריאת שמע במסירת נפש על קדוש
 השם, הינו שייציר במחשבתו כל הארבע מיתות
 בית דין כאלו סוקלין ושורפין אותו וכו'. ויציר
 המיתה במחשבתו במחשבה חזקה כל כך, עד
 שירגיש צער המיתה ממש בשביל קדושת שמו
 יתברך. כי המחשבה יש לה תקף גדול, ויכולין על־
 ידי שמצירין במחשבתו המיתה להרגיש צער
 המיתה ממש. ומי שרוצה להתנהג כך, צריך
 לדקדק שלא ישאר שם בעת שפוגיש שקרוב
 שיתצא נפשו, שלא ימות בלא עתו ח"ו: (לק"א סי'
 קצ"ג)

ו עקר היחוד של מעלה נעשה על־ידי מסירת נפש
 על קדוש השם: (לק"א סי' ר"ם)

י יש צדיקים גדולים שיש להם שם גדול למרחוק,
אבל הרבה מבזין את שמם ודוברים עליהם, ויש
להם שפיכות דמים מזה, והם מקבלים כל זה
עליהם בעצמם בשביל קדוש השם, ועלידי זה הם
מצילים רבבות נפשות ישראל ממיתה והריגה,
ח"ו: (שם)

ח אותו הדבר שמתגבר ביותר על האדם, אותו
הדבר דיקא הוא צריך לשפר בשביל השם יתברך,
כי זה עקר עבודתו, וזה פחינת מסירת נפש. ומי
שהוא מתפחד מאד מהמיתה, הוא דיקא צריך
ביותר לקבל על עצמו למסר נפשו למות על
קדוש השם: (שיחות הר"ן ג"ז)

רצון וכסופין

א עקר התהוות הנפש הוא עלידי ההשתוקקות
והכסופין והרצונות הטובים של איש הישראלי
אחר השם יתברך, כל אחד לפי מדרגתו שהוא
נכסף ומשתוקק ומתגעגע להגיע אל מדרגה
למעלה ממנה, עלידי הכסופין אלו נעשה נפש

קדושה: (לק"א סי' ל"א בסוף בד"ה "זווגן והצטרפותן" וכו')

ב אַךְ כִּדֵי שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, צָרִיךְ לְדַבֵּר
בְּפֶה הַכְּסוּפִין וְהַהֲשִׁתְקוּקוֹת שֶׁלוֹ, וְעַל-יְדֵי זֶה פּוֹעֵל
שְׂיֵהִיָּה נַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ וְיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְמָה שֶׁהוּא
נִכְסֵף. וְזֶהוּ מַעֲלַת הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁצָּרִיכִין
לְשׁוּחַ וּלְדַבֵּר בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ בְּכָל יוֹם וּלְדַבֵּר בְּפֶה
מְלֵא הַכְּסוּפִין וְהַרְצוֹנוֹת שֶׁלוֹ הַטּוֹבִים, דִּהְיִינוּ מֵה
שֶׁחָסַר לוֹ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא רוֹצֵה
וּמְשִׁתְּקֵק שְׂיִמְלֵא לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּמִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל
וּמִתְחַנֵּן לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל זֶה שְׂיִרְחֵם עָלָיו
לְמֵלֵאת רְצוֹנוֹת וְכְסוּפִים שֶׁלוֹ הַטּוֹבִים, וְעַל-יְדֵי זֶה
יִזְכֶּה לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, לְפַעַל מֵה שֶׁצָּרִיךְ:

(שם ד"ה "זוה בחינת נקודת הכסף" וכו')

ג עַל-יְדֵי כְּסוּפִים טוֹבִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא מְצִיר
אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב, וְנַעֲשִׂית לוֹ סֵם חַיִּים וּמְבִיא
טוֹב לְעוֹלָם. וְכֵן לְהַפְּךְ, עַל-יְדֵי כְּסוּפִין רָעִים ח"ו,
הוּא מְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְהַפְּךְ, וְנַעֲשִׂית לוֹ סֵם
מָוֶת, בְּחִינַת וּפּוֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָּם, וּמְבִיא רָעוֹת
לְעוֹלָם ח"ו: (שם)

ד וכלל הדבר, שמאד יקר הכסופין וההשתוקקות לדבר שבקדשה, כי על ידם נתהוה נפש ונגמר על-ידי הדבור כנ"ל. וזאת הנפש תוכל להתגלגל לתוך רשע ולהחזירו בתשובה. וכן להפך, כמה רעות גורמים הכסופין לדבר שאינו טוב ח"ו, כי הנפש שנתהוה על-ידי כסופין רעים, מתגלגל לפעמים לתוך הצדיק ותוכל להחמיאו ח"ו: (שם ד"ה "וכלל הדבר" וכו')

ה מי שאי אפשר לו ללמד כלל כגון שהוא עם הארץ או שאין לו שום ספר, או שהוא בדרך ובמדבר וכיוצא בזה, רק שלבו בוער בו ונכסף ומשתוקק מאד ללמוד תורה, אזי מה שהלב חומד ללמוד זה בעצמו בחינת למוד מתוך הספר (עין בפנים בסימן קמ"ב): (לק"א סי' קמ"ב)

ו על-ידי שיש להאדם רצון אחר חוץ מרצון השם יתברך, נעשה מלכות להסתרא אחרא. כי צריך האדם לבטל רצונו שלא יהיה לו רצון, רק כמו שרוצה השם יתברך, הן שיהיה לו ממוז ובנים הן לאו ח"ו. וכן שאר כל הרצונות לא יהיה רק כמו

שְׂרוּצָה הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְאִזִּי מִמְּלִיךְ מַלְכוּתָהּ יִתְבַּרְךָ
 לְבַד: (לק"א סי' קע"ז)

ז מעֲנִין רְצוֹן מִפְּלֶג שְׁלֵא יֵדַע כָּלֵל מֶה הוּא רוּצָה, עֵינַי
 אֲמוֹנָה אוֹת ג"ה אֲכִילָה אוֹת י"ז: (לק"ת סי' ז' אוֹת י')

ח הָעֶקֶר הוּא הָרְצוֹן, וְאֵף עַל פִּי שְׁהֵבֵל חֲפִצִּים וְרוּצִים
 לְעֵבְרוֹ, אֵף עַל פִּי בֶן אֵין כָּל הָרְצוֹנוֹת שְׁוִין. וַיֵּשׁ
 חֲלוּקִים רַבִּים בְּרְצוֹן, אֲפֹלוּ בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ בְּכָל
 עֵת וּבְכָל רִגַע יֵשׁ חֲלוּקִים רַבִּים בֵּין הָרְצוֹנוֹת.
 וְהַפְּלֵל, שְׁעֶקֶר הוּא הָרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין, שְׁיִהְיֶה כּוֹסֵף
 תָּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּבִתְוֹךְ כֶּךָ מִתְּפַלְּלִין וְלוֹמְדִין
 וְעוֹשִׂין מְצוּוֹת (וְעֵין מִמּוֹן אוֹת נב): (שיחות הר"ן סי' ג"א)

רפואה

א סִגְלָה לַחֹלָה לְהַסְתִּיבַל עַל הַצִּיצִית: (לק"א סי' ז' בסוף)

ב [ה] טוֹב מְאֹד לָאָדָם שְׁאִינוֹ סוֹמֵךְ עַל שׁוֹם דְּכָר פִּי
 אִם עַל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְבַד. כִּי מִי שְׁאִינוֹ סוֹמֵךְ עַל
 הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל אַחַר תְּחִבּוּלוֹת רַבּוֹת.
 לְמַשָּׁל כְּשֶׁצָּרִיךְ לְרַפּוּאָה, צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל אַחַר
 עֲשׂוּבִים רַבִּים, וְלִפְעָמִים אֵלוֹ הַעֲשׂוּבִים הַצָּרִיכִים לוֹ

אינם בנמצא במדינתו, והעשבים הנמצאים אינם טובים למפתו. אבל הקדוש ברוך הוא טוב לכל המפות ולכל מיני חולאת לרפאותם, והוא בנמצא תמיד. על-כן פשיש לו חולה ח"ו, צריך שיהיה כל סמיכתו רק על תפלה ותחנונים, וזה יוכל למצא תמיד ויעיל לו בודאי וכנ"ל. אבל לקבל רפואה על-ידי רפואת הרופאים, זה צריך לחפש ולבקש מאד שיוכל למצא רופא עם רפואות שיוכלו לרפאותו. ובאמת אינו בנמצא כלל, כי הרופאים מזיקים יותר ממה שמועילים לעתים רחוקות באשר יבאר לקמן: (לק"א סי' י"ד אות י"א)

ג [ב] אשה שדמיה מרבים ואין לה וסת, אף על פי שהיין מזיק לה, עם כל זה רפואתה על-ידי יין שהסתפל בו צדיק אמת: (לק"א סי' כ"ט בסוף)

ד [ג] לפי הגדלת הדעת פן נתרבה השלום, וכן זוכין לרפואה. על-כן עקר הרפואה על-ידי עסק התורה שעל-ידי זה זוכין לדעת: (לק"א סי' נ"ו אות ג' ו' ח')

ה [ד] על-ידי טבילת מקוה נמשך דעת וזוכין לרפואה: (שם אות ו' ח')

ו מי שאין לו אמונת חכמים, אין רפואה למכתו.
והתקון לזה שידר איזהו גדר ויקים מיד, על-ידי זה
ישוב לאמונת חכמים, ועל-ידי זה יהיה לו רפואה
שלמה: (לק"א סי' נ"ז אות ב')

ז זעה הוא רפואה לחלי הקדחת: (לק"א סי' רס"ג)

ח עקר רפואת החולה הוא רק על-ידי פדיון. ולא
נתנה התורה רשות לרופא לרפאות פי אם אחר
הפדיון, דהינו אחר שעושין פדיון להחולה
וממתיקו הדינים מעליו, אז יכול הרופא לרפאות
על-ידי רפואות, אבל לא קדם, כי עקר הרפואה
היא [על-ידי] פדיון: (לק"ת סי' ג')

ט צדקה היא רפואה לכל המפות: (לק"ת סי' ד' אות י"ב)
י יש סובלי חלאים שיש להם מפות מפלאות רחמנא
לצלן, והכל בא להם על ידי פגם האמונה, כי על-
ידי פגם אמונה באים מפות מפלאות שאין להם
שום רפואה ולא תפלה ולא זכות אבות, וגם אין
מועיל להחולה קול צעקות של אח ונגיחות
[שקורין אחצין און קרעכצין], שלפעמים מועיל

לְהַחֲזִיק אֶלּוּ הַקּוֹלוֹת שְׁמֵרְחֵמִין עָלָיו עַל־יְדֵי זֶה,
 אֲבָל עַל־יְדֵי נְפִילַת הָאֱמוּנָה גַם זֶה אֵין מוֹעִיל.
 וְהַתְּקוּן לָזֶה, שְׁצַרִּיךְ לְצַעֵק מִן הַלֵּב לְבַד מֵעַמְקָא
 דְּלִבָּא, וְעַל־יְדֵי זֶה יִשׁוּב אֶל הָאֱמוּנָה וַיְהִי לוֹ
 רַפּוּאָה וַיִּתְּקֵן כָּל הַנַּ"ל: (לק"א סי' ה' אות א' ב')

א מי שְׁרוּצָה לְחוּם עַל חַיּוּ, צַרִּיךְ לְהַתְּרַחֵק עֲצֻמוֹ
 מְאֹד מִן הַדְּאִקְטוֹרִים וְרוֹפְאִים, כִּי [הֵם] מוֹעֲדִים
 לְקַלְקֵל וּמְזִיקִים מְאֹד, וְעַיִן בְּפָנִים שִׁיחָה אֲרַכָּה
 בְּעֵינַי זֶה: (שיחות הר"ן סי' ג')

ב אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסַגֵּל מְאֹד לְרַפְּאוֹת הַחוֹלָה, וְצַרִּיךְ
 שִׁיחָה לוֹ בְּטַחֲוֹן חֹזֵק עַל זֶה, וְעַל־יְדֵי זֶה יוֹשִׁיעֵנו ה'
 וַיִּתְּרָפָא וַיִּקּוּם מִחֻלָּיו (שם סי' צ"ח)

שְׂמִיחָה

א עַל־יְדֵי רֵאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק זוֹכֵן לְשְׂמִיחָה וּזְרִיזוֹת:
 (לק"א סי' ד' אות ח')

ב צַרִּיךְ לַעֲשׂוֹת הַמַּצּוּוֹת בְּשְׂמִיחָה גְּדוֹלָה כָּל כַּף, עַד
 שְׂלֵא יִרְצָה בְּשׁוּם שְׂכַר עוֹלָם הַבֵּא בְּשִׁבְלָה, אֶלֵּא
 שְׂיִזְמִין לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַצּוּה אַחֲרַת בְּשִׂכְר

מִצְוָה זֹאת, כִּי הוּא נִהְנֶה מִהַמְצִוָה בְּעֲצָמָה. וְעַל־יְדֵי
 זֶה יוּכַל לִידַע מַה שְּׁנִגְזָר עַל הָעוֹלָם, אִם הוּא קֹדֶם
 גְּזֵר דִּין וְאִם הוּא לְאַחַר גְּזֵר דִּין, וְעַל מִי וּמִי נִגְזָר
 הַדִּין ח"ו. וַיִּוֹדַע אֵיךְ לְהַתְּפִיל עֲבוּר הָעוֹלָם, כִּי
 לְאַחַר גְּזֵר דִּין צָרִיכִין הַצְּדִיקִים לְהַלְבִּישׁ תְּפִלָּתָם
 בְּסַפּוּרִים. וְכָל זֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי עֲשִׂית הַמְצִוּוֹת
 בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה מִהַמְצִוָה בְּעֲצָמָה: (לק"א סי' ה' אות ב')

ג לְזִכּוֹת לְשִׂמְחָה הַזֹּאת הוּא עַל־יְדֵי שְׂמֵת־פְּלִלִין
 בְּכַחוֹת וּבִירָאָה גְּדוֹלָה וּבְאַהֲבָה וְכו' (כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּאֵר
 בַּתְּפִלָּה אוֹת יו"ד י"א): (שם אוֹת ג')

ד עַל־יְדֵי רְקוּדִין וְהַמְחָאת כַּף נַעֲשֶׂה הַמְתַּקֶּת הַדִּינִים:
 (לק"א סי' י' אוֹת א')

[ה] צָרִיךְ לְאָדָם שְׂיִהְיֶה לוֹ עֲזוֹת גְּדוֹל דְּקַדְשָׁה, כִּדֵּי
 שְׂיִוְכַל לַעֲמֹד כְּנֶגֶד הָעוֹי פְּנִים הַמוֹנְעִים. וְעַקֵּר
 הָעֲזוֹת וְהַתְּחֻזָּקוֹת הוּא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה וְחֻדוֹת,
 בְּחִינַת כִּי חֻדוֹת ה' הוּא מְעֻזָּכֶם: (לק"א סי' כ"ב אוֹת ט')

[ו] לְזִכּוֹת לְשִׂמְחָה הוּא עַל־יְדֵי תוֹרָה וְתְּפִלָּה, וְהַעֲקָר
 הִיא תְּפִלָּה, שְׂיִתְּפִיל בְּכָל פֶּעַם לְהַשִּׁיג הַנְּסֻתָּר
 מִמֶּנּוּ, עַד שְׂיִלָּךְ בְּכָל פֶּעַם מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, וְעַל־יְדֵי

דָּרָךְ זֶה עֵקֶר הַשְּׂמֵחָה. וְעַל־יְדֵי הַשְּׂמֵחָה עֵקֶר
הָעֲזוּת וְהַהֲתַחֲזָקוֹת לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקי אֵמֶת שֶׁהֵם
כָּל־לֵוִית הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאִמוּנָה נִמְשָׁךְ
עַל יָדָם: (שם)

[ז] שְׂמֵחָה הִיא בְּחִינַת אֲנָפִין נְהִירִין, בְּחִינַת אֵמֶת
וְאִמוּנָה. וְלִהְפֹךְ, עֲצָבוֹת הוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה,
אֲנָפִין חֲשׂוּכִין, מִיָּתָה. וְעֵקֶר הַשְּׂמֵחָה זֹכִין כְּפִי
תְּקוּן הַבְּרִית, וְכְפִי הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים
שֶׁהֵם שְׂמֵחַת כָּל יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי זֶה מְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וְזוֹכֵה לַחֲזוֹת בְּנַעַם ה', וּמֵאִיר עַל
עֲצָמוֹ אֹר אֲזַר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים: (לק"א סי' כ"ג אות א' ב')

[ח] עַל־יְדֵי עֲשִׂית הַמְּצוּהַ בְּשְׂמֵחָה זֹכִין לְתַכְלִית
הַכֹּל, כִּי זֹכִין לְהֵשִׁיג הָאֹר שֶׁהוּא לְמַעְלָה
מִנְּפִשִׁין וְרוּחִין וְנִשְׁמָתִין וְהוּא אֹר אֵין סוּף,
בְּבְחִינַת מָטִי וְלֹא מָטִי. אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוֹכֵה שְׂיִרְדֹּף
מִחֲשֵׁבְתוֹ לְהֵשִׁיג הַשְּׁגוֹת אֵלוֹ וְכו': (לק"א סי' כ"ד
אות א' ב' ה')

[ט] עַל־יְדֵי שְׂמֵחַת הַמְּצוּהַ נִשְׁלָם הַקְּדוֹשָׁה, וּמַעְלָה
הַחַיּוֹת וְהַקְּדוֹשָׁה שְׂבִקְלָפוֹת. וְעַל בֵּן כְּשֶׁעוֹשֶׂה

הַמְצוּה בְּשִׂמְחָה, מַעֲלָה הַשְּׂכִינָה מִפִּינ הַקְּלָפוֹת:
(שם אות ב')

[א] צְרִיךְ לְהִתְרַחֵק מֵעֲצָבוֹת מְאֹד מְאֹד, כִּי הַקְּלָפוֹת
הֵם בְּחִינַת עֲצָבוֹת וְהֵם תִּקְפֵּא דְדִינָא. וּכְשֶׁהֶעֱצָבוֹת
מִתְגַּבְּרֹת, הִיא בְּחִינַת גְּלוּת הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא
שִׂמְחָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְעַקֵּר בְּפוּל הַקְּלָפוֹת וְעַלִּית
הַקְּדֻשָּׁה הוּא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה כַּנִּ"ל: (שם)

[א"] עַל־יְדֵי קְטָרֶת מַעֲלִין מִהַקְּלָפוֹת חִיּוֹתָם וְזוֹכִין
לְשִׂמְחָה, עַל־כֵּן צְרִיךְ לֹאמֹר קְטָרֶת בְּכֹנֶה גְּדוּלָּה,
כִּי עַקֵּר עַלִּית כָּל נִיצוּצֵי הַקְּדֻשָּׁה מֵעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת
הוּא עַל יְדֵי קְטָרֶת, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְשִׂמְחָה
כַּנִּ"ל: (שם)

[ב] רְקוּדִין שֶׁל מְצוּה, כַּגּוֹן שֶׁשׂוֹתָה יִין בְּשַׁבַּת וַיּוֹם
טוֹב אוֹ בַּחֲתָנָה שֶׁל מְצוּה אוֹ בְּשִׂאֵרֵי סְעוּדַת
מְצוּה, וְשׂוֹתָה בְּמִדָּה וְכֹנְתוֹ לְשִׂמּוֹם, לְזִכּוֹת
לְשִׂמְחַת יִשְׂרָאֵל, לְשִׂמּוֹחַ בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר בָּחַר
בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְכוּ', וְנִתְעוֹרַר לְשִׂמְחָה עַל־יְדֵי זֶה
עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ הַשִּׂמְחָה לְתוֹךְ הַרְגֵּלִין, דְּהֵינּוּ שִׂמְרָקָד
מִחֲמַת שִׂמְחָה, עַל־יְדֵי זֶה מְגַרֵשׁ הַחִיצוֹנִים

הנאחזין בהרגליו, וממתיק ומכביל כל הדינים, וזוכה לקבל כל הפרכות. והתלהבות הזאת של הרקודין הוא אשה ריח ניחוח לה! אבל מי שמרקד בהתלהבות היצור, היא בחינת איש זרה, והיין שישתה הוא בחינת יין המשפר שמשם אחיזת החיצונים ח"ו. נמצא, רקודין דקדשה ממתיקין הדינים כמו פדיון: (לק"א סי' מ"א)

[יג] כל התאוות באים מכח המדמה, פח הבהמיות, והתנפרותו הוא על-ידי עצבות שהוא רוח נכאה, רוח רעה, ועל-ידי זה התנפרות השכחה, ששוכח תכליתו ואינו זוכר בעלמא דאתי, פראוי לזכר בכל יום בכלל ובפרט (כמו שכתוב בפורון באות ד). ועל-כן צריכין להתנפר להיות בשמחה תמיד, שעל-ידי זה עקר הכנעת המדמה, ועל ידי זה יזכה לזכר בעלמא דאתי בכל יום כנ"ל: (לק"א סי' ג"ד אות ה')

[יד] שמיעת קול נגון על פלי זמר ממנגן פשר לישם שמים הוא סגולה גדולה לשמחה, ולהכניע ולברר המדמה. ועל-ידי זה זוכה לזכרון, לאדבקא

מחשבתא בעלמא דאתי, ולהבין הרמזים שהשם
 יתברך מרמז לו בכל יום להתקרב אליו. גם על-
 ידי נגון ושמחה הנ"ל יכולין להשיג בחינת רוח
 נבואה רוח הקדש: (שם אות ו')

[טו] על-ידי נגון ושמחה יכולין לשפך שיחו פמים נכח
 פני ה'. על-כן על ידי ששמחין בכל היום יכולין
 לפרש שיחתו בהתבודדות כראוי: (שם אות ו' ד"ה
 "אזכרה" וכו')

[טז] על-ידי שמחה זוכין לחדושין דאורייתא. כי שמחה
 הוא פלי לשאב ולהמשיך ולקבל על ידה חדושין
 דאורייתא: (לק"א סי' ס"ה אות ד')

[יז] על-ידי קדשת ארץ ישראל זוכין לבטל הפעם
 והעצבות (עין ארץ ישראל י"ד): (לק"א סי' קנ"ה)

[יח] כשאדם שופט ודן את עצמו על כל דבר שעושה,
 על-ידי זה מבטל הדינים שעליו למעלה, ועל-ידי
 זה זוכה לשמחה גדולה עד שירקד מחמת
 שמחה. אבל פשיש דין ח"ו, אזי קשה לרקד:
 (לק"א סי' קס"ט)

[יא] עקר פּגם הַבְּרִית היא עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׁחָרָה. וְכֵן לְהַפְּךְ, עַקֵּר שְׁמִירַת הַבְּרִית הוּא עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה, כִּי עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה זֹכִינ׳ שְׁהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ בְּעֲצָמוֹ יַעֲזֹר לוֹ לְשַׁמֵּר אֶת הַבְּרִית קַדְשׁ: (שם)

[ב] עַקֵּר מַעֲלַת הַבְּכִיָּה הוּא כְּשֶׁהַבְּכִיָּה מַחֲמַת שְׂמֻחָה וְגִילָהּ. וְאַפְלוֹ הַחֲרָטָה טוֹב מְאֹד שֶׁתְּהִיָּה מַחֲמַת שְׂמֻחָה, שְׂפֹרֵב שְׂמֻחָתוֹ בְּהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ הוּא מִתְחַרֵּט וּמִתְגַּעְגַּע מְאֹד עַל שְׂפֹרֵד נִגְדוֹ, עַד שִׁיתְעוֹרֵר לוֹ בְּכִיָּה מַחֲמַת שְׂמֻחָה: (לק"א ס" קע"ה)

[כא] צְרִיךְ לְפָרֵט אֶת הַחֲטָא, כִּי צְרִיכִין דְּוָקָא וְדוּי דְּבָרִים, לְהַתְּוֹדוֹת בְּדַבּוּרִים דְּוָקָא בְּכָל פֶּעַם עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה בְּפִרְטִיּוֹת. אֲבָל יֵשׁ לָזֶה מְנִיעוֹת רַבּוֹת. וְעַל־יְדֵי שְׂמֻחָה שֶׁל מִצְוָה כְּגוֹן חֲתָנָה שֶׁל מִצְוָה אוֹ שְׂאֵר מִצְוָה בְּשְׂמֻחָה, כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר לְשֻׁמַּח בְּשְׂמֻחָה גְּדוֹלָה עַד שִׁירְקֵד הַרְבֵּה מַחֲמַת שְׂמֻחָה, עַל־יְדֵי זֶה יוּכַל לְהַתְּוֹדוֹת וְדוּי דְּבָרִים, וְעַל יְדֵי זֶה מִתְקַן פְּגָם חֲטָאִיו: (לק"א ס" קע"ח)

[כב] עַל־יְדֵי הַתְּעִנִּית זֹכִינ׳ לְשְׂמֻחָה, וְכַפִּי יְמֵי הַתְּעִנִּית כֵּן זֹכֵה לְשְׂמֻחָה: (לק"א ס" קע"ט)

[בג] צָרִיךְ לָזַהֵר מְאֹד מֵעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת, כִּי עֵקֶר
נְשִׁיכַת הַנְּחָשׁ הִיא עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן:
(לק"א סי' קפ"ט)

[כד] עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה נֹתְנִין חֲזוּק לְהַמְלֵאכִים הַמְקַבְּלִין
אֶת שְׂפַע הַמַּאֲכָלִים, וּמְכַנְיְעִין אֶת הַשְּׂדִים, שֶׁלֹּא
יִינְקוּ מֵהַשְּׂפַע בְּיוֹתֵר מֵהָרְאוּי לָהֶם. וְעַל-יְדֵי זֶה
נִצְוָלִין מִטְּמֵאֵת הַמְקַרְהָ ח"ו, שֶׁבֹא לַפְּעָמִים עַל-
יְדֵי הַמַּאֲכָלִים כְּשֶׁאֵין חֲזוּק בְּהַמְלֵאכִים. כִּי עֵקֶר
חֲזוּק הַמְלֵאכִים הוּא עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה: (לק"ת סי' ה')

(אות ט' י')

[כה] עַל-יְדֵי שְׂמֵזִיעִין בְּשֶׁבִיל דְּבַר שְׂפַקְדָּשָׁה עַל-יְדֵי זֶה
זוֹכִין לְשְׂמֵחָה: (לק"ת סי' ו')

[כו] עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׂחָרָה הִיא בְּחִינַת עֲפֻרָרִיּוֹת שְׁנוּפֵל
עַל לֵב אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁעַל יְדֵי זֶה אֵין יָכוֹל הַלֵּב
לְבַעַר וּלְהַתְּלֵהב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ. וּמִנְהִיגֵי הַדּוֹר
הָאֲמֵתָיִים הֵם מְנַשְׁבִּין בְּרוּחַם הַקְּדוּשׁ וּמְנַפְּחִים
הַעֲפֻרָרִיּוֹת, שֶׁהִיא הַמְרָה שְׂחָרָה, מִלֵּב יִשְׂרָאֵל,
וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מְלַהִיבִים לְכָבוֹת יִשְׂרָאֵל לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרֵךְ: (לק"ת סי' ט')

[כז] על־ידי מְרָה שְׁחֹרָה וְעֲצָבוֹת, הַמִּחָּ וְהַדַּעַת בְּגָלוֹת וְקִשָּׁה לֹא לֵיִשָּׁב דַּעְתּוֹ לָשׁוּב אֶל ה', וּמַחְמַת זֶה הוּא רְחוּק מֵהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ. כִּי עֵקֶר מֵה שְׁהָעוֹלָם רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ הוּא מַחְמַת שְׂאִינָם מִיִּשְׁבִּין עֲצָמָן הַיָּטֵב, מִה הַתְּכָלִית מִכָּל הָעוֹלָם. אָבֵל עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה, הַמִּחָּ מִיִּשְׁבֵּי וַיְכֻלִּין לֵיִשָּׁב עֲצָמוֹ הַיָּטֵב, כִּי שְׂמֻחָה הוּא עוֹלָם הַחֲרוּת. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמִּקְשָׁר שְׂמֻחָה לְדַעְתּוֹ, אֲזִי דַעְתּוֹ בְּחֲרוּת וְאִינוּ בְּגָלוֹת, וַיְכֻלֵּי לְהַנְהִיג הַמִּחָּ וְהַדַּעַת כְּרִצוֹנוֹ, לֵיִשָּׁב דַּעְתּוֹ הַיָּטֵב מִה הַתְּכָלִית מִכָּל עֲנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. וְעַל־יְדֵי זֶה יִשׁוּב אֶל ה': (לק"ת סי' י')

[כח] תִּכְפֹּף כְּשֶׁהָאָדָם רוֹצֵה לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר וְלִהְתַּחֵיל לְכֻנָּם בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ, אֲזִי תִכְפֹּף הִיא עֲבָרָה גְדוֹלָה כְּשֵׁיִשׁ לֹא עֲצָבוֹת ח"ו, כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹנֵא הַמְרָה שְׁחֹרָה וְהָעֲצָבוֹת: (לק"ת סי' מ"ח)

[כט] וְצָרִיךְ לְחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ שְׂיָבֹא לְשְׂמֻחָה בְּכָל מֵה דְאֶפְשָׁר, וְלִהְשִׁתֵּדֵל לְבִקֵּשׁ לְמִצָּא בְּעֲצָמוֹ אִיזָה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת כְּדֵי לְבֹא לְשְׂמֻחָה, כְּמִבְאָר עַל פְּסוּק: "אֲזַמְרָה לְאֵלֶקֶי בְּעוֹדִי" (עַן בְּהַתְחַזְּקוֹת אוֹת

כ"ו). ועל כל פנים יש לו לשמח במה שזוכה להיות מזרע ישראל שלא עשהו גוי. וזאת השמחה היא בודאי שמחה גפלאה בלי שעור ואין בה שום בלבול, מאחר שהוא מעשה השם יתברך בעצמו (ועין במקום אחר מזה). ויהיה רגיל לומר בפיו ובלבו בשמחה גדולה: "ברוך אלקינו שפראנו לכבודו והבדילנו מן התועים" וכו', ובה יוכל לשמח כל ימיו בכל מה שיעבר עליו. גם במה פעמים צריכין לשמח את עצמו על ידי מלי דשטותא, מלי דבדיחותא. ומרבוי צרות האדם, שפויבל כל אחד בגוף ונפש וממון, על כן על פי רב אין יכולין לשמח את עצמו כי אם על ידי מלי דשטותא, לעשות עצמו פשוטה כדי לבוא לשמחה, שכל החיות בגוף ונפש תלוי בזה. גם למעלה נעשה מזה יחוד גדול על ידי בדיחא דעתה, דהינו שמחה: (שם)

מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד. וצריך להתגבר מאד בכל הפחות להרחיק העצבות והמרה שחרה ולהיות אך שמח תמיד, והוא [5]

רפואה לכל מיני חולאת. כי כל מיני חולאת באין
מעצבות ומרה שחרה, וצריך לשמח את עצמו
בכל מיני עצות, ועל פי רב על-ידי מלי דשמותא
דיקא כנ"ל: (לק"ת סי' כ"ד)

[לא] צריכין להשתדל להפך כל העצבות והדאגות
לשמחה. ודעת לנבון נקל למצא בכל הצרות
והיסורין והדאגות איזה הרחבה, שעל-ידי זה
יכול להפך כל המרה שחרות לשמחה (ועין במקום
אחר מזה, כי אין פאן מקומו להאריך). וזה עקר שלמות
השמחה, כשמתגברין על המרה שחרה
והעצבות וחוטפין אותם לתוך השמחה בעל
כרחם, דהינו שמהפכין אותם לשמחה כנ"ל:
(לק"ת סי' כ"ג)

[לב] כשאדם שמח כל היום, בנקל לו יותר שיהיה לו
איזה שעה לב נשפר לפרש שיחתו היטב ולשפך
לבו פמים נכח פני ה'. וכן להפך, אחר לב נשפר
בא שמחה. וזה סימן אם היה לו לב נשפר,
כשבא אחר כך לשמחה: (שיחות הר"ן סי' כ' מ"ה)

[לג] צָרִיךְ לְכוֹן מִחֲשַׁבְתּוֹ לְהַסְתִּיף עַל הַשָּׂרֵשׁ הַכֹּל, שֵׁשׁ הוּא שָׂרֵשׁ כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַשְּׂמָחוֹת יַחַד, וְאִזּוֹ יוּכַל לְשַׂמַּח בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד. כִּי בְשִׂמְסִתִּיף עַל שָׂרֵשׁ הַכֹּל שֶׁהוּא כְּלוּ טוֹב, אִזּוֹ נִבְלָלִין כָּל הַטּוֹבוֹת וְכָל הַשְּׂמָחוֹת יַחַד וּמְאִירִין בְּאוֹר גְּדוֹל מְאֹד: (לק"ת סי' ל"ד)

[לד] כְּשֶׁלוֹמֵד תּוֹרָה אוֹ שֶׁעוֹשֶׂה מְצוּהַ בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה עַד שֶׁמֵּרְקֵד מִחֲמַת שְׂמִיחָה, הוּא מַעֲלֶה גְדוֹלָה מְאֹד, וּמַעֲלֶה וּמְתַקֵּן בְּזֶה אֶת הַדְּבוּרִים רָעִים. גַּם הוּא נִתְעַלֶּה בְּמִמּוֹן, וְכָל תּוֹמְכֵי אוֹרֵיָא נִתְעַלִּים. גַּם גַּם זוֹכֵה לְבָנִים. גַּם מַעֲלֶה וּמְתַקֵּן אֶת הָאִמוּנָה. גַּם כָּל הַמְּדַרְגּוֹת הַתְּהוֹנוֹת נִתְעַלִּים עַל־יְדֵי שְׂמִיחַת תּוֹרָה וּמְצוּהַ: (לק"ת סי' פ"א)

[לה] לְזַכּוֹת לְשִׂמְחָה זֶה קָשָׁה וְכִבֵּד יוֹתֵר מִשָּׂאֵר כָּל הָעֲבוּדוֹת, עַל־כֵּן צָרִיכִין לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל הַפְּחוֹת וּבְכָל מִינֵי עֲצוֹת לְהִיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. וְכִבֵּר מִבְּאֵר שֶׁעַל פִּי רַב אִי אֶפְשָׁר לְהִיוֹת בְּשִׂמְחָה כִּי אִם עַל־יְדֵי מְלֵי דִשְׁטוּתָא כַּנֵּ"ל בְּאוֹת כ"ט: (שיחות הר"ן סי' כ')

[לז] וּבְיוֹתֵר צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ שְׂמֵחָה בְּשַׁעַת
 הַתְּפִלָּה, שְׂוֵת־פִּלֵּל בְּשְׂמֵחָה. וְכֵן בְּשַׁעַת עֵשִׂית
 הַמְּצוּוֹת כַּנִּ"ל, מִכָּל שָׁפֵן וְכָל שָׁפֵן בְּשַׁבַּת וְיוֹם
 טוֹב. אֵךְ גַּם בְּיָמֵי הַחַל בְּכָל הַיּוֹם מְצוּהָ גְדוֹלָה
 לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה תָּמִיד כַּנִּ"ל: (שם סי' קנ"ה רצ"ט)

[לז] עַל־יְדֵי מָרָה שְׁחָרָה וְעֲצָבוֹת אֵין יוֹדְעִין מְשֻׁמוֹ:
 (שם סי' מ"ג)

[לח] עַל־יְדֵי שְׂאָדָם שְׂמֵחַ, עַל־יְדֵי זֶה הוּא יָכוֹל
 לְהַחֲיוֹת אָדָם אַחֵר, שֶׁהוּא דִּבֵּר גְּדוֹל מְאֹד לְשִׂמְחָה
 לְבַב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּי רַב בְּנֵי אָדָם מְלֵאִים יִסּוּרִים
 וְדֹאגוֹת וְצָרוֹת מְשֻׁנוֹת וְאֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְסַפֵּר מֵה
 שְׁבִלְבָם, וּכְשֶׁפֵּא אָדָם עִם פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת, יָכוֹל
 לְהַחֲיוֹת אוֹתָם מִמּוֹשׁ, וְהוּא דִּבֵּר גְּדוֹל מְאֹד. כִּי
 כְּשִׁזְזָה לְשִׂמְחָה אִיזָה אָדָם, הוּא מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם
 נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל מִמּוֹשׁ: (שם)

[לט] עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה נְצוּלִין מִמֵּיתַת בָּנִים ח"ו: (שם סי'
 ל"ד)

שלום

א על־ידי עֲנוּה וְשִׁפְלוּת זוכין לְתוֹרָה, וְעַל־ידי הַתּוֹרָה
 זוכין לְקָרֵב לְהֵשֵׁם יִתְפַּרֵּךְ בְּעַלֵי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים,
 וְעַל־ידי זֶה נִתְעַלָּה וְנִתְגַּדַּל כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ
 וְנִשְׁלַם הַיְרָאָה, וְעַל־ידי זֶה זוכין לְשָׁלוֹם: (לק"א סי' י"ד
 אות א' ב' ה')

ב וַיֵּשׁ שְׁנֵי מֵינֵי שָׁלוֹם: [יש שָׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ], כִּי תִחַלֵּה
 צָרִיךְ לְרֹאוֹת שְׂיִהְיֶה שָׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, [כִּי לְפַעְמִים
 אין שָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "אֵין שָׁלוֹם בְּעֶצְמֵי מִפְּנֵי
 חַטָּאתֵי", וְעַל־ידי הַיְרָאָה זוכה לְשָׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ,
 וְאֵזֵי יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל]. וְעַל־ידי תִּפְלָה זוכה לְשָׁלוֹם
 הַכִּלְלִי, שָׁלוֹם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת: (שם אות ה')

ג מוֹכִיחֵי הַדּוֹר הֵם מְרַבִּים שָׁלוֹם בְּעוֹלָם וְגַם עוֹשִׂים
 שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמַיִם: (לק"א סי' כ"ב
 אות א')

ד לְפִי הַשָּׁלוֹם שֶׁבְּדוֹר כֵּן יְכוֹלִין לְמַשְׁךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם
 לְעִבּוּדָתוֹ, לְעִבְדוֹ שְׁכֵם אֶחָד. כִּי עַל־ידי הַשָּׁלוֹם
 שֵׁישׁ בֵּין בְּנֵי אָדָם הֵם מְדַבְּרִים זֶה עִם זֶה, וְהֵם

חוקרים זה עם זה מה הוא התכלית מכל העולם
 בלא ומהבליו, והם מסבירים זה לזה האמת, שסוף
 כל סוף אין נשאר מהאדם בלא, כי אם מה
 שהכין לעצמו לאחר מותו לעולם הנצחי, כי אין
 מליין לו לאדם לא בסוף ולא זהב וכו'. ועל-ידי זה
 משליך כל איש את שקר אלילי בספו, וממשיך
 ופונה את עצמו להשם יתברך ולתורתו ועבודתו,
 ומקרב את עצמו אל האמת. אבל כשאין שלום
 ח"ו, מכל שכן כשיש מחלקת ח"ו, אזי אין
 מתועדין יחד זה עם זה ואין מדבר אחד עם חברו
 מהתכלית, ואפלו כשמתועדים יחד לפעמים
 ומדברים יחד, אין נכנסין דבריו בלב חברו
 מחמת הנצחון והמחלקת והשנאה והקנאה. כי
 מחלקת ונצחון אינו סובל האמת (כמבאר במקום אחר).
 נמצא, שעקר ההתרחקות מהשם יתברך של רב
 בני אדם הוא על-ידי המחלקת, שנתרבה עכשו
 בעוונותינו הרבים, המקום ירחם: (לק"א ס' כ"ז אות א')

ה על-ידי תקון הברית זוכין לשלום: (שם אות ו')

צריך לְבַקֵּשׁ שְׁלוֹם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל,
 וְשְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם לְכָל אָדָם בְּמַדּוּתוֹ, הֵינּוּ שְׂלֹא יִהְיֶה
 מַחֲלָק בְּמַדּוּתוֹ וּבְמַאֲרְעוּתוֹ, שְׂלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלּוּק
 בֵּין בְּטִיבוֹ בֵּין בְּעֵקוֹ, תָּמִיד יִמָּצֵא בּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.
 זֶה זוֹכֵן עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וְעַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם
 נִקְרָאִים שְׁלוֹם, שְׂעַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְאַהֲבַת אוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם הֵן בְּטִיבוֹ וְכוּ', וְלְאַהֲבַת אֶת חֲבֵרָיו
 וְיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל: (לק"א ס"י ל"ג אות א' ה')

לְהַרְבּוֹת הַשְּׁלוֹם צְרִיכִין לְהַרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה: (לק"א ס"י נ"ז
 אות ח')

עַל-יְדֵי הַמַּחֲלָקֶת בָּאִים בְּפִירוֹת, וְעַל-יְדֵי זֶה אֵין
 יְכוּלִין לְהַתְּפִיל בְּכּוֹנֵה. אֲבָל בְּשֵׁישׁ שְׁלוֹם נִתְּפִיל
 הַבְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסִית שֵׁישׁ בֵּלֵב כָּל אֶחָד. כִּי
 בְּשֵׁישׁ שְׁלוֹם וּמַתְּוַעְדִים זֶה עִם זֶה, יוֹכֵל לְהָשִׁיב
 אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ מִדְּעוּתוֹ הָרְעוּת וְיוֹצִיא הַבְּפִירוֹת
 וְהַאֲפִיקוֹרְסִית מִלְּבוֹ. אֲבָל עַל-יְדֵי הַמַּחֲלָקֶת אֵינָם
 מַתְּוַעְדִים יַחַד לְדַבֵּר אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ וְלַהֲפֹךְ דַּעְתּוֹ
 אֶל הָאֱמֶת, וְאֶפְלוּ כְּשִׁמְדַּבְּרִים יַחַד, אֵין אֶחָד
 שׁוֹמֵעַ דְּבַרֵי חֲבֵרוֹ מִחֲמַת נִצְחוֹן שֶׁל הַמַּחֲלָקֶת

(וכנ"ל בְּאוֹת ד'). נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר הָאֱמוּנָה תְלוּיָה
בְּשָׁלוֹם: (לק"א ס"ו ס"ב אוֹת ב')

ט לְזִכּוֹת לְשָׁלוֹם הוּא עַל-יְדֵי שְׂיִלְמוֹד פּוֹסְקִים, וְעַל-
יְדֵי זֶה יוֹכֵל לְהִתְפַּלֵּל בְּכֹנֶנָה בְּכֹל לְבָבוֹ: (שם)

י עֵקֶר הַשָּׁלוֹם הוּא לְחִבְר שְׁנֵי הַפְּכִים. עַל-כֵּן אֵל
יְבַהֲלוּךָ רַעֲיוֹנֶיךָ אִם אַתָּה רוֹאֶה אִישׁ אֶחָד שֶׁהוּא
בְּהַפּוֹךְ גָּמוּר מִדַּעְתְּךָ, וַיְדַמָּה לְךָ שְׂאֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם
אִפֹּן לְהַחְזִיק בְּשָׁלוֹם עִמּוֹ, וְכֵן בְּשֵׂאֵתָה רוֹאֶה שְׁנֵי
אֲנָשִׁים שֶׁהֵם שְׁנֵי הַפְּכִים מִמֶּשׁ, אֵל תֹּאמֶר שְׂאֵי
אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, כִּי אֲדַרְבָּא, זֶהוּ עֵקֶר
שְׁלֵמוֹת הַשָּׁלוֹם לְהִשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין שְׁנֵי
הַפְּכִים, כְּמוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁעוֹשֶׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו
בֵּין אִישׁ וּמִים שֶׁהֵם שְׁנֵי הַפְּכִים. וְלְזִכּוֹת לְשָׁלוֹם
הוּא עַל-יְדֵי מְסִירַת נַפֶּשׁ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, וְעַל-יְדֵי
זֶה זֹכִין לְהִתְפַּלֵּל בְּכֹנֶנָה (עַן תְּפִלָּה אוֹת ס"ה): (לק"א ס"ו)
פ'

יא דַּרְךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַבִּישׁ עַל הַטּוֹבוֹת שֶׁעוֹשִׂין,
וְאֵף שֶׁנִּמְצָא בָּהֶם גַּם כֵּן מֶה שְׂאִינוֹ טוֹב, אִינוֹ
מִסְתַּבֵּל עַל זֶה. מִכָּל שְׂכַן הָאָדָם, שְׂאִסוּר לוֹ

לְהַבִּיט עַל חֲבֵרוֹ לְרָעָה, לְמִצָּא בּוֹ דְוָקָא מַה שְּׂאִינוּ
טוֹב, וּלְחַפֵּשׁ לְמִצָּא פְּגָמִים בְּעֵבֹדֶת חֲבֵרוֹ, רַק
אֲדַרְבָּא, מַחֲיֵב לְהַבִּיט רַק עַל הַטּוֹב וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ
לְמִצָּא בּוֹ זְכוֹת וְטוֹב תְּמִיד, וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיֶה לוֹ
שְׁלוֹם עִם הַכֹּל: (לק"ת ס"י י"ז)

תלמוד תורה

א עַל־יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִלוֹת וְכֹל
הַבְּקָשׁוֹת, וְהַחֵן וְחַשְׁיבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְעַלָּה
וְנִתְרוֹמַם בְּפָנָי כָּל מִי שְׁצָרִיכִין בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת:
(לק"א ס"י א')

ב עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּכַח גּוֹתֵן כַּח לְמַלְכוּת דְּקַדְשָׁה
שְׁתַּתְּגַבֵּר, וּמִגְבִּיר הַיִּצָּר הַטּוֹב עַל הַיִּצָּר הָרָע: (שם)
ג עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה יְכוּל לְזַכּוֹת לְהַבִּין הַרְמְזִים מִכָּל
הַדְּבָרִים שְׂבַעְעוּלָם לְהִתְקַרֵּב עַל יָדָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
וְאִפְלוּ בְּמָקוֹם חֲשׂוֹךְ וְאִפְלֵ, שְׁנַדְמָה לְכַאוּרָה שְׂשֵׁם
קָשָׁה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, גַּם שֵׁם יְאִיר לוֹ
הַשֶּׁכֶל הָאֵמֶת לְמִצָּא גַם שֵׁם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
וְלְהִתְקַרֵּב מִשֵּׁם דִּיקָא לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: (שם)

ד אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח
 שטות, על-כן כל אחד כפי העברות והפגמים
 שעבר ופגם, כמו כן הוא משגע ממש. על-כן
 נמצאים כמה מיני שגעון ברב בני אדם. והתקון
 לזה הוא עסק התורה, כי התורה הוא פלה
 שמותיו של הקדוש ברוך הוא, שבזה מכניעין
 היצר הרע ומגרשין השגעון והרוח שטות שנדבק
 באדם על-ידי עונותיו: (שם)

ה גם זוכין על-ידי עסק התורה להנצל מנכלי
 ערמומיות של היצר הרע, מה שעל פי רב אינו
 מסית את האדם לעברה תכף, רק בתחלה
 מתלבש את עצמו במצוות וכו'. ועל-ידי עסק
 התורה זוכין לשכל אמת ולהנצל מכל זה: (שם)

ו תורה ותפלה הם מחזקין זה את זה ומאירין זה
 לזה: (לק"א ס' ב' אות ו')

ז על-ידי למוד גמרא בלילה חוט של חסד נמשך
 עליו ונצולין ממחשבות שלא לשמה, ועל-ידי זה
 מתקן קול הנגינה, שלא יזיק לו קול נגינה דסטרא
 אחרא, שמזקת הרבה מאד לעבודת הבורא

יִתְפָּרֵךְ. וְזוֹכָה לְהַקִּים הַגְּנִיגָה דְקַדְשָׁה, שְׂיֻכַּל לְדַבֵּק
 אֶת עֲצָמוֹ לְהֵשֵׁם יִתְפָּרֵךְ עַל־יְדֵי זְמִירוֹת וְנִגְוָנִים,
 וְעַל־יְדֵי זֶה מְקִימִין וּמַעֲלִין מַלְכוּת דְקַדְשָׁה, וְזוֹכִין
 לְהַתְנַשְׂאוֹת וְיֻכַּל לְמַשֵּׁל בְּכָל מָה שְׂיֻרְצָה. גַּם יְכוּלִין
 לְזֻכוֹת לְבַחֲיַת נְבוֹאָה: (לק"א סי' ג')

ח עַל־יְדֵי לְמוֹד פּוֹסְקִים עַל־יְדֵי זֶה מְפָרִישִׁין וּמְבָרְרִין
 הַטּוֹב מֵהָרַע, וּמְגַרְשִׁין וּמְבַטְלִין הָרַע מִכָּל הַד' יְסוּדוֹת
 [שָׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמְדוּת], שְׂזָה עַקֵּר תְּקוּן
 הָאָדָם. וְעַל יְדֵי זֶה נִגְמָר וְיוֹצֵא מִפֶּה אֵל הַפֶּעַל
 הַדָּבָר שֶׁהַתְּפִיל עָלָיו, וְנִתְמַלֵּא בְּקִשְׁתּוֹ, וְזוֹכָה
 לְהַשְׁפִּיל הַחוּלְקִים וְהַמְתַּנְּגָדִים עַדִּי אָרֶץ: (לק"א סי' ח'
 אות ו' ז')

ט לְזֻכוֹת לְבָרֵר הַפֶּסֶק הַלְכָה הוּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה: (שם)
 י עַל־יְדֵי שְׂמֻדָּר בְּהַתּוֹרָה בְּדַבּוּרִים, מֵאִיר לוֹ הַדְּבִיר
 בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שְׂצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְעַל יְדֵי זֶה
 יֻכַּל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָת הַמְּשָׁקֵל מִמֶּשֶׁ. וְכֵן בְּכָל פַּעַם
 וּפַעַם, עַל־יְדֵי כָּל תְּשׁוּבָה וְתְּשׁוּבָה הוּא הוֹלֵךְ
 מִמְּדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה, עַד שְׂיוֹצֵא מִמְּדֻרְגָה פְּחוּתָה וְכָא
 לְתַבּוּנוֹת הַתּוֹרָה לְעַמְּקָה: (לק"א סי' י"א אות א')

יא אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְדַבּוֹר הַמְּאִיר כְּזֶה, כִּי אִם
 בְּשִׁמְשׁוֹכְרֵי הַגְּאוֹת וְהַגְּדֻלוֹת, שְׁלֹא יִהְיֶה לְמוֹדוֹ
 בְּשִׁבִיל כְּבוֹד לְהַתִּיָּהֵר וּלְקַנְמַר ח"ו, אוּ לְקַבֵּל
 רַבְנוֹת וְהַתְנַשְׂאוֹת, וְזֶה תְּלוּי בְּשִׁמְיֵרַת הַבְּרִית: (שם
 אות ב' ג')

יב עַל-יְדֵי שְׁלוֹמְדִים תּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמְיָהּ, וְהַעֲקָר עַל-
 יְדֵי תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים, שְׁלוֹמְדִים
 שְׁלֵא לְשִׁמְיָהּ, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה לָהֶם פֶּה לְדַבֵּר
 עֲתָק עַל צְדִיקֵי אֱמֶת. וּמִזֶּה בָּא הַתְנַגְּדוֹת שֶׁל
 הַלּוֹמְדִים שְׁחוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים אֱמֶתִיִּים (פְּמַכְאָר
 בְּפָנִים עֵין שָׁם): (לק"א סי' י"ב אות א')

יג צְרִיךְ לִידַע קֶדֶם לְמוֹדוֹ, שְׁבַשְׁעָה שְׁיֹשֵׁב
 לְלַמֵּד, הַצְּדִיק שְׁבַגֵּן עֲדוֹן צִיַּת לְקַלְיָהּ, וּצְרִיכִין
 לְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם הַתְנַא אוּ הַצְּדִיק שְׁחֻדֵּשׁ
 וּגְלָה זֹאת הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד, וְעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה
 נְשִׁיקוֹן, בְּחִינַת הַתְּדַבְּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא, וּגְוָרִם
 תַּעֲנוּג גְּדוֹל לְהַתְנַא. וְעַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְתַשׁוּבָה,
 לְחֻדֵּשׁ יָמָיו שְׁעֲבְרוּ בַחֲשָׁד. וְכֹל זֶה בְּשִׁלּוּמֵד
 [תּוֹרָה] לְשִׁמְיָהּ, [בְּדֵי לְקַיִּים מְצוֹת תְּלַמּוֹד

תורה ששקול כנגד כלם, ולזכות לקיום התורה על-ידי זה]. אבל בשלומד רק שלא לשמה, בשביל שיהיה נקרא למדן וכיוצא, איזי נבלה טובה הימנו, ובודאי אינו יכול לדבק את עצמו עם רוח התנא, ועל ידי זה אינו רואה האמת, ונעשה שונא וחולק על צדיקי אמת כנ"ל, וזהו גלות השכינה, שהתורה שפעל פה היא בגלות בפה הלמדן: (שם)

יד הלמדן הכשר על-ידי שלומד תורת התנא, על-ידי זה מחזיר נפשו של התנא לתוך גופו: (שם)

טו טוב ללמד הפוסק עם הבאר הגולה כדי להזכיר שם התנא או הפוסק שחדש זה הדיון, כדי לדבק רוחו ברוחו וכנ"ל:

טז [כא] על-ידי המשכת התורה פעולם נמשך השגחת השם יתברך עלינו. וכל אחד כפי קרובו אל התורה, פן השגחת השם יתברך עליו בשלמות יותר: (לק"א סי' י"ג אות ד')

יז [טז] על-ידי עסק התורה בקדשה מעוררין בתשובה פושעי ישראל וגרים. אבל אי אפשר

לזכות לזה כי אם על ידי ענוה ושפלות בתכלית:

(לק"א סי' י"ד אות ג' ה')

יח [יז] צריך כל אדם ובפרט תלמיד חכם להאיר
בלמוד תורתו בשרשי הנשמות, ועל ידי זה יוכל
לקרב ולעורר בתשובה רשעים וגרים אפלו
הרחוקים ממנו, ועל ידי זה יזכה שיהיה גם בנו
תלמיד חכם. אבל כשאין לומד בבחינה זאת אין
בנו תלמיד חכם: (שם אות ג' ד')

יט [יח] על ידי התבודדות, דהינו שיתבודד וידין
וישפט את עצמו על כל הדברים שעושה, על ידי
זה זוכין ליראה, ועל ידי זה זוכין לתורה שפנגלה
ולענוה באמת. ועל ידי זה יזכה לתפלה במסירת
נפש, שיבטל כל ישותו וגשמיותו בשעת התפלה,
ועל ידי זה יזכה להשגת סתרי תורה, שהוא אור
הגנוז שיתגלה לעתיד. אשרי הזוכה לזה: (לק"א סי'
מ"ו)

כ [יט] סתרי תורה אין זוכין כי אם מי שמשחיר פניו
בעורב ונעשה בעורב על פניו, עד שמבטל כל
גשמיותו כאלו אינו בעולם: (שם אות ה')

כא [כ] סְתָרֵי תוֹרָה נִקְרָאִים קֹדֶשׁ, וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל
 קֹדֶשׁ וְלֹא יֹאכַל בּוֹ אֱלֹא מִקְדָּשָׁיו וּמִקְרָאָיו: (שם אות
 ו')

כב פְּעָמִים בַּטּוֹלָה שֶׁל תוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָהּ. כִּי מִי שְׂרוּצָה
 לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדַת ה' תָּמִיד, אִי אֶפְשָׁר שְׂיִהְיֶה
 תָּמִיד דְּבוּק בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ [בְּלֵי הַפְּסִק],
 רַק הֵהֱכִיחַ לְבַטֵּל לְפַעְמִים. כִּי לְפַעְמִים צָרִיךְ
 לְצֵאת לַחוּץ לְעֶסֶק בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם, כִּדְרֵי שְׂלֵא
 יִתְגַּבְּרוּ הַבְּלָבוּלִים שֶׁל הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְיִתְבַטֵּל ח"ו
 חֲכָמָתוֹ לְגַמְרֵי, וְעַל יְדֵי זֶה הֵהֱכִיחַ לְבַטֵּל לְפַעְמִים.
 אָבֵל כְּשֵׁיבּוֹא מִשִּׁיחַ, אָז לֹא יִצְטָרֵךְ לְבַטֵּל
 מְדַבְּקוֹתָו: (לק"א ס' ט"ז)

כג מִי שְׂרוּצָה לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, צָרִיךְ מִתְחִלָּה
 לְהַמְשִׁיךְ לְעֵצְמוֹ דְּבוּרִים חַמִּים כְּגַחְלֵי אֵשׁ, וְצָרִיךְ
 לְשַׁפֵּךְ שִׂיחוֹ בְּתַפְלָה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי
 תְּפִלָּתוֹ נִכְמְרוּ רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו, וְנִפְתַּח לֵב
 הָעֲלִיּוֹן וּמִשְׁפִּיעַ דְּבוּרִים חַמִּים, וְעַל-יְדֵי הַדְּבוּר
 מִמְּשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה גַּם כֵּן מִשְׁשֵׁם: (לק"א ס' כ' אות
 ב')

כד כְּשֶׁמִתְפַּלֵּל קִדְּם הַדְּרוּשׁ, צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּתַחֲנוּנִים
 וַיִּבְקֹשׁ מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּנֵת חַנּוּם, וְלֹא
 יִתְּלֶה בְּזִכּוֹת עֲצָמוֹ, רַק יַעֲמֹד לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ
 כְּדֹל וּבְרֹשׁ וַיְדַבֵּר תַּחֲנוּנִים. גַּם צָרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶת
 עֲצָמוֹ עִם גְּשֵׁמַת הַשּׁוֹמְעִים, וְאִזֵּי תִפְּלֹתוֹ תִפְּלֵת
 רַבִּים שְׂאִינָה נִמְאָסֶת וְנִתְקַבְּלֶת בְּיָדָי, וְאִזֵּי יִשׁ
 לְכָל אֶחָד מֵהַנְּמַצָּאִים שֶׁם חֵלֶק בְּהַתּוֹרָה וְכוּ' (עין
 צדיק אות ל"ב): (שם)

כה בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה שְׂמַמְשִׁיכִין, עַל־יְדֵי זֶה זֹכִין לָבוֹא
 לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל: (שם ו)

כו כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד תּוֹרָה וְאִין מִבֵּין בָּהּ שׁוֹם חֲדוּשׁ, זֶה
 מִחֲמַת שְׁנֵתְעֵלֶם הַמּוֹחִין בְּבַחֲיֵנֵת עֵבוֹר, וְאִזֵּי יָפֶה
 צָעָקָה לְאָדָם בֵּין בְּתִפְּלָה בֵּין בְּתוֹרָה, וְעַל־יְדֵי זֶה
 מוֹלִיד הַמּוֹחִין: (לק"א ס"י כ"א אות ז' ח')

כז מִי שֶׁתּוֹרָתוֹ בְּלֹא הִבְנָה בָּהּ שׁוֹם חֲדוּשׁ, אֵף עַל פִּי
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּעַנֵּג בָּהּ גַּם כֵּן, אֵף עַל פִּי
 כֵּן אִין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים. אֲבָל מִי שֶׁחָנְנוּ ה'
 לְהִבִּין וּלְחַדֵּשׁ אִיזָה דְבַר, כָּל אֶחָד לְפִי בַחֲיֵנָתוֹ,

הַיִּשָּׁר מְחַיֵּב שְׂיִגְלָה וַיְכַנִּים זֹאת הַהֲבֵנָה לְעַם סִגְלָה,
וַיִּיטִיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים: (שם)

[כה] עַל־יְדֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה זוֹכִין לְשִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי
שִׂמְחָה זוֹכִין לְעִזּוֹת דְּקַדְשָׁה, וְעַל־יְדֵי עִזּוֹת
דְּקַדְשָׁה זוֹכִין לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּם, וְעַל
יָדָם זוֹכֵה לְאִמּוּנָה שְׁלֵמָה. וְעַל־יְדֵי אִמּוּנָה יֵשׁ לוֹ
בְּחִינַת יָדִים לְקַבֵּל מוֹסֵר מִמּוֹכִיחֵי אֱמֶת, וְעַל־יְדֵי
זֶה נִצּוּלִין מִגְּרוּשׁ וּמַחֲלֶקֶת, וְנִתְרַבֵּה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם,
וְנַעֲשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמַיִם. וְאִזִּי
מְתַקֵּן וְחוֹתֵם הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת חוֹתֵם בְּתוֹךְ
חוֹתֵם: (לק"א סי' כ"ב אות ט')

[כז] צָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מְאֹד מִלְשִׁמְעַ תוֹרָה מִתְלַמְּדֵי
חֲכָמִים שְׂאִינֵם הַגּוֹנִים כִּי הֵם בְּחִינַת שְׂדִין
יְהוּדָאִין, שֶׁהֵם מְקַבְּלִין תּוֹרָתָם מֵהַשְּׂדִין שֵׁישׁ לָהֶם
תוֹרָה נְפוּלָה, וְעַל־כֵּן דְּרָכָם לֹא־מֵר תָּמִיד דְּרוּשִׁים
נְפִלְאִים שֶׁנִּתְקַבְּלִים לְפָנָי הַהֶמוֹן, וְכֹל דְּבוּרֵיהֶם
דָּרָךְ מִשָּׁל וּמְלִיצָה וּמְעַמִּים נְפִלְאִים. אֲבָל אִין
מְקַבְּלִים תּוֹעֵלַת מֵהֶם, כִּי תּוֹרָתָם שָׁל אֵלּוּ
הַתְּלַמְּדֵי חֲכָמִים אִין לָהּ כַּח לְהַדְרִיךְ אֶת הָאָדָם

בְּדַרְךְ הַטּוֹב, אֲדַרְבֵּא, עַל־יְדֵי תוֹרָתָם נוֹפְלִים בְּנֵי
 אָדָם בְּכַפִּירוֹת גְּדוּלוֹת וּמַבּוּזִים וּמַחֲרָפִים יִרְאִי
 הַשֵּׁם, וְכָל הַהֲתַנַּגְדוֹת בָּא מֵהֶם: (לק"א סי' כ"ח אות
 א)

[ל] הַתְּקוּן לָזֶה הוּא שְׂיִכְנִים אוֹרְחִים תִּלְמִידֵי חֲכָמִים
 אֲמַתִּיִּים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְבּוֹא
 לְאִמוּנָה וּלְחֶסֶד, וּלְכַבֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךְ בְּכַחֲנִית "אֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ". וְעַל־יְדֵי
 זֶה מֵתַגְבְּרִין עַל הַמִּתְנַגְּדִים וּמִשְׁבְּרִין וּמְכַבְּלִין
 הַכַּפִּירוֹת וְהַמִּינוֹת הַבָּאִים מֵהֶם, וְזוֹכִין לְהַעֲלוֹת
 וּלְבַרֵּר הַטּוֹב שֶׁבְּתוֹרָתָם: (שם אות ג')

[לא] אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְתוֹרַת אֲמַת כִּי אִם עַל־יְדֵי
 עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה, לְהִיּוֹת עוֹ פְּנִימָה בְּעִבּוּדַת ה',
 וְלִכְבֹּלֵי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל הַמּוֹנְעִים וְהַמְּלַעֲיָגִים וְכוּ'.
 וּכְפִי הָעֲזוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם בֵּן זוֹכֵה לְתוֹרָה. כִּי מִי
 שֵׁישׁ לוֹ עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה, זוֹכֵה לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ
 חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמַתִּיִּים דְּקַדְשָׁה. וּלְהַפְּךְ, מִי שֵׁישׁ
 לוֹ עֲזוֹת דְּסִמְרָא אַחֲרָא, שֶׁהוּא עוֹ פְּנִימָה כְּנֶגֶד
 כְּשֵׁרֵי הַדּוֹר וְכוּ', אֵינּוּ זוֹכֵה לְחֲדוּשֵׁי תוֹרָה

אמתיים, רק מקבל תורה מהפטר אחרא. וכפי התורה שמקבל, כפי העזות כנ"ל, כן זוכה לתפלה: (לק"א סי' ל' אות ה')

[לב] שלמות האדם הוא שיהיה צדיק ולמדן. כי אם אינו למדן, אמרו חז"ל "ולא עם הארץ חסיד". ולמדן בלבד בודאי אינו כלום, כי אפשר להיות למדן ורשע גמור ח"ו, ולא זכה - נעשית לו סם מות. על-כן צריך שיהיה למדן בתורה וחסיד במעשים טובים, ואז הוא דומה למלאך ה' צבאות, והוא מציר אותיות התורה לטוב, ומביא חיים וכל טוב לעולם. ומי שטועה וסובר שבחינת למדן לבד הוא העקר, הוא בחינת אחר שקצין בנטיעות: (לק"א סי' ל"א אות ה' ו' ובסוף)

[לג] ואפלו הצדיק הגמור שהוא צדיק ולמדן, כשנופל לפעמים במדרגתו, כידוע שאי אפשר לעמוד תמיד על מדרגה אחת, אזי בעת שנופל במדרגתו, אם ירצה להחזיק את עצמו במדרגת למדן שנשאר לו הוא לא טוב, רק צריך להחזיק עצמו ביראת שמים ונקודות טובות שנשאר בו עדין: (שם)

[לד] עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה וְעַל־יְדֵי הַצְּדִיקִים זוֹכִין לְשָׁלוֹם,
 שְׁיִהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וְשִׁיְהִיֶּה שָׁלוֹם לְכָל אָדָם
 בְּמַדּוּתוֹ, הֵינּוּ שְׂלָא יְהִי מַחֲלָק בְּמַדּוּתוֹ
 וּבְמַאֲרְעוּתוֹ, שְׂלָא יְהֵא לֹ חֲלוּק, בֵּין בְּטִיבוֹ
 בֵּין בְּעָקוֹ תָּמִיד יִמְצָא בּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: (לק"א ס"י
 ל"ג אות ב')

[לה] חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת הֵם סְכָלוֹת וְחֲשָׁךְ בְּנֶגֶד חֲכָמוֹת
 הַתּוֹרָה. וְעַל־יְדֵי תַעֲנִית וְצַדִּיקָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל
 זוֹכִין לְחֲכָמוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּעַלּוֹת
 הַנְּפֶשׁ, בְּחִינַת חֶסֶד וְאוֹר וְחַיִּים, וְנִמְתְּקִין
 וְנִתְבַּטְּלִין הַדִּינִים (עַן צַדִּיקָה): (לק"א ס"י ל"ז אות ב' ג')

[לז] אִין הַדִּין נִמְתֵּק וְאִין הָעוֹלָם מִתְקִים אֶלָּא עַל הַבַּל
 פֶּה שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבּוֹ, עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל
 אֶחָד לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ מְאֹד אַחַר מְלַמֵּד כָּשֶׁר וְהַגּוֹן
 וְיֵרָא שְׂמִים, וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְאֹד עַל
 זֶה, כִּדֵּי שְׂלָא יִקְלָקַל הַמְּלַמֵּד אֶת הַבַּל פֶּה הַקְּדוֹשׁ
 שֶׁל הַתִּינוּקוֹת: (לק"א ס"י ל"ז אות ד')

[לח] עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁלוֹמְדִין בְּצַר לְאָדָם בְּעַנְיּוֹת
 וּבְדַחְקוֹת, עַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד,

וּמְגִיֵּשׁ כָּל בְּעָלֵי הַדִּין וְכֹל סִטְרָא דְמִסְאָבָא. וְעַל־
 יָדֵי זֶה מְתַקֵּן הַדְּבוּר וּמַעֲלֵהוּ לְשָׂרִישׁוֹ, עַד שְׁזוּכָה
 לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ הַיֵּטֵב לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, לְדַבֵּר
 בְּחַמִּימוֹת שְׁבִלְב דְּבָרֵי אִמַּת שְׁבִלְב וְכוּ' (עַן דְּבוּר
 אוֹת ז' וּבוֹשָׁה אוֹת ב'): (לק"א ס' ל"ח אוֹת ד')

[לח] עַל־יָדֵי חֲדוּד הַשֵּׁכֶל בְּתוֹרָה נִתְחַדְדוּ הַמַּחֲיוֹן,
 וְנִתְוַסַּף בּוֹ הַכֶּרֶה לְהַכִּיר בְּגִדְלַת הַבוֹרָא יִתְפָּרֵךְ,
 וְאִזִּי מִתְבַּיֵּשׁ בְּיוֹתֵר עַל חֲטָאֵיו שְׁזָה עֶקֶר
 הַתְּשׁוּבָה, וְזוּכָה לְאוֹר הַתְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת
 קְרוֹן אוֹר הַפְּנִים, בְּחִינַת עֵץ הַחַיִּים: (שם אוֹת ה')

[לט] עַל־יָדֵי פְּגָם הָאֵמוּנָה בָּא בְּטוּל תּוֹרָה, וְעַל־יָדֵי זֶה
 בָּא גְלוּת וְטִלְטוּל וּנְסִיעוֹת לְדַרְכִּים: (לק"א ס' מ')

[מ] גַּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה צָרִיכִין בְּחִינַת הַסְתַּפְּקוּת. כִּי
 לְפַעְמִים מְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם מֵה שְׂרוּצָה לְלַמֵּד
 יוֹתֵר מִדָּאִי, כִּי רוֹאֵה שֵׁישׁ הַרְבֵּה לְלַמֵּד וְרוֹצֵה
 לְלַמֵּד כָּל הַתּוֹרָה עַל רֵגֶל אַחַת, וּמַחֲמַת זֶה
 מִתְבַּלְבֵּל מְאֹד. וְלְפַעְמִים מִתְבַּטֵּל עַל־יָדֵי זֶה
 וְאִינוֹ לּוֹמֵד כָּלָל. עַל־כֵּן צָרִיךְ שְׂגָם בְּתוֹרָה
 יִהְיֶה לוֹ בְּחִינַת הַסְתַּפְּקוּת, כִּי לֹא עָלְיךְ

הַמְּלֹאכָה לְגַמֵּר וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל: (לק"א

סי' נ"ד אות ג')

[מא] עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה נִבְרָאִים שָׁמַיִם וָאָרֶץ
 חֲדָשִׁים, וְעַל-יְדֵי זֶה בָּאִים כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְכָל
 הַבְּרָכוֹת לָעוֹלָם. אֲךָ יֵשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה שְׂפָאִים
 עַל-יְדֵי הַמְּדַמָּה, שֶׁהוּא שׂוֹרֵה בְּיוֹתֵר עַל הַשְּׁנוּנָה
 הַלְכוֹת, וְעַל-כֵּן הַחֲדוּשִׁים אֵלּוּ הֵם חֲדוּשִׁים נָאִים
 וּמְתַקְּבִים (בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנוּ גְלִיּוֹד), כִּי הֵם בָּאִים מִכַּח
 הַמְּדַמָּה שְׂמַדְמָה מְלֵתָא לְמֵלֵתָא. וְאֵף שִׁישׁ בָּהֶם
 טוֹב, שֶׁהֵם דְּבָרֵי תוֹרָה, אֲךָ הָרַע שְׂפָהֶם יוֹתֵר
 מִהַטּוֹב. וְעַל-יְדֵי חֲדוּשִׁים כָּאֵלוּ בָּא רָעַב לָעוֹלָם
 ח"ו, עַל-כֵּן הֵם מְזִיקִים לְפָרְנָסָה, וְצָרִיכִים
 לְהַתְּפִיל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַנְצִיל מֵהֶם. וְהַתְּקוּן
 לָזֶה, לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מִלְּשׁוֹן הָרַע,
 מְלֹאמְרוֹ וּמִלְּקַבְלוֹ. וְגַם לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחָה
 בְּכָל עֵת. כִּי עֵקֶר הַתְּנַבְרוּת בְּלִבּוֹל הַמְּדַמָּה
 הַנִּזְכָּר, שֶׁמְשֵׁם כָּל הַתְּאוּוֹת, הִיא עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת
 רוּחַ, וְהַכְּנַעַתוֹ עַל-יְדֵי שִׂמְחָה (עַיֵן שִׂמְחָה): (שם אות

[מב] על־ידי עֶסֶק הַתּוֹרָה זֹכִין לְחַיִּים וְאֲרִיכוֹת יָמִים,
 כִּי עַל־ידי עֶסֶק הַתּוֹרָה קוֹרִין אֶת חַי הַחַיִּים
 יִתְפָּרֵד שְׁמוֹ, וּמְשִׁיכִין מִמֶּנּוּ חַיִּים וְאֲרִיכוֹת יָמִים.
 וְצָרִיד לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה בְּפֶה דִּיקָא, לְהוֹצִיא דְבָרֵי
 הַתּוֹרָה בְּפִיו, וְאִזּוּ זֹכֶה לְקָרוֹתוֹ יִתְפָּרֵד וּלְהַמְשִׁיךְ
 מִמֶּנּוּ חַיִּים וְאֲרִיכוֹת יָמִים: (לק"א סי' נ"ו אות ג')

[מג] על־ידי עֶסֶק הַתּוֹרָה יְכוֹלִין לְהוֹכִיחַ אַפְלוֹ
 הַרְחוּקִים מִמֶּנּוּ, אֵף עַל פִּי שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ מַה
 שְׂצָרִיד לָהֶם, וְגַם אֵינָם אֹצְלוֹ לְהוֹכִיחַם, אֵף עַל פִּי
 בֶן, עַל־ידי שֶׁהוּא לוֹמֵד וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, עַל־ידי זֶה
 שׁוֹמְעִים הַרְחוּקִים אֶת קוֹל הַפְּרוֹז שֶׁל הַתּוֹרָה. כִּי
 הַתּוֹרָה מְכַרְזֵת וְצוֹעֵקֶת וּמוֹכִיחָה תָּמִיד, וְקוֹרֵאת
 וְאוֹמְרֵת: "עַד מָתֵי פְתִים תֵּאָהְבוּ פְתִי" וכו', רַק
 שְׂאִין שׁוֹמְעֵין קוֹל הַפְּרוֹז שֶׁל הַתּוֹרָה מִרְבוּי
 הַהֶסְתְּרוֹת עַל־ידי רְבוּי הָעוֹנוֹת רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. כִּי
 הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד נִסְתָּר עִתָּה מֵאֲתָנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ
 הַרְבִּים בְּבַחֲיַת הַסְּתָרָה שֶׁפְּתוּךְ הַסְּתָרָה, בְּבַחֲיַת
 "וְאֵנְכִי הַסְּתָר אֶסְתִּיר". אֲבָל עַל־ידי שְׁעוֹסְקִין
 בַּתּוֹרָה מְגַלִּין הַהֶסְתְּרוֹת, עַד שֶׁפּוֹעֲלִין שְׁגָם

הַרְחוֹקִים מְאֹד יִשְׁמְעוּ קוֹל הַכְּרוֹז וְהַתּוֹכַחַה שֶׁל
הַתּוֹרָה, עַד שֶׁיָּשׁוּבוּ בָּלֶם אֶל ה': (שם)

[מד] וַאֲפֹלוּ אוֹתָן שְׁנַתְּרַחֲקוּ בְּיוֹתֵר מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ,
שֶׁנִּשְׁאוּ וְקִפְצוּ מִמְּקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וַיֵּשׁ שֶׁכֶּבֶר הָיוּ
קִצְתָּ אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֲךָ שֶׁכֶּבֶר שֶׁכַּחוּ מִזֵּה.
וַיֵּשׁ שִׁגְם עִתָּה זוֹכְרִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֲךָ
שֶׁנִּשְׁתָּה גְבוּרָתָם וְאִין לֹא לַיָּדָם לְהַתְגַּבֵּר עַל
יָצָרָם. אַף עַל פִּי כֵן, בְּגִדְל כַּח הַתּוֹרָה שֶׁלּוֹמְדִים
בְּאַמְתָּ, פּוֹעֲלִים שֶׁכֶּלֶם יִשְׁמְעוּ קוֹל הַכְּרוֹז
וְהַתּוֹכַחַה שֶׁל הַתּוֹרָה בְּעֵצְמָה כַּנִּל, וַיָּשׁוּבוּ
בָּלֶם אֶל ה': (שם)

[מה] כְּשֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה, צָרִיךְ לְרֹאוֹת שֶׁמִּכָּל הַלְמוּדִים
שֶׁהוּא לּוֹמֵד בַּתּוֹרָה, שֶׁיִּקְבֹּל וַיּוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפָּטֵי
אַמְתָּ, דִּהְיֵנוּ הַנְּהַגוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵן לְעֵצְמוֹ הֵן
לְאַחֵרִים שֶׁמִּתְנַהֲגִים עַל יְדוֹ, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי
בְּחִינָתוֹ, כְּפִי הַמְּשֻׁלָּה וְהַרְפָּנוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, הֵן
לְרַב הֵן לְמַעֲט. וְזֶה זוֹכֵן עַל-יְדֵי אַמּוּנַת חֲכָמִים,
עַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְקַבֵּל וּלְהוֹצִיא מִכָּל הַלְמוּדִים
שֶׁלּוֹמֵד בַּתּוֹרָה מִשְׁפָּטֵי אַמְתָּ וְהַנְּהַגוֹת יִשְׂרָאֵל,

שִׁידַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דְבָר הוּא וְהִתְלַוּיִים בּוֹ:
(לק"א סי' ס"א אות א')

[מו] יֵשׁ בְּפֶה סִפְרִים עֲכָשׁוּ וְכֵן עֲתִידִין לְהִיּוֹת עוֹד
בְּפֶה סִפְרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְהַעֲוֹלָם וְאֶסוּר
לְהַלְעִיג עַל שׁוּם אֶחָד מֵהֶם, מֵאַחַר שֶׁכָּל יְסוּדוֹ
וּבְנִינּוֹ הוּא עַל פִּי תוֹרַתְנוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁבְּכַתָּב וּבְעַל
פֶּה. כִּי רַק מִסִּפְרִים שֶׁהוֹלְכִים עַל פִּי חֲכָמַת יוֹנִית,
שֶׁהֵם חֲקִירוֹת וְחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁלָּהֶם, צְרִיכִים
לְהִתְרַחֵק מֵהֶם בְּתַכְלִית הַרְחוּק אֲפֹלוּ אִם חֲפָרָם
מִי שֶׁחֲפָרָם. אֲבָל סִפְרִים שֶׁהוֹלְכִים עַל פִּי תוֹרַתְנוֹ
הַקְּדוֹשָׁה שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַר סִינַי בְּכַתָּב וּבְעַל פֶּה, כָּלָם
יְקָרִים מְאֹד מְאֹד וְכֻלָּם צְרִיכִים לְהַעֲוֹלָם, וְכָל
הַמְּלַעִיג עַל שׁוּם אֶחָד מֵהֶם ח"ו הוּא נֶדוֹן בְּצוּאָה
רוֹתַחַת, וְאֵינוֹ זוֹכֵה לְהוֹצִיא וּלְקַבֵּל מִלְמוּדוֹ
הַנִּהְגוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵינוֹ זוֹכֵה לְעֵצָה שְׁלֵמָה לְעוֹלָם.
וְתָמִיד עֲצָתוֹ חֲלוּקָה, עַד שֶׁיָּשׁוּב עַל זֶה בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה וַיִּתְקַן זֹאת, וַיְהִי חוֹזְרִים וְנַחֲשָׁבִים בְּעֵינָיו
כָּל הַסִּפְרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהוֹלְכִים עַל פִּי יְסוּדוֹת
תוֹרַתְנוֹ הַקְּדוֹשָׁה. וְעַל־יְדֵי זֶה יְהִי נִמְתָּקִין כָּל

הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִיךְ שֵׁישׁ אֵיזָה דִּין בְּעוֹלָם הַכֹּל
נִמְתָּק עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁשְׁלֹמוֹתָהּ עַל־
יְדֵי רַבּוּי סְפָרִים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה, עַל־יְדֵי
שְׂמֵאֲמִין בָּהֶם: (שם אות ה')

[מז] גַּם מִי שְׁזוֹכָה לְחִדּוֹשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה בְּעַצְמוֹ וּבִכְוֹנָתוֹ
לְשִׂמְיִם, צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ אֲמוּנָה גַּם בְּעַצְמוֹ,
שְׂיֵאֲמִין שֵׁישׁ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים
מִחֲדוּשֵׁין שָׁלוֹ, וְאֵל יִתְרַשֵּׁל בָּהֶם, רַק יוֹדְרוֹ לְחִדּוֹשׁ
בְּכֹל פֶּעַם וּלְכַתְּבָם, עַד שְׂיִהְיֶה נֶעֱשִׂים מֵהֶם
סְפָרִים קְדוּשִׁים, וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיוּ נִמְתָּקִין כָּל
הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם כַּנֶּ"ל: (שם)

[מח] עַל־יְדֵי לְמוּד הַפּוֹסְקִים מְבַטְלִין הַמַּחְלֶקֶת
בְּשָׂרָשׁוֹ, וְעַל־יְדֵי זֶה נִתְבַּטַּל הַמַּחְלֶקֶת לְמַטָּה.
וְנִתְבַּטַּל הַמַּחְלֶקֶת שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁבְּלִבּוֹ, שֶׁהֵם
הַקְּשִׁיּוֹת וְהַכְּפִירוֹת וּבְלִבּוֹלֵי אֲמוּנָה שֶׁעוֹלִים עַל
לְבוֹ, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה נִחְלַק לְבוֹ מֵהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְאֵינוֹ
יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל כְּרָאוּי. כִּי עֵקֶר מְנִיעוֹת הַתְּפִלָּה,
שְׂאֵינוֹ מִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה כְּרָאוּי, הוּא רַק מִחֲמַת
שְׂאֵין הָאֲמוּנָה בְּשְׁלֹמוֹת. כִּי בְּאֲמַת אִם הִיָּה

הָאָדָם יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין בְּלֵב שְׁלָם שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד עָלָיו בְּשַׁעַת
הַתְּפִלָּה וְשׁוֹמֵעַ וּמֵאֲזִין וּמְקַשֵּׁב כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שֶׁל הַתְּפִלָּה, בּוֹדָאי הִיָּה מִתְּפִלָּל בְּהַתְּלַהּבוֹת
גָּדוֹל, וְהִיָּה מְדַקְדֵּק מְאֹד לְכוּן אֶת דְּבָרָיו. רַק
מִחֲמַת שְׂאִין חָזַק כָּל כֶּךָ בְּזוֹה, מִחֲמַת זֶה אֵינוֹ
מִתְּלַיֵּב כָּל כֶּךָ וְאֵינוֹ מְדַקְדֵּק כָּל כֶּךָ. וְכֵל זֶה
נִמְשָׁךְ מִפְּחֻלְקַת הַיֵּצֵר הָרַע שְׁפִלְבּ. עַל כֵּן הַתְּקוּן
לְזוֹה לְמוֹד הַפּוֹסְקִים, שְׁעַל־יָדַי זֶה נִמְשָׁךְ שְׁלוֹם
וְנִתְבַטַּל מִחֻלְקַת הַיֵּצֵר הָרַע שְׁפִלְבּ, וְאִז אֵין לְבוֹ
חֻלּוֹק מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, וְאִז יוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת ה' בְּכָל
לְבָבוֹ, בְּשֵׁנֵי יִצְרָן, וּנְפִתְחוּ לוֹ שְׁעָרֵי הַשָּׁכֵל,
שְׂיִוְדַע לְהַשִּׁיב עַל אֲפִיקוֹרְסוֹת שְׁפִלְבוֹ, וְזוֹכָה
לְהַתְּפִלָּל כְּרָאוּי בְּכָל לְבָבוֹ בְּאַמְת: (לק"א ס"ו ס"ב ב אות
ב')

עַל־יָדַי שְׁמַתִּיגַע בְּתוֹרָה עַד שְׂזוֹכָה לִידַע אוֹתָהּ [מנח]
וְלַהֲבִינָה, עַל־יָדַי זֶה הוּא מְרַפָּא אֶת נַפְשׁוֹ וּמַעֲלָה
אוֹתָהּ לְמָקוֹם שְׂרִשָּׁה, וּמְמַתִּיק כָּל הַדִּינִים, וְהוּא
נוֹטֵעַ אֵילָנָא דְחַיִּי לַעֲלֹא דְכֻלָּא אִסּוּתָא. גַּם הוּא

מְקִיָּם וּמְחַדֵּשׁ כָּל הָעוֹלָמוֹת וּמְגַלֶּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ
 בְּעוֹלָם, שְׁזֵה עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל עֲבוֹדַת
 הָאָדָם, בְּדִי שִׁיתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ: (לק"א סי'
 ע"ד)

[ג] מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וְאִינוֹ יָכוֹל לְהִבִּין גַּם זֶה טוֹב
 מְאֹד. כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר עוֹלָה לְמַעְלָה, וְהַקְדוּשָׁה
 בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח בָּהֶם, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם בְּחִינַת עֲרֵבֵי
 גַחַל: (שם)

[גא] בְּלֹא עֵסֶק הַתּוֹרָה אֵי אֲפָשֶׁר לְחַיּוֹת. כִּי לְפַעְמִים
 בּוֹעֵר הָאָדָם לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל הוּא יוֹתֵר
 מְדַאֵי, עַד שֶׁהָיָה אֲפָשֶׁר לְחַיּוֹת נִשְׂרָף לְגַמְרֵי ח"ו
 מְגֻדֵּל הַתְּבַעְרָה חוּץ מִהַמְּדָה. וְעַל־יְדֵי עֵסֶק
 הַתּוֹרָה מְקַרֵּר אֵשׁ הַתְּבַעְרָה, שִׁיְהִיָּה בְּמִדָּה
 כְּרֵאוּי וְיִכּוֹל לְהִתְקַיֵּם. וְכֵן לְהַפְּךָ ח"ו, שֶׁלְּפַעְמִים
 בּוֹעֵר הָאָדָם אֶל תַּאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה כָּל כָּךְ, עַד
 שֶׁהָיָה אֲפָשֶׁר לְשַׂרְף כָּל הַגּוּף ח"ו מֵעֵצָם תְּבַעֲרַת
 אֵשׁ הַתַּאֲוֹת, אֲבָל כְּשֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה מְגַנֶּנֶת עָלָיו
 וּמְצַלֶּת אוֹתוֹ וּמְכַבֵּית הָאֵשׁ הַבּוֹעֵר בּוֹ, וְיִכּוֹל
 לְחַיּוֹת. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר הַחַיּוֹת עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה:
 (לק"א סי' ע"ח)

[גב] עקר התשובה תלוי בתורה, הינו כשלומד תורה ומתיגע בה, עד שזוכה להבין דבר מתוך דבר ולחדש בה לשם שמים, זהו תשובה גמורה. ואזי מחזיר ומקשר כל האותיות והצדופים שבחלקו מבליטות העולמות אל שרשן ואל מקומן, ומשיב אותם בלם מכל המקומות שנדחו ונתפזרו לשם, ונעשה בריה חדשה. ואז הדעת מישב, וזוכה לעורר רחמים אצלו יתברך, עד שזוכה שהשם יתברך בעצמו יתפלל עליו, דהינו שהשם יתברך יעורר ברחמיו הפשוטים את רחמיו המרבים והגדולים, ואז יהיה לו ישועה גדולה בשלמות, אמן: (לק"א ס' ק"ה)

[גג] כשלומד טוב לפרש הדבר בלשון שמבין, והוא טובה להעולם: (לק"א ס' ק"ח)

[גד] בכל מקום שהוא רואה ולומד באיזה ספר, ומצא את עצמו, הינו שיקח לעצמו מוסר ויראה פחיתותו ושפלותו, וזה סימן שהוא חפץ לעשות רצונו יתברך: (לק"א ס' קכ"א)

[נח] מי שאומר תורה ואינו ראויה לזה, על-ידי זה יוכל להתגבר עליו תאות גאוף ח"ו. כי היא עברה גדולה לומר תורה אפלו ליחיד, מפל שכן לרבים (וענן בפנים בסימן קל"ד): (לק"א סי' קל"ד)

[נז] כשלומד אדם איזה חדוש של איזה תנא וצדיק, צריך לצייר לפניו דמות דיוקנו כאלו הצדיק או התנא עומד לפניו, ועל-ידי זה ינצל משכחה: (לק"א סי' קצ"ב)

[נד] על-ידי שמרגישים מתיקות בהתורה נצולין מלהיות אלמן: (לק"א סי' קצ"ט)

[נח] מי שזוכה לחדש חדושים דאורייתא שיש בהם ממש, הוא צריך לבבות מקדם. ועל-ידי זה נצול שלא יינקו הסטרא אחרא והקלפות מאלו החדושים: (לק"א סי' רס"ב)

[נז] יש שאומרים תורה שהיא למטה רחבה מאד, שמרחיבין הדבר ומגדילין אותו מאד, אבל למעלה היא קצרה מאד, כי למעלה בקדשה אין נשאר ממנה כי אם איזה נצוץ בעלמא. אבל יש להפך, כי הצדיקים אמתיים אומרים תורה שהיא

לְמַטָּה נִרְאָה קְצָרָה, אֲבָל לְמַעְלָה הִיא רַחֲבָה
וְגִדּוּלָה מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרִי לָהֶם. וְכֵן בְּהִתְעוֹרְרוֹת
וְכוּ' (עַיֵן תְּפִלָּה אוֹת ע"ה): (לק"א ס"י רע"ט)

[ס] אֲפֹלוּ אָדָם פָּשׁוּט, אִם יֵשֵׁב עֲצָמוֹ עַל הַסֵּפֶר
וַיִּסְתַּבֵּל עַל אוֹתֵיזוֹת הַתּוֹרָה הַיָּטִב, יִכּוֹל לְרֹאוֹת
חֲדָשׁוֹת וְנִפְלְאוֹת, רַק שְׂלֵא יַעֲמִיד הַדְּבָר לְנִסְיוֹן.
וְעַיֵן בְּפָנִים: (לק"א ס"י רפ"א)

[סא] צָרִיךְ הָאָדָם לְחַטֵּף וּלְגַזֵּל עֵתִים לַתּוֹרָה מִתּוֹךְ
הַטְּרָדָא וְהָעֶסֶק. כִּי אֲפֹלוּ מִי שְׂיֵשׁ לוֹ עֶסְקִים
וְטְרָדוֹת רַבּוֹת, אִף עַל פִּי בֵן אִי אֲפֹשֶׁר שְׂלֵא יוֹכֵל
לְחַטֵּף וּלְגַזֵּל לְעֲצָמוֹ אֵיזָה שְׂעָה בַּיּוֹם לְעֶסֶק
בַּתּוֹרָה: (לק"א ס"י רפ"ד)

[סב] חַיִּיב גְּדוֹל עַל כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם שְׁעוֹר פּוֹסֵק וְלֹא יַעֲבֹר. וְאֲפֹלוּ בְּשַׁעַת הַדְּחָק
כְּשֵׁאִין לוֹ פְּנָאֵי אוֹ שֶׁהוּא בְּדַרְךְ, אִף עַל פִּי בֵן, עַל
כָּל פָּנִים יִלְמַד אֵיזָה סְעִיף שֶׁלְּחֵן עָרוּךְ בְּאֵיזָה
מְקוֹם שֶׁהוּא, אֲפֹלוּ בְּמְקוֹם שְׂאִינּוֹ עוֹמֵד שֵׁם
בְּסִדֵּר לְמוֹדוֹ בְּשֶׁלְּחֵן עָרוּךְ, בְּאוֹפֵן שְׂכָל יְמֵי חַיָּו
לֹא יֵצֵא יוֹם בְּלִי לְמוֹד שֶׁלְּחֵן עָרוּךְ. וּבְשֶׁאֵר

הַיָּמִים, כְּשֵׁאִין שְׁעַת הַדְּחָק, יִלְמַד כְּפֶסֶדֶר כָּל
הָאֲרֻבַּע שְׁלֶחַן עָרוּךְ, עַד שְׂיִגְמַר כָּלֵם, וְאַחֵר כֶּךָ
יִחֹזֵר וַיִּתְחִיל כְּפֶסֶדֶר, וְכֵן יִתְנַהֵג כָּל יְמֵי חַיָּיו. וְהוּא
תִּקּוּן גָּדוֹל מְאֹד לְבָרֵר וּלְתַקֵּן כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַם
עַל-יָדֵי עֲוֹנוֹתָיו, כִּי עַל יְדֵי לְמוּד פּוֹסְקִים מְבַרְרִין
הַטּוֹב מֵהָרַע שֶׁהוּא כֻּלָּל כָּל הַתְּקוּנִים: (שיחות הר"ן
כ"ט)

[סג] עַל-יָדֵי לְמוּד שְׁלֶחַן עָרוּךְ זוֹכֵה לְהִיּוֹת בְּעַל הַבַּיִת
וּמוֹשֵׁל עַל הָאָרֶץ, וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְהַקִּים שִׁעְרֵי
גֵּן עֵדֶן, וּלְהַשְׁיִיג עַל-יָדֵי זֶה חֲכָמָה עֲלֵאָה וְחֲכָמָה
תַּתָּאָה שֶׁהוּא עֶקֶר תַּעֲנוּג גֵּן עֵדֶן: (לק"א ס"ו רפ"ו)

[סד] הַתִּינוּקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבֵּן, כְּשֶׁהֵם מִתְחִילִין לְקָרוֹת
בַּתּוֹרָה הֵם מִתְחִילִין מִן "וַיִּקְרָא", כִּי מִשֵּׁם הֵם
מְקַבְּלִים הַכָּל פִּיהֶם שֵׁאִין בּוֹ חֲטָא עַל-יָדֵי צַדִּיקוֹ
הַדּוֹר: (לק"א ס"ו רפ"ב)

[סה] לְמוּד הַלְכוֹת, בְּפָרֵט כְּשׂוֹזְכִין לְחַדֵּשׁ בָּהֶם, זֶה
בְּחִינַת שִׁעְשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי זֶה בָּאָה
הוֹלְדָה בְּנִקְלָל וּנְצוּלִין מִכָּל הַצָּרוֹת: (לק"ת ס"ו ב' אות
ב' ג')

[סו] על־ידי שֶׁמִּבְטָלִין תִּלְמִידֵי חֲכָמִים מִלְמוּדִים, עַל־
יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה חוֹלָה עַל רַגְלָיו: (שם אות ג')

[סז] מִי שְׂאוֹמֵר תּוֹרָה בְּרַבִּים, וְשׁוֹמְעִים תִּלְמוּדִים
שְׂאִינָם מְהֻנָּה, עַל־יְדֵי זֶה בָּא עֲצִירַת גְּשָׁמִים ח"ו.
גַּם נִתְפָּס בְּתַפְסָה ח"ו: (לק"ת סי' ס')

[סח] עַל־יְדֵי כְבוֹד הַתּוֹרָה בָּא גְּשָׁמִים: (שם)

[סט] סִגְלָה לְהַתְמַדָּה הוּא לְהִזְהַר שְׁלֹא לְדַבֵּר עַל שׁוֹם
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, רַק אֲדַרְבָּא, יִשְׁתַּדֵּל בְּכָל כּחוֹ
לְמַצֵּא זְכוֹת וְטוֹב בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. וְאִפְלוּ אִם
נִדְמָה ח"ו לְרָשָׁע, יִשְׁתַּדֵּל לְמַצֵּא בּוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת
שְׁשָׁם אֵינוֹ רָשָׁע (כְּמוֹ שְׁמוּבָא עַל פְּסוּק "וְעוֹד מַעֲט וְאִין רָשָׁע"
בְּסִימָן רפ"ב ע"ג ש"ס), עַד שִׁיְהִיָּה כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִפְּה
וְנִאָּה בְּעֵינָיו. עַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: (שיחות הר"ן סי' צ"א)

[ע] עַל־יְדֵי לִמּוּד הַזִּהְרָה הַקְּדוּשָׁה נַעֲשֶׂה חֶשֶׁק לְכָל
הַלְמוּדִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. גַּם הַלְשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה
שֶׁל הַזִּהְרָה מְסַגֵּל מְאֹד, וּמְעוֹרֵר מְאֹד לְעִבּוּדַת
הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ: (שם סי' ק"ח)

[עא] רַשְׁבַּ"י קָדֵשׁ כָּל כֶּךָ אֶת לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, עַד שְׂאֵפְלוּ
שָׂאָר דְּבָרִים הַנִּכְתָּבִים בְּלְשׁוֹן תְּרַגּוּם יֵשׁ לָהֶם
כַּח לְעוֹרֵר לְהַשִּׁים יִתְבַּרְךָ: (שם סי' ק"ט)

[עב] יֵשׁ נְעִימוֹת בְּהַתּוֹרָה, וְזוֹהוּ הָעֵקֶר - לְזָכוֹת
לְהַרְגִּישׁ הַמְּתִיקוֹת וְהַנְּעִימוֹת שֵׁישׁ בְּהַתּוֹרָה. וְזוֹה
זוֹכִין עַל-יְדֵי תַקּוּן הַכְּבוֹד, שְׁלֹא יִקְבַּל שׁוּם כְּבוֹד
לְעַצְמוֹ, רַק כָּל הַכְּבוֹד יַעֲלֶה לְהַשִּׁים יִתְבַּרְךָ. גַּם
עַל-יְדֵי מַצּוֹת צְדָקָה, בְּפָרֵט צְדָקָה לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל,
עַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לֵינֵךְ וּלְקַבֵּל מִמַּחֲיוֹן שֶׁל אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, שֵׁשׁ עֶקֶר נְעִימַת הַמַּחֲיוֹן, נְעִימַת
הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לְמַחֲיוֹן שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
בְּאַמְתָּה, הוּא יוֹדֵעַ נְעִימַת הַתּוֹרָה (עַן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוֹת
י"ח י"ט וְכְבוֹד אוֹת ל"ב): (לק"ת סי' ע"א)

[עג] כְּשֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּאַמְתָּה, יְכוֹל לֵידַע מִהַתּוֹרָה
עֲתִידוֹת: (לק"ת סי' ל"ה)

[עד] כְּשֶׁלּוֹמֵד בְּסִפְרִים שֶׁל צְדִיקִים אֲמִתִּיִּם, צָרִיךְ
לְשׁוּם לְבוֹ וְעֵינָיו הַיֵּטֵב לְהַבִּין גַּפְּלֹאוֹת הַחֲדוּשִׁים
שְׁגָלוֹ, וְעַצֵּם הָעֵמֻקוֹת וְהַמְּתִיקוֹת שְׂבָהֶם, כִּי
מַחֲמַת שְׁהַדְּבָרִים נִכְתָּבִים בְּסִפְרֵי נְעֵלָם אֹרָם

הַרְבֵּה. כִּי תִכַּף כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה סֵפֶר, אֶפְלוּ מִתּוֹרוֹת
 גְּבוּהוֹת וְנִפְלְאוֹת מְאֹד מְאֹד, יֵשׁ עֲלֵיהֶם חֲפוּיִים
 וְהִסְתְּרוֹת הַרְבֵּה, שְׁנַסְתֵּר וְנִחְפָּה אוֹרֶם הַצַּח
 וְהִנְפְּלֵא מִחֲמַת שְׁנַעֲשֶׂה מֵהֶם סֵפֶר. וְאֶפְלוּ הַדְּפִין
 שֶׁל הַכְּרִיכָה מְחֻפִּים הַרְבֵּה. עַל־כֵּן צָרִיךְ לָשׂוּם לֵב
 הַיָּטֵב, לְהִסְתַּכֵּל עַל אֲמִתּוּת וְנִפְלְאוֹת הַחֲדוּשִׁים
 שְׁבַפְּסֶפֶר: (לק"ת סי' ל"ו)

לֹמְדֵי תּוֹרָה צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, [עה]
 וְהוּא תִקּוּן גָּדוֹל מְאֹד לְהַרְהוּרִים, גַּם בְּשַׁעַת זְווג
 יְהַרְהֵר בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה: (לק"ת סי' ק"ה ק"ו)

כְּשֶׁלֹּמְדִין בְּמִלֵּי דְפִרְעָנוּתָא, כְּגוֹן הַלְכוֹת אֲבֵלוֹת [עו]
 וְכִיּוֹצֵא, צָרִיכִין לַעֲבֹר בְּמַהִירוֹת מְקוֹמוֹת כְּאֵלוֹ:
 (שיחות הר"ן סי' ח')

הַתּוֹרָה יֵשׁ לָהּ כַּח גָּדוֹל מְאֹד. וְעַל־יְדֵי [עז]
 הַתְּמַדַּת הַלְמוּד שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה יְכוּלִין
 לַעֲשׂוֹת מוֹפְתִים בְּעוֹלָם, וְאָף עַל פִּי שְׂאִין
 יוֹדְעִים שׂוֹם כְּוָנוֹת. וּבְכַרְט עַל יְדֵי לְמוּד
 פּוֹסְקִים עַד שְׂיִוְדַע לְהוֹרוֹת הוֹרְאוֹת, כְּמוֹ
 שְׂמִסְפָּרִים מֵהַגְּדוֹלִים שֶׁהָיוּ לְפָנֵינוּ שֶׁעָשׂוּ

מופתים גדולים, רק על ידי שהיו עוסקים
בתורה יומם ולילה באמת: (לק"ת סי' מ"א)

[עח] התורה יש לה כח גדול להוציא את האדם אפלו
מעברות, שאפלו מי שנלכד במה שנלכד רחמנא
לצלן, אם יעשה לו חק קבוע וחיוב חזק ללמוד
בכל יום ויום כך וכך, יהיה איך שיהיה, יזכה
לצאת ממעשיו הרעים על ידי גדל כח ועסק
התורה הקדושה: (שיחות הר"ן סי' י"ט)

[עט] אפלו מי שלומד ושוכח גם זה טוב מאד, כי
לעתיד מזכירין את האדם כל מה שלמד אף אם
שכח. אבל בודאי טוב יותר מי שזוכה לזכר את
כל דברי התורה הקדושה: (שם סי' כ"ו)

[פ] ראוי לאדם שיהיה בעולם הזה בכל מקומות
הקדושים של התורה, דהינו שילמד כל הספרים
הקדושים של התורה: תנ"ך וש"ס וכל הפוסקים
ראשונים ואחרונים, וכל ספרי הזוהר הקדוש, וכל
המדרשים וכתבי האר"ל, ושאר ספרים
קדושים, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא,
שהיה בכל מקומות התורה הקדושה. ואל

תתבהל מזה, לומר שקשה וכבד ללמוד כל
הספרים, כי באמת אינך צריך לגמורם ביום אחד.
ומי שנפשו חשקה בתורה ועושה תורתו קבע,
יכול ברבות הימים לגמור כל הספרים הנ"ל ויותר
כמה פעמים, באשר ראינו כמה בעלי תורה
שלפנינו, שלמדו הכל והיו בקיאים בש"ס וכל
הנ"ל כמעט בעל פה, והכל היה מחמת התמדת
למודם. וכל בר אורן יכול לזפות לכל זה אם
ירצה, ואף על פי כן יהיה לו גם פנאי להרבות
בתפלות ותחנונות ובקשות ושיחה בינו לבין קונו
בכל יום. כי יש שהות ביום לכל, וזמן תורה לחוד
וזמן תפלה ושאר עבודות לחוד. וכיותר צריכין
לזהר ללמוד כל הפוסקים ולגמורם כמה פעמים כל
ימי חייו, כמבאר לעיל: (שם סי' כ"ח)

[פא] כשחושבין תורה, צריך להיות חושב הדבר תורה
שרוצה לחידש בה, לחשב ולחזור במחשבתו אותו
הפסוק או אותו הענין כמה וכמה פעמים הרבה
מאד, ולהיות נוקש ודופק על הפתח עד שיפתחו
לו: (שם סי' נ"ח)

תפלה

[א] עקר מה שאין מתקבלים התפלות, הוא מחמת שאין להדברים חן, על־כן צריך כל אחד להשתדל שיהיו דבריו דברי חן באמת. וזה זוכין על־ידי עסק התורה, ואז יתקבל תפלתו: (לק"א ס')

(א)

[ב] עקר הכלי זין של איש הישראלי הוא התפלה, וכל המלחמות שצריך האדם לכבש, הן מלחמת היצר הרע, הן שארי מלחמות עם המונעים והחולקים, הכל על־ידי תפלה, ומשם כל חיותו. על־כן מי שרוצה לזכות לקדשת ישראל באמת, צריך להרבות בתפלות ובקשות ושיחות בינו לבין קונו, כי זה עקר הכלי זין לנצח המלחמה: (לק"א ס')

(ב' אות א')

[ג] ואם האדם מרבה בתפלה ובהתבודדות ימים ושנים הרבה, ואף על פי כן הוא רואה בעצמו שעדין הוא רחוק מאד מהשם יתברך, ונדמה לו שהשם יתברך כמסתיר פנים ממנו

ח"ו, אל יטעה ח"ו שהשם יתברך אינו שומע תפלותיו ושיחותיו כלל, רק יאמין באמונה שלמה שהשם יתברך שומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור של כל תפלה ותחנה ושיחה, ואין שום דבור נאכזר ח"ו. רק כל דבור ודבור עושה רשם למעלה מעט מעט ומעורר רחמיו יתברך בכל פעם, אך עדין לא נגמר בגן הקדשה שהוא צריך לכנס בו. וברבות הימים ושנים אם לא יהיה טפש ולא יפל בדעתו בשום אופן בעולם, ויתגבר ויתחזק ויתאמץ בתפלה יותר ויותר, אזי על-ידי רבוי התפלות יכמרו רחמיו יתברך, עד שהשם יתברך יפנה אליו ויאיר לו פניו וימלא חפצו ורצונו בכח הצדיקים האמתיים, ויקרבהו ברחמים ובחמלה גדולה: (שם אות ו')

[ד] אי אפשר לזכות לתפלה בשלמות פי אם על-ידי שמירת הברית בשלמות. על כן צריך כל אחד, לקשר תפלתו לצדיקי הדור האמתיים, פי הם יודעים להעלות כל תפלה ותפלה למקום הצריך

לָהּ, וּבּוֹנִים מֵהֶם קוֹמַת הַשְּׁכִינָה. וְעַל־יְדֵי זֶה
יִתְקַרֵּב בֵּיאַת מְשִׁיחַ: (שם אות ב' ו')

[ה] צְרִיךְ לְהַפְרִישׁ צְדָקָה קֹדֶם הַתְּפִלָּה, וְעַל־יְדֵי זֶה
נִצּוֹל מִמַּחְשָׁבוֹת זְרוֹת שְׁבַת־תְּפִלָּה: (שם אות ד')

[ו] אִין רָאוּי לַחֲשֹׁב לְקַבֵּל שְׂכָר עַל שׁוּם דְּבַר. כִּי כָּל
הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים הֵבֵל מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־כֵּן אֶפְלוּ
אִם הָאָדָם זוֹכֵה לַפְּעֻמִּים לְאִיזָה יִשׁוּעָה
וְהַתְּקַרְבוֹת קֶצֶת, אֶל יַחֲשֹׁב שְׁזוֹכֵה לָזֶה עַל־יְדֵי
תּוֹרָתוֹ וְתְפִלָּתוֹ וּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים, כִּי הֵבֵל מֵאֲתוֹ
יִתְבָּרַךְ כַּנֵּ"ל. וְלוֹיֵא חֲסִדוֹ הַגָּדוֹל כְּבָר הָיָה נִטְבַּע
ח"ו בְּמָה שֶׁהָיָה נִטְבַּע רַחֲמָנָא לְצַלֵּן: (שם אות ו'
בסוף)

[ז] תּוֹרָה וְתְפִלָּה הֵם מַחֲזִיקִים וּמְאִירִים זֶה לָזֶה, עַל־כֵּן
צְרִיכִין לַעֲסֹק בְּשִׁנְיָהֶם דִּיקָא: (שם אות ו')

[ח] גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים הַמְּבַחְרִים הֵם מִמְּשִׁיכִין
הַתְּנוּצָצוֹת אֹר הָאִין סוּף עַל כָּל הַמַּתְקַרְבִּים
וְנִכְלָלִים בְּשֵׁמֶם. וְזֶה שְׂאֲנוּ רוֹאִים שְׁלַפְּעָמִים
נִתְלַהֵב הָאָדָם בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה וְאוֹמֵר כַּמָּה יִבּוֹת
בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוּל, זֶה בְּחִמְלַת ה' עָלָיו שֶׁנִּפְתַּח לוֹ

אור אין סוף והאיר לו. וכשרואה אדם התנוצצות הזאת, אף על גב דאיהו לא חזי מזליה חזי, תכף נתלהב נשמתו לדבקות גדול לדבק את עצמו באור אין סוף. וכשעור התגלות אין סוף לפי מנן התבות שנפתחו והתנוצצו, כל אלו התבות אומר בדבקות גדול ובמסירת נפשו ובבטול פחותיו. וכל זה זוכין על ידי גדולי הצדיקים האמתיים, כי רק הם יודעים ממנו יתברך מאור האין סוף, ורק הם מאירין בנו נעימות התנוצצות הזאת לכל חד כפי מה דמשער בלבה: (לק"א סי' ד' אות ט')

צריך כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי. על כן צריך כל אדם לראות ולעין בכל עת בתקון העולם ולמלאת חסרון העולם ולהתפלל עבורם: (לק"א סי' ה' אות א')

צריך להתפלל עם כל הפחות, ועל ידי זה יפגע הקול במחו ואז יוכל לבנו, הינו שהלב ישמע מה שהוא מדבר. ועל ידי זה יזכה שיתפשט עקמימות שבלבו ויבוא לשמחה, עד שיעשה המצוות בשמחה גדולה מהמצוות בעצמן, ויזכה שייכל

לְהַלְבִּישׁ אֶת תְּפִלָּתוֹ בְּסִפּוּרֵי דְבָרִים וּלְכַמֵּל כָּל
הַגְּזֵרוֹת אֲפֹלוּ לְאַחַר גְּזֵר דִּין: (שם אות ג')

[יא] מְאֹד מְאֹד צָרִיכִין לְזַהֵר לְפָנֹת אֶת הַמִּזְחָ מִחֻכְמוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת וּמִמְחָשְׁבוֹת זְרוֹת, מִחֻמְיָן, שְׁלֵא יַחְמִיץ
אֶת חֻכְמוֹתוֹ בְּחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וּבְתַאוּוֹת, כִּי הֵם
מְטַמְטְמִינִין וּמְטַמְטְמִינִין מִחוּ וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְכוּן
בְּתִפְלָתוֹ וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְשַׁמְחָה. גַּם צָרִיךְ לְשַׁמֵּר
עַצְמוֹ מְאֹד שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ יִרְאָה חִיצוֹנִיּוֹת, שְׁלֵא
יִירָא מִשׁוּם דְּבַר רַק מִהַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ לְבַד, כִּי גַם
עַל־יְדֵי יִרְאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת אִי אֶפְשָׁר לְכוּן בְּתִפְלָתוֹ
וּמוֹנֵעַ הַשְּׂמֻחָה. וְהַעֲקֹר לְשַׁמֵּר מִחוּ שְׁלֵא יַחְמִיץ,
שְׁלֵא יִהְרֶהרֶה בְּהִרְהוּרִים רָעִים וּבְתַאוּוֹת, שְׁהֵם
בְּחִינַת חֻמְיָן, שְׁהֵם סְטָרָא דְמוֹתָא. וְצָרִיךְ לְגַעֵר
בְּאֵלוּ הַמְּחָשְׁבוֹת שְׁהֵם (סְטָרָא דְמוֹתָא) סְטָרִין
אַחֲרָנִין, וּלְגַרְשָׁם מִדַּעְתּוֹ וּמִחֻשְׁבָּתוֹ שְׁלֵא
יִתְקַרְבוּ אֵלָיו, וְלְשַׁמֵּר עַצְמוֹ מְאֹד שְׁלֵא יִכְנֹס
בְּמִחוּ אֵלוּ הַמְּחָשְׁבוֹת ח"ו. גַּם צָרִיךְ לְשַׁתַּף
הָאֱהָבָה עִם הִירְאָה, וְאִזּוּ דִּיקָא יוּכַל לְזַכֵּךְ מִחוּ
שְׁיִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה גְּדוּלָה בְּכָל הַכּוֹחוֹת עַד שְׁתִּהְיֶה

תִּפְלְתוּ בְּחִינַת רַעְמִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה זֹכֶה לְשִׁמְחָה
 וְכו' בַּנ"ל: (שם אות ד')

[יב] תִּפְלָה וְאַמוּנָה וְנִסִּים וְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינָה
 אַחַת וְתַלּוּיִים זֶה בְּזוֹה. וְכַפֵּי הַפָּנִים שְׁפוּגְמִין בָּהֶם
 ח"ו, מְאַרְכִּין הַגְּלוּת. וְכַפֵּי מַה שְׁזוּכִין לְעַסֵּק בָּהֶם
 וְלִתְקַנָּם כְּמוֹ-כֵן מְקַרְבִּין הַגְּאֻלָּה: (לק"א סי' ו' אות א')

[יג] הַתִּפְלָה הִיא בְּחִינַת אַמוּנָה, וּמִסְגָּל לְזַכְרוֹן, וְנִצּוּל
 מִשִּׁכְחָה שֶׁהִיא תַלּוּיָה בְּפָנִים אַמוּנָה: (שם בסוף)

[יד] מֵעֵין חֲכָמַת הַתּוֹרָה יוֹצֵא מִתִּפְלָה, עַל-כֵּן עֶקֶר
 בְּרוּר פְּסֵק-הַהֲלָכָה זֹכִין עַל-יְדֵי תִפְלָה, וְנַחֲשֵׁב
 כְּאִלּוּ חֲדִישׁ אֶת הָעוֹלָם, וְזֹכֶה לְבָרֵךְ הַטּוֹב מֵהֲרַע
 שְׂבָבֵל הַד' יְסוּדוֹת שֶׁהוּא תְקוּן הַבַּל, וְעַל-יְדֵי זֶה
 זֹכֶה לְהַשְׁפִּיל הַחוּלְקִים עַדֵי אֶרֶץ: (לק"א סי' ח' אות ו')

(ז)

[טו] עֶקֶר הַחַיּוֹת מְקַבְּלִין מִהַתִּפְלָה. עַל-כֵּן צָרִיךְ
 לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל כַּחוֹ, כְּדֵי לְהַכְנִים כַּחוֹ בְּאוֹתֵיזוֹת
 הַתִּפְלָה וּלְחַדֵּשׁ כַּחוֹ שָׁם, וְעַל-יְדֵי זֶה זֹכִין
 לְאַמוּנָה: (לק"א סי' ט' אות א')

[מז] לְפִי מַעֲלַת הַתְּפִלָּה בֵּן נוֹתֵנִין לוֹ וְזוּגוֹ וְכֵן נוֹתֵנִין לוֹ
פְּרִנְסָתוֹ: (שם אות ב')

[מז] עַל-יְדֵי תְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת מְשַׁפֵּיעַ חַיּוֹת לְכָל שְׁלֹשָׁה
חֳלָקֵי עוֹלָם: עוֹלָם הַשָּׁפָל וְעוֹלָם הַפּוֹכְבִּים וְעוֹלָם
הַמְּלֹאכִים: (שם)

[מח] בְּשֹׂאדָם עוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל, אִזִּי בָּאִים מִחֲשָׁבוֹת
זְרוֹת וּקְלָפוֹת וּמִסַּבִּין אוֹתוֹ, וְנִשְׁאַר בַּחֲשֵׁךְ וְאִין
יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל. וְתַכְלִית הַתְּקִנָּה לָזֶה, שְׁתִּרְאֶה
שְׂיִצְאוּ הַדְּבוּרִים מִפִּיךָ בְּאֵמֶת, וְעַל-יְדֵי [זֶה]
הַתְּבָה הַיּוֹצֵאת מִפִּיךָ בְּאֵמֶת, הִיא תִּשִּׂים לְךָ
פֶּתַח בַּחֲשֵׁךְ שֶׁאֵתָּה נִצּוֹד בּוֹ וְתִזְכֶּה לְהַתְּפַלֵּל
הַיָּטִב (וְעַיֵן בַּפְּנִים מְבַאֵר יוֹתֵר בְּזֶה, וְגַם שָׁוָה עֲצָה גְּדוֹלָה לְכָל דֶּרְכֵי
עֲבוֹדַת ה' עַיֵן שָׁם בְּסִימָן ט'). וְהַעֲקֹר שֶׁבְּתְּפִלָּתוֹ וְתַחֲנָנוֹ
וְשִׁיחָתוֹ, אַף-עַל-פִּי שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְדַבֵּר שׁוּם
דְּבוּר מִגְּדֹל הַחֲשֵׁךְ וְהַבְּלוּל הַמְּסַבֵּב אוֹתוֹ מְאֹד
מְאֹד מְכַל צַד, אַף-עַל-פִּי-כֵן, עַל-כָּל-פְּנִים יִרְאֶה
לְדַבֵּר הַדְּבוּר בְּאֵמֶת בְּאִיזָה מְדֻרְגָה נְמוּכָה
[שְׁהוּא], כְּגוֹן לְמִשְׁלַל שְׂיֵאמֶר: ה' הוֹשִׁיעָה וְכוּ'
בְּאֵמֶת, אַף-עַל-פִּי שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר בְּחַיּוֹת

כִּרְאוּי, אַף־עַל־פִּי־כֵן יִכְרִיחַ עֲצֻמוֹ עַל־כָּל־פְּנִים
 לְדַבֵּר הַדְּבוּר בְּאֵמֶת בְּפִשְׁיטוֹת כְּפִי מֵה לְשׁוּא.
 וְעַל־יָדַי זֶה יֵאִיר לֹא הָאֵמֶת, שְׂיֻכַּל לְהַתְּפִיל
 בְּחֶסֶדוֹ הַגָּדוֹל יִתְבַּרַךְ, וְעַל־יָדַי זֶה הוּא מְתַקֵּן
 וּמְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָמוֹת: (שם אות ג')

[ט] גַּם עַל־יָדַי זֶה יִזְכֶּה לְבַקֵּעַ פְּתָחִים לְהַחְזִיר גַּם
 אַחֵרִים בְּתִשׁוּבָה, לְהוֹצִיאֵם מִמְּצוּדוֹת שָׁהֵם
 נִצְוֵדִים בָּהֶם: (לק"א ס"י קי"ב)

[כ] צָרִיךְ הָאָדָם זְכוּת גְּדוֹל, שְׂיִזְכֶּה לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּתוֹ
 דְּרָךְ שֶׁעַר הַשְּׂעִיר לְשִׁבְטוֹ. עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם
 לְקַשֵּׁר תְּפִלָּתוֹ לְצַדִּיק הַדּוֹר, כִּי הַצַּדִּיק יוֹדֵעַ לְכוּן
 הַשְּׂעִירִים וְלַהַעֲלוֹת כָּל תְּפִלָּה וְתְּפִלָּה לְשֶׁעַר הַשְּׂעִיר
 לוֹ: (לק"א ס"י ט' אות ד')

[כא] צָרִיךְ לְרְאוֹת שְׂיִתְּפִיל כָּל־כֶּךְ בְּכּוֹנֵה עַד שְׂיִשְׁפֹּךְ
 לְבוֹ כַּמִּים לְפָנָי ה', וְעַל־יָדַי זֶה יָבוֹא מְשִׁיחַ: (שם)

[כב] עֵקֶר הַתְּפִלָּה אֵינָם יוֹדְעִים כִּי־אֵם צַדִּיקֵי הַדּוֹר.
 עַל־כֵּן מִי שֵׁישׁ לוֹ צֶעַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יִלְךְ אֶצֶל חָכֵם
 וַיִּבְקֹשׁ עָלָיו רַחֲמִים. כִּי הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְּרוּךְ־הוּא מְתַאֲוֶה
 לְתְּפִלָּתוֹ שֶׁל צַדִּיקִים, וְאֵלּוּ הַבְּעָלִי־גְּאוּה הַמוֹנְעִים

עצמם ואחרים מלילך לצדיקים להתפלל עליהם,
 הם מעבבין תאותו של השם יתברך: (לק"א ס' י'
 אות ד')

[כג] על-ידי עסק התורה בקדשה עד שמעוררין
 שרשי נשמות ישראל בתורה, על-ידי זה מחזירין
 בני-אדם להשם יתברך ונתגדל כבודו יתברך
 ביותר, ועל-ידי זה זוכין ליראה. ועל-ידי יראה
 זוכין לשלום, שיהיה שלום בעצמו, ועל-ידי זה
 זוכה לתפלה בשלמות, ועל-ידי זה זוכה לשלום
 הכללי, שלום בכל העולמות: (לק"א ס' י"ד)

[כד] לא ירצה לעסק בשום עסק מעסקי עולם הזה
 רק בשביל נשמתו, ואפלו כל תפלותיו לא יהיה
 אלא בשביל לקשר נשמתו. ואפלו אלו התפלות
 המפרשים בתפלה שהם לצורך הגוף, כגון
 "רפאנו" ו"ברך עלינו" וכו', לא יהיה פונתו
 בשביל גופו אלא בשביל נשמתו, שיהיה מכוון
 לפרנסת נשמתו ולרפואתה. רק ממילא
 כשנתתקן שם ברוחניות נתתקן גם בגשמיות.
 אבל פונתו לא יהיה רק בשביל נשמתו: (שם אות
 ז')

[כה] צריך להרגיל את עצמו להתפלל על כל מה שחסר לו בכל עת, הן פרנסה או פנים או פשיש לו חולה ח"ו בביתו וצריך רפואה וכו', על כלם יהיה עקר עצתו רק להתפלל להשם יתברך. ויאמין בה' שהקדוש-ברוך-הוא טוב לכל, הן לרפואה הן לפרנסה הן לכל הדברים. ויהיה עקר השתדלותו בתר קדשא בריך הוא, ולא ירדף אחר תחבולות רבות, כי רבם אינם מועילין כלום, ומעט דמעט המועילין אינו יודע מהם ואינו יכול למצאם. אבל לקרא להקדוש-ברוך-הוא זה טוב ומועיל לכל דבר שבעולם, וזה יכול למצא תמיד, כי הוא יתברך בנמצא תמיד: (שם אות י"א)

[כו] צריכין להתפלל במסירת-נפש, שיבטל כל ישותו וגשמיותו בשעת התפלה, ולא יבון בשביל תועלת עצמו כלל ולא יחשב לכלום את עצמו, ויתבטל כאלו אינו בעולם. וזה זוכין על-ידי משפט, דהינו על-ידי שמתבודדין ומפרשין שיחתו בינו לבין קונו, ושופטין ודנין את עצמו

בְּעֲצֻמוֹ עַל כָּל הַדְּבָרִים שְׁעוֹשָׂה, וְעַל־יְדֵי זֶה
 מְעַלִּין הַיְרָאָה לְשִׁרְשָׁה שֶׁהוּא הַדַּעַת, וְעַל־יְדֵי זֶה
 זוֹכִין לְתוֹרָה שְׁבַנְגְלָה, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְתַפְלָה
 בְּמִסִּיר־נַפֶּשׁ כַּנֶּ"ל, וְעַל־יְדֵי תַפְלָה כּוֹזֵאת זוֹכִין
 לְסִתְרֵי אוֹרֵי־תָא, שֶׁהוּא אוֹר הַגְּנוּז לְצַדִּיקִים. אֲשֶׁר־
 הַזּוֹכֶה לָזֶה: (לק"א סי' ט"ו אות ב' ג' ד')

[כז] בְּחִינַת נְחֹשׁ מִסִּית אֶת הָאָדָם שְׂיִתְפַּלֵּל לְתוֹעֵלַת
 עֲצֻמוֹ, כְּמוֹ "הֵב לָנוּ חַיֵּי וּמְזוֹנֵי" אוֹ שָׂאֵר תּוֹעֵלַת.
 וְצָרִיךְ לְהַתְגַּבֵּר עַל זֶה וּלְהַשְׁתַּדֵּל לְזִכּוֹת שְׂיִתְפַּלֵּל
 בְּלֵי שׁוּם כְּוִנַּת תּוֹעֵלַת עֲצֻמוֹ, כְּאֵלוֹ אֵינוֹ בְּעוֹלָם
 כַּנֶּ"ל, וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְאוֹר הַגְּנוּז לְצַדִּיקִים כַּנֶּ"ל:
 (שם אות ה')

[כח] הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְתַאֲוֶה לְתַפְלַתְנָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 וּכְשֵׁי־יִשְׂרָאֵל מְתַפְלָלִין לְפָנָיו הֵם מְמַלְאִים תְּאוֹתוֹ,
 וְהוּא מְקַבֵּל תַּעֲנוּג מֵאֲתָנּוּ: (שם)

[כט] כְּשֵׁאֲנוּ קוֹרְאִין לַהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ בְּתַאֲרִים שֶׁל בְּשׂוֹר־
 וָדָם בְּתַפְלוֹת וּבְכָרוֹת, וְהוּא נִמְצָא לָנוּ בְּכָל
 קְרִיאָנוֹ אֵלָיו, זֶה חֶסֶד הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. כִּי־אִם לֹא
 הָיָה חֶסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, לֹא הָיָה כְּדָאֵי לְקִרְאָ

וּלְכַנּוֹת אוֹתוֹ יִתְפַּרֵּךְ בְּתַאֲרִים וְשִׁבְחִים וְתִבּוֹת
 וְאוֹתִיּוֹת, אֲבָל זֶה הַכֹּל חֶסֶד הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ. וּמִזֶּה
 רָאוּי לְאָדָם לְהִתְעוֹרֵר וּלְהִתְלַהֵב מְאֹד בַּתְּפִלָּה,
 כְּשִׁיזְכֹּר גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְפַּרֵּךְ, כְּפֹהֵם מִה דְּמִשְׁעֵר
 בְּלִבָּהּ, שֶׁהוּא מְרוֹמָם וּמְנַשָּׂא מְאֹד מִכָּל אֵלֹהִים
 הַשִּׁבְחִים וְהַתַּאֲרִים, רַק מֵאֲהַבְתּוֹ וְחִמְלָתוֹ וְחֶסְדּוֹ
 הַגָּדוֹל נָתַן לָנוּ רִשּׁוֹת לְקִרּוֹת אוֹתוֹ בְּתַאֲרִים אֵלֹהִים
 וּלְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו, כִּדִּי שְׁנוּפָה לְהִתְדַבֵּק בּוֹ יִתְפַּרֵּךְ.
 עַל־כֵּן רָאוּי לֹאמַר עַל־כָּל־פְּנִים אֵלֹהִים הַתִּבּוֹת
 וְהַתַּאֲרִים בְּלֵב שָׁלֵם וּבְכֹנֶנֶה גְּדוּלָה בְּמִסִּירַת־
 נַפֶּשׁ, מֵאַחַר שֶׁאֲנִי זֹכִין בְּחֶסְדּוֹ לְקִרּוֹת אוֹתוֹ
 בְּתַאֲרִים אֵלֹהִים: (שם)

כָּל אֶחָד מִמְּפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה, קֹדֶם שֶׁמִּתְחִיל לְבַאֵר [5]
 אִיזֶה בַּאֲוֵר, צָרִיךְ לוֹ מִתְחִלָּה לְשַׁפֵּךְ תְּפִלָּתוֹ לְפָנֵי
 הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, כִּדִּי לְעוֹרֵר לֵב הָעֵלְיוֹן, לְהַשְׁפִּיעַ
 עָלָיו דְּבוּרִים חַמִּים כְּגַחְלֵי אֵשׁ, וְאַחֲרֵי־כֵן יִתְחִיל
 לְבַאֵר. כִּי אִזּוֹ נִמְשָׁכִין בַּאֲוֵרֵי הַתּוֹרָה בְּשַׁפֵּעַ גְּדוּלָה
 גַּם־כֵּן מִלֵּב הָעֵלְיוֹן: (לק"א ס"ו כ' אות ב')

[לא] כְּשִׁמְתֶּפְלֵל קִדְּם הַדְּרוּשׁ, צְרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל
 בְּתַחֲנוּנִים, וַיִּבְקֹשׁ מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מִתְּנֵת חַנּוּם, וְלֹא יִתְּלֶה בְּזִכּוֹת עֲצָמוֹ כִּלְלֵל, רַק
 יַעֲמֹד לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ כְּדֵל וּכְרֹשׁ וַיְדַבֵּר
 תַּחֲנוּנִים. וְכֵן אֵין לְאָדָם לְדַחֵק אֶת עֲצָמוֹ עַל שׁוּם
 דְּבָר בְּתַפְלָתוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂיִתְעַקֵּשׁ שְׁהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ
 יַעֲשֶׂה לוֹ דְּוָקָא רְצוּנוֹ, אֱלֵא יִבְקֹשׁ רַחֲמִים
 וְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן לוֹ הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ יִתֵּן, וְאִם לֹא
 - לָאוּ: (שם אות ה')

[לב] גַּם כְּשִׁמְתֶּפְלֵל קִדְּם הַדְּרוּשׁ, צְרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶת
 עֲצָמוֹ עִם גִּשְׁמוֹת הָעוֹמְדִים שָׁם לְשִׁמְעַת הַדְּרוּשׁ,
 וְאֵזוּ תַפְלָתוֹ תַפְלַת רַבִּים שְׂאִינָה נִמְאָסֶת,
 וְנִתְקַבְּלַת בְּוֹדָאֵי, וְנִתְוַסַּפַת קְדֻשָּׁה יִתְרָה
 לְמַעְלָה וְכוּ' (עין צדיק): (שם אות ד' ה')

[לג] כָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת נִגְלָה וְנִסְתָּר, שְׁהֵם בְּחִינַת
 תּוֹרָה וְתַפְלָה. וְצְרִיךְ כָּל אָדָם לַעֲלוֹת בְּכָל פַּעַם
 מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, לַעֲשׂוֹת מִהַנְּסִתָּר נִגְלָה. וְזֶה זֻכִּין
 עַל-יְדֵי לְמוֹד תּוֹרָה וְרַבּוּי תַפְלוֹת, שְׂצְרִיךְ לְלַמֵּד
 תּוֹרָה וְלְהַרְבּוֹת בְּתַפְלָה לְהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, עַד

שִׁינְגָלָה לֹא הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ הַנְּסֵתָר מִמֶּנּוּ, וַיְהִי
 גַּעֲשֵׂה מִהַנְּסֵתָר נִגְלָה, וַיְהִי לֹא נִסְתָּר גְּבוּהַ יוֹתֵר.
 וְאַחֲרֵיכֵן יִתְפַּלֵּל עוֹד עַד שִׁיתְנַלָּה לֹא גַם הַנְּסֵתָר
 הַזֶּה, וְכֵן בְּכָל פַּעַם יֵלֶךְ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא גְבוּהַ יוֹתֵר,
 לְבַקֵּשׁ בְּכָל פַּעַם מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ לְהַשִּׁיג הַנְּסֵתָר
 הַגְּבוּהַ יוֹתֵר עַד שִׁישִׁיג וְכוּ'. עַד שִׁיְהִי נִכְלָל
 בְּתַחֲלַת הָאֲצִילוֹת, וְאַחֲרֵיכֵן יְהִי נִכְלָל בְּאֵין
 סוּף, וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְתוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה' בְּאַמְתָּ. וְעַל־
 יְדֵי דְרָךְ זֶה זוֹכִין לְשִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי הַשְּׂמֵחָה זוֹכִין
 לְעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה, שְׁעַל־יְדֵי זֶה נִכְנָסִין אֶל הַקְּדוּשָׁה,
 לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי־אַמְתָּ, לְקַבֵּל מֵהֶם הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל. וְכֵן זֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי
 תְּפִלָּה בְּכוּנָה שְׁלֵמָה, כִּי תְּפִלָּה בְּכוּנָה כּוֹלֶלֶת
 הַכֹּל. וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה הַיָּא עַל־יְדֵי הִירָאָה, שֶׁהוּא
 הַבוֹשָׁה מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ לְבַל יַחֲטֵא ח"ו, וְעַל־יְדֵי זֶה
 זוֹכִין לְכָל הַנֶּל. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין שִׁיְהִי לֹא בְּחִינַת
 יְדִים, לְקַבֵּל מוֹסֵר מִמוֹכִיחֵי אַמְתָּ. וְעַל־יְדֵי זֶה
 נִתְבַּטֵּל גְּרוּשׁ וּמַחֲלֶקֶת מִן הָעוֹלָם וְנִתְרַפֶּה שְׁלוֹם
 בְּעוֹלָם, וְנַעֲשֵׂה שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם

שְׁבַשְׁמִים, וְנִתְתַקַּן הַקְדָּשָׁה, וְנִחְתַּמַּת בְּבַחֲנֵינָת
 חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם: (לק"א סי' כ"ב אות י')

[לד] מִי שְׁמַמִּית עֲצָמוֹ עַל הַתְּפִלָּה וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ
 בַּתְּפִלָּתוֹ, יֵדַע שֶׁבְּמִקּוֹם שְׁנֹכְנָסִין בּוֹ מַחְשָׁבוֹת
 זְרוֹת וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָם, שֶׁם צָרִיךְ לוֹ לְמִסֵּר נַפְשׁוֹ
 בְּיוֹתֵר, וְעַל־יְדֵי זֶה יַעֲלֶה נִיצוּצֵי הַקְדָּשָׁה: (לק"א סי'
 כ"ו)

[לה] צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד עַל הַמַּחְשָׁבוֹת זְרוֹת בְּשַׁעַת
 הַתְּפִלָּה, כִּי כָּל הַשְּׂמֹטוֹתִים וְכָל הַבְּלָבוּלִים
 שֶׁבַּעוֹלָם, וְכָל הָעֲרֻבוֹב הַדַּעַת שְׁיִישׁ לְהָאָדָם
 בְּכָל הַיּוֹם, בְּאִיזָה עֵת שִׁיְהִיָּה, הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכָל
 בָּא דִּיקָא בְּעַת הַתְּפִלָּה, וּמִשְׁמִיעַ אֶת עֲצָמוֹ אֶז
 דִּיקָא, וּמְבַלְבֵּל אֶת מַחְשַׁבַת הָאָדָם מְאֹד בְּשַׁעַת
 הַתְּפִלָּה דִּיקָא. עַל־כֵּן, בְּעַת הַתְּפִלָּה צָרִיכִים
 הַתְּגַבְּרוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד עַל אֵלוֹ הַבְּלָבוּלִים
 וְהַמַּחְשָׁבוֹת וְעֲרֻבוֹב הַדַּעַת שֶׁבָּאִים וְעוֹלִין עַל
 לְבוֹ אֶז דִּיקָא: (לק"א סי' ל' אות ז')

[לו] עֵקֶר הַתְּפִלָּה הִיא עַל־יְדֵי עֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה, שֶׁצָּרִיךְ
 לְהַעֲזִיז פָּנָיו נֶגְדַּ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל כָּל

מה שצריך, ואפלו לעשות נסים ונפלאות. כי אי אפשר לעמוד להתפלל לפני השם יתברך כִּי־אם על־ידי עזות, כי כל חד לפום מה דמשער בלבה את גדלת הבורא יתברך ורואה פחיתותו וגרעיותו, איך היה יכול לעמוד ולהתפלל לפניו. על־כן בשעת התפלה צריך האדם לסלק את הבושה ויעזי פניו לבקש מהשם יתברך כל מה שצריך בנ"ל, וזה זוכין על־ידי עזות דקדשה, שיש לו נגד החולקים והמונעים מעבודת ה' באמת, שעל־ידי זה זוכה לקבל חדושי תורה דקדשה ולא להפוך ח"ו, ואז זוכה לתפלה בכונה, שעקרה על־ידי עזות דקדשה בנ"ל: (שם אות ח')

[לו] עקר התפלה היא בפה דיקא, שצריכין לדבר דבורי התפלה בפה מלא ואין די במחשבה לבד, ואף־על־פי שהקדוש־ברוך־הוא יודע מחשבות. כי הדבור הוא כלי השפע שבהם מקבלים השפע, ולפי הדבור כן השפע, אם הדבור, הינו כלי השפע, היא בשלמות ובמלואה, אזי יכולים לקבל בהם רב שפע. על־כן כל מה שחסר לאדם

בגשמינות וברוחניות צריך להתפלל עליו בדבור
 פה דיקא, כְּדֵי שְׁעַל־יָדֵי זֶה יִמְשֵׁךְ הַשָּׁפַע כַּנ"ל:
 (לק"א סי' ל"ד אות ג')

[לח] מֵה שְׁמַכִּין כַּף אֶל כַּף בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי עַל־יָדֵי
 זֶה נִטְהַר אֲוִיר הַמָּקוֹם שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי מִתְּפִלֵּל
 שָׁם, וְשׂוֹאֵב אֲוִיר הַקְּדוּשׁ כְּמוֹ בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.
 נִמְצָא, עַל־יָדֵי זֶה הַתְּפִלָּה הִיא בְּאֲוִירָא דְאֶרֶץ־
 יִשְׂרָאֵל, וְהִיא תְּקוּן מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת שֶׁבְּתְּפִלָּה, גַּם
 מִבְּטָל מַחְשָׁבוֹת עֲבוּדָה זָרָה, גַּם נִתְּפָטֵל הָרַג
 וְאַבְדָּן מִן הָעוֹלָם: (לק"א סי' מ"ד)

[לט] אֶפְלוּ בְּשַׁעוֹמֵד לְהַתְּפִלֵּל בְּמָקוֹם שֶׁהַתְּפִלֵּל צָדִיק,
 אֶף־עַל־פִּי־כֵן קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהַתְּפִלֵּל שָׁם, כִּי
 אֵינוֹ מְרַגֵּל בְּאֲוִירָא שֶׁל מָקוֹם, וְכֹל־שָׁכֵן לְהַפְּדָה.
 עַל־כֵּן צָרִיךְ לְקַבֵּעַ מָקוֹם לְתַפְּלָתוֹ כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ
 רז"ל: (שם)

[מ] עַל־יָדֵי הַתְּפִלָּה נִתְּנָה סוּדוֹת הַתּוֹרָה: (שם)

[מא] הַמַּחְשָׁבוֹת זָרוֹת נִקְרָאִים מִבּוּל, שְׂמַבְלָבְלִין אֶת
 תְּפִלָּתוֹ. וְתַקּוּנוֹ - שְׂיִתֵּן צְדָקָה לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל,
 וְעַל־יָדֵי זֶה הוּא נִכְלָל בְּאֲוִירָא דְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל,

ועל־ידי זה הוא נצול מִמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת. גַּם עַל־יְדֵי
 זֶה נִזְדַּבְּדַךְ מֵחוֹ, הֵינּוּ מַחֲשָׁבוֹתוֹ, וְהוּא תִקְוֵן הַבְּרִית:
 (שם)

[מב] עַל־יְדֵי שְׂאֵדָם נִתְעוֹרַר בְּיָדִים שְׁלוֹ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה
 וּמִכָּה בָּרַךְ אֶל כָּרַךְ, עַל־יְדֵי זֶה נִתְהוּהָ הַדְּבֹר, וְהִפָּה
 הַמְּקַבֵּל אֶת הַדְּבֹר לְתוֹכוֹ: (לק"א סי' מ"ה)

[מג] גַּם עַל־יְדֵי מַחֲאֵת־כַּף בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה נִמְתְּקֵן
 הַדֵּינִים, וְעַל יְדֵי זֶה נִצְוֹל מִשְׂכָּחָה, גַּם מִבְּטָל
 הַמַּחֲלָקֶת: (לק"א סי' מ"ו)

[מד] מֵה שְׂמֵת־פְּלִלִין בְּכַח, שֶׁהוּא מְכַנֵּים כָּל כַּחוֹ
 בְּאוֹתֵיזוֹת הַתְּפִלָּה, בְּבַחֲיַנֵּת כָּל עֲצָמוֹתַי תֵּאמְרָנָה
 וְכוּ', יֵאלוּ הַדְּבֹרִים שְׂמֵדְבֵר בְּכַח, הֵם עֲצָמִים
 הַדְּבֹרִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא. וְעֵשְׂרָה
 מֵאֲמֹרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם מְקַבְּלִין כַּח
 מִכ"ח אֲתוֹן אֵלוֹ: (לק"א סי' מ"ח)

[מה] תְּפִלָּה בְּכַח הִיא סִגְלָה לְבָנִים, וּמִצְלַת מְרִיב
 וּמַחֲלָקֶת, וּמִתְגַּבֵּר הָאֱמֶת וְחוֹזְרִין הַכֹּל לַהֲשֵׁם
 יִתְפָּרֵךְ לְעַבְדוֹ שְׂכָם אֶחָד, וְנִתְגַּלָּה וְנִתְפָּרְסָם
 הַרְבֵּי הָאֱמֶת שְׂבִדוֹר: (שם)

[מז] תִּפְלֶה בְּכַח וְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל וּמִצְוֹת סִפָּה הֵם בְּחִינָה
אַחַת וּתְלוּיִים זֶה בְּזֶה: (שם)

[מז] עִקַּר הַתְּפִלָּה תְּלוּי בִּלְבַב, שְׂשִׁימִים כָּל לְבוֹ עֲלֶיהָ,
דְּהִינּוּ שְׂיִקְשֵׁר מַחְשְׁבוֹת [הַלֵּב] הַיֵּטֵב לְדַבּוּרֵי
הַתְּפִלָּה, שְׁלֵא יִהְיֶה לְבוֹ רְחוּק מֵהַדַּבּוּרִים, רַק
יִשְׁמַע הַיֵּטֵב מֶה שֶׁהוּא מְדַבֵּר. וְעַל־יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה
וְנִתְגַּדַּל מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְנוֹפֵל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה,
וְנִמְשָׁךְ לְיִשְׂרָאֵל חַיּוֹת גְּדוֹל וְשֹׁפֵעַ וְעַשִׂירוֹת גְּדוֹל
וּבִרְכָה עַד בְּלֵי דֵי, וְנַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי זֶה יַחֲוּדָא
עֲלָאָה וְיַחֲוּדָא תַּתָּאָה, וְזוֹכָה לְהַתְּגַלּוֹת אוֹרֵיתָא
דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה: (לק"א סי' מ"ט)

[מח] כָּל אֶחָד כְּפִי תַקּוּן הַבְּרִית, וּכְפִי הַתְּקַשְׁרוֹתוֹ
לְצַדִּיקֵי אֱמֶת שְׁהֵם שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית, כְּמוֹ כֵּן הוּא
יְכוֹל לְטַעַם מְתִיקוֹת בְּדַבּוּרֵי הַתְּפִלָּה וְאֲזִי אֲרִיָּה
נְחִית לְאֵכֶל קָרְפְּנוֹ, הִינּוּ תְּפִלָּתוֹ. אֲבָל עַל־יְדֵי
פְּגָם הַבְּרִית הוּא בְּבַחֲיִנַת מִן מְרִירִין וְכוּ, וְאֲזִי
אִינּוּ יְכוֹל לְטַעַם מְתִיקוֹת בְּדַבּוּרֵי הַתְּפִלָּה, וְאֲזִי
כְּלָפָא נְחִית לְאֵכֶל קָרְפְּנוֹ שֶׁהִיא תְּפִלָּתוֹ: (לק"א סי'

[מט] וְדַע, שְׁעוֹי פָּנִים שִׁישׁ בְּדוֹר הֵן הֵן הַכְּלָבִים, וְהֵן
הָעוֹמְדִים וְחוֹלְקִים עַל תְּפִלַּת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי,
שֶׁעֲדוֹן לֹא תִקַּן בְּרִיתוֹ בְּשִׁלְמוֹת. וּמִזֶּה תִּבְיֵן
מִמִּילָא פַּמָּה גְדוֹל עוֹוֹנָם שֶׁל הַחוֹלְקִים עַל תְּפִלַּת
אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי וְרוֹצִים לְבַלְבֵּל תְּפִלָּתוֹ. כִּי הֵם
נִקְרָאִים כְּלָבִים מִמָּשׁ, בְּחִינַת "וְהַכְּלָבִים עֹזֵי
נֶפֶשׁ". כִּי אַף עַל פִּי שְׁוֵה הָאִישׁ שֶׁמֵּת פֶּלֶל, לֹא
זָכָה עֲדוֹן לְתִקּוֹן הַבְּרִית, וּמַחֲמַת זֶה בָּא עָלָיו
הַמַּחֲלָקֶת הַזֹּאת שֶׁהִיא בְּחִינַת "כְּלָבָא נַחִית" וְכוּ'
כַּנֶּ"ל, אֲבָל הַחוֹלְקִים אֵינָם פְּטוּרִים מִחֲמַת זֶה
מֵעַנְשָׁם, כִּי הֵם עוֹקְרִים אֶת נֶפֶשׁ מִן הַקְּדוּשָׁה,
וּמְכַנְּסִים עֲצָמָם לְהִיּוֹת נִקְרָאִים בְּשֵׁם "כְּלָבִים"
מִמָּשׁ, עַל יְדֵי שְׁחוּלְקִים עַל תְּפִלָּתוֹ, אַף עַל פִּי
שֶׁלֹּא תִקַּן בְּרִיתוֹ בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ"ל. כִּי בּוֹדְאֵי הוּא
צָרִיךְ לִיָּנֵעַ עֲצָמוֹ לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל כַּחוֹ אַף עַל פִּי
שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לְהַרְגִּישׁ
מְתִיקוֹת בְּדַבְּרֵי הַתְּפִלָּה, וְהִיגִיעָה בְּעֲצָמָה יִקְרָה
מְאֹד (כַּמְבָּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר). אֲבָל הַחוֹלְקִים הֵם בְּחִינַת
כְּלָבִים מִמָּשׁ, וְגְדוֹל עוֹוֹנָם מִנְּשֵׂא רַחֲמָנָא לְצַלְחֵן:

[ג] על־ידי לְמוֹד זְכוּת עַל הַרְשָׁע נִתְחַזַּק מְאוֹר עֵינָיו
 שֶׁל הַצְּדִיק, וְיִכּוֹל לְרֹאוֹת וּלְהַשִּׁיג צְדָקָתוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִכּוֹל לִידַע וּלְהַבִּין, כִּי ה' ה'
 הַצְּדִיק אֵף עַל פִּי שֶׁהַרְשָׁע זֹכֵה בְּדִין, וְנִתְפָּשֵׁט
 לְבוֹ מֵעַקְמִימִיּוֹת שֶׁהִיָּה לוֹ קֶדֶם, וְנִתְחַזַּק אֲמוּנָתוֹ
 וְיִכּוֹל לְהִתְפַּלֵּל: (לק"א סי' נ"ה אות ג')

[גא] בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה צְרִיךְ לְהַכְנִיעַ הָרַע שֶׁבְּפֶרֶט וְהָרַע
 שֶׁבְּכָלֵל. הָרַע שֶׁבְּפֶרֶט, הֵינוּ גּוֹפוֹ הַמְּגֻשָּׁם וְהַמְּרוּ
 יִבְטֵל בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה כְּמוֹ הַסִּידִים הַרְּאִשׁוֹנִים
 שֶׁהִיָּה לָהֶם בְּשַׁעַת תְּפִלָּה הַתְּפִשְׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת.
 וְהָרַע שֶׁבְּכָלֵל, הֵינוּ הַתְּפִלוֹת שֶׁל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל
 שֶׁמִּתְפַּלֵּל עִמָּהֶם, יִבְטֵל הָרַע שֶׁלָּהֶם וְיַעֲשֶׂה
 מִהָרַע כִּפּוּר לְקִדְשָׁה: (שם אות ה')

[גב] גַּם צְרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ בְּכָלֵל וּבְפֶרֶט עִם נַפְשׁוֹ
 וְרוּחָו וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם, וְיַעֲזֹרֵר אוֹתָם
 בְּתִפְלָתוֹ שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עִמּוֹ. בְּפֶרֶט, הֵינוּ חֲלָקֵי נַפֶּשׁ
 רוּחַ נִשְׁמָה שֶׁלּוֹ שֶׁבָּאוּ כָּבֵד בְּגִלְגּוֹל וְנִתְתַקְּנוּ,
 וּבְכָלֵל, הֵינוּ גֵרֵי נַפְשׁוֹ שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם אֲחֵרִים לְעִזְרָרָם
 שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עִמּוֹ: (שם)

[גג] גם צריך לתקן בתפלתו ג' דברים: א' צריך המתפלל לתקן בתפלתו, להעלות את הנופלים באמונות כוזביות, להעלותם בתפלתו לאמונה האמתיות שהיא התפלה, ולקבץ בלבם אמונה שלמה. ב' צריך לבון מאד בתפלתו, ועל ידי פונת הלב שבתפלה מתקן את לב המחקרים חכמי הפילוסופיא שלא יחטיא אותם שכלם. ג' על ידי תפלה בשלמות הראוי, הוא מבטל כל החרפות ובזיונות שיש לו משנאיו, כי הוא מהפך כל החרפות ובזיונות לכבוד: (שם אות ו')

[גד] בשעת התפלה האדם עומד בהיכל המלך, ואז צריך לבטל את עצמו מכל וכל ושלא לראות שום דבר אלא את המלך לבדו יתברך, עד שיתבטל ישותו לגמרי ולא ירגיש את עצמו כלל בשעת התפלה, רק את המלך לבדו יתברך. ועל ידי זה נתבטלין כל החרפות ובזיונות: (שם אות ז')

[גה] על ידי תפלה פתקונו פנ"ל, מתנוצץ אור זכות אבות. ועל ידי זה ממשיכין בחינת קדשת ארץ ישראל גם עכשו בגלות, ועל ידי זה זוכין לראות

במפלתם של רשעים. וכל זה נעשה על-ידי למוֹד
זכות, שְׁמִלְמִדִּין על הרשע שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יִכּוֹלֵן
לְהִתְפַּלֵּל בְּנִ"ל: (שם אות ח')

[נז] לֹא כָּל אָדָם יִכּוֹל לְתַקֵּן ג' דְּבָרִים הַנִּ"ל בְּתַפְלָתוֹ
וּלְהַכְנִיעַ הָרָשָׁעִים וְהַשְּׂנְאִים עַל-יְדֵי זֶה, כִּי אִם
הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד, בְּבַחֲיַנַּת מִשָּׁה רַבְּנוּ
עָלָיו הַשָּׁלוֹם. וְגַם הוּא צָרִיךְ לַחְגֹּר מְתַנָּיו מְאֹד,
לְעֹמֵד נֶגֶד הָרָשָׁעִים הַגָּדוֹלִים לְכַלּוֹתָם וּלְכַבְּלָם:
(שם אות ט')

[נו] עַל-יְדֵי לְמוֹד הַפּוֹסְקִים זוֹכִין לְהִתְפַּלֵּל כְּרָאוּי בְּכָל
לְבָבוֹ. כִּי בְּאִמַּת אִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין בְּלֵב
שָׁלֵם שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד
עָלָיו בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְשׁוֹמֵעַ וּמֵאֲזִין וּמְקַשֵּׁב כָּל
דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל הַתְּפִלָּה, בְּיָדָאֵי הָיָה מְדַקְדֵּק מְאֹד
לְכוּן אֶת דְּבָרָיו, וְהָיָה מִתְפַּלֵּל בְּהִתְלַהְבוּת גָּדוֹל.
רַק מִחֲמַת שְׁלֵבּוֹ חָלוּק וְאֵינּוּ חָזַק בְּיַדִּיעָה זֹאת
בְּלֵב שָׁלֵם, בְּשִׁבִיל זֶה אֵינּוּ מְדַקְדֵּק כָּל כָּךְ וְאֵינּוּ
מְכוּן לְבוֹ הַיֵּטֵב בְּתַפְלָתוֹ. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מֵהַקְּשִׁיּוֹת
וְהַכְּפִירוֹת שֶׁבְּלֵב, שֶׁהֵם בַּחֲיַנַּת הַמַּחְלָקַת הַיֵּצֶר

הָרַע שְׁפֹלֵב. עַל-פֶּן הַתְּקוּן לָזֶה לְמוֹד פּוֹסְקִים,
שְׁעַל-יְדֵי זֶה מִבְּטָלִין מַחְלֶקֶת הַיִּצָּר הָרַע בְּשִׁרְשׁוֹ,
וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכֶה לְהַתְּפִיל בְּכָל לְבָבוֹ
בְּאַמֶּת: (לק"א סי' ס"ב אות ב')

[נח] עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הִיא מִי שְׁזוֹכֶה לָבוֹא אֶל
הַתְּכֵלִית, לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל הַתְּפִלָּה. כִּי כְּשֶׁאָדָם
עוֹמֵד לְהַתְּפִיל, כְּשֶׁמֵּתְחִיל לֹמַר תְּבָה הֲרֵאשׁוֹנָה,
כְּגוֹן תְּבַת "כְּרוּךְ", תִּכְרַף כְּשֶׁיִּצְאָה הָאוֹת רֵאשׁוֹנָה
מֵהַתְּבָה, כְּגוֹן אוֹת ב' מִתְּבַת "כְּרוּךְ", אֲזִי הָאוֹת
מִבְּקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן מֵהַנֶּפֶשׁ לְבַל תִּפְרֵד מִמֶּנּוּ, וְאֵינָה
מִנְחַת אֶת הַנֶּפֶשׁ לֵילֶךְ וּלְדַבֵּר יוֹתֵר, כִּי הָאוֹת
מִחֻבָּקָת וּמְלַפֶּפֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְבַקֵּשׁ אוֹתָהּ לְבַל
תִּפְרֵד מִמֶּנּוּ. וּמִכָּל שְׁכֵן כְּשֶׁגּוֹמֵר תְּבָה אַחַת, אֲזִי
כָּל הַתְּבָה מִחֻבָּקָת וְאוֹחֶזֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ וְאֵינּוּ מִנְחַת
אוֹתָהּ לֵילֶךְ מִמֶּנָּה לְדַבֵּר שְׂאִירֵי דְבוּרֵי הַתְּפִלָּה. כִּי
כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד לְהַתְּפִיל וּמְדַבֵּר דְבוּרֵי הַתְּפִלָּה,
אֲזִי הוּא מְלַקֵּט צִיצִים וּפְרָחִים וְשׁוֹשְׁנִים נְאִים,
כְּאֵדָם הַהוֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה וּמְלַקֵּט שׁוֹשְׁנִים וּפְרָחִים
נְאִים אַחַת לְאַחַת, עַד שֶׁעוֹשֶׂה אַגְדָּה אַחַת,

ואחר-כך מִלְקַט עוֹד אַחַת לְאַחַת וְעוֹשֶׂה אֲגָדָה
 אַחֶרֶת וּמְחַבְּרֵם יַחַד, וְכֵן הוֹלֵךְ וּמְלַקֵּט וּמְקַבֵּץ
 כַּמָּה וְכַמָּה אֲגָדוֹת יָפִים וְנָאִים. כִּמּוֹ כֵּן הוּא הוֹלֵךְ
 בַּתְּפִלָּה מֵאוֹת לְאוֹת, עַד שְׁנַת־חַבְרִים כַּמָּה
 אוֹתִיּוֹת וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם דְּבוּר וְתַבָּה. וְאַחַר כֵּן הוֹלֵךְ
 וּמְחַבֵּר עוֹד כַּמָּה אוֹתִיּוֹת וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם תַּבָּה ב'
 וְכו', וְאַחַר כֵּן גִּתְחַבְּרִים ב' הַתְּבוֹת, וְאַחַר כֵּן
 הוֹלֵךְ וּמְלַקֵּט יוֹתֵר עַד שְׁגוֹמֵר בְּרָכָה אַחַת. וְאַחַר
 כֵּן מְלַקֵּט יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְהוֹלֵךְ מֵאֲבוֹת לְגְבוּרוֹת
 וּמְגְבוּרוֹת לְקִדְשׁוֹת, וְכֵן הוֹלֵךְ לְהֵלֵךְ יוֹתֵר. מִי
 יִפְאֹר גִּדְל פֶּאֶר הַלְקוּטִים וְהַקְּבוּצִים שְׂאֵדֶם מְלַקֵּט
 וּמְקַבֵּץ בְּדַבּוּרֵי הַתְּפִלָּה. וּכְשֶׁהֲדַבּוּר יוֹצֵא, וְהַדְּבוּר
 הוּא יוֹצֵא מֵהַנֶּפֶשׁ וּבֹא וְנִשְׁמַע לְאַזְנוֹ, אִזִּי הַדְּבוּר
 מְבַקֵּשׁ מֵהַנֶּפֶשׁ לְבַל תִּפְרֹד מִמֶּנּוּ. וְתַכְרַף כְּשִׁינְצֵאָה
 הָאוֹת רֵאשׁוֹנָה מֵהַתְּבָה, אִזִּי הָאוֹת מְחֻזְקָת בּוֹ
 וְאִינָה מְנִיחָה אוֹתוֹ לִילֵךְ יוֹתֵר, מִכֵּל שְׁכֵן כְּשֶׁגּוֹמֵר
 תְּבָה שְׁלֵמָה, שְׂאִזִּי הַתְּבָה אוֹחוֹת בְּהַנֶּפֶשׁ
 וּמְחַבֶּקֶת וּמְלַפֶּפֶת אוֹתָהּ, לְבַל תִּילָךְ וְתִפְרֹד
 מִמֶּנּוּ. כִּי אִיךָ תוּכַל לִילֵךְ מִמֶּנּוּ, הֲלֹא אֶתָּה רוֹאֶה

אֶת יְקָר יָפִי וְזוּי וְתַפְאֲרָתִי כִּי הֲלֹא אֲנִי תִבַּת
 "בְּרוּךְ". וְשָׁמַע נָא מֶה שְׁאַתָּה מְדַבֵּר, וְהִשְׁמַע
 לְאַזְנוֹךָ מֶה שְׁאַתָּה מוֹצִיא מִפִּיךָ, וְאִיךָ תוּכַל לִילֵךְ
 וּלְהַפְרִד מֵאִתִּי. וְהֵן אָמַת שְׁאַתָּה צָרִיךְ לִילֵךְ יוֹתֵר
 כְּדֵי לְלַקֵּט עוֹד סְגֻלוֹת יְקָרוֹת וְחִמּוּדוֹת גְּדוֹלוֹת,
 אֲבָל אִיךָ תוּכַל לְפָרוֹד מֵאִתִּי וּלְשַׁכַּח אוֹתִי. עַל כָּל
 פָּנִים, תִּרְאֶה שְׁבַכְל מְקוֹם שְׁתִּלַּךְ וְתִבּוֹא לְשֵׁם,
 לֹא תִשְׁכַּח אוֹתִי וְלֹא תִפְרֹד מִמֶּנִּי. עַל־כֵּן עִקַּר
 שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הוּא כְּשִׁזְכוּהָ לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל
 הַתְּפִלָּה. וְכִשְׁעוֹמֵד בַּתְּבֵּה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הַתְּפִלָּה,
 יִהְיֶה עֲדוּן עוֹמֵד בַּתְּבֵּה הָרִאשׁוֹנָה, שְׁעַל־יְדֵי זֶה
 לְעוֹלָם אֵינּוּ נִפְרָד מֵאוֹת רִאשׁוֹנָה שֶׁל הַתְּפִלָּה
 אֲפִלּוּ בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה, וְאִזּוֹ הַתְּפִלָּה בְּשְׁלֵמוֹת. אֲבָל
 לְזִכּוֹת לָזֶה אִי אֲפֹשֵׁר כִּי אִם עַל־יְדֵי הַצְּדִיק הַגָּדוֹל
 הָאֲמֵתִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּעַל הַשְּׂדֵה הָעֲלִיּוֹנָה,
 שֶׁהוּא יְכוּל לְהִבְיֵא אֶת כָּל אֶחָד אֶל הַתְּכֵלִית
 הַטּוֹב הָאֲמֵתִי, שֶׁהוּא כָּלּוּ מוֹב כָּלּוּ אֶחָד. וְעַל־יְדֵי
 זֶה יִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל הַתְּפִלָּה, שֶׁזֶּהוּ עִקַּר
 שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה בְּנִ"ל (עַיֵן צְדִיק אוֹת נ"ח): (לִק"א ס' ס"ה

[נא] על־ידי שְׁמַת־פֶּלֶל בְּאֶמֶת בְּשָׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
 לְבָדוֹ, וְאִין לֹא שׁוֹם פְּנִיָּה בְּשָׁבִיל בְּנֵי אָדָם, עַל־יְדֵי
 זֶה זֹכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת עֲלָמָא דְאֲתֵי לְעוֹלָם
 הַזֶּה, וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיֶה מַפְלָה לְרָשָׁעִים. וְאִז נִתְגַּלָּה
 גְּדֻלַּת הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים כְּמוֹ שְׂיִהְיֶה לְעֵתִיד
 לְבוֹא. וְעַל־יְדֵי זֶה נִשְׁלָם הַדְּבֹר דְקַדְשָׁה. וְעַל־יְדֵי
 זֶה זֹכִין לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, דְּהֵינּוּ לְגִמּוֹר
 בְּפַעַל כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה שְׂרוּצָה לְעִשׂוֹת:
 (לק"א סי' ס"ו אות ג')

[ס] מִי שֶׁהוּא נֶצְרָךְ לְבְרִיּוֹת בְּשָׁבִיל פְּרִנְסָה, וְאֶפְלוּ אִם
 אֵינּוּ נֶצְרָךְ לָהֶם בְּשָׁבִיל פְּרִנְסָה, אֲבָל יֵשׁ לוֹ תַּאֲוָה
 שֶׁל כְּבוֹד וְחֲשִׁיבוֹת, הוּא גַם כֵּן בְּכֻלּוֹ נֶצְרָךְ
 לְבְרִיּוֹת, כִּי הוּא נֶצְרָךְ לְכְבוֹד וְחֲשִׁיבוֹת שְׁלָהֶם.
 וּמִי שֶׁהוּא בְּבַחֲינָה זֹאת, אֲזִי יִכּוֹל לִפְל בְּשִׁקֵּר
 גְּדוֹל בְּתַפְלָתוֹ, דְּהֵינּוּ לְעִשׂוֹת תְּנוּעוֹת בְּשִׁקֵּר
 בְּשָׁבִיל בְּנֵי אָדָם, מֵאַחַר שֶׁהוּא נֶצְרָךְ לָהֶם בְּשָׁבִיל
 פְּרִנְסָה אוֹ כְּבוֹד וְכִיּוֹצֵא. וְאֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא אִישׁ
 כְּשֵׁר קָצַת וְאֵינּוּ צְבוּעַ וְשִׁקְרָן גְּמוֹר, אַף עַל פִּי כֵן
 כְּשֶׁהוּא נֶצְרָךְ לְבְרִיּוֹת בְּאִיזָה בְּחִינָה כַּנֶּ"ל, קָשָׁה

לו מאד שתהיה תפלתו באמת גמור לאמתו. כי
 יש בני אדם שהם כשרים ומתבישים בעצמן
 להתפלל בשקר גמור ממש ורוצים להתפלל
 באמת, אבל האמת הוא הרבה מאד, דהינו שהוא
 מטעה את עצמו ועושה איזה תנועה או איזה
 המחאת כף וכו' בשביל איזה פניה בשביל פרנסה
 או כבוד, וממציא לעצמו סבובים במחשבתו
 שהוא צריך באמת לעשות אותה התנועה
 בתפלתו, ומכסה השקר באמת. אבל בוחן
 לבות יודע שאין זה אמת. כי האמת הוא רק
 אחד, בשביל השם יתברך לבדו בלי שום פניה
 אחרת. ועל־כן מי שהוא נצרך לבריות באיזה
 בחינה שהוא בנ"ל, קשה לו מאד להתפלל
 ברבים, כי ברבים נופלים עליו פניות גדולות
 ושקרים המכסים באמת, בנ"ל. על־כן צריך
 האדם לזהר בשעת תפלתו ועבודתו, שעל כל
 פנים אז לא יהיה בכלל נצרך לבריות, רק ישום
 שברו ובטחוננו על ה' אלהיו באמת, ולא יחשב
 בשעת התפלה שום בן אדם ושום בריה כלל. ואז

וּכְלָ לְעַמֵּד בֵּין אֲלָפִים אַנְשִׁים וְלִהְתַּפְּלֵל בְּאַמֶּת
 לַהֲשֵׁם יִתְפַּרֵּךְ לְבָדוֹ, מֵאַחַר שְׂאִינוֹ נִצְרָךְ לְשׁוֹם
 בְּרִיָּה, לֹא לְפָרְנָסָה וְלֹא לְכָבוֹד וְלֹא לְשׁוֹם דְּבָר,
 רַק שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹקָיו: (שם)

[סא] צְרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל לְבוֹ, עַד שְׂיִרְגִישׁ דְּבוּרֵי
 הַתְּפִלָּה בְּכָל עֲצֻמוֹתָיו. אֲבָל כְּשִׁמְתַּפְּלֵל בְּלֹא לֵב,
 אֲזִי נִתְרַחַק הַנֶּפֶשׁ מִשְׂרָשָׁה, וְאֲזִי נִפְשׁוּ עֵינָה
 וְעֲצֻמוֹתָיו גְּבַהְלִין, וְאִין לוֹ חַיּוּת לֹא בְּנִפְשׁוֹ וְלֹא
 בְּעֲצֻמוֹתָיו. וְעַל־יְדֵי זֶה שִׁמְתַּפְּלֵל בְּלֹא לֵב, גּוֹרֵם
 ח"ו הַסְּתַלְקוֹת הַחֲכָמָה מִן הַזְּקֵנִים וְהַחֲכָמִים:
 (לק"א ס' ס"ז אות ח')

[סב] עַל־יְדֵי צְדִיקֵי אֶמֶת נִמְשָׁכִין בְּחֵינַת מִים קָרִים
 וּמְחִיִּים נִפְשׁוּ הָעֵינָה, וְאִזּוֹ זוֹכָה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל
 לְבוֹ, עַד שֶׁכָּל עֲצֻמוֹתָיו שׁוֹמְעִין הַיָּטִב כָּל דְּבוּרֵי
 הַתְּפִלָּה, וְאֲזִי תִפְּלָתוֹ בְּבְחֵינַת כָּל עֲצֻמוֹתָי
 תֵּאֱמָרְנָה וְכוּ', שִׁמְתַּפְּלֵל עִם כָּל כַּחוֹ וּמְחוֹ
 שְׁבַע־עֲצֻמוֹתָיו, שְׁזֵה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה: (שם)

[סג] עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּכוֹנָה, שֶׁמְקַשֵּׁר הַמִּחְשָׁבָה אֶל
 הַדְּבוּר שֶׁל הַתְּפִלָּה בְּקַשֵּׁר אֶמִּין וְחֶזֶק, עַל־יְדֵי זֶה

זוֹכָה לְהַשִּׁיג נִסְתָּרוֹת וּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, וּמְבִיא
בְּתַפְלָה זֹאת הַשְּׁפָעוֹת וּבְרָכוֹת לְעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְתַאָּוֶה לְתַפְלָתוֹ: (לק"א ס"ו ע"ג)

[סד] עַל־יְדֵי דְבוּרֵי תּוֹרָה וּתַפְלָה מַעְלִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת
הַנְּפוּלִין וְנִתְתַקְנִין וְנִתְחַדְּשִׁין וְכוּ' כָּל הָעוֹלָמוֹת
הַנְּפוּלִין, וְנִחָשֵׁב כְּאִלּוּ בָּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְכָל
הָעוֹלָמוֹת מִחֻדָּשׁ. עַל־כֵּן צָרִיכִין לְדַבֵּר רַק דְּבוּרִים
קְדוּשִׁים וְלֹא דְבָרִים אַחֲרִים, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת
הַנִּיצוּצוֹת לְתַקֵּן כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְעַל־יְדֵי זֶה
יִתְקַרֵּב בֵּי־אֵת הַמַּשִּׁיחַ: (לק"א ס"ו ע"ה)

[סה] עַל־יְדֵי מְסִירַת נַפְשׁ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם זוֹכִין לְשָׁלוֹם,
וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תּוֹרָה
וּתַפְלָה, דְּהֵינּוּ שְׂיִזְכָּה לְהַכְנִים כָּל מַחוּ וְחֻכְמָתוֹ
וְדַעְתּוֹ בְּתוֹךְ הַדְּבוּרִים, וַיִּקְשֶׁר מִחֻשְׁבָּתוֹ הַיָּטֵב
לְהַדְּבוּרִים, עַד שְׂיִבִין וַיִּשְׁמַע הַיָּטֵב מֶה שֶׁהוּא
מְדַבֵּר, שְׂזֵה עֵקֶר קְדֻשַׁת הַדְּבוּר, וַיֵּשׁ לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ תַּעֲנוּג גָּדוֹל מְדַבּוֹר כְּזֶה. וְכָל זֶה זוֹכִין עַל־
יְדֵי הַשָּׁלוֹם, שְׂזוֹכִין עַל־יְדֵי מְסִירַת נַפְשׁ עַל קְדוּשַׁת
הַשֵּׁם: (לק"א ס"ו פ')

[טו] וְזֶה עֵצָה טוֹבָה לְהִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה. כִּי כִשְׂאָדָם
 רֹאֵה שְׁקֻשָּׁה לוֹ לְכוּן דַּעְתּוֹ בַּתְּפִלָּה מֵרַבּוּי
 הַמַּחֲשָׁבוֹת הַמְבַלְבְּלִין וּמְטַרְדִּין אוֹתוֹ, אִזִּי יִזְכֹּר
 אֶת עֲצָמוֹ שְׁבוּדָאֵי הוּא מֵרָצָה לְמוֹת עַל קְדוּשַׁת
 הַשֵּׁם, כִּי אִפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מוֹסְרִין נַפְשָׁם עַל
 קְדוּשַׁת הַשֵּׁם כַּנִּרְאָה בְּחוּשׁ כַּמָּה פְּעָמִים, וְעַל־יְדֵי
 מִסִּירַת נַפֶּשׁ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם יִזְכֶּה לְקִשְׁר
 הַמַּחֲשָׁבָה אֶל הַדְּבִיר וּלְהִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה כַּנִּלְ. גַּם
 בְּלֹא זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הוּא לְהִתְפַּלֵּל
 בְּמִסִּירַת נַפְשׁוֹ: (שם)

[טז] כֹּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל יָכוֹל לְמַשֵּׁל בַּתְּפִלָּתוֹ לַפְּעַל מֵה
 שְׂרוּצָה, אֲדָ עֵקֶר הַמְּנִיעָה הִיא מַחֲמַת גְּדִלוֹת
 וּפְנִיּוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת. כִּי יֵשׁ שֵׁישׁ לוֹ גְּדִלוֹת
 מַחֲמַת שֶׁהוּא מִיָּחַס גְּדוֹל אוֹ מַחֲמַת שְׂיָגַע וְעָמַל
 בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְפַּרֵּד, וְאִזּוּ בּוּדָאֵי אֵי אִפְשָׁר
 שְׂיִהְיֶה לוֹ מְמַשְׁלָה לְתְּפִלָּתוֹ. עַל־כֵּן צְרִיכִין
 לְהִתְנַבֵּר לְשִׁבְר כֹּל זֶה, וְלִשְׁכַּח יְחוּסוֹ וְעָמְלוֹ
 שְׁעָמַל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וַיִּהְיֶה נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ הַיּוֹם
 נִבְרָא וּכְאֵלוֹ הוּא יְחִיד בְּעוֹלָם וְאִין לוֹ שׁוּם יְחוּס.

וּכְמוֹ כֵּן צָרִיךְ לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל שְׂאֵרֵי הַמַּחֲשָׁבוֹת
 זָרוֹת שֶׁבַתְּפִלָּה, וְאִזּוּ יוּכַל לְמַשֵּׁל בַּתְּפִלָּתוֹ, וְאִזּוּ
 נִתְמַלֵּא רְצוֹן הַבוּרָא יִתְפַּרֵּד וַיֵּשׁ לוֹ יִתְפַּרֵּד תַּעֲנוּג
 גָּדוֹל מִתְּפִלָּתוֹ, וְעַל־יְדֵי זֶה מִמְשִׁיךְ כָּל הַהֲשַׁפְּעוֹת
 בְּעוֹלָם: (לק"א סי' צ"ז)

[סח] כְּשֶׁהַדֵּינִים ח"ו גּוֹבְרִים עַל הָאָדָם, אֵין לְהַמְתַּפֵּל
 בְּעִבּוּרוֹ לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ, שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ הַדֵּינִים יוֹתֵר
 ח"ו: (לק"א סי' קע"ד)

[סט] יֵשׁ לְכָל אָדָם תְּפִלוֹת רְעוּת, פְּגוֹן מֵה שְׂאֵמְרוֹ
 ר"ל: "גִּנְבֵּא עַל מַחְתֶּרְתָּא רַחֲמֵנָא קִרְיָא". וְהֵם
 מְבַלְבְּלִים בְּשַׁעוּמֵד לְהַתְּפִלֵּל תְּפִלָּה הָרְאוּי
 לְהַתְּפִלֵּל. וְהַתְּקוּן לָזֶה, הַכְּנָסֵת אוֹרַח תַּלְמוּד
 חֲכָם: (לק"א סי' ר"ט)

[ע] עַל־יְדֵי הַמְּחָאֵת כַּף אֶל כַּף בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, עַל־יְדֵי
 זֶה יְכוּלִין לְדַבֵּר פְּרָאוּי הַשְּׂבָחִים וְהַתְּאָרִים שְׂאֵנוּ
 מְכַנֵּין וּמְדַמֵּין אוֹתוֹ יִתְפַּרֵּד, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת שְׂמִבִּיטוּן
 בְּתַמוּנַת ה'. גַּם מְחָאֵת כַּף זֶה בְּחִינַת "יְדֵי אָדָם
 מִתַּחַת פְּנֵיהֶם", גַּם עַל־יְדֵי זֶה נִכְלָל הַתְּפִלָּה
 בְּתוֹךְ תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה" (לק"א סי' ר"ב)

[א] על־ידי התפלה משנין הטבע ומכניעין ומבטלין
המינים והאפיקורסים: (לק"א סי' רט"ז)

[ב] בשעה שאומרים: "וצבא השמים לך
משתחיים", ראוי להתפלל על כל דבר. כי אז
באים כל צבא השמים להשתחוות ולתן שבח
והודיה אליו יתברך, על־כן טוב לבקש אז
מהשם יתברך, שיצוה עליהם שימשיכו לו כל
מה שצריך, כגון אם צריך לרפואה יבון
במחשבתו אז, שיצוה השם יתברך עליהם
שימשיכו הכחות הצריכים לרפואתו בתוך לחם
ומים, וכן כל פיוצא בזה: (לק"א סי' רל"א)

[ג] בשעה שאומר: "הללו את ה' מן השמים" וכו'
"הללוהו כל מלאכיו" וכו', אזי ראוי לאדם
להתעורר להתפלל בחיות והתלהבות גדול,
מאחר שהאדם בתפלתו הוא קורא לכל
המלאכים והשרפים והאופנים וחיות הקדש
ולכל העולמות, ומצוה ופוקד עליהם להללו
ולשבחו יתברך: (לק"א סי' רל"ב)

[עד] כְּמוֹ שֵׁשׁ הַתְּעוֹרֵרוֹת מֵאָדָם לַחֲבֵרוֹ, שְׂאָדָם
 מִתְּעוֹרֵר לְהִתְפַּלֵּל וְלוֹמֵר תְּחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת בְּכוֹנֶה
 מִתּוֹךְ שְׂשׁוּמֵעַ דְּבַרֵי חֲבֵרוֹ שְׂמִתְפַּלֵּל בְּכוֹנֶה, כְּמוֹ
 כֵּן יֵשׁ הַתְּעוֹרֵרוֹת מִנֵּה וּבֵה, שְׂהָאָדָם יְכוּל
 לְהִתְעוֹרֵר מִתּוֹךְ דְּבַרֵי עֲצֻמוֹ. עֵין בְּפָנִים: (לק"א סי'
 ע"ר)

[עה] אַף עַל פִּי שְׂאִין הָאָדָם יְכוּל לְדַבֵּר כָּלֵל, וְנִדְמָה לוֹ
 שְׂאִינוֹ יְכוּל לִפְתּוֹחַ פִּיו בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת מִגְדֵּל
 הַגְּשָׁמִיּוֹת שְׁלוֹ, וּמִרְבּוֵי צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף
 שְׂעוֹבְרִים עָלָיו, אַף עַל פִּי כֵן צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק אֲזִי
 דִּיקָא לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצֻמוֹ לְקַרְא לֵה' מִתּוֹךְ הַמִּצַּר
 וְהַדְּחַק. כִּי עֵקֶר הַתְּעוֹרֵרוֹת הוּא, שְׂיִתְעוֹרֵר
 הָאָדָם מִן הַמִּצַּר וְהַדְּחַק תְּחִלָּה, וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה
 אַחֲרַיִךְ עַל פִּי רַב לָבוֹא לְהִרְחֵבָה גְּדוּלָה עַד
 שְׂיִוְכַל לְהִתְפַּלֵּל וּלְפָרֵשׁ שְׂיַחֲתוּ כְּרָאוֹ, עַד שְׂיִכּוּל
 לָבוֹא לְבַחֲיַנַּת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא,
 שְׂנִתְעוֹרֵר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתּוֹךְ הַמִּצַּר וְהַמְרִירוֹת
 כְּזֶה: (לק"א סי' רע"ט)

[עו] על פי רב אין האדם יכול להתפלל בחשק וחיות
 בראוי מחמת רבוי הנפילות שנופל בדרעתו
 מחמת מעשיו אשר לא טובים. על־כן צריך
 האדם להחיות את עצמו קדם התפלה על־ידי
 שיחפש ויבקש וימצא בעצמו איזו נקודות טובות.
 כי בודאי אין שהוא, אף על פי כן בודאי כבר
 עשה כמה וכמה מצוות, ואף על פי שהם
 מערבים בפניות ופסולת הרבה, אף על פי כן על
 כל פנים יש בהם כמה נקודות טובות. ועל־ידי
 זה יחיה וישמח את עצמו, ועל־ידי זה יוכל
 להתפלל בראוי (עין התחזקות אות כ"ו וכ"ז): (לק"א סי'
 רפ"ב)

[עז] השליח צבור המתפלל לפני העמוד, צריך שיהיה
 לו בחינה [זו], שיוכל לקבץ כל הנקודות טובות
 שיש בכל אחד מהמתפללין, וכל הנקודות טובות
 יהיו נכללין בו, והוא יעמד ויתפלל עם כל הטוב
 הזה. אשרי הצבור שזוכין לשליח צבור כזה: (שם)

[עח] עכשו התפלה היא בגלות בעוונותינו הרבים, כי
 התפלה היא גבוה מאד ובני אדם מזולזלין בה,

וכשעומדין להתפלל הם חפצים לפטר את
 התפלה מעליהם. ועל ידי יראה שלמה הבאה
 על-ידי תקון הג' מדות רעות (במבאר ביראה אות כ'),
 על-ידי זה פודין התפלה מן הגלות ואזי התפלה
 בשלמות, ואז אין צריכין לשום רפואה על-ידי
 דאקטיריא, כי מתרפאין על-ידי כל מה שאוכלין
 ושותין, כגון לחם ומים וכיוצא. כי על-ידי תפלה
 בשלמות ממשיכין כח כל הרפואות לתוך כל מה
 שאוכלין ושותין. וכשזוכין לתפלה כזאת היא
 בחינת התנוצצות משיח, ואזי כל צבא השמים
 וכל הפוכבים ומזלות וכל השרים העליונים כלם
 הם נכנעים תחתיו, כי כלם מקבלים ממנו והוא
 נושא חן בעיני כלם. ועל ידי זה יכול לקשר עצמו
 בשרשי נשמות ישראל, דהינו עם המפרסמים
 ומנהיגי הדור האמתיים, שכל הנשמות נחלקים
 תחתם. והעזות של המנהיגים ומפרסמים של
 שקר, שכל ממשלתם על-ידי עזות, נופל ונתפטר
 לפניו. ואזי זוכה שתתקיים ממשלתו על
 המלאכים, אשר בשביל זה נברא איש
 הישראלי: (לק"ת סי' א')

[עט] ג' דְּכָרִים הֵם מִפְּסִידֵי הַתְּפִלָּה: א' אֵל תְּהִי בֹן
 לְכָל אָדָם - שְׁלֹא לְבִזּוֹת שׁוֹם אָדָם. וּכְשֵׁאִין נִזְהָר
 בְּזֶה הוּא הַפֶּסֶד וּפְגָם הַתְּפִלָּה. ב' קִלְקוּל
 הָאֲמוּנָה - שֵׁאִין הָאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, שְׂוִיהַ בְּחִינַת
 עֲבוּדָה זָרָה. ג' פְּגָם הַבְּרִית. וּכְשִׁזּוֹכִין לְיֵצֵאת מִג'
 מִדּוֹת אֱלֹהִים, זֹכֵה לַתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת, וְאִזּוֹ אֵין צָרִיךְ
 לְשׁוֹם רְפוּאָה עַל־יְדֵי דְאֶקְטִירִיא כַּנ"ל, וְזֹכֵה
 לְכָל הַנ"ל: (שם אות י')

[פ] לְפַעֲמִים הַחֹלְאֵת עֲדִין נֶעְלַמַת בְּאָדָם וְאֵינָה
 נִתְגַּלֶּית, וְאִזּוֹ אֵין שׁוֹם דְּאֶקְטִיר יְכוּל לְרַפְּאוֹת
 אוֹתָהּ. אֲבָל כְּשִׁזּוֹכֵה לַתְּפִלָּה, יוֹכֵל לְהַתְּרַפְּאוֹת
 אֶפְלוֹ כְּשֶׁעֲדִין לֹא נִתְגַּלָּה הַחֹלְאֵת, וְלֹא יָבוֹא לְיְדֵי
 מַחֲלָה כַּלּל: (שם אות י"א)

[פא] עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הִיא עַל־יְדֵי אֲמֵת. וְזֶה זֹכִין
 עַל־יְדֵי הַלֵּל וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל־יְדֵי
 לְמוּד הַלְכוֹת, שֶׁהֵם עֵקֶר שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבַּא (ועי'
 אֲמֵת וְאֲמוּנָה): (לק"ת סי' ב' אות ב' ד')

[פב] עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה שִׁשְׂרָאֵל מִתְּפַלְּלִין, הֵם לוֹקְחִין
 לְעֵצְמָן הַכַּח וְהִיכְלַת. כִּי עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה מְבַטְּלִין

גְּזֹרֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִזֵּי יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים בְּשֵׁם אֵל:
(שם אות ד')

[פג] עקר התפלה הם רחמים ותחנונים, ועקר הרחמים תלוי בדעת. וכשהסטרא אחרא יונקת מהרחמנות ח"ו, ואזי נפגם הרחמנות ונעשה פעם ואכזריות ונקטן הדעת, אזי מתגבר תאות גאוף ח"ו, ואזי התפלה בבחינת דין, ואז הסטרא אחרא יונקת מהתפלה. ואז צריכין בעל פה גדול שיוכל להתפלל תפלה בבחינת דין, שעל-ידי זה מוציא מהסטרא אחרא כל חיותה ומתקן הכל וכו'. ועל-ידי זה נעשין גרים ונתרבה ונתגדל כבודו יתברך, ועל-ידי זה זוכין להתפשטות הנבואה, ועל-ידי זה נתברר המדמה וזוכין לאמונה בשלמות, ועל-ידי זה זוכין להשיר שיתער לעתיד וכו' (ועין בפנים סימן ח' לקוטי תניינא): (לק"ת סי' ח' אות ב' ג' ה' ז' ט' י')

[פד] על-ידי השכן שנתוסף להקבוצ של ישראל, פגון כשיש קבוצ של ישראל שעוסקין בתפלה, כשנתוסף עליהם עוד נפש אחד, אזי נתרבה ונתגדל מאד מאד בית התפלה, פי נתרבין

הַצְרוּפִים קְדוּשִׁים מְאֹד מְאֹד וְנִבְנִין פְּתִים הַרְבֵּה
 מְאֹד בְּקִדְשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה מִה שְׂאִין הֶפֶה יְכוּל לְדַבֵּר
 וְהֵלֵב לַחֲשֹׁב, וְנַעֲשִׂים מִזֶּה שְׁעֵשׂוּעִים גְּדוּלִים
 וְנִפְלְאִים לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וְעַל־יְדֵי זֶה נִמְחָלִין
 וְנִסְלָחִין הָעוֹנוֹת וְנִמְשָׁךְ רַפּוּאָה: (שם אות ו')

[פה] כָּבֵר מְבֹאֵר בְּאוֹת ל"ד, שְׁכַל בְּלִבּוֹלֵי הַמַּחֲשָׁבוֹת
 בָּאִים עַל הָאָדָם בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה דִּיקָא, וְהַעֲקָר -
 לְבָרַח מֵהֶם בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה, וְלִבְלֵי לְהַסְתַּכֵּל
 לְאַחֲרָיו כֻּלָּל (כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר בְּמַחֲשָׁבוֹת בְּאוֹת ח'), וְעַל־יְדֵי
 זֶה מִמִּילָא תִסְתַּלַּק. וְאִם אָף עַל פִּי כֵן בָּאָה עָלָיו
 הַמַּחֲשָׁבָה עוֹד הַפְּעַם, יִתְחַזַּק גַּם אִזּוֹ לִבְלֵי
 לְהַסְתַּכֵּל עָלֶיהָ כֻּלָּל. וְכֵן אֶפְלוּ אִם בָּאָה עוֹד
 פַּעַם אַחֵר פַּעַם, אִם יִהְיֶה חֲזָק לִבְלֵי לְהַסְתַּכֵּל
 עָלֶיהָ כֻּלָּל בְּשׁוּם אַפֵּן, רַק לְקִשְׁר מַחֲשָׁבוֹתוֹ
 לְדַבּוּרֵי הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא עוֹמֵד בָּהֶם, אִזּוֹ בּוֹדֵאֵי
 תִסְתַּלַּק (וְעֵין מַחֲשָׁבוֹת וְהַרְהוּרִים בְּאוֹת ח'): (לק"ת סי' נ"א)

[פז] בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה צָרִיךְ אָדָם לְדַבֵּק עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם,
 וְלֹא יִרְגִישׁ שׁוּם אָדָם בְּעוֹלָם, רַק יַחֲשֹׁב שְׂאִין
 בְּעוֹלָם רַק הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ לְבָדוֹ, וְאִין שׁוּם נִבְרָא

בְּעוֹלָם רַק הוּא לְבַד, וְלֹא יִשְׁמַע רַק מִה שֶׁהוּא
 מְדַבֵּר לְפָנָי הַשָּׁמַיִם יִתְבַּרְךָ לְבַד. וְעֵינַי לְעֵיל בְּאוֹת
 ג"ה שֶׁם מְבֹאֵר בְּטוֹל יוֹתֵר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה,
 שְׁצָרִיכִין לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה
 עַד שֶׁלֹּא יִשְׁמַע גַּם אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, אֲבָל עַל כָּל
 פָּנִים אָדָם אַחֵר לֹא יִשְׁמַע כָּלֵל: (לק"ת ס' ק"ג)

[פו] עַקֵּר הַתְּחִבְרוּת וְדִבְקוֹת לְהַשָּׁמַיִם יִתְבַּרְךָ הוּא עַל-
 יְדֵי הַתְּפִלָּה. כִּי הַתְּפִלָּה הִיא שֶׁעַר שְׂדֵרְךָ שֶׁם
 נִכְנָסִין לְהַשָּׁמַיִם יִתְבַּרְךָ וּמִשָּׁם מִכִּירִין אוֹתוֹ וְכו':
 (לק"ת ס' פ"ד)

[פח] עַל פִּי רַב כְּשֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל, נוֹפְלִים לוֹ מִחֲשָׁבוֹת
 שֶׁל גְּדֻלוֹת, וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּלוּת הַשְּׂכִינָה. וְעַל-יְדֵי
 שְׂמֵת־פִּלֵּל בְּכַח, עַל-יְדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר עַל הַפְּנִיּוֹת
 וּמִחֲשָׁבוֹת שֶׁל גְּדֻלוֹת וּמִבְטֵל אוֹתָם, וְעַל-יְדֵי זֶה
 מוֹצִיא הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ וּמִתְקַנָּה, וְגוֹרֵם לַעֲשׂוֹת
 יְחוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינָתָה. גַּם עַל-יְדֵי
 תְּפִלָּה בְּכַח נִתְחַדֵּשׁ הַשְּׁבוּעָה לְאַבוֹת, וְנַעֲשֶׂה
 כְּאִלוֹ עֲכָשׁוֹ נִשְׁבַּע לְאַבוֹתֵינוּ: (שם)

[פ] תפלה מועיל לכל דבר. אפלו מי שאינו יכול ללמד, יכול לזכות על ידי תפלה שיוכל ללמד. כי על ידי תפלה יכולין לבוא לכל, לכל טוב לתורה ועבודה ולכל הקדשות ולכל הטובות שפכל העולמות, אמן בן יהי רצון: (קיא)

[צ] צריכין להכריח עצמו מאד להתפלל בכונה, ולא כמו אותן שאומרים שלא להכריח עצמו לתפלה. כי באמת קשה מאד להתפלל, ועל פי רב אין יכולין להתפלל כי אם מעט, דהינו איזה חלק מהתפלה. ואפלו אם לפעמים אין יכולים להתפלל כלל, אף על פי בן היגיעה והפרחה שהכריח את עצמו להתפלל, אף על פי שלא עלתה בידו להתפלל בראוי, אף על פי בן היגיעה בעצמה יקרה מאד אצלו יתברך ונעשה מזה קרבנות, כי על זה נאמר: "כי עליך הרגנו כל היום נחשבנו" וכו', דהינו מה שמוגעין עצמן להתפלל אף על פי שאין יכולין. וכן הוא בכל עבודת ה', שאף על פי שאין זוכין לעבדו יתברך בראוי, אף על פי בן היגיעה בעצמה יקרה מאד,

וְנַעֲשֶׂה מְזוּה לְמַעַלְה בְּחִינַת קַרְפָּנוֹת: (שיחות הר"ן סי'

ס"ו י"ב)

[צא] צָרִיךְ לְהַזְדַּירוֹ לְהַתְפַּלֵּל תָּמִיד בְּפֶקֶר הַשָּׁפֶם, וְתַכְף
שְׂיִתְחִיל לְהָאִיר הַיּוֹם יִתְפַּלֵּל תַּכְף בְּלִי אַחֹר וְלֹא
יִלְמַד עוֹד, וּמִכָּל שָׁפֶן שְׁלֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם דְּבַר
מֵעַסְקוֹ עַד שְׁמֹת־פֵּלֶל. וְגַם אֵל יִטְעַה בְּטַעוֹת שֶׁל
הַמַּחְמִירִים בְּעֵנֵן הַנְּקִיּוֹת, וּמִבְּלִים זְמַן עַל זֶה
וּמִבְּטָלִין רַב יְמִיהֶם מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה מַחֲמַת זֶה,
וְגַם מֵאֲבָדִים אֶת גּוֹפֶם בְּיָדַיִם וּבְאִים לְיַדֵּי חֲלָאִים
רַבִּים עַל־יְדֵי זֶה, בְּיָדוּעַ כָּל זֶה. כִּי הַבַּל הַבָּל
וְשָׂטוֹת, וְהוּא רַק מַעֲשֶׂה בְּעַל דְּבַר שְׁמֹלְבִישׁ
עֲצָמוֹ בְּחֻמְרוֹת אֱלוֹ, כִּי בְּאֵמַת כָּל זְמַן שְׂאִין נִצְרָךְ
לְנִקְבֵי מִמֶּשׁ, מִתָּר לְהַתְפַּלֵּל. וְאֵל תִּשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל
סְבָרוֹת הַמַּחְמִירִים בְּעֵנֵן זֶה, כִּי טָעוּ בְּזֶה מְאֹד.
וְאִפְלוּ אִם נִמְצָא בְּאִיזָה פּוֹסֵק חֲמָרָא בְּזֶה, אִין
הֲלָכָה כְּמוֹתוֹ כְּנֶגְדְּ רַב הַפּוֹסְקִים הַמְּקַלִּים בְּזֶה
מְאֹד. וְגַם הַפּוֹסֵק הַמַּחְמִיר לֹא כִּיּוֹן כָּלֵל ח"ו
לְחֻמְרוֹת שֶׁל שָׂטוֹת שֶׁל אֱלוֹ הַמְּבַלִּים זְמַן עַל זֶה,
וְרַב יְמִיהֶם הֵם עוֹבְרִים זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה,

וְגַם אַחַר כֶּךָ תִּפְלְתֶם וְעַבַדְתֶּם מְבַלְבֶּלֶת מְאֹד
 מִחַמַּת זֶה. וַיֵּשׁ לְךָ עַל מִי לְסִמְנָה, עַל רֹב
 הַפּוֹסְקִים וְרֹב הַצְּדִיקִים שְׂבִימִינוּ שֶׁהִזְהִירוּ מְאֹד
 לְבָלִי לְהַשְׁגִּיחַ עַל זֶה כָּלֵל: (שם ס' ל"א ל')

[צב] גַּם כְּשֶׁבָאִים עַל הָאָדָם פְּנִיּוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת
 הַרְבֵּה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, אֵל יִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל,
 רַק הוּא יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ וַיִּקְשֶׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל
 הַדְּבוּר בְּקִשְׁרֵי אֲמִיץ וְחֹזֵק, וְלֹא יִסְתַּכֵּל לְאַחֲרָיו
 כָּלֵל וְאֵל יִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם כָּלֵל (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב לְעֵיל בְּאוֹת
 פ"ו): (שם ס' ע"ב)

[צג] לְפַעְמִים אֵין לְהָאָדָם שׁוּם הַתְּלַהּבוֹת בַּתְּפִלָּה,
 וְצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ הַתְּלַהּבוֹת וְחֲמִימוֹת וְלֵב
 בּוֹעֵר לְהַתְּפִלָּה. לְמַשָּׁל, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא לְפַעְמִים
 שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ רְגֵז עַד שֶׁבָא בְּכַעַס
 וְנִתְרַגֵּז, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים עַל זֶה בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנִי (עַר
 שְׁנִינְצַט זִיד א רגז). כְּמוֹ כֵּן מִמָּוֶשׁ בְּקִדְשָׁה בְּעִנְיַן
 הַתְּפִלָּה, צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ רְגֵז, וַיַּעֲשֶׂה לוֹ
 חֲמִימוֹת וְתַבְעֵרַת הַלֵּב בְּדַבְּרֵי הַתְּפִלָּה, אֲזוּי וּוִיָּא
 אֵינְנֵעַר שְׁנִינְצַט זִיד אַה רְגֵז. וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה

בַּאֲמַת לַחֲמִימוֹת הַלֵּב דִּקְדָּשָׁה, לְהַתְּפִיל עִם לֵב
 בְּהַתְּלֵהבוֹת גְּדוֹל. וְכֵן בְּעֵינֵי הַשְּׂמֵחָה כְּשֵׁאִינוּ יְכוּל
 לְשִׂמְחַ גַּפְשׁוֹ, עַל־יְדֵי כָּל הָעֲצוֹת הַמְּבֹאֲרִין
 בְּדַבְּרֵינוּ, צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּאִלוֹ הוּא
 שְׂמֵחַ, וְעַל־יְדֵי זֶה יָבוֹא בַּאֲמַת לְשִׂמְחָה, בְּפִרְט
 בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה שְׂצָרִיכִין לְהַשְׁתַּדֵּל בְּיוֹתֵר
 לְהַתְּפִיל בְּשִׂמְחָה, צְרִיכִין בְּיוֹתֵר לַעֲצָה הַזֹּאת.
 גַּם צְרִיכִין לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה
 בְּנִגּוֹן שֶׁל שְׂמֵחָה: (שם סי' ע"ד ע"ה)

[צד] עַקֵּר הַתְּפִלָּה שְׂיֵאמַר "בְּרוּךְ אַתָּה ה'" וְכו' כְּפִשְׁטוֹ.
 וְזֶה עַקֵּר כְּוֹנוֹת הַתְּפִלָּה, שְׂיִכּוֹן פְּרוּשׁ
 הַמְּלוֹת בְּפִשְׁטוֹת וַיִּשְׁמַע מֶה שֶׁהוּא אוֹמֵר. וְאֵין
 לְהַתְּפִיל עִם כְּוֹנוֹת הָאֲרִיז"ל, אֲפֹלוֹ אוֹתֵן הַלּוּמְדִין
 כְּתִבִי הָאֲרִיז"ל, כִּי אִם מִי שְׂזוּכָה לְהַשִּׁיג הַכְּוֹנוֹת
 כָּל כָּךְ, עַד שֶׁכָּל הַכְּוֹנוֹת שֶׁל הָאֲרִיז"ל הֵם אֲצִלוֹ
 כְּמוֹ פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, כִּי בֵּן הוּא אֲצֵל גְּדוּלֵי
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים. אֲבָל מִי שֵׁאִינוּ זוֹכֵה לָזֶה אֵין
 לְהַתְּפִיל עִם כְּוֹנוֹת, רַק יִכּוֹן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת
 כְּפִשְׁטוֹ כַּנִּל: (לק"ת סי' ק"כ שיחות הר"ן ע"ה)

[צח] אַפְלוּ אִם אֵינוּ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל כָּלֵל, יִכְרִיחַ אֶת
 עֲצָמוֹ עַל כָּל פְּנִים לְדַבֵּר דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה
 בְּפִשְׁיטוֹת גָּמוּר, כְּמוֹ תִינוּק בְּבֵית הַסֵּפֶר מִמֶּשׁ.
 וַיֹּאמֶר כֵּךְ כְּמָה וְכְמָה דְּבוּרִים בְּפִשְׁיטוֹת גָּמוּר,
 וַיִּפְּהוּ אֲזִינוּ וְלָבוֹ לְמָה שֶׁהוּא אוֹמֵר, וַיִּצְמָצֵם אֶת
 מַחְשַׁבְתּוֹ מְאֹד שְׁלֵא תִתְפַּזֵּר מִחֲשַׁבְתּוֹ לַחוּץ, רַק
 תִּהְיֶה כָּל מַחְשַׁבְתּוֹ בְּתוֹךְ דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה, וַיִּתְפַּלֵּל
 כֵּךְ כְּסֹדֶר בְּפִשְׁיטוֹת גָּמוּר, עַד שֶׁבְּתוֹךְ כֵּךְ עַל פִּי
 רַב יָבוֹא לְהִתְעוֹרְרוֹת, לְהִתְפַּלֵּל בְּהִתְלַהֲבוֹת
 וְחֶשֶׁק, רַק שְׁלֵא יַעֲמִיד זֹאת לְנִסְיוֹן: (שם בשהר"ן)

[צח] הַכָּלֵל, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל
 הַפְּחוֹת וּבְכָל מִינֵי עֲצוֹת לְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבִּקְדָּשָׁה,
 בְּפֶרֶט לְתְּפִלָּה שֶׁהוּא גְבוּהָ מְאֹד מְאֹד, וְאִם אֵף
 עַל פִּי בֵּן אֵינוֹ זוֹכֵה, אֲסוּר לוֹ לִפְּלֹ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל.
 וַיִּשְׁתַּדֵּל לֹאמֹר אַחֵר כֵּךְ אֵיזָה קְפוּטָל תְּהִלִּים אוֹ
 בְּקִשָּׁה וְתַחֲנִנָּה אַחֲרֵת בְּכּוֹנֵנָה. וְאִם גַּם זֶה אֵינוֹ
 זוֹכֵה - מָה לַעֲשׂוֹת, וַיִּצְפֶּה לִישׁוּעָה עֲדִין, אוֹלֵי
 יִזְכֶּה בְּרַבּוֹת הַיָּמִים לְתְּפִלָּה בְּכּוֹנֵנָה. וְעַל-יְדֵי זֶה
 תִּלְךְ לְבַטָּח דְּרַבְּךָ וְתִזְכֶּה לְכָל טוֹב: (שם)

[צו] רָאוּי שְׂיִרְגִישׁ צַרַת יְחִיד, מִכָּל שָׁפֵן צַרַת רַבִּים ח"ו
 בְּלֵב, וְלִצְעַק לְהִשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ וְלִהְתַּפַּלֵּל עֲלֵיהֶם (ועו'
 בַּפְּנִים): (שם סי' ל"ט)

[צח] עַל־יְדֵי בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת יְכוּלִין לֹאמַר תְּהִלִּים: (שם
 סי' צו)

תוכחה

וְבוֹ כָּלוּל מַה שְּׂצָרֶיךָ כָּל אַחַד לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בְּיִרְאַת
 שָׁמַיִם

[א] מוֹכִיחֵי הַדּוֹר שְׁהוֹלְכִים וּמוֹכִיחִים הַדּוֹר כִּדֵּי
 לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב, הֵם מִמְּתִיקוֹן הַדֵּינִים וּמְרַבִּים
 שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. אֲבָל כְּשֶׁח"ו הָרַע שֶׁל הַדּוֹר גּוֹבֵר,
 עַד שְׂמַקְלָקֵל אֶת הַתּוֹכָחָה וְהַמּוֹסֵר, מִזֵּה נִתְקַלְקַל
 שְׁלוֹם הָעוֹלָם וְעַל־יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה גְרוּשׁ ח"ו, וְנַעֲשֶׂה
 מַחֲלָקֶת בְּעוֹלָם: (לק"א סי' כ"ב אות א')

[ב] אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל תּוֹכָחָה וּמוֹסֵר מִמוֹכִיחַ אִמֶּת כִּי
 אִם עַל־יְדֵי אִמּוּנָה, כִּי הָאִמּוּנָה הִיא בְּחִינַת יָדַיִם
 לְקַבֵּל הַמּוֹסֵר עַל יָדָם. אֲבָל עַל־יְדֵי קְלָקוּל הָאִמּוּנָה
 ח"ו, הוּא בָּא לְכַפִּירוֹת וּלְאִמּוּנוֹת כּוֹזְבֵיּוֹת וּלְכַמָּה

מיני ליצנות, ואינו שומע כלל המוסר של מוכיחי
 אמת. על־כן צריך לְשַׁמֵּר אֶת הָאֲמוּנָה מְאֹד
 שְׁלֹא תִתְקַלְקַל ח"ו, כִּי הָעֵקֶר הִיא הָאֲמוּנָה וְהִיא
 בְּלִיטָה הַקְּדוּשָׁה. וְאִזּוּ יִשְׁמַע וְיִקְבַּל מוֹסֵר אֲמֵת
 וְיָשׁוּב אֶל ה' וְיִרְחַמֶּהוּ: (שם אות ב')

[ג] צריך לְקַבֵּל תּוֹכְחָה שֶׁל אֲנָשֵׁי אֲמֵת, וְאִם עַל פִּי
 שֶׁהַתּוֹכְחָה שְׁלֵהֶם הוּא לְפַעְמִים בְּדֶרֶךְ בְּזִיוּן, כִּי
 הֵם סוֹבְלִים צָעַר גָּדוֹל מֵאֲתָנוּ וְכוּ' (עַן צְדִיק ל"ט):
 (לק"א ס' ל' אות ז')

[ד] עַל־יְדֵי תּוֹכְחָה זוֹכִין לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד, וְעַל־יְדֵי
 זֶה זוֹכִין לְהַכְנִיעַ הַחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וּמְמַשְׁלֵתָם,
 וְלַהַעֲלוֹת וְלַהַחֲיֹת הַשֵּׁכֶל דְּקְדוּשָׁה, וְעַל־יְדֵי זֶה
 זוֹכִין לְהַשְׁגֵּת אֱלֻקוֹת: (שם)

[ה] כָּל אָדָם צָרִיךְ לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאַת שָׁמַיִם. כִּי
 יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל דָּבָר יָקָר שֶׁהִיא בְּחִינַת
 נִקְדָּה טוֹבָה מֵהַשָּׂאִין בְּחֵבְרוֹ, עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל
 אֶחָד לְקַבֵּל מֵחֵבְרוֹ מִנְקֻדַּתוֹ הַטּוֹבָה עַל־יְדֵי
 שֶׁיִּדְבְּרוּ זֶה עִם זֶה בִּירְאַת שָׁמַיִם. וְגַם לְפַעְמִים
 יְכוּלִין לְקַבֵּל הַנְּקֻדָּה טוֹבָה מֵחֵבְרוֹ עַל־יְדֵי לְבוֹשֵׁן,

דְּהִינוּ עַל־יְדֵי שִׂיחַת חֲלוּן שְׁמַדְבַּר עֲמוֹ. כִּי לַפְעָמַיִם
 יְכוּלִין לְקַבֵּל רְמָזִים וְהַתְעוּרוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ
 מִחֲבָרוֹ עַל־יְדֵי שִׂיחַת חֲלוּן, כִּי לַפְעָמַיִם צְרִיכָה
 הַתְּנַקְדָּה לְהַתְּלַבֵּשׁ, וְהִיא מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּדַבּוּרִים אֵלּוּ,
 וְהוּא מְקַבֵּל מִמֶּנָּה לְהַתְעוֹרֵר לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ. אֲבָל
 הָעֵקֶר שִׁירָאָה לְדַבֵּר בְּכָל פַּעַם עִם חֲבָרוֹ בְּיִרְאָת
 שָׁמַיִם כִּדְּי לְקַבֵּל זֶה מִזֶּה מִנְּקֻדַּתוֹ הַטּוֹבָה, וְעַל־יְדֵי
 זֶה יִתְבַּטֵּל מִמֶּנּוּ עֲרֻלַת לְבוֹ שֶׁהֵם כָּל הַתְּאוּוֹת,
 שֶׁהֵם אֲהַבּוֹת רְעוּת, שֶׁהֵם חֲרַפַּת לֵב שֶׁהֵם
 שׁוֹכְרִים לְבוֹ שֶׁל אָדָם, וְיִזְכָּה לְאַהֲבָה קְדוֹשָׁה:
 (לק"א סי' ל"ד אות ד')

עַל־יְדֵי שְׁמִשְׁתַּדְּלִים וְעוֹסְקִים לְקַרֵּב בְּנֵי אָדָם [1]
 לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי זֶה נִשְׁלַם דַּעְתּוֹ בְּשִׁלְמוֹת
 גְּדוֹל, עַד שְׁזוֹכָה לְדַעַת וּלְהַשְׁיִיג כָּל מַה שְׁאִפְשָׁר
 לְאָדָם לִידַע וּלְהַשְׁיִיג, מַה שְׁאִי אִפְשָׁר לְאָדָם לִידַע
 יוֹתֵר. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכָה לְבָנִים וְיִוָּכַל לְפַקֵּד עֲקָרוֹת:
 (לק"א סי' נ"ג)

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת מַלְכוּת וּמִמְשָׁלָה [1]
 לְפִי בְּחִינַתּוֹ, יֵשׁ שֶׁהוּא שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ וְיֵשׁ שֶׁהוּא

מוֹשֵׁל בְּיוֹתֵר וְכוּ'. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְזָהֵר בְּיוֹתֵר
 לְבָלֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּלְכוּת וְהַמְּשָׁלָה שְׂיִישׁ לוֹ
 לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצַרְפוֹ, כִּי אִם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ
 לְבַד, דִּהְיִינוּ לְהַזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ אֶת כָּל הַנִּכְנָעִים
 תַּחֲתָיו לְהַשִּׁיבם אֶל ה'. אִם הוּא מוֹשֵׁל בְּבֵיתוֹ
 לְבַד, צָרִיךְ לְהַזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ אֶת בְּנֵי בֵיתוֹ בְּעִבּוּדַת
 ה'. וְאִם יֵשׁ לוֹ מְּשָׁלָה יוֹתֵר, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ
 מִטָּל עָלָיו לְהַזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֲנָשִׁים, כָּל
 אֶחָד לְפִי הַמְּשָׁלָה שְׂיִישׁ לוֹ. וְכִשְׂאִינוּ נֹזֵהר
 לְהוֹכִיחֵם וּלְהַזְהִירם פְּרָאוּי, הוּא נֶעֱנֵשׁ עֲלֵיהֶם
 וְנִתְקַצְרִין יָמָיו ח"ו, וְעָלָיו נֹאמֵר: "אִוִי לְרַבְּנוֹת
 שְׂמֻקְפֶּרֶת אֶת בְּעָלֶיהָ". אֲבָל כְּשִׂמוּכֵיחֵם וּמְזִהִירֵם
 בְּעִבּוּדַת ה' פְּרָאוּי, עַל־יְדֵי זֶה מְּשִׁיךְ חַיִּים
 וְאַרְיכוֹת יָמִים: (לק"א סי' נ"ו אות א' ב' ג')

[ח] אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְהוֹכִיחֵם וּלְהַזְהִירם פְּרָאוּי כִּי אִם
 עַל־יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה, שְׂעַל־יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהוֹכִיחַ
 הַכֹּל, אֲפֹלוּ הֶרְחֻקִים מִמֶּנּוּ מְאֹד מְאֹד, אֲפֹלוּ אִם
 אִינוּ יוֹדְעֵ מַה שְׂצָרִיךְ לָהֶם. כִּי עַל־יְדֵי עֵסֶק
 הַתּוֹרָה זוֹכִים שְׁגָם הֶרְחֻקִים מְאֹד יִשְׁמְעוּ קוֹל

הַפְּרוּז שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׂמִכְרוֹת וְצוּעֵקֶת תָּמִיד: "עַד מָתִי פְתִיִים" וְכוּ', וְעַל־יְדֵי זֶה יִשׁוּבוּ הַכֹּל אֶל ה': (שם אות ג')

[ט] מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְקָרֵב בְּנֵי אָדָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת עֲצֻמוֹ שְׂלֵא יִתְאַחֲזוּ בּוֹ הַקְּלָפוֹת וְהָרַע שֶׁל אֵלוֹ בְּנֵי אָדָם. וְהַעֲצָה עַל זֶה הִיא בְּחִינַת מִשְׁפָּט, הֵינּוּ שִׁירָאָה לְשַׁפֵּט אֶת עֲצֻמוֹ תָּמִיד עַל כֹּל מַה שֶׁעָשָׂה, אִם הוּא בְּהֻנֵּן אִם לָאוּ, וְיִזְכִּיחַ וְיִיָּסֵר אֶת עֲצֻמוֹ עַל כֹּל מַה שֶׁעָשָׂה שְׂלֵא בְּהֻנֵּן. וְעַל־יְדֵי בְּחִינַת מִשְׁפָּט הַזֶּה, עַל־יְדֵי זֶה נִתְּלַהֵב הַלֵּב, וְאֵשׁ הַהִתְלַהֲבוֹת הַזֹּאת שׁוֹרֵף אֶת הַקְּלָפוֹת מְלַהֲתֵאֲחִזוּ בּוֹ, וְאִזּוּ מְכַנְיַע אוֹתָם גַּם מְלַהֲתֵאֲחִזוּ בְּאֵלוֹ הַנְּפֹשׁוֹת, שֶׁקָּרְבָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ: (לק"א סי' נ"ט אות א' ב')

[י] זֶה הָאִישׁ הַמִּשְׁתַּדֵּל לְקָרֵב וְלַעֲשׂוֹת נְפֹשׁוֹת הוּא בּוֹנֵה בְּחִינַת הַיִּכָּל הַקִּדְּשׁ. וְאֵף עַל פִּי שֵׁישׁ פֶּמָּה וְכַמָּה שְׁנוֹפְלִים מְקַדְּשָׁתָם וְאֵינָם מִתְקַיְמִים, אֵף עַל פִּי בֵּן מֵאֵלוֹ שֶׁנִּשְׁאַרוּ דְבָקִים בִּירָאָה עַל יְדוֹ, עַל־יְדֵי זֶה קְדוּשׁ יֵאָמֵר לוֹ. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ נִתְכַּפֵּד מְאֹד עַל-

יְדֵי שְׁמֹקְרֵבִין לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ אֵלֹהֵי הַרְחֹקִים,
כִּי זֶה עֵקֶר כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, כְּשֶׁהֲרַחֲקִים מְאֹד
מִתְקַרְבִּים אֵלָיו: (שם)

[יא] עַל־יְדֵי שְׁמֹקְרֵב נִפְשׁוֹת לַהֵשֶׁם יִתְפָּרֵךְ וְעַל־יְדֵי
הַמְשַׁפֵּט הַנִּ"ל שְׁשׁוֹפֵט אֶת עֲצָמוֹ כַּנִּ"ל, עַל־יְדֵי
זֶה זִוְכָה לְשִׁמִּירַת שֵׁבֶת, שֶׁהִיא בְּחִינַת בְּטוּל הָרַע
וְהָאִסּוּר וְהַקְּלָפוֹת: (שם אות ג')

[יב] וְצִרִיךְ לְשָׁמֵר שְׁמוֹ וּנְפִשׁוֹ, וְזֶה עַל־יְדֵי שִׁישְׁמֹר אֶת
עֲצָמוֹ מִכַּעֵם, וּכְשָׁבָא לְיְדֵי כַּעֵם, יֶאֱרִיךְ אַפּוֹ
וְיִכְבֹּשׁ כַּעֵסוֹ וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְעִשְׂרוֹת, וְעַל־יְדֵי
זֶה יִגְדֹל שְׁמוֹ וּנְפִשׁוֹ וְיִזְכֶּה לְשֵׁם טוֹב, וְכָל
הַנְּפִשׁוֹת יִתְאַוּוּ לְהַכְלִיל בְּנְפִשׁוֹ, וְיִזְכֶּה לְקָרֵב
נְפִשׁוֹת רַבִּים לַהֵשֶׁם יִתְפָּרֵךְ וְלַהֲעֵמִיד תַּלְמִידִים
רַבִּים: (שם אות ה')

[יג] זֶה שְׁזִכָּה לְקָרֵב נְפִשׁוֹת לַהֵשֶׁם יִתְפָּרֵךְ זֶה טוֹב
מִבְּנִים וּבְנֹת. כִּי בְּנִים וּבְנֹת הֵם מַעֲטִים וְאֵלֹהֵם
מְרַבִּים, וְכֻלָּם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ וְכֹאֵלֹו יְלָדָם:
(שם)

[יד] וְדַע, שְׁיֵשׁ כַּמָּה רְשָׁעִים שְׂאֵסוּר לְקַרְבָּם תַּחַת כַּנְּפִי
 עֲבוּדָתוֹ, כִּי הֵם מוֹרִידִים אֶת הַמְּקַרְבָּם מִמְדַּרְגָּתוֹ,
 וְאִין כַּח בְּמִשְׁפָּט הַנִּ"ל לְהַכְנִיעַ הַרְעָה שְׁלָהֶם, וְאִין
 בָּא קְלָקוּל גָּדוֹל בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב
 בְּפָנִים. עַל־כֵּן זֶה הַמִּשְׁתַּדֵּל לְקַרֵּב נַפְשׁוֹת לַהֲשֵׁם
 יִתְבַּרְךָ, צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לַהֲשֵׁם יִתְבַּרְךָ
 שְׂיִזְכֶּה לֵידַע אֶת מִי לְרַחֵק וּמִי לְקַרֵּב: (שם אות ו')

[טו] צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאָת שָׁמַיִם,
 וְעַל־יָדֵי זֶה נַעֲשֶׂה אֹרֵךְ וְיָשָׁר וְאֹרֵךְ חוֹזֵר. וְאֶפְלוֹ אִם
 חֲבֵרוֹ אֵינּוּ מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, אַף עַל פִּי כֵן הוּא תוֹעֵלֵת
 גָּדוֹל אֵלָיו בְּעֶצְמוֹ. כִּי זֶה כְּשֶׁמְדַבֵּר לְעוֹרֵר לֵב
 חֲבֵרוֹ, יִכּוֹל הוּא בְּעֶצְמוֹ לְהִתְעוֹרֵר בְּיוֹתֵר עַל־יָדֵי
 זֶה שְׂמַדְבֵּר לְחֲבֵרוֹ. כִּי אִם הָיָה מְדַבֵּר אֵלָיו
 הַדְּבוּרִים לְעֶצְמוֹ, יִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂלֵא הָיָה מִתְעוֹרֵר
 מֵהֶם כָּלֵל, וְעַל־יָדֵי שְׂדַבְּרָם לְחֲבֵרוֹ, עַל־יָדֵי זֶה
 נִתְעוֹרֵר הוּא בְּעֶצְמוֹ מֵהֶם אַף שְׂחֲבֵרוֹ לֹא
 נִתְעוֹרֵר: (לק"א סי' קפ"ד)

[טז] צָרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, וְאֶפְלוֹ מִי
 שְׂנִרְאָה שֶׁהוּא רָשָׁע גָּמוּר ח"ו, צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ

וְלִמְצֵא בּוֹ אֵיזָה מְעַט מֵעַט טוֹב שְׁבֹאוֹתוֹ הַמְעַט אֵינוֹ
 רָשָׁע. וְעַל־יְדֵי זֶה שְׂמוּצָא בּוֹ אֵיזָה מְעַט טוֹב וְדָן
 אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, עַל־יְדֵי זֶה מַעְלָה אוֹתוֹ בְּאַמַּת
 לְכַף זְכוּת וְיֻכַּל לְהִשְׁיבוֹ בְּתִשׁוּבָה עַל־יְדֵי זֶה:
 (לק"א סי' רפ"ב)

[יז] הַרְחַמְנוֹת הַגְּדוֹל מְכַל מִיָּנִי רַחֲמָנוֹת הוּא כְּשֶׁאֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל נּוֹפֵל בְּעוֹנוֹת ח"ו, כִּי זֶהוּ הַמַּשְׁאוּי כְּבֵד
 יוֹתֵר מְכַל הַיִּסּוּרִים שְׁבַע־עוֹלָם, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר
 לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לִשָּׂא עָלָיו כָּלֵל הַמַּשָּׂא הַכְּבֵד הַזֶּה
 שֶׁל עוֹנוֹת רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. כִּי לְפִי גְדֹל קִדְשֵׁת
 יִשְׂרָאֵל בְּשֶׁרֶשֶׁם מְמָקוֹם שֶׁהֵם נִלְקָחִים, הֵם
 רְחוּקִים לְגַמְרֵי מַעֲוֹן וְאֵין עוֹן שֶׁיֵּד לָהֶם כָּלֵל כָּלֵל
 לֹא לְפִי גְדֹל דַּקּוּתָם וְרוּחָנִיּוֹתָם. עַל־כֵּן צָרִיד כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד שֶׁיְהִיָּה לוֹ רַחֲמָנוֹת עַל יִשְׂרָאֵל,
 לְהוֹצִיאֵם מִהַמַּשְׁאוּי הַכְּבֵד שֶׁל עוֹנוֹת. עַל־כֵּן
 צָרִיד כָּל אֶחָד לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת שָׁמַיִם,
 לְהַשְׁתַּדֵּל לְרַחֵם עָלָיו לְהוֹצִיאֹו מֵעוֹנוֹת, כִּי כָּל
 אָדָם יְכוֹל לָקִים זֹאת אֶפְלוֹ אִישׁ פְּשׁוּט. כִּי
 כְּשֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת שָׁמַיִם וּמֵאִיר בּוֹ

דעתו, באיזה דבור שמדבר על לבו להשיבו מעוונותיו, אזי חברו נחשב אצלו תלמיד. וכן להפך, כשחברו מאיר בו, אזי נחשב הוא תלמיד לגבי חברו. ואזי כשמגיע זמנו להסתלק מן העולם, אזי יתלבש בזה הדבור שהאיר בחברו, ויהיה נחשב כאלו הוא בעצמו ממש קים בעולם. וזה עקר שלמות הנשמה אחר הסתלקותה, כשנשאר אחריה בן ותלמיד, שהאיר בהם דעתו דקדושה שקבל מרבו. וכל אדם מחיב להשתדל בזה, וזהו נקרא עוסק בישובו של עולם, כי זה עקר ישוב העולם, כשהעולם מישב מפני אדם שהם בני דעה, שיודעין מפנו יתברך ועובדים אותו. כי זולת זה אינו בכלל אדם כלל, רק הוא חיה בדמות אדם. על-כן צריך כל אדם לידע ולהודיע ולהודע ולדבר עם חבריו מזה תמיד בכל יום, כי יש אלקים שליט בארץ, ושאינ שום תכלית בזה העולם, כי אם לעשות רצונו יתברך. כי אין נשאר מהאדם כלום אחר הסתלקותו, כי אם זה הדעת שהאיר בחבריו ותלמידיו וכנ"ל:

[יה] כְּשֶׁרוֹצֶה לְדַבֵּר עִם חֵבֵר בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, צָרִיךְ שִׁיְהִי לוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם כִּדְרֵי שִׁיְהִי דְבָרָיו נִשְׁמָעִין, וְגַם כִּדְרֵי שִׁיתְקַיְמוּ דְבָרָיו אֶצֶל חֵבֵרוֹ, שְׁלֹא יַעֲבֹר הַדְּבָר מִלֵּב חֵבֵרוֹ תַּכְפֵּי: (שם אות ה')

[יש] עַל-יְדֵי שְׁעוֹסְקִים לְדַבֵּר עִם חֵבֵרוֹ בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, עַל-יְדֵי זֶה זוֹכִים לְהַשְׁיֵג אִוְרוֹת הַמִּקְיָפִים, דְּהֵינּוּ שְׁזוֹכָה לְהַשְׁיֵג וּלְהַבִּין מַה שְׁלֹא הָיָה מִשְׁיֵג וּמִבֵּין מִתְחַלָּה. וְכֵן זוֹכָה לְהַשְׁיֵג בְּכָל פַּעַם מִקְיָפִים גְּבוּהִים (עֲלִיוֹנִים מְאֹד) יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שִׁיְזַכֵּה לְהַשְׁיֵג הַשְּׁגָת מִקְיָפִים עֲלִיוֹנִים מְאֹד שֶׁהֵם עֵקֶר הַתַּעֲנוּג וְהַשְּׁעוּעַ שֶׁל עוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַשְׁיֵג: (שם אות ו')

[כז] אַף עַל פִּי שְׁתוֹכַחָה הוּא דְבָר גְּדוֹל, וּמְטַל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהוֹכִיחַ אֶת חֵבֵרוֹ כְּשֶׁרוֹאֶה בּוֹ שְׂאִינּוֹ מִתְנַהֵג בְּשׂוֹרָה, אַף עַל פִּי כֵּן לֹא כָּל אָדָם רְאוּי לְהוֹכִיחַ. כִּי עַל-יְדֵי תוֹכַחָה שֶׁל מִי שְׂאִינּוֹ רְאוּי לְהוֹכִיחַ, לֹא דֵי שְׂאִינּוֹ מוֹעִיל בְּתוֹכַחְתּוֹ, אַף גַּם הוּא מִבְּאִישׁ רִיחַ שֶׁל אֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת הַשּׁוֹמְעִים תוֹכַחְתּוֹ, וְעַל-יְדֵי זֶה הוּא מַחְלִישׁ אֶת נִשְׁמָתּוֹ

ומפסיק השפע מכל העולמות התלויים בהם. כי
 אי אפשר להוכיח את ישראל על עוונותיהם, כי
 אם מי שיכול להוסיף ולתן ריח טוב בהנשמות
 על-ידי שהוא מוכיחם, שזה אי אפשר כי אם
 כשזוכה לבחינת הקול המושקה את הגן עדן,
 שמשם גדלים כל הריחות וכל היראות שהוא קול
 השיר שיתער לעתיד וכו' (עין בפנים בלקוטי תנינא סימן
 ח'): (לק"ת סי' ח' אות א')

אמתה המענין, אל יבהלוך רעיוניך, כי למעלה הזהיר
 הרבה, שידבר כל אחד עם חברו ביראת שמים,
 וביאר בפרוש שכל אדם צריך לעסק בזה, כמו
 שמבאר לעיל באות י"ז, וכאן אמר שאין כל אדם
 ראוי להוכיח. אך הענין מבאר היטב למי שמבין
 היטב פרוש הדברים בפשיטות. כי לדבר עם
 חברו ביראת שמים, לדבר אחד עם חברו בכל
 יום מהתכבולית ומה יהיה הסוף מאתנו וכו' זה
 צריך בודאי כל אדם לקיים, אפלו אדם פשוט
 לגמרי כנ"ל. אבל תוכחה שהזהיר כאן הוא ענין
 אחר לגמרי, כי הוא כשמוכיח את האדם ומזכיר

לו עוונותיו, שאומר לו: "למה עשית עברה
 פלונית או מעשה הרעה הזאת ח"ו", וזה צריך
 האדם לזהר שלא להזכיר מעשים רעים שלהם,
 כי יכול להחליש נשמתם על-ידי זה, על-ידי
 שמעורר הריח רע על-ידי שמזכיר עוונותיהם.
 וזה עקר הפרוש של תוכחה, כמו שמצינו ב"רש"י
 על פסוק "דברי קהלת" שכתב: "כל מקום
 שמצינו דברים אינו אלא דברי תוכחה" וכו' גם
 כתב בפרשת דברים שפן מצינו בכמה צדיקים
 שלא הוכיחו אלא סמוך למיתה וכו' וכן משה
 וכו'. והנה, לכאורה, הדבר תמוה, כי הלא משה
 בודאי הוכיח ואמר מוסר לישראל הרבה מקדם,
 שהזהיר אותם מאד לשמר את דברי התורה. אך
 עקר פרוש תוכחה היא, מה שהזכיר עוונותיהם,
 כמו שכתוב שם "במדבר בערבה" וכו', ופרש
 רש"י שהם המקומות שהכעיסו וכו'. וזהו עקר
 שם תוכחה, ותוכחה כזאת לא הוכיחם כי אם
 סמוך למיתה, אף על פי שהוא היה מוכיחם
 בבחינת הקול הנ"ל, שעל-ידי זה היה מעורר

ריח טוב, כמו שכתוב בפנים, אף על פי בן לא הוכיחם להזכיר עוונותיהם כי אם אז. ועין עוד מזה במקום אחר:

תפלין

[א] על־ידי רצועות של תפלין שומרים את האמונה שלא יינקו ממנה החיצונים, ועל־ידי זה נשמר מחו ונשמתו ומקבל שכל חדש ונשמה חדשה מאור הפנים: (לק"א סי' ל"ה אות ט')

[ב] צריך כל אדם לפשפש את עצמו בכל עת אם הוא דבוק בהשם יתברך. והסימן של דבקות הוא תפלין: (לק"א סי' ל"ח אות א')

[ג] עקר קדשת התפלין זוכין על־ידי קדשת הדבור ותקונו, ותקון הדבור הוא על־ידי שלומדין תורה גם בעניות ודחקות, ובכל מיני חשכות וצרות ויסורים רחמנא לצלן העוברים על האדם בשמתגבר אז לעסק בתורה, על־ידי זה מעלה ומתקן הדבור. ועל־ידי זה זוכה לדבר בינו לבין קונו בשלהבת הגבורות, ולשפך

שיחו לפני ה' בחמימות גדול, לדבר דברי
 אמת שפלב בחמימות הלב, ורואה פחיתותיו
 ונגדלת הבורא, עד שנכנס בו בושה גדולה על
 גדל פשעיו כנגד רב ו שליט עקרא ושרשא
 דכל עלמין, עד שזוכה שתתגלה הבושה על
 פניו. ואזי זוכה לאור התפלין, שהם בחינת
 דבקות להשם יתברך. אשרי הזוכה לזה (עין
 דבור אות ז' ובושה באות ב'): (שם אות ב' ד' ה')

[ד] תפלין הם בחינת הארת פנים, עקר פאר של
 ישראל. והם בחינת חיים, בחינת אמת. ומשם
 עקר העשירות וכל ההשפעות טובות. וכשפוגמין
 בתפלין ח"ו, בא עניות ובזיונות ובושות, וחייו
 תלויים מנגד רחמנא לצלן: (לק"א סי' מ"ז)

[ה] עלידי תפלין ממשיכין על עצמן הזכרון לזכר
 תמיד בעלמא דאתי, דהינו להגדיל דעתו בכל
 יום, להבין הרמזים שהשם יתברך מרמז לאדם
 בכל יום שיתקרב אליו (עין זכרון אות ד' ה', ודעת אות
 ל"ו): (לק"א סי' נ"ד אות ג')

[1] כפי מה שמתגברין לשבר הרהורי נאוף, כן זוכין לקדשת התפלין. כי עקר תקון התפלין נמשכין על ידי היראים והכשרים שנקראים מגני ארץ, על ידי שעליהם מתגברים הרהורים ביותר מאד מאד. והם מתגברים כנגד אלו הרהורים, שיכולים להביא לידי השחתת זרע ח"ו, שהיא בחינת החתים בשורו בחינת חותם דקלפה, והם מתגברים כנגדם ובורחים מהם בגדל התפשטותם. והן מעלין מבחינת חותם דקלפה לבחינת חותם דקדשה, שהוא בחינת תפלין, התנוצצות המחין, לידע ולהודיע אלקותו יתברך בעולם, שעל ידי זה נמשך עליו הארת השבעה רועים, שהם כנגד השבעה ראשים של הב' שינין שבתפלין. נמצא, שעל ידי התפלין הקדושים צריכין להמשיך על עצמו התנוצצות המחין כנ"ל. גם צריכין על ידי התפלין להמשיך על עצמו תקון הצמצום של המחין, שלא יצא המחין חוץ מהגבול. ואפלו בקדשה ובהתנוצצות אלקותו

יִתְבַּרְךָ, לֹא יֵצֵא חוּץ מִהַגְּבוּל ח"ו, שְׁלֹא יָבוֹא
 לְיַדֵּי הַרִיסָה ח"ו: (לק"ת סי' ה' אות ז')

תַּעֲנִית

[א] צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַכְנִיעַ הַחֲמוּר, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי
 הַתַּעֲנִית. כִּי עַל־יְדֵי הַתַּעֲנִית מַחְלִישִׁין הָאֲרָבַע
 יְסוּדוֹת, שְׁמֵהֶם בָּאִים כָּל הַתַּאֲוֹת, וְנִכְנָע וְנִתְבַּטַּל
 הַגּוּף וְהַחֲמוּר שֶׁהֵיא בְּחִינַת סְכָלוֹת וְחַשְׁדָּה, בְּחִינַת
 בְּהֵמָה בְּחִינַת מִיתָה, וְנִתְגַּבֵּר וְנִתְעַלָּה הַשֵּׁכֶל
 וְהַצּוּרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶפֶשׁ, בְּחִינַת אָדָם, בְּחִינַת
 חֲכָמָה וְאוֹר וְחַיִּים, וְנִתְבַּטַּל הַשְּׂכָחָה וְזוֹכָה לְזִכְרוֹן.
 וּמְבַטֵּל הַדִּין וְהַחֲשָׁד וּמְמַשֵּׁךְ הַסְּדִים בְּעוֹלָם.
 וְעַקֵּר תְּקוּן הַתַּעֲנִית הוּא עַל־יְדֵי צְדָקָה, גַּם מִכְנִיעַ
 חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת כְּנֶגֶד חֲכָמוֹת הַתּוֹרָה, גַּם זוֹכָה
 לְפָרְנָסָה: (לק"א סי' ל"ז אות ג' ו')

[ב] עַל כָּל צָרָה שְׁלֹא תָבוֹא גּוֹזְרִין תַּעֲנִית, כִּי תַעֲנִית
 הוּא בְּחִינַת הָאֲרֶת וּנְשִׂיאוֹת פָּנִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 הַמִּתְקָת וּבִטּוֹל הַדִּינִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטְּלִין כָּל
 הַצָּרוֹת. גַּם נִצּוֹלִין מֵעֲנִיּוֹת וּמַחְרָפוֹת וּבּוֹשׁוֹת וְזוֹכִין

לקוטי

תענית

עצות

תקו

לְעִשְׂרוֹת, גַּם זֹכָה שֶׁהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עַל יְדוֹ מוֹפְתִים: (לק"א ס"ו מ"ז)

[ג] הַצְדִּיק אֲכִילְתּוֹ הוּא יִקַּר הָעֶרֶךְ פִּי מִשְׁבִּיעַ אֶת נַפְשׁוֹ דִּקְדוּשָׁה, וְעַל־כֵּן אָסוּר לוֹ לְהִתְעַנּוֹת. אֲבָל מִי שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת, בְּוַדַּאי צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת וּמִצְוָה הוּא: (לק"א ס"ו ג')

[ד] עַל־יְדֵי הַתְּעַנִּית מְכַנֵּעַ אֶת הַפֶּעַם, וְזֶה עֵקֶר מַעֲלַת הַתְּעַנִּית. עַל־כֵּן בְּיוֹם הַתְּעַנִּית מִתְגַּרְהַ הַבַּעַל דְּבַר בְּאָדָם יוֹתֵר, וּמִזְמִין לוֹ פֶּעַם כְּדֵי לְקַלְקַל אֶת הַתְּעַנִּית ח"ו. עַל־כֵּן צָרִיךְ שְׁמִירָה יִתְרָה לְזֶה, לְשַׁמֵּר אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד מֵאִשׁ שֶׁל הַפֶּעַם בְּיוֹם הַתְּעַנִּית ח"ו, כִּי עֵקֶר הַתְּעַנִּית הוּא לְהַכְנִיעַ אֶת הַפֶּעַם: (לק"א ס"ו ג"ז אוֹת ו')

[ה] עַל־יְדֵי הַתְּעַנִּית הוּא מְתַקֵּן אֶת פָּנָיו וּמַחְזִיר לְעֲצֻמוֹ אֶת חֲכָמָתוֹ, שֶׁהוּא צָלַם אֱלֻקִּים הַמְּאִיר בְּפָנָיו, וְאִז הַכֹּל יֵרְאִים מִמֶּנּוּ וְאוֹיְבָיו נוֹפְלִים לְפָנָיו. אֲבָל כְּדֵי לְהִרְבּוֹת הַשְּׁלוֹם צָרִיךְ גַּם לְהִרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה: (שם)

[ו] עַל־יְדֵי הַתְּעַנִּית מְתַקֵּן אֶת הַדְּבֹר, וְאִזִּי יִכּוֹל לְדַבֵּר לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה. וְעַל־יְדֵי תַקּוּן

הַדְּבוּר מְקַרְבֵּין אֶת הַרְחוּקִים לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, וְעַל
 יְדֵי זֶה הוּא מְשַׁלֵּם אֶת הָאֲמוּנָה וְזוֹכֵה לְאֲמוּנָה
 שְׁלֵמָה. וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְבָרַר אֶת הַמַּאֲכָלִים, וְאִז
 נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲכִילָתוֹ יַחֲוֹד קִדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא
 וְשְׂכִינְתָּהּ אֲפִין בְּאֲפִין: (לק"א סי' ס"ב אות ה' ו')

[ז] תַּעֲנִית מְבַטֵּל הַמַּחְלָקָת, הֵן מַחְלֹקֶת בְּגִשְׁמִיּוֹת
 וְהֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, דְּהֵינּוּ שְׂאִינּוּ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל אוֹ
 לַעֲשׂוֹת מַה שְּׁצָרִידָּה בְּעִבּוּדַת ה', שְׂוֵה גַם בֶּן בְּכָלֵל
 מַחְלָקָת. וְהַתַּעֲנִית מוֹעִיל לָזֶה, לְהַכְנִיעַ הַלֵּב לְדַבֵּק
 הַרְצוֹן בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּדָּה הוּא וְלַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם: (לק"א סי'
 קע"ט)

[ח] הַתַּעֲנִית מְחַיֶּה מֵתִים, הֵינּוּ שְׂמֻחָיָה הַיָּמִים שְׂעֵבְרוּ
 בַּחֲשָׁד וְאִין לָהֶם שׁוֹם חַיּוֹת. כִּי מִי שְׂפּוֹגִים אִיזָה
 יוֹם, שְׂאִינּוּ עוֹשֶׂה בּוֹ מַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, מְכַל
 שְׂפֵן כְּשַׁח"ו עוֹשֶׂה בּוֹ רַע ח"ו, אִזִּי אִין לְאוֹתוֹ
 הַיּוֹם חַיּוֹת, וְהוּא יִמְמִית אוֹתוֹ הַיּוֹם (וְעַן בְּפָנִים),
 וְהַתַּעֲנִית מְחַיֶּה הַיָּמִים הַמֵּתִים הַלָּלוּ. וְהַכֵּל לְפִי
 הַתַּעֲנִית, וְכָל מַה שְּׂמַתְעֵנָה בְּיוֹתֵר, כִּדָּה הוּא מְחַיֶּה
 יוֹתֵר יָמִים הַמֵּתִים שְׂעֵבְרוּ בַּחֲשָׁד: (שם)

[ט] על־ידי התענית זוכה לשמחה, וכפי ימי התענית
 כן זוכה לשמחה: (שם)

[י] מה שמתענין על חלום לא טוב, הוא פדי להמשיך
 שמחה על־ידי התענית כנ"ל, שזה עקר תקון
 החלום. על־פן מי שאינו רוצה להתענות על
 החלום, אומרים לו הפיטיבים: "לך אכל בשמחה
 לחמך". כי עקר התקון על־ידי השמחה: (לק"ת סי' ה'
 אות י')

[יא] ביום התענית טוב לומר פראשיות כל הקרבנות
 של ספר ויקרא, כמו שהם מסדרים כבר
 במעמדות: (חיי מוהר"ן סימן תקכ"ט)

תשובה

[א] עקר התקון של כל העונות הוא על־ידי הצדיק
 האמת. ומי שרוצה לזכות לאחרית טוב לנצח
 צריך להשתדל בכל כחו להתקרב לצדיקו אמת
 ותלמידיהם, ויספר לפני הצדיק כל לבו, הינו ודוי
 דברים, ועל ידי זה מוחלין לו כל עונותיו. כי
 עונותיו של אדם חקוקין על עצמותיו. כי כל

עברה יש לה צרוף אותיות, וכשעובר איזה
עברה, אזי נחקק צרוף רע על עצמותיו כפי
אותיות הלאו שעבר, ועל ידי זה מכנים בחינת
הדבור של הלאו הזה שעבר בתוך הטמאה. ועל-
ידי זה מביא מלכות דקדשה לתוך גלות דסטרא
אחרא, וזה הצרוף הרע שנחקק על עצמותיו
נוקם בו. ועל-ידי ודוי דברים לפני התלמיד חכם
יוצא מעצמותיו האותיות החקוקים עליהם
ונתתקן הכל: (לק"א סי' ד' אות ה')

[ב] על-ידי שאיש הישראלי נתעורר בתשובה על-ידי
שהרגיש טמאה קטנה שמבלבלת אותו בתפלתו
ועבודתו, על-ידי תשובתו גורם שגם הרשעים
הגמורים שיצאו מכלל ישראל על-ידי רבוי
מעשיהם הרעים, גם הם נעשים כפא לקדשה
וחוזרים בתשובה, ועוזרים לעובדי השם שיבנו
בנינים דקדשה: (שם בסוף)

[ג] עקר התשובה כשישמע בזיונו ידם וישתק,
ויסבל בזיונות ושיפכות דמים הבאים עליו.
ובזה הוא ממעט הדם שבחלל השמאלי וזוכח

לקויטי

תשובה

עצות

תקיא

יִצְרוּ הָרַע, וְעַל יְדֵי זֶה זֹכָה לְכָבוֹד אֱלֹקֵי: (לק"א
סי' ו' אות א' ב')

[ד] קִדְּם הַתְּשׁוּבָה עֲדִין אֵין לוֹ הוּיָה, פְּאֵלוֹ עֲדִין לֹא
נִתְּהוּה בְּעוֹלָם, כִּי טוֹב לוֹ שְׁלֹא נִבְרָא מִשְׁנִבְרָא.
וּכְשָׁפֵא לְטַהַר אֶת עֲצָמוֹ וְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אִזּ מִכִּין
אֶת עֲצָמוֹ שְׁיִהְיֶה לוֹ הוּיָה בְּעוֹלָם, עַל־כֵּן תְּשׁוּבָה
הִיא בְּחִינַת אֱהִיָּה, הִינּוּ אֲנֵא זְמִין לְמַהוּי פֶּנּ"ל: (שם
אות ב')

[ה] גַּם צְרִיד לְדַעַת, שְׁכַּשְׁפֵּא לְטַהַר וְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
אוֹמְרִים לוֹ הַמְּתִין. הִינּוּ, אַף שֶׁהוּא צְרִיד לְמַהַר
מְאֹד לְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ לְבָרַח מִתּוֹךְ הַחֲשָׁד, אַף
עַל כֵּן בֵּן אֵל יִבְהַלּוּהוּ רַעִיוֹנָיו כְּשֶׁרוֹאֶה רְחוּקוֹ
מִתְּפִלָּה וּמִכָּל הַדְּבָרִים שְׁבִקְדָשָׁה, כִּי הֵהֱכִיר
לְהַמְּתִין עַד שְׁיִזְכֶּה לְתַקוּן גָּמוּר, כִּי זֶה בְּחִינַת:
"הִבֵּא לְטַהַר מְסִיעֵין לוֹ וְכוּ' אוֹמְרִים לוֹ הַמְּתִין",
וְהִבֵּן: (שם)

[ו] צְרִיד לְאַחוֹ תָּמִיד בְּמַדַּת הַתְּשׁוּבָה, כִּי אֶפְלוֹ
בְּשַׁעָה שְׁאֵדָם אוֹמֵר "חֲטָאתִי עֲוִיתִי פִּשְׁעֵתִי",
אֶפְלוֹ זֶה אִי אֶפְשָׁר לוֹ לֹמַר בְּלִי פְּנִיָּה. נִמְצָא,

שְׁצַרְיָךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה הֶרְאִשׁוּנָה,
הֵינּוּ עַל "חַטָּאתִי עֲוִיתִי פִּשְׁעֵתִי" שֶׁאָמַר: (שם אות
ג')

[ז] וְאִפְלוּ אִם יוֹדַע הָאָדָם בְּעַצְמוֹ שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה
שְׁלֵמָה, אַף עַל פִּי בֵּן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל
תְּשׁוּבָה הֶרְאִשׁוּנָה. כִּי מִתְחַלֵּה כְּשֶׁעָשָׂה, עָשָׂה לְפִי
הַשְּׁגָתוֹ. וְאַחַר כֵּךְ בּוֹדָאי כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, בּוֹדָאי
הוּא מִכִּיר וּמְשִׁיג יוֹתֵר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, נִמְצָא,
לְפִי הַשְּׁגָתוֹ שְׂמֻשִׁיג עֲכָשׁוּ, בּוֹדָאי הַשְּׁגָתוֹ
הֶרְאִשׁוּנָה הוּא בְּבַחֲיַנֵּת גִּשְׁמִיּוֹת. נִמְצָא שְׁצַרְיָךְ
לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל הַשְּׁגָתוֹ הֶרְאִשׁוּנָה, עַל
שְׁהִגְשִׁים אֶת רוּמְמוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. אֲשֶׁרִי
הַזּוֹכָה לְתְּשׁוּבָה כּוֹאֵת: (שם)

[ח] הַתְּשׁוּבָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּשִׁלְשׁ תְּנָאִים: שִׁירָאָה
בְּעֵינָיו, וּבְאָזְנוֹ יִשְׁמַע, וּלְבָבו יִבִּין וְשֵׁב. כִּי צָרִיךְ
הָאָדָם לָשׂוּם עֵינָיו וּלְבָבו הַיָּטִב עַל דְּרָכָיו,
וּלְהַסְתַּכֵּל עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִי וּלְיֵשֵׁב אֶת עַצְמוֹ
הַיָּטִב הַיָּטִב, וּלְשִׁמּוֹעַ הַיָּטִב כָּל דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים וְאִז יִזְכֶּה לְתְּשׁוּבָה בְּאַמֶּת: (שם אות ה')

[ט] עקר התשובה על־ידי ענוה, שהאדם צריך לשים עצמו כאין, כמדבר לדוש, ולא ישגיח כלל על המחלקת ובזיונות שמבזין אותו, רק יחזיק במדת השתיקה ויהיה מן השומעים חרפתם ואינם משיבים וכנ"ל. ואז נקרא חכם באמת וזוכה לתשובה, שהוא בחינת פתר, שעל־ידי זה זוכין לכבוד אמתי ונצחי, שהוא כבוד אלקי כנ"ל: (שם אות ו')

[י] בשרוצה אדם לילך בדרך התשובה, צריך להיות בקי בהלכה. וצריך להיות לו שני בקיאות, הינו בקי ברצוא בקי בשוב, שזהו בחינת עיל ונפיק, בחינת "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך". הינו, מי שרוצה לשוב להשם יתברך, צריך לחגור מתניו שיתחזק עצמו בדרך ה' תמיד, בין בעליה בין בירידה, שהם בבחינת "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך". הינו, בין שזוכה לאיזה עליה, לאיזה מדרגה גדולה או קטנה, אף על פי כן אל יעמד שם ולא יסתפק

עצמו בזה, רק צריך שיהיה בקי בזה מאד,
 לידע ולהאמין שהוא צריך לילך יותר ויותר
 וכו', שזהו בחינת בקי ברצוא וכו'. וכן להפך,
 שאפלו אם יפל ח"ו למקום שיפל, אפלו
 בשאול תחתיית ח"ו, גם שם אל יתיאש את
 עצמו לעולם בשום אפן, יהיה איך שיהיה, רק
 יחפש ויבקש את השם יתברך ויחזק עצמו
 בכל מקום שהוא בכל מה שיוכל. כי גם
 בשאול תחתיית נמצא השם יתברך, וגם
 משם יכולין לדבק את עצמו אליו יתברך, וזה
 בחינת "ואציעה שאול הנך", בחינת בקי
 בשוב. כי אי אפשר לזכות לתשובה כי אם
 כשפקי בשתי בקיאות אלו. ובאמת היא
 בקיאות גדול מאד, שיוכה לידע שצריכין לגע
 עצמו ולטרח בעבודת ה' תמיד, ולצפות בכל
 עת להגיע למדרגה גבוה יותר, ואף על פי כן
 אל יפל משום דבר, ואפלו אם יהיה איך
 שיהיה ח"ו, אף על פי כן אל יפל בדעתו
 כלל, ויקים "ואציעה שאול הנך" כנ"ל. וכשייש

לו שְׁנֵי בְּקִיאוֹת אֱלֹהִים, אֲזִי הוּא הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי
 הַתְּשׁוּבָה, וְאֲזִי יָמִין ה' פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ,
 וְזוֹכָה לְכְבוֹד ה', וְנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי זֶה אָדָם
 לְשֶׁבֶת עַל הַפֶּסֶא, אֲשֶׁרֵי לוֹ: (שם אות ד' ובסוף)

[יא] מֵה שְׁיֵשׁ כַּמָּה לומְדִים שְׁלומְדִים תּוֹרָה הַרְבֵּה
 וְאִינֶם חוֹזְרִים בְּתְשׁוּבָה, וְאֲדַרְבֵּא, הֵם חוֹלְקִים עַל
 הַצְּדִיקִים, זֶה מַחֲמַת שְׁלומֵד שְׁלֵא לְשִׁמָּה כִּי אִם
 בְּשִׁבִיל כְּבוֹד וְרַפְנוֹת לְהַתִּיהַר וּלְקַנְטֵר, וְאֲזִי עַל-
 יְדֵי הַתּוֹרָה נִכְנָס בּוֹ עֲרֻמִּיּוֹת יוֹתֵר. כִּי בְּהַתּוֹרָה
 יֵשׁ פֶּה בְּחִינַת צְדִיקִים יִלְכוּ וְכוּ' וּפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ
 בָּם, וְאֲזִי מֵהַתּוֹרָה שְׁפַעַל פֶּה נַעֲשֶׂה לוֹ פֶּה לְדַבֵּר
 עַל הַצְּדִיק עֵתֵק בְּגִאוֹה וּבּוֹז. וְיֵשׁ צְדִיקִים גְּדוֹלִים
 מִבְּחָרִים, שֶׁהֵם יוֹדְעִים מֵאִיזָה הִלְכוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה
 נַעֲשׂוּ אֶצְלָם אֱלֹהֵי הַצְּרוּפִים רָעִים שְׁמַדְבְּרִים עַל
 הַצְּדִיקִים, וְהֵם מַעֲלִים אֱלֹהֵי הַצְּרוּפִים וְחוֹזְרִים
 וְעוֹשִׂים מֵהֶם הִלְכוֹת וְכוּ' (כַּמְבָּאָר בְּפָנִים עֵין שֵׁם בְּסִמּוֹן
 י"ב): (לק"א סי' י"ב אות א' ד')

[יב] כְּשֶׁבִנִי אָדָם שֶׁהֵם מְחוּץ לְקַדְשָׁה מְקַרְבִּין אֶת
 עֲצָמוֹן לְפָנִים מֵהַקְּדֻשָּׁה, הֵן גָּרִים שְׁמֹגְרִין, הֵן בַּעֲלֵי

תשובה שגם הם היו מבחויז, כשמוקרבין ומכניסין אותם לפנים זהו עקר כבוד השם יתברך, וכדין אסתלק ואתיקר שמו דקדשא בריך הוא עלא ותתא, ומעלין את הכבוד לשמשו. ועלידי זה ממשיכין שלום בעולם: (לק"א

סי' י"ד אות א' ב')

עלידי ענוה ושפלות בתכלית זוכין לתורה, עד [יג] שיוכל להאיר בלמוד תורתו בשרשי נשמות ישראל המשרשים בתורה, ועלידי זה יוכל להאיר ולעורר בתשובה אפלו הרחוקים ממנו כמה פרסאות. ואפלו פושעי ישראלף כל זמן שישם ישראל נקרא עליו, אף על פי שחטא ישראל הוא, יכולים להאיר לו אל מקום שהוא הארה משרש נשמתו עלידי התורה, ועלידי זה חוזר בתשובה: (שם אות ג' ה')

כשמאירין ומעוררין הרחוקים בתשובה, עדין הם [יד] רחוקים מהקדשה מאד, ויכול להיות להם מגיעות רבות, וצריך להם יגיעות רבות כדי להפשיט מהם הבגדים הצואים שהלבשו. פי

אלו הבגדים הצואים מפסיקים כמו נהר המפסיק, שאי אפשר להלך דרך אותו הנהר. על-כן אל יבהלוך רעיונך, כשאתה רואה שאתה רוצה להתקרב ובאים עליך מניעות עצומות, פי בהכרח שיהיו לך מניעות רבות ועצומות, פי כלם נמשכין מהבגדים הצואים שנעשו מעוונותיו. וצריכים לסבל יגיעות ומרירות, עד שישליך מעליו הבגדים הצואים. ועל-ידי זה יתבטלו כל המניעות והמסכים המבדילים בינו לבין הקדושה: (שם אות ה')

[מ] לדבר עם חברו במוסר ויראת שמים ולעוררו לתשובה הוא תקון קרי: (שם בסוף)

[מז] צריך לתקן גם כל החטאים שעשה בשוגג, ועל-ידי זה זוכין לשלמות לשון הקדש שהיא בחינת תקון הברית: (לק"א סי' י"ט השמטות בסוף)

[יז] דע, פי תשובה הוא להשיב הדבר למקום שנפל משם, דהינו להשיב ולהחזיר הדבר לשרשו. ושרש כל הדברים היא חכמה, לכן צריך כל אחד לשמור את חכמתו ושכלו משכליות חיצוניות

וּמִמַּחְשְׁבוֹת זָרוֹת, וּמִכָּל שֶׁפֶן מֵהִרְהוּרִים רָעִים. כִּי
 כָּל הַפְּגָמִים וְכָל הַחַטָּאִים וְהָעוֹנוֹת כֻּלָּם בָּאִים
 מִפְּנֵי הַמַּחְשָׁבָה, שְׂאִינוֹ נֹזֵהר לְשִׁמְרָה כְּרֵאוֹי שְׂלֵא
 תֵּצֵא חוּץ מִגְּבוּל הַקִּדְשָׁה. וּכְשֶׁנֹּזֵהר וְשׁוֹמֵר
 הַמַּחְשָׁבָה הַיָּטֵב, שֶׁהִיא הַחֲכָמָה שְׁבִמָּח, זֶהוּ עֹקֵר
 תְּקוּנָו וְתִשׁוּבָתוֹ (עַיֵן דַּעַת כ"ה כ"ו כ"ז): (לִק"א ס" ל"ה אֵת
 א')

[יה] עֹקֵר הַתְּשׁוּבָה תְּלוּי בְּלֵב, הֵינּוּ בַּמַּחְשָׁבָה שְׁבִלְב, שְׂיִתְגַּבֵּר לְבָרַח מִמַּחְשְׁבוֹת רָעוֹת וְלַחֲשֵׁב בְּכָל עֵת
 מַחְשְׁבוֹת טוֹבוֹת. לְשׁוּם אֵל לְבוֹ הַיָּטֵב מֵה יִהְיֶה
 תְּכַלִּיתוֹ וְסוּפוֹ וְכוּ', וְלַחֲשֵׁב עֲצוֹת וְתַחְבּוּלוֹת אֵיךְ
 יִזְכֶּה לָשׁוּב אֶל ה', וְעַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לַתְּשׁוּבָה.
 וְעַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ וּלְהַשִּׁיג אֹרֶיִתָא דְעֵתִיקָא
 סְתִימָאָה, הֵינּוּ סְתִירֵי פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁזֵהוּ עֹקֵר
 שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא: (לִק"א ס" מ"ט אֵת א' ד' ו')

[יט] תְּשִׁירֵי וְנִסְּן הֵם יָמֵי תְּשׁוּבָה בְּיֹתֵר. כִּי בְּנִסְּן
 עֵתִידִין לְגֵאוּל, וְאֵין הַגְּאֻלָּה אֶלָּא עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה:
 (שם ו')

[כ] צָרִיךְ לְהִיּוֹת כְּגִבּוֹר לְרוּחַ אֲרַח, כִּי אִפְלוּ כְּשִׁזְזוּכָה
 לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּלְתַקֵּן מֵה שֶׁקִּלְקַל, עֲדוֹן צָרִיךְ
 לְמַלְאוֹת הָעֲבוּדָה שֶׁהִיא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּזִמְנָה שֶׁהִיא
 נְזוּף לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. עַל־כֵּן צָרִיךְ לְרוּחַ הַיָּטִב,
 לְהַזְדַּרֵּז הַרְבֵּה בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּדֵי שְׂיֻכַּל
 לְמַלְאוֹת חֶסְרוֹן הָעֲבוּדָה שֶׁהִיא יָכוֹל לַעֲבֹד בִּימֵי
 קְלָקוּלוֹ: (שם בסוף)

[כא] כָּל הַמְצׁוּוֹת וְהַעֲבֵרוֹת, עִקְרָן עַל־יְדֵי שְׂמוּצִיאֵין
 מִכַּח אֶל הַפֶּעַל. כִּי עִקַּר שְׂלֵמוֹת הַמְצׁוּהָ הוּא רַק
 כְּשִׂמוּצִיאֵין אוֹתָהּ מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, דְּהֵינּוּ כְּשִׁזְזוּכִין
 לַעֲשׂוֹתָהּ בַּפֶּעַל. וּכְשִׂמוּצִיאַ הַמְצׁוּהָ מִכַּח אֶל
 הַפֶּעַל, הִיא בְּחִינַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם מִמֵּשׁ, וְהִרִי
 הוּא מְקִיִּים אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ. וְכֵן לְהַפְדֵּי, בְּעִבְרָה
 ח"ו, בְּתַחֲלָה הָעִבְרָה בְּכַח שְׂחׁוּשֵׁב לַעֲשׂוֹתָהּ ח"ו,
 וְאַחַר כֵּךְ כְּשִׂמוּצִיאָהּ מִכַּח אֶל הַפֶּעַל וְעוֹשָׂה
 אוֹתָהּ ח"ו, אֲזִי הוּא רָשָׁע גָּמוּר וְחָשׁוּב כְּמַת, וְהִרִי
 מְאֻבָּד עֲצֻמוֹ, מְאֻבָּד עוֹלָם מְלֵא ח"ו. כִּי כָּל
 הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא רַק עַל־יְדֵי בְּחִינַת זֹאת, שְׂיֻצֵא
 מִכַּח אֶל הַפֶּעַל עַל יְדוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַל־כֵּן בְּכָל עִבְרָה

ח"ו פּוֹגְמִין בְּכָל־לַיּוֹת הָעוֹלָמוֹת וּבְכָל־לַיּוֹת הַשָּׁמַיִם
הַקְּדוֹשִׁים רַחֲמָנָא לְצַלְן רַחֲמָנָא לְשׁוֹבְנֵי. וְאִין
תִּקְנָה כִּי אִם בְּתִשׁוּבָה, כִּי עַל יְדֵי תִשׁוּבָה עַל־יְדֵי
שְׁמִת־חַרְטִים עַל הָעֵבֶרָה וְעוֹזְבִין אוֹתָהּ, עַל־יְדֵי
זֶה נִתְתַּקֵּן כָּל הַנֶּ"ל, וְחוֹזֵר וּמוֹצִיא תִקּוּן כָּל
הָעוֹלָמוֹת מִכַּח אֵל הַפְּעַל: (לק"א סי' ס"ו אות ב')

[כב] עַל־יְדֵי תִשׁוּבָה מֵאֲהָבָה אֵין נִשְׁאָר מֵהַחַטָּאִים
שׁוּם רָשָׁם. וְאִזּוּ זֹכָה לְהַתְּפַלֵּל וּלְלַמֵּד בְּשֶׁכַל צַח,
שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחִין דְּגַדְלוֹת, וְאִזּוּ יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל
כְּרָאוּי וּלְלַמֵּד וּלְהַבִּין בְּלֵי עֵינָן. וְזֹכָה לְחַדֵּשׁ מַחוּ
בְּכָל יוֹם וְיוֹם: (לק"א סי' ע"ו)

[כג] צָרִיךְ כָּל אָדָם לְרַאוֹת שְׁמִצְדוֹ לֹא יִהְיֶה עָבוּב
בִּיאַת מְשִׁיחַ, דְּהֵינּוּ שְׂרִירָאָה לְתַקֵּן מַעֲשָׂיו וְלַעֲשׂוֹת
תִּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּדֵּי שֶׁהוּא לֹא יַעֲכַב בְּעוֹנוֹתָיו
בִּיאַת מְשִׁיחַ: (לק"א סי' ע"ט)

[כד] עֵקֶר הַתִּשׁוּבָה תְּלוּיָהּ בַּתּוֹרָה, הֵינּוּ כְּשֶׁלּוֹמֵד
תּוֹרָה וּמִתְיַגַּע בָּהּ עַד שֶׁזּוֹכָה לְהַבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ
דְּבַר וּלְחַדֵּשׁ בָּהּ לְשֵׁם שְׁמַיִם, זֶהוּ תִשׁוּבָה גְּמוּרָה
(עֵין תְּלַמוּד תּוֹרָה אוֹת י'): (לק"א סי' ק"ה)

[כה] אם יזכה שירגיש באמת כאב הטאיו, דהינו כשימול ערלת לבבו עד שירגיש לבבו באמת גדל כאבו, ויצטרע ויתחרט וישוב בתשובה באמת, אזי ירגישו גם כל הלכבות של כל הטפות שנמשכו ממנו, הן בנוי ממש, הן אותם שנמשכו למקום אחר ח"ו, בלם יהיה נמול ערלת לבבם וירגישו היכן הם מטלים, ויהיה נעשה רעש גדול ביניהם ויתעוררו לתשובה בלם: (לק"א סי' קמ"א)

[כז] החלוק שפין מיתה לחיים הוא רק אצל זה האדם הנמשך אחר תאות אכילה ושתיה, ואצלו נפרת המיתה. אבל הצדיק הכובש את יצרו, ואפלו במה שהתר לו הוא אוהו את תאותו בידו, הוא תמיד חי אפלו לאחר מיתה, ואין חלוק אצלו בין מיתה לחיים: (לק"א סי' קמ"ד)

[כח] צריך האדם לחוס על נפשו, למחר לשוב להשם יתברך בילדותו קדם שיזקין, כי אז שומע עדין קול הפרוז של התורה שמכרזת בכל יום וקוראת את האדם שישוב להשם יתברך, שהם

הַמַּחְשְׁבוֹת שֶׁל הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה הַבָּאִים עַל
הָאָדָם בְּכָל פַּעַם. אֲבָל לְאַחַר שְׁזוֹקוֹן קָשָׁה בְּיוֹתֵר
לְהַשִּׁיבּוֹ (וְעַיִן בַּפָּנִים בְּסִימָן ר"ו): (לק"א ס"ו ר"ו)

[כח] יֵשׁ דְּבוּר שֶׁל תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים
וְשׁוּבוּ אֵל ה'". הֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְהִרְבּוֹת בְּדְבוּרִים
מְאֹד, עַד שְׁיִשְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ כַּמִּים לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
שְׁיִזְכֶּה לְתְּשׁוּבָה בְּאַמֶּת. וְזֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי ג' קְוֵי
הָאַמֶּת, שֶׁהֵם: תְּפִלָּה - לְהִתְפַּלֵּל בְּאַמֶּת, וְתוֹרַת
אַמֶּת, וְשִׁדּוּכִים וְזוּוּגִים אֲמִתִּיִּים. וְלִכְּלֹ זֶה זוֹכִין
עַל־יְדֵי הַלֵּל וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל־יְדֵי
לְמוֹד הַלְכוֹת, שֶׁהֵם עֵקֶר שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא:
(לק"ת ס"ב ב' אות ד')

[כט] צָרִיךְ לְדַעַת שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא רְחוּק לְגַמְרֵי
מֵעוֹז, וְאֵין עוֹזן שֶׁיִּקְרָא לוֹ כְּלָל לְפִי דְּקוּתוֹ
וְרוּחְגִּיּוּתוֹ. עַל־כֵּן הָעוֹזן ח"ו, הוּא מִשְׂאוֹי כְּבֵד
מְאֹד מְאֹד לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְשֹׂא
כְּלָל זֹאת הַמִּשְׂאוֹי עַל עֲצֻמוֹ אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד, כִּי
הַמִּשְׂאוֹי שֶׁל עוֹזן קָשָׁה וְכָבֵד יוֹתֵר מִכָּל
הַמִּשְׂאוֹת שֶׁל כָּל מֵינֵי יִסּוּרִים שֶׁבְּעוֹלָם. עַל כֵּן

צריך כל אחד לרחם על עצמו, להשתדל לשוב מעוונותיו, ולבקש מאד מהשם יתברך שיזכה למציא מנהיג שיהיה רחמן אמתי, שיאיר בו דעתו ויוציאו מעוונותיו. כי זה עקר הרחמנות הגדול מכל מיני רחמנות [עין צדיק אות צ"ו ותוכחה י"ז]: (לק"ת סי' ז' אות ג')

[ל] עקר התשובה השלמה היא, כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה קדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים. וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועבשו פונה ערף מהם וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה, זהו עקר התשובה השלמה ורק זה נקרא תשובה: (לק"ת סי' מ"ט)

[לא] עקר התשובה על-ידי בושה, כי צריך להתבייש מאד מאד מלפניו יתברך (עין בושה אות ד'). וזה זוכין על-ידי שרואין את עצמו עם הצדיק האמת (עין צדיק ק"ח): (לק"ת סי' ע"ב)

[לב] מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל באמירת תהלים, כי תהלים מסגל לתשובה. כי יש מניעות

רבות מאד מלעשות תשובה. כי יש אחד שאין
 לו התעוררות כלל לתשובה, ואפלו מי
 שמתעורר לעשות תשובה יש כמה מניעות
 לזה, כי יש כמה שישער התשובה סגור בפניהם,
 ויש שאינו יודע להגיע אל השער השיך לו,
 שדרך שם דיקא צריך לשוב להשם יתברך,
 וכיוצא בזה שארי מניעות המונעים את האדם
 מן התשובה, עד שיכול ח"ו לבלות ימיו ולמות
 בלא תשובה ח"ו. ועל כל זה מסגל אמירת
 תהלים, שאפלו אם אין לו שום התעוררות
 לתשובה, על-ידי תהלים יזכה להתעורר
 לתשובה. כי כל אדם ואדם כפי מה שהוא,
 יכול למצא את עצמו בתוך אמירת תהלים, ועל-
 ידי זה יזכה להתעורר ולעשות תשובה, ולבוא
 לשער של תשובה השיך לנשמתו, ולפתח
 השער עד שיזכה לתשובה שלמה. ועל-ידי זה
 ישוב השם יתברך אליו וירחמהו, אשרי לו. על-
 פן בימי אלול ועשרת ימי תשובה עוסקין כל
 ישראל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים

מִסָּגֵל לְתִשׁוּבָה. אֲבָל צְרִיכִין לַעֲסֹק גַם בְּכָל הַשָּׁנָה
כִּלְכֵּל בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים בְּכֹנֶנָה, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְתִשׁוּבָה
כַּנִּ"ל: (לק"ת סי' ע"ג)

[לג] עַל כָּל עֵבְרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם מוֹעִיל תִּשׁוּבָה, וְאַפְלוּ עַל
הָעוֹזֵן הַחֲמוּר שֶׁבְּתוֹרָה, שֶׁהוּא מִי שֶׁהוֹצִיא זֶרַע
לְבַטְלָה בְּמִזֵּיד ח"ו, אוֹ כֹּל מִינֵי פְּגָם הַבְּרִית
הַחֲמוּרִים ח"ו, עַל הַכֹּל מוֹעִיל תִּשׁוּבָה. וְאִין כּוֹנֵת
הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ כְּפִשׁוּטוֹ. כִּי בְּאַמַּת אֵין לָךְ דְּבַר
שֶׁעוֹמֵד בְּפָנֵי הַתִּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל. וְכִבֵּר
מִבָּאָר, שֶׁעֵקֶר הַתִּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת
כִּי אִם עַל-יְדֵי צְדִיקֵי אַמַּת, וְעַל יְדֵם יִתְקַן הַכֹּל:
(שיחות הר"ן סי' ע"א)

תמימות

[לד] עֵקֶר קִבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם הוּא עַל-יְדֵי
שְׁמִשְׁלִיכִין וּמְבַטְלִין כָּל הַחֲכָמוֹת, רַק לִילָךְ
בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת. כִּי רַק הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
הִיא הַחֲכָמָה הָאַמִּתִּית, וְשָׂאָר כָּל הַחֲכָמוֹת הֵם
בְּטָלִים אֶצְלָה: (לק"א סי' קכ"ג)

(ב) צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַחֲכָמוֹת וּלְעַבֵּד אֶת
הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ בְּפִשְׁיטוֹת וּבְתַמִּימוֹת. כִּי צָרִיךְ שְׂיִהְיוּ
מַעֲשָׂיו מְרַבִּים מִחֲכָמָתוֹ, כִּי לֹא הַמְדַרֵּשׁ הוּא
הַעֲקָר אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה, לֹא מַבְעִיא חֲכָמוֹת שֶׁל
סֵתֶם בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם בְּאֵמֶת שְׁטוֹת וּכְסִילוֹת,
בּוֹדְאֵי צָרִיכִין לְהַשְׁלִיכֶם לְגַמְרֵי, אֲלֵא אֶפְלוּ
חֲכָמוֹת גְּמוּרוֹת, אֶפְלוּ מִי שְׂיִישׁ לוֹ מִחַ גְּדוֹל
בְּאֵמֶת, כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְאִיזָה עֲבוּדָה, הוּא צָרִיךְ
לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַחֲכָמוֹת וּלְעַסֵּק בְּעֲבוּדָתוֹ יִתְפַּרֵּךְ
בְּפִשְׁיטוֹת וּבְתַמִּימוֹת. וְצָרִיךְ אֶפְלוּ לְהִתְנַהֵג
וּלְעַשׂוֹת דְּבָרִים שֶׁנִּרְאֶה כְּמִשְׁגָּע בְּשִׁבִיל עֲבוּדַת
ה', כִּי צָרִיכִין לַפְעָמִים לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים הַנִּרְאִין
כְּשֶׁגִּעוֹן כְּדֵי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְפַּרֵּךְ. כִּי צָרִיכִין
לְהִתְנַלְּגַל בְּכָל מִינֵי רֶפֶשׁ וְטִיט בְּשִׁבִיל עֲבוּדַת ה'
וּמְצוּוֹתָיו יִתְפַּרֵּךְ, וְלֹא דוֹקָא בְּשִׁבִיל מְצוּהַ מִפְּשֵׁ,
אֲלֵא כָּל דְּבַר שְׂיִישׁ בּוֹ רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ נִקְרָא
מְצוּהַ. וְצָרִיךְ לְגַלְגַּל עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי רֶפֶשׁ וְטִיט,
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אִיזָה רְצוֹן וּנְחַת לְהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ.
וּכְשֶׁאֲהַבְתוּ חֻזְקָה כָּל כֶּף לְהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, אִזֵּי הוּא

בְּחִינַת בֵּן יָקוֹר, וְחָבִיב מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ חוֹמֵל עָלָיו וּמְנִיחוֹ לְחַפְּשׁ בְּגִזְיָא דְּמַלְכָּא
 הַגְּנוּזִים וְצַפּוּנִים בְּיוֹתֵר, עַד שְׁזוּכָה שְׂיִתְגַּלֶּה לוֹ
 הַהֲשָׁגָה שֶׁל צַדִּיק וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ וְכוּ', וְזוּכָה
 לְסַתְּרֵי תוֹרָה, וּלְהַעֲלוֹת הַמְּשַׁפֵּט שֶׁנֶּפֶל עַד
 הַתְּהוֹם וּלְתַקְנּוֹ: (לק"ת סי' ה' אות ט"ו)

[ג] כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחֵר שְׂכָלוֹ וְחֲכָמְתוֹ, יוֹכֵל לִפְלֹ
 בְּטַעוּתִים וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים, וּלְבֹא לְיַדֵּי רָעוֹת
 גְּדוֹלוֹת ח"ו, כְּאֲשֶׁר כָּבַר רַבִּים נִכְשְׁלוּ וְנִפְּלוּ מְאֹד
 עַל־יַדֵּי חֲכָמָתָם, וְחָטְאוּ וְהִחַטִּיאוּ אֶת הַרַבִּים
 רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהַכֵּל הָיָה עַל־יַדֵּי חֲכָמָתָם הַרָעָה. בִּי
 עֵקֶר הַיְהוּדוּת הוּא לֵילֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת בְּלִי
 שׁוּם חֲכָמוֹת, וּלְהַסְתַּכֵּל בְּכָל דְּבַר שְׁעוֹשֶׂה שְׂיִהְיֶה
 שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּלְבִלִּי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד
 עֲצָמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲשֶׂה,
 וְאִם לֹא - לֹא. וְאִזּוּ בְּוַדַּאי לֹא יִכְּשַׁל לְעוֹלָם: (לק"ת
 סי' י"ב)

[ד] כָּבַר מְבֹאָר, שְׁעֵקֶר הָעֲבוּדָה הוּא תַמִּימוֹת
 וּפְשִׁיטוֹת בְּלִי חֲכָמוֹת. גַּם אִין צְרִיכִין לְחַקֵּר

הַרְבֵּה בַּעֲבוּדָתוֹ וְלִרְדֹף אַחַר חַמְרוֹת יִתְרוֹת. כִּי כָל זֶה הֵם בְּלִבּוֹלִים וְדַמְיוֹנֹת מֵהַפֶּעַל דָּבָר לְבַטְלוֹ מֵעֲבוּדָתוֹ, וְאִין הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא [בֹּא בְּמַרוֹנֵיָא עִם בְּרִיּוֹתָיו] וְכוּ', וְכִמּוֹ שְׁאֲמָרוּ רַז"ל: "לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרַת". וְכֹל אֵלּוֹ הַחֲכָמוֹת, דְּהֵינּוּ מֵה שְׁחוֹשְׁבִין יוֹתֵר מִדְּאִי בַּעֲבוּדָתוֹ (שְׁקוֹרִין אֵיפְעַר מִרַאכְמִין), הֵם מְפִילִין אֶת הָאָדָם מְאֹד מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְּבַרְךָ. וְהַחֲכָמָה הַגְּדוֹלָה שְׁבָכַל הַחֲכָמוֹת לְבָלִי לְהִיּוֹת חָכֶם כָּלָל, רַק לְהִיּוֹת תָּם וְיֹשֵׁר בְּפִשְׁטוּת: (לק"ת סי' מ"ד)

[ה] הַחֲכָמוֹת מְזִיקִים מְאֹד לְהָאָדָם, וְהַחֲכָמִים נִלְפָּדִין בְּחֲכָמָתָן שֶׁל עֲצָמָן. וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מְאֹד מִכָּל מִינֵי חֲכָמוֹת שֵׁישׁ לְקֶצֶת אַנְשִׁים שֶׁהֵם חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם, וְנִדְמָה לָהֶם שֶׁהֵם יוֹדְעִים חֲכָמוֹת גְּדוֹלוֹת בַּעֲבוּדַת ה'. כִּי כָּל אֵלּוֹ הַחֲכָמוֹת הֵם שְׁטוּתִים גְּדוֹלִים, כִּי אִין צְרִיכִין אֵלּוֹ הַחֲכָמוֹת כָּלָל לְעֲבוּדַת הַבּוֹרָא יִתְּבַרְךָ. כִּי הָעֶקֶר הוּא רַק תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וְאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהֵשֵׁם יִתְּבַרְךָ וְכַבְּדִיקוֹ אָמֵת. אַף עַל פִּי שֶׁגַּם בְּהִתְמַיְמוֹת צְרִיכִין

לְזַהַר לְבְלִי לְהִיּוֹת שׁוֹטֵה, אֶף עַל פִּי בֵּן חֲכָמוֹת אֵין
צְרִיכִין כָּלֵל. וַיְכוּלִין לָבוֹא לְשִׁמְחָה גְדוֹלָה עַל־יַדֵּי
תְּמִימוֹת וַאֲמוּנָה בְּפִשִּׁיטוֹת גַּמּוּר: (שם)

[1] זֶה עֵקֶר הַחֲכָמָה, שְׁיִשְׁפִּיל שְׂרָחוֹק מִמֶּנּוּ הַחֲכָמָה:
(לק"ת סי' פ"ג)

[1] צְרִיךְ לְזַהַר לְקַיֵּם הָעֲבוֹדוֹת הַפְּשׁוּטוֹת וְהַמְּנַהֲגִים
הַקְּדוּשִׁים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כַּגּוֹן לֹמֵר זְמִירוֹת בְּשַׁבָּת
וּבְמוֹצָאֵי שַׁבָּת וּכְיוֹצֵא בָּזֶה. וְטוֹב מְאֹד מִי שְׁיִכּוּל
לֹמֵר תְּחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת הַרְּבִה, כַּגּוֹן הַתְּחִנּוֹת
שֶׁבְתוֹךְ הַסְּדוּרִים הַגְּדוֹלִים וּכְיוֹצֵא, וְלֹא כְּמוֹ
הַחֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם הַמְּתְלוֹצְצִים מִזֶּה. כִּי בְּאֶמֶת
עֵקֶר הַיְהִדוּת הִיא פְּשִׁיטוֹת וְתְּמִימוֹת בְּלִי שׁוֹם
חֲכָמוֹת כָּלֵל: (שיחות הר"ן סי' קנ"ה)

חֲזַק חֲזַק וְנִתְחַזַּק

כְּרוּךְ הַנּוֹתֵן לַיָּעַף כַּח וּלְאֵין אוֹנִים עֲצָמָה יִרְבֶּה
תָּם וְנִשְׁלָם שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם

מפתחות

לקוטי עצות לפי תורות של לקוטי מוהר"ן

ליקוטי מוהר"ן קמא

תורה א': גאווה היתה, התחזקות ב, ראש חדש א, ספירה ושבעות א, פורים א, צדיק מוֹיז, שמחה ד, תפילה כב

תורה י"א: ברית רת, גאווה מוֹיז, דבור ב, כבוד ג, ממון ופרנסה ד, תלמוד תורה י"א

תורה י"ב: מחלקת ומריבה ז, צדיק יח, תלמוד תורה יבטו, תשובה יא

תורה י"ג: התחזקות ג, ממון ופרנסה ה"ו, צדיק יט"כ, צדקה ג, תלמוד תורה כא

תורה י"ד: ברית ט, גאווה יב"ד, יראה ועבודה ג, כבוד ד"ה, חנוכה א, רפואה ה, שלום א"ב, תלמוד תורה מוֹיז, תפילה כגיכה, תשובה יבטו

תורה ט"ו: דעת א, התבודדות א, יראה ועבודה ד, תלמוד תורה יח"כ, תפילה כ"כט

תורה ט"ז: תלמוד תורה כב

תורה י"ז: אכילה א"ב, התחזקות ד, יראה ועבודה ה, צדיק כ"כ, צדקה ד"ו

תורה י"ח: אמת ואמונה ח"ט, כעס א"ב, כבוד ו"ו, צדיק כט"ל

תורה י"ט: אכילה ג, ברית ו"ו, דבור ג,

תורה א': תלמוד תורה א"ה, תפילה א תורה ב': ברית א"ב, צדיק א, צדקה א, תלמוד תורה ו, תפילה ב"ז

תורה ג': נגינה א"ד, תלמוד תורה ז

תורה ד': גאווה א"ג, דבור א, השגות א"ב, ודוי דברים א"ד, ממון ופרנסה א, מחשבות א, סבלנות א, עינים א, צדיק ב"ז, צדקה ב, שמחה א, תפילה ת, תשובה א"ב

תורה ה': ברית ג, יראה ועבודה א"ב, מחלקת ומריבה א, ראש השנה א, צדיק ת, שמחה ב"ג, תפילה מוֹיז

תורה ו': גאווה ד, התחזקות א, השגות ג, כבוד א"ב, מחלקת ומריבה ב"ג, תשובה ג"ו

תורה ז': אמת ואמונה א"ה, א"י א"ב, ברית ד"ה, זכרון א, ממון ופרנסה ב, עצה א"ב, עינים ב, צדיק ט"ז, ציצית א, רפואה א, תפילה יב"ג

תורה ח': אנהא א, מחלקת ומריבה ד"ו, צדיק יא"ד, ציצית ב, תלמוד תורה ח"ט, תפילה יד

תורה ט': אמת ואמונה ו"ו, חיתון א, ממון ופרנסה ג, צדיק טו, תפילה ט"ו

לקוטי

מפתחות

עצות

תקלא

יראה ועבודה ו, שבת א, צדיק לאילב,
קדשה וקדוש ה' א, תשובה טז
תורה כ': א"י גזו, ברית יחכב, מחלקת
ומריבה ח, פסח ג, צדיק לגילד, תלמוד
תורה כגיכה, תפילה לילב

תורה כ"א: דעת כיד, התבודדות ב,
אלול ב, סכות איב, קדשה וקדוש ה' ב,
תלמוד תורה כריכו

תורה כ"ב: אמת ואמונה ייא, בושה
א, גאוה טו, התחזקות ה, מלטול א,
יראה ועבודה ז, מחלקת ומריבה ט,
עזות איד, צדיק לה, שמחה היו, שלום
ג, תלמוד תורה כח, תפילה לג, תוכחה
איב

תורה כ"ג: אמת ואמונה יביג, ברית
כאיכב, ממון ופרנסה זטו, מחלקת
ומריבה י, צדיק לו, שמחה ז

תורה כ"ד: אמת ואמונה יד, דעת טו,
השגות ד, שמחה חיא

תורה כ"ה: דעת טזיו, התחזקות רט,
צדקה ז

תורה כ"ו: תפילה לד

תורה כ"ז: ברית כג, סט, מחשבות ב,
נגינה ה, סבלנות ב, שלום דיה

תורה כ"ח: אמת ואמונה טו, הכנסת
אורחים א, מחלקת ומריבה יאיב,
תלמוד תורה כטיל

תורה כ"ט: ברית כדכט, בגדים איב,
דעת יחייט, דבור ד, ממון ופרנסה טז
י, צדקה חי, רפואה ב

תורה ל': השגות היה, חקירות א, ממון
ופרנסה יח, שלש רגלים איב, נגינה ו,
עזות ה, צדיק לזלט, צדקה יאיב,
תלמוד תורה לא, תפילה להלו, תוכחה
גיד

תורה ל"א: אמת ואמונה טזיח, ברית
לילד, התבודדות ג, מלטול ב, שבת כי
ג, צדיק מ, צדקה יגיד, רצון וכיסופין
איד, תלמוד תורה לביג

תורה ל"ב: חיתון ב

תורה ל"ג: דעת כיכד, התחזקות ייא,
סכות ה, סבלנות ג, צדיק מא, שלום ו,
תלמוד תורה לד

תורה ל"ד: דבור ה, התבודדות ד,
צדיק מבימג, תפילה לו, תוכחה ה

תורה ל"ה: אמת ואמונה יט, דעת כהי
לב, חקירות ביז, ממון ופרנסה יפיכב,
מחשבות ג, ראש השנה ב, צדיק מד,
תלמוד תורה לה, תפלין א, תשובה יז

תורה ל"ו: ברית להימ, דעת לג, צדיק
מה

תורה ל"ז: זכרון ב, כבוד חיט, ממון
ופרנסה כגיכד, מחלקת ומריבה יג,
צדקה טריט, תלמוד תורה לו, תענית א

תורה ל"ח: בושה ביג, דבור ריז,
התבודדות ה, שבת ד, תלמוד תורה
לזילח, תפלין ביג

תורה ל"ט: אכילה דיה, ברית מאזמב,
בנים דיה

תורה מ': אמת ואמונה כ, מלטול גיד,

עיצות

מפתחות

לקויטי

תקלב

שמחה יג'טו, תלמוד תורה מזמא,
תפלין ה

תורה נ"ה: א"י ייב, דעת לחלמ,
חקירות ו, עינים ת, תפילה נינו

תורה נ"ו: דעת מימג, התחזקות יב"ג,
כעס ג"ד, ממון ופרנסה ל"לב, מחלקת
ומריבה טר"טו, מקוה א"ב, ספירה
ושבועות ד, רפואה ג"ד, תלמוד תורה
מבימד, תוכחה זח

תורה נ"ז: כעס היו, מחלקת ומריבה יז,
שבת היו, צדיק נינב, צדקה יט, רפואה
ו, שלום ז, תענית דיה

תורה נ"ח: ברית מז, גאווה מז, דעת
מדימה, דבור יב, שבת ח"ט, צדיק נג

תורה נ"ט: כעס ח"ט, שבת י, תוכחה
ט"ד

תורה ס': אכילה ת, ברית מוח"נא,
בטחון א"ד, יראה ועבודה זיב, ראש
השנה ד

תורה ס"א: מלטול ה, כבוד ייב,
ליצנות א"ב, מחלקת ומריבה יח"כא,
ראש השנה ה, עצה ג, צדיק נד"נה,
תלמוד תורה מה"טו

תורה ס"ב: אמת ואמונה כח"ל, אכילה
ט"י, דבור יג, חקירות ז, יראה ועבודה
יג, צדיק נו, שלום ח"ט, תלמוד תורה
מח, תפילה נז, תענית ו

תורה ס"ג: דבור יד, השגות י, חקירות
ת, צדיק נז

תורה ס"ד: חקירות ט"א, מחלקת

תלמוד תורה לט

תורה מ"א: פדיון ב, צדיק מז, שמחה
יב

תורה מ"ב: בגדים ג, ראש השנה ג,
נגינה ז, צדיק מח"מט

תורה מ"ג: ברית מג, דבור ח

תורה מ"ד: א"י ז, מחלקת ומריבה יד,
צדקה ית, תפילה לח"מא

תורה מ"ה: תפילה מב

תורה מ"ו: זכרון ג, תפילה מג

תורה מ"ז: אמת ואמונה כא, אכילה ר
ז, ממון ופרנסה כה"כו, תפלין ד, תענית
ב

תורה מ"ח: א"י ח"ט, בנים א"ג, דבור
ט, סכות ג"ד, תפילה מדי"טו

תורה מ"ט: השגות ט, חקירות ה,
חיתון ג, מחשבות ד"ו, פסח א, ציצית
ג"ד, תפילה מז, תשובה יח"כ

תורה נ': ברית מדי"טו, תפילה מח"מט,
תענית ג

תורה נ"א: אמת ואמונה כב"כו, עינים
ג

תורה נ"ב: התבודדות ו"ז

תורה נ"ג: בנים ד, דעת לד"לה,
תוכחה ו

תורה נ"ד: בנים זח, דעת ל"לז, דבור
י"א, התבודדות ת, זכרון דיה, ממון
ופרנסה כז"כט, חצות א, חנוכה ב,
נגינה ת, עינים ג"ז, צדקה יז, ציצית ה,

לקוטי

מפתחות

עצות

תקלוג

תורה פ': קדשה וקדוש ה' גיד, שלום
י, תפילה סה"סו
תורה פ"א: צדיק סט
תורה פ"ב: מחלקת ומריבה כה
תורה פ"ג: ברית נג, צדקה כד
תורה פ"ח: צדיק ע
תורה צ"א: אמת ואמונה לב
תורה צ"ה: כבוד כב
תורה צ"ז: תפילה סז
תורה ק"ח: תלמוד תורה נב, תשובה
כד
תורה ק"ח: אנחה ב, התבודדות ט
תורה ק"ט: אנחה גיד
תורה קמ"ו: מניעות ד
תורה קמ"ז: צדקה כה
תורה קי"ח: תלמוד תורה נג
תורה קי"ט: שבת יג, צדקה כו
תורה ק"כ: צדיק עא
תורה קכ"א: תלמוד תורה נד
תורה קכ"ב: אמת ואמונה לג
תורה קכ"ג: צדיק עב
תורה קכ"ד: התבודדות י
תורה קכ"ז: בנדים ד
תורה קכ"ט: א"י יג, צדיק עג
תורה ק"ל: גאווה כא
תורה קל"א: כבוד כג

ומריבה כב, נגינה ט
תורה ס"ה: השגות יא, סבלנות ד"ה,
צדיק נת, שמחה טז, תפילה נח
תורה ס"ו: כעס י"א, מחשבות ז,
מניעות אזג, שבת יא, צדיק נמ"סא,
תפילה נמ"ס, תשובה כא
תורה ס"ז: אכילה יא, יראה ועבודה יד,
כבוד יג"כ, מחלקת ומריבה כג, צדיק
סב, צדקה כ"כא, תפילה סא"סב
תורה ס"ח: ממון ופרנסה לג
תורה ס"ט: ברית נב, ממון ופרנסה לד
מב, צדקה כב
תורה ע': גאווה יז, צדיק סג"סה, צדקה
כג
תורה ע"א: כבוד כא, צדיק סר"סו
תורה ע"ב: התחזקות יד"ט, מחשבות
ח"ט
תורה ע"ג: תפילה סג
תורה ע"ד: התחזקות כ, סכות יב,
תלמוד תורה מט"ג, תשובה כב
תורה ע"ה: דבור טר"ז, מחלקת ומריבה
כד, תפילה סד
תורה ע"ו: צדיק סח
תורה ע"ז: אמת ואמונה לא
תורה ע"ח: דבור יח"ט, התחזקות כא,
תלמוד תורה נא
תורה ע"ט: גאווה יח"כ, ממון ופרנסה
מג, שבת יב, תשובה כג

עיצות

מפתחות

לקויטי

תקלד

תורה קפ"א: צדיק פא
תורה קפ"ב: ספירה ושבעות ב
תורה קפ"ד: תוכחה טו
תורה קפ"ה: יראה ועבודה יח, מניעות
ה
תורה קפ"ו: צדיק עט
תורה קפ"ז: א"י מז
תורה קפ"ח: צדיק פ
תורה קפ"ט: שמחה כג
תורה קצ"ב: צדיק פב, תלמוד
תורה נו
תורה קצ"ג: קדשה וקדוש ה' ה
תורה קצ"ד: כבוד כד
תורה קצ"ה: סבלנות ח
תורה קצ"ט: תלמוד תורה נו
תורה ר"א: פסח ד, צדקה כו
תורה ר"ב: כבוד כה
תורה ר"ד: צדקה כח
תורה ר"ו: תשובה כז
תורה ר"ז: דבור כ
תורה ר"ח: צדיק פד, פה
תורה ר"ט: הכנסת אורחים ב, תפילה
סט
תורה ר"י: ממון ופרנסה מד
תורה רי"א: ראש השנה ו, צדיק פו
תורה רי"ב: צדיק פז, תפילה ע
תורה רט"ז: תפילה עא

תורה קל"ד: תלמוד תורה נה
תורה קל"ה: גאון כביכג, שלש רגלים
גיה, צדיק עד"עו
תורה קל"ו: מחלקת ומריבה כו
תורה ק"מ: צדיק צב
תורה קמ"א: אלול ג, תשובה כה
תורה קמ"ב: רצון וכיסופין ה
תורה קמ"ג: עצה ד, צדיק צג
תורה קמ"ד: צדיק צג, תשובה כו
תורה קמ"ה: מחלקת ומריבה כו
תורה קמ"ז: סבלנות ו
תורה קמ"ט: חצות ביג, פדיון ג
תורה קנ"א: בנים ט
תורה קנ"ה: אמת ואמונה לד"ל, א"י
יד"טו, כעס יב, סבלנות ז, שמחה יז
תורה קפ"ב: גאון כד
תורה קפ"ה: סבלנות ו
תורה קפ"ו: צדיק עז
תורה קפ"ח: גאון כה
תורה קפ"ט: ברית נד, שמחה יח"ט
תורה קע"ב: רצון וכיסופין ו
תורה קע"ד: תפילה סח
תורה קע"ה: שמחה כ
תורה קע"ו: צדיק עח
תורה קע"ח: ודוי דברים ה, שמחה
כא"כב
תורה קע"ט: יום כפור א, תענית ד"ט

לקוטי

מפתחות

עצות

תקלה

תורה רנ"ט: התבודדות יא
תורה ר"ם: קדושה וקידוש ה' וזו
תורה רכ"א: התחזקות כה
תורה רכ"ב: תלמוד תורה נח
תורה רכ"ג: אכילה יג, רפואה ז
תורה רכ"ד: צדקה לב
תורה רכ"ו: ספירה ושבעות ה, סוכות
ה"ז
תורה רכ"ח: יראה ועבודה מז
תורה רכ"ע: תפילה עד
תורה רע"א: סבלנות ז
תורה ער"ב: יראה ועבודה מז
תורה ער"ה: יראה ועבודה יז
תורה רע"ו: שבת יד
תורה רע"ז: מחלקת ומריבה לאילג,
שבת טרמז
תורה רע"ט: תלמוד תורה נט, תפילה
עה
תורה רפ"ב: ממון ופרנסה מהימז
תורה רפ"א: תלמוד תורה ס
תורה רפ"ב: התחזקות כרכו, תלמוד
תורה סד, תפילה ערעז, תוכחה מז
תורה רפ"ד: תלמוד תורה סא
תורה רפ"ו: תלמוד תורה סג

תורה רכ"א: צדקה כמ"ל
תורה רכ"ב: התחזקות כב
תורה רכ"ד: צדיק פח
תורה רכ"ה: צדקה לד
תורה רל"א: תפילה עב
תורה רל"ב: תפילה עג
תורה רל"ג: מחשבות י"א
תורה רל"ד: א"י יז, מחשבות יב, צדיק
פמ
תורה רל"ה: שלש רגלים ו
תורה רל"ז: כבוד כו
תורה רל"ז: נגינה י
תורה רל"ט: מחלקת ומריבה כח
תורה ר"מ: צדיק צ
תורה רמ"ב: מחשבות יג"ד, צדקה לא
תורה רמ"ד: התחזקות כג
תורה רמ"ו: התחזקות כד
תורה רמ"ז: בין המצרים ב
תורה רמ"ח: צדיק צא
תורה ר"נ: סבלנות ט
תורה רנ"א: אמת ואמונה לז"ח,
מחלקת ומריבה כט
תורה רנ"ז: אכילה יב
תורה רנ"ח: מחלקת ומריבה ל

ליקוטי תנינא

תורה י': דעת מהימט, שמחה כו	השמטה ח"ב: מניעות ו
תורה י"א: התבודדות יב	תורה א': אכילה יד, ברית נהיגו, דבור
תורה י"ב: התחזקות ל, תמימות ג	כא, יראה ועבודה יט"כא, כבוד כו,
תורה י"ג: סבלנות י	מומן ופרנסה מח, שלש רגלים ז, ראש
תורה ט"ו: צדיק קא"קב, צדקה מ	השנה זח, תפילה עח"פ
תורה ט"ז: אכילה יט	תורה ב': אמת ואמונה לט"מ, בנים יי
תורה י"ז: שבת יח"ט, שלום יא	יא, דעת מו, דבור כב, חיתון ד, שבת
תורה י"ח: כבוד ל	יו, חנוכה ג, צדקה לז, תלמוד תורה
תורה י"ט: חקירות יד	סה"סו, תפילה פא"פב, תשובה כח
תורה כ"ב: גאווה כח	תורה ג': פדיון א, רפואה ח
תורה כ"ג: שמחה לא	תורה ד': בנים יב, חקירות יב"יג, יראה
תורה כ"ד: שמחה ל	ועבודה ככ"כה, שלש רגלים ח, צדקה
תורה כ"ה: התבודדות יג"ד	לה"לט, רפואה ט
תורה ל"ב: ברית סג"סה	תורה ה': אמת ואמונה מא"מג, אכילה
תורה ל"ד: שמחה לג	טו, ברית נז"ס, גאווה כו, התחזקות כח,
תורה ל"ה: תלמוד תורה עג	השנות יב, כבוד כח, מחשבות טו,
תורה ל"ז: תלמוד תורה עד	פסח ב, ראש השנה ט, יום כפור ב,
תורה ל"ז: יראה ועבודה ל"לא	סכות יג, עצה ה, צדיק צה, רפואה י,
תורה ל"ט: צדיק קיב	שמחה כד"כו, תפלין ו, תענית י,
תורה מ"א: תלמוד תורה עז	תמימות ב
תורה מ"ד: אמת ואמונה מהימו,	תורה ז': אכילה טז, גאווה כז, דעת מז,
תמימות ד"ה	התחזקות כט, יראה ועבודה כו"כט,
תורה מ"ו: מניעות זט	מומן ופרנסה מט, כבוד כט, יום כפור
תורה מ"ח: התחזקות לא"לה, שמחה	ג, חנוכה ד, צדיק צרצז, רצון וכיסופין
כח"כט	ז, תוכחה זי"ט, תשובה כט
	תורה ח': אמת ואמונה מד, אכילה יז
	ית, ברית סא"סב, ראש השנה י, צדיק
	צח"צט, תפילה פגי"פד, תוכחה כ
	תורה ט': צדיק ק

לקוטי

מפתחות

עצות

תקלו

תורה ע"ו: מלטול ו	תורה מ"ט: התחזקות לרלו, תשובה ל
תורה ע"ז: אכילה ככב	תורה נ': מחשבות מז
תורה ע"ח: התחזקות מא"מג, צדיק קיא	תורה נ"א: התחזקות לת, תפילה פה
תורה פ': כבוד לגילד	תורה נ"ב: חקירות טו, צדיק קג
תורה פ"א: בנים יג, ממון ופרנסה נא, שמחה לד	תורה נ"ג: מחשבות יז
תורה פ"ב: גאווה לב, מחשבות יח, אלול ד	תורה נ"ד: יראה ועבודה לב
תורה פ"ג: ברית סו, שבת כ, צדיק קיג, תמימות ו	תורה נ"ה: יראה ועבודה לג
תורה פ"ד: תפילה פזיפה	תורה נ"ו: מלטול ז, מניעות י
תורה פ"ה: בין המצרים א	תורה נ"ח: צדיק קד
תורה פ"ז: ברית סז, חיתון ה, אלול א	תורה ס': מחלקת ומריבה לד, תלמוד תורה סוסח
תורה פ"ח: אכילה כגיכה	תורה ס"א: דעת נ"נא
תורה פ"ט: חיתון ו	תורה ס"ה: צדקה מא
תורה צ': חיתון ז	תורה ס"ו: יום כפור ד, צדיק קה
תורה צ"א: צדיק קידקמו	תורה ס"ז: חזות דיה, שבת כא, סכות י, עינים ט, צדיק קריקו
תורה צ"ב: ברית סח	תורה ס"ח: התחזקות מ
תורה ק"ג: תפילה פו	תורה ע"א: א"י יחייט, כבוד לאילב, מחלקת ומריבה לה, צדקה מב, תלמוד תורה עב
תורה ק"ד: תמימות ז	תורה ע"ב: בושה ד, גאווה כמ"לא, דעת נב, עינים י, צדיק קח"קמ, תשובה לא
תורה ק"ה: תלמוד תורה עה	תורה ע"ג: ספירה ושבעות ג, תשובה לב
תורה ק"ט: א"י כ, ברית ע	תורה ע"ד: פורים ב
תורה קי"א: תפילה פט	תורה ע"ה: עינים יא, צדיק קי
תורה קי"ב: התחזקות מד	
תורה קי"ז: התחזקות לט	
תורה קכ"ג: מקוה ג	

פְּדִיּוֹן

יניח ידיו על המעות ויאמר:

מֵעוֹת, וְאֵת הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם, צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ, צֶדֶק מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא, דִּינָא דְמַלְכוּתָא דִּינָא. שְׁרֵשׁ הַדִּינִים בִּינָה, אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה, אֵין תְּדִין נִמְתַּק אֵלָא בְּשִׁרְשׁוֹ. שְׁלֵשָׁה יָדַים בְּבִינָה: יַד הַגְּדוּלָּה, יַד הַחֲזָקָה, יַד הַרְמָה. שְׁלֵשׁ פְּעָמִים יַד גַּיְמַטְרִיא שֵׁם שֶׁל מ"ב. מ"ב שְׁבִיבְצִירָה: שֵׁם שֶׁל אָנָּא בְּכַח. מ"ב שְׁבִבְרִיאָה: שְׁנֵי פְּעָמִים אַקוּ"ק. מ"ב שְׁבִבְאַצִּילוֹת: הַוְוִ"ה (פְּשׁוּט), בְּמַלְוֹאוֹ, וּמְלוֹי דְמַלְוִי:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׂיִמְתְּקוּ הַדִּינִים וְהַגְּבוּרוֹת הַקְּשׁוֹת מֵעַל (פְּלוּנִי בֶן פְּלוּנִית) עַל־יְדֵי פְּלֵא עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא הַסְּדִים גְּדוּלִים וְרַחֲמִים גְּמוּוֹרִים וּפְשׁוּטִים שְׂאִין בּוֹ תַעֲרֹבֶת דִּין כְּלָל, אָמֵן:

פְּדִיּוֹן הוּא הַמְתַּקַּת הַדִּינִים וְהוּא מוֹשִׁיעַ מִכָּל הַצָּרוֹת, כִּי עֲקֵר הַרְפֹּאֶה עַל־יְדֵי פְּדִיּוֹן דְּקוּא, כִּי "וְרַפֵּא וְרַפֵּא" (עִם שְׁתֵּי הַתְּבוּת) מְסַפֵּר "פְּדִיּוֹן נְפֶשׁ". (לְקַרְיַם ה"ב, ג)

גַּנְחַנְחָמוֹ מֵאוֹמְרוֹ

סֵפֶר

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

הוא תקון הברית (פמבאר בלקומי מוהר"ן
ח"א כט אות ד). והוא תקון למקרה לילה
חס ושלום, לומר אלו העשרה מזמורי
תהלים באותו היום שנקרה לו. הוציאו
מהעולם אל הגלוי, אדוננו מורנו ורפנו
הקדוש צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור
חכמה, רפנו נחמן בן פינא בן שמחה,
גַּנְחַנְחָמוֹ מֵאוֹמְרוֹ זְכַר צְדִיק וְקְדוּשׁ
לְבָרְכָהּ, זכותו יגן עלינו אמן:

הַבְּטַחַת רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה

וְאָמַר שְׁנַם כִּי יִמְלֵאוּ יָמָיו, אֲזִי אַחֲרֵי הַסְתַּלְקוֹתָיו מִי שְׂיָבוֹא עַל קַבְרוֹ וַיֹּאמֶר שֵׁם אֱלֹהֵי הָעֶשְׂרָה קַפִּיטֵל תְּהִלִּים הַנִּזְלִ וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, אֶפְלוֹ אִם גָּדְלוֹ וְעֲצָמוֹ עֲוֹנוֹתָיו וְחַטָּאֵיו מְאֹד מְאֹד חֵם וְשָׁלוֹם, אֲזִי אֶתְאָמֵן וְאֶשְׁתַּדֵּל לְאַרְךָ וְלִרְחֹב לְהוֹשִׁיעוֹ וּלְתַקְנֵנוּ וְכוּ'. וְאֲנִי חֹזֵק מְאֹד בְּכָל הַדְּבָרִים שְׁלִי, אֲךָ בְּזוֹה אֲנִי חֹזֵק בְּיֹתֵר. שְׂאֵלוֹ הָעֶשְׂרָה קַפִּיטֵל מוֹעִילִים מְאֹד מְאֹד, וְאֵלוֹ הֵן הָעֶשְׂרָה קַפִּיטֵל תְּהִלִּים: מִזֵּי לִ"ב מִ"א מִ"ב נ"ט ע"ז צ' ק"ה קל"ז ק"ג כַּאֲשֶׁר כָּבַד נִדְפְּסוּ כַּמָּה פְּעָמִים. וַיֹּאמְרֵם כַּסְפֵּר שְׁהֵם כְּתוּבִים בְּתִהְלִים, וַאֲמַר שֶׁהוּא תַקְוֵה הַכְּלָלִי, כִּי כָל עֵבֶרָה יֵשׁ לָהּ תַקְוֵה מִיַּחַד, אֲבָל תַקְוֵה הַנִּזְלִ הוּא תַקְוֵה הַכְּלָלִי. גַּם אָמַר אֲזִי שְׁעֵנְנֵן הַנִּזְלִ שֶׁל אֱלֹהֵי עֶשְׂרָה קַפִּיטֵל תְּהִלִּים, יֹאמְרוּ וַיִּגְלוּ בְּפָנָי הַכֹּל. וַאֲמַר: אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא דָבָר קָל לֹאמֵר עֶשְׂרָה קַפִּיטֵל תְּהִלִּים, אֶף-עַל-פִּי כֵן גַּם זֶה יִהְיֶה כָבֵד מְאֹד לְקָיִם, וְכֵן נִתְקַיֵּם עִתָּהּ בְּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שְׂמַחְמַת רַבּוֹי הַמְחַלְקֵת, רַב הַהֲמוֹן רַחוּקִים מְאֹד לְקָיִם זֹאת. וְלֹא יָדַע מִזֶּה שׁוֹם נִבְרָא מִיָּמוֹת עוֹלָם, וְתֹאמְרֵם בְּשֵׁם רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּכַדִּי שְׂשֻׁפְתוֹתָיו יִהְיוּ דוֹכְבוֹת וְכוּ', אֲשֶׁר כָּל הַצַּדִּיקִים מִתְנַעֲנְעִים לָזֶה, וּמִזֶּה אֲשֶׁר אֶלְצוֹנִי לְגַלּוֹת כָּל הַנִּזְלִ, וּזְכוּתוֹ יַעֲמֵד לָנוּ, וּמִכָּל פְּנֵמֵינוּ וְצַרוֹתֵינוּ יִתְקַנְנוּ וַיֹּשִׁיעֵנו, אֲמֵן בֶּן יְהִי רַצוֹן.

יהי רצון קדם אמירת תהלים (בשבת ויו"ט אין אומרים אותו)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, הבוחר בך בְּדוֹד עבְדוֹ וּבְנָרְעוֹ אַחֲרָיו, וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת, שֶׁתִּפְּנֶן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת מְזוֹמְרֵי תְהִלִּים שְׁאֵקְרָא, כְּאֵלוֹ אֲמָרִם דְּוֹד הַמְּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּעַצְמוֹ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ. וְיַעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי תְהִלִּים, וְזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתִיּוֹתֵיהֶם, וּנְקֻדּוֹתֵיהֶם וְטַעֲמֵיהֶם, וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מְרָאשֵׁי תְבוּת וּמְסוּפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאוֹתֵינוּ, וְלִזְמַר עֲרִיצִים וְלַהֲכָרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹבְבִים אֶת הַשׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְלַחֲבַר אִשֶׁת נְעוּרִים עִם דּוֹדָהּ בְּאַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְרַעוּת, וּמִשֵּׁם יִמְשֹׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה לְטַהֲרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וְלְסַלַּח חַטָּאוֹתֵינוּ וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדוֹד שְׁאֵמַר מְזוֹמְרִים אֵלָיו לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר, גַּם יי הַעֲבִיר חַטָּאוֹתֶיךָ לֹא תִּמּוֹת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קִדְּם זְמַנְנוּ עַד מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה בְּאִפְּן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְּנוּ. וְזְכוּת דְּוֹד הַמְּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יִגַּן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ, שֶׁתִּתְאַרֶיךָ אַפְּךָ עַד שׁוּבְנוֹ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וּמֵאוּצַר מִתְּנַת חַנּוּם חֲנֻנוּ, בְּדַכְתִּיב, וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֶחָז וְרַחֲמֵתִי אֶת אֲשֶׁר אֶרְחֵם. וּכְשֵׁם שְׁאֵנוֹ אֹמְרִים לְפָנֶיךָ שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּדְּ נִזְכָּה לִזְמַר לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל־יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים בְּגִילַת וְרִגּוֹן, כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ, הוֹד וְהֶדָר בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורי תהלים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתים שוכני עפר קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם ניהל נזיבוע מיקור חכמה, רבנו נחמן בן פינא בן שמחה, נ נח נחמ נחמן מאומן, אשר גלה ותקן לומר אלו העשרה מזמורי תהלים בשביל תקון הברית, זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

ועל דעתם ועל בנותם אני אומר העשרה קפיטל תהלים אלו, ובזכותם וכחם אובה לעורר ולגלות כל העשרה מיני נגינה שנאמר בהם ספר תהלים, שהם: אשרי, ברכה, משכיל, שיר, נצות, נגון, תפלה, הודאה, מזמור, הללויה, שהם: שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע, שהם כלולים בשמך המיוחד הגדול והקדוש. ובזכות וכת השני שמות הקדושים האלו במלואם, שהם אל אלהים (כזה): אלה למד, אלה למד הי יוד מס, שהם עולים במספר תפ"ה, במספר תהלים, בכח אלו השמות תוכני לתקון הברית, שהוא תקון הכללי, אמן:

קודם שיתחיל באמירת תהלים יאמר זה:

לכו נרננה ליהוה, נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: כי אל גדול יהוה, ומלך גדול על כל אלהים: הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי. לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו עלי ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז

- א מִכְתָּם לְדוֹד, שְׁמַרְנִי אֵל כִּי חִסִּיתִי בָךְ:
 ב אֲמַרְתָּ לַיהוָה אֲדוֹנֵי אֶתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךְ:
 ג לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, וְאֲדִירִי כָל חֲפָצֵי בָם:
 ד יִרְבוּ עֲצֻבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ, בַּל אֲסִיף נִסְפִיָּהֶם מִדָּם, וּבַל
 אֲשֵׁא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי:
 ה יְהוָה מִנֵּת חֶלְקִי וְכוֹסִי, אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי:
 ו חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים, אַף נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי:
 ז אֲבָרַךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אַף לִילוֹת יִסְרוּנִי כְּלִיזְוֹתַי:
 ח שׁוֹיִתִּי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי מִימִינִי בַל אֲמוּט:
 ט לָכֵן שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אַף בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵּן לְבַטַּח:
 י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֹׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת
 שְׁחַת:
 יא תוֹדִיעֵנִי אֶרְחַ חַיִּים, שִׁבְעַ שְׁמֵחוֹת אֶת פְּנֵיךְ, נַעֲמוֹת
 בַּיּוֹמֶיךָ נֹצֵחַ:

לב

- א לְדוֹד מִשְׁבִּיל, אֲשֶׁרִי נָשׂוּי פָּשַׁע בְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה:
 ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בָּלוּ עֲצָמוֹי, בְּשִׂאֲנָתִי כָּל הַיּוֹם:

ד כי יומם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ, נְהַפְּךָ לְשָׂדֵי בְּחֶרְבֵּנִי
קוֹיֵן סָלָה:

ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעֹנֵי לֹא כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי אֹדָה עָלַי
כְּשָׁעִי לַיהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עֹן חֲטָאתִי סָלָה:

ו על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף
מים רבים אליו לא יגיעו:

ז אַתָּה סֹתֵר לִי** מִצָּר תִּצְרַנִּי, רְנִי פֶלֶט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה:

ח אֲשַׁכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זֶה תֵּלֵךְ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי:

ט אל תהיו כסוס כפּרד אין הבין, בּמַתְּג וּרְסֹן עָדִיו לְבָלוֹם
בַּל קָרַב אֵלֶיךָ:

י רַבִּים מְכֹאֲבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוּבְּבֵנוּ:

יא שִׁמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים, וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב:

**כאן צריך להפסיק מעט (לקי"מ ח"א סימן ר"ג)

מא

א לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדָוִד:

ב אֲשַׁרִּי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה:

ג יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיְחַיֶּהוּ וַיֹּאשֶׁר בְּאַרְצוֹ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ
אֵיבָיו:

ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עֵרֶשׂ דָּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּ בְּחַלְוֵיו:

ה אָנִי אָמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ:

ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ:

ז וְאִם בָּא לְרֵאוֹת שׁוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ אָזֶן לוֹ, יֵצֵא לְחוּץ
יְדַבֵּר:

ח יִחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָּל שִׁנְאָי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי:

ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוֹם:

י גַּם אִישׁ שְׁלוּמֵי אֲשֶׁר בְּמַחְתֵּי בּוֹ אוֹכֵל לְחֶמֶי, הַגְּדִיל עָלַי
עָקֵב:

יא וְאִתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:

יב בּוֹזֵאת יְדַעְתִּי כִּי חִפְצָתָ בִּי, כִּי לֹא יִרְעֶה אִיבִי עָלַי:

יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם:

יד בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, אָמֵן
וְאָמֵן:

מב

א לְמַנְעֵחַ מִשְׁכִּיל לְבִנֵי קָרָח:

ב כְּאֵיל תִּעְרַג עַל אַפְיָקֵי מָיִם, בֶּן נַפְשֵׁי תִעְרַג אֶלְיָךְ
אֱלֹהִים:

ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מָתִי אָבוֹא וְאֶרְאֶה פָּנֶי
אֱלֹהִים:

ד הַיְתָה לִי דַמְעָתִי לָחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה, בְּאֹמַר אֵלַי כָּל הַיּוֹם
אֵינִי אֶלְהִיךָ:

ה אלה אִזְכְּרָה וְאִשְׁפֹּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעֱבֹר בְּסֶדֶךְ אֲדָרָם
 עַד בַּיִת אֱלֹהִים, בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן הוֹיֵג:
 ו מֵהַ תִּשְׁתַּחֲוִי נַפְשִׁי וְתִהְיֶה עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד
 אֲדַנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו:

ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה, עַל בֶּן אִזְכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יַרְדֵּן
 וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצָעַר:

ח תְּהוֹם אֵל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ, כָּל מִשְׁפְּרֶיךָ וְגִלְיָד
 עָלַי עֲבֹרוּ:

ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבְלֵילָה שִׁירָה עִמִּי תִפְלָה לְאֵל
 תְּיִי:

י אֹמְרָה לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי, לָמָּה קָדַר אֱלֹהֶיךָ בְּלֶחֶץ
 אֹיֵב:

יא בְּרִצָּח בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוּנֵי צוּרְרֵי, בְּאִמְרָם אֵלֵי כָּל הַיּוֹם
 אֵיחָה אֱלֹהֶיךָ:

יב מֵהַ תִּשְׁתַּחֲוִי נַפְשִׁי וּמֵהַ תִּהְיֶה עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים
 כִּי עוֹד אֲדַנּוּ, יְשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

נב

א לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
 אֶת הַבַּיִת לְהִמִּיתוֹ:

ב הַצִּילֵנִי מֵאִיֵּבִי, אֱלֹהֵי, מִמֵּתִקוּמִי תִשְׁגָּבֵנִי:

ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני:
 ד כי הנה ארבו לנפשי, יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא
 חטאתי יהוה:

ה בלי עון ירוצון ויכוננו, עורה לקראתי וראה:
 ו ואתה יהוה אלהים צבאות אלהי ישראל, הקיצה לפקד
 כל הגוים, אל

תחזן כל בגדי און סלה:

ז וישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר:

ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, כי מי שמע:

ט ואתה יהוה תשחק למו, תלעג לכל גוים:

י עזו אליך אשמרה, כי אלהים משגבי:

יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים יראני בשררי:

יב אל תהרגם פן ישכחו עמי, הניעמו בחילך והורידמו,
 מוגננו אדני:

יג חטאת פימו דבר שפתימו וילכדו בגאונם, ומאלה
 ומכחש יספרו:

יד בלה בחמה בלה ואינמו, וידעו כי אלהים משל ביעקב
 לאפסי הארץ סלה:

טו וישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר:

טז המה יניעון לאכל, אם לא ישבעו וילינו:

יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲדָךְ וְאַרְגִּז לְבַקֵּר חֲסִדֶּךָ, כִּי הָיִיתָ מְשֻׁבָּב לִי
וּמְנוּס בַּיּוֹם צָר לִי:

יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מְשֻׁבָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסִדֵּי:

עז

א לְמַנְצַחַת עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מְזֻמּוֹר:

ב קוּלִי אֵל אֱלֹהִים וְאַצְעֲקָה, קוּלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:

ג בַּיּוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יָדֵי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג,
מֵאַנְהָה הַנְּחָם נִפְשִׁי:

ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתַתְּעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה:

ה אֲחַזֶּזֶת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר:

ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שְׁנוֹת עוֹלָמִים:

ז אֲזַכְּרָה נִגְיַנְתִּי בְּלִילָה, עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:

ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד:

ט הָאֶפֶס לְנִצַּחַת חֲסִדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וְדֹר:

י הַשְּׂכַח חַנּוּת אֵל, אִם קָפִץ בְּאֶרֶץ רַחֲמָיו סֵלָה:

יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שְׁנוֹת יָמַי עָלְיוֹן:

יב אֲזַכְּבֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה, כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלִאָה:

יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּה, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:

יד אֱלֹהִים בְּקֹדֶשׁ דְּרָבְךָ, מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים:

טו אַתָּה הָאֵל עֹשֶׂה פְּלֵא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲדָךְ:

טו גִּאֲלֹתָ בְּזוֹעַ עֲמֹד, בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה:
 יז רָאוּךְ מַיִם אֱלֹהִים, רָאוּךְ מַיִם יַחִילוּ, אַף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת:
 יח זֶרְמוּ מַיִם עֲבוֹת, קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אַף חֲצֹצִיף יִתְהַלְכוּ:
 יט קוֹל רַעְמֶךָ בְּגִלְגֹּל הַאִירוּ בְּרָקִים תִּבְּל, רִגְזָה וַתִּרְעַשׁ
 הָאָרֶץ:
 כ בָּיִם דְּרָכֶךָ וּשְׁבִילֶךָ בְּמַיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נָדְעוּ:
 כא נְחִיתָ כַּצֶּאֱזַן עֲמֹד, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

ז

א תִּפְלָה לְמוֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, אֲדַנִּי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ
 בְּדַר וָדַר:
 ב בְּטָרֶם הָרִים יָלְדוּ וַתַּחֲזִיל אֶרֶץ וַתִּבְּל, וּמַעֲזֹלָם עַד עוֹלָם
 אַתָּה אֵל:
 ג תֵּשֵׁב אָנוּשׁ עַד דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם:
 ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה
 בְּלִילָה:
 ה זֶרְמָתֶם שָׁנָה יִהְיוּ, בַּבֶּקֶר כְּחֹצִיר יִחְלַף:
 ו בַּבֶּקֶר יִצְיִן וַחֲלָף, לָעֶרֶב יִמּוֹלֵל וַיִּבֶשׁ:
 ז כִּי כְּלִינוּ בְּאַפָּךָ, וּבַחֲמַתְךָ נִבְהַלְנוּ:
 ח שִׁתָּה עֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶךָ, עַל־מִנּוּ לְמֵאוֹר פָּנֶיךָ:
 ט כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כְּלִינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ הַגָּה:

- י ימי שנותינו בהם שבעים שנה, ואם בגבורת שמונים שנה, ורהבם עמל ואון, כי גז חיש ונעפה:
- יא מי יודע עז אפד, וכיראתך עברתך:
- יב למנות ימינו בן הודע, ונבא לבב חכמה:
- יג שובה יהוה עד מתי, והנחם על עבדיך:
- יד שבענו בבקר חסדך, ונרננה ונשמחה בכל ימינו:
- טו שמחנו כימות עזיתנו, שנות ראינו רעה:
- טז יראה אל עבדיך פעלך, והדרך על בגיהם:
- יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננהו:

קה

- א הודו ליהוה קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו:
- ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו:
- ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יהוה:
- ד דרשו יהוה ועזו, בקשו פניו תמיד:
- ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו:
- ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו:
- ז הוא יהוה אלהינו, בכל הארץ משפטיו:
- ח זכר לעולם בריתו, דבר צנה לאלף דור:
- ט אשר ברת את אברהם, ושבעתו לישחק:

י וַיַּעֲמִידָהּ לַיַּעֲקֹב לְחֶקֶק, לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:

יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן, חֶבְל נְחֹלְתְּכֶם:

יב בְּהַיּוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר, כַּמַּעֲט וְגָרִים בָּהּ:

יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל עַם אֲחֵר:

יד לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מַלְכִים:

טו אֵל תִּנְעֻעוּ בְּמִשְׁיַחִי, וְלִנְבִיאִי אֵל תִּרְעוּ:

טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל הָאָרֶץ, כָּל מַטֵּה לֶחֶם שָׁבַר:

יז שְׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ, לַעֲבֹד גַּמְכָּר יוֹסֵף:

יח עֲנוּ בַכָּבֶל רִגְלוֹ, בְּרִזָּל בָּאָה נַפְשׁוֹ:

יט עַד עַת בֹּא דְבַרוּ, אִמְרַת יְהוָה צִרְפָּתָהּ:

כ שְׁלַח מַלְאָךְ וַיִּתִּירָהוּ, מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:

כא שְׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשָּׁל בְּכָל קִנְיָנוֹ:

כב לְאִסֹּר שָׁרְיוֹ בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקִנְיוֹ יַחֲכֶם:

כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם:

כד וַיִּפְרַח אֶת עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצֵמָהוּ מִצְרַיִם:

כה חֲפֹד לָבֶם לְשָׂנֵא עַמּוֹ, לְהַתְּנַבֵּל בַּעֲבָדָיו:

כו שְׁלַח מִשֵּׁה עֲבָדוֹ, אֲהַרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ:

כז שְׁמוֹ בָּם דְּבָרֵי אֲתוֹתָיו, וּמִפְתֵּיִם בְּאֶרֶץ חָם:

כח שְׁלַח חֲשָׁד וַיַּחֲשֹׁד, וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ:

כט חֲפֹד אֶת מִימֵיהֶם לָדָם, וַיָּמַת אֶת דְּגָתָם:

- ל שרין ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם:
 לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם:
 לב נתן גשמיהם ברד, איש להכות בארצם:
 לד ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם:
 לה אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר:
 לח ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם:
 לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם:
 לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל:
 לח שמת מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם:
 לש פרש ענן למסד, ואש להאיר לילה:
 מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ישביעם:
 מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר:
 מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו:
 מג ויוצא עמו בששון, ברנה את בחיריו:
 מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים ירשו:
 מה בעבור ישמרו חקיו ותורתיו ינצרו, הללויה:

קלז

- א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון:
 ב על ערבים בתוכה, תלינו כנרותינו:

ג כִּי שָׁם שְׂאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְבָרֵי שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֻחָה, שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן:

ד אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה, עַל אֲדָמַת נֶכֶד:

ה אִם אֲשַׁכַּחַד יְרוּשָׁלַיִם, תִּשְׁכַּח יְמִינִי:

ו תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לְחֵבִי אִם לֹא אֲזַכְּרֵכִי, אִם לֹא אֲעֵלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי:

ז זָכֹר יְהוָה לְבָנֵי אֲדוּם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַיִם, הַאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיּוֹם בָּהּ:

ח בַּת בָּבֶל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי שִׁישַׁלְמִים לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שֶׁגִּמַּלְתָּ לָנוּ:

ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחִזוּ וְנִפְּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע:

קג

א הַלְלוּיָהּ הִלְלוּ אֵל בְּקֶדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עִזּוֹ:

ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ:

ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּכְנֹר:

ד הַלְלוּהוּ בְּתֶרֶף וּמְחוּל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוֹנָב:

ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:

ו כֹּל הַנְּשָׂמָה תִתְהַלֵּל יָהּ, הַלְלוּיָהּ:

לאחר סיום המזמורים יאמר שלושה פסוקים אלו:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה יְהוָה שְׁבוּת עִמּוֹ, יִגַּל יַעֲקֹב וְשָׂמַח יִשְׂרָאֵל: וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה, מְעוֹז בְּעַת צָרָה: וְעֲזָרָם יְהוָה וַיְפַלְטֵם, וַיְפַלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ:

אחר־כך טוב לומר תפלה זו, יסדה מורנו רבי נתן זצ"ל:

אֲשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיִּי, אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי בְּעוֹדִי, יַעֲרֹב עָלָיו שִׁיחִי אֲנֹכִי אֲשַׁמַּח בִּיהוָה: הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוּר, בְּגִבְלֵ עֲשׂוֹר וַמְרוּ לוֹ: אֱלֹהִים, שִׁיר חֲדָשׁ אֲשִׁירָה לָךְ, בְּגִבְלֵ עֲשׂוֹר אֲזַמְּרָה לָךְ: עָלֵי עֲשׂוֹר וְעָלֵי נָבֶל, עָלֵי הַגִּיּוֹן בְּכִנּוּר: כִּי שִׁמַּחְתַּנִּי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יְדִיךָ אֲרַגֵּן:

רבונו של עולם, אדון כל, בורא כל הנשמות, רבון כל המעשים, הבוחר בשירי ומרה, עורני וחנני ברחמיך הרבים ובהסדיף העצומים, שאזכה לעורר ולהוציא ולגלות כל העשרה מיני נגינה שנאמר בהם ספר תהלים. ובזכות אלו העשרה קפיטל תהלים שאמרתי לפניך, שהם כנגד עשרה מיני נגינה, שנאמר בהם ספר תהלים, שהם: אשרי, ברכה, משכיל, שיר, נצוח, נגון, תפלה, הודאה, מזמור, הללויה: בזכות המזמורים ובזכות הפסוקים ובזכות תבותיהם ואותיותיהם ונקודותיהם וטעמיהם והשמות היוצאים מהם מראשי תבות ומסופי תבות, ובזכות דוד המלך, עליו

השְׁלוֹם, עִם כָּל הָעֲשָׂרָה צְדִיקִים, שִׁסְדּוּ סֵפֶר תְּהִלִּים וּבִזְכוֹת
הַצְדִּיק יִסוּד עוֹלָם, נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נִחְמָן בֶּן
פִּינְאָ, נִנְחַם נִחְמָן מֵאוֹמֵן זְכוֹתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר נִלְחַם וְתַקֵּן
לוֹמַר אֱלֹהֵי הָעֲשָׂרָה קִפְיִטְל תְּהִלִּים בְּשִׁבִיל תַּקוּן הַבְּרִית,
וּבִזְכוֹת כָּל הַצְדִּיקִים וְהַחֲסִידִים הָאֱמִתִּיִם, תִּזְכְּנֵנוּ וְתַחַנְּנֵנוּ,
שְׂאֵזְבָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהוֹצִיא כָּל הַטְּפוֹת קָרִי, שִׁיִּצְאוּ
מִמֶּנִּי לְבִטְלָה, בֵּין בְּשׁוּגָה בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּאִנּוּס בֵּין בְּרָצוֹן,
(אִם אוֹמֵר חֵם וְשִׁלוֹם בְּשִׁבִיל מְקָרָה שְׁנוּדָמָן לוֹ בְּאוֹתוֹ
הַלִּילָה, יֹאמֵר: וּבְפָרֵט כָּל הַטְּפוֹת שִׁיִּצְאוּ מִמֶּנִּי בְּלִילָה זֶה
עַל-יְדֵי מְקָרָה לִילָה, שִׁקְרָה לִי בְּעוֹנוֹתַי הַרְבִּים), כָּלֵם אֲזָכָה,
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחֲמִלְתֶּךָ הַגְּדוֹלָה וּבְכִתְּךָ הַגְּדוֹל, לְהוֹצִיאֵם
מִהַקְּלָפוֹת וּמִהַסְּטָרִין אֲחֵרֵינוּ, מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ וְנִתְּפָזְרוּ
וְנִפְּצוּ וְנִדְּחוּ לְשָׁם, וְאֵל יִדַּח מִמֶּךָ נְדָחַת. וְתַכְנִיעַ וְתִשְׁבֵּר
וְתַתְּרַג וְתַעַקֵּר וְתַכְלֶה וְתַבְטֵל כָּל הַקְּלָפוֹת וְכָל הַרוּחִין וְשִׂדְדִין
וְלִילִין, שֶׁנַּעֲשׂוּ וְנִבְרְאוּ וְנִזְצְרוּ עַל-יְדֵי אֱלֹהֵי הַטְּפוֹת, שִׁיִּצְאוּ
מִמֶּנִּי לְבִטְלָה, וְתִסִּיר מֵהֶם חַיּוֹתָם, וְתוֹצִיא וְתַגְּזֹל מֵהֶם הַחַיּוֹת
דְּקַדְרָשָׁה, וְכָל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁבִּלְעוּ:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! אֵל חַי וְקַיִם, חַי הַחַיִּים, מְלֵא רַחֲמִים, הַדָּן
אֶת כָּל הָעוֹלָם לְכַף זְכוֹת תְּמִיד, הַחֲפִיץ חֶסֶד וּמְרֻבָּה לְהִיטִיב.
אָבִי אָבִי, גּוֹאֲלִי וּפּוֹדִי. יַדְעֵתִי יְהוָה יַדְעֵתִי, כִּי אֲנִי בְּעַצְמִי
הַחַיִּיב וְהַפּוֹשֵׁעַ אֶפְלוּ בְּהַמְּקָרוֹת שֶׁנִּזְדַּמְּנוּ לִי בְּשׁוּגָה, כִּי לֹא

שִׁמְרָתִי אֶת הַמַּחְשָׁבָה כָּלֵל וְהִרְהַרְתִּי בַיּוֹם, עַד שִׁבְאַתִּי לַיָּדִי
 טַמְאָה בְּלִילָה, וְעַל־יַד־יְזַח קַלְקֻלָּתִי מִה שִׁקְלַקְלָתִי, וְגַרְמָתִי
 מִה שִׁנְרַמְתִּי, וְשַׁחַתְתִּי מִה שִׁשַׁחַתְתִּי. אוֹי אוֹי אוֹי, אוֹיָה עַל
 נַפְשִׁי, אוֹי לְנַפְשִׁי, כִּי גַמְלָתִי לִי רָעָה. מָה אָמַר, מָה אֲדַבֵּר,
 מָה אֶצְטַדֵּק. מָה אָמַר, מָה אֲדַבֵּר, מָה אֶצְטַדֵּק. הָאֱלֹהִים מַצֵּא
 אֶת עֲוֹנָי. הִנְנִי לְפָנֶיךָ בְּאִשְׁמָה רַבָּה, הִנְנִי לְפָנֶיךָ מְלֵא בּוֹשָׁה
 וּבְלִמָּה, מְלֵא טַנּוּפִים וְלִכְלוּכִים, מְלֵא תוֹעֵבוֹת רָעוֹת, וְאִין
 שׁוּם לְשׁוֹן בְּעוֹלָם שְׂאוּכַל לְכַנּוֹת בּוֹ עֵצֶם הִרְחַמְנוֹת שֵׁישׁ עָלַי,
 כִּי רַע וָמָר, כִּי נָנַע עַד הַנֶּפֶשׁ, מִר לִי מָאֵד, אָבִי שִׁבְשָׁמִים; מִר
 לִי מָאֵד, רַבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים. רְאֵה אֲנִיחָתִי וְאֲנִקְתִּי, כִּי נַפְשִׁי
 מָרָה לִי מָאֵד, עַד אֲשֶׁר אֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְחַיּוֹת מֵעֵצֶם
 מְרִירוֹת נַפְשִׁי, אֲשֶׁר עַד גָּבְהִי שָׁמַיִם יִגִּיעַ, כִּי קִצְתִּי בְּחַיִּי,
 לָמָּה לִי חַיִּים כְּאֵלֶּה, חַיִּים מְרִים וּמְרוֹרִים מְפֹת. אֶת קִבְעַת
 כּוֹס הַתְּרַעְלָה שְׁתִּית, מְצִית, נַפְשִׁי:

רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! אַתָּה לְבַד יוֹדַעַת רַבּוּי וְעֵצֶם הַפְּגָמִים
 הַגְּדוֹלִים, הַעֲצוּמִים וְהַנּוֹרָאִים, שֶׁנַּעֲשִׂים עַל־יַד־יְזַח בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת, וְעַתָּה אֵיךְ אוֹכַל לְתַקֵּן זֹאת וּבְמָה יִזְכֶּה נַעַר כְּמוֹנִי
 לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שַׁחַתְתִּי. אֵךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן יוֹדַעְתִּי, וְאֵנִי
 מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלָמָה, כִּי אִין שׁוּם יֹאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְעַדִּין
 יֵשׁ לִי תַקְוָה, וְעַדִּין לֹא אֲבַדָּה תוֹחַלְתִּי מִיְהוָה, כִּי חֲסָדֵי יְהוָה
 כִּי לֹא תִמְנוּ, כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו:

על־בֵּן בָּאתִי לִפְנֵיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, אֱלֹהֵי
 אֲבֹרָהּ, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, אֱלֹהֵי כָּל הַצְּדִיקִים
 וְהַחֲסִידִים הָאֲמִתִּיִּים וְאֱלֹהֵי כָּל יִשְׂרָאֵל, אֱלֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים
 וְהָאַחֲרוֹנִים, שֶׁתִּרְחַם עָלַי וְתַעֲשֶׂה אֶת אֲשֶׁר בְּחַקֶּיךָ אֵלֶיךָ וְאֶת
 מִשְׁפָּטֶיךָ אֲשַׁמֵּר, וְתִכַּף אֶת יַצְרֵי לְהַשְׁתַּעֲבֹד לָךְ, וְתִגְעַר
 בְּהַיָּצֵר הָרָע וְתִגְרָשׁוּ מִמֶּנִּי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, וְתִשְׁמְרֵנִי
 וְתִצְלֵנִי וְתִפְלְטֵנִי מַעֲתָה מִכָּל מִיַּי הַרְהוּרִים רָעִים
 וּמִמַּחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וּמִפְּגָם הָרְאוֹת וּמִפְּגָם הַדְּבוּר, וְתִצְלֵנִי
 מַעֲתָה מִכָּל מִיַּי פְּגָם הַבְּרִית שֶׁבְּעוֹלָם בְּמַחֲשָׁבָה, דְּבוּר
 וּמַעֲשֶׂה, וְתַהֲיֶה עִמִּי תָמִיד וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלֵנִי מִמַּקְרָה, בֵּין
 בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

אֲבִינִי, מֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם, גּוֹאֵל חֹזֵק. שִׁטְחֹתִי אֵלֶיךָ כִּפִּי. הַצֵּל
 הַצֵּל, הוֹשִׁיעָה הוֹשִׁיעָה, הַצֵּל לְקוֹחִים לְפָנוֹת, הַצֵּל גְּרוֹף וְחֵיב
 כְּמוֹנֵי הַצִּילֵנִי מִן הַשְּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת. תֵּן לִי תִקְוָה וְלֹא אֶבֶד,
 חַס וְשְׁלוֹם, כִּי מַה בָּצַע בְּדַמִּי, בְּרַדְתִּי אֵל שַׁחַת, הַיּוֹדֵךְ עִפְרָה,
 הַיִּגִּיד אֲמַתְךָ. דָּלוּ עֵינַי לְמָרוֹם, יְהוָה עֲשֵׂקָה לִי, עֲרַבְנִי, עֲרַב
 עִבְדְּךָ לְטוֹב, אֵל יַעֲשֵׂקֵנִי יוֹדִים. כִּי אֵין לִי שׁוֹם כַּח אֵלָא בְּפָנֶי,
 אֵין לִי שׁוֹם מְנוּס וּמִבְּטָח, כִּי אִם עֲלֶיךָ לְבַד, עַל חֲסִדֶיךָ
 הַעֲצוּמִים לְבַד, עַל רַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים, עַל חֲמִלְתְּךָ הָאֲמִתִּית,
 עַל חֲנִינוּתֶיךָ הַנְּצַחִיּוֹת וְעַל כַּח וּזְכוֹת הַצְּדִיקִים, שֶׁשָּׁמְרוּ אֶת

הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, שְׂאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו, בָּהֶם תִּמְכְּתִי יְתִדוֹתַי, בָּהֶם אֲשַׁעַן וְאֶסְמְךָ, בְּזִכּוֹתֶם וּבְחַסְדֵי אֲבֹתַי וְאַתְּנָה, כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֵׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת שָׁחַת. אֲהֵה יְהוָה, מִלְּטִנִּי אֲהֵה יְהוָה, פְּדֹנִי! רֹאה מִסְכֵּן כְּמוֹנֵי טוֹרֵף בְּלֵב יָמִים, תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ, כָּל מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי עֲבְרוּ. צוּד צְדוֹנִי כַצְפוּר, אֵיבֵי חֲנָם. צָמְתוּ כְּבוֹר חַיִּי, וַיְדוּ אֶבֶן בִּי. צָפוּ מַיִם עַל רֵאשֵׁי, אֲמַרְתִּי נִגְזַרְתִּי. קְרֵאתִי שְׁמֶךָ יְהוָה, מְבוֹר תַּחֲתִיּוֹת; קְרֵאתִי שְׁמֶךָ יְהוָה מְבוֹר תַּחֲתִיּוֹת:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! מְלֵא רַחֲמִים, מְלֵא חֶסֶד חֲנָם, מְלֵא חֲנִינּוֹת, מְלֵא רַחֲמָנוֹת, מְלֵא טוֹב, מְלֵא רְצוֹן. כְּבֹר קַבְּלֵנוּ עָלֵינוּ לְקִרְא אֱלֹהֶיךָ תָּמִיד, וְהַנְּנִי מְקִיִּם קַבְּלָתֵנוּ, וְהַנְּנִי קוֹרֵא אֱלֹהֶיךָ מִמְּקוֹם שֶׁפֶל בָּזָה, מִמְּקוֹמוֹת מְנַגֵּים כְּאַלְהָה. מִמְּעַמְקִים קְרֵאתֶיךָ יְהוָה, מִעַמְקֵי עַמְּקִים, מִן הַמַּצַּר קְרֵאתִי יְהוָה, עֲנֵנִי בַמְּרָחֵב יְהוָה. וְאִם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים יִרְדְּנוּ לְמְקוֹם שֶׁיִּרְדְּנוּ, וְיִרְדְּנוּ עִכְשָׁו בְּעַקְבוֹת מְשִׁיחָא לְמְקוֹמוֹת נְמוּכִים וּשְׁפִלִים מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יִרְדּוּ יִשְׂרָאֵל לְתוֹכָם מֵעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב: וַתִּרְדַּ פְּלָאִים, אֵין מְנַחֵם לָהֶּ; אַף־עַל־פִּי־כֹן אֵין אֲנוּ מִיֵּאֲשִׁים עֲצָמָנוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, בְּשׁוּם אַפְּן בְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי כְּבֹר הַבְּטַחְתָּנוּ לְהַשִּׁיבֵנוּ מִמַּצּוּלוֹת יָם, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב: אָמַר אֲדֹנָי

מִבְּשֵׁן אָשִׁיב, אָשִׁיב מִמְצוּלוֹת יָם. וּכְתִיב: וְאַף גַּם זֹאת,
בְּהֵיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם לֹא מָאֲסִתִּים וְלֹא גַעְלִיתִים לְכַלְתֶּם
לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! פָּתַח פִּיךָ לְאֵלֶם כְּמוֹנִי, וְתִשְׁלַח לִי דְבוּרִים
מִמַּעוֹן קְדוֹשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם, בְּאֶפְסוֹן שְׂאוּכַל לְנִצָּח אוֹתְךָ, לְרִצּוֹת
וּלְפִים אוֹתְךָ, שֶׁתִּקְבַּל בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבַחֲסֶדֶיךָ הָעֲצוּמִים
אֶת אֱלוֹ הָעֵשְׂרָה קְפִיטֵל תְּהַלִּים שְׂאִמְרָתִי לְפָנֶיךָ, כְּאֱלוֹ
אֲמָרָם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּעֲצוּמוֹ, וְאַף־עַל־פִּי שְׂאִינִי
יִזְדַּע לְכוּן שׁוֹם בּוֹנֵה מֵהַכּוֹנֵנוֹת הָעֲצוּמוֹת וְהַגּוֹרְאוֹת, שִׁישׁ
בְּאֱלוֹ הָעֵשְׂרָה מִזְמוּרִים, יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, שֶׁתִּהְיֶה חֲשׂוּבָה לְפָנֶיךָ הָאֲמִירָה בְּפֶה לְבַד, כְּאֱלוֹ
הַשְּׁנַתִּי וּכְבוֹנֵתִי כָּל הַסּוּדוֹת וְהַכּוֹנֵנוֹת שִׁישׁ בָּהֶם, וַיְהִיו אֲמָרֵי
לְרִצּוֹן לְפָנֶי אֲדוֹן כָּל. וְהִנְנִי מִשְׁלִיךְ יְהִי עָלֶיךָ, וְהִנְנִי מִקְשֵׁר
עֲצָמִי לְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים, שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, קְדוּשֵׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּוֶה, וּבַפֶּרֶט
לְהַצְּדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל נוֹבַע מִקּוֹר הַכְּמֶה, רַבְּנוּ נַחְמֵן בֶּן
פִּינְאָה, נַחַח נַחְמֵן מֵאוֹמֵן, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן, וְעַל דַּעְתָּם
וְעַל כּוֹנֵנָתָם אֲמַרְתִּי כָּל אֱלוֹ הָעֵשְׂרָה קְפִיטֵל תְּהַלִּים, וּבְזִכּוֹתָם
וּכְתָם אֲזַכֶּה לְעוֹרֵר וּלְגַלּוֹת כָּל הָעֵשְׂרָה מִיַּי נְגִינָה, שְׁנֵאֲמַר
בָּהֶם סֵפֶר תְּהַלִּים, שֶׁהֵם: שִׁיר פְּשׁוּט, כְּפּוּל, מְשַׁלֵּשׁ, מְרַבַּע,
שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּשִׁמְךָ הַמְּיֻחָד, הַגְּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ וּבְזִכּוֹת וּכְחַ

השני שמות הקדושים האלו במלואם, שהם "אל אלהים"
 (בְּזוֹהַר): אל"ף למ"ד, אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם, שהם עולים
 במספר תפ"ה (ארבע מאות שמונים וחמש), במספר
 תהלים, בכח אלו השמות תזכני להוציא כל הטפות קרי
 לבטלה מבטן הקלפה שבלעם, אשר מספר שמה עם
 האותיות עולה תפ"ה, שהיא בקלפה כנגד קדשת ספר
 תהלים. ובכח אלו העשרה מזמורי תהלים תעורר השני
 השמות הקדושים "אל אלהים", ותהרג, ותשבר ותכניע,
 ותעקר ותכלה ותבטל את הקלפה הזאת שבלעם, ותכריח
 אותה להפליט כל הטפות הקדושות מבטנה וקרבה, ותמחה
 שמה וזכרה מן העולם, ותקים מקרא שכתוב: חיל בלע
 ויקיאנו, מבטנו יורישנו אל. ותהרג כל הקלפות, שנגבראו
 על-ידי אלו הטפות, ותוציא ותגזל מהם החיות דקדשה. וכל
 הניצוצות הקדושות שבלעו על-ידי פגם חטא זה, כלם
 תוציאם, ותחזר ותקבצם בקדשה שנית, ותזכנו לקבל עלינו
 על מלכות שמים באהבה תמיד, ונזכה לעסק כל ימינו
 בתורה ותפלה ומעשים טובים באמת ובלב שלם, באפן
 שזוכה לברא גופים וכלים קדושים לכל הנשמות דאזלין
 ערטילאין על-ידי עוונותינו הרבים על-ידי פגם הטפות קרי,
 שיצאו ממני לבטלה:

רבונו של עולם, אמיץ כח, ורב אונים! עשה מה שתעשה
 ברחמיך הרבים באפן שנוכח לתקן פגם הברית, פגם טפי
 המת, בין מה שפגמנו בזה בשוגג, בין במזיד, בין באנס, בין
 ברצון – על הכל תמחל ותסלח לי, אלוה סליחות, חנון
 המרבה לסלח, ונוכח לתקן כל הפגמים בשלמות בתינו
 בזכות הצדיקים הקדושים אשר בארץ המה (אם יהיה על
 קברו הקדוש יאמר: ובזכות הצדיק הזה השוכן פה, צדיק
 יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, נ נח נחמ נחמן מאומן,
 אשר אני מכתת רגלי ומלטלתי עצמי בטלטול הקשה
 בשביל לבוא הנה להשתטח על קבר הצדיק האמת הקדוש
 הזה אשר הבטיחנו בתינו הקדושים, לעמוד בעזרתנו סלה
 תמיד, כשנבוא על קברו הקדוש ונתן פרוטה לצדקה ונאמר
 אלו העשרה קפיטל תהלים. והנה עשיתי מה שמטל עלי,
 עשה מה שעליך), ומחל לי, וסלח לי, וכפר לי על כל
 החטאים והעוונות והפשעים, שחטאתי ושעויתי ושפשעתי
 לפניך ברמ"ח איברי ושס"ה גידי, במחשבה, דבור ומעשה,
 ובחמשה חושים ובשאר כחות הגוף, ובפרט מה שחטאתי
 ופשעתי ופגמתי נגדך בפגם הברית, שהוא כלל כל התורה
 בלה, והרע בעיניך עשיתי מנעורי עד היום הזה. על הכל
 תמחל ותסלח ותכפר, מלא רחמים, ותמלא כל השמות
 שפגמתי בשמך הגדול. הרב בבסני מעוני, ומחטאתי טהרני.

תִּחַטָּאֵנִי בְּאֵזוּב וְאִטְהַר, תִּכְבֹּסֵנִי, וּמִשְׁלֹג אֲלַבֵּינָה. תִּשְׁמִיעֵנִי
 שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה, תַּגְלִיגָה עֲצָמוֹת דְּבִיתָ. הִסְתַּר פְּנֵיךָ מִחַטָּאֵי,
 וְכָל עֲוֹנוֹתַי מָחָה. מָחָה פִּשְׁעֵי לְמַעַנְךָ, פְּאֵמֹר: אֲנֹכִי אֲנֹכִי,
 הוּא מוֹחָה פִּשְׁעֶיךָ לְמַעַנִי, וְחַטָּאתֶיךָ לֹא אֲזַכּוֹר, וְתַמְלֵא עָלַי
 בְּרַחֲמִים, וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי תָמִיד בְּזִכּוֹת וּכְחַ הַצַּדִּיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי תָמִיד, וְתִתֵּן לִי כֹחַ לְהִתְנַבֵּר עַל
 יְצָרֵי וְלִכְפֹּף וְלִשְׁבֹּר אֶת תְּאוֹתַי, וְלֹא אֶפְגַּם עוֹד מִה שֶׁפְּגַמַּמְתִּי,
 וְלֹא אֶעֱשֶׂה עוֹד הֲרַע בְּעֵינֶיךָ, וְלֹא אֲשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה. אִם אֲנִי
 פָּעַלְתִּי לֹא אוֹסִיף, כִּי כִּבֵּר הִבְטַחְתָּנוּ, שְׁגַם עַל זֶה מוֹעִיל
 תִּפְלָה וּבִקְשָׁה לְהַנְצִיל לְהַבִּיא בְּרַחֲמֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים, מִן הַיְצָר
 הֲרַע וְכַת דִּילָהּ. (אִם יִהְיֶה עַל קִבְרוֹ יֹאמֵר: וּבִפְרָט עַל מְקוֹם צִיּוֹן
 הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, עֲזָרְנִי בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיקִים הַגְּנוּזִים פֹּה) וְרַחֵם עָלַי, וְתֵן לִי
 כֹחַ וּגְבוּרָה מֵאֵתְךָ, שְׁאֲזַכֶּה לְהִתְנַבֵּר וְלִכְבֹּשׁ אֶת יְצָרֵי תָמִיד,
 עַד שְׁאֲזַכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ לְגַרְשׁוֹ וְלִסְלַקוֹ וְלִבְטְלוֹ מֵעָלַי לְגַמְרֵי
 מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, כִּי כִּבֵּר כָּלוּ בִּיגוֹן חַיִּי, וְשִׁנּוֹתַי בְּאֲנָחָה,
 כִּשְׁל בְּעוֹנֵי כַחֵי, וְעֲצָמֵי עֵשִׂישׁוֹ, עַד אֲשֶׁר כִּשְׁל כֹּחַ הַסִּבֵּל:

רַחֵם עָלַי אָבִי אָב הַרְחֵמֵנִי; רַחֵם עָלַי שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה; חוּם וְחֶמֶל
 עָלַי, שׁוֹמֵעַ צַעֲקָה, שׁוֹמֵעַ אֲנָחָה, שׁוֹמֵעַ אֲנָקָה, רַחֵם רַחֵם, הַצִּיל
 הַצִּיל, הוֹשִׁיעָה הוֹשִׁיעָה! אֵל יִפְלֵ דְמֵי אֲרָצָה לְפָנֶיךָ, אֵל תִּתֵּן
 לְשַׁחַת נַפְשִׁי, הַצִּילֵנִי מִדְּמִים, אֱלֹהִים, אֱלֹהֵי תִשׁוּעָתִי. תִּרְגַּן
 לְשׁוֹנֵי צַדִּיקְתְּךָ. חוּסָה עָלַי, כִּרְב רַחֲמֶיךָ, כִּרְב חֲסָדֶיךָ, יִהְיוּ

נָא מַעֲיָהּ וְחַיְנוּתֶיהָ עַל עֲלוּב נֶפֶשׁ כְּמוֹנִי, עַל גְּרֵדָף כְּמוֹנִי, עַל מַלְכָּלֶךְ בְּחַטָּאִים כְּמוֹנִי, עַל חֶסֶר דַּעַה, חֶסֶר עֲצָה כְּמוֹנִי, כִּי לָךְ לְבַד עֵינֵינוּ תְלוּיוֹת, לָךְ לְבַד רַעֲיוֹנֵי צוּפוּיֹת, דְּלוּ עֵינֵי לְמָרוּם, עֲזֹר נָא, הוֹשִׁיעָה נָא, חוּם וְחַמֵּל נָא עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, בְּאַמֶּת וּבְלֵב שְׁלֵם, וְאַזְכָּה לְהִיּוֹת תָּמִיד כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. בְּחֶסְדְּךָ תַּיִינִי, וְאַשְׁמְרָה עֲדוֹת פִּיךָ. לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ נְכוֹן חֲדַשׁ בְּקִרְבִּי:

וּבְכֵן, יְהִי רִצּוֹן מִלְפָּנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֲדוֹן הַשְּׁמַחָה וְהַחֲדוּדָה, אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ אֵין שׁוּם עֲצָבוֹת כָּלֵל לְעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב: הוֹד וְהַדָּר לְפָנֶיךָ, עוֹ וְחֲדוּדָה בְּמִקּוֹמוֹ. שְׂתַעֲזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים וְתִזְכְּנֵי לְהִיּוֹת בְּשְׂמַחָה תָּמִיד. מְשַׂמַּח נַפְשׁוֹת עֲגוּמִים, שְׂמַח נַפְשֵׁי הָאֲמֻלָּה מְאֹד, הָעֲלוּבָה מְאֹד, הָעֵיפָה וְהַצְּמֵאָה וְהָרַעֲבָה אֵלֶיךָ מְאֹד, הָסֵר מִמֶּנִּי יְגוֹן וְאַנְחָה, שְׂמַח נַפְשׁ עֲבָדֶךָ, כִּי אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשֵׁי אִשָּׁא. תוֹדִיעֵנִי אֶרֶח חַיִּים. שִׁבְעַ שְׂמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ, גְּעִימוֹת בִּימִינֶךָ נִצָּח. הָשִׁיבָה לִּי שְׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ, וְרוּחַ גְּדִיבָה תִּסְמְכֵנִי. שְׁבַעֲנִי מִטּוֹבֶךָ, וְשַׂמַּח נַפְשֵׁי בִישׁוּעָתְךָ, וְטָהַר לְבִי לְעֲבָדֶךָ בְּאַמֶּת. עוֹרָה כְּבוֹדִי, עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוֹר, אָעִירָה שְׁחַר. זַכְּנוּ לְכָל הָעֹשֶׂרָה מִיְּנֵי נְגִינָה דְקַדְשָׁה, שְׁחַם מְכַנְיָעִים וּמְתַקְנִים פְּנֵם הַבְּרִית, כְּאִמּוֹר: אֲבָרְךָ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֵף לִילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתִי. לְדוֹד

משכיל, אשרי נשוי פשע כסוי הטאה. בית והון נחלת אבות,
 ומיהוה אשה משכלת. יומם יצוה יהוה חסדו, ובלילה שירה
 עמי, תפלה לאל חיי. למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח
 שאול וישמרו את הבית להמיתו. אזכרה נגינתי בלילה, עם
 לבבי אשיחה ויחפש רוחי. היאכל תפל מבלי מלח, אם יש
 טעם בריר חלמות. פן תתן לאחרים הודך ושנותיך לאכזרי.
 ולא אמר, איה אלוה עשי נותן ומירות בלילה. שקר החן
 והבל היפי, אשה יראת יהוה היא תתהלל. ונאמר: הללויה,
 הללו אל בקדשו, הללוהו ברקיע עזו. הללוהו בגבורותיו,
 הללוהו כרב גדלו, הללוהו בתקע שופר, הללוהו בגבול
 וכנור: הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים ועגב: הללוהו
 בצלצלי שמע, הללוהו בצלצלי תרועה. כל הנשמה תהלל יה
 הללויה:

רבנו של עולם! תקע בשופר גדול לחרותנו, ושא גם לקבץ
 גליותינו, וקרב פזורנו מבין הגוים, ונפוצותינו בגם מירפתי
 ארץ. וקבץ נדחנו יחד מארבע כנפות הארץ לארצנו: וקום
 בנו מקרא שפתוב: ושב יהוה אלהיך את שבותך ורחמך,
 ושב וקבצך מכל העמים, אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה.
 אם יהיה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהוה אלהיך
 ומשם יקחך. והביאך יהוה אלהיך אל הארץ, אשר ירשו
 אבותיך, וירשתה וחיטיבך, והרבך מאבותיך. ונאמר: נאם

יהוה אלהים, מקבץ נדחי ישראל, עוד אקבץ עליי לנקבציו.
 ונאמר: בונה ירושלים יהוה, נדחי ישראל יבנם. ותמהר
 ותחיש לנאלנו, ותביא לנו את משיח צדקנו, ותבנה את בית
 קדשנו ותפארתנו, והביאנו לציון עירך ברנה, ולירושלים
 בית מקדשך בשמחת עולם. כמו שכתוב: ופדווי יהוה
 ישובון, ובאו ציון ברנה, ושמחת עולם על ראשם, ששון
 ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה. ונאמר: כי בשמחה תצאו,
 ובשלום תובלון, ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה, וכל
 עצי השדה ימחאו כף. ונאמר: כי נחם יהוה ציון, נחם כל
 הרבותיה, וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יהוה, ששון
 ושמחה ימצא בה, תודה וקול זמרה. שמחו ביהוה וגילו
 צדיקים, והרנינו כל ישרי לב. אור זרוע לצדיק, ולישרי לב
 שמחה. שמחו צדיקים ביהוה, והודו לזכר קדשו. אמן נצח
 סלה ועד:

זאת התפלה מציאנו באמתחת הכתבים, והיא מעט הפמות ורב

האיכות

רבונו של עולם, עלת העלות וסבת כל הסבות, אנת
לעלא, לעלא מן כלא, ולית לעלא מנה, דלית מחשבה
תפיסא בך כלל, ולך דומיה תהלה, ומרמם על כל ברכה
ותהלה. אותך אדרש, אותך אבקש שתחתך חתירה דרך
כבושה מאתך, דרך כל העולמות, עד ההשתלשלות שלי
במקום שאני עומד, כפי אשר נגלה לך, יודע תעלומות,
ובדרך ונתיב הזה תאיר עלי אורך, להחזירני בתשובה
שלמה לפניך באמת, כפי רצונך באמת, כפי רצון מבחר
הברואים, לבלי לחשב במחשבותי שום מחשבת חוץ ושום
מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונך, רק לדבק במחשבות
זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך ובתורתך.
"הט לבי אל עדותיך", ותן לי לב טהור לעבדך באמת.
וממצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל מהרה. תשועת
יהוה כהרף עין, לאור באור החיים כל ימי היותי על פני
האדמה. ואזכה לחדש נעורי, הימים שעברו בחשך,
להחזירם אל הקדשה, ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי,
כלא חטא. ואזכה לחזות בנעם יהוה ולבקר בהיכלו, כלו
אומר כבוד, אמן נצח סלה ועד: